Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Mahomets Alkoran

https://hdl.handle.net/1874/279026

1830

Martinus Van Hees

BIBLIOTHECA SEMINARII RYSENBURGENSIS

BIBLIOTHECA
SEMINARII
RYSENBURGENSIS.

BIBLIOTHECA SEMINARII RYSENBURGENSIS
5220
92/3

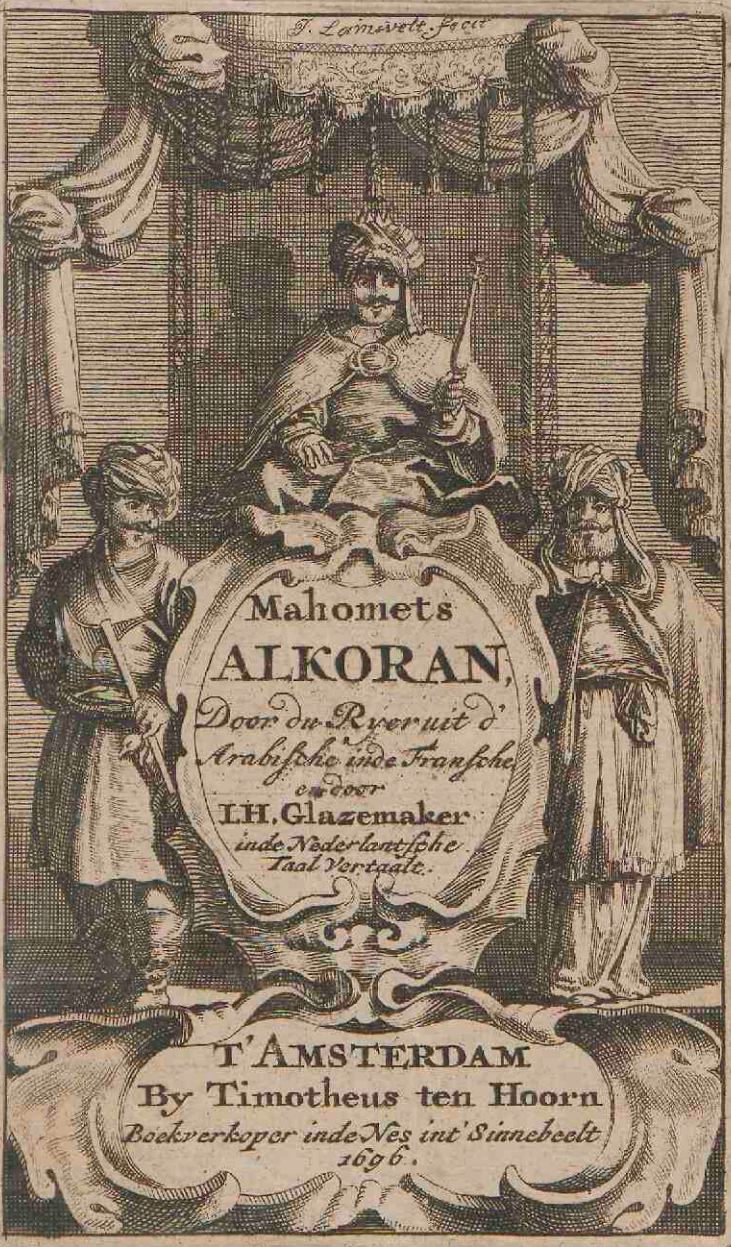

Mahomets ALKORAN,

Door du Ryer uit d' Arabische inde Fransche en door

I.H. Glazemaker

inde Nederlantsche Taal Vertaalt.

T'AMSTERDAM

By Timotheus ten Hoorn

Boekverkoper inde Nes int' Sinnebeelt

1696.

MAHOMETS ALKORAN,

Door de Hr. DU RYER uit d'Arabiſche in de Franſche Taal geſtelt;

Benevens een tweevoudige Beſchryving van

MAHOMETS LEVEN;

En een verhaal van des zelfs

REIS TEN HEMEL,

Gelijk ook zyn Samenſpraak met de Jood ABDIAS.

Alles van nieuws door J. H. GLASEMAKER *vertaalt, en te zamen gebracht.*

Zynde den twede en laatſte Druk, met koopere Plaaten verciert.

t'AMSTERDAM,

By *Timotheus ten Hoorn*, Boekverkooper, in de Nes, in 't Sinnebeeld, naaſt de Bracke Gront, 1696.

VOOR-REEDEN,

Aan den

LEESER,

Uit het het Fnns vertaalt.

DIt Boek is een lang geſprek van God, van d'Engelen, en van Mahomet, 't welk van deze valſche Profeet plompelijk genoeg bedacht is. Nu voert hy God in, die tot hem ſpreekt, en ſijn wet aan hem leert, dan een Engel, en dan de Profeten; en hy doet God dikwils in't meervoudig getal, met een ſtyl, die niet gemeen is, ſpreken. Hy vaart uit tegen de geenen, die d'Afgoden aanbidden, en beſonderlijk tegen d'Inwoonders van de Stad Mecha, en tegen Koreis, die in zyn opkomſt zyn vyanden waren. Hy heeft dit Boek ALKORAN genoemt, als of men de Vergadering der Geboden zeide. Hy noemt het ook ELFORCAN, dat is, 't welk het

Koreïs geſlacht was in Mahomets tyd machtig in Arabien.

goet van't quaat onderſcheid. Hy heeft het in veel Hooftdeelen gedeelt, aan de welken hy zodanig een opſchrift geeft als 't hem goet dunkt. Hy noemt hen dikwils na de woorden, die in hun eerſte regel ſtaan, zonder acht te nemen van wat ſtoffe zy handelen; en ſpreckt zeer weinig van hun opſchrift. Hy verdeelt hen in veel merken of regels, die zyn beveelen en fabelen begrypen, zonder opmerking van gevolg, noch van ſamenbinding der regels, 't welk oorzaak is dat gy in dit Boek een groot getal van afgeſcheurde ſtukken en brokken, en verſcheide herhalingen van de zelfde dingen zult vinden. Het is door veel geleerde Mahometanen verklaart en uitgelegt: maar hun verklaring is zo belachelijk, als 't werk zelf. Zy verzekeren dat d'Alkoran zelf op een tafel, die in de hemel bewaart word, geſchreven is, en dat d'Engel Gabriel dit afſchrift aan Mahomet heeft gebracht, die noch leezen noch ſchryven kon, en

die

die zy, uit eerbewyſing, de Profeet of Apoſtel noemen. Gy zult in 't begin van eenige Hooftdeelen letters van 't Arabis A b c vinden, die veel lieden niet willen verklaren; ſy vreeſen dingen te zeggen, die aan hun valſche Profeet niet aangenaam zyn. 't Groorſte getal van hun Leeraars zeggen dat deze letters d'eerſte letters van Gods namen zyn. Gy zult de verklaring daar af in deze vertaling vinden. Gy zult verwondert zyn van dat deze wanſchikkelijkheden het beſte deel des Werelds beſmet hebben, en belyden dat de kennis van 't geen, 't welk in dit Boek begreepen is, deze Wet verachtenswaardig zal maken.

KORT BEGRIP
Van de
GODSDIENST
Der
TURKEN.

DE Turken gelooven in een eenig God, in een eenig Persoon, Schepper van Hemel en van Aarde, Vergelder der goeden, en Straffer der quaden; die het Paradys geschapen heeft om de vroomen te vergelden; en de Hel voor d'uiterste straf der misdaden. Zy gelooven dat Mahomet een zeer groot Profeet is, en dat God hem in de Wereld gezonden heeft, om aan de menschen de weg der zaligheid te leeren. Zy noemen zich Muselmannen, dat is de geenen, die zich aan Gods Wil hebben overgegeven, of de Zaligen.

Zy gelooven in de tien geboden van Moises, en zyn verplicht die t'onderhouden. Zy vieren de Vrydag, gelyk de Christenen de Sondag: in deze dag vergaderen zy in de Kerken op de middag, om hun gebeden te doen.

Zy zyn verplicht vyf maal des daags hun gebeden te doen, te weten des uchtens, 's middags, tegen den avond als de Son onder gaat, en ten een uur des nachts.

Sy

Sy vaſten de Maant of Maan, die ſy Ramazan noemen. In deſe Maant eeten noch dricken ſy niet des daags, tot dat de Son onder gegaan is; maar des nachts eeten en drincken ſy naar hun luſt en believen Vlees en Vis, uitgeſondert Varkens vlees, en Wijn; 't welk altyd aan hen verboden is. Na deſe Vaſten hebben ſy de hoogtyd van de groote Bairan, gelijk de Chriſtenen de hoogtyd van Paaſſchen na de Vaſten. Sy zyn groote bouwers van Kerken en Gaſthuiſen, en moeten op d'eerſte dag van 't jaar de tiende van 't geen dat ſy in 't voorgaande jaar gewonnen hebben, aan d'armen geven.

Sy gelooven dat, als ſy hun ligbaam wel gewaſſchen, en eenig gebed daar toe geſchikt geſprooken hebben, hun ziel ook van alderhande zonden en ſmetten vry is; 't welk oorſaak is dat ſy zich dikwils waſſchen en baden, voornamelijk eer ſy hun gebeden doen.

Sy hebben geen ander Sacrement als de Beſnydenis. Sy doen hun Kinderen in d'ouderdom van ſeven of acht jaren beſnyden, en als ſy deſe woorden konnen ſpreeken: La ilha illa allha Mehemet raſoul allha: *dat is, daar is niet meer dan een God, en Mahomet is ſijn Profeet en Apoſtel; 't welk hun Belijdenis des geloofs is. Daar word echter in de gebeele Alkoran geen gewach van de Beſnydenis gemaakt: maar ſy ſeggen dat ſy zulks onderhouden naar Abrahams voorbeeld, welks Wet hen door Mahomet*

vangepreesen is. Sy gelooven dae de Alkoran in verscheide tyden doer d'Engel Gabriel tot hem gebracht is, in de Stad van Mecka en Medina, om dat de Joden en Christenen de H. Schriften en Gods Wet verandert hadden.

Aan hen is veroorloft vier getrouwde Vrouwen in een zelfde tijd te hebben, en zo veel slaaffche Dochters en Wyven als sy voeden konnen.

Sy mogen hun Wyven verlaten als 't hen goet dunkt, met aan hen 't geen te betalen, dat sy by huwelijks-belofte aan hen belooft hebben, en weer na hun believen trouwen. Maar de Vrouwen zyn gehouden zo lang te wachten, tot dat men verzekert is dat sy niet swanger zyn, eer sy weêrhuwen: en de Mannen zyn gehouden de kinderen te bewaren, en zorg voor hen te dragen. De kinderen die sy by hun Slavinnen krygen, worden eveneens gehandelt gelyk de geenen die sy van hun getrouwde Vrouwen krygen, en worden alle voor wettig gehouden.

Sy hebben Kerken, Vergaderingen en Gasthuisen, die goede inkomsten hebben, en ook Kloosters van geestelyken, die aan anderen tot een goet voorbeeld verstrekken. Sy gehoorzamen hun Oversten zonder tegenzegging, en dansen op 't geluit der fluiten, en ander gereetschap, als sy hun gebeden doen.

Sy hebben noch een ander slag van Geestelyken, die door de wereld swerven, die als de

Sotten

Sotten van dit Land gekleed zyn. Sy gaan dikwils naakt, en snyden in hun vleesch op verscheide plaatsen. Sy worden voor heilige lieden gehonden, en leven van aalmoessen, die nooit aan hen geweigert worden. Deze beide slach van godsdienstigen noemen zich Dervis: men kent hen aan hun klederen, en sy mogen zich vertrekken, en huwen als 't hen goet dunkt.

Sy geloven niet dat Jesus Christus God, noch Gods Zoon is, en geloven ook niet in de heilige Drieëenheid. Sy seggen dat Jesus Christus een groot Profeet is, van de Maagt Maria geboren, Maagt voor en na de baring: dat hy door goddelyke inblasing, of door een goddelyk geblaas zonder Vader ontfangen is, gelyk Adam zonder Moeder is geschapen: dat hy niet gekruist is, maar dat God hem ten hemel heeft verheven, en dat hy voor 't einde des Werelds weêr op d'Aarde zal komen, om Mahomets Wet te bevestigen. Sy verseekeren ook dat de Joden, meenende Jesus Christus te kruissen, een man onder hen kruisten, die hem geleek.

Sy bidden God voor d'overledenen: sy aanroepen hun Heiligen, van de welken sy een lang verhaal hebben. Sy geloven echter niet in 't Vagevuur; en veel van hen achten dat de zielen en ligbamen gezamentlyk in 't graf blyven tot aan de dag des Oordeels.

Sy houden Mecha en Medina, twee steden van Arabien, in groote eerbiedigheid, om dat

Ma-

Mahomet te Mecha gebooren, en te Medina begraven is. Sy doen derwaarts groote pelgrimagien, en achten dat dit Land heilig is. Sy bewyzen ook groote eerbiedigheid aan de Stad Jeruſalem, om dat ſy de geboorteplaats en wooning van veel Profeeten heeft geweeſt.

Sy hebben niet het gebruik der klokken; maar hun Prieſters klimmen in d'uur van hun gebeden, op 't hoogſte van een Toorn, die in een der hoeken van de Kerk is, en roepen met luide ſtem het Volk tot het gebed, en zingen gebeden, die daar toegemaakt zyn.

MAHOMETS ALKORAN.

't Hooft deel van de Voorreeden, te Mecha geschreven, in zeven regels begrepen.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God, lof zy aan de goedertiere en barmhartige God, Koning van de dag des Oordeels; wy bidden u aan, wy verzoeken hulp van u, gelei ons op de rechte weg, op de weg der gener, aan de welken gy genade hebt bewezen, tegen de welken gy niet vergramt zijt geweest, en wy zullen niet afgedwaalt wezen.

't Hooft deel van de Koe, te Mecha geschreven in twee hondert zevenentachtig regels begrepen. 1.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de zeer wyze God. In dit Boek is geen twyffel. Het geleid de vromen op de rechte weg, die 't geen geloven, 't welk zy niet zien, die hun gebeden met aandacht doen, en een groot deel der goederen, die wy aan hen gegeven hebben, aan d'armen uitreiken. De genen, die in de dingen geloven, de welken u ingegeven zyn, in de genen, die voor u, en tot aan 't einde der wereld verkondigt hebben geweest, zyn niet onkundig; zy worden door hun Heer geleid, en zullen zalig wezen. Ongeluk is op d'ongelovigen, 't zy gy hen bestraft, of niet bestraft, zy zullen zich niet bekeren: God heeft hen 't hart, d'oren en ogen gesloten; en zy zullen zeer grote pyn gevoelen. Veel menschen zeggen: Wy geloven in God, en in de dag des Oordeels, en geloven 'er niet in. Zy meenen God, en de genen, die in God geloven, te bedriegen. Zeker, zy bedrie-

Bezie de Letterkonst van Erpenius.

Bezie Gelaldyns verklaring.

gen zich zelven, en kennen hem niet. God zal de zwakheid, die zy in 't hart hebben, vermeerderen; en zy zullen, uit oorzaak van hun leugen, de ſtrengheden van een oneindige ſtraf gevoelen. Als men tot hen gezegt heeft: Bezoedelt d'aarde niet, zo hebben zy gezegt: Wy zyn ware onderhouders van Gods Wet, ſchoon zy de genen zyn, die d'aarde beſmetten; maar zy kennen hem niet. Als men tot hen gezegt heeft: Gelooft gelijk de werelt gelooft, zo hebben zy gezegt: Zullen wy de zotten geloven? zy zyn zelven zot, en weten 't niet. Toen zy de genen ontmoetten, die in God geloofden, zeiden zy, Wy geloven gelijk gy: en toen zy naar de duivelen, hun medegezellen, weêrgekeert zyn, zeiden zy, Wy geloven gelijk gy, en wy ſpotten met deze lieden. Zeker, God ſpot met hen, en verlangt hen in hun dolingen, tot hun verwarring. De genen, die de verdooltheit voor de rechte weg kochten, hebben met hun koophandel niets gewonnen, en zich niet wel beleid. Zy zyn gelijk de genen, die 't vuur ontſteeken; en als het geen, 't welk omtrent hen is, verklaart heeft, zo heeft God het licht van hen weg genomen, en hen doof, ſtom en blind in de duiſterniſſen gelaten; en zy zullen zich nooit bekeeren. Of, gelijk een wolk des hemels, vol van duiſterheid; blixem en weerlichten, ſy ſtoppen hun ooren met hun vingers, uit oorzaak van 't gedruis, en van de vrees des doods. Maar God ziet d'ongelovigen, hy deê de blixemſtraal naderen, die hen van 't geſicht beroofde. Zy volgden 't geen, dat aan hen verſcheen, en bleven in de duiſterniſſen: indien God gewilt had, hy zou hen van 't gehoor, en van 't geſicht beroofd hebben; want hy is almachtig. O volk, aanbid uw Heer, die u, en alle de genen, die voor u geweeſt hebben, geſchapen heeft: miſſchien zult gy de geen vreeſen, die d'aarde heeft uitgeſtrekt, de hemel opgeheven, de regen neêr doen daalen, en de vruchten doen voortkomen, om u rijk te maken. Zeg niet dat God een medegenoot heeft, die met

Bezie Gelal-dyn.

hem

hem gelijk is, dewyl gy het tegendeel weet. Indien gy van 't geen twyflelt, dat ik aan myn dienaar gesonden heb, zo komt en brengt eenige hoofdeelen, die met d'Alkoran gelijk zyn, en roep, indien gy vroom zijt, d'afgoden, die gy aanbid, tot getuigen: Indien gy 't niet gedaan hebt, of niet kont doen, zo vrees voor 't helsche vuur, voor d'ongelovigen en afgoden dienaars bereid, en boodschapt den ware gelovigen, die goede werken zullen doen, dat sy onmeetelijke weldaden van 't Paradys, in de welken veel vloeden vloeijen, zullen genieten: sy zullen daar alderhande schoone en smakelijke vruchten, die God voor hen bereid heeft, vinden, en aanmerken of sy met de geenen gelijk zyn, die sy te vooren in de wereld hadden. Zy zullen daar suivere en schoone Vrouwen hebben, en in een eeuwige saligheid blyven. God schaamt zich niet om een kleine Wandluis by een uitsteekende grootheid te gelijken; en de ware geloovigen weeten dat sy van hun Heer voort komt. De booſen vragen wat God met dese gelijkenis seggen wil. Hy verleid en geleid veel menschen door deze middel, en verleid alleenlijk d'ongehoorzamen. De genen, die zijn testament en beloften schenden en verkeren, die zijn geboden besnoejen, en d'aarde bezoedelen, zijn ondeugende lieden. Waarom zult gy boos zijn, dewijl God aan u 't leven geeft na uw doot? Hy zal u doen sterven, en weêr op doen wekken. Gy zult alle weêr voor hem komen, om geoordeelt te worden. Hy heeft al 't geen, dat op d'aarde is, geschapen, en, ten hemel klimmende, en alles werende, heeft zeven hemelen gestelt. Gedenkt dat gy aan de menschen onderwijst dat uw Heer tot zijn Engelen gezegt heeft: Ik wil een Stedehouder op aarde maken; en dat zy geantwoort hebben, Zult gy de geen op aarde stellen, die haar zal bezoedelen, en die daar 't bloet zal vergieten, terwijl wy uw heerlijkheit verheffen, en u heiligen? Ik weet, zegt hy, 't geen, dat gy niet weet. Hy leerde de namen van alle dingen aan

Bezie Kitabel tenoir.

Adam, die hen aan d'Engelen openbaarde, tot de welken God zegt; Openbaar aan my de naam van alle dese dingen, die ik geschapen heb, zo gy 't weet. Zy antwoordden: Men is lof aan uw goddelijke Majesteit schuldig; wy weten niet, dan 't geen, 't welk gy aan ons geleert hebt; gy zijt alleen wys en geleert. Hy segt, ô Adam, verklaar aan hen de naam der dingen, die ik geschapen heb; en na dat hy hen onderwezen had, segt God: Zeg ik niet tot u dat ik 't geen weet, 't welk noch op aarde, noch in de hemelen is? en dat ik al 't geen weet, 't welk gy openbaart, en al 't geen, 't welk gy geheimst houd? Gedenkt dat wy tot d'Engelen gesegt hebben, Verootmoedigt u voor Adam? Zy hebben sich alle verootmoedigt, uitgesondert de duivel; hy was alreê verwaant, en in 't getal der bozen. Wy hebben gesegt: O Adam, woon gy, en uw vrouw in 't Paradijs, en eet daar van 't geen, dat aangenaam aan u sal zijn; maar nader deze boom niet, om niet in 't getal der onrechtvaerdigen te zijn. De duivel deê hen sondigen, en uit de genade, daar sy in waren, vallen. Toen hebben wy tot hen gesegt: Daalt vijandlijk van malkander af, gy sult op aarde een woning, en goederen hebben, om enige tijt te leven. Adam versocht van sijn Heer vergiffenis van sijn misdrijf: en de Heer gaf ook vergiffenis aan hem, om dat hy goedertiere en barmhartig is, en segt: Daalt af, vertrekt alle uit het Paradijs. Gy sult hier na van mijnent wegen een geleide krijgen; en de genen, die hem sullen volgen, sullen (in de dag des Oordeels van vrees en quelling verlost zijn, maar de genen, die boos sullen zijn, en mijn geboden verswijgen, sullen eeuwiglijk in 't helsche vuur branden. O kinderen van Israël, gedenkt aan de weldaat, die ik aan u gedaan heb. Ik sal mijn beloften voldoen, voldoet gy d'uwen. Vreest my, en gelooft in 't geen, dat ik uit de hemel aan u gesonden heb, 't welk het geen bevestigt, dat voor desen aan u geleert is. Zijt gy niet d'eersten boos en goddeloos,

Dat is d'Alkoran. 't Nieuwe en Oude Testament.

en

en verlaat mijn wet niet om enige waarde. Vreest my, en bekleed de waarheit niet met de leugen, en verbergt haar gewilliglijk. Doet uw gebeden ter geſtelde tijt, betaalt de Tienden, en aanbid uw Heer met de genen die hem aanbidden. Zult gy aan 't volk gebieden wel te doen, ſonder voor uw zielen beſorgt te weſen? Zult gy bedenkingen op de Schrift maken, ſonder hem t'onderhouden? Verſoekt hulp met gedult, en met gebeden, die alleenlijk in de ſgenen overvloejen, de welken gehoorſaam zijn, en die geloven dat ſy noch eens hun Heer ſullen ſien, en dat ſy voor hem ſullen weêrkeeren, om geoordeelt te worden. O kinderen van Iſraël, gedenkt aan mijn genade. Ik heb u voor alle werrelt geſtelt, vrees die dag, in de welke d'een ziel niet om d'ander geſtraft ſal worden, in de welk men geen gebeden ſal verhoren, en geen rantſoen, noch hulp, noch beſcherming voor de boſen vinden. Gedenkt dat wy u uit de handen van Farao verloſt hebben, die u door 't gewelt ſijner ſtraffingen plaagde, die uw kinderen keelde, en uw vrouwen mishandelde; en dat uw Heer uw elenden vermeerdert had, uit oorſaak van de ſnootheit uwer misdaden. Gedenkt dat wy de zeen geſcheiden hebben, om u te bergen, en dat wy in uw aanſien Faraos volk hebben ondergedompelt: gy hebt echter 't Kalfaangebeden, toen wy Moiſes veertig nachten by ons hielden; in 't welk gy groot ongelijk hebt gehad. Wy hebben t echter u namaals vergeven, gy ſult 'er my miſſchien af bedanken. Wy hebben aan Moiſes het boek, 't welk het goet van 't quaat ſcheid, gegegeven; gy ſult u miſſchien bekeren. Gedenkt dat Moiſes tot ſijn volk zegt: Gy hebt ongelijk gehad in 't Kalfaan te bidden; doet boete, en bekeer u tot uw Schepper, dood gy malkander, zulks zal aan God aangenaam zijn. Hy zal u uwe misdaat vergeven. Hy is goedertieren en barmhartig. Gy hebt gezegt: O Moiſes, wy zullen u niet geloven, 't en zy wy God zien. Gy wierd van de

Gelaldyn zegt dat d'onſchuldigen de ſchuldigen doden.

Wy hebben u vergeven. Bezie Gelaldyn.

donder getroffen; gy hebt uw ongeluk met uw eige ogen gezien. Wy hebben u echter na uw doot weer opgewekt; gy zult 'er my misschien af bedanken. Wy hebben u met de schaduw der wolken bedekt. Wy hebben 't Manna, en de Quakkelen op u doen vallen, en gezegt: Eet van de goederen, die wy aan u hebben gegeven. Zy hebben geen quaat aen ons gedaan, (toen zy morden) zy hebben hen zelven ongelijk aangedaan. Wy hebben gezegt treed in deze Stat, en eet van 't geen, dat daar naar uw vernoeging zal zijn: treed in de poort met ootmoedigheit, en zegt, Doe onze zonden van ons weeh; ik zal u uwe zonden vergeven, en de weldaden der vrome lieden vermeerderen. De bozen veranderden toen de woorden, die men aan hen geleert had; maar ik heb, naar hun verdienſten, mijn gramschap des hemels aan hen gezonden. Toen Moises voor zijn volk te drinken verzocht, hebben wy gezegt; Sla met uw roede op de rots: terstont zijn 'er twaalf springbronnen uitgekomen; en yder wist de plaats, daar hy drinken moest. Eet en drinkt van Gods goederen, en bezoedel d'aarde niet meer. Gy zeide tot Moises, Wy zijn met een eenige spijs niet te vreden, bid van uw Heer dat hy ons van 't geen geef, 't welk d'aarde voortbrengt, moeskruiden, komkommers, look, wikken, en uijen. Hy zeide, Wilt gy 't goet in quaat verwisselen? trekt af naar Egypten, gy zult daar 't geen vinden, 't welk gy begeert. Zy wierden van spot en armoede geslagen, en vervielen weer in Gods toorn, om dat zy zijn bevelen niet gehoorzaamden, en zijn Profeten ongerechtelijk doodden; in 't welk zy 't grootste ongelijk hadden. Alle de genen, die geloven zullen, Christenen, Joden, of Samaritanen, de genen, die in de dag des Oordeels in God zullen geloven, en goede werken doen, zullen door hun Heer vergolden worden, en in de dag der Verrijzenis vry van vrees en quelling zijn. Toen wy uw belofte ontfangen hebben

Bezie Gelaldyn, hy zegt dat het Jerusalem is.

Bezie Kitabel tenoir.

van

van in 't oude Teſtament te geloven, zo hebben wy de berg over u opgeheven; om u in de ſchaduw te houden, en gezegt: Begrijpt met aandacht het geen, 't welk wy aan u leren, en gedenkt 'er aan; gy zult miſſchien 't helſche vuur, en d'ongehoorzaamheit vrezen. Gy zijt echter afgedwaalt, en zoud, zonder uws Heers genade, in 't getal der verlore menſchen zijn. Gy weet wat den genen overgekomen is, die de Sabbat niet onderhouden hebben. Wy hebben tot hen gezegt: Zijt een afſchrik, en gelijk de ſimmen veracht. Wy hebben deze ſtraf gelaten, tot waarſchuwing aan hun tijt-genoten en nakomelingen, en om bezonderlijk aan de ware gelovigen tot een voorbeelt te dienen. Gedenkt dat Moiſes tot het volk heeft gezegt; God gebied aan u een Koe t'offeren. Zy zeiden; Spot gy met ons? God bewaar my van 't getal der onwetenden te zijn. Zy zeiden: Roep uw Heer, dat hy aan ons leer hoedanig deze Koe moet wezen. Hy zegt het moet een Koe zijn, die middelmatig van ouderdom, en niet oud noch jong is, en doet het geen, 't welk aan u geboden is. Zy zeiden: Bid uw Heer dat hy aan ons toont van wat verwe zy wezen moet. Zy moet, zegt hy, geel van flikkerende verwe zijn, en 't gezicht der gener, die haar zullen aanſchouwen, verheugen. Zy zeiden, Roep uw Heer aan dat hy aan ons leert waar naar zy gelijken moet, en wy zullen, zo 't hem belieft, zijn geboden gehoorzamen. Hy zegt, God zegt tot u dat dit een Koe moet zijn, die nooit onder 't juk gebonden heeft geweeſt, om 't lant te bouwen, noch om de velden te beſproeijen; zy moet gezont zijn, nooit gearbeid, en geen vlak op haar lighaam hebben. Zy zeiden: Gy hebt nu de waarheit gezegt, zy hebben haar geoffert, en 't heeft weinig verſchilt of zy zouden 't niet gedaan hebben. Als gy iemant gedoot hebt, zo zijt gy twiſtig en verwaant daar over. God ſtelt in 't openbaar al 't geen, dat gy verbergt. Wy zeiden, Slaat dit dode lighaam met een ſtuk van deze Koe; dus verwekt God de doden, en

Vezie Gelaldyn.

Vezie Kitabet tenoir.

De Turken geloven dat

een man verreest, doen hy met de tong van deze Koe geslagen wierd. Bezie de Bedaet.

maakt sijn wonderdaden aan u bekent; gy zult hen misschien begrypen: hun harten zyn echter harder geworden dan de rotsen. Want daar vloeijen vloeden uit de rotsen, als sy splyten, en zich openen, of als sy vallen, en door de toelating van sijn goddelijke Majesteit omgeworpen worden. God is niet onkundig van 't geen dat gy doet. Begeert gy dat de Joden u geloven, dewyl veel van hen Gods woord schryven, en dat gewilliglijk veranderen, na dat sy 't begreepen hebben? Als sy de ware gelovigen bejegenen, zo zeggen sy, Wy geloven in God, en als sy vergadert zyn, zo seggen sy onder malkander; Hebt gy deze ware gelovigen met het geen onderhouden, dat God aan u geleert heeft, op dat sy in de dag des Oordeels geen ontschuldiging tegen u by sijn goddelijke Majesteit vinden? Begrypt gy niet dat sy zich op 't geen, 't welk gy tot hen gesegt hebt, zullen willen verontschuldigen? Weten sy niet dat God al 't geen weet, 't welk sy verbergen, en al 't geen, dat sy ten toon stellen? Daar zyn lieden, die noch leesen, noch schryven konnen, en die niets van de Schrift weeten, dan 't geen, dat sy door de leugenen van hun Leeraars daar af geleert hebben, en nochtans geloven sy dat sy geleerde Menschen zyn. Ramp is over de geenen, die de Schrift onder hun handen verbergen, die hem veranderen, en seggen dat het geen, het welk sy leesen, van God voort koomt, om daar in eenig voordeel te doen; Ramp is over hen, uit oorzaak van 't geen, dat hun handen geschreven hebben; Ramp is over hen, en over het geen, dat sy met tegen God te lasteren gewonnen hebben. Zy zeiden: Wy zullen niet, dan een zeker getal van dagen, in 't vuur blyven. Zeg aan hen; Hebt gy met God verdrag gemaakt? Hy zal niet tegen sijn beloften doen; zult gy van God het geen zeggen, dat gy niet weet? De geenen, die iets gewonnen, en in hun winning in zonde bedraait geweest hebben, zullen voor eeuwig in 't helsche vuur blyven; en de geenen, die in God geloven, en

Bezie Gelat-dyn.

goede

goede werken doen, zullen eeuwiglijk de wellusten van 't Paradys genieten. Gedenk hoe wy de geboden van de wet hebben onderwezen, en tot de kinderen van Israël gezegt, Aanbid een God alleen, doet goet aan uw Vader en Moeder, aan uw Magen, aan d'Armen en Wezen: Spreekt vriendelijk tot het volk: doet uw gebeden ter gestelde tijd, en betaalt de Tienden. Zy hebben echter ongehoorzaam geweest, uitgezondert zeer weinig onder hen. Schoon wy Gods geboden ontfangen, en gezegt hebben: Vergiet uw bloet niet, dryft u niet uit uw huizen, gy hebt 'er beproeft, en zijt 'er getuigen af, zo hebt gy echter veel van hen gedoot, en een groot getal van hen uit hun woningen doen vertrekken, gy hebt malkander in d'ongerechtigheit en boosheit geholpen. Indien de slaven hunt oevlucht tot u nemen, zo zult gy hen los kopen; hun verlossing is aan u bevolen. Gelooft gy de Schrift in een deel, om 't ander af te sweren? De vergelding der gener onder u, die zulks doen, is dat sy schande in deze werrelt zullen hebben, en in de dag des Oordeels in de swaarste pynen der hel gestoten worden. God is niet onkundig van 't geen, dat gy doet; De genen, die 't leven des werrelts gekocht hebben, om 't Paradys te verlaten, zullen in hun elenden niet verlicht worden, en van alderhande bystant berooft zijn. Zeker, wy hebben de wet aan Moises gegeven, en na hem veel Profeten gezonden. Wy hebben Jesus, Marias Zoon, de wetenschap ingegeven, en hem door de heilige Geest versterkt; maar gy zijt tegen de Profeten, die strydig tegen uw willen gekomen zijn, opgestaan, en hebt een deel van hen verlogent, en 't ander deel gedoot. d'Ongelovigen zeiden; Ons hart is verhard. God heeft hen vervloekt, om hun goddeloosheit; en weinig van hen zullen de geboden van zijn goddelijke Majesteit geloven. Toen God aan hen eenig Boek zond, 't welk de Schriften, die zy te voren goetgekent hadden, (te weten 't Oude Testament,

en 't Euangelium) beveſtigde, zo verzochten zy hulp tegen de bozen, en toen de hulp gekomen was, hebben zy haar niet gekent, of niet willen ontfangen. Gods vloek is over d'ongelovigen, voornamelijk over de genen, die hun zielen hebben verkocht, en die uit nijt zijn geboden niet gehoorzamen. Hy geeft zijn genade aan de geen, die hem goet dunkt; zy zijn tot de gramſchap van zijn goddelijke Majeſteit weêrgekeert, die bittere pijnen voor hen bereid heeft, om de lelijkheit van hun misdaden. Als men tot hen zeide: Gelooft aan Gods geboden; zo zeiden zy: Geloven wy niet in 't geen, dat aan ons geboden is? Zy geloven echter niet in de waarheit, die God gezonden heeft, en de voorzeggingen en geboden, die zy te voren ontfangen hadden, beveſtigde. Zeg tot hen: Zoud gy hier voormaals wel Gods Profeten gedoot hebben, zo gy in zijn wet gelooft had? Zeker, Moiſes heeft wonderdaden aan u vertoont, en nochtans hebt gy na zijn vertrek het Kalf aangebeden; daar in gy groot onrecht hebt gehad. Wy hebben uw belofte, van de geboden des wets t'onderhouden, aangenomen, en de berg boven u opgeheven; begrijpt met aandacht het geen, dat wy aan u leren, en luiſtert naar 't geen, dat aan u geboden is. Zy gaven tot antwoort: Wy hebben gehoort, en zijn ongehoorzaam geweeſt. Zy hebben hun hart van d'aanbidding des Kalfs ingedronken, uit oorzaak van hun goddeloosheit. Zeg tot hen, gebied uw geloof u dat te doen, zo gy in God, en in 't eeuwig leven gelooft? Gedenkt aan de doot, zo gy vroom zijt. Zy bekreunen zich niet met hun voorgaande misdaden, maar God kent de onrechtvaerdigen; gy zult hen in zorg en kommer van lang te leven vinden. De bozen verhopen duizent jaren te leven. Maar zy ſullen, ſchoon ſy lang leefden, niet vry van ſtraf zijn; God ziet al 't geen, dat zy doen. Zeg tot hen: Wie is Gabriels vijant? Hy heeft 't, door Gods toelating, d'Alkoran ingegeven, die

Bezie Kitabel zenoir.

De Turken geloven dat God een berg boven de kinderen van Iſraël ophief, om hen in ſchaduvv te houden.

Bezie de Bedaoi.

d'oude

d'oude Schriften beveſtigt, en die de goeden op de weg der zaligheit geleid, en hen de vreuchden van 't Paradijs boodſchapt. De geen, die een vijant van God, van d'Engelen, van ſijn Profeet, en van Gabriël, en van Michaël is, zal ſtrengelijk geſtraft worden; God is een vijant der ongelovigen. Wy hebben klare en verſtandelijke geboden aan u gezonden; niemant zal hen loghenen, dan de bozen: een deel van hen heeft tegen zijn beloften gedaan, en 't grootſte deel zelfs is ongelovig. Veel der gener, aan de welken de geſchreve wet bekent is, hebben haar verlaten, ja ook als God aan hen enig Profeet zond, om de Geſchriften, die ſy te voren aangenomen en goet gekent hadden, te beveſtigen; ſy hebben Gods Boek achter hun rug gelaten, als of ſy 't niet wiſten, en 't geen gevolgt, 't welk de duivels in Salomons heerſchappy leerden; Salomon heeft echter daarom niet gezondigt, maar alleenlijk de duivels, die de tovery aan 't volk leerden, en daar by 't geen, dat de twee Engelen Arot en Marot in Babylonien leerden; eer zy iets aan 't volk leerden, zeiden ſy: Wy zijn oproerigen, zijt niet goddeloos. 't Volk heeft van hen 't geen geleert, 't welk de ſcheiding van de man en 't wijf betreft, en wat de haat tuſſchen hen gebracht heeft. Zy deden met hun tovery niemant quaat, dan door Gods toelating; 't Volk heeft van hen geleert wat aan hen ſchaden kon, en niet aan hen nut kon wezen. Zy hebben de tovery aan de genen geleert, die het deel, 't welk ſy in 't Paradijs hadden, ten koſten van hun zielen verkocht hebben, ſchoon ſy hun misdrijf wel kenden, dat ſy te voren in God gelooft, en zijn goddelijke Majeſteit gevreeſt hadden. Het berou, van God ingegeven, is grotelijks nut, zo ſy 't konden bekennen. O gy, die in God gelooft, zegt niet; eer ons, maar zegt, aanzie ons, en luiſter naar 't geen, dat aan u bevolen is. Bittere pijnen zijn voor d'ongelovigen bereid. De Joden en Chriſtenen begeren niet dat God u goet toezend, maar God, die zeer milt is, bejon-

Arot en Marot, tovenaars.

jonstigt met zijn barmhartigheit de geen, die hem goetdunkt. Hy zal zijn geboden niet veranderen, noch vergeten; hy zal noch anderen, die nutter, of diergelijk zijn, onderwijzen. Weet gy niet dat God almachtig is? Weet gy niet dat aan God het Koningrijk der hemelen en aarde toebehoort? Wie anders, dan God, zal uw Beschermer zijn? Wilt gy uw Profeet vragen, gelijk Moises voor dezen ondervraagt wierd? De geen, die 't geloof met de goddeloosheit verwisselt, wijkt uit de goede weg. Veel der gener, die de Schrift weten, zullen door hun boosheit en nijt trachten u van de weg af te doen dolen, schoon de waarheit aan hen bekent is; vergeest hen, en wacht u van hen, tot dat God daar over geschikt heeft; hy is almachtig. Doet uw gebeden ter gestelde tijt, en betaalt de Tienden, gy zult voor God het goet zien, 't welk gy voor uw zielen zult doen. Hy ziet al 't geen, dat gy doet. Zy hebben gezegt dat niemant in 't Paradijs zal komen, dan de Joden, of de Christenen. Zy liegen 't. Zeg tot hen; brengt uw redenen by, zo gy eerlijke lieden zijt; in tegendeel, die zich aan God overgeeft, en die vroom is, zal van zijn goddelijke Majesteit vergolden worden. Daar is niets, voor 't welk hy behoeft te vrezen; hy zal niet in 't helsche vuur gepijnigt worden. De Joden zeiden: De Christenen hebben geen redenen; en de Christenen zeiden: De Joden zijn zonder reden, en nochtans oeffenen zy zy zich beide in de Schrift. Dus spreken d'onwetenden; God zal hun verschil in de dag der verrijzenis oordeelen. Wie is onrechtvaerdiger, dan de geen, die belet dat men van God in de kerken gedenkt, en die alleenlijk naar hun ondergang tracht? Zulke lieden konnen niet, dan met vrees en schrik, daar in treden; zy zullen op d'aarde de schaamte op hun aangezicht dragen, en in d'andere werrelt zeer grote pijnen lijden. 't Ooften en Westen behoren aan God. Werwaarts de menschen sich keren, Gods aangesicht word 'er gevonden; zijn Godheit strekt zich uit

Dit zyn de Joden en Christenen, die de geschreve wet hebben. Bezie Gelaldyn.

over

over de gehele aarde. Zy hebben gezegt: Gelooft gy dat God een zoon heeft? God zy gelooft; in tegendeel, al 't geen, 't welk op d'aarde, en in de hemelen is, behoort aan zijn goddelijke Majesteit, en alle dingen zijn hem gehoorzaam. Hy heeft de hemel en d'aarde geschapen, en als hy iets wil, zo zegt hy, Zy, en 't is. d'Ongelovigen hebben gezegt, Indien God niet tot ons spreekt, of indien gy geen wonderdaden doet, zo zullen wy u niet geloven. De genen, die voor hen geweest zijn, hebben desgelijks gezegt, en hun woorden zijn met hun hart gelijk geweest; wy hebben de wonderdaden aan de vromen doen verschijnen, en u gezonden om het volk te prediken en t'onderwyzen. Vraag niet waarom de genen, die naar de hel zullen gaan, u niet willen geloven; de Joden en Christenen zullen niet van u voldaan zijn, tot dat gy hun gevoelen volgt. Zeg tot hen, daar is geen beter geleide in de werrelt, dan God; wacht u van hun begeerlijkheden te volgen, na dat gy de wetenschap verkregen hebt, die wy u ingegeven hebben, wie anders, dan God, zal uw Beschermer zijn. De genen, aan de welken wy de Schrift geleert hebben, die hem oeffenen en met waarheit betrachten, geloven in 't geen, dat zy begrypt, en de genen, die daar aan niet geloven, zijn verlore menschen. O kinderen van Israël, gedenkt aan de genade, die ik aan u bewesen heb, ik heb u boven alle de werrelt gestelt; vreest die dag, in de welk d'een ziel niet door d'ander zal konnen geholpen worden, in de welk men geen rantsoen, noch verontschuldiging zal aanneemen, en in de welke de bozen zonder bescherming zullen zijn. Gedenk aan Abraham, verzoek van de Heer de vervulling zyner woorden. Hy zegt tot hem: Ik zal u onder 't volk oprechten, om de geheimenissen van mijn wet te leren. Hy zeide, En mijn geslacht, waar zal dat dan blyven? Hy zeide tot hem: Het Paradijs zal voor d'onrechtvaer

vaerdigen niet open zijn. Wy hebben de Kerk van Mecha opgerecht tot een zekere toevlucht van 't volk in zijn boete; het heeft sijn bedeplaats in Abrahams stede gemaakt, en wy hebben aan Abraham en Ismaël geboden mijn huis zuiver voor de genen te houden, die daar met ootmoedigheit en aanbidding in bedevaart zullen komen. Als Abraham dit gebod ontfing, zegt hy: Heer, versterk deze Stat; verrijk haar volk met alderhande goederen, en alle haar inwoonders, die in uw goddelijke Majesteit, en in de dag des Oordeels zullen geloven. God zegt, en ook d'ongelovigen; Ik zal hen voor een korte tijt verrijken, en hen in 't helsche vuur storten, daar sy eeuwiglijk zullen blyven. Toen Abraham en Ismaël de grontvesten van de Kerk te Mecha opbouden, zeide Abraham: Heer, ontfang onse beloften, gy verstaat alles, en weet alles. Heer, bewijs aan ons de genade van uw geboden gehoorzaam te zijn, en van dat uit onse afkomst een volk koomt, 't welk uw wet onderhoud. Toon aan ons de weg, die wy moeten volgen, en heb deernis met ons. Gy zijt goedertieren en barmhartig. Heer, zend aan uw volk een Profeet van hun landaart, om uw geboden aan hen te verkondigen, om de Schrift en wetenschap aan hen te leren, en om hen te zuiveren; gy zijt d'Almachtige en wijze. Niemant zal Abrahams wet, dan met sijn eige schade, verlaten; ik heb hem in deze werrelt verkozen, en hy is in d'andere in 't getal der rechtvaerdigen. Gedenk dat zijn Heer tot hem gezegt heeft: Gehoorsaam uw Heer, en vertrou op hem. Hy heeft gezegt: Ik ben aan God, Heer van 'r Heelal, overgegeven; hy heeft aan Jakob, en aan sijn kinderen bevolen Gods wet te volgen. Mijn kinderen, God heeft sijn wet aan u geleert, vertrout in hem, en zijt hem gehoorzaam tot aan de doot. Waart gy tegenwoordig, toen Jakob na aan de doot was? en toen hy tot zijn kinderen zeide, Wie zult gy na my aanbidden? Daar op sy antwoordden: Wy zullen uw God

Abrahams stede is een bedeplaats in de Kerk te Mecha.

God aanbidden, de God onſer Vaderen Abrahams, Iſmaël, en Iſaak, een enig God, wy hebben ons aan ſijn wil overgegeven; 't Goet, 't welk deze lieden verkregen hebben, is hen bygebleven, en 't quaat, 't welk gy doen zult, ſal tegen u zijn; onderſoekt niet het geen, dat ſy deden. Zy hebben gezegt, zijt Joden of Chriſtenen, gy ſult de rechte weg volgen. Zeg tot hen, in tegendeel, Abrahams wet is ſeer gerechtig; hy was niet in 't getal der gener, die in veel goden geloven. Zegt, Wy geloven in God, in 't geen, dat hy Abraham, Iſmaël, Iſaak, Jakob, en den Stammen ingegeven heeft, in 't geen, dat aan Moiſes, aan Jeſus, en aan alle de Profeten geleert is, wy zijn in God overgegeven: indien ſy geloven gelijk gy, zo zullen ſy niet afdwalen; indien ſy uw geloof verlaten, zo ſullen ſy twiſt met u hebben, maar God ſal u beſchermen. Hy verſtaat al 't geen, dat ſy ſeggen, en weet al 't geen, dat ſy doen; hy heeft ſijn wet geſuivert, en wat beter ſuivering is 'er, dan de gene van ſijn goddelijke Majeſteit? Zeg tot hen, Zult gy tegen ons van God, die onſe en uw Heer is, twiſten? Wy ſullen van onſe, en gy van uwe werken antwoorden; alle ons betrouwen is in ſijn Goddelijke wil. Zult gy ſeggen dat Abraham, Iſaak, Jakob, en de Stammen Joden of Chriſtenen waren? Weet gy meer dan God? Wie is onrechtvaerdiger, dan de geen, die de wonderen verſwijgt, de welken hy van God heeft ſien voortkomen? Hy is niet onkundig van 't geen dat gy doet. 't Goet, 't welk deſe menſchen gedaan hebben, is hen bygebleven, en 't quaat, 't welk gy doen ſult, ſal tegen u zijn. Ondervraag niet het geen, dat ſy deden. Enige ongeleerden onder 't volk ſullen ſeggen; hun Profeet heeft niet aan hen bevolen 't aangeſicht naar de zijde te keren, derwaarts ſy 't te voren keerden, als ſy hun gebeden deden. Zeg tot hen: D'opgang en d'ondergang behoren God toe. Hy geleid ter rechte weg de geen, die hem goetdunkt, Gelijk wy u op de rechte weg geſtelt hebben,

zo hebben wy ook aan u geboden 't geen, dat gerechtig is, te doen, om in de dag des Oordeels getuigen tegen 't volk te zijn; en op dat de Profeet getuig tegen u zou weſen. Ik heb niet bevolen 't aangeſicht na de zijde te keren, derwaarts gy het te voren gekeert had, toen gy uw gebeden deed, om de genen te kennen, die de Profeet ſullen volgen, en de genen die tot hun goddeloosheit weêrkeeren. Het ſal moejelijk aan 't volk zijn ſich naar deze zijde te keren, uitgeſondert aan de genen, die God op de rechte weg geleid heeft. God wil uw geloof niet vernietigen; hy is goedertieren en barmhertig aan ſijn volk. Ik ſie dat gy uw aangeſicht ten hemel opheft, keert u naar de zijde, die u behagen ſal; keert u, waar gy zijt, naar de zijde van Mecha.

Dit zijn de Joden, en de Chriſtenen, die de geſchreve wet volgen.

De genen, aan de welken voor deſen de wetenſchap der geſchriften gegeven is, weten dat de waarheit van hun Heer voortkoomt; 't geen, 't welk ſy doen, is niet aan God verborgen. Als gy hen ſult ontmoeten, en als ſy, hun gebeden doende, ſich niet als gy keren, zo keer u ook niet gelijk ſy. Zy keren ſich niet alle naar de ſelfde zijde. Volg niet hun begeerlijkheden, na dat gy de wetenſchap, die u ingegeven is, begrepen hebt; anderſins ſult gy in 't getal der onrechtvaerdigen wezen. Veel der gener, aan de welken wy de kennis van de geſchreve wet gegeven hebben, begrijpen haar volmaaktelijk, gelijk ook hun kinderen; maar ſy verſwijgen echter de waarheit, en weten wel dat ſy van uw Heer voortkoomt. Wees niet in 't getal der gener, die daar af twijfelen. Keer u altijd na de zijde van Mecha. Doe goet waar gy ook zijt, God ſal met u zijn, hy is almachtig. Van waar gy ook uitkoomt, keer uw aangeſicht na de zijde van Mecha, dat is redelijk, en van uw Heer bevolen. 't Geen, dat gy doet, is niet voor God verborgen. Waar gy ook zijt, keer u naar de zijde van Mecha, op dat niemant iets vind in uw werken te beriſpen, dan d'onrechtvaerdigen; vrees hen niet, maar vrees my: ik ſal mijn genade

nade over u vervullen; en gy zult langs de rechte weg geleid worden. Wy hebben aan u een Profeet van uw landaart gezonden, die myn geboden aan u leren, en u reinigen zal. Hy zal de Schrift, en de wetenschap, en 't geen, dat gy niet weet, aan u leren. Gedenkt aan my, en ik zal aan u gedenken; looft my, en zijt niet in 't getal der goddelozen. O gy, die ware gelovigen zijt, verzoekt hulp met gedult en gebeden. Zeker, God is met de genen, die geduldig zijn. Zegt niet dat de genen, die voor de beschermning van sijn wet de doot gesmaakt hebben, dood zijn; sy leven, maar gy weet 'et niet. Ik zal u beproeven, en u quellen met het verlies uwer goederen, en met ziekte van uw lighamen. Het Paradys zal voor de genen wezen, die geduldig zullen zijn, en in hun lijden zeggen; Wy zijn aan God overgegeven, en wy zullen weêr voor hem keren, om geoordeelt te worden; sijn genade zal over hen zijn, en sy zullen niet afdwalen. Safa en Meroa zijn tekenen van sijn macht. De geen, die in pelgrimschap naar Mecha gaat, zal niet qualijk doen, zo hy deze twee plaatsen bezoekt; de geen, die gehoorzamen zal, doet wel. God vergeld de genen, die goede werken doen, en weet alles. Ik sal mijn vloek over de genen geven, die mijn geboden zullen verbergen. Zy zullen van al 't geen, dat in de werrelt is, vervloekt zijn, uitgezondert de genen, die zich zullen bekeren, en goede werken doen, en 't geen, 't welk zy verborgen hadden, in 't licht gestelt zullen hebben; ik zal myn genade aan hen geven; ik ben goedertieren en barmhartig. De goddelozen, die in hun goddeloosheit gestorven zijn, zullen eeuwiglijk van God, van d'Engelen, en van de gehele werrelt vervloekt wezen. Zy zullen nooit verlichting in hun pynen verkrygen, en zonder einde van bescherming berooft zijn. Uw God is een eenig God; daar is geen God, dan de goedertiere en barmhartige God. De schepping der hemelen, en der aarde, 't onderscheit van de dag en nacht, het Schip,

Safa en Meroa zyn twee bergen by Mecha.

't welk tot voordeel van de koophandel op zee vaart, de regen, die van de hemel valt, om 't leven aan d'aarde, na haar dood, te geven, de verscheidenheit der winden, en de wolken, die zich tusschen de hemel en d'aarde bewegen, zijn tekenen van Gods eenheit by de genen, die 't begrypen konnen. Daar zijn lieden, die d'afgoden aanbidden, en hen beminnen; maar de ware gelovigen beminnen niet dan een eenig God: als gy de bozen zult zien, zo weet dat zy eens de straf van hun misdaden zullen zien. Alle deucht en kracht koomt van God voort, die zeer streng in zijn straffingen is. Toen een deel der gener, die de ware wet omhelst hadden, van 't gezelschap der ware gelovigen afgescheiden zijn, en toen hen eenig ongeluk overgekomen is, zo hebben sy zich niet weêr te zamen konnen vereenigen; maar sy zeiden in hun quelling: Indien wy onse medegezellen eens weêr ontmoeten, zo zullen wy van hen wyken, gelijk sy van ons geweken zijn; dus zal God hen hun misdrijf, met zeer groot berou, doen bekennen, en sy zullen eeuwiglijk in 't helsche vuur gebannen zijn. O volk! eet van 't geen, dat op aarde goet en smakelijk is, en volg niet de voetstappen des duivels: hy is uw openbare vyant, hy zal u het quaat, en de snoothеid beveelen, en van God het geen, dat gy niet weet, te seggen. Toen men tot d'ongelovigen zeide: Gehoorsaamt Gods geboden; zo hebben sy tot ons gesegt: Wy volgen de voetstappen onser Vaderen, wy onderhouden 't geen, dat sy onderhouden hebben. Zeker, hun Vaders waren niet wys, noch wierden niet wel geleid. Zy zyn gelijk de geen die roept, en niets van 't geen, dat hy zegt, verstaat, dan de stem; sy zyn doof, stom, blind, en zonder oordeel. O gy, die in God gelooft, eet van de goederen, die hy aan u gegeven heeft, en bedankt hem daar af, zo hy de geen is, die gy aanbid. Hy verbied aan u krengen, bloed, varkensvlees, en van al 't geen t'eeten, dat niet in 't uitspreeken, van sijn goddelijke Majesteit gedood is,

Eezie Kitabel tenoir.

u it-

uitgesondert aan de geen, die in d'uitterste nood is; en in zulk een geval zal 't hem niet tot ongehoorsaamheid, noch tot zonde aangerekent worden. God is goedertieren en barmhartig; 't geen, 't welk van de geenen geëten word, die om eenige winst en voordeel Gods woord verswygen, zal niets, dan stoffe van vuur, in hun buik zyn. God zal in de dag des Oordeels niet, dan met gramschap, tegen hen spreecken: hy zal hen niet reinigen; maar sy zullen wreede pynen lyden. De geenen, die d'afdwaling voor de rechte weg, en de straf voor de vergiffenis gekocht hebben, zullen in 't helsche vuur branden; om dat God het Boek, dat zeer waarachtig is, en sijn beveelen begrypt; gesonden heeft. De geenen; die 't geen, dat in dit Boek begreepen is, bestryden, zyn in een zeer groote doling, die verre van de waarheit is. 't Aangesicht, als gy uw gebeden doet, naar de zijde van d'opgang of nedergang te keren, is geen rechtvaerdigmaking: de geen zal gerechtvaerdigt worden, die in God, in de dag des Oordeels, in d'Engelen, in de Geschriften, en in de Profeten zal geloven; en die uit meêdogen eenig deel van sijn goederen aan sijn magen, aan de wezen, armen, pelgrims, en slaven meêdeelen zal. De genen, die in God geloven, en sijn vrees voor ogen hebben, volharden in hun gebeden, betalen de Tienden, voldoen hun beloften, en zijn geduldig in hun tegenspoet. O gy, die gelooft, gelijke vergelding is aan u in de moort gestelt, de vrye voor de vrye, de slaaf voor de slaaf, de vrouw voor de vrouw. Indien iemant sijns broeders bloed versoent, hy sal de quaatdoender met schade en nadeel, naar dat hem dienstigst sal schynen, vervolgen; dit is een gemak, 't welk God door sijn barmhartigheit aan u geeft. De geen, die den quaatdoender ongelijk aandoet, na dat hy voldoening van hem ontfangen heeft, sal in de dag des Oordeels droeve pynen lyden: gy sult het leven in de wet ven gelijke vergelding vinden. O gy, die wys zijt, gy sult misschien

God vrezen ; Aan u is bevolen uw Teſtament te maken, als gy na aan de doot zult zijn ; doet geſchenken van uw goederen aan uw vader en moeder, aan uw naaſte magen, en doet hantreikingen aan d'armen. Indien iemant uw Teſtament verandert, zo zal de zonde daar af op hem wezen, en op alle de genen, die dat veranderen zullen ; God verſtaat alles, en weet alles. Indien iemant vreeſt dat 'er doling, die tegen de reden ſtryd, in dit Teſtament is, zo zal hy wel doen, indien hy de zaak in vriendſchap beſlecht ; God is goedertieren en weldadig. O gy, die gelooft, de vaſten is aan u bevolen, gelijk hy ook aan de geenen bevolen was, die voor u hebben geweeſt ; gy zult God vrezen, en een zeker getal van dagen bezonderlijk vaſten. Indien iemant onder u ziek, of in de tyd van de vaſten op reis is, zo zal hy de dagen tellen, die hy niet gevaſt heeft, en hen in de plaats van een andere tyd ſtellen. De genen, die geen kracht om te vaſten hebben, zullen door aalmoeſſen de vaſten voldoen. De geen, die gehoorzaamt, doet wel ; indien gy vaſt, zo doet gy wel. Vaſt de maand van Ramazan, in de welk d'Alkoran uit de hemel gedaalt is, om 't volk op de rechte weg te geleiden ; Hy begrypt in zich de geboden van 't goddelijk recht, en onderſcheid het goet van 't quaat. Alle de genen, die tot aan deze maand komen, moeten vaſten ; de geen, die ziek, of op reis is, zal de dagen, die hy niet gevaſt zal hebben, in een andere tyd naar ſijn gelegentheit verplaatſen : God wil dat ſijn woort aan u licht, en niet ſwaar zal zijn. Hy wil dat gy de dagen van de vaſten vervullen, en dat gy hem hier af, dat hy u langs de rechte weg leid, bedanken zult ; miſſchien zult gy daar af dank aan hem bewyzen. Ik zal by mijn dienaars zijn, als zy de geheimenisſen van mijn wet ondervragen, ik zal hun gebeden verhoren, als ſy my aanroepen, op dat ſy in de gehoorzaamheit myner beveelen volharden ; miſſchien zullen ſy de rechte weg volgen. 't

Bezie Gloſſaldyn.

Is aan u geoorloft uw vrouwen in de nacht van de

vaſten

vaſten te bekennen; zy zijn aan u nootzakelijk, gelijk uw klederen, en gy zijt ook nootzakelijk aan hen, gelijk hun klederen: God weet dat gy anderſins uw zielen verraden zoud hebben. Hy is goedertieren aan u, en heeft vergiffenis aan u gegeven. Bekent hen, en doet het geen, dat God aan u bevolen heeft. Eet en drinkt zo lang, tot dat gy de witte en ſwarte draat door 't licht van Aurora onderſcheid, en begint dan tot aan de nacht te vaſten. Bekent uw vrouwen niet, als gy in de Kerk zijt. Zodanig zijn de palen van God voorgeſchreven; overtreedt hen niet. Dus openbaart God zijn geboden aan 't volk; miſſchien zal 't de vrees van ſijn goddelijke Majeſteit voor ogen hebben. Verquiſt uw goederen niet onnuttelijk, en uit ydelheit, bekoopt niet de Rechters door gaven en geſchenken, om boosaardig eens anders goet in te ſwelgen. Men zal u op de nieuwe Maan ondervragen, zegt dat dit het teken van de tyd is, voor de pelgrims geſtelt. 't Is niet redelijk dat gy eens anders huis van achter intreed; de geen, die God vreeſt, doet wel dat hy deur de deur ingaat. Vreeſt God, gy zult zalig zijn; ſtrijd voor ſijn wet tegen de geenen, die u zullen aantaſten. Doet aan niemant ongelijk. Hy bemint niet de genen, die onrechtvaerdig zijn. Vlied d'ongelovigen, waar gy hen ook vinden zult, en verdryft hen uit de plaats, daar uit zy u verdreven zullen hebben. D'oproer is erger dan de moort. Beſtryd hen niet te Mecha, tot dat ſy u aantaſten, maar indien ſy u daar beſtryden, zo dood hen; zodanig is de ſtraf der ongelovigen. Indien ſy een einde van hun ongelovigheit maken, zo zal God goedertieren en barmhertig aan hen zijn. Beſtryd hen om oproer te ſchuwen; 't geloof koomt van God voort. Indien zy een einde van hun boosheit maken, zo zult gy geen vyantſchap tegen hen, maar alleenlijk tegen de bozen plegen. Indien zy in de maand van Mharam u beſtryden, zo zult gy ook in deze zelve maand tegen hen ſtryden; en

onderhoud ook gelijke vergelding in d'eerbewyſingen. Beſchadigt de genen, die u in deſe maant beſchadigen ſullen, op gelijke wyſe als ſy u beſchadigt ſullen hebben. Vreeſt God, en weet dat hy met de genen is, die hem vreſen. Beſteed tot ſijn eer, en werpt u ſelven niet in uw verderf. Doet wel; hy bemind de genen, die wel doen. Vervult de geſtelde pelgrimagie, zo gy niet door uw vyanden belet word, of indien gy gelegentheid hebt om haar te volbrengen. Scheert niet uw hoofden, voor dat gy ter plaats, die tot d'offeringen geſtelt is, gekomen zijt. Indien iemant van u ſiek is, of hooftpyn heeft, zo ſal hy door vaſten, aalmoeſſen en offeringen daar voor voldoen, als gy in een plaats van verſekering, en tegen uw vyanden beſchut, gekomen zijt. De genen, die belet worden hun pelgrimagie te vervullen, en de genen, die geen middelen hebben om de geſette offeringen te voldoen, ſullen drie dagen in hun pelgrimagie vaſten, en ſeven dagen in hun weêrkeering, 't welk in alles tien dagen is, zo ſy met hun gemalin en geſin niet te Mecha gehuiſt zijn. Vreeſt God, en weet dat hy ſtreng in ſijn ſtraffingen is. De pelgrimagie moet in ſekere maand volbracht worden. De genen, die haar ter voorgeſchreve tyd willen doen, ſullen hun vrouwen niet bekennen, ootmoedig zijn, en geen twiſt in deſe reis hebben. God weet al 't goet, dat gy doet; hy ſal uw middelen vermeerderen, hy is een groot vergelder. O gy, die wys zijt, vreeſt my; gy ſondigt niet als gy goet van uw Heer verſoekt, en in deſe reis koophandel doet. Als gy van de berg van Arefat vertrekt, zo gedenkt aan God op de berg Mouchar; gedenkt hoe hy u geleid heeft, en hoe gy te voren afgedwaalt waart. Gaat deur ter plaats, daar dit volk gewent is deur te gaan, en verſoekt vergiffenis van God, hy is goedertieren en barmhartig. Als gy uw gebeden afgedaan hebt, zo gedenkt met aandacht aan uw God, gelijk uw Vaders aan u gedacht heb-

Bezie de verklaring van Chafaj.

De Bedaoi zegt, Trekt deur daar Adam en Abraham deurgetrokken zyn.

hebben. Daar zijn lieden ouder 't volk, die zeggen, Heer, geef ons goet in dese werrelt, en hebben geen deel in d'andere; daar zijn anderen, die zeggen. Heer, geef aan ons goet in dese werrelt, 't Paradys in d'andere, en bewaar ons van 't helsche vuur. Zy alle sullen 't goet en quaat vinden, dat sy gedaan hebben; God is naaukeurig in rekening te houden. De geen, die sijn reis twee dagen gevordert heeft, sal niet sondigen, noch ook de geen, die haar vertraagt, zo hy God vreest. Vreest God, en weet dat gy alle eens voor sijn goddelijke Majesteit vergaderen sult, om geoordeelt te worden. Daar sijn lieden, die, om dat hun redenen aangenaam in dese werrelt aan u sullen wesen, God tot getuig van 't geen, dat in hun hart is, roepen. Zy zijn echter seer schadelijk, als sy, van u gewcken zijnde, en op d'aarde wandelende, daar snootheden bedryven. Zy verderven de lantbou, en de vruchten. God bemind niet de wanordeningen. Toen men tot hen zeide, Vreest God, heeft de hoogmoed met de sonde hen bevangen; maar de hel sal hun woning zijn. Daar zijn onder 't volk, die hun eige personen verkopen, om de groote begeerte, die sy hebben, van God te behagen. Zeker, hy is goedertieren tegen de genen, die hem dienen. O gy, die in God gelooft, gehoorzaamt zijn geboden, en volgt niet des duivels voetstappen. Hy is uw openbare vyant. Indien gy God vergramt, na dat gy zijn geboden begrepen hebt, zo weet dat hy almachtig is om u te straffen, en dat hy voorzichtig in zijn werken is. Zullen de bozen verwachten dat God aan hen in de duisterheit van een wolk verschynt? of d'Engelen, met bevel van hen te verdelgen? zy zullen alle voor zijn goddelijke Majesteit vergaderen, om geoordeelt te worden. Vraagt aan de kinderen van Israël, hoe veel wonderdaden men aan hen vertoont heeft. De geen, die de weldaat verandert, die hy van God ontfangen heeft, zal zwarelijk gestraft worden. De bozen

Bezie Geïaldyn.

houden veel van 't leven dezer werelt, en ſpotten met de genen, die in God geloven: maar de genen, die God vrezen, zullen in de dag des Oordeels boven hen zijn. Hy verrijkt, zonder te rekenen, de genen, die 't hem goet dunkt, met zijn goederen. De werelt was geheel van een godsdienſt, eer de boosheit plaats had. God heeft zijn Proferen gezonden, om 't volk t'onderwyzen, om hen hun doling te vertonen, en om hen de vreucht van 't Paradys aan te zeggen. Hy heeft met hen het waarachtig Boek gezonden, om de verſchillen, die tuſſchen de menſchen waren, t'oordeelen; niemant heeft het geen, dat daar in begrepen is, tegengeſproken, dan de genen, die kennis van de Schrift hadden, en dit uit oorzaak van de nyt, die tuſſchen hen gekomen is. God heeft de genen geleid, die zijn geboden hebben onderhouden, en de geenen, die door zijn toelating zijn wil gehoorzaamt hebben. Hy geleid de geen, die hem goet dunkt, op de rechte weg. Gelooft gy dat gy in 't Paradys zult gaan, zonder dat aan u het geen overkoomt, 't welk den genen, die u voor gegaan zijn, overgekomen is? Zy waren met d'elenden en ziekten bewogen, en beefden zodanig, dat de Profeet tot de ware gelovigen, die by hem waren, zeide; wanneer zal de goddelijke hulp komen? ſchoon de goddelijke hulp niet verre van daar was. Zy zullen u op 't geen, dat zy uitgeeven moeten, ondervragen, maar zeg tot hen: Gy zult uw vader en moeder, uw magen, d'armen, de wezen, en de pelgrims met uw goederen helpen. God weet wat al goet gy gedaan zult hebben. De ſtryden zijn u toegeſchikt, ſchoon het tegen uw wil is. Het kan gebeuren dat gy een ding vlied, 't welk nut aan u is, en dat gy iets bemind, 't welk ſchadelijk aan u is. God weet het geen, dat gy niet weet. Men zal aan u vragen of 'er in de maand Mharam ſtryden zullen zijn; zeg tot hen, dat 'er in deze maand ſware ſtryden zullen wezen; die voor 't volk de weg van Gods wet; en der booshe-

Dit zyn de Joden en Chriſtenen. Eezie Gelaldyn.

den

den zullen sluiten, en de werelt beletten naar Mecha te gaan. 't Volk van Mecha te verdryven is een zeer groote zonde; d'oproer is erger dan de moort. De bozen zullen niet ophouden van u te bestryden, tot dat zy, zo zy konnen, u van uw godsdienst hebben afgewent. De goede werken van de geen onder u, die zijn wet verlaat, en ongelovig sterft, zullen onnut in deze werelt zijn; en hy zal in 't helsche vuur gebannen worden. De genen, die in God geloven, die zich van de bozen afscheiden, die hun huizen om de dienst van zijn goddelijke Majesteit verlaten, en die om 't Geloof stryden, verhopen zijn barmhartigheit; hy is goedertieren en barmhartig. Zy zullen u op de wyn, en waagspeelen ondervragen; maar zeg tot hen, dat men in hen een zeer groote zonde vind, en noch nuttigheit voor de menschen, maar dat het quaat, 't welk zy veroorzaken, grooter is, dan de nuttigheit, die zy aanbrengen. Zy zullen u naar 't geen vragen, dat zy in hare godvruchtige werken behoren te besteden; maar zeg tot hen: 't Geen, 't welk gy, na dat uw zaken afgedaan zijn, over zult hebben; dus onderwyst God zijn geboden aan u, misschien zult gy aan d'aardsche en hemelsche dingen gedenken. Zy zullen u naar de Weesen vragen; zeg tot hen: Indien uw met hun goet vermengt is, zo doet hen geen ongelijk; zy zijn uw Broeders in God, die de genen kent, de welken goet en quaat doen. Indien hy gewilt had, hy zou u noch veel naauwer geprangt hebben; want hy is almachtig en zeer rechtvaardig. Trout niet aan vrouwen, die in veel goden geloven, tot dat sy in een eenig God geloven; een ware gelovige slavin is beter dan een vrye ongelovige, schoon sy aangenaam aan u is. D'ongelovige zullen tot het helsche vuur geroepen worden; en God roept, door sijn zuivere wil, de menschen tot het Paradys, en tot sijn barmhartigheit; en openbaart aan hen sijn beveelen, misschien dat sy 'er aan zullen gedenken. Men zal u naar de

Bezie Galdyn.

maanſtonden der vrouwen vragen; antwoord dat zy onrein zijn; ſcheid u van de vrouwen af, als zy hun ſtonden hebben, en genaakt hen niet tot dat zy gereinigt zijn; als zy rein zijn, zo genaakt hen naar dat God zulks gebied: hy bemind de genen, die berou van hun misdaden hebben, die zuiver en rein zijn. Uw vrouwen zijn uw akkerbou, genaakt uw akkerwerk naar uw believen, en doet goet voor uw zielen, en gy zult 'et noch eens vinden. Vreeſt God, en verkondigt zijn geboden aan de ware gelovigen. Uw Godsdienſt laat niet toe te vergeefs en dikwyls by God te zweren, om u te rechtvaerdigen. God verſtaat en weet alles. Hy zal niet op 't geen letten, 't welk gy onvoordachtelijk zult zeggen, dat aan niemant hinderlijk is; maar hy zal 't geen zien, 't welk in uw hart is. Hy zal aan de genen goedertieren en barmhartig zijn, die zweren zullen dat zy hun vrouwen in vier maanden niet zullen aanroeren; indien ſy weer tot hen keren, hy is goedertieren en barmhartig, en indien zy hen willen verſtoten, hy verſtaat en weet alles. De verſtote vrouwen zullen wachten tot dat ſy hun maanſtonden viermaal gehad hebben, eer ſy weer huwen; 't is aan hen niet geoorloft 't geen, dat God in hun buik geſchapen heeft, te verbergen, zo zy in zijn goddelijke Majeſteit, en in den dag des Oordeels geloven. Indien zy van hun mannen wechvluchten, zo zullen ſy weer tot hen gebracht worden, want dat is redelijk. De vrouwen moeten hen mannen, en de mannen hun vrouwen ook eeren, maar de mannen hebben een trap voordeel boven hen; God is almachtig en alwys in 't geen, dat hy ingeſtelt heeft. D'echtſcheuring moet voor d'eerſte en tweede maal met zachtigheit, eerbaarheit en weldaden geſchieden. 't Is aan u niet veroorloft den vrouwen iets van 't geen, dat gy aan hen gegeven hebt, te benemen, zo gy alle beide vreeſt Gods geboden niet te konnen volbrengen: maar zo gy alle beide vreeſt de palen, van God voorgeſchreven, t'overtreden, zo zult gy wel doen,

als

als gy u te zamen schikt; zodanig zijn de geboden van zijn goddelijke Majesteit; overtreed hen niet: de genen, die hen overtreden, doen groot onrecht. De geen, die zijn gemalin driemaal verstoten heeft, mag haar niet weernemen, tot dat zy aan een ander gehuwt heeft geweest, van de welk zy ook verstoten is; dan mogen zy weer te zamen keren, en zonder zonden weer trouwen, zo zy achten dat zy in de palen, van God voorgeschreven, die hy aan de wyzen en voorzichtigen openbaart, konnen blyven. Als gy uw vrouwen verstoot, zo zegt aan hen hoe lang zy moeten wachten eer zy weer huwen. Neemt hen met heusheit en eerbaarheit, en verlaat hen op geiijke wyze. Doet geschenken aan hen naar uw middelen, en neemt hen niet, om hen te mishandelen, pynigt hen niet; de genen, die zulks doen, beschadigen hun zielen. Spot niet met Gods geboden. Gedenkt aan zijn genade, en hoe hy de Schrift, de wetenschap, en de geheimeniſſen van zijn wet aan u geleert heeft. Vreest God, en weet dat hy alles weet, dat gy doet. Als gy uw vrouwen verstoot, zo zegt tot hen hoe lang zy moeten wachten eer zy weder huwen, en belet hen niet naar Gods geboden te trouwen. Men verkondigt deze dingen aan de genen onder u, die in God, en in de dag des Oordeels geloven, 't is dienstig hen dus te gebruiken; God weet daar in 't geen, dat gy niet weet. De vrouwen zullen hun kinderen twee geheele jaren laten zuigen, zo zy de gestelde tyd van hen te zuigen willen volbrengen. De vader zal, naar zijn vermogen, zijn vrouw en kinderen voeden en kleden; besteed niet, dan naar dat uw middelen konnen reiken. De vader en moeder zullen zich om hun kinderen niet in gebrek begeven. D'erfgenaam zal doen gelijk hier voor bevolen is, (hy zal zijn vader en moeder naar zijn vermogen onderhouden.) Indien d'ouders hun kinderen voor 't verloop van twee jaren willen spenen, zo vermogen zy zulks te doen, zonder

Bezie Gelaldyn.

God

God te vertoornen, zo sy beide daar toe gesint zyn. Zo gy uw kinderen door andere Vrouwen, als door d'uwen, doet opvoeden, God zal daarom niet vertoornt zyn, als gy aan hen loon naar reden en eerbaarheid geest; vreest God, en weet dat hy al het geen siet dat gy doet. De Weduwen zullen, na de dood van hun Mannen, vier maanden en tien nachten wachten eer sy weêr huwen; en als sy dese tyd uitgewacht hebben, zo mogen sy 't geen doen dat hen naar reden en eerbaarheid goet dunkt; God weet alles dat gy doet. God zal niet vergramt worden van dat gy eenig geheim woord tot de Vrouwen zegt, die gy ten huwelijk versoekt, schoon gy in uw ziel het voorneemen, dat gy hebt, van hen te trouwen, verbergde; hy weet dat gy aan hen zult gedenken. Bekent hen niet heimelijk voor dat gy de woorden, door de Wet geboden, gesproken hebt, en verbind u niet in 't huwelijk eer de tyd, door de Schrift gestelt, vervult is; God weet al 't geen dat in uw harten is, neemt acht op u, hy is zoet en goedertieren tegen de geenen die hem vreesen. Uw Vrouwen te verstooten, eer gy hen aangeraakt hebt, is geen zonde; gy zult eenige geschenken aan hen geven, en goet aan hen doen, naar mate van uw rijkdom of armoede, en hen heusschelijk handelen; dus worden sy van de goede lieden gebruikt. Indien gy hen verstoot, eer gy hen aangeraakt hebt, en indien gy eenige geschenken van klederen, huisgewaad, en van andere dingen aan hen gedaan hebt, zo zullen sy de helft hebben, als sy 't niet aan u laten, of als de Man, die de knoop des huwelijks in sijn hand heeft, niet alles uit heusheid hen laat behouden: 't is dienstig hen te believen, en de weldaden onder u niet te vergeeten; God siet al 't geen dat gy doet. Zyt op uw hoede, als gy uw gebeden zult doen, insonderheid het middags gebed, en weest God gehoorsaam. Indien gy voor uw vyanden vreest, en niet kont knielen, noch de plechtelijkheden, die aan u bevoolen zyn, volbrengen, zo laat echter niet uw gebeden te voet of te

paare

paart te doen; en als gy van vrees verloſt zyt, zo gedenkt aan God, en hoe hy 't geen, 't welk gy niet wiſt, aan u geleert heeft. De geenen, die op ſterven leggen, zullen door hun teſtament aan hun vrouwen goet doen, en aan hun middel geven van zo lang te leven, als zy wachten moeten eer ſy weer huwen; verdryft hen niet uit uw huizen: indien zy daar uitgaan, zo zal al de zonde van 't geen, dat zy zich zelven aandoen, niet op u zijn. God is barmhartig en rechtvaerdig; gy zult ook naar uw vermogen goet aan de vrouwen doen, die gy verſtooten hebt, dat is redelijk onder de genen, die God vrezen: dus leert God ſijn geboden aan u; miſſchien zult gy hen begrypen. Ziet gy de genen niet, die uit hun huizen zijn gegaan. uit oorzaak van de vrees, die ſy van de doot hadden? ſy zyn duizenden in getal. God zeide tot hen; Sterft; daar na heeft hy hen weer opgewekt; God is de weldoender des volks, maar 't grootſte deel bedankt hem niet van ſijn weldaden. Stryd voor ſijn wet, en weet dat hy alles verſtaat en weet. Wie is 'er, die een weldaat aan hem lenen zal? Hy zal hem door veelheit van aanwas vergroten. Hy berooft en geeft de goederen den geen, die hem goet dunkt. Gy zult alle voor hem weerkeeren om geoordeelt te worden. Weet gy niet dat een bende der kinderen van Iſraël, na Moſes doot, tot hun Profeet zeide? Zend een Koning aan ons, wy zullen met hem voor Gods wet ſtryden. Hy zeide tot hen: Hebt gy ongehoorzaam in Gods bevelen geweeſt? Indien men u beveelt te ſtryden, gy zult het niet willen doen. Zy zeiden: Wy hebben geen grooter begeerte, dan de geen van voor d'eer van ſijn goddelijke Majeſteit te ſtryden; wy zijn om deze oorzaak uit onze, en uit onzer ouderen huizen gegaan. Niettemin, toen men aan hen beval te ſtryden, weken zy, uitgezondert eenigen van hen; maar God kent de genen wel, die hem vergrammen. De Profeet zeide tot hen: God heeft Saül

aan

aan u gefonden, om uw Koning te weſen. Zy zeiden: Waarom zal hy onſe Koning zyn? wy verdienen beter de Koninglijke ſtaat, dan hy; hy is niet rijk genoeg. Hy zeide weêr: God heeft hem verkooſen, om over u te gebieden; hy heeft ſijn wetenſchap en geſtalte vergroot. Hy geeft de koninklijke ſtaat aan de geen die 't hem goet dunkt; hy is milt en voorſichtig in al het geen dat hy doet. Hun Profeet zeide tot hen: Het teeken van ſijn heerſchappy zal zyn dat d'Ark van Gods wegen aan u verſchynen zal, om u harten te verzeekeren, in de welke het overige van 't geen zal zyn, 't welk het Volk van Moiſes en Aaron nagelaten heeft, en 't zal door de Engelen gedragen worden. Dit zal aan u tot een teken van ſijn heerſchappy dienen, zo gy in God geloofft. Toen Saul met ſijn benden uittrok, om tegen ſijn vyanden te ſtryden, zeide hy: God zal u door een vloet beproeven. De geen, die uit deze vloet drinkt, zal niet van de mynen zyn, het en zy hy met de hand daar uit drinkt. Zy droncken naar hun believen daar uit, behalven eenige weinigen onder hen; en na dat hy met de ware gelovigen over deze Vloet getrokken was, zeiden zy: Wy hebben heden niet krachten genoeg om Goliat en ſijn benden tegen te ſtaan. Maar de geenen, die in God geloofden, en ſijn goddelijke Majeſteit vreesden, zeiden: Hoe dikwils heeft, door Gods toelating, een kleine bende een groot heir verſlagen? Hy is met de geenen die gedult hebben. Toen ſy Goliat en ſijn benden zagen te voorſchyn komen, zeiden ſy: Heer, geef ons gedult, verzeker onſe treden, en geef aan ons de verwinning op d'ongelovigen. Zy verwonnen hun vyanden door Gods toelating. David doodde Goliat, en God gaf aan hem de koninklijke ſtaat, en de wetenſchap van 't aanſtaande. Indien God de Volken niet tegen malkander had doen opſtaan, de geheele Aarde zou vol van wanordeningen zyn; zodanig zyn Gods wonderdaden, die ik met waarheid verklaar; gy zyt waarelijk een der Profeeten

Bezie Gelatyn.

van

van ſijn goddelijke Majeſteit. Wy hebben weldaden aan de Profeeten gegeven, doch aan ſommigen meer, dan aan d'anderen: veel hebben tot hun Heer geſproken, en ſommigen zyn hooger dan d'anderen, verheven. Wy hebben aan Jeſus, Marias Zoon, de wetenſchap gegeven, en door den Heiligen Geeſt verſterkt. Indien God gewilt had, zo zouden de Profeeten, die hier voor gekomen zyn, niet gedood hebben geweeſt, na dat ſy ſijn geboden geleert hadden. De menſchen waren verſcheiden van gevoelen, ſommigen hebben in God gelooft, en d'anderen waren boos. Indien 't God belieft had, ſy zouden niet gedood hebben geweeſt; maar hy doet het geen dat hy wil. O gy, die waare gelovigen zyt, beſteed in aalmoeſſen eenig deel der goederen, die wy aan u gegeven hebben, eer de dag koomt, in de welke men geen losgelt, aalmoeſſen, beſcherming, noch gebeden, die u helpen konnen, zal vinden. Zeker, d'ongelovigen hebben zeer groot ongelijk. God! daar is niet meer dan een eenig levend en eeuwig God; denkt niet dat hy ſlaapt of droomt, al 't geen dat in de Hemel, en op d'Aarde is, behoort hem toe. Wie zal voor u by ſijn goddelijke Majeſteit tuſſchenſpreeken, dan door ſijn verlof? Hy weet al 't geen dat de menſchen doen, en dat ſy gedaan hebben: ſy weeten niet dan 't geen dat hem belieft heeft aan hem te leeren. De ruimte van ſijn zetel begrypt de hemel en aarde; en 't is niet laſtig aan hem deze beide te bewaren; hy is almachtig en heerlijk. De Wet moet niet afgeſworen zijn; zy openbaart het verſchil des geloofs, en der goddeloosheit. De geen, die niet in Tagot, noch in de duivel, maar in God gelooft, is aan de ſterkſte knoop gebonden, die niet losgaan, noch breken kan, noch afgeſneden worden. God verſtaat en weet alles. Hy bewaart en beſchermt de genen, die in zijn Eenheit geloven. Hy zal hen uit de duiſterniſſen doen komen, en in 't licht brengen. De bozen zullen Tagot en de duivel tot beſchermer heb-

hebben; hy zal hen uit het licht doen komen, en in de duisternissen brengen: zodanige lieden zullen eeuwiglijk in 't helsche vuur blyven. Aanmerkt gy niet de werking van de geen, dien God de koninklijke staat gegeven had? Hoe hy met Abraham van God twistreedende? Abraham zeide tot hem: Myn Heer is de geen die 't leven en de dood geeft. Maar hy zeide: Ik! ik geef 't leven en de dood aan myn Onderzaten, als 't my goet dunkt. Abraham antwoordde, God doet de Zon van d'Oostsijde opgaan. d'Ongelovige wierd toen verbaast. God leid d'onrechtvaardige menschen niet. Hebt gy de werking van de geen aangemerkt, die in een verwoest en verdorve Dorp gekomen is, en gezegt heeft? Hoe is 't mogelijk dat God aan dit Dorp, na haar dood, sijn leven kan weêrgeven, en na zo groot een verdelging weêr oprechten? God heeft hem toen doen sterven, en na verloop van hondert jaren weêr doen opwekken, en tot hem gezegt: Hoe lange tyd zyt gy hier gebleven? Hy antwoordde, Ik heb 'er anderhalve dag geweest; In tegendeel, gy hebt 'er hondert jaren geweest. Besie uw spys en drank, dat sy door de lankheid des tyds niet verandert zyn, en aanschouw uw doode Esel; sie zyn beenen, die wit zyn. Gy zult aan alle de werrelt, en aan de nakomelingen tot een voorbeeld dienen. Besie de beenen van uw Ezel, ik zal hen weêr vergaderen, en met hun vleesch bekleden. Hy, deze wonderdaad ziende, zeide: Ik beken dat God almachtig is. Gedenk dat Abraham gezegt heeft: Heer, toon aan my hoe gy de dooden verwekt; daar op God antwoordde: geloofr gy niet in myn almachtigheid? Hy antwoordde, ja Heer, maar verhoor myn gebed, om myn hart tot rust te brengen. Hy antwoordde: Neem vier Vogelen, breek hen alle gelijk in stukken, en breng de stukken op deze Bergen, en roep hen daar na; sy zullen vaardiglijk tot u komen. God weet alles, en is zeer voorsichtig in sijn werken. Het bedryf der geener die hun goederen tot sijn eer be-

Dit is Nimrod. Bezie Geleidyn.

besteden, is gelijk een korreltje graan, dat zeven airen, en yder air hondert korreltjes voortbrengt. God vermenigvuldigt de goederen der gener, die hem goetdunkt; hy is milt, en weet alles. De genen, die zonder berouw en verwyt hun goederen tot sijn eer besteden, zullen door sijn goddelijke Majesteit vergolden worden, en in de dag des Oordeels van vrees en quelling verlost zijn. De goede woorden, en de vergiffenis gaan voor d'aalmoessen, die van berouw gevolgt zijn; God is zeer rijk en barmhartig. O gy, die in God gelooft, maakt uw aalmoessen door berouw en verwyt niet onnut, gelijk de genen doen, die uit roem, en door geveinstheit aalmoessen geven. Zy geloven niet in God, noch in de dag des Oordeels; hun goede werken zijn gelijk een klip, op de welk een weinig aarde is, die van een groote regen, daar op vallende, meegevoert is, de welk daar niets gelaten heeft. Hun arbeit zal onnut zijn; en zy zullen geen verdienste daar af ontfangen; want God bemint niet de de geveinsden en goddelozen. Het bedryf der gener, die aalmoessen geven, om aan God te behagen, of om hun zielen te behouden, is gelijk een korreltje, op een hooge plaats gezaait, op de welke een groote of lichte regen gevallen is, die haar vrucht heeft vermenigvuldigt; God ziet al 't geen, dat gy doet. Is 'er iemant onder u, die wenscht een tuin te hebben, de welk met palmbomen en druiven verçiert is? in de welk veel springbronnen en beeken vloejen, en die vol van alderhande vruchten is? en dat d'ouderdom met de jonge en swakke kinderen hem vertreed, en dat 'er een heete wint koomt, die des zelfs planting verbrand? God leert dus sijn geheimenissen aan u; misschien zult gy 'er aan gedenken. O gy, die gelooft, besteed in godvruchtige werken, en doet aalmoessen van de goederen, die gy verkregen hebt, en van de vruchten der aarde, die God aan u gegeven heeft. Wenscht niet naar goederen, die qualijk verkregen zijn, om aalmoessen

daar af te doen; sy zullen niet, dan tot uw schande, zijn ontfangen, en weet dat God zeer ryk, en lofwaerdig is. De duivel zal u voor d'armoede doen vrezen, en d'onreinigheit aan u bevelen: maar God belooft aan u sijn genade en barmhartigheit; hy is milt, en weet alles. Hy geeft de wetenschap aan de geen, die hem goetdunkt; en de geen, aan de welk de wetenschap gegeven is, heeft een zeer groote schat verkregen, die van niemant, dan van de wyzen, hooggeacht word. God siet d'aalmoessen en beloften, die gy doet; en de bozen zullen in de dag des Oordeels van bescherming berooft zyn. Gy doet niet qualyk, zo gy uw aalmoessen laat blyken, gy doet wel, zo gy hen verbergt; zulks zal veel van uw zonden bedekken. God weet al 't geen, dat gy doet. Gy zyt niet verpligt het volk op de rechte weg te brengen; God geleid de geen, die hem goetdunkt. 't Goet en d'aalmoessen, die gy doet, zullen voor uw zielen zyn. Besteed niet in aalmoessen, dan om Gods wil; gy zult van de goede werken, die gy doet, vergolden worden; en men zal u geen onrecht aandoen. Weest weldoenders aan d'armen, die om de goddelijke dienst in ongemak zijn geraakt, en niet konnen arbeiden. d'Onkundigen zullen hen ryk achten, om hun goetheit en oprechtigheit. Gy zult hen aan hun gedaante kennen, en ook hier aan, dat sy niets ter werrelt met aanparssing begeeren; God zal weten wat goet gy aan hen zult doen. De genen, die aalmoessen geven, 't zy by dag, of by nacht, in 't heimelijk, of in 't openbaar, zullen van God vergolden worden. Zy hebben niets te vrezen, en zullen in de dag des Oordeels vry van quelling zijn. De woekeraars zullen gelijk de bezetenen verryssen, om dat sy gezegt hebben dat de koophandel met de woeker gelijk is; God laat de koophandel toe, en verbied de woeker. De geen, aan de welk Gods woort is gekomen, en die de woeker verlaten heeft, verkrygt het verleden, en God zal hem sijn misdryf ver-

vergeven : maar de geen die tot de woeker weerkeert, na dat hy hem verlaten heeft, zal in 't helsche vuur gestraft worden. God heeft een afschrik van de woeker; hy bemint de genen, die aalmoessen doen, maar niet d'ongelovigen. De genen, die in God geloven, goede werken bewysen, hun gebeden ter gestelde tyt doen, en de Tienden betalen, zullen van zijn goddelijke Majesteit vergolden worden; zy zullen in de dag des Oordeels van vrees en quelling verlost zyn. O gy, die in God gelooft, hebt sijn vrees voor ogen, en verlaat de woeker; zo gy sijn geboden gehoorzamen wilt; en indien gy 't niet wilt doen, zo zullen God en sijn Profeet tegen u oorlogen : indien gy uw bekeert, zo zult gy uw voornaamste behouden. Doet niemant ongelyk, zo zal u ook geen ongelyk aangedaan worden. Indien uw schuldenaars niet aan uw konnen betalen, en in noot zijn, zo zult gy wel doen met naar hun gelegentheit te wachten, en indien gy eenige aalmoes aan hen geeft, zo doet gy wel. Vreest de dag, in de welk gy alle weer voor God zult verschynen, en yder van 't geen, dat hy verdient heeft, zonder ongerechtigheit betaalt zal worden. O gy, die in God gelooft, als gy u met eenige schult belast, doet een geschrift daar af maken. De Bondschryver zal, volgens de gerechtigheit, 't verdrach tusschen u schryven, en niet weigeren te schryven gelijk God hem onderwezen heeft : maar de schuldenaar zal 't geen, dat hy schuldig is, geheel betalen, en de vrees van sijn Heer voor ogen hebben. Indien de schuldenaar sot of ziek is, en zelf niet kan betalen, zo zal sijn voocht, of de geen, die sijn zaken bezorgt, voor hen voldoen : roept twee getuigen tot u : indien gy geen twee mannen kont vinden, zo zal een met twee vrouwen, genoech zijn, welkers getuigenis u behagen zal : indien d'een in sijn plicht gebreekt, zo zal d'ander hem daar aan doen gedenken. De getuigen zullen hun getuigenis niet weigeren, schoon sy in grooter getal geroepen zyn.

Maakt geen swarigheit van uw getuigenis te schryven, 't zy het veel of weinig betreft, en bepaalt de tyd, in de welk de betaling geschieden moet: zodanige geschriften zyn gerechtig voor God, geven meer kracht aan de getuigenis, en zyn dienstig om te beletten dat gy over malkander klaagt. Indien uw Koopmanschap tegenwoordig is, zo zult gy hem terstont onder u nemen; gy zult dan niet zondigen van dat gy geen geschrift of verdrach maakt. Roept getuigen als gy verkopen, of kopen zult; de getuigen en de Bondschryver zullen geen schade daar af ontfangen. Indien gy 't geen doet, het welk aan u verboden is, zo zult gy zeer qualijk doen. Vreest God; hy zal zyn geboden aan u leeren: hy weet alles. Indien gy op de reis zyt, en geen Bondschryver vind, zo zult gy pand geven. Indien d'een d'ander vertrouwt, zo zal de geen, aan de welke men vertrouwt heeft, sijn belofte voldoen, en God sijn Heer vreesen. Niemant zal sijn getuigenis verbergen, en de geen die haar verbergt, zal in sijn hart zondigen: God weet alles dat gy doet. Al het geen, 't welk in de Hemel, en op d'Aarde is, behoort God toe; 't zy gy het geen, 't welk in uw zielen is, verbergt, of openbaart, hy zal rekening daar af van u eischen; hy vergeeft en straft de geen, die hem goet dunkt, en is almachtig. De Profeet heeft in al 't geen, 't welk God aan hem gezonden heeft, geloost, gelijk ook alle ware gelovigen. De geenen, die in God, in d'Engelen, in de geschriften, en in 't algemeen in alle de profeeten, zonder uitsondering, geloven, zeggen: Wy hebben gehoort, en zyn gehoorsaam geweest; Vergeef ons, ô Heer! gy zyt onse toevlucht. God eischt van niemant meer, dan hy doen kan. 't Goet, 't welk de mensch doet, zal voor, en 't quaat dat hy doet, tegen hem zyn. Heer, vergeef ons, zo wy u vergeeten, en zo wy gezondigt hebben. Heer, belast ons niet met eenige sware last, gelijk de geenen belast hebt, die voor ons geweest zyn. Belast ons niet met het geen, 't welk

wy

wy niet machtig zyn te dragen. Wiſcht onſe zonden uit; geeft ons uwe barmhartigheid; gy zyt onſe Heer. Geeft ons verwinning tegen d'ongeloviigen.

Het Hooftdeel van Joachims ſtam, twee hondert regels begrypende, die te Medina geſchreven zyn.

IN de naam van de goedertiere en barmhertige God. Ik ben de wyſte God. God! Daar is niet meer dan een eenig levendig en eeuwig God. Hy heeft het Boek, 't welk de waarheit begrypt, en dat de ſchriften beveſtigt, die voor hem gezonden waren, aan u gezonden. Hy heeft het oude Teſtament, en 't Euangelium, die te voren tot een geleide aan 't volk dienden, gezonden. Hy heeft d'Alkoran gezonden, die 't goet van 't quaat onderſcheid. De genen, die niet in Gods Wet geloven, zullen ſwarelijk geſtraft worden. Hy is almachtig, en wreekzuchtig. Niets is voor hem verborgen, noch in Hemel, noch op Aarde. Hy is 't, die u in de buik uwer Moeders vormt, gelijk hem goet dunkt. Daar is geen God, dan d'almachtige en alwyſe God. Hy zend aan u het Boek, welks geboden zeer nootzakelijk zyn: ſy zyn d'oorſprong en grontveſt van de Wet, met malkander in zuiverheit gelijk, en zonder tegenſpreeking. De geenen, die in hun hart neigen om van de waarheit af te wyken, volgen dikwils hun neiging, die begeerig naar oproer is, en om de verklaring van d'Alkoran te weeten. Maar niemant, dan God, en de geenen, die diep in geleertheit zyn, weeten des zelfs verklaring. Sy ſeggen: Wy geloven in God, alles koomt voort uit ſiin goddelijke Wysheit; niemant gedenkt 'er echter aan, dan de Wyſen. Heer, doe onſe harten niet afdwalen, na dat gy ons op de rechte weg gebracht hebt. Geeft uw barmhartigheit aan ons; gy

zyt zeer milt tegen uw schepselen. Heer, gy zult de wereld in de dag des Oordeels vergaderen; in die dag zal 'er niets twyffelachtig wesen, in de welke gy niets tegens uw beloften zult doen, en daar in de rijkdommen en kinderen niet aan d'ongelovigen dienstig zullen wesen, dan om 't helsche vuur t'ontsteeken. 't Ongelovig geslacht van Farao, en de geenen, die voor hem geweest zyn, hebben Gods Wet gelastert en verworpen, maar hy heeft hen in hunne zonden verrascht; hy is streng in sijn straffingen. Zeg tot d'ongelovigen dat sy verwonnen zullen zyn, en in 't helsche vuur, dat voor hen bereid is, vergadert worden. Gy hebt een voorbeeld in de twee benden, die voor Gods eer gestreden hebben; sy zagen met hun oogen d'ongelovigen ware gelovigen, en hen gelijk geworden. God versterkt met sijn hulp de geen, die hem goet dunkt; dit zal aan de geenen die een klaar gesicht hebben, tot een voorbeeld dienen. De liefde en begeerte tot Vrouwen, Kinderen, Rykdommen, overvloet van gout en silver, van Paarden, Vee, en Landbouweryen zyn den Mannen aangenaam, zodanig zyn de rijkdommen van 't leven deser wereld; maar de zekerste toevlucht is in God. Zeg tot hen, ik zal u dingen boodschappen, die veel beter voor de geenen zyn, de welken Gods vrees voor d'ogen hebben; sy zullen eeuwiglijk in 't Paradys blyven, daar veel vloeden stromen, met schoone en suivere Vrouwen, en alderhande vermakelijkheden. God siet de geenen die hem aanbidden, en seggen, Heer! wy geloven in uw Wet; vergeef ons onse schulden, behoed ons van de pynen des vuurs. De geduldigen, de volhardigen, de ware gelovigen, de gehoorsamen, de vromen, de geenen die aan God des uchtens vergiffenis versoeken, d'Engelen, en de Geleerden, die de gerechtigheit beminnen, getuigen dat 'er niet meer, dan een eenig God is. De Wet der zaligheit is de Wet, die aan sijn goddelijke Majesteit aangenaam is. Niemant onder de geenen, die de geschreve Wet weeten, spreekt dese

waar-

waarheit tegen, dan uit nyt. De geen, die Gods geboden niet gehoorsaamt, zal sijn goddelijke Majesteit zeet nauw geset vinden, om hem rekening te laten doen. Indien de boosen tegen u twistreedenen, zo zeg tot hen: Ik heb my geheel aan Gods wil overgegeven, met alle de geenen die my gevolgt zyn. Vraagt de geenen, die de geschreve Wet weeten, en niet weeten, of sy aan God overgegeven zyn: indien sy zich aan hem overgeven, zo zullen sy de rechte weg volgen: maar indien sy afdwalen, zo zyt gy niet verplicht dan hen te preeken. God siet alle de geenen die hem aanbidden. Boodschap droeve pynen aan de geenen die sijn geboden verbergen, die de Profeeten dooden, en de geenen die gerechtigheit aan 't Volk leeren, mishandelen: de goede werken die sy doen, zullen op aarde onnut zyn; en sy zullen in d'andere werreld van bescherming berooft wesen. Ziet gy niet een deel der geener die de geschreve Wet weeten? hoe sy tot het leesen van Gods Boek geroepen zyn, om met billikheit de verschillen, die onder hen zyn, te oordeelen? Maar veel zyn tot hun sonde weêrgekeert: sy hebben de Schrift veracht, om dat sy seiden: 't Vuur zal ons niet treffen, dan zeker getal van dagen. Zy hebben zich in hun lasteringen bedrogen; wat zullen sy worden, als wy hen in den dag des Oordeels zullen vergaderen, daar niets twyffelachtig zal wesen, en daar yder naar 't geen dat hy verdient heeft, betaalt zal worden? Hen zal geen onrecht aangedaan worden. Zeg; Heer, gy besit alle de Koninkrijken des werrelds; gy geeft de koninklijke staat aan de geen die u goet dunkt. Van uw hand, ô Heer, koomt alles goets voort; gy zyt almachtig. Gy doet de nacht in de dag, en de dag in de nacht komen. Gy doet het leven uit de dood, en de dood uit het leven verschynen. Gy verrijkt de geen die u goet dunkt, zonder rekening daar af te houden. De gelovigen zullen d'ongelovigen niet gehoorsamen, tot d'uitsluiting der ware gelovigen;

Dit zyn de Christenen en de Joden Bezie Gelaldyn.

Dit zyn de Joden en Christenen.

Dit zyn d'Arabiers. Bezie Kitabel tenoir

De geen, die zulks doet, onderhoud Gods Wet niet. Indien gy voor uw vyanden bevreest zijt, God wil dat gy noch meer vrees voor hem zult hebben; hy is een zekere toevlucht der vromen. Zeg tot hen; 't Zy gy 't geen, 't welk in uw harten is, verbergt, of openbaart, God weet alles; hy weet al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is; hy is almachtig. Denkt op de dag, in de welk yder het goet en quaat, dat hy gedaan zal hebben, vinden zal. Gy zult dan wenschen van uw zonden gewasschen te zijn, en dat het getal van uw goede werken dat der quade werken overtreft. God wil dat gy hem vreest; hy is goedertieren tegen de geenen, die hem aanbidden. Zeg tot hen: Indien gy God bemint, zo volg my; God zal aan u 't leven geven, en uw zonden vergeven; hy is goedertieren en barmhartig. Zeg tot hen, gehoorzaamt God, en de Profeet. Indien sy tot hun sonde weerkeeren, zo zal hy hen seer strengelijk straffen; hy bemint d'ongelovigen niet. God heeft Adam en Noah, Abrahams en Joachims geslacht verkozen; 't een koomt van 't ander voort. God verstaat en weet alles. Gedenk hoe Joachims gemalin zeide: Heer, ik heb de vrucht, die in myn buik is, vry, en van alle zaken ontslagen; aan u gewyd, om u in uw Tempel te dienen; ontfang hem van my, die hem aan u met genegentheit opoffer; gy verstaat en weet alles. Toen sy in 't kraambedde lag, zeide sy: Heer, ik ben van een dochter verlost; gy weet wat gy aan my gegeven hebt; ik heb haar Maria genoemt: ik zal, door uw hulp, haar, en haar nakomelingen van des duivels boosheit bewaren: ontfang haar Heer met een aangename ontfanging, en doe haar goede vruchten voortbrengen. Zacharias droeg zorg voor d'opvoeding van deze Dochter; zo dikwyls als hy in sijn bedeplaats quam, vond hy daar duizentderhande vruchten van verscheide tyden. Hy zeide eens: O Maria, van waar komen deze vruchten voort? Zy antwoordde: Zy komen van God, die de geen, die

Bezie Geluidyw.

Bezie Kitabel tenoir.

die hem goetdunkt, zonder rekening verrykt. Zacharias bad toen de Heer, en zeide: Heer, geef aan my een geslacht, dat aangenaam aan u is, en uw geboden onderhoud. Heer, verhoor myn gebeden. D'Engelen riepen hem, en zeiden tot hem: Ik boodschap u van Gods wegen, dat gy een zoon zult hebben, Joannes genoemt; hy zal verzekeren dat de Messias Gods Woort is, dat hy een groot man, kuisch, een Profeet, en een der rechtvaerdigen zal zijn. Heer antwoordde Zacharias, hoe zou ik een zoon hebben? ik ben out, en myn vrouw is onvruchtbaar. D'Engel zeide tot hem: Dus doet God het geen, dat hem goetdunkt. Heer, zeide Zacharias, toon aan my eenig teken van myns gemalins swangerheit. Het teken, dat ik aan u geven zal, antwoorde d'Engel, zal wezen dat gy in drie dagen niet, dan door tekenen, zult spreken; gedenk dikwijls aan uw Heer, loof hem des avonds en uchtens. Gedenk dat d'Engelen gezegt hebben: O Maria, God heeft u boven alle de vrouwen des werelts verkozen en gereinigt; ô Maria, gehoorzaam uw Heer, prys hem, en aanbid hem met de genen, die hem aanbidden. Ik vertel aan u hoe de zaak gebeurt is; gy waart niet by de Bedienaars des Tempels, toen sy hun pluimen geworpen hebben, om te looten, en om te sien wie onder hen voor Marias opvoeding besorgt zou zyn: noch ook niet, toen sy in deze swarigheit gevallen zijn. Gedenkt hoe d'Engelen gesegt hebben: O Maria, God verkondigt aan u een Woort, van 't welk de Messias voortkomen zal, Jesus Marias zoon, vol van eer in deze werelt, en die in d'andere in 't getal der tusschensprekers by sijn goddelijke Majesteit zal wezen. Hy zal in de wieg spreken, gelijk een man van dartig tot vyftig jaren, en in 't getal der rechtvaerdigen wezen. Zy zeide: Heer, hoe sal ik een kint hebben, zonder een man aan te roeren? Hy antwoorde: Dus doet God het geen, dat hem goetdunkt; als hy iets schept, zegt hy: Zy, en 't is. Ik zal aan hem

Zie Gelalayn.

O Mahomet.

de Schriften, de geheimeniſſen van 't geloof, 't oude Teſtament, en 't Euangelium leeren. Hy zal een Profeet zijn, aan de kinderen van Iſraël gezonden. Jeſus ſegt tot de kinderen van Iſraël : Ik ben tot u gekomen, met klare teckenen van myn zending van uws Heers wegen. Ik zal u van 't ſlyk der aarde de geſtalte van een vogel maken, en haar aanblaſen, en ſy zal terſtond een vogel zijn, en door Gods toelating vliegen. Ik zal de blintgeborenen en melaatſchen genefen, de doden opwekken, en aan u leren wat gy eten en niet eten moet. Dit zal aan u tot onderwys dienen, zo gy in God gelooft. Ik ben gekomen om 't oude Teſtament, en 't geen, dat voor dezen aan u geleert is, te beveſtigen. Zeker, 't is aan u geoorloft van 't geen te eten, dat te voren aan u verboden was. Ik ben tot u gekomen, met de tekenen van myn zending, de welken getuigen dat ik warelijk van uws Heers wegen gezonden ben, vreeft God, en gehoorzaamt my. God is myn en uw Heer; aanbid hem, dat is de rechte weg. Toen Jeſus hun boosheit kende, zeide hy : Wie zal in myn afweezen Gods Wet ondersteunen ? d'Apoſtelen antwoorden hem, wy zullen Gods wet ondersteunen; wy geloven in ſijn Eenheit; zy een getuig voor God dat wy ons geheel aan de wil van ſijn goddelijke Majeſteit overgegeven hebben : Heer wy geloven in 't geen, dat gy geboden hebt, en hebben de Profeet, uw Apoſtel, gevolgt; ſchryf ons in 't getal der gener, die uw Wet belyden. De Joden hebben tegen Jeſus te ſamen geſpannen, en God heeft hun ſamenſweering tegen hen gekeert; hy weet de voorneemens der ſamenſweerders. Gedenk hoe de Heer geſegt heeft : O Jeſus, ik zal u doen ſterven, ik zal u tot my opheffen, van d'ongelovigen verwyderen, en de geenen, die u gehoorzaamt hebben, in de dag des Oordeels voor d'ongelovigen ſtellen. Gy zult in deze dag alle voor my vergadert zyn; ik zal de verſchillen, die tuſſchen u zyn, oordeelen, en de bozen in deze en in d'andere wer-

werrelt ſtraffen. Niemant van hen zal hen konnen beſchermen. Ik zal de genen, die in my gelooft, en die goede werken gedaan hebben, vergelden. God bemint niet d'onrechtvaerdigen. Ik verhaal deze geheimeniſſen aan u, en leer u d'Alkoran. Jeſus is by God gelijk Adam; God heeft hem van aarde geſchapen, en gezegt; Zy, en hy was. Deze waarheit koomt van uw Heer voort; weeſt niet in 't getal der gener, die 'er aan twyfelen. Indien iemant tegen u van uw leering twiſt, zeg tot hen: Koomt, vergadert uwe en onze kinderen, uwe en onze wyven. Laat ons vergaderen, en onze gebeden tot God ſtieren: ik zal de vloek van ſijn goddelijke Majeſteit op de leugenaars leggen. Deze reden is geheel waarachtig, daar is geen God, dan d'eenige en almachtige en alwyze God: indien ſy van ſijn geboden afwyken, hy zal d'ongelovigen wel kennen. Zeg tot hen; O gy, die de Schrift weet, koomt met waarſchynelijke woorden tuſſchen u en ons. Aanbid ik een ander, dan u? Ik vergeſelſchap hem met niemant, en kan geen ander, als hem, voor Heer. Indien ſy van de weg des geloofs afwyken, God zal de genen wel kennen, die d'aarde beſmetten. Zeg tot hen; Zijt getuigen dat wy in God geloven. O gy, die de Schrift weet, twiſtreedent niet van Abrahams wet, te weten of hy 't oude Teſtament, of 't Euangelium onderhield; ſy wierden na hem onderwezen; miſſchien zult gy uw doling bekennen. O gy, die van 't geen, 't welk gy niet wiſt, getwiſtreedent hebt, Abraham was noch Jode, noch Chriſten; hy beleed Gods eenheit, hy was een ware gelovige, en niet in 't getal der ongelovigen. 't Volk, en bezonderlijk de genen, die in ſijn tyd hem volgden, gelijk ook de Profeet Mahomet, en alle de ware gelovigen hebben de waarheit van ſijn Wet gekent. Een deel der gener, aan de welken voor dezen de wetenſchap van de Schrift gegeven was, willen u van de rechte weg afleiden, maar ſy dwalen zelven daar af, en kennen hem niet.

Dit zyn de Joden en Chriſtenen.

O gy, die de Schrift weet, verſwygt niet boosaardiglijk Gods beveelen, bekleed de waarheit niet met de leugen, en verbergt haar niet met voordacht. Veel der gener, die de geſchreve Wet weten, hebben van de dageraat af gezegt; gelooft in 't geen, dat den geenen geleert is, die in Gods Wet geloven, en hebben zelven des avonts in 't getal der ongelovigen geweeſt; ſy zullen ſich miſſchien bekeeren. Gelooft alleenlijk den genen, die uw Wet volgen; zeg tot hen, Gods geleide is de ware geleide. Men heeft aan geen ander, dan aan u, de wetenſchap, die aan u gegeven is, verleent. Indien d'ongelovigen in de dag des Oordeels tegen u voor uw Heer twiſtreedenen, zo zegt tot hen: De genade koomt van Gods hand voort; hy is milt, en weet alles, hy vergeeft de geen, die hem goetdunkt, en is ſeer barmhartig. Indien gy uw ſchat onder de handen van veel der gener vertrout, die de geſchreve Wet weten, zo zullen ſy hem getrouwelijk aan u weerleeveren. Daar zijn ook veel lieden onder hen, die hem niet aan u zullen weergeeven, indien gy geen zorg daar voor draagt, om dat ſy zeiden dat ſy d'Arabiers niet geloofden; ſy laſteren tegen God, en kennen hun laſteringen. De geen, die 't geen voldoet, dat hy belooft heeft, en die God vreeſt, zal van God bemint zijn; hy bemint de genen, die ſijn vrees voor d'ogen hebben. De geenen, die om eenige winſt ſijn geboden veranderen, zullen geen deel in 't Paradys hebben; hy zal hen niet beſchermen, en in de dag des Oordeels niet aanſchouwen: hy zal hen niet vergeven; en ſy zullen ſwarelijk geſtraft worden. Onder hen zijn lieden, die in 't lezen de Schrift veranderen, en vroedmaken willen dat het geen, 't welk ſy zeggen, in de Schrift ſtaat, ſchoon 't 'er niet in is. Zy laſteren en konnen hem wel. God had de Schriften, de wetenſchap en voorſeggingen niet aan de menſch gegeven, om aan 't volk te ſeggen, Aanbid my in plaats van God, maar om te ſeggen, Onderhoud naaukeuriglijk

het

het geen dat gy in de Schrift geleert hebt, en dat gy leeft. God gebied niet aan u d'Engelen, noch de Profeten t'aanbidden; zal hy dan de boosheit aan u gebieden, na dat hy sijn Wet aan u geleert heeft; Gedenkt dat hy de beloften van de Profeten ontfangen heeft, om zonder vrees sijn geboden te verkondigen, en dat hy de Schrift en wetenschap aan u heeft geleert, en dat daar na een Profeet gekomen is, die de lering, de welke aan u geleert was, bevestigt heeft, op dat gy in sijn woorden zoud geloven. Hebt gy zulks niet beproeft? hebt gy niet het geen, 't welk aan u belooft was, ontfangen? Wy hebben 't ontfangen. Weest dan getuigen u zelven, en tegen de genen, die u volgden; en ik zal getuig tegen u en hen zijn. De genen, die van de rechte weg zullen afdwalen, zullen bozen wezen. Begeeren sy een andere, dan Gods Wet, t'onderhouden? Al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, gehoorzaamt hem gewilliglijk, of door gewelt, en gy zult alle eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Zeg hen: Wy geloven in God, in 't geen, dat hy ons ingeblazen, en in 't geen, dat hy Abraham, Isaak, Jakob, en de Stammen ingegeven heeft, in al 't geen, dat door Moises, Jesus, en in 't algemeen door alle de Profeten van Gods wegen bevolen is; en wy zijn geheellijk aan sijn wil overgegeven. d'Offeringen der gener, die een andere wet, als de Wet der zaligheit, begeeren te volgen, zullen niet aangenaam wezen: sy zullen in d'andere werelt in 't getal der verlorenen gestelt worden. God heeft niet de genen geleid, die de boosheit volgden, na dat sy sijn Wet hadden beleden, en door de klare en blijkelijke tekenen, die aan hen verschenen zijn, gesien en getuigt dat de Profeet waarachtig is. God geleid niet d'onrechtvaerdigen. Zy zullen voor eeuwig van sijn goddelijke Majesteit, van d'Engelen, en van alle de werelt vervloekt zijn. Zy zullen geen verlichting in hun straffing vinden, en in de dag des Oordeels van be-

Bezie Kitabet tenoir.

beſcherming berooft zijn; uitgezondert de genen, die zich zullen bekeeren, en goede werken doen, aan de welken God goedertieren en barmhartig zal zijn. De genen, die boos tegen Jeſus zullen zijn, na dat ſy in Moiſes boeken gelooft hebben, en die hun boosheit tegen Mahomet vermeerderen, zullen zich nimmer bekeeren, maar eeuwiglijk afdwalen. Alle de ſchatten van d'aarde konnen de bozen, die in hun boosheit ſterven, niet bewaren; men heeft ſware ſtraffingen voor hen bereid, en niemant onder hen zal hen konnen beſchermen. Gy zult niet gerechtvaerdigt zijn, tot dat gy een groot deel van uw goederen in godvruchtige werken beſteed hebt. God weet wat aalmoeſſen gy doet. Alderhande ſpys was den kinderen van Iſraël toegelaten, uitgezondert 't geen, 't welk Iſraël voor 't oude Teſtament aan zich zelf verboden had. Zeg tot hen; Koomt, en brengt het oude Teſtament, en merkt daar op, men zal zien of gy de waarheit zegt. De geenen, die daar na laſteringen tegen God ſpreken, hebben groot ongelijk. Zeg tot hen: God heeft de waarheit gezegt; Volgt Abrahams Wet, ſy is hem aangenaam. Hy beleed d'Eenheit van ſijn goddelijke Majeſteit. Hy was niet van 't getal der gener, die in veel goden geloven. De Tempel van Mecha is d'eerſte, die van God op aarde opgerecht is, om daar aangebeden te worden; hy heeft hem gezegent, en 't volk zal daar d'onderwyſingen van de rechte weg vinden, met klare en blijkelijke tekenen van ſijn almachtigheit, te weten Abrahams plaats. De geen, die in deze Tempel treed, zal in een plaats van zekerheid en voorrechten wezen. God heeft geboden dat de genen, die macht hebben, derwaarts in pelgrimagie zullen trekken. De geen, die boos is, moet weten dat God niet met hem te doen heeft. O gy, die kennis van de geſchreve Wet hebt, verſwygt niet met voordacht Gods bevelen; hy weet al 't geen, dat gy doet, zeg tot hen. O gy, die de wetenſchap der Schriften hebt, keert de genen niet af

Bezie Kitabel tenoir.

Bezie Kitabel tenoir.

De Turken zeggen dat Abrahams plaats een ſteen is, in een bedeplaats te Mecha bewaart, op de welk A-

van

van de weg der zaligheit, die in Gods Wet geloven; gy wilt haar veranderen en bederven, maar God is niet onkundig van 't geen, dat gy doet. O gy, die gelooft, indien gy veel der gener volgt, die kennis van de geschreve Wet hebben, zy zullen u tot het getal der boosen afleiden. Hoe zult gy van de boosen zijn, dewyl men Gods geboden aan u geleert heeft? en dewyl zijn Profeet en Apostel onder u is? De geen, die zich aan God overgeeft, is op de rechte weg. O gy, die gelooft, vreest God, sterft in de belydenis van sijn Eenheit, en gedenkt aan de genade, die hy aan u gedaan heeft. Gy waart alle vyanden van malkander. Hy heeft u harten vereenigt; en gy zijt door sijn bezondere jonst, gelijk goede broeders, eenig gebleven. Gy stont op de kant van een gracht met vuur, daar hy u afgetrokken heeft; dus openbaart God sijn jonst aan u, misschien zult gy de rechte weg volgen. Onder u zijn lieden, die 't volk tot weldoen vermanen; sy gebieden 't geen, dat eerlijk is, te doen; en onthouden sich van 't geen, dat niet eerlijk is; deze lieden zullen zalig zijn. Weest niet gelijk de geenen, die de waarheit verlaten hebben, en de leugen gevolgt zyn, schoon de waarheit aan hen bekent was: sy zullen groote pyn in die dag lyden, in de welk 't aangesicht der goeden zal blinken, en dat van de bozen swart zijn. Hebt gy de boosheit gevolgt, na dat gy belydenis van 't geloof gedaan hebt? Smaakt heden de pynen, die tot uw zonde behoren. De geenen, die een wit en helder aangesicht hebben, zullen in Gods jonst wezen, daar sy eeuwiglijk in blyven zullen. Zie daar de geheimenissen van Gods Wet, die ik met waarheit aan u leer; God wil niet dat men sijn volk onrecht aandoet, al 't geen, 't welk in de hemel en op d'aarde is, behoort hem toe, hy heeft de beschikking van alles. Op aarde is geen volk gevonden, dat een beter weg gevolgt heeft, dan gy hebt; Verbied het geen te doen, 't welk niet redelijk is, en gelooft in God alleen. Indien de genen, die voor dezen ken-

brahams klomp, toen hy de grontvesten des Tempels van deze stat sichte. De tekenen van zyn voetstappen zyn op deze steen uitgehoult, tot heden toe.

Dit zyn de Joden.

kennis van de geschreve Wet hebben gehad, in God gelooft hadden, sy zouden zeer wel gedaan hebben. Onder hen zijn lieden, die in 't geen geloven, 't welk waarachtig is; maar 't grootste deel van hen is boos. Zy zullen u geen quaat aandoen, dan met de tong, en sy zullen geen bescherming tegen u vinden. Indien sy u bestryden, zo zullen sy de rug keren. Zy zijn ter plaats, daar sy gestaan hebben, van schaamte en schande geslagen, behalven toen sy Gods Wet omhelsden, en de geboden onderhielden, die aan 't gelovig volk geleert waren; toen sy weer in Gods gramschap gevallen waren, zijn sy van armoede geslagen, om dat sy niet in 't Woort van sijn goddelijke Majesteit gelooiden, sijn Profeten zonder reden doodden, en sijn geboden ongehoorzaam waren. De genen, die voor dezen kennis van de geschreve Wet hebben gehad, zijn niet alle gelijk; onder hen zijn lieden, die in de gehoorzaambeit volharden, des nachts Gods wonderdaden overdenken, hem aanbidden, en in sijn goddelijke Majesteit, en in de dag des Oordeels geloven. Zy preken d'eerbaarheit, verbieden dingen, die oneerlijk zijn, te doen, en begeven zich tot goede werken; zeker, sy zijn vrome lieden. Verbergt niet de goede werken, die gy doet; God kent de genen, die sijn vrees voor ogen hebben. De rijkdommen, en de kinderen zullen by God aan d'ongelovigen onnut zijn; sy zullen eeuwiglijk in 't helsche vuur blyven. D'aalmoessen, die sy in deze wereld doen, zijn gelijk een felle hete of koude wint, die op de bouder gener koomt, de welken hun zielen ongelijk aangedaan hebben, en die daar af geheel bedorven is. God heeft hen geen onrecht aangedaan, maar sy hebben zich zelven, door hun zonden, verongelijkt. O gy, die in God gelooft, acht niet dat iemant van God is verkozen; zo hy niet van uw godsdienst is. De bozen zullen pogen u in hun wanordeningen te brengen. De haat is in hun mont gebleken, en

de

de geen; die in hun borst gebroed word, is noch grooter. Wy hebben Gods geboden aan u gelcert, indien gy hen onderhoud, zo zult gy u van de boosheit der ongelovigen beschutten. O gy! gy bemint hen, en sy beminnen u niet. Gy gelooft in 't algemeen de Schriften, en sy geloven niet in 't geen, dat gy gelooft. Als sy u bejegenden, zeiden zy; Wy geloven in God, en als sy van u afgegaan waren, hebben sy van gramschap tegen u op 't einde van hun vingers gebeten. Zeg tot hen; Sterft met uw gramschap. God weet het geen, dat in uw harten is. Indien u eenig goet toekoomt, zo zijn sy verdrietig daar in, en als u quaat overkoomt, zo verblyden sy zich daar over: indien gy gedult hebt, en God vreest, hun boosheit zal u geen quaat doen; God weet al 't geen, dat sy doen. Gedenk aan d'uchtent, in de welk eenigen van d'uwen de ware gelovigen in de veltslag verlieten, en twee van uw benden uit de stryt weken. God was hun beschermer. Alle de ware gelovigen behoren in hem te vertrouwen. Hy heeft u te Beder beschermt, daar gy weinig in getal, en qualijk gewapent waart. Gy zult hem misschien vrezen, en van deze weldaat bedanken. Zeg tot de ware gelovigen: Is 't niet genoech dat God u helpt, met drie duizent van sijn Engelen. Zeker, indien gy gedult hebt, en God vreest, zo zullen sy u in de noot konnen helpen, en uw Heer zal u met vyf duizent van sijn Engelen, uit de hemel gezonden, te hulp komen. Hy zal deze bystant niet aan u zenden, dan om u sijn beschermingaan te zeggen, en tot verzekering van uwe harten. De verwinning koomt van sijn goddelijke Majesteit: hy is almachtig en voorsichtig in sijn werken. Hy zal in deze werelt een deel der gener, die boos zijn, verdelgen. of hen zo strengelijk straffen, dat zy wanhopig worden. Het raakt u niet of hy hen vergeven, of straffen zal, om dat sy boos zijn. Al 't geen, dat op d'aarde, en in de hemelen is, behoort hem toe. Hy vergeeft de geen, die hem goetdunkt. Hy is

Benoo Selimeth. Benoo Aritoth. Beder is een plaats tusschen Mecha en Medina, daar Mahomet een veltslag gewonnen heefe.

goedertieren en barmhartig tegen de vromen. O gy, die gelooft, weest geen woekeraars, en vreest God. Gy zult misschien sijn geboden gehoorzamen; vreest het helsche vuur, dat voor d'ongelovigen bereid is. Gehoorzaamt God, en de Profeten sijn Apostelen. Uw zonden zullen u vergeven worden, verzoekt vaerdiglijk vergiftenis van uw Heer. De ruimte van 't Paradys begrypt de hemel en d'aarde; het is voor de vromen bereid. God bemint de genen, die in vreucht en droefheit aalmoessen geven, die hun toorn overheerschen, en die den geenen, de welken hen misdaan hebben, vergeven; hy bemint de geenen, die goet doen, en die, na dat sy eenige zonde bedreven hebben, aan sijn goddelijke Majesteit hebben gedacht, en vergiffenis daar af van hem hebben versocht. Wie anders, als God, vergeeft de zonden? De geenen, die niet in hun misdryf volharden, en hun zonden bekennen, zullen van Gods barmhartigheit vergolden worden, en sijn genade in 't Paradys genieten. Voor dezen zijn 'er wetten en wegen geweest, om 't volk op de rechte weg te geleiden: maar aanmerkt hoedanig 't eindc der ongelovigen heeft geweest. D'Alkoran is gezonden om de werelt t'onderwyzen, en de menschen op de rechte weg te geleiden, en om den vromen te preken. Verflaaut niet, en bedroeft u niet in de stryden; gy zult verwinners zijn, zo gy in God gelooft. Indien gy gewond hebt geweest, gelijke wonden hebben ook de bozen getroffen. God verandert dus de dagen onder 't volk, om de geenen te kennen, die waerlyk yverig in zyn Wet zyn; en neem tusschen u getuigen tegen de boosheit der ongelovigen. God bemint niet d'onrechtvaerdigen; hy vergeeft den geenen, die geloven, de zonden, en verdelgt d'ongelovigen. Meent gy in 't Paradys te treden, en dat God niet de genen kent, die kloekmoediglijk gestreden hebben? Hy kent de genen, die in hun tegenspoet geduldig, en in de gehoorzaamheit zyner geboden volhardig hebben geweest.

Dit is de stryd te beden.

Gy

Gy verwachtte de doot, eer gy hem bejegende; gy hebt hem met uw ogen gezien, en zyt verwinners geworden. Zeker, Mahomet is Gods Profeet en Apostel. Voor hem zyn veel Profeten geweest: zo haast als zy gestorven of gedoot waren, zyt gy in uw boosheit wêer tot uw oude paden gekeert. De genen, die weêr tot hun oude paden keren, doen God geen quaat aan. Hy zal alleenlijk de geenen vergelden, die dankbaar van zyn weldaden zyn; en de menschen konnen niet zonder sijn toelating sterven, en dit in een geschreve en voorgestelde tyt. Ik zal de goederen dezer werrelt aan de geen, die hen begeert, geven, en de genen, die my pryzen, overvloediglyk vergelden. Zeker, zyn 'er Profeten en menschen met hen geweest, die niet slaaumoedig hebben geweest door de quellingen, de welken hen, in 't stryden voor Gods Wet, overgekomen zyn? Zy wierden niet verswakt, en hebben zich voor d'ongelovigen niet vernedert; God bemint de geenen, die in hun tegenspoet geduldig hebben geweest, en de geenen, die in zyn Wet volharden. Zy seiden in hun quellingen; Heer, vergeef ons onze schulden, versekert onze treden, en beschermt ons tegen d'ongelovigen. God gaf hen de rykdommen van d'aarde, en de schatten des hemels; hy bemint de genen, die weldoen. O gy, die in God gelooft, indien gy de bozen gehoorzaamt, zo zullen sy u tot uw oude paden weêr doen keren; en gy zult in 't getal der verlore lieden geraken. Zeker, God is uw Heer; hy is een zeer goed beschermer. Ik zal de harten der ongelovigen bevreest maken, om dat zy zonder reden veel goden aangebeden hebben; en 't helsche vuur zal hun woning zyn. God deê de waarheit zyner beloften aan u blyken, toen gy door sijn toelating d'ongelovigen doodde, tot dat gy van stryden afgemat waart. Gy hebt echter 't geen, 't welk de Profeet beval, tegengesproken: gy hebt hem ongehoorzaam geweest, na dat hy 't geen, 't welk gy zo vieriglyk

begeerde, aan u vertoont had. Onder u zyn lieden die de goederen dezer werrelt, en anderen, die de goederen des hemels beminnen. God heeft u van d'ongelovigen verwydert, om u te beproeven: hy heeft u uwe zonden vergeven; hy is milt tegen de genen, die zyn geboden onderhouden. Toen gy uit de ſtryt weekt, en zonder reden bezweekt, weêrriep de Profeet u, en deê u uw misdryf bekennen, met duizent ſtraffen. Bedroeft u niet om 't verlies van de roof, die u in de dag der verwinning ontſnapt is, noch om 't quaat, 't welk u overgekomen is, toen gy verwonnen wierd. God weet al 't geen, dat gy doet. Hy zond, na uw arbeit, een grote ruſt aan u; een deel van u ſliep in alle zekerheit, en 't ander deel liet zich tot ſijn begeerlijkheden vervoeren. Zy hadden gedachten van God, die tegen de waarheit ſtreden; gedachten der onweetenden, die zeggen: Hebben wy iets van de byſtant gezien, die God aan ons belooft heeft? Zeg tot hen: Alles koomt van God voort. Zy verbergen in hun zielen 't geen, dat zy niet openbaren, en zeggen: Indien wy vry in onze wil hadden geweeſt, zo ſouden wy niet gedoot ſijn. Zeg tot hen: Schoon gy in uw huizen en bedden waart gebleven, zo zou de doot echter de genen, die tot d'uur van hun nootſchikking gekomen waren, wechgerukt hebben. God beproeft het geen, dat in uw harten is, en weet het geen, 't welk gy in de ziel hebt. Zeker, de duivel heeft de genen opgeruid, die de vlucht kozen, toen de twee heiren in ſlagordening ſtonden, en dit om enige zonde, die zy bedreven hadden. God heeft echter zulks aan hen vergeven; hy is goedertieren en barmhartig tegen zyn volk. O gy, die gelooft, weeſt niet gelijk d'ongelovigen, de welken, van hun broeders ſprekende, die in 't heir gedoot zyn, zeiden, dat, zo ſy in hun huizen waren gebleven, zy niet gedoot zouden zyn. God ſtelt dit berou in hun hart, om hun boosheit. Hy geeft het leven, en de doot, en ziet al 't geen, dat

gy

gy doet. Indien gy voor zyn Wet gedoot word, of in sijn jonst en genade sterft, die zal vorderlijker aan u zyn, dan alle de schatten des werrelts; en indien gy, voor 't geloof strydende, sterft, of gedoot word, zo zult gy voor sijn goddelijke Majesteit vergadert worden, om vergelding te verkrygen. Gy hebt door Gods genade hen leersaam gemaakt; schoon gy streng tegen hen zyt, sy zullen niet van u scheiden. Vergeef hen, bid voor hen, beraad u met hen in de gelegentheden, die voorkomen; en als gy besloten hebt iets te doen, vertrou in God. Hy bemint de genen, die op hem vertrouwen. Indien hy u beschermt, zo zal niemant verwinning over u verkrygen: maar indien hy u verlaat, wie zal u beschermen? Alle de gelovigen moeten zich aan de wil van zyn goddelyke Majesteit overgeven. Den Profeet is niet geoorloft te bedriegen. De geen, die een bedrieger is, zal in de dag des Oordeels met zyn bedroch verschynen, om geoordeelt te worden. De menschen zullen dan betaling krygen naar 't geen, dat zy gewonnen hebben. Den genen, die God bemint hebben, zal geen ongerechtigheit aangedaan worden; en de hel zal de woning der gener zyn, die door hun bedroch weêr in de gramschap van sijn goddelijke Majesteit zyn gekeert. Zy zullen niet alle eveneens gehandelt worden; God zal hun ordening en plaats aan hen geven, hy siet al 't geen, dat sy doen. Zeker, hy heeft de ware gelovigen jonstig geweest, toen hy een Profeet van hun landaart aan hen zond, om zyn geboden aan hen te verkondigen, en hen in d'Alkoran t'onderwysen; sy waren voor zyn koomst in een openbare doling. Als u enig quaat overgekomen is, zo heeft het den ongelovigen niet min, dan u, getroffen. Gy vraagde van waar dit quaat voortquam; het koomt van u zelven voort; Zeker, God is almachtig. 't Geen, 't welk u overquam toen de twee heiren malkander bejegenden, is door Gods toelating bygekomen, om de ware gelovigen,

Bezig Gelaldyn.

die gaerne hun goederen tot d'eer van zyn goddelyke Majesteit besteden, van de genen t'onderscheiden, die uit de stryt weken, toen men tot hen zeide; Koomt en stryd voor 't geloof, en antwoordden: Indien wy hadden willen stryden, wy zouden u niet gevolgt hebben; sy zijn toen nader aan de goddeloosheit, dan aan 't geloof, geweest: doch sy hebben alle 't geen, dat in hun mont is, niet in hun hant; God weet het geen, dat sy in 't verborgen houden. Onder hen zijn lieden, die tot hun broeders seiden: Staat stil, en gaat niet ten stryt; uw spits-broeders zouden niet gedoot wesen, so sy ons gehoorzaamt hadden. Zeg tot hen: Verlost u van de doot, zo gy, in uw huizen blyvende, hem kont schuwen; gelooft niet dat de genen, die men om 't geloof gedoot heeft, doot zyn: In tegendeel, zy leven by God, en verblyden zich om dat de genen, die toeliepen om hen te beletten te stryden, hen niet bejegent hebben. Zy hebben niets te vrezen. Zy zullen zich eeuwiglyk in Gods jonst verblyden. Hy vergeld overvloedigly de genen, die voor zyn wet stryden. De genen, die, na dat zy verwonnen zyn, God en de Profeet gehoorzaamt, goede werken gedaan, en zyn goddelyke Majesteit gevreest hebben, zullen grote vergeldingen ontfangen. Toen men tot hen zeide: 't Volk is tegen u aangespannen, neemt acht op u, zo heeft deze reden hun geloof vermeerdert, en zy hebben gezegt: 't Is genoech dat God onze beschermer is, zy hebben van Gods genade vervult geweest, hen is geen quaat meer overgekomen, en zy hebben de geboden van zyn goddelyke Majesteit onderhouden; hy is goedertieren tegen de genen, die hem gehoorzamen. De duivel zal u voor d'ongelovigen doen vrezen; vreest niet voor hen, maar voor my, zo gy vroom zyt. Quelt u hier niet meê, dat gy de bozen ter goddeloosheit ziet lopen; zy doen God geen quaat aan: hy wil hen geen rust in d'andere werrelt geven, daar zy ruwelyk gestraft zullen worden. Ik verlang het wel zyn der ongelo-

vigen,

vigen, om hun ſtraf te vermeerderen; zy zullen eindelijk droeve pynen lyden. God zal de gelovigen niet in de ſtaat laten, daar in gy nu zyt. Hy zal eens de goeden van de bozen ſcheiden; hy onderwyſt niet het aanſtaande, hy verkieſt daar toe onder de Profeten de geen, die hem goetdunkt. Gelooft dan in God, en in zyn Profeten: indien gy in God gelooft, zo vreeſt hem te verſteuren; gy zult daar af vergolden worden. Gelooft niet dat de genen, die al te ſpaarſaam en gierig van 't goet zyn, dat God aan hen gegeven heeft, goet doen: in tegendeel, zy doen zeer qualijk; 't geen, 't welk zy zonder reden ſparen, zal in de dag des Oordeels hen verworgen. D'erffenis des hemels, en der aarde komt God toe; hy weet alles. Zeker, God heeft de reden der gener gehoort, die zeggen: God is arm, en wy ſijn ryk; hy heeft gezegt: ik zal 't geen, dat ſy zeiden, opſchryven, en naauwe rekening van de moort houden, die zy ongerechtelijk aan de Profeten hebben bedreven; ik zal in de dag des Oordeels tot hen zeggen: Smaakt de pynen van 't helſche vuur, dat gy verdient hebt. God geleid ne genen, die hem aanbidden, niet in de duiſterniſſen. Daar zijn lieden, die ſeggen: God heeft ons geſchikt tot de Profeten niet te geloven, en ſeg tot hen, na dat hun offering door 't vuur verteert is; Daar zijn voor dezen Profeten gekomen, met wonderdaden, die gy begeert, indien gy vroom geweeſt had, gy ſoud hen niet gedoot hebben. Indien ſy u loghenen, zo weet dat ſy ook de Profeten, die voor u geweeſt hebben, en met wonderdaden gekomen zyn, geloghent hebben, te weten het Pſalmboek, en 't boek des lichts. Alle menſchen zullen de doot ſmaken; en uw vergeldingen zullen in de dag des Oordeels betaalt worden. De geen, die van 't helſche vuur verwydert, en in 't Paradys intreed, zal zalig zyn. De goederen van deze werelt zijn alleenlijk ſtoffe van hoogmoed; op dat gy in uw rykdommen, en in u zelven beproeſt ſoud

worden. Luistert niet naar de Joden of Christenen, die voor u de geschreve Wet geweten hebben, noch ook naar de genen, die in veel goden geloven; sy versteuren God door hun lasteringen. Indien gy gedult hebt, en God vreest, zo zult gy een zeer goet besluit maken. God heeft de reden der gener, die zyn geschreve Wet weten, aangenomen, toen sy aan hem beloofden dat sy zijn geboden aan 't volk zouden verkondigen, en hen niet verbergen. Zy hebben hen echter veracht. Zy hebben hen tegen een voordeel van weinig waarde verwisselt, en niets, dan elende, verkregen. Acht niet dat de genen, die zich om 't quaat, dat zy gedaan hebben, verblyden, en om 't geen, 't welk sy niet gedaan hebben, gepresen willen zijn, de straf van hun misdaden hebben geschuwt; zeker, sy zullen grote pynen lijden. Het Koningrijk der hemelen, en der aarde, komt God toe; hy is almachtig. De schepping van hemel en aarde, en 't onderscheit van dag en nacht zijn klare tekenen van sijn almachtigheit by de genen, die oordeel hebben. De genen, die staande, sittende, of neërgestrekt op God hebben gedacht, en de schepping van hemel en aarde aangemerkt, zeiden: Heer, gy hebt deze dingen niet te vergeefs geschapen; uw Naam sy gesegent: verlos ons van de pynen des helsche vuurs; gy sult de geen, die gy daar in stort, rampzalig maken; en de boosen zullen in de dag des Oordeels van beschermíng berooft zyn. Heer, wy hebben de genen gehoort, die zeggen: Gelooft in uw Heer; wy geloven in uw Eenheit: vergeef ons onze misdaden, wisch onze zonden uit, en bewys aan ons de jonst van in 't getal der rechtvaerdigen te sterven: geef aan ons het geen, dat gy door de Profeten belooft hebt, en laat niet toe dat wy in de dag des Oordeels elendig zyn; gy doet niet tegen 't geen, dat gy belooft. De Heer heeft hen verhoort, en tot hen gesegt: Ik zal uw goede werken, zo van mannen, als van vrouwen, niet laten verloren gaan. Ik zal

de

de zonden der gener uitwisschen, die uit Mecha gegaan zyn, om zich van de bosen af te scheiden. Ik zal de zonden der gener bedekken, die uit hun huisen zyn gegaan, en zich te samen vergadert hebben, om voor 't geloof te stryden, en die gedoot zyn. Ik zal voor hen de deur van 't Paradys openen, daar veel vloeden vloejen, om hun goede werken te vergelden. By God is grote vergelding: benyd niet d'ongelovigen, die gy een weinig goet op aarde ziet bezitten. De hel is bereid, om hun woning te weesen: en de genen, die God vresen, zullen eenwiglijk in tuinen wonen, daar veel beeken met alderhande vermaak vloejen. God is een grote vergelder der rechtvaerdigen. Onder de genen, die de geschreve Wet weten, zyn lieden, die in God, in 't geen, dat voor dezen aan hen geleert is, en in 't geen, dat aan hen verkondigt is, geloven. Zeker, sy gehoorsamen God, en verlaten niet zyn Wet. Zy zullen een grote vergelding van God ontfangen, hy houd naauwe rekening. O gy, die ware gelovigen zyt, weest geduldig in uw tegenspoet, volhard in wel te doen, stryd voor 't geloof, en vreest God, gy zult zalig zyn.

Het Hooftdeel der vrouwen, begrypende honderd en zeventig regels, te Medina geschreven. 3

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O volk, vreest uw Heer, die u van een eenig mensch geschapen, en sijn bruit van sijn ribbe gemaakt heeft, daar uit veel mannen en vrouwen voortgekomen zijn. Vreest God, by de welk gy sweert, en by de buik uwer vrouwen. God merkt naaukeurigliik op 't geen, dat gy doet. Geeft den wezen 't geen, dat hen toebehoort, en doet geen quaat voor goet; verslind niet hun goederen; want dat is een groote zonde. Indien gy vreest den wezen ongelijk aan te doen, zo vreest ook de vrouwen te

Bezie Kitabel tenoir. D'oude Arabiers zwoeren by de naam van God, en by de buik van hun vrouwen, om dat sy

voor der zelver onvrucht baarheit vreesden.

verongelijken. Trout de genen, die u zullen behagen, 't zy twee, drie, of vier. Indien gy vreest dat gy hen niet evenwel kont onderhouden, zo trout niet meer dan een, of de slavinnen, die gy verkregen hebt; want zulks is bequamer, om God niet te vergrammen. Geeft den vrouwen gewilliglijk hun bruitschat: indien sy iets, 't welk aangenaam aan u is, geven, zo ontfangt het met heusheit en genegentheit. Geeft het goet, 't welk God aan u gegeven heeft, om te bestaan, niet aan de sotten, maar helpt 'er de wezen meê. Geeft aan hen klederen, die sy behoeven, en onderhoud hen eerlijk. Onderwyst hen, tot dat sy een beschcide ouderdom bereikt hebben, en tot huwen bequaam zijn. Indien gy gelooft dat sy sich wijstelijk beleiden, zo geeft hen hun middelen in handen, en verslind hen niet ongerechtiglijk, eer sy tot hun jaren komen. De geen, die rijk is, zal zich van hun goet onthouden, en de geen die arm is, zal in eerbaarheit daar af nemen, naar de moeite, die hy voor hen gedaan zal hebben.' Als gy hen hun middelen weer in handen stelt, zo neemt getuigen van uw bedryf; God bemint de goede rekeningen. De kinderen zullen een goet deel in 't geen hebben, dat hen van hun vader, en moeder, en magen, na hun overlyden, nagelaten word; van 't weinig of veel koomt hen een wettig en gestelt deel toe. Als men hun goederen deelt, zo zullen de magen voor d'armen en wezen zorg dragen: doet goet aan hen, en onderhoud hen eerlijk. De genen, die vrezen dat sy een swak geslacht van kleine kinderen zullen nalaten, moeten bevreest zyn voor den wesen quaat aan te doen; sy moeten God vresen, en hen eerlyk onderhouden. De genen, die hun goet ongerechtelijk verslinden, swelgen vuur in hun buik in, en zullen aan een grote haert gebrant worden. God beveelt uw kinderen aan u; de zoon zal zo veel, als twee dochters hebben: indien 'er meer dan twee dochters zyn, zo zullen sy de twee darde delen van

Bezie de Bedui.

d'erf-

d'erffenis des overledens hebben ; indien 'er niet meer dan een is, zo zal fy de helft hebben, en haar magen het zeste deel van 't geen, 't welk d'overleden nagelaten heeft. Indien 'er geen kinderen zyn, en de magen erfgenamen worden, zo zal de moeder van d'overleden het darde deel hebben; maar indien 'er broeder zyn, zo zal de moeder met het feste deel te vreden wefen, na dat de giften, in 't teftament begrepen, en de fchulden voldaan zyn. Gy weet niet aan wie het dienftiger is goet te doen, aan uw kinderen, of aan uw ouders; geeft aan hen het deel, dat van God geftelt is. De helft van 't geen, 't welk uw wyven nalaten zullen, zal u toebehoren, zo fy geen kinderen hebben, en indien fy kinderen hebben, zo zal 't vierde deel van 't geen, dat fy nalaten, 't uwe wefen, na dat de giften en fchulden beraalt zyn. Zy zullen 't vierde deel van uw erffenis hebben, indien gy geen kinderen hebt; maar indien gy kinderen hebt, zo zal 't achtfte deel voor hen wefen. Indien de man en de vrou van malkander erven, en geen ouders noch kinderen, maar een broeder en fufter hebben, zo zal yder van hen het feste deel van d'erffenis hebben: maar indien fy meer in getal zyn, zo zullen fy voor een darde deel inkomen, na dat de gefchenken en fchulden zonder bedroch zyn betaalt, en volgens 't geen, dat van God geftelt is. Hy weet al 't geen, dat gy doet, en is voorfichtig in 't geen, dat hy beveelt; 't is dus door zyn goddelijke Majeftеit belaft. De geen, die hem, en fijn Profeet gehoorfaamt, zal in 't Paradys, daar veel vloeden vloejen, intreeden, en in een eeuwige zaligheit blyven. De geen, die God, en zyn Profeet ongehoorfaam is, zal in 't helfche vuur geftoten worden, daar hy fchandelijke pynen lyden zal. Indien uw wyven overfpel bedryven, zo neemt vier getuigen van hun misdryt, die van uw godsdienft zyn: indien fy getuigenis daar af geven, zo houd hen gevangen in uw huifen, tot aan hun doot, of tot dat God een ande-

dere ſchikking daar in brengt. Straft de hoereerders, boelinnen en overſpeelders; indien ſy berou van hun zonde hebben, zo doet hen geen quaat: God is goedertieren en barmhartig tegen de genen, die zich bekeren. De bekering hangt van God af; hy is harmhartig tegen de genen, die uit onkunde quaat doen, en zich vaerdiglijk bekeren: hy weet alles, en is zeer wys. De vergiffenis is niet voor de genen, die tot aan d'uur des doots quaat doen. Wy hebben grote pynen voor de genen bereid, die boos ſterven. O gy, die in God gelooft, 't is niet geoorloft door gewelt erfgenaam van uw wyven te worden; verkracht hen niet, om hen van 't geen te beröven, dat gy aan hen gegeven hebt, uitgezondert zo ſy in openbaar overſpel zyn betrapt. Ziet hen heuſſchelijk aan, zo gy walging van hen hebt; 't kan weſen dat gy iets haat, daar God veel goederen ingedaan heeft. Indien gy uw vrouwen wilt verſtoten, om anderen te nemen, en indien gy iets aan hen hebt gegeven, zo neemt niets van 't geen, 't welk hen toebehoort. Zult gy hun goet met leugen, en klaarblykelijke zonde nemen? Hoe zult gy 't nemen, dewyl gy malkander hebt genaakt, en gy belooft hebt hen heuſſchelijk te handelen. Trout niet de vrouwen van uw vaders; 't geen, 't welk gebeurt is, was bloetſchande, gruwel, en een quade weg. Uwe moeders zyn aan u verboden, gelyk ook uw dochters, ſuſters, moejen, nichten, voedſters, zuigſuſters, de moeders uwer vrouwen, en de dochters, die uw vrouwen by andere mannen hebben gehad; voor 't welk gy zonderlinge zorg ſult dragen. De dochters der vrouwen, die gy bekent hebt, zyn ook aan u verboden; indien gy hen niet bekent hebt, zo zal 'er geen zonde weſen. De vrouwen uwer ſonen zyn meê aan u verboden, en ook de twee ſuſters. Wat het verleden aangaat, God is goedertieren en barmhartig. De gehuwde vrouwen zyn desgelijks aan u verboden, uitgeſondert de ſlaaffche vrouwen, die

gy

gy verkregen hebt ; God heeft het dus bevolen. Behalven 't geen , dat hier voor aan u verboden word , is 't u geoorloft naar uw fin te trouwen. Indien gy vrouwen om gelt begeert , en geen boelfchap noch overfpel wilt bedryven , zo geeft aan hen de bruitfchat , daar af gy met hen verdragen zyt : dus zult gy God niet vertoornen. Hy weet alles, en is zeer wys. De geen , die geen vrouwen van vrye ftaat kon trouwen ; zal de genen van zyn flaaffche wyven of dochters trouwen , die hem behagen zullen : God kent de trou van alle beide. Trout uw vrouwen met verlof van hun ouders, en geeft hen hun bruitfchat in eerbaarheit : indien de vrouwen van vrye ftaat , die geel boelfchap noch overfpel in 't heimelyk noch in 't openbaar bedreven hebben , tot een tweede huwelijk toelopen , en overfpel komen te bedryven , zo zullen fy tweemaal meer , dan de minnedochters , geftraft worden. 't Huwelijk der flavinnen is voor de genen , die hoerery vreefen : indien gy u onthoud van hen te trouwen , gy zult niet qualyk doen. God is goedertieren en barmhartig ; hy wil zyn Wet aan u leren , en u op de weg der gener geleiden , die voor u geweeft hebben : hy is goedertieren en barmhartig tegen zyn volk. De genen , die de luft der bofen volgen , wyken verre van de waarheit af. God wil dat zyn Wet licht aan u zal zyn , om dat de menfch fwak gefchapen is. O gy , die in God gelooft , eet niet uw goet onder u met woeker. Indien gy koophandel doet , verdraagt met malkander in uw faken , en dood d'een d'ander niet. God is barmhartig tegen de genen , die hem gehoorfamen ; de geen , die uit haat en ongerechtigheit hem ongehoorfaam is , zal in 't helfche vuur branden ; God kan hem lichtelijk ftraffen. Indien gy van de dodelijke zonden afwykt , zo zal ik uw gebreken bedekken , en u in 't Paradys doen treden. Begeert niet door nyt het geen , dat God aan uw naaften gegeven heeft. De mannen en vrouwen

Bezie Gelaldyn.

ful-

ſullen 't goet, dat gy verkregen hebt, genieten. Verſoekt God om ſijn genade: hy weet alles. Geeft aan uw maagſchap 't geen, dat haar toebehoort. Wy hebben een vaſte ordening voor d'een en d'ander in d'erffenis uwer ouders en magen geſtelt. God ſiet alles. De mannen ſullen achtbaarheit over de vrouwen hebben, hen bewaren, en 't goet, 't welk God aan hen gegeven heeft, in hun macht houden, ſy ſullen voor de koſten ſorgen, die men voor hen doen moet. De wyſe en gehoorſame vrouwen ſullen in 't afweeſen van hun mannen Gods geboden onderhouden. Doet vertoningen aan de geenen, die ongehoorſaam zyn, dryft hen van uw bed af, ſlaat hen. Indien ſy u gehoorzaamen, zo ſoekt geen gelegentheit van hen t'onrecht te mishandelen. God is ſeer hoog en groot. Indien gy vreeſt dat eenig verſchil tuſſchen de man en vrouw ſal komen, zo zend iemant van hun magen aan hen, om een einde van hun geſchil te maken, en hen te bevredigen; God zal ſijn vrede tuſſchen hen brengen, hy weet alles. Aanbid God, en ſegt niet dat hy een makker heeft, die hem gelijk is. Doet goet aan uw ouders, magen, wezen, armen, aan uw naaſten, gebuuren, pelgrims, vrienden, en aan uw ſlaven. God bemint niet de genen, die verwaant zijn. Wy hebben ſtrenge ſtraffen voor de genen bereid, die gierig zijn, die de gierigheid by 't volk pryſen, die de genade, dewelke God aan hen beweſen heeft, verbergen, en die boos zijn. De geenen, die hun goet door geveinſtheit beſteden, geloven niet in God, noch in de dag des Oordeels; en de geenen, die de duivel voor hun medemakker hebben, zijn in een ſeer quaad geſelſchap. Hy ſal niet by hen komen, zo ſy in God, en in de dag des Oordeels geloven, en zo ſy eenig deel van 't goet, 't welk God aan hen gegeven heeft, in aalmoeſſen beſteden. God kent hen; en doet niet ſo veel onrecht aan iemant, als een mier weegt. Indien de goeden ſo veel goet doen, als een mier groot is, God ſal

't ver-

't vermenigvuldigen, en een groote vergelding aan hen geven. In welk een ſtaat zullen d'ongelovigen in de dag des Oordeels zijn, dewyl wy getuigen van alle volken tegen hun boosheit hebben, en dewyl wy u nodigen, om tegen hen getuig van hun handel te zijn? D'ongelovigen, die de Profeet ongehoorſaam zijn geweeſt, zullen in deſe dagen wenſchen verplet te worden gelijk d'aarde, en dat ſy door hun redenen Gods geboden niet verſwegen, noch verandert hadden. O gy, die gelovig zijt, doet niet uw gebeden terwyl gy dronken zijt, maar wacht tot dat gy weet wat gy ſegt, noch ook terwyl gy vuil zijt, 't en zy overweg gaande, tot dat gy u gewaſchen hebt. Indien gy ſiek, of op de reis zijt, of ſo even uw gevoeg gedaan, of uw vrouwen bekent hebt, en dat gy geen water vind om u te waſſchen, ſo ſult gy uw hant in 't zant ſteken, en 't aangeſicht, en de beide handen daar meê afwiſſchen: God is goedertieren en barmhartig tegen ſijn ſchepſelen. Ziet gy niet hoe de geenen, die de geſchreve Wet weten, de doling kopen? hoe ſy u door hun rijkdommen willen verleiden, en van de rechte weg aftrekken? God kent uw vyanden: 't is genoech dat hy uw beſchermer en voorſtander is. De geenen, die 't Jodendom volgen, veranderen Gods Woort, en ſeggen tot de Profeet: Wy hebben u gehoort, en ſijn u ongehoorſaam geweeſt; ſy hebben gehoort, ſonder te horen, ſy ſeggen bewaar ons, draag ſorg voor ons, en nochtans verkeren ſy in 't leſen Gods Wort, en veranderen ſijn geboden. Zy ſouden beter doen, ſo ſy ſeiden: Heer, wy hebben gehoort, en gehoorſaamt. Hoor ons alleenlijk, en aanſchou ons: maar God heeft hen vervloekt, en weinig van hen ſullen in ſijn goddelijke Majeſteit geloven. O gy, die kennis van de Schriften hebt, gelooft in d'Alkoran, die 't oude en nieuwe Teſtament beveſtigt, eer ik u aangeſichten uitwiſch, en hen achter de rug doe keeren. Ik zal d'ongelovigen vervloeken, gelijk ik de genen van de

Hy ſpreekt tot de Joden en Chriſtenen.

de Sabbat vervloekt heb. Gods bevel word terstont uitgevoert. Hy vergeeft niet de genen, die hem in 't geselschap van anderen, die hem gelijk zijn, stellen: maar behalven dat vergeeft hy de sonden den geen, die hem goetdunkt. De geen, die segt dat God medegenoten heeft, lastert en sondigt dodelijk. Aanmerkt gy niet de genen, die seggen dat sy vroom zijn? In tegendeel, God maakt de genen vroom, die hem aangenaam zijn. Hen sal in de dag des Oordeels geen quaat aangedaan worden: Aanmerk hoe sy lasteren. 't Is genoech dat God hun sonde opentlijk siet. Ziet gy niet de genen, die kennis van de geschreve Wet hebben, die in d'afgoden Habot en Tagot geloven, tot d'ongelovigen seggen, Zie daar de weg der gener, die in God geloven? Zeker, God heeft hen vervloekt. De geen, die van hem vervloekt is, sal niemant vinden, die hem beschermt. Zullen sy alleen deel aan 't Koninkryk der hemelen hebben, sonder aalmoesen te doen? Zullen sy aan hun naaste de jonsten, die God aan hem gegeven heeft, benyden? Zeker, wy hebben aan Abrahams geslacht de kennis der Schriften, en der voorseggingen, en een groote overvloet van goet gegeven. Onder hen sijn lieden, die in de Schrift gelooft hebben, en d'anderen hebben hem veracht. Maar sy zullen in 't helsche vuur gestraft worden: ik sal hen doen branden, en hun verbrande huit in een nieuwe huit doen veranderen, om hen meer te doen lyden. God is almachtig en voorsichtig in 't geen, dat hy beveelt. Ik zal de geenen, die in God gelooft, en goede werken gedaan hebben, in de tuinen doen ingaan, daar veel vloeden vloejen, en daar sy eeuwiglijk met seer suivere vrouwen sullen wonen. Ik sal hen in de schaduw van 't Paradys doen ingaan. God beveelt u de getrouheit onder malkander, en 't geen, 't welk aan u vertrout is, gewilliglijk weêr te geven, en dat gy, als gy de geschillen oordeelt, die onder

't volk

't volk voorkomen, met billijkheit oordelen zult. 't Is een goed werk, dat hy aan u gebied; hy ziet en weet alles. O gy, die gelooft, gehoorzaamt God, en de Profeten, en de genen, die gebied op u hebben. Indien gy van enig punt in verschil zijt, geeft alles over aan God, en aan zijn Profeet, om de verklaring daar af te weten: zo gy in God, en in de dag des Oordeels gelooft, gy zult wel doen; dit zal de beste uitlegging zijn, die gy kont weten: Ziet gy niet dat de genen, die achten te geloven in 't geen, dat u ingegeven heeft geweest, en in 't geen, 't welk den genen ingegeven was, die voor u geweest hebben, voor Tagot willen twistreedenen? Zy hebben nochtans geboden niet in deze afgod te geloven: de duivel wil hen verleiden, en van de waarheit aftrekken. Toen men tot hen zeide: Gehoorzaamt Gods gebod, en zijn Profeet, zijn zy van u afgeweken. Wat zullen zy doen, als hen enige straf van hun voorgaande zonden overkomen zal? Zy zullen weêr tot u komen, en by Gods naam zweren dat zy niets hebben begeert, dan vrede, en enige goede werken te doen. Maar God weet wat in hun harten is, en heeft hen overgegeven. Laat niet af van hen te prediken, en hen Gods woort aan te zeggen. De Profeten en Apostelen waren niet gezonden, dan om, door de toelating van zyn goddelijke Goetheit, te preken, en om gehoort te worden. Indien zy, hun zielen gewond hebbende, tot u komen, en vergiffenis van God begeren, zo zult gy voor hen vergiffenis verzoeken. Zy zullen God goedertieren en barmhartig vinden. Zy zullen niet in zyn goddelijke Majesteit geloven, tot dat zy met u om 't verschil, dat tusschen hen is, getwistreedent hebben; en als zy niet langer van 't geen twyffelen, dat gy gedaan hebt, zo zullen zy u zonder tegenspreken gehoorzamen. Wy hebben aan hen bevolen malkander te doden, en uit hun huizen te gaan, uitgezondert zeer weinig van hen; en schoon zy 't deden, zo was 't niet om te gehoorzamen;

't welk voor hen een zeer groot goet, en zeer grote verdienſte geweeſt zou hebben: wy zouden aan hen een zeer groote vergelding gegeven, en hen op de rechte weg geleid hebben. De geen, die God, en zyn Profeet gehoorzaamt, zal by de genen wezen, die van zyn goddelijke Majeſteit met zyn genade begaaft zyn, te weten met de Profeten en Apoſtelen, met de rechtvaerdigen en martelaars, en met de vrome menſchen; zy zullen medegezellen zyn. Zodanig is Gods genade; de geen, die haar bekent, geeft zich aan zyn goddelijke Majeſteit over. O gy, die ware gelovigen zijt, weeſt op u hoede. Vergadert u, om edelmoedelijk voor Godswet te ſtrijden. Men vind onder u, die lui en traag zijn als u enig neêrlaag overgekomen is, zeiden zy: God heeft my bejonſtig van dat ik niet by hen heb geweeſt; en als God aan u enige verwinning op uw vyanden gaf, zeiden zy, als of'er geen kennis tuſſen u en hen geweeſt had: Och dat ik by hen geweeſt had, ik zou grote verdienſte verkregen hebben. Strijd voor Gods eer, tegen de gene, die't leven deſer werelt boven dat van de hemel ſtellen. Ik zal een zeer groote vergelding aan de genen geven, die ſtrijden, de verwinning verkrijgen, en die, voor 't geloof ſtrijdende, gedoot zyn. Waarom zult gy niet voor Gods Wet, en voor de vryheit der zwakke en bedroefde vrouwen en kinderen ſtrijden, die zeggen: Heer, verlos ons uit deze plaats, welks volk onrechtvaardig is. Geef aan ons een beſchermer, en een zekere toevlucht. De genen, die in God geloven, ſtrijden voor zyn Wet; en d'ongelovigen ſtrijden voor de duivel. Strijd tegen de genen, die de duivel dienen; zyn liſten zyn zwak. Merkt op de genen, tot de welken men zeide: Laat af van uw handen in 't bloet der ongelovigen te plengen, volhard in u gebeden, en betaalt de Tienden. Toen men hen beval te ſtrijden, was een deel van hen voor de werrelt, als voor God, ja noch meer voor de werrelt, dan voor God, bevreeſt, en zeiden: Heer, gy hebt ons

Deze plaats is Mecha.

niet

niet bevolen te ſtrijden, 't en zy gy ons tot een einde, dat naby is, uytgeſtelt hebt. Zeg tot hen: 't Goet van d'aarde is gering; in d'andere werelt zijn grote goederen voor de geen, die Gods vrees voor ogen heeft. U zal geen onrecht aengedaen worden. Waar gy zijt, de doot zal u vinden, ſchoon gy in vaſte burgten waart. Zo d'ongelovigen enig goet verkrijgen, zy zeggen dat ſulks van God voort komt, zo hen enig quaat overkoomt; zy zeggen, dat koomt van u. Zeg tot hen: Alles koomt van God voort. Wat is dan de begeerte dezer lieden? Zy zullen deze reden niet konnen begrijpen, 't goet, 't welk gy verkrygt komt van God, en 't quaet, 't welk gy verkrijgt, koomt van u. Wy hebben u aan 't volk gezonden, om de geheimenisſen van mijn Wet aan hen te leren; 't is genoeg dat ik 'er getuig af ben. De geen, die de Proſeet, Gods Apoſtel, gehoorzaamt, is God gehoorſaam; indien zy ongehoorzaam zijn, gy zyt niet geſonden om hun beſchermer te wezen. Zy zeggen dat zy u willen gehoorſamen, en als zy van u geweken zijn, broeden veel onder hen in hun hart iets anders, dan zy gezegt hebben. Maar God zal hun gedachten opſchrijven; en hen overgeven. Geef u aan God over, en zy te vreden dat hy uw beſchermer is. Zullen zy d'Alkoran niet overwegen? Indien hy van elders, als van God, quam, zy zouden veel ſtrijdigheden daar in vinden. Toen zy enige verzekering van de verwinning, of enige vrees van verwonnen te worden kregen, hebben zy hem verkondigt, ſchoon zy alles aan de Proſeet, aan de geleerden onder hen, en aan de genen, die de Proſeet gehoorzaamt hebben, hadden bevolen, die weet wat men verborgen, en wat men geheim moet houden. Indien Gods genade en barmhertigheit niet met u had geweeſt, gy zoud de duivel gevolgt hebben. Strijd voor Gods Wet, gebruyk alleen u zelf daar toe, en bekreun u daar niet meé of de ware gelovigen zonder wapenen zijn. D'elende der bozen zal nimmer eindigen, God zal hun ongeluk ver-

Bezie Kitabel tenoir.

moerderen, en de ſtraf van hun misdaden vergroten. De geen, die goet doet, zal goet vinden; en die quaet doet, zal quaet vinden; God merkt op alles. Als men u groet, zo groet weder met eerbiedigheit en vrientſchap. God brengt alles in rekening. God! daar is niet meer dan een enig God; hy zal u alle in de dag des Oordeels vergaderen; daar is niet aan te twijffelen. Wie is waarachtiger in zijn woorden, als God? Wat hebt gy met deze bozen te doen, die in twee benden gedeelt waren? God heeft hen verwoeſt en verdelgt, uit oorzaak van hun zonden. Wilt gy de geen, die van God verleid is, op de rechte weg geleiden? De geen, die van hem verleid is, zal de rechte weg niet vinden. Zy begeren dat gy ongelovig zijt, gelijk zy. Gehoorzaamt hen niet, zo zy niet weêr tot Gods Wet gekomen zijn. Indien zy haar verlaten; zo dood hen waar gy hen vind. Maakt geen vrientſchap met hen, uitgezondert met de genen, die, berou van 't voorgaande hebbende, met u verbont komen maken, om beneffens u d'ongelovigen te beſtrijden. Indien God gewilt had, hy zou aan hen voordeel op u gegeven, en u verſlagen hebben. Indien zy van u ſcheiden, en uw Godsdienſt volgen, God laat u niet toe hen quaat aan te doen. Gy zult lieden vinden, die u willen geloven, en ook hun makkers: zy zullen alles in verwarring brengen, en zelven daar in vallen. Indien zy niet van u ſcheiden, geen vrede van u verzoeken, en niet aflaten van uw quaat aan te doen, zo vangt hen, en dood hen, waar gy hen ook vind: wy hebben een volkome macht over hen aan u gegeven. Een ware gelovige moet geen andere ware gelovige doden, 't en zy uit onkunde. De geen, die uit onkunde een ware gelovige dood, zal een ware gelovige uit ſlaverny loskopen, of de ſchade en 't verlies aan de magen en erfgenamen van de geen, die gedoot is, betalen, indien zy 't hem niet uit heusheit quijtſchelden. Indien hy een ware gelovige van uw vijanden

Dit is de veltſlag van Beder. Mahomets vijanden maakten twee ſlagordeningen.

Bezie Kitabel tenoir.

Bezie Gelaldyn.

is

is, zo zal hy een ware gelovige uit de gevangenis loskopen; maar indien hy van uw bontgenoten is, zo zal hy de ſchade en 't verlies aan de magen en erfgenamen van de geen, die gedoot is, vergoeden, en een ware gelovige uit de gevangenis loskopen. Maar indien hy geen middelen heeft om dat te doen, zo zal hy twee maanden achter een tot berou, van God geſtelt, vaſten. God weet alles, en is voorzichtig in 't geen, dat hy gebied. De geen, die een ware gelovige met voorbedachte raat dood, zal in 't helſche veur geſtraft worden; Gods toorn en vloek zullen eeuwiglijk op hem wezen. O gy, die ware gelovigen zijt, toen gy voor Gods Wet tegen d'ongelovigen ſtreed, maakt u bekent, en zegt niet tot de genen, die u groeten: Gy zijt geen ware gelovige, zo gy de goederen van deze werrelt begeert; God bezit ontelbare rijkdommen; gy waart te voren hen gelijk, maar God heeft zijn genade aan u gegeven, en ziet al 't geen, dat gy doet. De gelovigen, die, zonder ziek te wezen, in hun huizen blijven, zijn niet gelijk in verdienſten met de genen, die zich zelven en hun middelen voor Gods Wet beſteden. Hy ſtelt de genen, die voor 't geloof ſtryden, en die hun goederen en zich zelven tot zijn dienſt beſteden, veel trappen boven de genen, die ledig in hun huizen blijven. Hy is hun beſchermer, en heeft een zekere toevlucht voor hen in 't Paradijs bereid. Hy bejonſtigt de genen, die voor zijn Wet ſtrijden, met veel trappen van genade boven de genen, die in hun huizen ruſten. Hy is goedertieren en barmhartig. D'Engelen zeiden tot d'ongelovigen, die zy deeden ſterven, waar waart gy met uw godsdienſt? Zy antwoorden: Wy waren zwak en onmachtig in de ſtat Mecha; zy zeiden: Was d'aarde niet ruim genoech om van de bozen af te wijken. De hel zal hun woning zijn, behalven de mannen, vrouwen, en kinderen, die zwak en onmachtig waren; God zal hen miſſchien vergeven,

hy is goedertieren en barmhartig. De geen, die van de booſen afwijkt, om zyn Wet te volgen, zal veel plaatſen vinden, die jonſtig voor hem zullen wezen. Zeker, hy zal de geen vergelden; die uit zyn huis gaat, die om zijn eer, en om zyn Profeet te volgen, gedoot word: hy is goedertieren en barmhertig. Als gy op de reis zijt, zult gy God niet vergrammen met uw gebeden te verkorten, op dat d'ongelovigen u niet zouden overvallen. Zy zijn uw openbare vyanden: als gy naby hen zyt, en den ware gelovigen beveelt hun gebeden te doen, zo hou by u een deel van hen met hun wapenen, om wagt te houden terwijl d'anderen hun gebeden doen; en na dat dezen hun gebeden geëindigt hebben, zo zullen zy gelijk d'eerſten doen: zy zullen de wapenen nemen, en wacht houden, terwijl hun makkers hun gebeden doen. D'ongelovigen begeren dat gy uw wapenen verlaat, om u t'overvallen. Gy zult niet qualijk doen, dat gy hen verlaat, zo de regen u laſtig is, of zo gy ziek zijt; maer weeſt altyt op uw hoede. God heeft ſchandelijke pijnen voor d'ongelovigen bereid. Als gy uw gebed gedaan hebt, zo gedenkt ſtaande, zittende en leggende aan God, en doet uw gebeden, als gy in een zekere plaats zijt. 't Gebed is den gelovigen in een gezette en beſcheide tijt bevolen. Weeſt niet blode in d'ongelovigen te vervolgen: zo gy lijd, zy lijden gelijk gy, maar gy verhoopt het geen, dat zy niet te verhopen hebben. God weet al 't geen, dat zy doen; hy is zeer voorzichtig in zijn werken. Wy hebben 't waarachtig Boek aan u gezonden, op dat gy de verſchillen, die onder 't volk zijn, zoud oordeelen, gelijk uw Heer dat aan u geleert heeft. Tergt de verraders niet, en verzoekt vergiffenis van God, hy is goedertieren en barmhartig. Twiſtreedent niet met de genen, die hun zielen verraden. God bemint niet de verradelijke zondaars: zy verbergen zich van de werrelt: hy is met hen, als zy in hun hart de dingen verbergen, die hem niet aangenaam zijn.

Hy

Hy weet alles, dat zy doen. O gy! gy twistreedent voor hen in deze werelt; maar wie zal in de dag des Oordeels voor hen tegen God twistreedenen? wie zal in die dag hun beschermer zijn? De geen, die van God vergiffenis verzoekt, na dat hy hem vergramt heeft, zal hem goedertieren en barmhartig vinden. De geen, die quaat doet, zal quaat ontmoeten. God weet alles, en is zeer wijs. De geen, die een vergeeffelijke Zonde of dodelijke Zonde bedrijft, en zich veronschuldigen wil, bedrijft een klaarblijkelijke doodzonde. Veel van hen zouden getracht hebben u te verleiden, zo gy niet door Gods genade en barmhartigheit geleid waart: maar zy verleiden alleenlijk hun eigen zielen; en zy zullen u geen quaat aandoen. God heeft het boek, 't welk zijn geboden begrijpt, aan u gezonden: hy heeft u 't geen geleert, 't welk gy niet wist, en zijn genade is uitsteekentlijk over u. Daar is geen goet in de menigte van hun geheimenissen en redenen, uitgezondert in de genen, die d'aalmoessen, d'eerbaarheit, en de vrede onder 't volk gebieden, met begeerte van God te behagen: zy zullen van zijn goddelijke Majesteit een grote vergelding verkrijgen. De geen, die, kennis van de rechte weg hebbende, de Profeet tegenspreekt, en een ander voetpad, als dat van de ware gelovigen, volgt, zal tot zijn boosheit weêrkeeren: ik zal hem in 't hellsche vuur doen branden, daar de woning der goddelozen is. God vergeeft niet de genen, die zeggen dat hy medegenoten heeft; behalven dat vergeeft hy alles aan de geen, die 't hem goetdunkt. De geen, die zegt dat God een medegenoot heeft, doolt grotelijks, en wijkt af van de weg der waarheit. Indien zy een ander, dan God, aanbidden, zo aanbidden zy d'afgoden, de hardnekkige duivel, die van God vervloekt is, als hy tot hem zeide: Gy wilt my geen macht op de genen geven, die u aanbidden; maar ik zal hen van de rechte weg afleiden;

Gelaidyn zegt, een kleine en grote zonde.

den; ik zal hun quaad leven verlangen, om hun be-
kering te vertragen: ik zal hen den beesten d'oren
doen affnijden, en hen aan uw bevelen ongehoor-
zaam doen worden, en hen uw schepselen doen be-
nijden. De geen, die hulp van de duivel verzoekt, is
in klaarblijkelijk verderf. Hy zal een lang leven aan
de menschen beloven, en hun bero u vertragen; maar
hy belooft hen niet, dan een ydele eer. De hel is de
woning van zodan ge lieden, en zy zullen daar geen
uitgang vinden. De genen, die in God geloven, en
goede werken gedaan hebben, zullen eenwiglijk in
't Paradijs wonen, daar veel vloeden vloejen. God is
zeer waarachtig in 't geen, dat hy belooft. Wie is
waarachtiger in zijn woorden, dan God? Uw leuge-
nen, en de leugenen der gener, die de geschreve Wet
weten, doen hem geen quaat. De geen, die quaat doet
zal gestraft worden, en geen beschermer vinden. De
geen, die weldoet, en in Gods Wet gelooft, zal in 't
Paradijs ingaan, en hem zal geen onrecht aangedaan
worden. Is 'er beter wet, als zich aan God over te ge-
ven, en vroom te zijn? Volgt Abrahams wet, God
heeft Abraham verkozen, om hem te beminnen. Al 't
geen, dat in de hemel, en op aerde is, behoort zijn
goddelijke Majesteyt toe; hy weet alles. Zy zullen u
van de vrouwen ondervragen. Zeg tot hen: God leert
u hier in 't geen, dat u in de Schrifte geleert is, aan-
gaande de wezen en de vrouwen. Geeft aan hen 't
geen, dat door de wet hen toegeschikt is, en begeert
hen niet te trouwen, alleenlijk om hun goet te heb-
ben. God leert u ook den wezen 't geen, dat hen toe
behoort, te geven, en hen geen ongelijk te doen. Hy
weet wat goet gy gedaan zult hebben. Indien de
vrou vreest dat zy van haar gemaal qualijk gehan-
delt zal worden, en dat hy haar verstoten wil, zo
zullen zy beide wel doen dat zy met malkander
verdragen; want de vrede is zeer goet. Indien
gy al te hartnekkig zijt, en niet te samen kont
verdragen, zo gy goet aan uw vrouwen doet in
hen te verstoten, en zoo gy vreest hen onge-
lijck

D'oude Arabiers sneden enig beest het oor af, en lieten 't dan vry en los in 't velt lo-pen, tot uitwis-sching van hun zonden.

Bezie Kitabel tenoir.

Bezie Gelal-dyn.

lijck te doen, God weet alles, dat gy doet. Indien gy gelooft dat gy de gelijkheit en gerechtigheit niet tuſſen uw vrouwen kont bewaren, ſchoon gy daar naar poogt, zo neigt niet geheel naar uw begeerlijkcheden, en verlaet uw Vrou niet, als iets, dat tot lijden overgegeven is. Indien gy in enigheit leeft, en vreeſt dat gy haar ongelijk aendoen zult, zo zal God barmhartig tegen u zijn. Indien zy van malkander ſcheiden volgens de geboden van de wet, God zal hen met zijn beſcherming verrijken: hy is milt en wijs; en al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, gehoorzaamt hem. Wy hebben u bevolen God te vrezen, gelijck wy voor dezen aen de genen gedaan hebben, die kennis van de geſchreve wet hadden. Indien gy boos zijt, zo weet dat al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, God toebehoort. Hy behoeft zijn ſchepſelen niet; en hy moet verheerlijkt zijn, 't is u genoech dat hy u beſchermer is: indien hy wil, hy zal u doen vergaan, en andere ſchepſelen in uw plaats ſtellen; want hy is almachtig. De geen, die de goederen van d'aarde bemint, zal in God alle de goederen van deze, en van d'andere werelt vinden: hy verſtaat en ziet alles. O gy, die gelooft, weeſt waarachtig in uw getuigeniſſen, ſchoon het tegen u zelven, tegen uw ouders, en tegen uw magen is; en ziet niet meer op de rijke, dan op d'arme. God is een beſchermer van beide. Volgt niet uw begeerlijkheden, om de rijken meer, dan d'armen, te bejonſtigen. Verandert de waarheyt niet. Weeſt onbeſchroomt in getuigenis van 't geen te geven, dat gy weet; dat gy weet; God weet al 't geen, dat gy doet. O gy, die in God, in zijn Profeet, en in 't boek, dat voor hem gezonden was, gelooft, weet dat de geen, die laſteringen tegen zijn goddelijke Majeſteyt, tegen zijn Engelen, Schrift, Profeten, en tegen 't eeuwig leven uitſpreekt, grotelijks verdoolt is, en van de waarheyt af wijckt. God vergeeft niet de genen, die zijn Wet omhelſt, en haar daar na verlaten, en namaals

in zijn goddelijke Majesteyt gelooft hebben, en al weêr tot hun boosheit gekeert zijn, Boodschap den zodanigen dat zy wrede pijnen zullen gevoelen. De genen, die d'ongelovigen gehoorzaamen, om groot in deze werrelt te wezen, bedriegen zich grotelijks. De grootheit komt van God voort. In't boek, 't welk aan u gezonden is, staat geschreven. dat d'ongelovigen met ju zullen spotten als gy Gods woort zult hooren, en zijn geboden gehoorzamen. Blijft niet lang in hun gezelschap, zoo zy niet van' gesprek veranderen; anderssins zult gy hen gelijk zijn. God zal alle d'ongelovigen en bozen in de hel vergaderen. De genen onder hen, die op uw handel merken, zeiden dat zy van uw deelgenootschap waren, als gy enig geluk verkreegt: en als d'ongelovigen voordeel op u hadden, zeiden zy tot hen, dat sy met hen waren en dat sy tegen u gestreden hadden. God zal 't verschil, 't welk tusschen u is, in de dag des Oordeels oordelen, en den ongelovigen geen voordeel op de genen geven, die zijn wet onderhouden. De bozen menen God te bedriegen, maar God bedriegt hen. Zy zijn onachtsaam in hun gebeden te doen; zy zijn scheinheiligen voor de werrelt, en zy gedenken niet aan zijn goddelijke Majesteit, uitgezondert zeer weinig onder hen, die onzeeker zijn of zy de gelovigen of ongelovigen zullen volgen. De geen, die van God verleid word, zal niet de rechte weg vinden. O gy, die gelooft, gehoorzaamt niet d'ongelovigen, tot uitsluiting der ware gelovigen. Wilt gy aan God klaarblijkelijke gelegentheit van uw zonden te straffen geven? De bozen zullen in de laegste plaats van de hel zijn, en geen hulp vinden, uitgezondert de genen, die zich bekeren, goede werken doen, zich aan God overgeven, en zijn geboden gehoorzamen; zy zullen by de ware gelovigen zijn, en van God een zeer grote vergelding ontfangen. Hy zal u geen ongeluk toezenden, zo gy hem van zijn weldaden bedankt, en hem gehoorzaamt. Hy heeft behagen in d'erkentenis

nis zijner weldaden, en weet alles. Hy wil niet dat men 't quaat, 't welk men doet, verkondigt. De geen, die 't quaat, dat hy doet, verkondigt, heeft groot ongelijk. Indien gy 't goet, 't welk gy doet, openbaart; of het verbergt, en indien gy u onthoud van quaat te doen, zo zal hy aan u barmhartig zijn: hy is almachtig. De genen, die tegen God, en tegen zijn Profeten en Apostelen lasteringen uitspuwen, de genen, die onderscheit in de geboden van zijn goddelijke Majesteit, en in de leringen der Profeten willen maken, de genen, die zeggen dat zy in enige Profeten, en niet in alle geloven, en een midden tusschen geloof en goddeloosheit willen stellen, zijn warelijk goddeloos; wy hebben schandelijke pijnen voor hen bereid. Maar de genen, die in God, en in 't algemeen in alle zijn Profeten en Apostelen geloven, zullen van de goedertiere en barmhartige God vergolden worden. De genen, die de geschreve Wet weten, zullen van u verzoeken dat gy een boek, en geschreve tafelen uit de hemel zult doen dalen: zy hebben van Moïses noch groter dingen verzocht, en gezegt; Doe ons God met onze ogen zien; toen heeft de donder hen overvallen, uit oorzaak van hun goddeloosheit. Zy baden 't Kalf aan, na dat zy kennis van onze geboden hadden gekregen. Wy hebben echter zulks aan hen vergeven, en aan Moïses een volkome macht over hen gegeven. Wy hebben, volgens onze beloften, de berg boven hen opgeheven, en tot hen gezegt: Treed in de deur des Tempels met aanbidding en ootmoedigheit, en doet niet meer tegen d'onderhouding van de ruistdag. Wy hebben om deze oorzaak van hen een sterke belofte ontfangen; maar zy deden tegen 't geen, dat zy belooft hadden. Wy vervloekten hen om hun boosheit, en om de moort, die zy zonder reden tegen de Profeten; en tegen hun gesproke woorden bedreven hadden; te weten ons hart is verhard. In tegendeel, God heeft d'ongelovigheit in hun hart in-

Dit zijn de joden.

ingedrukt. Zy zullen (enige weinigen uitgeſondert) nimmer in zijn Wet geloven, uit oorzaak van hun boosheit, en, laſteringen, die zy tegen Maria uitgeſpogen hebben. Zy zeiden: Wy hebben de Meſſias, Jeſus, Marias zoon, Gods Profeet en Apoſtel, gedoot. Zeker, zy hebben hem niet gedoot, noch gekruiſt; zy kruiſten een onder hen, die hem geleek: de genen, die 'er aan twijffelen, zijn in een openbare doling, en ſpreken 'er alleenlijk af door waan. Zeker, zy hebben hem niet gedoot: in tegendeel, God heeft hem tot zich opgeheven; hy is almachtig en voorzichtig in 't geen, dat hy doet. De genen, die kennis van de Schrift hebben, moeten in Jeſus voor zijn doot geloven, hy zal in de dag des Oordeels getuig van hun werken tegen hen zijn. Wy hebben den genen, die 't Jodendom volgen, dingen verboden, die te voren aan hen geoorloft waren, uit oorſaak van hun ſonde: wy hebben zware pijnen voor hen bereid, om dat zy de werelt van de rechte weg afleidden, en dat zy woeker nemen, die by hen verboden is, en ongerechtelijk 't goet van hun naaſte verſlinden. De genen onder hen, die in geleertheit uitſteeken, en alle de gelovigen geloven aan d'oude en nieuwe Schriften. Ik zal den genen, die hun gebeden ter geſtelde tyt doen, die de Tienden betalen, en in de dag des Oordeelsgeloven, grote vergeldingen geven. Wy hebben onze ingevingen aan u gezonden, gelijk wy hen aen Noah, en aen de Proferen na hem geſonden hebben, gelyk wy hen voor deſen aan Abraham, Iſmael, Iſak, Jacob, aan de Stammen, aan Jeſus, Job, Jonas, Aaron, en aan Salomon hebben gezonden; en wy hebben het Pſalmboek aan David gegeven. Wy hebben tot u gezegt welke Profeten voor u geweeſt hebben, maar wy hebben niet tot u van aller verdienſten geſproken. Moiſes ſprak tot God, als ſijn Profeet en Apoſtel. Zy verkondigden alle zijn barmhertigheit, en preekten de helſche pijnen, op dat het volk geen ſtoffe van onſchult zou hebben. God is almach-

Dit zijn de Chriſtenen.

tig

tig en voorzichtig in 't geen, dat hy doet: hy zal getuigen dat d'Alkoran, met des zelfs geboden, aan u gezonden is; d'Engelen zullen 't ook getuigen, maar 't moet u genoech zijn dat God getuig daar af is. D'ongelovigen, die gepreekt hebben dat het volk Gods wet zou volgen, waren grotelijks afgedwaalt: God zal hen niet vergeven, maar hen op de weg naar de hel geleiden, daar zy eeuwiglijk zullen blijven: dit is ligt voor zijn godddelijke Majesteit. O volk, daar is een Profeet tot u gekomen, die van wegen uw Heer u de waarheit preekt: gelooft hem, zo zult gy wel doen, Indien gy hem niet gelooft, zo weet dat al 't geen, 't welk op d'aarde, en in de hemel is, God toebehoort, en dat God al 't geen weet, dat gy doet. O gy, die de geschreve Wet weet, gehoorzaamt Gods geboden, en spreekt niet van zijn goddelijke Majesteyt, dan met waarheit. De Messias, Jesus, Marias zoon, is Gods Profeet en Apostel, zijn Woort, en zijn Geest, die hy aan Maria gezonden heeft. Gelooft dan in God, en in zijn Profeten, en zegt niet dat 'er drie goden zijn; maakt een einde van deze redenen, zo zult gy weldoen: want daar is niet meer, dan een enig God. Gelooft zy God, hy heeft geen kint. Al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, gehoorzaamt hem; 't is genoech dat hy 'er getuig af is. De Messias acht het voor geen oneer dat hy Gods dienaar is; gelijk ook niet d'Engelen en Cherubinen. De geen, die 't voor oneer houd in zyn dienst te wezen, is te verwaant. Hy zal in de dal des Oordeels alle de werelt vergaderen; en yder zal 't loon, dat hy verdient heeft, ontfangen. Hy zag zijn genaden over de genen vermeerderen, die in zijn goddelijke Majesteit gelooft, en goede werken gedaen hebben. Hy zal de genen straffen, die 't voor schande hebben geacht zijn dienaars te zijn, en die zich op aarde verhovaerdigt hebben: zy zullen geen zekere toevlucht, dan in zijn barmhartigheyt, vinden: O volk, God heeft aan u een Beschermer, een zeer krachtig bewijs, en een zeer klaar ligt gesonden de genen, de zich op God vertrouwen, sullen

Dit zijn de joden en de Christenen.

zijn

zijn genade genieten; en hy zal hen op de rechte weg geleiden. Zy sullen u op d'erffenissen ondervragen. Zeg tot hen; God leert u aangaende d'erffenissen gelijk volgt: Indien een man sterft zonder kinderen, en dat hy een zuster heeft, zo zal zy de helft van 't geen hebben, dat hy nalaten zal; en hy zal van haar erven, zo zy geen kinderen heeft. Indien 'er twee Zusters zijn, zo zullen zy twee darde delen van 't geen hebben, dat d'overleden nalaat. Maar indien zy veel broeders en zusters zijn, zo zal de Zoon zo veel, als twee dochters hebben. God leert zijn geboden aan u. Doolt niet af van de rechte weg. Hy weet alles.

't Hooftdeel van de Tafel, begrijpende hondert en twintig regels, te Medina geschreven.

D'oude Arabiers deden uit yver en godvrugtigheyt takken van bomen om hun hals, als halsbanden, gelijk de landlieden St. Jans kruit in veel plaatsen van

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O gy, die in God gelooft, voldoet 't geen, dat gy belooft. 'tis u geoorloft van de beesten die zuiver zijn, t'eten, uitgesondert van't geen, dat hier na aan u verklaart zal worden. De jacht is u verboden terwijl gy de pelgrimagie van Mecha doet; God beveelt het geen, dat hy wil. O gy, die gelooft, zegt niet dat het geoorlooft is het geen te doen, dat God verboden heeft. Doet het geen, dat u bevolen is in de maant van de pelgrimagie. Verhindert niet de genen, die geschenken naar Mecha brengen, noch de genen, die halsbanden nemen, en belet niet de pelgrims derwaarts te gaan, om Gods genade en barmhartigheyt te verzoeken. 't Is u geoorloft te jagen, als gy uw pelgrimagie voleindigt hebt. Ziet wel toe dat enige lieden u niet doen zondigen, en beletten naar Mecha te gaan, om u te verplichten tot hen te mishandelen. Stelt uw vertrouwen in Gods gerechtigheit en vrees, en niet in de zonde, en haat van uw naaste. Vreest God; hy is streng in zijn straffingen. U is verboden van enig kreng, bloet, varkensvleesch, en van al 't geen t'eten, dat niet in 't

t'eten

uitspreken van Gods naam gedoot is. U is verboden t'eten van verstikte, verworgde, dootgeslage, en neêrgestorte beesten, die tegen malkander stotende gestorven, en de genen, die van andere beesten gedoot zijn, zo gy hen noch niet levendig vind, om, Gods naam uitspreekende, hen te doen bloeden. Gy zult geen beesten eeten, die aan d'afgoden geoffert zijn. Beraad u niet met de waarzeggers, noch met het lot; 't Is grote zonde. De dag zal komen, in de welken de genen, die uw wet verlaten hebben, wanhopig sullen wesen. Zijt niet bevreest voor hen, maar vreest my. De dag sal komen, in de welk ik uw wet sal vervullen; en mijn genade overvloediglijk op u sal wesen. De wet der saligheit is de wet, die ik aan u geven wil. Indien iemant in noot is, en van 't geen eet, dat aan u verboden is, sonder de wil van te sondigen, soo sal God goedertieren en barmhartig aan hem wesen. Zy sullen u vragen wat aen hen geoorloft is te eten; Zeg tot hen: 't Is geoorloft van alderhande beesten t'eten, die niet ontein sijn, en van al 't geen, 'twelk u van Gods wegen onderwesen is, aangaande beesten, die van de leeuwen en honden gequetst sijn. Eet van de beesten, die sy gevangen hebben, en gedenkt aan God, terwijl gy hen bloeden doet. Vreest God; hy is naaukeurig in 't rekenen. U is heden geoorloft van 't geen t'eten, dat niet onsuiver is, en van de gerechten der gener, die de geschreve Wet weten: hun spijs is aan u, en d'uwe aan hen geoorloft. U is veroorloft de dochters en vrouwen van vrye staat, die van uw godsdienst zijn, te trouwen, en ook de dochters en vrouwen der gener van vrye staat, die de geschreve Wet weten, met hun bruitschat heusschelijk aan hen te geven. Bedrijft geen boelschap noch overspel met hen, noch in 't heimelijk, noch in 't openbaar. De goede werken van de geen, die uw wet versaakt, zullen onnut zijn; hy zal in de dag des Oordeels in 't getal der verlore menschen wezen. O gy, die in

Frankrijk.

Bezie Kitabel tenoir.

Bezie Gelaldyn.

De Joden en Christenen.

God

God gelooft, als gy uw gebeden wilt doen; zo waſcht uw aengezicht, uw beide handen tot aan d'elleboog, en ſtrijkt de hant over uw hooft en voeten tot aan de hielen. Indien gy beſmet zijt, zoo reinigt u. Indien gy ziek, of op de reis zijt, of dat gy even uw gevoeg gedaan, of uw vrouwen bekent hebt, en geen water vind om u te waſſchen, zo leg de hant op het zant, ſtrijkt hem over uw aengezicht; en wrijft 't er de beide handen meê. God gebiedt niets kommerlijk aan u, maar hy wil dat gy rein zijt: hy wil zyn genade over u vervullen; misſchien zult gy hem daar af bedanken. O gy, die in God gelooft, gedenkt aan zijn genade en belofte, die hy aan u gedaan heeft, toen gy zeide: Wy hebben gehoort, en gehoorzaam geweeſt. Vreeſt hem, hy weet al 't geen, dat in uw harten is. O gy, die in God gelooft, gehoorzaamt zyn geboden, en zijt waarachtig in uw getuigeniſſen. Ziet toe dat niemant u doet God vertoornen, met u van 't geen, dat gerechtig is, af te trecken. Bewyſt gerechtigheit aan alle de werrelt: zyn vrees nodigt u daar toe; heb haar voor ogen. Hy weet al 't geen, dat gy doet. Hy heeft sijn genade, en grote vergeldingen aan de ware gelovigen, die goede werken in deſe werrelt doen, belooft, en de hel bereid, om d'ongelovigen te ſtraffen. O gy, die in God gelooft, gedenkt aan de genade, die hy aan u gedaan heeft, toen eenige lieden de handen over u wilden uitſtrekken, en hoe hy u van hun boosheit verloſt heeft; vreeſt hem. Alle ware gelovigen moeten zich aan zyn wil overgeven. God heeft de belofte der kinderen van Iſrael, zo veel t'onderhouden van zijn bevelen betreft, ontfangen. Hy heeft twaalf hoofden onder hen geſtelt, en tot hen gezegt: ik zal met u zijn, als gy uw gebeden doet, de Tienden betaalt, de Profeten gelooft, hen beſchermt, en enige aalmoeſſen aan my leent; ik zal uw zonden dekken, en u in 't Paradijs, daer veel vloeden vloejen, doen ingaan, en de geen onder u, die ongelo-

Ditis Koreis, Mahomets vyant.

vig

vig is, zal geheel van de rechte weg afgedwaalt zijn. Toen zy tegen 't geen deden, 't welk zy belooft hadden, hebben wy hen onze vloek gegeven, en hun hart verhard. Zy hebben de woorden van de Schrift verandert, en 't geen, 't welk zy aangenomen hadden, verworpen. Gy zult de genen, die verraders zijn, niet kennen, uitgezondert zeer weinigen onder hen; vergeef hen, en wijk van hen. God bemint de genen, die goet doen. Wy hebben ook de belofte der genen, die zich Chriſtenen noemen, ontfangen; maar zy hebben 't geen, dat zy belooft hadden, vergeten, maar zy hebben 't geen, dat aan hen geleert was, verandert: Wy hebben vyantſchap en haat, tot aan de dag des Oordeels, onder hen geworpen. God zal in die dag hen al 't geen, dat zy gedaan hebben, doen bekennen, om hen te ſtraffen. O gy, die de geſchreve Wet weet, onſe Profeet is gekomen, om veel dingen van de Schrift, die gy verborgen houd, t'openbaren. Hy verzwijgt noch veel dingen, tot welks openbaring het noch geen tijt is. God heeft een boek vol licht aan u gezonden, om de genen, die hem beminnen, op de weg der zaligheit te geleiden, om hen uit de duiſternisſen te trekken, en hen door zijn beſondere genade op de weg der zaligheit te geleiden. Zeker, de geen, die ſegt dat de Meſſias, Marias Zoon, God is, is een goddeloze; zeg tot hem: Wie kan God beletten, de Meſſias, en zijn Moeder, en al 't geen, dat op aarde is, te verdelgen, als 't hem goet dunkt? God is Koning des hemels, en der aarde; hy ſchept tuſſen hen 't geen, dat hem goetdunkt; hy is almachtig. De Joden en Chriſtenen hebben gezegt: wy zijn Gods kinderen, en zijn welbeminden: zeg tot hen; Zal God u niet om uw Zonden ſtraffen? Zeker, gy zijt menſchen. De geen, die u geſchapen heeft, vergeeft en ſtraft de geen, die 't hem goetdunkt. Hy is Koning van al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen hen is, hy is de toevlucht der vromen. O gy, die kennis van de geſchreve wet hebt, de Profeet, Gods

Dit is Mahemet.

Apoſtel, is gekomen om u t'onderwijzen, en dit in een tyt, in de welk geen andere Profeet op aarde, dan hy, is. Zult gy zeggen dat niemant u de pijnen van zijn Zoon gepreekt heeft? Zeker, men preekt u heden Gods woort, de helſche pijnen, en d'almachtigheit van zyn goddelijke Majeſteit. Gedenkt aan 't geen, dat Moiſes tot zyn volk zeide: O volk, denkt aan de genade, die God aan u gedaen heeft: hy heeft de Profeten en Koningen onder u verkozen, hy heeft aan u het geen gegeven, 't welk hy aan niemant ter werrelt gegeven heeft. Treed in 't heilige Lant, gelijk God geboden heeft. Keert de rug niet naer uw vyanden; anderſins zult gy in 't getal der verlore heden geſtelt worden. Zy antwoordden: ô Moiſes! daer zyn Reuſen en tyrannen in 't heilige Lant; wy zullen 'er niet intreeden voor dat zy 'er uitgegaan zijn, en indien zy 'er niet uitgaan, ſo zullen wy'er niet inkomen. Twee mannen die in Gods jonſt waren, zeiden toen tot hen: Treed in de deur, en ſtrijd tegen hen; gy zult verwinners ſijn. Vertrout op God, ſo gy in zijn Wet gelooft. Zy zeiden: O Moiſes, wy zullen niet intreeden, zo lang als deſe tyrannen daar wonen. Ga hen, met uw Heer, beſtrijden: wy zullen hier verwachten. Moiſes zeide toen: Heer, ik heb alleenlijk de ſchikking over my, en over mijn broeder, ſcheid ons van dit boze volk. De Heer zeide toen tot hem: D'ingang in 't heilige Lant is aan dit volk verboden; zy zullen met verbaaſtheit veertig jaren lang in verwarring op d'aarde wandelen: bedroeft u niet om de handel der bozen; onderwijs hen de geſchiedenis van Adams kinderen: hoe zy hun offringen deden, hoe d'offering van d'een aangenaam, en die van d'ander niet aangenaam was, en hoe d'een uit nijt zyn broeder gedreigt heeft te doden. Zijn broeder zeide tot hem: God ontfangt d'offringen der geener, die zijn vrees voor ogen hebben. Zeker, zo gy u hant uitſtrekt om my te doden, ik zal de mijne niet uitſtrekken, om u quaet aen te doen: Ik ben voor de

Heer van

leelal bevreest; indien gy u met mijn vermoor-
ig, beneffens u voorgaande zonden, belast, zo
lt gy naar de hel gaan, daer d'onrechtvaerdigen
traft worden. Zijns broeders vermoording scheen
n gemakkelijk en vorderlijk; hy doodde hem,
staat in 't getal der gener, die verloren zijn. God
nd een raven, die een kuil in d'aarde maakte, en
h em de wijse van zijns broeders lighaam te be-
ven toonde. Hy zeide toen: Och dat ik swak en
machtig had geweest. Och dat ik deze raven ge-
t was. Mijns broeders lighaam moet begraven
zen. Hy had in deser voegen berou van zijn mis-
jf; en om dese oorsaak hebben wy aan de kinde-
n van Israel bevolen, dat de geen, die een onschul-
g menschdood, gestraft sal worden als of hy de
hele werrelt gedoot had: en dat de geen, die hem
even bergt, vergolden zal worden als of hy aan de
hele werrelt het leven gegeven had. Mijn Profe-
n zijn tot Israels kinderen gekomen, en hebben
ijn geboden aan hen geleert, en wonderdaden
rtoont; veel van hen sijn echter ongehoorsaam
weest? De straf der gener die de wil van God, en
n sijn Profeet tegenstreven, en die hun poging
en om d'aarde t'omreiningen, is gedoot, gehan-
n, van de rechte voet en slinke hant, of van de
chte hant en slinke voet berooft, en van d'aarde
rdelgt te worden. Zy sullen in dese werrelt de
haamte op hun voorhooft dragen, en in d'andere
errelt swarepijnen gevoelen, uitgezondert de ge-
n, die zich voor hun doot hebben bekeert, en be-
nt dat God goedertieren en barmhartig is. O gy,
e gelooft, vreest God, strijd voor zijn Wet, en
sult misschien zalig wezen. Alle de schatten des
errelts zullen in de dag des Oordeels d'ongelovi-
n niet konnen loskopen; zy zullen zeer grote
jnen gevoelen. Zy zullen wenschen uit het helsche
ur te geraken, maar zy zullen 'er eewiglijk
ijven. Snijd den mannen en vrouwen, die stelen,
e händen af: zy zullen de gramschap des werrelts,

en de ſtraf, die God voor de bozen bereid heeft, op hun hals halen. De geen, die zich bekeert, en goede werken doet, zal vergiffenis verkrijgen: God is goedertieren en barmhartig tegen de genen, die zich bekeren. Weet gy niet dat het koninkrijk der hemelen, en der aerde God toebehoort? dat hy de geen ſtraft, die 't hem goetdunkt? dat hy de geen vergeeft, die 't hem goetdunkt? en dat hy almachtig is? O Profeet, bedroef u niet van dat gy de genen tot goddeloosheit ziet loopen, die met de mont zeggen, Wy geloven, en geen geloof in 't hart hebben; noch over de genen, die 't Jodendom volgen, en naar de leugenen van hun leeraars luiſteren, om hen aan anderen te vertellen; zy veranderen de woorden van 't oude Teſtament, en zeggen: Indien men deze geboden aan u geleert heeft, zo moet gy hen onderhouden, en indien men hen niet aan u geleert heeft, zo ziet voor u. De genen, die Gods naam gebruiken, om 't volk tot oproer te bewegen, zijn zonder geloof; God wil hun hart niet zuiveren: zy zullen in dese werrelt de ſchande op hun voorhooft dragen, en in d'andere werrelt grote pijnen gevoelen. Zy horen de laſteringen, en eten 't geen, 't welk hen verboden is. Indien zy tot u komen, en zich uw oordeel onderwerpen, zo oordeel hun verſchil in billijkheit. Verkeer niet met hen. Zy kunnen u geen quaet aandoen, zo gy van hun gezelſchap afwijkt. Indien gy enig oordeel onder hen geeft, zo oordeel met gerechtigheit; God bemint de genen, die gerechtig zijn. Hoe zullen zy zich onder uw oordeel ſtellen, dewijl zy 't oude Teſtament hebben, dat Gods geboden in zich begrijpt? Zy zullen uw vonnis niet uitvoeren, en niet in 't oude Teſtament geloven, in 't welk de geleide van de rechte weg, en een licht voor de Profeten is, om de verſchillen t'oordelen; die tuſſchen de ware gelovigen, tuſſchen de Joden, hun Leeraars en Prieſters zijn, die zich in de Schrift oeffenen, en getuigen zyn van dat zy de waarheit in zich begrijpt.

grijpt. Vreest niet voor de werrelt, maar voor my. Verkoopt noch verandert niet myn geboden om enige waarde. De genen, die niet even naar Gods Wet oordelen, zijn ongelovig. Wy hebben de Wet van gelijke vergelding gestelt; mensch voor mensch, oog voor oog, neus voor neus, oor voor oor, tant voor tant, wonde voor wonde; de geen, die haar onderhoud, doet wel. De genen, die niet even naar Gods Wet oordelen, zyn onrechtvaerdig. Wy hebben, na veel Proseten, Jesus, Marias zoon gezonden; hy heeft d'oude Schriften bevestigt: wy hebben 't Euangelium vol licht aan hem gegeven, om 't volk op de rechte weg te leiden, met de bevestiging van 't oude Testament, een geleide en onderwijs voor de vromen. De genen, die 't Euangelium volgen, moeten oordelen gelijk in 't Euangelium bevolen is. De genen, die niet even naar 't geen oordelen, dat God aan hen geleert heeft, zyn ongehoorzaam tegen sijn goddelijke Majesteit. Wy hebben 't boek, 't welk de waarheit begrijpt, en de oude Schriften bevestigt, aan u gezonden; oordeel de verschillen, die tusschen 't volk rijzen, op zodanig een wijse, als ik u ingegeven heb, en volg niet de lust der gener, die de waarheit, de welke ik aan u geleert heb, zullen verwerpen. Wy hebben aan u alle een zekere wet en weg geleert, om u op de weg der zaligheit te geleiden. Gy zoud alle van een godsdienst wezen, zo 't God had belieft. Hy heeft het dus gedaan, om u te beproeven. Doet goet, en weet dat gy alle voor hem zult vergaderen, en dat hy de twijffelingen, die onder u zijn, zal oplossen. Indien gy de verschillen, die onder hen zyn, oordeelt, zo vonnis even naar 't geen, dat u ingegeven is, en volg niet hun begeerlijkheden. Zie wel toe dat zy u niet verleiden, en van veel dingen doen twijffelen, die God aan u geleert heeft. Indien zy aan zyn geboden ongehoorsaam zijn, zo weet dat hy hen ruwelijk, om de snoodheit van hun misdaden, straffen zal. Het grootste deel des werrelts is boos. Beminnen zy 't oordeel der onkundigen? Is 't er

beter rechter voor de goeden, als God? O gy, die die gelooft, gehoorzaamt niet den Joden, noch den Christenen; zy gehoorzamen malkander in hun boosheit De geen, die hen gehoorzaamt, zal hen gelijk wezen. God geleid niet d'ontrechtvaardigen. Gy ziet hoe de genen, die swak in hun geloof sijn, tot hen lopen, en seggen dat sy vresen dat de tijt veranderen sal. God sal voordeel en verwinning aan sijn Profeet geven; en sy sullen berou krijgen van dat zy de wonderen van zijn goddelijke Majesteit in hun sielen verborgen hebben. Wat sullen de genen tot ontschuldiging by brengen, die by Gods naam gesworen hadden dat sy hun godsdienst naaukeuriglijk zouden onderhouden en met u wezen? De goede werken, die zy doen, zullen voor hen onnut zijn; zy zullen in 't getal der verlorenen wezen. O gy, die gelooft, indien gy u geloof verlaat, zo zal God anderen in uw plaets stellen, die hem zullen beminnen; en hy zal hen beminnen, en dit tot uw grote schande, en voordeel der bekeerde ongelovigen, die zonder vrees voor zijn Wet zullen strijden. Dus geeft God zijn genade aan de geen, die 't hem goetdunkt; hy is milt, en weet alles. Zeker, gy behoort God, en zijn Propheet, die zijn Apostel is, te gehoorzamen. De genen, die in God gelooven, die hun gebeden ter gezette tijt doen, de Tienden betalen, en in de beschermíng van God en zijn Profeet zijn, zullen van zijn Majesteit bemint, en verwinners wezen. O gy, die ware gelovigen zijt, gehoorzaamt niet de genen, die met uw godsdienst spotten, en die kennis van de geschreve Wet hebben; gehoorzaamt niet d'ongelovige, maar vreest God, zo gy vroom zijt; gehoorzaamt niet de genen, die met uw gebeden spotten; dit is 't werck der gener, die niet wijs zijn. O gy die kennis van de geschreve Wet hebt, zult gy geen afschrick van my hebben, zo ik niet in God, in 't geen, dat hy my ingegeven, en in 't geen geloof, 't welk hyden genen ingegeven heeft, die voor my geweest hebben?

Bezie Gelaldyn

ben? De bozen zijn 't grootſte deel onder u. Zeg tot hen; Heb ik u geleert quaat te doen, toen ik de werken van Gods barmhartigheit aan u verkondigt heb? De genen, die hy vervloekt, de genen, tegen de welken hy vergramt is, de genen, de welken hy in ſimmen en varkens heeft verandert, en die d'afgoden hebben aangebeden, zullen in 't helſche vuur gebannen worden. Zy zijn op een zeer quade weg. Als zy tot u komen, zullen zy zeggen dat zy in Gods wet geloven. Zy zullen met Godde loosheit by u komen, en op gelijke wijze van u weêr wechgaan. Maar God weet wat zy in hun hart broeden. Gy zult veel van hen 't Heidendom zien omhelzen, de leugen volgen, 't geen, dat aan hen verboden is, zien eten, en dit om hun Leeraars en Prieſters te mishagen, die hen verboden hebben leugenen te ſpreken, en ſpijzen, die onrein zijn, t'eten. De Joden zeiden: Gods hant is geſloten. In tegendeel, hun hant is geſloten; en zy zullen om hun redenen vervloekt zijn. Zeker, Gods handen zijn open; en hy doet goet aan de geen, die 't hem goetdunkt. Veel onder hen veranderen door boosheit en ongehoorzaamheit het geen, dat in de Schrift ſtaat: maar wy hebben haat en ſchrik, tot aan de dag des Oordeels, onder hen geworpen. God heeft het vuur gebluſcht, 't welk zy ontſteeken hadden, om tegen de vromen t'oorlogen. Zy pogen d'aarde t'ontreinigen: maar God bemint niet de genen, die wanördening veroorzaken. Hy vergeeft de misdaden den genen, die de Schrift weten, die in zijn wet geloven, en de boosheit vlieden. Zy zullen in 't Paradijs treden, 't welk vol van welluſten is. Zy hebben 't oude Teſtament, 't Euangelium, en alle de ſchriften gelezen. Zy hebben overvloet van alle goederen gehad; en nochtans hebben veel aan Gods geboden ongehoorzaam geweeſt. O Profeet, verkondig het geen, dat God aan u geleert heeft, 't zy gy 't verkondigt, of niet, hy zal u van de boosheit der menſchen bewaren; hy bemint niet d'ongelovi-

gen. Ogy, die de geſchreve Wet weet, gy zult zonder verdienſte wezen; zo gy 't oude Teſtament, 't Euangelium, en de geſchriften, die God aan u gezonden heeft, niet onderhoud. Veel van hen veranderen uit goddeloosheit en onkunde 't geen, dat in de Schrift begrepen is; bedroef u niet om de werken der bozen. De Joden, Samaritanen, Chriſtenen, alle de genen, die in de verrijzenis der doden, in God gelooft, en goede wercken gedaan zullen hebben, zullen vry van lijden wezen; zy hebben in den dag des Oordeels niet te vrezen. Wy hebben de belofte der kinderen van Iſraël ontfangen, dat zy in onze Profeten en Apoſtelen zouden geloven: zy hebben echter een groot deel daar af verloghent, en de genen gedoot, die hun luſten niet wilden volgen. Zy geloofden dat'er geen ſtraf voor hun misdaden was, en zijn doof en blint geworden. Wyders, God heeft hen vergeven; zy zijn echter tot hun zonde weêrgekeert, en noch doof en blint geworden. God ziet alle hun handel. Zeker, de genen, die zeggen dat de Meſſias, Marias Zoon, God is, zijn goddeloos. De Meſſias heeft aan de kinderen van Iſraël geboden, God, zijn en hun Heer, aan te bidden: d'ingang in 't Paradijs is den geen verboden, die zeggen zal dat God een medegenoot heeft, die hem gelijck is: de hel zal zijn woning zijn; en d'onrechtvaardigen zullen niemant hebben, die hen in de dag des Oordels beſchermt. De genen, die zeggen dat'er drie goden zijn, zijn goddelozen; daar is niet meer dan een God. Indien zy niet aflaten van zulke redenen te ſpreken, zo zullen zy in 't helſche vuur gebrant worden. Indien zy zich bekeren, en vergiffenis van God verzoecken, zo zal hy goedertieren en barmhartig tegen hen wezen. De Meſſias, Marias Zoon, is een Profeet en Apoſtel van God, den Profeten gelijck, die voor hem gekomen zijn: zijn moeder is heilig; en zy hebben beide geeten en gedronken. Aenmerck hoe ick mijn Eenheit aan d'ongelovigen open-

Bezie Kitabel tenoir

baar,

baar, hoe zy lasteren, en hoe zy van de waarheit afwijken. Zeg tot hen: Zult gy, in plaats van God, het geen aanbidden, dat u geen goet noch quaat aandoen kan? God verstaat en weet alles. O gy, die kennis van de geschreve Wet hebt, spreekt met eerbiedigheit van uw godsdienst, en volgt niet de lusten der gener, die afgedwaalt, en op de quade weg gegaan zijn. D'ongelovigen zijn door Davids tong, en door de gene van de Messias, Marias Zoon, om hun ongehoorzaamheit vervloekt. Zy onthouden zich niet van de dingen, die niet goetgekent zijn; zy doen hen, en willen hen door hardnekkigheyt doen. Gy zult een groot getal der stedelingen van Mecha zich aan hun zijde zien voegen, uit oorzaak van de zonde, die zy in hun zielen broeden. Zeker, God zal zich tegen hen vergrammen; en zy zullen eeuwiglijk in de helse pijnen gebannen worden. Indien zy in God, in zijn Profeet, en in de Schriften geloven, zo zullen zy d'ongelovigen niet gehoorzamen; maar veel onder hen zijn goddeloos. Gy zult bevinden dat de Joden, en de stedelingen van Mecha, die in veel goden geloven, zeer grote vijanden der gelovigen zijn, en dat de Christenen grote neiging en liefde tot ware gelovigen hebben, om dat men onder hen Priesters en geestelijcken vind, die ootmoedig zijn. Zy hebben d'ogen vol tranen, als zy van de lering, die God u ingegeven heeft, horen spreeken, om dat zy kennis van de waarheit hebben, en zeggen: Heer, wy geloven in uw Wet; schrijf ons in 't getal der gener, die uw Eenheit belijden. Wie belet ons in God te geloven? En zeker, wie heeft aan ons geleert geweest? Wy wenschen met yder, ô Heer, in 't getal der rechtvaardigen te wezen. God zal hun bede verhoren, en aan hen vergiffenis geven. Hy zal voor hen de deur van 't Paradijs openen, daar de vergelding der vromen is; en d'ongelovigen zullen bewoonders der helsche afgronden wezen. O gy, die ware gelovigen zijt, verbied niet van geen t'eten, 't welk God toe

gelaten heeft t'eten. Vertoornt God niet; hy bemint niet de genen, die hem vertoornen. Eet van de ſpijzen, die hy u toegelaten heeft t'eten, en hebt zijn vrees voor ogen. Hy zal u niet om 't geen ſtraffen, dat gy onvoordachtelijk tegen u geloof geſproken hebt, zonder voorneemen van hem te verſteuren: maar hy ſal u om uw eden ſtraffen, ſo gy hen niet onderhoud. De voldoening van een onvolbrachte eed is, aan tien armen van uw godsdienſt eten te geven, en hen te kleden, of aan een ware gelovige ſlaaf vryheyt te geven. De geen, die geen middelen heeft om dit te doen, ſal drie achter-eenvolgende dagen vaſten; ſodanig is de voldoenig van een onvolbrachte eed. Bewaart naaukeurighlijk uw beloſte: ſo leert God ſijn geboden aan u; gy ſult hem miſſchien daar af bedanken. O gy, die in God gelooft, de Wijn, de waagſpeelen, d'afgoden, de loten, en de waarſeggingen ſijn vuiligheden en onreinigheden van 't bedrijf des duivels: Wijkt van hem; miſſchien ſult gy vroom ſijn. De duivel wil, door de wijn en waagſpeelen, haat en afkeer tuſſchen u brengen, om u te beletten aan God te gedenken, en hem te bidden. Verlaat de wijn en waagſpeelen; gehoorſaamt God, en de Profeet, ſijn Apoſtel. Neemt acht op u. Indien gy God ongehoorſaam ſijt, weet dat de Profeet niet verplicht is dan openlijk 't woort van ſijn goddelijke Majeſteit te verkondigen. De ware gelovigen, en de vromen hebben God niet vertoornt met wijn te drinken, en waagſpelen te ſpelen eer 't verbod daar af gedaan was. Zy ſullen ſich voor 't aanſtaande daar af onthouden, en een goed werk uitrechten; God bemint de genen, die goet doen. O gy, die gelooft, God beproeft u door een ding, te weten door de jacht, 't zy gy 't wilt met de hant, of met de ren van 't paert vangt, om de genen onder u te kennen, die hem vrezen, en die in zijn Wet geloven. De geen, die hem vertoornt, zal ruwelijk geſtraft worden. O gy, die gelooft, dood geen wiltvang ter-

terwijl gy de pelgrimagie van Mecha doet: de geen, die met voorbedachte raat daar af dood, sal geoordeelt worden als of hy 't vee van sijn naaste gedoot had. Hy sal door een onder u geoordeelt, en gedoemt worden om een geschenk aan de Kerk van te Mecha doen, of aan d'armen t'eten te geven, of enig diergelijk ding te doen, tot uitwissching van sijn misdrijf. Indien hy in sijn Ziel berou daar af heeft, God zal 't verleden aan hem vergeven; maar indien hy tot zijn zonde weêrkeert, zo zal God zich aan hem wreken; hy is almachtig en wreekzuchtig. Aan u is verooloft te visschen, en visch t'eten, terwijl gy in uw pelgrimagie zijt; maar de jacht op aarde is in dese reis volkomentlijk aan u verboden. Vreest God; gy zult alle eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Hy heeft de maant van de pelgrimagie ingestelt, de Kerk van Mecha tot d'aandacht des volks opgerecht, en verboden de genen te verhinderen, die derwaarts geschenken brengen, en de genen, die halsbanden nemen; op dat gy zoud leren kennen dat hy al 't geen weet, dat in de hemel, en op d'aarde is, en dat hy almachtig is. Weet dat hy streng in zijn straffingen, en goedertieren en barmhartig is. De Prophet is niet verplicht, dan zijn geboden te verkondigen. Hy weet al 't geen, dat gy in uw harten verbergt, en dat gy openbaart: het quaat moet niet met het goet vergeleken worden, schoon 't u aangenaam is, O gy, die wijs zijt, hebt Gods vrees voor ogen, gy zult misschien zalig zijn. O gy, die gelooft, begeert niet kennis van alle dingen te hebben, gy zult u zelven ongelijk aandoen. Weest niet nieusgierig om te weten in welke tijt d'Alkoran uit de hemel gezonden is; God vergeeft u uwe voorgaande nieusgierigheit. De genen, die voor u zijn geweest, hebben gelijke nieusgierigheit gehad, en in 't getal der ongelovigen geweest. God heeft niets geboden aangaande 't wijfje van de kameel, die een gesplete oor heeft, noch van de gene, die in

D'Oude Arabiers deden uit aandacht 't bladen van bomen aan hun hals, als zy te Mecha quamen. Dit zijn plechtelijkheden der oude

Arabiers, die van Mahomet verworpen worden.

heit over 't velt loopt, noch van 't schaap, dat zeven lammeren voortgebracht heeft, noch aangaande de kameel, van de welk tien kamelen voortgekomen zijn: maar de goddelozen verdichten lasteringen tegen zijn goddelijke Majesteit, en zijn niet wijs. Toen men tot hen zeide: Koomt, en onderhoud 't geen, dat God aan zijn Profeet geleert heeft, antwoorden zy, dat 't hen genoech was 't geen t'onderhouden, 't welk hun vaders onderhouden hadden, schoon hun vaders onkundig en verleid waren. O gy, die gelooft, draagt zorg voor u zelven. De genen die afdwalen, zullen u geen quaat doen, zo gy de rechte weg volgt. Gy zult alle voor God vergadert worden: hy zal u alle uw werken openbaren, en u naar uw verdiensten vergelden. O gy, die gelooft, gy zult, als gy de doot nadert, uw testament maken, en twee getuigen van uw godsdienst, die vrome lieden zijn, nemen. Indien gy op de reis zijt, en de ziekte u overvalt, zo zult gy twee getuigen, zodanig als zy voorkomen, nemen, om tot uw testament te dienen; en gy zult, na dat gy uw gebed gedaan hebt, uw wil aan hen openbaren. Indien gy van hun oprechtigheit twijffelt, zo zult gy hen doen zweren, dat zy in hun getuigenissen getrou zullen wezen, en zich niet door uw magen laten omkopen. Verbergt niet uw getuigenis, anderfins zult gy in 't getal der zondaars zijn. Indien gy bekent dat deze twee getuigen in hun getuigenis gedoolt hebben, zo zult gy twee andere lieden in hun plaats nemen, schoon zy deel in uw erffenis hebben; en gy zult hen doen zweren waarachtiger, dan de twee anderen, in hun aanbrengen te wezen; anderfins zullen zy God vertoornen, en in 't getal der onrechtvaerdigen zijn: 't is dienstiger de waarheit te zeggen, dan te vrezen dat uw leugen ontdekt zal worden. Vreest God, en hoort het geen, dat hy gebied. Hy geleid niet de genen, die hem ongehoorzaam zijn. Hy zal eens zijn Proferen en Apostelen vergaderen, en tot hen zeggen: Wat hebt

gy

gy geantwoort toen men u van mijn eenheit ondervraagt heeft? Zy zullen zeggen: Heer, wy zijn onkundig; gy zijt d'enige, die alles weet. Hy zal tot Jesus zeggen: O Jesus, Marias zoon, gedenk aan de genade, die ik aan u, en aan uw Moeder gedaan heb. Ik heb u door de heilige Geest versterkt. Gy hebt in de wieg, gelijk een man van veertig of vijftig jaren, gesproken. Ik heb de Schrift, en de wetenschap, 't oude Testament, en 't Euangelium aan u geleert. Gy hebt van aarde de gestalte van een vogel gemaakt, gy hebt'er tegen geblazen, en terstont is zy, door mijn toelating, een vogel geworden, en heeft gevlogen. Gy hebt de blintgeborenen en melaatschen genezen, en de doden opgewekt. Ik heb u van Israëls kinderen verlost, toen gy mijn geboden aan hen verkondigde, en wonderdaden deed, die van de bozen voor tovery genomen wierden. Gedenk dat gy aan uw Apostelen bevolen hebt dat zy in my zullen geloven, en mijn Profeet gehoorzamen; en hoe zy gezegt hebben, Wy geloven in een enig God, wees getuig dat wy geheellijk aan Gods wil overgegeven zijn. Gedenk dat d'Apostelen gezegt hebben: O Jesus, Marias zoon, zou uw Heer een tafel, met gerechten bedekt, om ons te verzadigen, uit de hemel tot ons konnen zenden? Jesus antwoordde aan hen: Vreest God, zo gy in sijn Wet gelooft; sy seiden weêr: wy hebben honger, en begeren van de spijs des hemels t'eten, tot rust van ons hart, en om te bekennen of gy waarheit tot ons spreekt, van de welke wy getuigen sullen wesen. Hy seide toen: O God, mijn Heer, doe een tafel, met spijs bedekt, uit de hemel op ons afdalen. Dese dag sal van ons, en van de genen, die na ons sullen komen, geviert worden. Dit sal een bewijs van uw almachtigheit wesen. Vertijk ons met uw genade; gy besit alderhande schatten. God seide tot hem: Ik sal uit de hemel de gerechten, die gy begeert, doen afdalen; en de geen, die boos is, sal door pijnen die nooit iemant geleden heeft, gestraft worden. Hy sal in de dag des Oordeels seggen: O Jesus, Marias soon, hebt

O Mahomet.

hebt gy aan 't volk bevolen u, en uw moeder, als twee goden, aan te bidden? Jesus zal antwoorden: Gelooft zy u naam; ik zal my wel wachten van van 't geen, dat niet is, te zeggen. Gy weet, of ik 't gezegt heb. Gy weet alles; gy weet het geen, dat in mijn ziel is, en ik weet niet het geen, dat in u is. Ik heb niets anders gezegt, dan dat gy my geboden hebt te zeggen; te weeten, Aanbid God, uw en mijn Heer. Ik ben 'er een getuig af sedert de tyt dat ik in de werrelt geweest heb, sedert dat gy my hebt doen sterven. Gy hebt op de handel van 't volk gemerkt. Gy ziet alles. Zo gy de menschen straft, zy zijn uw schepselen; zo gy hen vergeeft, gy zyt almachtig en wijs. God zal dan zeggen: De goede werken zullen heden den vromen nut zyn. Zy zullen in 't Paradijs ingaan, daer veel vloeden vloejen. Zy sullen daar eeuwiglijk, met mijn genade, in een zeer grote gelukzaligheit wonen. 't Koninkrijk der hemelen en der aarde behoort God toe; hy is almachtig.

5. *Het Hooftdeel der Dankzeggingen, begrijpende hondert vijf en zeventig regelen, te Medina geschreven.*

Gelaldyn noemt dit het Hooftdeel der Dieren. Bezie Gelaldyn.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Lof zy aan God, Schepper des hemels, en der aarde, der duisternissen, en van 't licht. De genen, die niet in hun Heer geloven, zijn afgedwaalt. Hy is 't, die u van 't slijk der aerde heeft geschapen, en een gezette tijt tot uw doot en verrijzenis gestelt. Gy twijffelt echter daar aan. Hy is God in de hemel, en op d'aarde. Hy weet de geheimenis uwer harten, en al 't geen, dat gy openbaart. Hy weet het goet en quaat, dat gy doet. Hy weet dat zijn geboden (aan de stedelingen van Mecha) geleert zijn, en dat zy hen verworpen hebben. Zy hebben de bekende waarheit tegengestreeft; maar zy zullen om deze verachting gestraft worden. Aanmerken zy niet hoe veel volken wy in de voorgaande

gaande eeuwen verdelgt hebben? Wy gaven aan hen tot hun woning sterker en ruimer plaatsen, dan de genen, die gy bewoont, zonden aan hen regen in overvloet, en deden spring-bronnen in hun woonplaatsen vloejen; doch wy hebben hen daar na verdelgt, uit oorzaak van hun zonde, en in hun plaats een nieu volk opgerecht. Wy hebben de Schrift aan u gezonden: d'ongelovigen hebben hem met hun handen gehandelt, en echter gezegt dat het klaarblijkelijke tovery en bedroch is, en dat zy 't niet zullen geloven, zo zy geen Engel zien afkomen, die zulks bevestigt. Indien wy een Engel hadden gezonden, zijn tegenwoordigheit zou hen verdelgt hebben; of wy zouden hem onder de gestalte van een mensch, hen gelijk, en als zy gekleed, hebben gezonden. Zy hebben met de Profeten en Apostelen, die voor u zijn geweest, gespot: de spot is op de genen gevallen, die hen veracht hebben. Zeg tot hen: Deurwandelt de werrelt, en aanmerkt welk het einde der genen is, die Gods Wet verwerpen. Zeg tot hen; Wien behoort al 't geen toe, dat in de hemel, en op d'aarde is? 't Is God; hy wil zijn barmhartigheit bestieden, om u te bewaren. Hy zal zonder twijffel u alle in de dag des Oordeels vergaderen. D'ongelovigen geloven echter niet in zijn eenheit. Zy aanmerken niet dat het geen, 't welk zich by nacht en dag beweegt, en alles, dat in de werrelt is, zijn goddelijke Majesteit toebehoort. Hy verstaat en weet alles. Zeg tot hen: Vraagt gy naar andere bescherming als de gene van d'almachtige God, Schepper des hemels, en der aarde? Hy voed alles, en niets voed hem. Zeg tot hen: Ik heb een gebod ontfangen, om d'eerste de wet der zaligheit t'omhelzen. Weest niet in 't getal der ongelovigen. Ik vrees mijn Heer ongehoorzaam te wezen, en schrik voor de pijnen, in de dag des Oordeels voor de bozen bereid: de geen, die zich daar af verloft, zal Gods genade, d'opperste gelukzaligheit, genieten. Zo God u straffen wil, niemant zal u van zijn

Bezie Gelaldyn.

straf

ſtraf verloſſen; zo hy goet aan u doen wil, hy is almachtig, altijt verwinner, en heeft alle macht over zijn ſchepſelen; hy is zeer wijs, en weet alles. Zeg tot hen: Is'er beter getuigenis in de werrelt, als Gods getuigenis? Zeg tot hen: Hy zal getuig tuſſchen u en my zijn, dat hy my d'Alkoran ingegeven heeft, om u t'onderwyzen. Zal de geen onder u, die hem verſtaat, konnen zeggen dat'er een ander God, als God, is? Ik zal zulks niet zeggen. Daar is niet meer, dan een enig God. Ik ben onſchuldig van de zonde, die gy doet, met hem by een medegenoot, die hem gelijk is, te ſtellen. Veel der geener, die kennis van de geſchreve wet hebben, kennen de waarheit van d'Alkoran, gelijk ook hun kinderen: maar de genen, die hun zielen verlaten hebben, zullen niet in God geloven. Wie is onrechtvaerdiger als de geen, die laſteringen tegen God, en tegen zijn geboden uitſtort? Zeker, de bozen zijn rampzalig; ik zal hen alle vergaderen, en tot hen zeggen: Waar zijn deze goden, die gy tot medegenoten met God gemaakt hebt? Zy zullen geen andere verſchoning hebben, dan te ſeggen: Zeker, Heer, wy ſijn niet in 't geral der afgoden dienaars geweeſt. Aanmerk hoe zy zullen liegen, en hun laſteringen ontkennen. Onder hen zijn lieden, die u horen; wy hebben hun hart verhard; zy zullen (d'Alkoran) niet verſtaan, om dat hun oren geſtopt zijn. Schoon zy alle de wonderdaden des werrelts hoorden vertellen, en hen met hun ogen zagen, zo zullen zy niet geloven dat zy tegen u getwiſtreedent hebben. De bozen zeggen dat d'Alkoran niets anders dan leugen, en een verdichtſel van d'aaloutheit is; zy verbieden 't volk daar aan te geloven, en verachten hem. Zeker, zy verdelgen hun Zielen, en kennen hem niet. Gy zult zien dat zy, in 't helſche vuur zijnde, zeggen zullen: Och dat ik weêr in de werrelt kon keren, ik zou de geboden van zijn goddelijke Majeſteit gehoorzamen, en in't geral der ware gelovigen wezen. Zy wiſten de waarheit wel,

maar

hhaar verbergden haar. Zo zy weer in de werrelt keerden, zy zouden ook tot hun boosheit weêrkeeren; zy zyn leugenaars. Zy zeggen dat'er geen ander leven, dan 't leven des werrelts, en dat'er geen verrijsenis is. Als zy voor God ſtaan, zullen zy hun dolingen bekennen; hy zal hen de ſtraffingen, die zy door hun laſteringen verdient hebben, doen gevoelen. De genen, die niet in de verrijzenis geloven, zyn verlore menſchen. Zy zullen, als d'uur des doots hen overvalt, berou van hun zonden hebben. Zy zullen 't pak van hun misdaden op hun rug dragen, en belijden dat het leven van deze werrelt niets, dan bedroch en ydelheit, en dat het leven van d'andere werrelt vol van gelukzâligheit voor de vromen is. De bozen zullen echter zich niet bekeren. Ik weet dat gy zeer verſteurt tegen de genen zult wezen, die zeggen dat zy u willen gehoorzamen, en uw lering verwerpen. De genen, die Gods geboden verachten, zyn boos. Zy hebben de Profeten, die voor u gekomen zyn, verloghent: de Profeten hebben hun leugenen verdragen, en geduldig geweeſt, tot dat wy hen verdelgt hebben. God doet niet tegen 't geen, dat hy belooft. Gy weet wat de Profeten voorzegt hebben; indien de menſchen u verlaten, kont gy wenſchen op aarde te blijven, (om hen t'onderwijzen) en ter zelfde tyt in de hemel te zyn, om wondertekenen (getuigeniſſen van uw zending) aan hen te vertonen? Zo God gewilt had, hy zou hen alle op de rechte weg vergadert hebben; en zy ſouden niet in 't getal der onwetenden zijn. Zeker, hy verhoort de gebeden der vromen, die zyn woort hooren. Hy ſal de doden weer doen verrijſen, en hen alle vergaderen, om hen naar hun verdienſten te vergelden. Zy ſeiden: Wy ſullen de Profeet niet geloven, ſo gy niet van wegen ſijn Heer eenige wonderdaat doet verſchijnen. Zeg tot hen: God heeft veel wonderdaden aan u vertoont, maar 't grootſte deel van u kennen hen niet. De dieren, die op d'aarde gaan, en de vogelen, die in

O Mahomet.

de lucht vliegen, zijn van 't getal zijner schepselen. Wy hebben niets vergeten van 't geen te schryven, dat in 't boek geschreven is, 't welk in de hemel bewaart word. De menschen zullen alle eens voor God vergadert worden. De genen, die niet in zyn wet geloofd hebben, zullen doofen stom zijn, en in de duisternissen wonen. God verleid de geen, die 't hem goetdunkt, en geleid de geen, die 't hem goetdunkt, op de rechte weg. Zeg tot hen: Hebt gy Gods straf gevoelt? Hebt gy kennis van de dag des Oordeels gehad? Zult gy een ander, als God, aanroepen, zo gy vroom zijt? Indien gy hem aanroept, zo zal hy u van de quaden, daar voor gy vreest, verlossen, en indien hy wil, zo zult gy d'afgoden, die gy met d'ongelovigen aanbid, verlaten. Wy hebben onze Propheten aan de genen gezonden, die voor u zijn geweest. Toen zy hen verachten, zonden wy aan hen quellingen, om hen te bekeren; 't welk zy niet gedaan zouden hebben zonder d'elenden, die wy aan hen gezonden hebben: hun hart is echter verhard; de duivel heeft hen d'ongehoorzaamheit voordelijk doen vinden, en zy hebben 't geen, dat men aan hen geleert had, vergeten. Toen wy de deur des geluks voor hen openden, verblijdden zy zich boven gemeen, en zyn ondankbaar daar over geweest. Maar zy wierden ook gestraft toen zy'er minst op dachten. Zy wierden wanhopig, en zyn verdelgt, tot groter eer van God, en die Heer van 't Heelal is. Zeg tot hen: Zo God u blint, doof en onwetend maakt, wat God anders, als God, zal aan u 't gezicht, gehoor, en de wetenschap weêrgeeven? Aanmerk hoe ik mijn Eenheit openbaar: zy wilden haar echter niet geloven. Zeg tot hen: Hebt gy Gods geessel heimelijk en openlijk beproeft? Heeft God anderen, als de bozen, daar toe verwezen? Hy heeft de Propheten en Apostelen niet gezonden, dan om de gelukzaligheit van 't Paradijs te boodschappen, en de helsche pijnen te verkondigen. De geen, die gelooft en goede werken

O Mahomet.

ken doet, zal in de dag des Oordeels vry van vrees zyn; en d'ongelovigen zullen om hun ongehoorzaamheit gestraft worden. Zeg tot hen: Ik zeg niet aan u dat ik alle Gods schatten in mijn vermogen heb; noch dat ik het toekomende en verleden weet: ik zeg niet tot u dat ik een Engel ben; ik doe niets anders, dan my ingegeven is. Is de blinde gelijk met de geen, die klarelijk ziet? Denkt op 't geen, dat ik tot u zeg. Ik verkondig het alleenlijk aan de genen, die de dag des Oordeels vrezen. Zy zullen niemant anders, als God, vinden, om hen te beschermen. Zy sullen misschien zyn goddelijke Majesteit vresen. Quel niet de genen, die God 's avonts en 's uchtens bidden, en die zyn aangezicht begeren te zien. Gy zult geen rekening van hun werken geven: zy zullen ook geen rekening van 't geen geven, dat gy doet; indien gy hen quelt, zo zult gy in 't getal der onrechtvaerdigen zijn. Wy hebben de menschen, d'een met d'ander, beproeft: zy hebben al lachende onder malkander gezegt; Zie daar de genen onder ons, aan de welken God zyn genade geeft. Kent God niet de genen, die zyn weldaden erkennen? Groet de wate gelovigen vriendelijk, als zy u komen bezoeken; God bemint de vriendelijkheit, goedertierenheit en beleeftheit. Hy zal onder u aan de geen vergiffenis geven, die hem uit onkunde verstoort zal hebben, die berou van zyn misdrijf heeft, en goede werken doet; hy is goedertieren en barmhartig. Ik verhaal dus Gods weldaden, en maekt de weg der zondaren bekent. Zeg tot hen: My is verboden 't geen aan te bidden, dat gy aanbid; anderfins zou ik van de rechte weg afgedwaalt zijn. Ik heb van God een licht ontfangen, 't welk gy veracht hebt. God is Rechter van alle dingen; hy oordeelt met waarheit, en is zeer gerechtig in zijn oordelen. Ik kan niet vaerdiglijk de helsche prinen, en Gods straffingen, daar gy zo heftiglijk opdringt, aan u vertonen; zaks hangt af van zijn goddelijke Majesteit: indien ik dese macht

Dit zyn d'amen. Bezie Gelaldyn.

had, zo zou ons verſchil haaſt beſlecht zyn. God kent de genen, die ongerechtig zijn, hy heeft de ſleutels van 't aanſtaande in ſijn macht: niemant weet'er, als hy; hy weet al 't geen, dat op d'aarde, en in de zee is: hy weet het getal der bladen, die van de bomen vallen, en 't getal der vezeltjes, die in de duiſterniſſen der aerde zyn. Op d'aarde is niets groen of dor, 't welk niet in 't Boek des lichts geſchreven is. Hy is 't, die u des nachts doet ſterven, en die 't goet en quaat weet, dat gy des dags gedaan hebt. Hy zal u ter geſtelde dag wêer doen verrijzen. Gy zult alle voor hem vergadert worden. Hy zal u uwe zonden doen bekennen, en u naar uw verdienſten ſtraffen: hy is alty t verwinner, en almachtig. Hy zal uw werken doen waarneemen; en als gy aan d'uur des doods gekomen zult zyn, zal hy zyn boden zenden, die niet zullen nalaten 't geen te doen, dat hy gebied. Het volk zal zich tot hem, als tot zyn Heer, voegen: hy is naaukeurig in rekening te houden. Zeg tot hen: Hy ſal u uit de duiſterniſſen van de zee en aarde verloſſen, als gy hem heimelijk, of in 't openbaar aanroept. Zo hy my daar af verloſt, zal ik hem van zyn genade bedanken. Zeg tot hen: God kan u van de duiſterniſſen, en van alderhande quellingen verloſſen: gy zegt nochtans dat hy een medegenoot by hem heeft. Zeg tot hen: Hy kan ſtraffingen van boven en beneden zenden, u van malkander ſcheuren, en u ontellijke qualen, die gy malkander veroorzaken zult, doen ſmaken. Aanmerk hoe ik d'uitwerkingen van myn Almachtigheit aan hen leer; zy zullen miſſchien myn woorden verſtaen. De genen van uw landaart hebben hen verworpen, ſchoon zy zeer waarachtig zyn. Zeg tot hen: Ik ben niet uw beſchermer. Yder ding heeft zyn tyt. Gy zult in d'aanſtaende tyt de waarheit bekennen. Wijk af de genen, die verachtelyk van onze wet ſpreken, tot dat zy iets anders zeggen. De duivel wil u myn geboden doen vergeten, en u by d'ongerechtigen plaatſen. De

ware

ware gelovigen zullen zich niet met hun redenen bekreunen, en niet aflaten van hen te vermanen; zy zullen 'er misschien bekeren. Wijk van de genen, die met hun godsdienst boerten en spotten; de goederen van deze werrelt maken hen hoogmoedig. Boodschap hen dat zy strengelyk gestraft zullen worden: niemant kan hen beschermen noch verhoren, dan God. Daar is geen waarde, die hen verlossen kan. Zy zullen 't goet en quaet, dat zy gedaan hebben, vinden. Zy zullen een dranck, die boven maten heet is, drinken, en om hun boosheit droeve pijnen gevoelen. Zeg tot hen: Zullen wy, in plaats van God, het geen aanbidden, 't welk ons geen goet noch quaat aandoen kan? Zullen wy weêr op ons oude pad naar onse zonden keeren, na dat wy door zyn goddelijke Majesteit geleid zyn geweest, even gelijk de geen, die van de duivel verleid is? Hy heeft hem verbaast en bedeest in 't midden van zyn reis verlaten, na dat hy van zyn reisbroeders, die de rechte weg aan hem toonden, gescheiden was. God geleid het volk op de weg der zaligheit. Ik wil my geheel aan de wil van zijn godlelijke Majesteit overgeven. Doet uw gebeden ter gestelde tyt, en betaalt de Tienden. Gy zult alle, in de dag des Oordeels, voor God vergadert worden, om rekening van alle uw werken te geven; hy is 't, die hemel en aarde geschapen heeft. Gedenk aan de dag, in de welk hy zeide: Zy, en alles was. Hy sal heerschen, en in de dag gebieden, in de welk d'Engel de trompet zal blazen, om de levenden en de doden tot het algemeen Oordeel te roepen. Hy weet het toekomende, tegenwoordige en voorleden: hy is zeer wijs; en niets is voor hem verborgen. Gedenk hoe Abraham tot zyn vader Azer zeide: Waarom aanbid gy d'afgoden, in plaats van God? Ik zie uw gezin in een klaarblijkelijke doling. God vertoonde aan Abraham het Koninkrijk der hemelen, en der aarde; en hy heeft in 't getal der gelukzaligen geweest. Abraham, des nachts een zeer kla-

* De Mahometanen zeggen dat Azer Abrahams bynaam is,

en dat zijn vader Tarek Azer genoemt was.

klare ſtar ziende, vraegde in zich zelf; Of dit zijn God was. Neen, antwoorde hy aan zich zelf, mijn God ſtaat niet op, en legt zich niet neder. Hy, de maan rijzen ziende, vraagde of 't zijn God was. Neen, antwoordde hy aan zich zelf; zeker God zal my niet geleiden, om in 't getal der verdoolden te wezen. Toen hy de zon zag rijzen, vraagde hy of 't zijn God was, en toen hy haar zag onder gaan, zeide hy tot zijn volk: Ik ben onſchuldig van de ſonde, die gy doet, met veel goden t'aanbidden: ik heb my geheellijk aan de wil van de geen overgegeven, die de hemel en d'aarde geſchapen heeft; en ik belijd zijn Eenheit. De zijnen wilden tegen hem twiſtreedenen; maar hy zeide tot hen: Zult gy tegen my van d'Eenheit van God twiſtreedenen, die de rechte weg aan my geleert heeft? Ik ben niet bevreeſt voor uw afgoden. Hy doet al 't geen, dat hy wil, en weet alles. Zult gy niet op hem dencken? Hoe zal ik voor uw afgoden vrezen, dewijl gy niet vreeſt te zeggen dat God medegenoten heeft, die hem, gelijk zijn, daar toe gy geen reden hebt om hen t'aanbidden? Wie is waarachtiger; gy, of ik, zo gy de waarheit weet? De genen, die in God geloven, en de waarheit niet met de leugenen bekleden, zullen van de helſche pijnen verloſt, en op de weg der zaligheit gebracht worden. Wy hebben aan Abraham de reedenen om tegen ſijn volck te twiſtreedenen geleert: ik leer de wetenſchap aan de geen, die 't my goetdunkt. Uw Heer, ô Abraham, ſiet en weet alles. Wy hebben aan Abraham, Iſaak en Jacob hun kinderen gegeven: wy hebben te voren de rechte weg aan Noah en aan ſijn geſlacht, aan David, Salomon, Job, Joſef, Moiſes, Aaron, Zacharias, aan de heilige Joannes, aan Jeſus Marias ſoon, Elias, Iſmaël, Joſua, Jonas, en aan Loth geleert. Wy hebben hen boven alle 't overige van de werrelt belieft, en hun vaders, hun broeders en geſlagt verkoſen, en hen op de regte weg gebragt. Dus geleid God de geen, die 't hem goetdunkt.

De

De menſchen hebben voor dezen d'afgoden aangebeden, en gelooft dat'er veel goden waren: hy heeft echter hun voorgaande zonden uitgewiſcht, toen zy zich bekeert hebben. indien zy de genen loghenen, die de kennis der Schriften, en de wetenſchap der voorzeggingen hebben, zo zullen wy macht over hen aan lieden geven, die hen met d'ongeloviger zullen verleiden. De genen, die van God geleid worden, geloven in d'Eenheyt van zijn goddelijke Majeſteyt. Zeg tot hen: Ik verzoek niet van u vergelding van dat ik d'Alkoran aan u verkondigt heb; hy leert Gods geboden aan alle de werrelt. De Joden hebben hem niet geeert, gelijk zy behoorden. Zy kenden zijn weldaden niet, toen zy zeiden dat hy niets, dat nut was, aan 't volk geleert had. Zeg tot hen: Wie heeft de Tafelen aan Moiſes gegeven? Wie heeft aan hem de Schrift geleert, die zy geſchreven hebben, om 't volk te leiden en verlichten? Zy hebben 't geen daar af, dat aangenaam aan hen was, geopenbaart, en veel daar af verborgen. Zy zullen in d'Alkoran 't geen leren, dat zy niet weten, en 't welk hun vaders niet geweten hebben. Zeg tot hen: God! daar na, laat de hardnekkigen en wargeeſten in hun dolingen. Wy hebben dit Boek, met zegening vervult, van de hemel gezonden; het beveſtigt de ſchriften, die daar voor gezonden waren, op dat gy 't volk van Mecha, de genen, die omtrent deſe ſtat wonen, en al 't overige van de werrelt onderwijzen zoud. De genen, die in de dag des Oordeels geloven, zullen ook in 't geen, dat in dit boek geſchreven is, geloven, en God bidden dat hy hen van de helſche pijnen verloſt. Wie is ongerechtiger als de geen, die laſteringen tegen God uitbraakt? die zegt dat God hem 't geen, 't welk hy zegt, ingegeven heeft, ſchoon hy geen ingeeving van zijn goddelijke Majeſteit heeft ontfangen? Wie is ongerechtiger als de geen, die zegt dat hy dingen, met de genen gelijck, de welcken God zijn Profeten ingegeven heeft, van de hemel

zal doen dalen? Als gy de bozen in hun uiterſte zieł liggen, en d'Engelen hun handen uitſtrekken, om hun zielen te grijpen; zo zeg tot hen: De helſche pijnen zullen heden de ſtraf der laſteringen ſijn, die gy tegen God uitgeſpogen hebt, gelijk ook van d'ongehoorſaamheit, die gy tegen zijn geboden hebt getoont. God ſal tot hen ſeggen: Gy ſijt voor ons gekomen, ſonder rijkdommen, en ſonder kinderen, en naakt, gelijk gy geſchapen ſijt, en hebt d'onderwyſingen, die wy aan u hebben gegeven, achter uw rug geworpen: ik ſie d'afgoden, die gy aangebeden hebt, niet by u. Gy hebt u van malkander geſcheiden, en de genen verlaten, die gy achtte dat op aarde uw beſchermers moeſten ſijn. God ſcheid de goeden van de boſen, gelijck hy 't graan van 't kaf, en de neut van de bolſter ſcheid. Hy doet het leven uit de doot, en de doot uit het leven komen. Zie daar Gods werken. Hoe zult gy van ſijn wet afwijken? Hy ſcheid de dageraat van de duiſternis: hy heeft de nacht tot de ruſt van 't volk geſtelt, en de ſon en maan om d'eeuwen, jaren, maanden en getijden te rekenen, zodanig zijn d'uitwerkingen van Gods macht. Hy is almachtig, en weet alles. Hy heeft de ſtarren geſchapen, om u te verlichten, en om u in de duiſterheyt van d'aarde en zee te geleiden. Hy bejonſtigt met zijn genade de genen, die zijn geboden verſtaan. Hy is't, die u van een menſch alleen geſchapen, en aan u d'aarde tot uw woning gegeven heeft, en die u in de werrelt bewaart. Hy heeft zijn genade aan de genen gegeven, die zijn geboden hebben gehoorzaamt. Hy deê de regen van de hemel afdalen, en d'aarde verſcheide kruiden, groen, en graan voortbrengen. Hy deê de dadelboom en palmboom, met de tuinen, die met druiven, olijven, grenaten, en veel gelijke en ongelijke vrugten verciert zijn, te voorſchijn komen. Aanmerk hoe de vrugten groejen en vermenigvuldigen: dit dient tot onderwijs van Gods eenheit aen de genen, die zijn vrees voor ogen hebben. D'ongelovigen baden de

duivel

duivel aan, gelijk ook God, die hen geſchapen heeft; en zy zeiden dat God zonen en dochters had, zodanig is hun onwetentheit. Gelooft zy God. Hy heeft de hemel en d'aarde geſchapen. Hoe zou hy een kint hebben, hy heeft geen vrouwen? Hy heeft alles geſchapen, en weet alles. Hy is uw God, en uw Heer. Daar is geen God, als hy. Aanbid hem. Hy bewaart alles. Hy is van niemant gezien, en ziet alle ding. Hy is goedertieren; en niets is voor hem verborgen. O volk, u is een licht van wegen uw Heer toegekomen, om u te geleiden; de geen, die klaar ziet, zal voordeel daar af ontfangen, en de geen, die blint is, zal zijn quaat bewaren. Ik ben niet u toeziender, en merk niet op 't geen, dat gy doet. Ik openbaar dus de geheimeniſſen van mijn Wet. De bozen zullen eindelijck belijden dat gy mijn geboden aan de genen geleert hebt, die hen hebben willen begrijpen. Doe het geen, dat uw Heer u ingegeven heeft; daar is geen God als hy. Wijk uit het geſelſchap der ongelovigen. Zo God gewilt had, zy zouden zijn geboden niet ongehoorzaam hebben geweeſt. Gy zijt hun toeziender niet. Laſter niet de genen, die d'afgoden aanbidden? zy ſchelden God door boosheit en onkunde. Yder vind het geen goet, 't welk hy doet en heeft behagen in zijn gevoelen. Zeker, zy zullen alle in de dag des Oordeels vergadert, en naar hun verdienſten geſtraft worden. Zy hebben by Gods naam getworen voor 't geloof te ſtrijden, zo zy enige wonderdaat zien verſchijnen, om hen t'onderwijzen. De wonderdaden komen van God voort; ſy weten niet in welke tyt hy hen zal doen verſchijnen, ja ſchoon zy wonderdaden zagen, ſo ſouden zy zig noch niet bekeren. Ik zal hun harten omwerpen, en hun gezicht verblinden, en zy ſullen ſig nimmer bekeren. Ik ſal hen, met veragting en verwarring, in hun dolingen en ongehoorſaamheit laten. Schoon wy Engelen aan hen ſonden, ſchoon de doden met hen quamen ſpreken, en ſchoon wy alle de getuigen des werrelts omtrent hen vergaderden,

zo zullen zy noch niet geloven, indien 't God niet beliefde. 't Grootſte deel van hen is onkundig. Wy hebben een vijant aan yder Profeet gegeven, gelijk de duivel een vijant der menſchen is. Hy bezoekt hem door de çierlijkheit van zijn redenen, om hun verwaant te maken; Zo uw Heer wilde, zy zouden deze macht niet hebben. Wijk van d'ongelovigen, en van hun laſteringen, en neig niet tot hun wil. Zy zullen geen voordeel in hun boosheit vinden. Begeert gy een ander Rechter, als God, die 't Boek, 't welk het goet en 't quaad onderſcheid, aan u gezonden heeft? De genen, die de Schrift weten zijn hier in niet onkundig, dat dit Boek van Gods wegen gezonden is, en dat het de waatheit in zich begrijpt. Wees niet in 't getal der gener, die daar aan twijffelen. Gods woort word naaukeuriglijk volbracht, Niemant kan zijn uitwerkingen beletten. God verſtaat en weet alles. Indien gy u naar de wil van 't meeſte deel der menſchen buigt, zo zullen zy u verleiden: zy geloven alleenlijk hun waan, en zijn leugenaars. Uw Heer kent de genen, die afweken zijn, en de genen, die de rechte weg volgen. Eet van 't geen, 't welk met d'uitſpreeking van Gods naam gedood is. Men heeft u 't geen geleert, 't welk aan u verboden is: eet'er niet af, zo gy niet in noot zijt. Veel dolen af van de rechte weg, en volgen hun luſten en onwetentheit. God ziet de genen, die hem vergrammen. Vlied de verborgene en openbare zonde. De zondaars zullen ſtreengelijck geſtraft worden. Eet niet van 't geen, 't welk niet met d'uitſpreeking van Gods naam gebloed heeft; anderſins zult gy zijn geboden ongehoorzaam zijn. De duivelen bekoren de genen, die hen volgen: zy raden d'ongelovigen tegen u te twiſtreedenen; indien gy hen gehoorzaamt, zo zult gy ongelovig gelijck zy zijn. Ik heb veel van de genen, die door hun zonden doot waren, weêr opgewekt: ik heb hen bekeert en een ligt aan hen gegeven, om hen in de duiſternißen te verligten, daar d'ongelovigen nimmer ſullen

len

len uitkomen, om dat zy in hun ongehoorzaamheit vermaak scheppen. Ik zal dieshalven in yder stat hoofden stellen, die de bozen zullen oprniden, gelijk ook hen zelven, maar zy zullen 't niet weten. Als zy eenig teken (van de waerheit des Profeets) zagen verschijnen, zeiden zy dat sy niet in hem zouden geloven, zo hy niet met de deuchden en verdiensten der andere Profeten verzelt was. God doet verkiezing van de genen, aan de welken hy de genade van te profeteren geeft: hy zal de genen straffen, die uit spot zodanige redenen in deze werrelt voeren; en zy zullen in d'andere werrelt grote pijnen, om hun boosheit, gevoelen. God verheugt het hart der gener, die hy op de weg der zaligheit wil geleiden, en straft de genen, die van de rechte weg afwijken; zyn gramschap is zo haast op d'ongelovigen gevallen, als hy ten hemel geklommen is. De weg, die gy volgt, is de rechte weg. Wy hebben de genen begenadigt, die voordeel daar meê weten te doen. Zy zullen zalig wesen: God zal hun beschermer zyn, uit oorzaak van hun goede werken. Gedenk aan de dag, in de welk wy 't volk sullen vergaderen, en daar in men tot de duivelen zeggen sal. O oversten der duivelen, waarom zyt gy tegen de mensch opgestaan? De voornaamsten onder de menschen, die hen gehoorzaamt hebben, zullen antwoorden: Heer, maak dat wy ons aan malkander wreken, en dat yder op zyn beurt gebied: ô Heer, wijs ons de gesette tyt aan, die gy tot onse ongelukken gestelt hebt. D'Engelen sullen antwoorden: De hel sal uw woning zyn; gy sult daar eeuwiglijk, en so lang als 't God belieft, blijven. Uw Heer is zeer wijs, en weet alles. De bosen sullen om hun boosheit de bosen gehoorsamen. O oversten der menschen, en der duivelen, hebt gy myn Profeten en Apostelen van uw landäart, die wonderdaden aan u vertoont hebben, en die myn geboden, en de dag des Oordeels hebben verkondigt, niet gesien? Zy zullen antwoorden dat sy de Profeten,

Bezie Gelaldyn.

en

en d'Apoſtelen hebben gezien, maar dat het leven des werrelts hen verwaant heeft gemaakt; en zy zullen belijden dat zy boos geweeſt hebben. God zal Mecha niet verdelgen om d'ongerechtigheit, die daar gepleegt word, tot dat hy een Apoſtel aan haar ſtedelingen heeft gezonden, om zijn geboden aan hen te leven. Yder zal naar zijn werken geſtraft worden. Uw Heer weet alles, dat van de werrelt gedaan word. Hy behoeft zijn volk niet. Hy is barmhartig. Hy kan, als 't hem goetdunkt, u verdelgen, en nen ander volk in uw plaats oprechten, gelijk hy u in de plaats der gener, die voor u geweeſt hebben, opgerecht heeft. Indien gy u niet bekeert, zo zult gy de helſche pijnen niet ontgaan. Zeg tot hen: Doet gelijk gy 't verſtaat, ik ſal my dragen gelijk ik 't verſta. Gy ſult eindelijk de genen kennen, die een goet deel in d'andere werrelt ſullen hebben. Niemant ſal den afgoden-dienaars te hulp komen. Zy offeren aan hun afgoden een deel der vruchten, die God geſchapen heeft; en, hun gedachten volgende, ſeggen: Zie daar onſe God. Deſe offeringen komen niet tot God. Hun afgodery was oorſaak dat veel onder hen hun eige kinderen aan hun valſche goden offerden. Zy hebben hen verloren, en ſijn in hun eige godsdienſt verwart: 't welk niet geſchied ſou weſen, ſo God ſulks niet toegelaten had. Wijk van hen, en van hun laſteringen. Zy ſeiden dat de vruchten der aarde, en Gods weldaden onrein waren, en wilden 'er niet af eten. God geeft 'er niemant af t'eten, behalven den genen, die hy benadigen wil. Zy verboden op enige beeſten, die God aan hen gegeven had, te klimmen, en doodden hen, om hen t'eten, ſonder de naam van ſijn goddelijke Majeſteit uit te ſpreken; 't welk een ſeer grote ſonde is: maar ſy ſullen naar hun verdienſten daar om geſtraft worden. Zy ſeiden dat den mannen veroorloft is van al 't geen, dat in de buik der beeſten is, t'eten, en hun vrouwen niet; en toen ſy hen gedoot hadden, hebben ſy om 't geſelſchap daar af

geëten:

geëten: maar God zal hen om hun redenen ſtraffen; hy is zeer wijs, en weet alles. De genen, die hun kinderen doden, zijn verloren lieden, die zot en onwetende zijn. Zy verbieden van de goederen t'eten, die God aan hen gegeven heeft, om te laſteren. Zy zijn van de rechte weg afgeweken. God heeft de hoven en tuinen geſchapen; die vol van vruchten en kruiden van verſcheide verwen zijn, en van oliven, granaden, en andere gelijke en ongelijke vruchten zijn. Eet van de vruchten der aarde: betaalt het recht, dat geſtelt is, als gy oogſt, en verquist uw goet niet lichtvaerdiglijk; God bemint niet de quistgoeden. Daar zijn onder de reine dieren, die laſt gedragen hebben, en anderen, die jong zijn, en niet hebben gedragen. Eet van 't geen, dat God aan u geeft, en volgt niet de voetſtappen des duivels; want hy is uw openbare vijant. Zeg tot hen: Zie daar acht paar beeſten; te weten twe paar hamelen, twe paar ſchapen, twee paar kameelen; en twee paar koejen, van de welken het u veroorloft, of verboden is t'eten. Is aan u veroorloft de mannetjes of de wijfjes t'eten? welken zijn de genen, die God aan u verboden heeft? Wie is bozer als de geen, die laſtert, om 't volk, dat onwetende is, van de rechte weg af te leiden? God geleid d'onrechtvaerdigen niet. Zeg tot hen: In al 't geen, 't welk God my ingeblazen heeft, heb ik niet gevonden dat 't verboden is van deze beeſten t'eten, uitgezondert zo zy van de ziekte geſtorven zijn, en zo men hen, zonder Gods naam uit te ſpreken, gedoot heeft. Varkensvleeſch is aan u verboden: indien gy 'er af eet, zo zult gy in Gods gramſchap vervallen. Maar indien iemant in noot is, en daar af eet, zonder voorneemen van God te verſteuren, zo zal hy God goedertieren en barmhartig vinden. Wy hebben aan de Joden verboden van de beeſten t'eten, die geen gekloofde voeten hebben, en 't vet der beeſten te nuttigen, uitgezondert het geen, 't welk tuſſchen 't vleeſch, in 't ingewant, en in 't gebeente is. Wy hebben

Bezie Kitabel tenoir

hebben om hun zonde dit verbod aan hen gedaan, en zijn waarachtig in onze woorden; en naaukeurig in onze beloften. Indien zy u loghenen, zo zeg tot hen: Gods barmhartigheit is groot; en de bozen zullen de straf van hun misdaden niet schuwen. D'ongelovigen zeiden, indien God gewilt had, wy zouden niet in 't getal der ongelovigen zijn geweest, gelijk ook onze vaders; en niets zou aan ons verboden wezen. De geen, die voor hen waren, spraken gelijk zy, tot dat zy de straf van hun zonden gevoelden. Zeg tot hen: Zijt gy verzekert dat God met uw bedrijf te vreden is: Zegt ons, van waar koomt deze verzekering? Gy volgt daar in alleen uw eige gevoelen; gy zijt leugenaars. Gods voorzienigheit is groot. Hy zou, zo hy gewilt had, u alle op de rechte weg geleid hebben. Doet de genen tot ons komen, die tot u zeiden dat het verboden is reine beesten t'eten. Waren zy'er by, toen God zulks verbood? Indien Zy zeggen dat zy'er by waren, zo segt niet gelijk sy, en volgt niet de lusten der ongelovige lasteraars, die niet in 't einde des werrelts geloven, en veel goden aanbidden. Zeg tot hen: Koomt, ik sal u onderrechten wat u van Gods wegen verboden is t'eten. Daar is niet dan een enig God; segt niet dat hy medegenoten heeft, die hem gelijk sijn. Doet wel aan u vader en moeder dood niet u kinderen uit vrees dat gy van honger sult sterven. God sal aan u, en ook aan hen 't geen geven, 't welk u nodig sal wesen. Bedrijf geen hoerety noch in 't heimelijk, noch in 't openbaar. Dood niemant, so de gerechtigheit het niet gebeid. God gebied aan u dit voorv erhaalde t'onderhouden, gy sult 'er misschien om denken. Neemt niet de goederen der wesen, dan om hen te hulp te komen, tot dat sy tot hun bescheide jaren gekomen sijn. Weegt en meet met goed gewicht, en goede maat. Ik gebied aan niemant iets te doen, dat niet in sijn macht is. Oordeelt met billijkheit, schoon het tegen uw eige magen en vrienden was. Voldoet het

geen;

geen, dat voor verhaalt is; God gebied het u: gy zult'er misschien op denken. Dit is de regte weg, die gy volgen moet. Wijk'er niet af: God gebied't u: gy zult misschien zijn goddelijke Majesteit vrezen. Wy hebben onze geboden aan Moïses geleert: 'tis een besondere genade de vromen t'onderwyzen, en't volk op de rechte weg te geleiden. Gy zult misschien in de verrijzenis geloven. O inwoonders van Mecha, wy hebben d'Alkoran, vol van zegening aan u gesonden doet het geen, dat hy aan u gebied. Vlied de godde- *Dit zijn*
loosheit; uw zonden sullen u vergeven worden. Zegt *de Joden*,
niet dat God zijn Wet aan twee volken, die voor u *en de*
geweest hebben, gezonden heeft, en dat zy voor u *Christe-*
verborgen is. Zult gy zeggen dat, zo God de Schrift *nen.*
aan u onderwezen had, gy gehoorzamer, dan zy; geweest zoud hebben? Zeker, hy heeft zijn geboden aan u geleert; dit is een bezondere jonst voor u, om u op de rechte weg te geleiden. Wie is ongerechtiger als de geen, die tegen zijn goddelijke Majesteit lastering uitbraakt, en die van zijn geboden afwijkt? Zodanige lieden zullen in 't helsche vuur strengelijk gestraft worden. Zullen zy wachten dat d'Engelen hen komen bezoeken, dat God hen straft, en zijn wonderdaden aan hen vertoont? Zullen zy de dag des Oordeels verwachten, in de welk het berou, en de bekering onnut zullen wezen. De genen, die in een deel van de Wet geloven, en 't ander deel verwerpen, hebben geen grontvest in hun geloof: God zal hen hun zonden doen bekennen, en hen naar de lelijkheit van hun misdaden straffen. De geen, die een goed werk doet, zal tienmaal zo veel vergelding ontfangen. De geen, die enige boosheit bedrijft, zal op gelijke wyze gestraft, en geen ongelijk aangedaan worden. Zeg tot hen: God heeft my op de weg van zijn Wet geleid. De genen, die Abrahams Wet belijden, bekennen Gods eenheit; Abraham was niet in 't getal der ongelovigen. Mijn gebeden, beloften, leven en dood zijn aan God gewijd. Hy heeft geen

me-

medegenoot; en ik heb my geheel aan zijn goddelijke wil overgegeven. Zeg tot hen: Zal ik wenschen een ander God, als de Heer van 't Heelal, 't aanbidden? 't Goet, 't welk de mensch doet, is voor hem, en 't quaat, 't welk hy doet, is tegen hem. Gy zult eens alle voor God vergaderen; hy zal uw verschillen beslechten. Hy verlangt uw nakomelingen, en verheft sommigen meer dan anderen, om u te beproeven. Uw Heer is naaukeurig in de bozen te straffen, en goedertieren en barmhartig aan de vromen.

6. *Het Hooftdeel van 't Voorburg der hellen, begrijpende honderd en zes regels, te Mecha geschreven.*

Waarde Lezer, Mahomet heeft dit hooftdeel het Hooftdeel van Aaraf genoemt, 't welk een plaats is tusschen het Paradijs en de hel, daar de menschen geen pijn lijden. Bezie de Mokati, de Bedaoi, en Kitabel tenoir.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de wijste en waarachtigste God. Dit boek is aan u gezonden, om de ware gelovigen te prediken; Twijffel niet van 't geen, dat het in zich begrijpt. Zeg tot hen: Gelooft in 't geen, dat aan u van wegen uw Heer gezonden is; aanbid geen ander God als hem. Daar zijn weinig lieden onder u, die 'er op denken. Hoe veel steden hebben wy verdelgt? Hoe dikwijls hebben wy onze straf aan hun stedelingen by dag en nacht, als zy in ruste waren, gezonden? Zy hebben echter niets anders gezegt, dan dat zy groot ongelijk hadden. Wy zullen 't volk ondervragen, aan 't welk wy onze Proseten gezonden hebben, en rekening van 't geen eisschen, dat'et geleert, en dat'et gedaan heeft. Wy zullen onze Proseten ondervragen, en hen rekening van de geenen eisschen, die hen gevolgt, en gehoorzaamt hebben. Ik zal hen aan 't geen doen gedenken, dat zy gedaan hebben, om daar af ver-

vergolden te worden. Wy waren niet verre van onze Profeten, toen zy de waarheit aan hen verkondigden. Hun daden zullen in de schaal van gerechtigheit gewogen worden. De schaal der gelukzaligen zal zwaar van goede werken wezen; en de genen, welkers schaal licht van goede werken is; zullen verdoemt zijn, om dat zy onze geboden veracht hebben. Wy hebben u uwe woning op aarde gegeven, en daar op al 't geen, dat nodig is om u te voeden: maar weinig lieden onder u bedanken my daar af. Wy hebben u geschapen en gemaakt, en aan d'Engelen geboden Adam t'aanbidden; 't welk zy gedaan hebben, uitgezondert de duivel, tot de welk wy gezegt hebben? Wie heeft u belet Adam t'aanbidden, toen wy zulks aan u geboden? Hy antwoordde: Ik ben meer dan hy: gy hebt my van vuur, en de mensch van 't slijk der aarde geschapen. Wy zeiden toen tot hem: Vertrek uit het Paradijs; 't is niet de woning der verwaanden; gy zult in 't getal der gener wezen, die van schande vervult zijn. De duivel antwoordde: Laat my tot aan de dag van de verryzenis der doden. Waarom hebt gy my verzocht? Ik zal de menschen van de rechte weg afleiden, en hen ter rechte, ter slincke, en van alle zyden beletten in uw Wet te geloven; en 't grootste deel onder hen zal ondankbaar zijn. Wy zeiden tot hem: Vertrek uit het Paradijs; gy zult van alle de werrelt verworpen worden, en van mijn barmhartigheit berooft zijn. Ik zal de hel met de genen, die u zullen volgen, vervullen. O Adam, woon met uw vrou in 't Paradijs, en eet daar van al 't geen, dat u aangenaam is: maar nader deze boom niet; anders zult gy en uw vrou in 't getal der onrechtvaerdigen wezen. De duivel bekoorde hen, en beroofde hun lighamen van hun klederen der genade. Hy zeide tot hen: God heeft u verboden van de vrucht van deze boom t'eten, op dat gy geen Engelen, en niet eeuwig soud zijn. Hy zwoer dat hy hen de waarheit zeide, en vervulde hen met schande, uit oorzaak

van hun verwaantheit. Zy bekenden hun naaktheit na dat zy van deze vrucht geëten hadden, en namen bladeren van 't Paradijs, om zich te dekken. Hun Heer riep hen, en zeide tot hen: Heb ik u niet verboden deze boom te naderen: Ik zeide tot u beide, dat de duivel uw openbare vijant is. Zy antwoordden: Heer, wy hebben u vertoornt, en onze zielen ongelijk aangedaan: indien gy geen deernis met ons hebt, zo zullen wy in 't getal der verdoemden wezen. Hy zeide: Vertrekt, vijanden van malkander zijnde, uit het Paradijs. Gy sult tot aan de gestelde tijt op aarde wonen, en daar leven en sterven, en in de dag des Oordeels van d'aarde vertrekken. O Adams kinderen, wy hebben klederen der genade, tekenen van onze almachtigheit, aan u gegeven; gy zult 'er misschien aan gedenken. O Adams kinderen, ziet toe dat de duivel u niet verleid, gelijk hy uw vader en moeder verleide, toen hy hen uit het Paradijs deê vertrekken. Hy heeft hen van hun klederen berooft, en hen hun leelijkheit doen bekennen. Hy zal met de genen, die hen volgen, aan u verschijnen; en gy zult hem zien als gy 'er minst op denken zult. Hy beschermt d'ongelovigen. Als zy enige zonden bedrijven, zeggen zy: Wy volgen de wet onzer vaderen; God heeft het dus aan ons bevolen. Zeg tot hen: Gebied God u hem te vertoornen? Zult gy van God het geen zeggen, dat gy niet weet: Hy heeft de gerechtigheit aan u geboden, en daar by hem t'aanbidden; en zijn wet t'omhelzen. Veel zullen opgewekt worden gelijk gy hem gezien hebt. Een deel zal op de rechte weg zijn, en 't ander deel verdoemt wezen, om dat zy de duivel gehoorzaamden, en geloofden dat zy op de rechte weg waren. O Adams kinderen, kleed u eerlijk, als gy naar de kerken gaat: eet en drinkt van 't geen, dat u behaagt. Weest niet quistig. God bemint niet de genen, die hun goederen onnuttelijk verquisten. Zeg tot hen: Wie heeft verboden zich bequamelijk te kleden, als

men

men naar de kerk gaat, om God t'aanbidden? Wie heeft verboden van de goederen t'eten, die God aan u gegeven heeft? Dit is den ware gelovigen veroorloft. God zal dus in de dag des Oordeels zijn geboden verklaren. Zeg tot hen: God verbied u de verborge en openbare hoerery, d'ongehoorzaamheit, d'ongerechtigheit, de luft van een ander God, als hem, t'aanbidden, en 't geen, 't welk gy niet weet: van zijn goddelijke Majesteit te zeggen. Yder heeft zijn voorschikking, en niemant kan haar vorderen, of vertragen. O Adams kinderen, hebben de Profeten mijn geboden niet aan u geleert? De genen, die my vrezen, en goede werken doen; zullen in de dag des Oordeels van quelling verloft wezen; en de genen, die mijn geboden ongehoorzaam zijn, en die zich tegen 't geloof verheffen, zullen eeuwiglijk in 't helsche vuur blijven. Wie is en rechtvaerdiger als de geen, die lasteringen tegen God, en tegen zijn geboden spreekt? Zodanige heden zullen naar d'inhout van de Schrift gestraft worden. Als d'Engelen des doots hen doden, zullen zy tot hen zeggen. Waar zijn d'afgoden, die gy in plaats van God aanbid? Zy zullen antwoorden dat deze valsche goden hen verlaten hebben; en zy zullen hun afgodery bekennen. Maar God zal tot hen zeggen: Gaat in de hel, met de menschen en duivelen, die verdoemt zijn. Zy zullen de gedeeltheden, die voor hen gewerft hebben, vervloecken, en als zy vergadert zijn, zullen zy zeggen: Heer, dou dezen, zy hebben ons verleid; vermeerder hun elenden in de hel. God zal zeggen: Wy zullen hun en uw pijnen vermeerderen, maar gy kent hen niet. Zy zullen onder malkander zeggen, Wy zijn geen oorzaak van dat gy ongelovig zijt gewerft; gy waart ook niet zodanig om ons te behagen; bijd met ons de pijnen, die gy verdient hebt. Ik zal de deur des hemels niet voor de genen openen, die mijn geboden niet gehoorzamen, tot dat een kemel door 't oog van een naalt gaat. Dus zal ik de zondaren

fen. De hel zal hun bed, en 't vuur hun dekſel weſen. Maar de genen, die naar hun vermogen goede werken gedaan hebben, zullen eeuwiglijk in 't Paradijs blijven. Ik zal 't bedroch van hun hart afwenden, de beeken zullen met vermaak in hun velden ruiſchen; en zy zullen zeggen: Gelooft zy God, die ons tot hier toe geleid heeft; anders zouden wy in 't getal der afgedwaalden zijn. Zeker, de Profeten, Gods Boden, hebben de waarheit aan ons geleert, en gezegt dat d'onderhouding der geboden van zijn goddelijke Majeſteit ons erfgenamen van 't Paradijs zou maken. De genen, die zalig zijn, zullen tot de verdoemden zeggen, dat zy de genade, die God aan hen voorzegt had, gevonden hebben, en hen vragen of zy de ſtraf, die zijn goddelijke Majeſteit aan hen beloofde, hebben verkregen. Zy zullen overluide ja zeggen, en daar by dat Gods vloek over d'onrechtvaardigen is, die de menſchen van zijn wet afgeleid hebben; en zy zullen eeuwiglijk in 't getal der rampzaligen wezen. Tuſſcheu de zaligen en verdoemden is een afſcheyding en plaats, Aaraf, of Voorburg genoemt, daar veel menſchen zijn, die de zaligen en verdoemden aan hun aangezichten kennen. Zy roepen de zaligen, en groeten hen: zy komen echter niet in 't Paradijs, ſchoon zy grote begeerte hebben om daar in te gaan. Als zy d'ogen naar de zijde der verdoemden keren, zeggen zy: Heer, ſtel ons niet in 't getal der onrechtvaerdigen. De genen, die in deze plaats zijn, roepen de verdoemden, die zy aan hun aangezichten kennen, en zeggen tot hen: Waar toe hebben u nu uw rijkdommen gedient? en dat gy tegen 't geloof, en tegen Gods geboden opgeſtaan zijt? Zie daar de gelovigen, (die van u veracht waren) Gy zwoert dat zy van barmhartigheit berooft zouden wezen. God ſprak tot hen, en zeide: Treed in 't Paradijs, en vreeſt niet; gy zult voor eeuwig vry van quelling zijn. De verdoemden zullen den zaligen toeroepen:

De Mahometaanſche leeraars geloven dat de genen, die zo veel goet als quaat gedaan hebben, en welkers evenaar niet naar de zijde der goede, noch der quade werken overſlaat, in deze plaats, Aaraf genoemt, zullen blijven, met degenen, die

Geeft

Geeft ons van 't water, dat gy drinckt, en van de spijs, die gy eet. Zy zullen antwoorden: De drank en spijs zijn den ongelovigen verboden, die met hun gelooof gespeelt, die zich op de goederen der aarde verhovaerdigt, en met Gods geboden gespot hebben. God heeft hen vergeten, om dat zy de koomst van de dag des Oordeels vergeten, en zijn geboden gelaffert hebben. Wy zijn tot de stedelingen van Mecha gekomen, om d'Alkoran aan hen te leren. Wy leren hen aan de menschen, om hen de rechte weg te doen bekomen, en Gods barmhartigheit te doen verkrijgen, zo zy in dit Boeck geloven. Zullen zy wachten met geloven, tot dat zy des zelfs verklaring weten? Deze verklaring zal in de dag des Oordeels blijken, in de welk de genen, die sonder geloof geleeft hebben, zeggen zullen: Zeker, de Profeten hebben waarheit gezegt; zullen wy deelin hun gebeden hebben? zullen zy voor ons spreeken dat wy weêr in de werrelt keren, om beter te doen, dan wy gedaan hebben, en om Gods geboden te gehoorsamen? Maar zy zullen om hun lasteringen gestraft worden. God is uw Heer; hy heeft de hemelen en d'aarde in zes dagen geschapen, en zit in zijn zetel. Hy doet dat de nacht vaerdiglijk de dag volgt. De zon, de maan, en de starren bewegen zich door zijn gebied; en alle de werrelt gehoorzaamt hem. Gelooft zy God, de Heer van 't Heelal. Bid God heimelijk; en in 't openbaar; hy bemint niet d'onrechtvaerdigen. Ontreinigt niet d'aarde, na dat'er onrein daar af wechgenomen is. Bid God om zijn straffingent'ontgaan, en om zijn barmhartigheit, die voor de vromen is, te verwerven. 't Is God, die de winden zend, om de regen te scheiden. Als zy de wolken dragen, drijven wy hen, met water beladen, naar dorre, dode en verdelghde plaatsen, en doen daar de regen vallen, om hen kruiden en vruchten te doen voortbrengen; Dus zullen wy de dooden doen verrijzen; misschien zal 't volk daar aan gedenken.

noch goet noch quaat gedaan hebben; en verdichten dat deze plaats tusschen 't Paradijs en de hel is.

Goed lant brengt, door toelating van zyn Heer, goede vruchten voort, en quaad land brengt niet dan onkruit voort. Ik leer myn geboden aan de genen, die niet ondankbaar zyn. Zeker, wy hebben Noah gezonden, om de menschen t'onderwyzen; en hy heeft gezegt: O volk, aanbid een enig God: indien gy een ander, als hem, aanbid, zo zult gy in de dag des Oordeels gestraft worden. Hun Hoofden antwoordden: O Noah, gy zyt in een grote doling. Hy zeide weêr tot hen: Ik dool niet, ik ben een Bode, van God gezonden, om zyn wil aan u te verkondigen. Ik geef aan u zeer heilzame raden. God heeft aan my 't geen geleert, dat gy niet weet. Vind gy vreemt dat hy zyn geboden door de tong van een mensch aan u zend, als om u de helsche pijnen aan te zeggen? Vreest God, zo zal hy u uwe zonden vergeven. Maar zy hebben Noah verworpen. Wy hebben hem, met de zynen, in d'Ark bewaart, en de genen, die onze wet verachtten, verdronken: zy waren geheel verblind. Wy zonden Hod aan zyn broeder Aad, en aan de genen van sijn gevolg, tot de welken hy zeide: O volk, aanbid een eenig God. Zult gy een ander als God aanbidden, en vrezen? Hun leeraars antwoordden; gy zyt in een zeer groote onweetenheit; wy geloven dat gy in 't getal der leugenaars zyt. Hy antwoordde weêr; Ik ben geen leugenaar, maar een Bode van God gezonden, om zyn geboden te verkondigen. Ik geef aan u goede en heilsame raden. Verwondert u niet van dat God aan u zyn geboden leert door de tong van een mensch, gelijk gy, die zyn wil aan u boodschapt. Gedenkt dat hy na Noah u op aarde gelaten, en u in getal, kracht en vermogen vermeerdert heeft. Gedenkt aan zyn genade, zo zult gy zalig zyn. Zy antwoordden: Zyn wy tot hier toe gekomen, om een enig God aan te bidden, en om 't geen te verlaten, dat onse vaders aangebeden hebben? Doe ons de waarheit van 't geen blyken, dat gy aan ons verkondigt, zo gy waarachtig zyt.

zijt. Hy zeide weêr: Gods toorn en gramschap zullen op u vallen. Zult gy met ons om de namen twisten, die gy en uw vaders aan uw afgoden gegeven hebben? God heeft u niet bevolen hen aan te bidden: gy hebt geen redenen om dit te doen, verwacht uw straf, ik zal haar met volstandigheit verwachten. Wy verloosten hem toen van hun boosheit, en ook alle de ware gelovigen, die by hem waren. Wy verdelgden deze ongelovigen om hun boosheit. Wy hebben Salhé aan Temod, en aan de Turzynen gezonden; en hy heeft tot hen gezegt: O volk, aanbid niet meer, dan een enig God. Hy vertoont aan u een wonderdaat in een kameel. Laat hem op aarde weiden, en doet hem geen quaat aan; anders zult gy gestraft worden. Gedenkt hoe God u, na Aad op aarde gelaten heeft. Hy heeft u in de dalen, in de vlakten, en in 't gebergte doen wonen. Gedenkt aan God, en verontreinigt d'aarde niet. Hun Oversten, die verwaant waren, vraagden aan d'armen, of zy geloofden dat Salhé warelyk een bode, van God gezonden, was. Zy antwoordden: Wy geloven in zyn woorden en lering. Deze verwaanden zeiden toen: Wy verwerpen 't geen, dat gy gelooft. Wy veroordelen hem, en hebben uit spot Salhés kameel gedoot. Zy hebben Gods geboden ongehoorzaam geweest, en gezegt: O Salhé, vertoon nu aan ons de straf, die gy aan ons verkondigt, zo gy een der Profeten zyt. D'aardbeeving en donder overvielen hen ter zelve tyt, en zy zyn, als krengen, in hun huisen doorgebleven. Salhé had hen verlaten, en tot hen gezegt: O volk, ik heb Gods geboden getrouwelijk aan u verkondigt; maar gy bemint niet de genen, die tot u genegen zyn, en die goede raden aan u geven. Gedenk hoe Loth tot het volk sprak, en daar tegen zeide: Zult gy u altyt met hoerery, en met een smet besmetten, die noch van niemant der gener, de welken voor u geweest hebben, gesien is? Zult gy de mannen meer dan de vrouwen, de zonde meer, dan de godvruchtig-

door Gods toelating, een rots in een kameel veranderde.

tigheit, beminnen? Zy zeiden: Laat ons Loth en zyn gezin uit onze ſtat verdrijven, dewyl zy zich niet met ons willen bezoedelen. Maar God verloſte hem, en de genen van zyn gezin uit hun handen, uitgeſondert ſijn vrou, die by de genen bleef, de welken geſtraft wierden. Wy deden een regen op hen vallen, die hen geheel verdelgt heeft. Aanmerk hoedanig het einde der boſen is. Wy ſonden Chaib in 't land van Madian. Hy zeide: O volk, aanbid alleenlijk een enig God. Weegt met goede gewichten, meet met goede maten, en onthoud niets van uw naaſten. Volgt niet de grote wegen, om 't volk bevreeſt te maken; trekt de ware geloviger niet af van Gods Wet. Gedenk dat gy niet meer dan een hant vol volks waart, en dat hy u vermenigvuldigt heeft. Aanmerkt het einde der bozen. Indien iemant onder u 't geloof omhelſt, en dat d'anderen het verachten, heb gedult tot dat God uw verſchillen oordeelt; daar is geen beter Rechter als hy. Hun Leeraars zeiden: O Chaib, wy zullen u, en de genen, die gelijk gy, geloven, uit Madian verdrijven, zo gy niet van onſe godsdienſt zyt. Hy antwoordde: Indien ik geen affchrik van uw godsdienſt had, ſo ſou ik God, die my daar af verloſt heeft, laſteren. Ik wil haar niet volgen, zo 't God belieft. Hy weet alles. Ik heb my geheellijk aan de wil van ſijn goddelijke Majeſteit overgegeven. Heer, oordeel ons verſchil; gy zyt de beſte Rechter des werrelts. Hun Leeraars hebben toen tot het volk geſegt: Indien gy Chaib volgt, ſo ſult gy verdoemt ſijn. D'aardbeving en donder hebben hen korte tijt daar na overvallen, en ſy ſijn des uchtens in hun huiſen doorgevonden. De genen, die Chaib, verloghenden, vonden geen zekerheit in hun woningen: ſy waren verloren; en hy had hen verlaten, en tot hen gezegt: O volk, ik heb Gods wil getrouwelijk aan u verkondigt; ik ſal my om de boosheit der booſen niet quellen. Wy hebben de genen niet met ſiekte en armoede geplaagt, die de Profeten, die wel-

welken wy aan de ſtedelingen van Madian gezonden hebben, niet gehoorzaamden: zy zullen zich miſſchien bekeren. Wy hebben hen met ziekten en gezontheit beproeft, en hen in veel voorvallen belieft. Zy hebben echter gezegt: Onze vaders hebben met ziekte en armoede geplaagt geweeſt; wy zullen hen gelijk zijn. Maar wy hebben hen om hun zonde geſtraft, toen zy'er minſt op dachten. Indien d'inwoonders van Mecha onſe vrees voor ogen gehad, en onſe geboden gehoorſaamt hadden, wy ſouden de ſegening des hemels, en der aarde voor hen geopent, en hen geſtraft hebben om dat ſy boos ſijn. Daar ſijn'er, die des nachts, als ſy ſlapen, anderen, die by dag, als ſy ſpelen, en ſich verheugen, geſtraft ſullen worden. Zy geloofden dat God een bedrieger was; en ſijn verlore lieden. God geleid de ware gelovigen op de rechte weg, en maakt hen, na hun ouders, erfgenamen van d'aarde. Indien hy gewilt had, hy ſou de gehele werrelt verdelgt, en 't hart van 't volk verhard hebben, en nimant ſou ſijn woort hebben gehoort. Ik verhaal aan u de dingen, die aan deſe ſtat gebeurt ſijn. Veel Profeten ſijn aan haar ſtedelingen geſonden, en hebben veel wonderdaden gedaan. Zy hebben echter hun eerſte goddeloosheit niet willen verlaten; wy hebben dus het hart der ongelovigen verhard. Zy volbrachten hun beloften niet; en wy hebben 't grootſte deel van hen boos en ongehoorſaam bevonden. Wy ſonden Moiſes aan Farao, en aan ſijn volk: hy vertoonde aan hen wonderdaden, die ſy door hun boosheit verachten. Maar merk hoedanig 't einde deſer boſen geweeſt heeft. Moiſes ſeide tot Farao, ik ben een Bode, van de God van 't Heelal geſonde, als ik van God ſpreek, ſo ſeg ik waarheit. Ik ben door ſijn bevel gekomen, om u aan te ſeggen dat gy de kinderen van Iſraël met my moet laten trekken, en hen niet in uw ſtaten houden. Farao ſeide tot hem: Indien gy van Gods wegen gekomen, en waarachtig in uw

Dit is de ſtat Mecha.

woorden zijt, zo vertoon enige wonderdaden aan ons. Hy wierp toen zijn ſtok op aarde, die in een ſlang veranderde; hy toonde zijn hant, die zeer wit in d'ogen der aanſchouwers ſcheen. Faraos Leeraars zeiden tot hem: Deze man is een tovenaar: hy wil u ons lant doen verlaten; wat is uw gevoelen? Zet hem en zijn broeder gevangen, en doe in uw ſteden de tovenaars vergaderen. Toen Faraos tovenaars voor hem waren, zeiden zy tot hem: Wat vergelding zullen wy hebben, zo wy verwinners zijn? Hy antwoordde hen: Gy zult wel vergolden worden, en van de genen wezen, die by my zijn. Zy zeiden: O Moiſes, wilt gy eerſt uw ſtok op aarde werpen, of zullen wy d'onze laten vallen. Moiſes zeide tot hen, dat zy hun ſtokken zouden weghwerpen, gelijk zy deden: zy betoverden d'ogen der aanſchouwers, en verſchrikten hen door een bovengewone tovery. God gaf Moiſes in dat hy zijn ſtaf op d'aarde zou werpen, die de ſtokken der anderen verſlond. De waarheit bleek boven de leugen, en boven d'ydelheit van hun werken. Zy wierden tot hun ſchande verwonnen. Zy verlieten hun tovery; en, ter aarde knielende, ſpraken deze woorden: Wy geloven in de Heer van 't Heelal, Moiſes en Aarons Heer. Farao zeide tot hen: Gy gelooft in Moiſes God, zonder mijn toelating, 't is een bedroch, dat gy verdicht hebt, om 't volk uit mijn ſtaten te verdrijven. Maar gy zult haaſt de ſtraf bekennen, die ik aan u bewijzen zal. Ik zal u de handen en voeten doen afſnijden, of u alle doen kruiſſen. Zy antwoorden: Wy zijn geheel aan Gods wil overgegeven. Wat wraak gy van ons neemt, gy kont niet beletten de wonderdaden, die wy zien, te geloven, noch de geboden van zijn goddelijke Majeſteit te gehoorzamen. Heer, geef ons gedult, en doe ons in 't getal der ware gelovigen ſterven. Faraos Leeraars zeiden toen tot hem: Geef verlof aan Moiſes, en aan zijn volk, dat zy trekken, daar 't hen goetdunkt d'aarde te verontreinigen, op dat

Gelaldyn zegt dat Moiſes hant bruin was.

zy

zy u by uw goden in ruſt laten. Hy zeide: Ik zal hun kinderen doen doden, hun vrouwen doen mishandelen, en hen duizent pijnen doen lijden. Moiſes zeide tot zyn volk: Verſoek met gedult en gebeden byſtant van God, die de gehele aarde toebehoort en de geen, die 't hem goetdunkt, erfgenaam daar af maakt. D'andere werreld is voor de vromen. Zy zeiden: O Moiſes, wy hebben, voor uw koomſt, de door onzer vyanden gewenſcht. Hy antwoordde: God zal uw vyanden niet verdelgen, om u alleen op aarde te laten; hy zal zien wat gy doen zult. Wy hebben Farao, en zyn onderzaten met honger geplaagt; d'ongelovigen zullen 'er miſſchien op denken. Toen hen enig geluk toequam, zeiden zy dat zy 't verdienden, en toen hen enig quaat overquam, zeiden zy dat Moiſes en de zijnen d'oorſaak daar af waren. God ſtrafte hen, maar 't grootſte deel van hen kende hem niet. Zy zeiden tot Moiſes: Hou op van uw wonderdaden aan ons te vertonen, om ons te betoveren; wy willen u niet gehoorzamen. Wy hebben watervloet, ſprinkhanen, luizen, kikvorſchen en bloet, 't een na 't ander, aan hen gezonden. Zy hebben zich echter verhovaardigt, en zyn in 't getal der bozen geweeſt. Toen onze gramſchap op hen gevallen was, zeiden zy: O Moiſes, Bid uw Heer dat hy aan ons het geen geeft, 't welk hy aan u belooft heeft. Doe zyn gramſchap van ons wijken; wy zullen u gelooven, en de kinderen van Iſrael met u laten trekken; Toen wy hen van 't lijden verloſt hadden, veranderden zy van ſpraak, morden, en deden tegen hun belofte. Wy wreekten ons aan hen, en deden hen in de zee verdrenken, om dat zy onze wonderdaden verachtten. Wy gaven aan de kinderen van Iſrael, die zich voor ons verootmoedigden, het weſten en ooſten; en daar by onze zegening. Ons woort is over hen vervult om hun volſtandigheit; en wy verdelgden Faraos heiren. De kinderen van Iſrael, deur de zee getrokken, vonden lieden, die d'afgoden

aan-

aanbaden, en zeiden: O Moises, maak ons goden, met de goden van dit volk gelijk. Maar hy antwoordde: Gy zyt onwetende. Deze lieden zyn verlore menschen. 't Geen, 't welk zy doen, is niets, dan onwetentheit en ydelheit. Begeer ik dat gy een ander God, als God, die u boven de geheele werrelt gestelt heeft, aanbid? Wy hebben u van Faraos lieden verlost, die u zware pijnen deden lyden. Zy doodden uw kinderen, mishandelden uw vrouwen; en gy leed grote pijnen tot straf van uw zonden. Wy hebben Moises dartig nachten, en noch tien andere nachten, in alles veertig nachten, op de berg gehouden. Toen hy derwaarts ging, zeide hy tot zijn broeder Aaron: Zy mijn Stedehouder, gebied in mijn afweezen over dit volk, en volg niet het voetpad der bozen. Toen Moises ter gestelde tijt op de berg gekomen was, en zyn Heer, tot hem gesproken had, zeide hy: Heer, laat my toe, dat ik u zie. De Heer zeide: gy zult my niet zien: Zie tegen deze berg; indien hy vast in zijn plaats blijft, zo zult gy my konnen zien. Toen de Heer met zijn licht op de berg verscheen, wierd zy tot asch gemaakt; en Moises, zeer verbaast zijnde, viel als doot ter aarde. Toen hy weder opgestaan was, zeide hy: Gelooft zy Gods naam; ik wil hem gehoorsamen, en geloof niet dat enig levendig mens hem zien kan. Hy zeide tot Moises: Ik heb u boven alle de werrelt verkozen, ik heb u tot een Profeet gemaakt, gy hebt met my gesproken: ontfang de genade, die ik aan u geef, en wees niet ondankbaar daar af. Wy hebben hem de tafelen gegeven, op de welken 't geen, dat tot de zaligheit nodig is, geschreven was, en tot hem gezegt: Ontfang met genegentheit het geen, dat ik aan u geef, en beveel aan uw volk d'inhout deser tafelen t'onderhouden. Ik zal de genen, die tegen myn geboden doen, in de hel werpen, en de verwaanden van mijn genade beroven. Zy zullen niet in myn wet geloven, schoon zy alle de wonderdaden des werrelts zagen. Zo zy de rechte weg zien, zy zullen hem niet volgen.

Zo

Zo zy de weg der verleiding zien, zy zullen hem volgen, om dat zy mijn geboden hebben verworpen, en mijn genaden veracht. De goede werken der gener, die my ongehoorsaam zyn, en niet in de verrijzenis geloven, zijn onnut: Zy zullen naar hun verdiensten gestraft worden. Moises volk heeft na sijn overlijden het kalf, de balkende God, aangebeden. Zagen zy niet dat 'et niet tot hen sprak, dat 'et hen niet op de regte weg kon geleiden? Zy baden 't echter aan, in 't welk zy groot ongelijk hadden. Toen dit kalf ter aarde viel, en zy hun doling bekenden, zeiden zy: Indien God geen deernis met ons heeft, zo zyn wy in 't getal der verlore lieden. Toen Moises weêrkeerde, zeide hy tot hen: Wie hebt gy na mijn vertrek gehoorzaamt? Gy hebt u te zeer gehaast om dese afgod aan te bidden. Hy wierp van gramschap de tafelen, die God aan hem gegeven had, tegen d'aarde, en, sijn broeder by 't hoofd vattende, trok hem tot sich, en zeide: Mijns moeders zoon, hoe hebt gy dit volk bestiert? De macht, antwoordde hy, heeft my ontbroken, en ik heb hun wil niet kunnen beletten; het schilde weinig of zy zouden my gedood hebben. Doe my geen quaat: verblijd niet mijn vyanden met mijn ongeluk, en stel my niet in 't getal der gener, die d'afgoden aangebeden hebben. Moises zeide: Heer, vergeef mijn broeder en my; bewijs uw barmhartigheit aan ons: gy zyt de barmhartige der barmhartigen. Gods gramschap, en de schande des werelts zullen op de genen vallen, die 't kalf aangebeden, en God gelastert hebben: doch hy zal goedertieren tegen de genen sijn, die zich bekeren, en in sijn goddelijke Majesteit geloven. Toen Moises gramschap verzagt was, greep hy de tafelen weêr, op de welken de weg der zaligheit voor de genen, die de vrees van hun Heer voor ogen hebben, geschreven was. Hy deê ter gestelde tijt van de zijnen zeventig af-scheiden die van een aardbeeving en donder overvallen wierden, en zeide: Heer, gy konde hen verdelgen, eer men 't kalf aangebeden had;

had: Zult gy ons alle verdelgen om de zonden der onwetenden, die onder ons zijn? Gy hebt dit volk willen beproeven. Gy geleid en verleid de geen, die 't u goetdunkt. Gy zijt onze beschermer. Vergeef ons onze schulden, dewijl gy geheel barmhartig zijt. Geef ons uw genade in deze werrelt, en geleid ons by uw goddelijke Majesteit in de dag des Oordeels: Hy zeide: Ik zal de genen, die 't my goetdunkt, straffen. Mijn barmhartigheit omhelst alle de werrelt: Zy is voor de genen, die mijn vrees voor ogen hebben, de Tienden betalen, mijn geboden gehoorzamen, die rechte weg volgen, die den Profeet, die niet lezen noch schrijven kan, en in 't geen geloven, dat van hem in 't oude Testament, en in 't Euangelium geschreven is. Hy zal aan hen d'eerlijke dingen gebieden, en d'onheusche dingen verbieden. Hy zal hen in de spijzen, die rein zijn, onderwijsen, en hen verbieden van de genen t'eten, die onrein zijn. Hy zal hen van 't moejelijk en lastig kerkgebaar, en van de ketenen, die hen streng gebonden houden, verlossen. De genen, die in hem geloven, hem eren, hem van zijn vijanden beschermen, en't licht volgen, dat wy hem toezenden, zullen alle gelukzalig zijn. Zeg tot het volk: Ik ben waerelijk een Bode, van God gezonden, aan de welk het Koninkrijck, der hemelen, en der aarde toebehoort. Daar is niet, dan een eenig God. Hy doet de geen, die 't hem goetdunkt, leven en sterven. Gelooft in God, en in zijn Profeet, die lezen noch schrijven kan. De genen, die in God, en in zijn woorden geloven, en die de Profeet volgen, zullen wel geleid worden, en een zeer goede weg volgen. Onder de kinderen van Israël zijn lieden, die de waarheit weten, en met billijkheit oordelen. Wy hebben hen in twaalf stammen gedeelt. Toen Moises drinken voor zijn volk verzocht, gaven wy hem in dat hy met zijn roede de rots zou slaan, daar uit twaalf springbronnen te voorschijn quamen, en yder wist de plaats, daar hy drinken moest. Wy

Dit is Mahomet.

Bezie Kitabel tenoir.

De Turken geloven dat Mahamet lezen noch schrijven kon.

hebben

hebben hen met de ſchaduw der wolken bedeckt, en Manna en quakkelen op hen doen vallen. Wy geboden hen van de goederen die wy aan hen gaven, t'eten. Zy deden (toen zy morden) ons geen ongelijk aan, maar hen zelven. Men zeide tot hen: Woont in deze ſtat, en eet daar van 't geen, dat u behagen zal. Treed binnen de poort met aanbidding en verzoeck vergiffenis van uw zonden. Ik zal u vergeven, en de weldaden der vromen vermeerderen. De bozen, die onder hen waren, veranderden echter de woorden, die men tot hen gezegt had: Zy verkeerden hen, en wy hebben hen, uit oorzaak van hun boosheit, ouſe gramſchap van de hemel toegezonden. Vraag hen naa tijding van 't dorp dat op d'oever der zee ſtond, welkers inwoonders de Sabat niet hielden, en in de ruſtdag preekten. Zy ſagen in deſe dag ſlangen op 't water verſchijnen, en in d'andere dagen niet. Wy beproefden hen dus om hun ongehoorſaamheit. Een deel van hen zeide: Preekt niet voor dit volk; 't is verlore arbeit: God zal hen verdelgen, en met zware pijnen ſtraffen. Hun Leeraars zeiden toen: Zy zullen de Heer om vergiffenis bidden; zy zullen miſſchien, vrezen hem noch eens te vertoornen. Toen zy 't geen, 't welk wy aan hen leerden, verachtten, bergden wy de geuen onder hen, die zich van quaat doen onthielden, en ſtraften de bozen ſwarelijk om hun ongehoorzaamheit. Toen zy zich om hun zonde verhovaardigden, zeiden wy tot hen: Zijt veracht en afſchrikelijk gelijck de Simmen. Uw Heer zal in de dag des Oordeels lieden tot hen zenden, die hen pijnigen zullen. Hy is ſtreng in de bozen te ſtraffen, en barmhartig tegen de vromen. Wy hebben hen op d'aarde gedeelt: onder hen zijn vromen en bozen. Wy hebben goet en quaat aan hen gezonden, om hen te beproeven; zy ſullen ſich miſſchien bekeren. Hun nakomelingen hebben nakomelingen, erfgenamen van hun leringen, nagelaten. Zy keren echter weêr tot hun zonden, en zeggen dat God hen vergeven zal. Zy verzoeken

Dit is het Heilige Lant. Bezie Gelaldyn.

Bezie Gelaldyn.

zoeken van hem vergiffenis, en keren altijt wêer tot hun zonde. Zal men hen geen rekening van 't geen afeiſſchen, dat in de Schrift geboden is; te weten niet, dan met waarheit, van God te ſpreeken? Zy hebben de waarheit gelezen, en begrijpen haar niet? het Paradijs is voor de vromen alleen. Ik zal de genen, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, en die 't geen onderhouden, dat in de Schrift begrepen is; niet van vergelding beroven. Gedenck hoe wy de berg boven hen verheven hebben; om hen in ſchaduw te houden, en hoe zy geloofden dat hy op hun hoofden vallen zou. Wy zeiden tot hen: Begrijpt met aandacht het geen, dat wy u daar af leren, en gedenkt 'er aan; gy zult miſſchien d'ongehoorſaamheit vrezen. Uw Heer heeft uit Adams lendenen alle zijn nakomelingen doen voortkomen, en, hem ondervragende, tot hem gezegt: Ben ik niet uw Heer? Zy antwoorden, Ja, gy zijt onſe Heer; wy weten 't wel. Zy zullen dan in de dag des Oordeels niet konnen ſeggen dat zy zijn Eenheit niet hebben gekent. Zy ſullen tot hun verſchoning zeggen: Onze vaders hebben voor ons veel goden aangebeden: wy zijn hun nakomelingen; zult gy ons om hun zonde verdelgen? Ik verklaar dus mijn geheimeniſſen aan de menſen: zy zullen zich miſſchien bekeren. Vertel hen de geſchiedenis van de geen, die onze wonderdaden heeft geſien: hy wierd van zijn wetenſchap berooft, de duivel vervolgde hem, en hy was in 't getal der verlore menſchen. Indien wy gewilt hadden, zo zouden wy hem, door de kennis onzer wonderen, onder de Leeraars verheven hebben: maar hy bleef op d'aarde gedoken, en volgde zijn luſten; even gelijk een verhitte hont: indien men hem met gramſchap verdrijft ſo baft hy, en indien men hem in ruſt laat; zo baft hy ook altijt: gelijk d'ongelovigen, die onze onderwyſingen verachten; indien ghy hen onſe wonderdaden vertelt, of niet, zy zullen zich miſſchien bekeren, en miſſchien ook niet: Zy ſullen de genen gelijck ſijn, die onze geboden hebben ver-

wor-

worpen, en hun zielen ongelijk aangedaan. De geen, die van God geleid is, word wel geleid, en de geen, die van God verleid word, is in 't getal der verlore lieden. Wy hebben de hel geschapen, om de duivelen en menschen te straffen. Zy hebben harten, en begrijpen de waarheit niet, zy hebben ogen, en zien haar niet, zy hebben oren, en verstaan haar niet. Zy zijn gelijk de beesten, en erger dan de beesten; zy zijn geheel onwetende. De heerlijkste namen des werrelts behoren aan God. Bid hem by de heerlijkheit van zyn naam, en wijkt af van de genen, die door de namen, de welken zy aan hun afgoden geven, van de waarheit afwijken; zy zullen naar hun verdiensten gestraft worden. Daar zyn lieden, die de waarheit volgen, en met billijkheit oordeelen. Ik zal allengs de genen, die mijn geboden verachten, straffen, eer zy minst daar op denken. Ik zal hun straf enige tyt uitstellen, om dat mijn gramschap geweldig is. Gedenken zy niet dat zy gelegt hebben dat Mahomet van de duivel bezeten is? In tegendeel, hy boodschapt de vreuchden van 't Paradijs, en verkondigt de helsche pijnen. Aanmerken zy niet het Koninkrijk des hemels, en der aarde, die God van niets geschapen heeft? D'uur van hun doot zal komen, eer zy hun zonden bekent hebben: in wie zullen zy geloven, zo zy niet in d'Alkoran geloven. De geen, die van God verleid word, zal niemant vinden, die hem geleid: hy zal d'ongelovigen in hun ongehoorzaamheit beschaamt laten. Zy zullen u van d'uur, en van de dag des Oordeels ondervragen. Zeg tot hen: Niemant weet'et, dan God; de dag zal schrikkelijk in de hemel, en op d'aarde zijn, en onvoorsiens komen. Zy zullen u daar af ondervragen, als of 't aan u bekent was. Zeg tot hen: Niemant weet de dag des Oordeels, dan God; maar het grootste deel des werrelts gelooft het niet. Ik heb geen macht om goet of quaat aan my zelf te doen, zo God het niet toelaat. Zo ik het aanstaande wist, ik zou

vooraat van goet opdoen, om my van armoede te beſchutten. Ik ben niet gezonden, dan om de vreugden van 't Paradijs te boodſchappen, en de helſche pijnen aan de genen te verkondigen, die in God geloven. Hy is 't, die u van een enig menſch geſchapen, en zijn gemalin van zijn ribbe gemaakt heeft, om by haar te wonen. Toen zy in twijffel van haar zwangerheit was, liet zy niet af van naar haar gewoonte te gaan; maar toen de zwangerheit aan haar laſtig viel, baden zy beide God hun Heer, en zeiden: Heer, geef aan ons een gelukkig geſlacht, om in 't getal der gener te wezen, die u van uw weldaden bedanken. Toen God aan hen een zoon, een vroom man, had gegeven, hebben zy hem om 't geen dat hy aan hen had bewezen, gelooft; en zy hebben beide d'eer van zijn Goddelijcke Majeſteyt verheven boven d'afgoden der ongelovigen, die de dingen aanbidden, de welken niets konnen ſcheppen, die geſchapen zijn, en die geen goet noch quaat konnen doen. Zo gy d'afgodendienaars op de rechte weg roept, zy zullen u niet volgen: indien gy d'afgoden aanroept, zo zal u ramp overkomen. Zult gy ſtom zijn om Gods Eenheit te belijden? Zult gy de ſchepſelen, in plaas van de Schepper, aanbidden? Gaat aanbid uw afgoden, en dat zy u gebeden verhoren, zo gy gelooft dat ſy goden ſijn. Hebben zy voeten om te gaan, handen om te taſten, ogen om te ſien, en oren om te horen? Zeg tot hen: Indien gy uw afgoden aanroept, en tegen my aanſpant, ſo ſult gy niemant vinden, die u beſchermt. God is mijn beſchermer, hy deê d'Alkoran uit de hemel dalen; hy is een beſchermer der vromen. 't Geen, 't welck gy aanbid, kan u geen goet noch quaat doen. Indien ghy d'afgoden aanroept, zo zullen zy u niet verhoren: zy zullen u aanſchouwen, en u niet ſien. Doe 't geen, dat veroorloft is. Gebied dingen, die eerlijck zijn; en wijck van d'onwetenden. Zoo de duivel u verleiden wil, vertrouw in God; hy verſtaat en weet alles,

les. De genen, die hem vrezen, gedenken aan zijn genaden en straffingen, als zy van de duivel bekoort worden. Schoon d'ongelovigen de waarheit kennen, zo houd de duivel hen echter in hun zonde: zy volgen altijt hun boosheit. Zo gy by hen gaat, om hen t'onderwijzen, zy zeggen dat gy 't oude deuntje zingt, Zeg tot hen: Ik doe 't geen, 't welk mijn Heer my ingegeven heeft. 't Geen, 't welk ik aan u leer, is 't licht des geloofs, de rechte weg, en Gods genade voor de genen, die in zijn goddelijke Majesteit geloven, voor de genen, die naar d'Alkoran luisteren, en daar in bezich zijn. God zal misschien zijn barmhartigheit aan u meêdelen. Gedenk aan God in uw ziel, aanbid hem in 't openbaar, en in 't heimelijk. Bid des avonts en uchtens, en weest niet in 't getal der onwetenden. D'Engelen, die by uw Heer zijn, versmaden niet hem t'aanbidden; zy loven hem en aanbidden hem met ootmoedigheit.

Het Hooftdeel van de Roof, begrijpende vijfenzenventig regels, te Medina geschreven.

7. *Mahomets volk geraakte in kommer om de deling van de roof, die zy in de strijt van Beder verkregen hadden. Mahomet deelde hem onder hen. Bezie den Geläldyn.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zy zullen u vragen aan wie de roof toebehoort. Zeg tot hen: De roof behoort aan God, en aan zijn Profeet. Vreest God, leeft in de onderlinge vrientschap, en gehoorzaamt God, en zijn Profeet, zo gy in zijn wet gelooft. De genen, die bevreest zijn, als sy van God horen spreken, welkers geloof toegenomen is toen sy sijn wonderdaden hoorden vertellen, die sich op hem vertrouwen, die in hun gebeden volharden, en die enig deel van hun goederen in goede wercken besteden, geloven in d'Eenheit van zijn goddelijke Majesteit. Zy hebben hun woning in 't Paradijs. Zy sullen van hun Heer vergiffenis van hun sonden en een seer groote schat verkrijgen. Toen uw Heer u deê uit uw huis scheiden om tegen d'ongelovigen te trekken, had een deel der ware gelovigen een weêrsin van te strij-

den. Zy twistreedenden tegen u om de nootwendigheit der strijden, na dat zy zagen dat hun vijanden hen tot een zekere doot geleiden. Gedenkt dat God aan u belooft heeft dat een deel van 't heir der ongelovigen u gehoorzamen zou. Begeert gy iets anders, als de roem en eer van de zege? God bevestigt de waarheit door zijn woorden, en verdelgt de bozen; hy bevestigt de waarheit, en verdelgt de leugen, schoon het tegen de wil der bozen is. Gedenkt dat uw Heer u verhoorde, toen gy bystant van hem verzocht, en dat hy u hielp, met duizent van zijn Engelen, uit de Hemel gezonden. God zond deze bystant niet aan u, dan om zijn jonst aan u bekent te maken, en om uw harten te verzekeren. De verwinning koomt van God alleen voort: hy is almachtig en alwijs. Gedenkt dat God u met een zekere slaap bedekte, en water van de hemel deê dalen, om u te wasschen, om u te reinigen, en om u van de boosheit des duivels te verlossen. Vest d'edelmoedigheit en 't gedult in uw harten, en gaat in verzekering voort. God heeft tot zijn Engelen gezegt: Ik zal met u zijn; verzekert de treden der ware gelovigen. Ik zal de vrees in de harten der ongelovigen instorten: Slaat hen op 't hooft, op de handen, en op de voeten, om dat zy tegen mijn wil, en tegen die van mijn Profeet gedaan hebben. God straft strengelijk de genen, die zijn geboden ongehoorzaam zijn, en de wil van zijn Profeet tegenstreven. D'ongelovigen hebben te voren zijn straffingen in deze werelt beproeft, en zullen eindelijk de pijnen van 't helsche vuur gevoelen. O gy, die in God gelooft, keert den goddelozen de rug niet toe, als of gy verwonnen waart, als zy u genaken, om tegen u te strijden. De geen, die hen de rug toekeert, zal weêr in Gods gramschap vervallen, en in 't helsche vuur gestoten worden. Gy hebt (in de strijt van Beder) niet d'ongelovigen gedoot; God zelf heeft hen gedoot. Gy niet, maar God heeft de stenen tegen hen geworpen, om

Bezie Gelaldyn. O Mahomet.

de

de ware gelovigen te believen; hy hoort al 't geen, dat zy seggen, en weet al 't geen dat zy doen: Zeker, hy zal 't lijden der boosen vermeerderen. Toen gy de verwinning verzocht, is zy aan u gegeven. Gy sult weldoen, so gy u boosheit verlaat. Indien gy weêr ten strijt keert tegen de Profeet, zo weet dat ik hem tegen u beschermen zal: uw krijgs-lieden, schoon veel in getal, zullen niet dienstig aan u wesen, om dat God met de ware gelovigen is. O gy, die gelooft, gehoorzaamt God, en zyn Profeet: wijkt niet van hem, dewijl gy de geboden van zijn goddelijke Majesteit gehoort hebt. Weest niet gelijk de genen, die zeggen, wy hebben gehoort, en waren doof en stom. De schande en ramp, die God aan de beesten geeft, is doof en stom te zyn, en geen gebruik van reden te hebben. Indien God eenige goede wil in d'ongelovigen had gezien, hy zou hen niet in hun doofheit hebben gelaten. Maar schoon zy klarelijk hadden gehoort; zy zouden echter altyt van hem zyn geweken, en hardnekkig hebben geweest. O gy, die in God gelooft, gehoorzaamt God, en de Profeet. Bid in uw gebeden om 't eeuwig leven, en weet dat God de gal van de lever, en d'ongelovigen van de ware gelovigen afscheidden zal, en dat gy alle door hem vergadert zult worden, om van uw werken vergolden en gestraft te wezen. Vreest de straf, die bezonderlyk over d'oproeringen en ondankbaren zal komen. God is streng in zyn straffingen. Gedenkt dat gy in 't lant van Mecha niet dan een hantvol van zwakke lieden waart, met vrees van door d'ongelovigen wechgevoert te worden. God heeft u verzekert: hy heeft u beschermt, en met alderhande goederen verrijkt; misschien zult gy hem daar af bedanken. O gy, die gelooft, verraad God niet, noch de Profeet; noch de genen die zich op u vertrouwen, en die hun goederen onder uw handen hebben vertrouwt: andersins zullen uw rijckdommen en kinderen u in d'andere werelt pijnigen. By God is

een zeer groote vergelding voor de vromen. O gy, die gelooft, indien gy God vreest, zoo zal hy uw vyanden van u doen wijken, en u uwe zonden vergeven; zyn goetheit is on-eindig. De bozen zyn tegen u aangespannen, om u te vatten, en te dooden, of om uit Mecha te verdrijven. Maar God heeft hun samenzwering vruchteloos gemaakt; hy weet alle d'aanslagen der samenzweerders. Toen men zyn wonderdaden aan hen vertelde, en zijn geboden aan hen leerde, zeiden zy: Wy hebben hen gehoort, en zouden, zo wy gewilt hadden, wel diergelyke dingen gezegt hebben; 't is niets anders, dan een liedje, en een fabel der oude lieden. Gedenkt hoe zy zeiden: Mijn God, zo 'tgeen, 't welk Mahomet aan ons vertelt, waarachtig is, zo doe een regen van stenen op ons vallen, en straf ons strengelijk. Hy zal hen niet straffen als gy met hen zyt, noch als zy vergiffenis verzoeken. Wat is 'er, dat God beletten kan hen te straffen? Zy zyn niet in zyn genade, als zy de ware geloovigen beletten naar de Tempel van Mecha te gaan. Hy beschermt alleenlyk de genen, die zyn vrees voor ogen hebben: maar 't grootste deel van hen kan hem niet kennen. Hun gebeden zyn seer gering. Zy raken in de Tempel malkander in de haut; maar zy zullen eens Gods straf, om hun boosheit, gevoelen. D'ongelovigen, die hun goet besteden, om 't volk van Gods wet af te trekken, zullen berou van hun bestéding hebben, en daar over beschaamt zyn, en in de hel gestoten worden. God zal de goede van de boze scheiden: hy zal de bozen in 's helsche vuur stoten; en zy zullen in 't getal der verlore lieden zyn. Indien zy zich bekeren, zo zal hy hen 't voorgaande vergeven; en indien zy weêr tegen de Profeet ten strijt keren, zo zullen zy gelyk d'eersten gehandelt worden. Dood hen, om oproer te schuwen, op dat 'er geen wet in de werelt is, dan Gods wet. Zo zy hun boosheit verlaten, God zal zien wat zy doen, en zo zy van 't geloof afwijken, weet dat

God

God alleen uw Heer en beschermer is. Het vyfde deel van de roof, die gy op uw vyanden verkrygt, behoort aan God, aan de Profeet, aan zyn magen, aan aan de wezen, armen en pelgrims, die in noot zyn. Gy zult het geen, 't welk hier voor geboden is, onderhouden, zo gy in God gelooft, en in 't geen, dat wy onze dienaar ingeblazen hebben, en in de dag, in de welk d'onderscheiding der goeden en bozen, in de bejegening der twee heiren, bekent heeft geweest. God is almachtig. Gy waart op een verheve plaats naast aan Medina: uw vyanden waren ter zyden des dals van u, en de ruitery der vyanden was beneden u. Indien gy belooft had te strijden, zo zoud gy tegen uw belofte gedaan hebben, uit oorzaak van 't groot getal der ongelovigen. Maar 't geen, dat God wil, word vaardiglyk volbracht. Hy zal de genen verdelgen, die boos zyn, na dat zy deze strijt gezien hebben, die een klaarblykelijk teken van de waarheit der zending des Profeets is; en hy sal den ware gelovigen 't leven geven. Hy verstaat en weet alles. Hy vertoonde uw vyanden aan u in een klein getal in uw droom: want indien hy hun groot getal aan hen vertoont had, zo zoud gy voor de strijt gevreest hebben. Maar hy heeft u van vrees verlost: hy weet het geen, dat in de harten der menschen is. Toen hy u voor hun ogen deé verschijnen, vertoonde hy u in klein getal, om zyn wil te volbrengen; alles hangt van God af. O gy, die gelooft, houd stil, als gy voor de benden der vyanden verschijnt, en bid God met yver, gy sult misschien zalig worden. Gehoorzaamt God, en de Profeet zyn Apostel. Indien de wanördening en vrees u overvallen, zo zult gy uw achting verliezen. Volhard, God is met de genen, die volharden in wel te doen. Weest niet gelijk de genen, die met een geveinsde blyschap en huighelary uit hun huizen zyn getrokken, en de werrelt van de rechte weg afweeren. God weet al 't geen, dat zy doen. De duivel deé hen hun werken aangenaam vinden,

Dit is Mahomet.

Dit is de dag van de strijt te Beder.

Bezie Gelaldyn.

en ſeide tot hen: niemant zal heden de verwining op u behalen: ik zal met u weſen. Maar toen hy de twe ſlagôrdeningen zag, keerde hy weêrom, en zeide: Ik ben ontſchuldig van 't quaat, dat gy doet: ick zie 't geen, 't welk gy niet ziet: ik ben bevreeſt voor d'almachtige God; hy is ſtreng in ſijn ſtraffingen. De bozen, en de genen, die zwak in hun geloof waren, zeiden, van de ware gelovigen ſprekende: De zag, die ze lieden beroemen zich op hun geloof. Men antwoordde hen: De geen, die zijn ſteun in God ſtelt, ſal bekennen dat hy machtiger dan ſijn vijanden, en ſeer voorſichtig is in 't geen, dat hy doet. Gy hebt d'Engelen geſien, die d'ongelovigen deden ſterven. Zy hebben hen van voren en van achter geſlagen, en tot hen geſegt: Smaakt de pijnen van 't vuur, dat gy verdient hebt. God doet zijn ſchepſelen geen onrecht aan. Faraos volk was ongelovig; en de genen, die voor hen geweeſt hebben, verachten Gods wonderdaden en geboden; maar hy heeft hen ſtrengelijck geſtraft; hy is almachtig, en ſeer ſtreng in ſijn ſtraffingen. Hy ſal de genen niet verdelgen, die de weldaden veranderen, de welken hy aan 't volk heeft gegeven, tot dat ſy de genade, die hy aan hen ſelf gedaan heeft, verandert hebben. Faraos lieden waren ongelovig: de genen, die voor hen waren, gehoorzaamden niet de geboden van uw Heer: Maar wy hebben hen om hun zonden verdelgt: wy hebben hen verdronken, om dat ſy ongerechtig waren. De goddelozen zijn gelijk de beeſten: ſy ſullen nooit in God geloven. De genen, die belooft hebben (geen byſtant aan d'ongelovigen te geven) en tegen hun belofte hebben gedaan, hadden Gods vrees niet voor oogen. Indien gy hen op de reis ontmoet, ſo ſcheid u van hen af: hun ſtraf volgt hen van naby; zy ſullen 'er miſſchien op denken. Indien gy vreeſt dat iemant u verraden, en ſijn woort niet houden ſal, ſo ontfaught geen belofte van hem, en belooft niets aan hem: God bemint de verraders niet.

De Turkengeloven dat de duivel d'Engelen zag, die voor Mahomet ſtreden

Ge-

Gelooft niet dat d'ongelovigen Gods ſtraf zullen ſchuwen; keert weêr ten ſtrijt tegen hen; met alle uw macht. De halfters der paerden ſullen Gods, en uw vijanden, en noch van anderen, die gy niet kent, verſchrikken: maar God kent hen alle. De koſten, die gy tot zijn dienſt doet, zal u betaalt worden; en men zal u geen onrecht aandoen: Indien uw vijanden tot vrede neigen, zo zult gy niet qualijk doen dat gy 'er ook toe neigt, gelijk zy. Vertrou in God; hy verſtaat al 't geen, dat zy zeggen, en weet al 't geen, dat ſy doen. Indien zy u willen bedriegen, God ſal u en alle ware gelovigen beſchermen. Tragt hun harten te vereenigen; maar ſchoon gy alle de goederen des werrelts beſteedde, zo zoud gy hen niet konnen vereenigen: God zal hen eens vereenigen; hy is almachtig en voorzichtig in zijn werken. O Profeet, Gods beſcherming is genoech voor u, en voor de vromen, die u gevolgt zijn. Vermaan de ware gelovigen om tegen d'ongelovigen te ſtrijden. Zo gy twintig in getal met ſtantvaſtigheit en volharding vergadert zijt, gy zult twee hondert ongelovigen verſlaan: indien gy hondert zijt, gy ſult duizent verwinnen. D'ongelovigen zijn onwetende; maar God wil u pak verlichten. Hy kent uw zwakheit. Zo gy hondert ware gelovigen zijt, ghy zult twee hondert ongelovigen verwinnen; zo gy duizent zijt, gy zult twee duizent door Gods toelating verſlaan. Hy helpt de genen, die zijn byſtant met volharding verwachten. De Profeet kan geen gevangen zijn; hy zal zich op aarde, met voordeel op d'ongelovigen, oprechten. Gy verzoekt de goederen der aarde; en God wil u de ſchatten des hemels geven; hy is almachtig en wijs. Zo God zijn geboden niet aan u geleert had, gy ſoud grote pijnen geleden hebben. Eet van de reine beeſten, die hy aan u veroorloft heeft t'eten; en vreeſt God. Hy is goedertieren en barmhartig aan de genẽ, die zijn vrees voor ogen hebben. O Profeet, ſeg tot de genen, die in uw handen gevangen zijn: God weet 't geen dat in u harten

ten

ten is. Hy zal u met het geen, dat gy verloren hebt, vergelden, en uwe zonden vergeven, zo gy u bekeert? hy is goedertieren en barmhartig. Zo zy u verraden, zy hebben God voor u verraden. Scheid hen van de ware gelovigen; God weet alles, en is zeer voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. De genen, die in God gelooft hebben, de genen, die van de bozen afgeweken zijn, de genen, die hun goet, en hen zelven besteed hebben om voor Gods Wet te strijden, de genen, die de Profeet beschut en beschermt hebben, zijn alle beschermers en vrienden van malkander. Gy zult geen achting op 't verbont der ware gelovigen hebben, die niet van 't gezelschap der ongelovigen afgescheiden zijn, tot dat zy zich van hen ontslagen hebben. Indien zy u om bystant aangaande de godsdienst verzoeken, zo zijt gy verplicht hen te beschutten, uitgezondert tegen de genen, die in verbont met u staan: God ziet al, 't geen, dat gy doet. D'ongelovigen beschermen malkander: indien gy hen gehoorzaamt, zo zullen'er grote wanordeningen, en veel beroerten op aarde wezen. De genen, die in God hebben gelooft, de genen, die van de bozen afgescheiden zijn, de genen, die voor Gods wet hebben gestreden, de genen, die de Profeet weêr ingeset, en hem tegen sijn vijanden verdadigt hebben, zijn warelijk vromen, en ware gelovigen: zy sullen van God vergiffenis van hun zonden, en zeer grote schatten ontfangen. De genen, die, in God gelovende, van de bozen afgeweken zijn, en met u gestreden hebben, zijn van d'onzen. Zy zijn erfgenamen van hun magen: God heeft het dus geboden; hy weet alles.

§. *Het Hooftdeel van de Bekering, begrijpende hondert zeventwintig regels te Medina geschreven.*

Waarde Leser, dit Hooftdeel begint niet, gelijk d'anderen, met dese woorden, *In de naam van de goedertiere en barmhartige God:* want dit sijn woorden van vrede en zaligheit; en Mahomet beveelt in dit

dit Hoofdeel het beſtant met de vyanden te breken, en de handen aan hen te ſlaan. Veel Mahometaanſche Leeraars hebben dit het Hooftdeel der Straffing genoemt. Bezie de verklaring van Gelaldyn, van de Bedaoi, en de Tenoir.

PLakkaat van wegen God, en zyn Profeet aan d'ongelovigen, met de welke gy beſtant hebt gemaakt. Trekt voort in zekerheit vier maanden lang: weer dat gy God niet machteloos zult maken, en dat hy de ſchande op uw aangezicht zal werpen. Bericht voor 't volk in de dag van de grote pelgrimagie van wegen God en zijn Profeet. God prijſt niet het bedrijf der gener, die d'afgoden aanbidden; en ſijn Profeet is onſchuldig van deze zonde. Indien gy u bekeert, zo doet gy wel: maar indien gy Gods Wet verlaat, zo weet dat gy de ſtraf van uw misdrijf niet ſchuwen zult. Verkondigt den ongelovigen dat zy droeve pijnen zullen lijden, uitgezondert de genen, met de welken gy beſtant hebt gemaakt, die niet tegen 't geen doen, dat zy aan u belooft hebben, en die niemant tegen u beſchermen. Onderhoud 't geen, 't welk gy aan hen belooft hebt, naaukeurigljk tot aan de geſtelde tijt; God bemint de geen, die zijn vrees voor ogen hebben. Als de maant van Heram voorby is, zo dood hen waar gy hen vind, neemt hen gevangen, maakt hen tot ſlaven, en merkt waar zy trekken, om lagen tegen hen te beſteken; Maar indien zy zich bekeren, hun gebeden ter geſtelde tyt doen, en de Tienden betalen, zo laat hen in ruſt; God is barmhartig tegen de genen, die zich bekeren. Indien d'ongelovigen u om genade bidden, zo geeft hen genade, op dat zy Gods woort leren. Onderwyſt hen in Gods geboden, want zy ſijn onkundig. Hoe konnen zy met God, en met zijn Profeet beſtant hebben, zo zy in geen van beide geloven, uitgezondert de genen, met de welken gy in de Tempel van Mecha beſtant hebt gemaakt? Indien zy 't geen houden, dat zy aan u belooft hebben, zo onder-

onderhoud ook 't geen, dat gy aan hen belooft hebt; God bemint de genen, die zijn vrees voor ogen hebben. Hoe zullen zy beſtant met u houden? Indien zy voordeel op u bemerken, zo zullen zy uw beſtant en verbont niet ontzien. Zy zullen goet van u ſpreken, en in hun hart u verachten: 't grootſte deel van hen zijn bozen. Zy hebben de goederen van deze werrelt boven Gods geboden geſtelt, en 't volk belet zijn Wet te volgen, als of zy niet wiſten wat zy deden. Zy zijn niet eerbiedig tot de ware gelovigen; in 't welk zy groot ongelijk hebben. Indien zy zich bekeren, hun gebeden ter geſtelde tijt doen, en de Tienden betalen, zo zullen zy broeders in God wezen. Ik onderwijs de geheimeniſſen van 't geloof aan de genen, die hen konnen begrijpen. Indien zy tegen hun belofte doen, en den genen van uw godsdienſt moejelijk zijn, zo dood hun Hoofden als lieden ſonder geloof, ſy ſullen miſſchien van hun boosheit aflaten. Dood voornamelijk de genen, die hun geloof hebben verloghent, die gepoogt hebben do Profeet uit Mecha te verdrijven, en die begonnen u te doden. Zult gy hen vreſen? ſult gy om hen in kommer wezen? 't Is redelijk dat gy God vreeſt. Indien gy in zijn Wet gelooft, zo ſtrijd tegen hen. God zal hen door uw handen ſtraffen: hy zal hen beſchaamt maken, en u tegen hen beſchermen. Hy zal 't hart der ware gelovigen verſterken, en de droefheit daar uit verdrijven. Hy vergeeft de geen, die 't hem goetdunkt; hy weet alles, en is zeer voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. Meent gy dat gy van God verlaten zijt, en dat hy de genen, die kloekmoedigljk voor zijn Wet geſtreden hebben, niet van de genen onderſcheit, die d'afgoden aangebeden, en zijn Profeet ongehoorzaam geweeſt hebben? De ware gelovigen verlaten hun godsdienſt niet, om haar voor de tweede maal te belijden. God weet alles, dat gy doet. D'ongelovigen, wetende dat zy ongelovig zijn, moeten niet in de Tempel van Mecha komen: de goede werken, die zy in deze werrelt doen, zullen onnut voor hen wezen; en zy zullen eeuwiglijk in 't helſe

se vuur blijven. De genen, die in God, en in de dag des Oordeels geloven, die hun gebeden ter gestelde tijt doen, de Tienden beralen, en ren enig God alleen aanbidden, zullen de kerken van zijn goddelijke Majesteit besoeken; en de g nen, die de schepselen meer dan de Schepper vrezen, zijn van de regte weg afgedwaalt. Wy hebben bevolen dat de genen, die den pelgrims varsch water toebrengen, en de genen, die de tempel van Mecha besoeken, van 't getal der gener, die in God, en in de dag des Oordeels geloven, sullen wesen. De genen, die voor 't geloof strijden, sijn niet alle gelijck in jonst en verdiensten voor Godt; hy geleidt d'ongerechtigen niet. De genen, die in God hebben geloofst, van de bozen zijn geweken, en hun goederen en lijf besteed hebben om voor zyn Wet te strijden, zullen een bezondere staat en plaats by zyn goddelijke Majesteit hebben, en de gelukzaligsten zijn. God boodschapt hen door sijn goetheit, dat zy in vermakelijke tuinen zullen gaan, daar zy eeuwighlijk zullen wonen; by God is een zeer grote vergelding. O gy, die gelooft, gehoorzaamt niet uw vaders en broeders, die liever de goddeloosheit, dan 't geloof willen volgen; de genen, die hen gehoorzamen, zullen groot ongelijk hebben. Indien uw vaders, kinderen, broeders, vrouwen, magen, vrienden, de goederen, die gy gewonnen hebt, de vrees van u rijkdommen te verliesen, en de schrik voord'armoede meer vermogen op u hebben, dan God, en sijn Profeet, en indien sy u beletten voor't geloof te strijden, so sal Gods gebod tegen u uitgevoert worden: hy geleid niet de bosen, maar hy heeft u in veel gelegentheden beschermt. Gedenkt aan de strijt van Hanin in de welk gy om't groot getal van uw volk verblijt waart, schoon't u onnut was. De vrees deê noordelen dat d'aarde te klein om te vluchten was, en gy keerde de rug gelijk de genen, die verwonnen sijn. Gedenkt dat God toen sijn Profeet, en de ware gelovigen in een plaats van sekerheit bragt, en dat hy onsigbare

bare benden zond, om d'ongelovigen te ſtraffen. Hy vergeeft de Zonden den geen, die 't hem goetdunkt: hy is goedertieren en barmhartig. O gy, die in God gelooft, d'ongelovigen zijn onreine lieden: laat niet toe dat zy na dit jaar in de Tempel van Mecha komen. Zo gy voor de nood vreeſt, God zal, ſo't hem belieft, u met zijn genade verrijken: Hy weet alles, en is ſeer voorzichtig. Strijd tegen de genen, die niet in God, noch in de dag des Oordeels geloven, die niet verbieden 't geen te doen, 't welk van God, en van zijn Profeet verboden is, en die niet naar de Wet der waarheit oordelen, die aan de genen geleert is, de welken voor deſen de geſchreve Wet ontfangen hebben. Zy willen liever de ſchatting betalen, dan zich bekeren; in 't welk zy te verachten zijn. De Joden zeiden dat Gods Zoon zeer machtig is, de Chriſtenen zeiden dat de Meſſias Gods Zoon is: hun woorden zijn gelijk de woorden der ongelovigen, die voor hen geweeſt hebben; maar God ſal hen zijn vloek geven. Aanmerk hoe zy laſteren. Zy aanbidden hun Leeraars en Prieſters, en ook de Meſſias, Marias Zoon, die hen geboden heeft een enig God alleen aan te bidden. Daar is niet meer dan een enig God. Gelooft ſy God. Daar is niets met hem gelijk. Zy willen door hun mont Gods licht uitblaſchen, maar hy ſal 't niet toelaten: hy ſal 't te voorſchijn brengen, ſchoon 't den ongelovigen laſtig is. Hy heeft zijn Profeet geſonden, om 't Volk op de rechte weg te geleiden, om de wet der waarheit te verkondigen, en om haar boven alle d'andere wetten des werelts, tegen de wil der afgodendienaars, te doen uitmunten. O gy, die warelijk gelooft, veel onder de Leeraars en Prieſters eten onnuttelijk de goederen des volks, en keren 't van Gods Wet af. Boodſchapt den genen, die ſchatten opſluiten, en geen koſten aan godvruchtige werken doen, dat zy grote pijnen in die dag zullen lijden, in de welk het helſche vuur tegen hen ontſteeken ſal worden, en hen van voren, ter zijden, en van achter

zal

zal verbranden. Men zal tot hen zeggen: Zie daar de rijkdommen, die gy voor uw Zielen hebt opgesloten; smaakt de vrucht der schatten, die gy vergadert hebt. Toen God de hemel en d'aarde schiep; maakte hy 't jaar van twaalf maanden, onder de welken vier met bezondere vorrechten begaaft zijn: Verstoort God niet bezonderlijk in deze maanden. Strijd t'allen tijden tegen d'ongelovigen, als zy tegen u strijden; en weet dat God met de genen is, die zijn vrees voor ogen hebben. Luiheit en vergetenheit vloejen over in goddeloosheit. God verleid door onachtsaamheit d'ongelovigen, die de maanden d'een boven d'ander stellen, om 't geen, 't welk hy geboden heeft, te volgen. Zy veroorloven 't geen te doen, dat God verboden heeft, en scheppen vermaak in de boosheit van hun werken: maar God geleid de bozen niet. O gy, die gelooft, waarom hebt gy u naar d'aarde gebogen? Waarom hebt gy de goederen van deze werrelt boven de genen van 't Paradijs gestelt, toen men tot u zeide dat gy uit uw huisen zoud trekken, om voor Gods Wet te strijden? De goederen van deze werrelt zijn te verachten, zo men op de genen van de hemel denkt. Indien gy niet uit uw huizen trekt, om met de Profeet te strijden, zo zal God u strengelijk straffen en andere lieden in uw plaats stellen. Gy zult de Profeet niet beschermen; God alleen is zijn beschermer, en die heeft hem beschermt, toen hy met zijn twee uit Mecha geraakte. Terwijl zy beide in 't hol waren, zeide hy tot zijn makker; bedroef u niet, God is met ons. God heeft hem door onzichtbare benden beschermt en geholpen: hy heeft het woort der ongelovigen vernedert, en dat van de ware gelovigen verheven; hy is almachtig en wijs. Strijd naar uw vermogen voor Gods Wet. Gy zult wel doen, zo gy hem weet te kennen: indien gy de goederen van dese werrelt, eer en achting begeert, zy zijn naby u, en zy sullen u van naby volgen: maar de straffing der misdaden, en d'elenden zijn noch van d'ongelovigen af. Zy sullen

Dit is Abubéker.

by

by Gods naam zweren dat zy niet met de Profeet uit Mecha konden komen, in't welk zy hun Zielen verongelijken: want God weet wel dat zy leugenaars zijn. Verontschuldig hen hier niet meê, dat gy de genen, die waarheit gesproken hebben, en de genen, die leugenaars zijn, niet kent. De ware gelovigen zullen niet weigeren te strijden; noch hun goederen en lijt voor Gods eer te besteden; ny kent de genen, die zijn vrees voor ogen hebben. De genen, die niet in God, noch in de dag des Oordeels geloven, zullen weigeren met u te trekken: zy twijffelen van de geheimenissen des geloofs; maar zy sullen tot hun schande in hun twijffeling blijven. Indien zy tegen de vijanden hadden willen trekken, zy hadden wapenen gehad om dit te doen. God heeft hun uittocht veracht; hy heeft hen onachtsaam gemaakt, en hen by de zieken, wijven en kinderen doen wonen. Indien zy met u uitgetrokken waren, zy souden meer verwarring dan genegentheit, ten dienst van zijn goddelijke Majesteit, meégebracht hebben. Zy haten u, en gy hoort hen echter. God kent de genen, die ongelijk hebben. Zy hebben u voor desen gehaat, en u van alle hun quaat beschuldigt, tot dat, door Gods toelating, de waarheit tegen hun wil te voorschijn is gekomen. Veel van hen zeiden: Verschoon ons, en breng ons niet te schande; en zy zijn selven in schande en goddeloosheit gevallen: maar de hel is de woning dezer goddelozen. Indien gy goet verkrijgt, zy zijn moejelijk daar over: indien u quaat toekoomt, zo seggen zy dat zy op hen wel acht genomen hebben, en dat zy 't wel voorsien hadden, en wijken met bijschap van u. Zeg tot hen: Ons is niets overgekomen dan 't geen, dat God bevolen had: hy is onse Heer; alle de ware gelovigen hebben sich aan de wil van zijn goddelijke Majesteit overgegeven. Zeg tot hen: Zult gy wachten tot dat een der twee jonsten (de verwinning, of de martelary) ons overkoomt? zullen wy met u wachten tot dat God u door onse handen straft? Wacht, wy zullen met u wach-

Bezie Gelaldyn.

wachten. Zeg tot hen: Besteed, of gedwongen, of uit liefde, tot Gods eer; uw werken zullen hem niet aangenaam zijn, om dat gy ongelovigen zijt. D'aalmoessen, die gy doet, zijn onnut, om dat gy niet in God, noch in zijn Profeet gelooft. Gy looft God niet, dan met onachtsaamheit, en met berou van de kosten, die gy om zijn dienst doet. Verwonder u niet over de menigte van hun schatten, nog over 't getal van hun kinderen. God zal hen gebruiken om hen in dese werelt te straffen; hy sal hen met hun boosheit verdelgen. Zy zweren by Gods naam, dat zy van d'uwen zijn; zy zijn 't niet: en zy vrezen ontdekt te worden. Indien zy enige kuil, hol of huis ontmoeten, om zich te verbergen, zy loopen vaerdiglijk derwaarts. Onder hen zijn lieden, die zeggen dat'et een schandelijk ding is, aalmoessen te doen; en zo zy aalmoessen geven, 't is met gramschap. Indien zy hen om de wil van God en van hun Profeet deden, zo zouden zy zeggen: God is onze weldoender: hy zal door zijn genade aan ons, en aan de Profeet al 't geen geven, dat noodwendig aan ons is: wy hopen in hem alleen. D'aalmoessen zijn voor d'armen gestelt, en ook voor de genen, die zich aan God overgeven, om de slaven los te koopen, om de genen, die hun goet ten dienst van God hebben besteed, en om de genen, die in schulden en behoeftig zijn. God weet alles, en is geheel voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. Onder hen zijn lieden, die de Profeet lasteren, en zeggen: Hy zal 't geen horen, dat wy spreken. Zeg tot hen: 't Zou groot voordeel voor u zijn, zo gy wel hoorde. De Profeet gelooft in God, en leert de waarheit den ware gelovigen. Gods barmhartigheit is voor de genen, die in zijn goddelijke Majesteit geloven. De genen, die qualijk van de Profeet spreken, zullen droeve pijnen gevoelen. Zy zweren by Gods naam dat zy God en zijn Profeet willen vernoegen. 't Is redelijk dat zy hem vernoegen, zo zy vroom zijn. Weten zy niet dat de genen, die

Gods wil, en de gene van zijn Profeet tegenſpreken, eenwiglijk verdoemt zullen wezen? De bozen vrezen dat God de boosheit, die zy in hun zielen broeden, aan de vromen zal ontdekken, en dat zy hen zullen verachten. Zeg tot hen: Gy zult verachtt worden; want God ſtelt het geen ten toon, dat gy vreeſt. Zo gy hen vraagt naar 't geen, dat zy gezegt hebben, zy zullen antwoorden, om zich te verſchonen, dat zy geen quade wil hadden, en dat zy boerten. Zeg tot hen: Zult gy met God, met zijn geboden, en met zijn Profeet boerten? Daar is geen onſchult voor u; gy zijt warelijk goddeloos. Indien God iemant onder u vergeeft, hy zal de genen, die volharden in hem te vergrammen, ſtrengelijk ſtraffen. De bozen leren onder malkander de boosheit aan hun nakomelingen: Zy wijken van de waarheit, ſlaan malkander in de hant, en komen overëen, om God ongehoorzaam te wezen. Zy vergeten God, en God vergeet hen. Hy heeft de Hel voor hen bereid, daar zy eenwiglijk zullen blijven. Hy heeft hen vervloekt; en zy zullen de ſtrengheit der oneindige pijnen gevoelen. De bozen, die voor u geweeſt hebben, zullen hen gelijk gy gevoelen: zy hebben u in macht overtroffen, grote goederen bezeten, en veel kinderen gehad: zy hebben het deel van hun goederen bezeten, en gy bezit uw goederen, gelijk de genen hebben gedaan, die voor u geweeſt zijn. Gy waart, gelijk zy, (in de boosheit) gedompelt. De goede werken, die zy in deze werrelt gedaan hebben, zijn hen onnut; en zy zullen in de dag des Oordeels in 't getal der verlorenen zijn. Wiſten zy niet de geſchiedenis der gener, die voor hen geweeſt hebben, de geſchiedenis der lieden van Noah, der lieden van Aad, van Temod, van Abraham, en van de ſteden, die verdelgt zijn. De Profeten verkondigden aan hen Gods geboden, die hen geen ongegerechtigheit aandeê. Zy hebben zich zelven, door de ſnoodheit van hun misdaden, ongelijk aangedaan. De ware gelovigen gehoorzamen malkander:

zy

zy gebieden dingen, die eerlijk zijn, te doen: zy verbieden 't geen, 't welk niet goet gekent is, te doen. Zy doen hun gebeden ter geſtelde tijt, zy delen de Tienden uit, en gehoorzamen God en zijn Profeet. God zal hen hun zonden vergeven; hy is almachtig. Hy heeft aan hen tuinen belooft; in de welken veel vloeden vloejen, en een woning vol vernoeging in Eden. Hy heeft zijn genade, die 't opperſte van alle geluk is, aan hen belooft. O Profeet, ſtrijd tegen d'ongelovigen, en verſterk u tegen hen; de hel zal hun woning zijn. Zy zullen by Gods naam zweren dat zy van u niet miszegt hebben. Zy hebben echter qualijk van u geſproken, en woorden vol boosheit voortgebracht. Zy hebben geloghent dat zy door de genade van God en van zyn Profeet verrijkt zijn. Indien zy zich bekeren, zo doen zy wel: maar indien zy 't geloof verlaten, zo zal God hen in deze en in d'andere werelt met droeve pijnen ſtraffen; en zy zullen geen beſchermer op aarde vinden. Onder hen zyn lieden, die met God verdrach wilden maken, en zeiden: Indien God goet aan ons doet, zo zullen wy in hem geloven; maar toen hy goet aan hen bewees, waren zy vrek en gierig daar over. Zy zijn afgedwaalt, en waren zijn geboden ongehoorzaam: maar hy heeft hen geſtraft, uit oorſaak van hun boosheit, die hy in hun hart tot aan de dag des Oordeels ingedrukt heeft, om dat zy hem ongehoorzaam waren, en tegen hun beloften deden, en om hun leugenen. Weten zy niet dat God het geen weet, 't welk zy in hun hart verbergen? en dat hy het tegenwoordige, verleden en aanſtaande weet? Onder hen zijn lieden, die met de ware gelovigen ſpotten, de welken echter aalmoeſſen naar hun vermogen doen. God zal met hen ſpotten; en zy zullen de ſtrengheit der eeuwige ſtraffen gevoelen. Verzoek vergiffenis voor hen, of niet. Schoon gy zeventigmaal voor hen vergiffenis verzocht, zo zal God hen niet vergeven, om dat zy ondankbaar te-

gen hem, en tegen sijn Profeet zijn. God geleid niet de genen, die hem ongehoorzaam zijn. Zy verblijdden zich van dat zy achter de Profeet gebleven zijn, toen hy voor de dienst van God ten strijt ging. Zy hadden een afkeer van te strijden, en hun lijf en goederen ten dienst van zijn goddelijke Majesteit te besteden. Zy zeiden: Wy zullen in deze hitte niet uit onze huizen trekken. Zeg tot hen: Het helsche vuur is veel heter, zo gy 't kont begrijpen. Zy zullen in deze werrelt een weinig lachen, en in d'andere veel weenen, tot straf van hun zonden. Indien gy hen bejegent, en indien zy van u verlof verzoeken van met u uit te trekken, om voor 't geloof te strijden, zo zeg tot hen: Gy zult niet uittrekken, en nooit met my tegen de vijanden strijden. Gy hebt voor d'eerste maal blode en traag geweest; blijf by d'ongelovigen. Bid niets voor hen na hun doot, en blijf niet op hun graven staan, om dat zy niet in God, noch in zijn Profeet geloof hebben, maar in hun boosheit gestorven zijn. Verwonder u niet over d'overvloet van hun goederen, noch over 't getal van hun kinderen, die God gebruiken wil om hen in deze werrelt te straffen, en in hun boosheit te verdelgen. Toen zy 't bevel hadden ontfangen van in God te geloven, en met zijn Profeet te strijden, hebben de machtigsten onder hen u gebeden hen te verschonen, en gezegt: Laat ons by de genen, die in hun huizen blijven. Zy wilden by de zieken, wijven en kleine kinderen blijven. God heeft hun hart verhard; en zy zullen nimmer de waarheit begrijpen. De Profeet, en de ware gelovigen, die by hem waren, gestreden en hun lijf en goet ten dienst van God besteed hebben, zullen zalig zijn. Hy heeft voor hen tuinen bereid, in de welken veel vloeden vloejen, met een volmaaktheit van geluk. Sommigen van d'Arabiers quamen om zich te verontschuldigen van ten oorlog te trekken; en de genen, die God en de Profeet verleghenden, bleven 't huis; maar zy zullen wrede pijnen gevoelen, uit oorzaak van

hun

hun boosheit. De zieken, machteloozen, en de genen, die geen middel hebben om zich in d'oorlog t'onderhouden, vertoornen God niet met in hun huizen te blijven, zo zy zijn goddelijke Majesteit, en des zelfs Profeet getrou zijn. De vromen zijn niet verplicht dan 't geen te doen, dat in hun macht is; God zal goedertieren en barmhartig tegen hen wezen. De genen, die by u gekomen zijn; om te strijden, en die gy weêrom gezonden hebt, om dat gy hen niet gebruiken konde, hebben God niet vertoornt: zy zijn weêr naar hun huizen gekeert, met de tranen in d'ogen, en met ongenucht van dat zy geen middelen hadden om hen ten dienst van zijn goddelijke Majesteit te gebruiken. D'oorlog is den genen opgelegt, die u bidden hen daar af te ontslaan, die rijk zijn, en die middel hebben om te leven: zy verzoeken verlof om by de wijven en kinderen te blijven. God heeft hun hart verhard; en zy kennen hem niet: zy zullen zich verontschuldigen, als gy hen te gemoet koomt. Zeg tot hen: verontschuldig u niet; ik geloof u niet. God heeft ons bericht van u gegeven. Hy heeft uw goede werken ydel en onnut gemaakt; gelijk ook zijn Profeet. Gy zult eens voor de geen, die 't verleden, tegenwoordige en aanstaande weet, vergadert worden. Hy zal u aan al 't geen, 't welk gy gedaan hebt, doen gedenken, en u naar uw verdiensten straffen. Zy zullen, als gy by hen koomt, u by Gods naam vermanen dat gy van hen wijken zult. Wijk van hen; zy zijn vol van smette: de hel zal hun woning wezen, daar zy van hun misdaden gestraft zullen worden. Zy zullen u vermanen hen te beminnen: indien gy hen bemint, zo weet dat God niet de genen bemint, die hem ongehoorzaam zijn. Deze Arabiers, die de geboden niet gehoorzamen, de welken God aan sijn Profeet gesonden heeft, zijn de boosten en ondankbaarsten. God weet alles, en is zeer voorzichtig. Onder d'Arabiers zijn lieden, die 't geen, 't welk zy voor de dienst van

Benou Mokyen.

God besteed hebben, voor verlore gelt achten. Zy verlangen hun vertrek, om 't uwe te vertragen, en om u te doen wachten. 't Rad van ongeluk is over hen. God verstaat al 't geen, dat zy zeggen en weet al 't geen, dat zy doen. Onder hen zijn ook lieden, die in God, en in de dag des Oordeels geloven: zy achten dat de kosten, die zy voor de dienst van God doen, hen sijn goddelijke Majesteit doen naderen, en nodigen de Profeet om voor hen te bidden. God zal sijn barmhartigheit aan hen geven; hy is goedertieren en barmhartig tegen de genen, die hem gehoorsamen. De genen die d'eersten te Medina zijn gekomen, en d'eersten uit Mecha zyn getrokken, om van de bozen af te wijken, de genen, die in de strijt van Beder waren, en de genen, die hen in wel te doen gevolgt zyn, zullen Gods genade genieten; hy heeft ruinen voor hen bereid daar veel vloeden in vloejen, met een opperste gelukzaligheit. Omtrent u, en in Medina zyn Arabiers, die de boosheit beminnen: gy kent hen niet, maar ik ken hen alle. Ik zal hen tweemaal op aarde straffen, (te weten met schande, en met de doot) en zy zullen in d'andere werrelt zeer grote pijnen gevoelen. Daar zyn anderen, die hun zonden belijden, en goede en quade werken doen: God zal hen misschien vergeven; hy is goedertieren en barmhartig. Neem van hun goet tot aalmossen. Gy zult hen vroom en rein maken. Bid voor hen. Gy zult door uw gebeden Gods barmhartigheit vervorderen: God verstaat, en weet alles. Weten zy niet dat God een behagen in de bekering van sijn schepselen heeft, dat hun aalmoessen hem aangenaam zyn, en dat hy goedertieren en barmhartig is? Zeg tot hen: Doet het geen, dat u belieft; God, zyn Profeet, en de ware gelovigen zullen zien wat gy doet. Gy zult eens voor hem, die het tegenwoordige, verleden, en toekomende weet, vergadert worden; hy zal u al 't geen, dat gy gedaan hebt, doen bekennen, en u naar uw verdiensten straffen. Daar zyn anderen, die Gods

wil,

wil, of zijn genade, of sijn gramschap; of sijn straffing, of zijn barmhartigheit verwachten. God weet het geen, dat in hun zielen is, en is zeer wijs: de genen, die geacht hebben dat de kerk, door d'ongelovigen gebout, om de vromen te verleiden, om de bozen van de goeden t'onderscheiden, en om op de genen te merken, die te voren tegen God, en tegen sijn Profeet gestreden hebben, de kerk van zijn goddelijke Majesteit is, zweren dat zy niet wenschen, dan wel te doen, en dat hun woning zeer goet is: maar zy zijn leugenaars; en God zal getuig van hun leugen zyn. Doe uw gebeden niet in dese kerk, maar in de kerk, die op Gods vrees gesticht is; en dit is redelijk. In deze kerk zyn lieden, die wenschen gereinigt te wezen: God bemint de genen, die een reine ziel hebben. Wie timmert best; de geen, die zyn gebou op Gods vrees sticht, of de geen, die zyn gebou op de kant van een zantgracht bout, 't welk valt en nederstort? De genen die geacht hebben dat de kerk, door d'ongelovigen gesticht, om 't volk te verleiden, Gods kerk is, zullen met deze kerk, en met d'ongelovigen, die haar gebout hebben, in 't helsche vuur branden. God geleid niet d'onrechtvaardigen; hun gebou zal niet dienen, dan om hen te pijnigen. God, die zeer wijs is, weet hun voorneemen. Hy koopt de zielen en goederen der ware gelovigen, en geeft het Paradijs aan hen. 't Zy zy gedoot worden, of zelven doden als zy voor 't gelouf strijden, zy zullen 't geen hebben, 't welk in 't oude Testament, in 't Euangelium, en in d'Alkoran aan hen belooft is. Wie voldoet beter 't geen, dat hy belooft, als God? Boodschap hen dat zy een goede koop gedaan, en d'opperste gelukzaligheit verkregen hebben. De genen, die vast in hun geloof zyn, die God smeken, eeren en aanbidden, die zyn geboden onderhouden, en alle de ware gelovigen zullen met alderhande vernoeging de wellusten van 't Paradijs genieten. De Profeet, en de ware gelovigen moeten God niet om

vergiffenis voor d'ongelovigen bidden, schoon zy hun magen waren, na dat zy bekent hebben dat sy, om hun ongelovigheit, verdoemt zijn. Abraham, na dat hy belooft had een enig God aan te bidden, bad niet voor zijn vader, toen hy wist dat zijn vader Gods vijant was; maar hy verklaarde dat hy vijant van zijn sonde was. Hy liet af van voor hem te bidden, schoon hy anders grotelijks barmhartig, en lijdsaam in sijn quellingen was. God verleit niet de genen, die hy op de regte weg gebracht heeft. Hy geeft aan hen de kennis van 't geen, dat sy moeten doen. Hy kent de genen, die verdienen verleid, en de genen, die verdienen langs de rechte weg geleid te worden. Het Koninktrijck der hemelen, en der aarde komt God toe: hy geeft het leven, en de doot aan de geen, die 't hem goetdunkt. Wie anders, dan God, sal u beschermen? Hy heeft zijn genade aan de Profeet, en aan de genen, die hem in zijn quelling gevolgt zijn, gegeven; schoon het weinig schilde of het hart van veel onder hen waar naar de sijde der ongelovigen overgeslagen; maar hy heeft hen vergeven, en goedertieren en barmhartig tegen drie mannen geweest, die van de Profeet afgeweken waren, en berou van hun misdaden hebben. Zy bekenden dat 'er geen zekere toevlucht, dan in God, was? hy heeft hen vergeven, toen zy sich bekeerden: hy is goedertieren en barmhartig tegen de genen, die sich beketen. O gy, die gelooft, vreest God, en weest vroom. De stedelingen van Medina, en d'Arabiers, die omtrent dese stat wonen, moeten de wil van Gods Profeet niet tegenstreven, noch 't geen verwerpen, 't welk hy goetkent; omdat sy geen dorst, kommer noch voor de dienst van zijn goddelijcke Majesteit hebben geleden. Zy sijn niet door hun vijanden verdruckt geweest. Zy sullen d'ongeloovigen tergen, en geen leet van hen ontfanen: in tegendeel, zy sullen verdiensten verkrijgen en een goet werk doen. God berooft de genen niet van vergelding, die goet doen. Hy zal de kosten, die zy voor zyn

Kiab bin Malik, Helal bin Amihe Mesrahe bin Rabia

dienst

dienſt doen, en 't getal der afgoden, die zy vernielen, opſchrijven, om hen van hun goede werken te vergelden. 't Is niet noodzakelijk dat alle de gelovigen zich ten oorlog begeven: 't is genoech dat van yder ſtam en volk een deel derwaarts gaat, terwijl d'anderen de wetten en geheimenſſen leren, om hun medemakkers t'onderwijzen, als zy van de tocht weêr t'huis gekomen zyn; zy zullen miſſchien Gods ſtraffing vrezen. O gy, die in God gelooft, ſtrijd tegen de genen, die u in de boosheit onrein willen maken: weeſt edelmoedig; en weet dat God met de genen is, die zyn vrees voor d'ogen hebben. Toen God enig Hooftdeel van d'Alkoran uit de hemel deê afdalen, zeiden enigen van hen uit ſpot: Dat zal 't geloof van dit volk doen toenemen. Zeker, het vermeerdert het geloof der ware gelovigen; het verblyd hen, en vergroot de gramſchap van zyn goddelijke Majeſteit over d'ongelovigen, die in hun ſnootheden volharden, en in hun boosheit ſterven. Zy weten niet dat God eenmaal of tweemaal des jaars de goeden beproeft: zy zullen zich niet bekeren; 't is tyt verloren voor hen te preken. Toen God enig Hooftdeel des Alkorans van de hemel afzond, zagen zy op malkander; en zeiden: Ziet iemant ons? Zy zyn weêr tot hun boosheit gekeert; en God heeft hun hart van de rechte weg afgetrokken, om dat zy de waarheit niet willen begrijpen. God heeft een Profeet van uw volk aan u geſonden, die met groote yver wenſcht u van uw hardnekkigheit te verloſſen: hy is boven mate genegen om de weg der zaligheit aan u te leren. God is zachtmoedig en goedertieren tegen de ware gelovigen. Indien zy 't geloof verlaten, zo zeg tot hen: God is mijn beſchermer, daar is niet meer, dan een enig God; ik heb my aan de wil van zyn goddelijke Majeſteit overgegeven, hy is de Heer van de heerlyke troon.

't Hooftdeel van Jonas, begrijpende hondert en negen regels, te Mechage schreven.

INde naam van de goedertiere en barmhartige God Ikben de barmhartige God. De geboden, in dit boek begrepen, komen van d'Almachtige voort. Zal 't volk verwondert sijn van dat wy een mensch ingegeven hebben den bosen de helsche pijnen te verkondigen, en de ware gelovigen aan te seggen dat sy 't geen, 't welk hun Heer aan hen belooft heeft, waarachtig sullen vinden? De bosen seggen dat 'er niets dan betovering is. Zeker, God is uw Heer, die de hemel en d'aarde in ses dagen geschapen heeft, en in sijn Zetel sit, daar hy van alles schikt: niemant spreeckt voor sijn naasten, sonder sijn verlof. Hy is uw God en Heer, aanbid hem alleen. Zult gy 'er niet op denken? Gy sult alle eens voor hem vergadert worden. Hy belooft met waarheit dat hy de menschen sal doen sterven, en verrijzen, om de genen, die in sijn Wet gelooft, en goede werken gedaan hebben, te vergelden. D'ongelovigen sullen een siedende dranck drinken, en om hun boosheit grote pijnen gevoelen. Hy is 't, die 't licht aan de son, en de klaarheit aan de maan heeft gegeven, en de Tekenen geschapen, om 't getal der jaren, de rekening der maanden, en van al 't geen, dat hy geschapen heeft, te weten. Desedingen leren met waarheit de wonderdaden van sijn goddelijke Majesteit aan de genen, die hen konnen kennen. 't Onderscheit van de dag en nacht, en 't geen, 't welk God in de hemel, en op d'aarde geschapen heeft, zijn tekenen van sijn eenheit by de genen, die sijn vrees voor ogen hebben. De genen, die geloven dat 'er geen verrijsenis is, de genen, die hun vernoeging in de vernoeging van de goederen deses werrelts stellen, de genen, die op hun rijckdommen vertrouwen, en de genen, die onkundig van Gods geboden sijn, sullen, om hun sonden, in 't helsche vuur gestoten, en de waare geloovigen door sijn goddelijcke Majesteit in vermaackelijcke tui-

nen

nen, daar veel vloeden vloejen, geleid worden. Zy ſullen daar al 't geen vinden, dat ſy begeren, en in 't begin van hun gebeden leggen: Gelooft ſy God; en daar na; Zaligheit ſy aan God; en in 't einde van hun gebeden: Lof zy God, Heer van de gehele werrelt. Schoon God ſomtijts de menſchen vaerdiglijk ſtraft, zo verwacht hy echter altijt de tijt van hun nootſchikking. Ik zal de genen, die niet in de verrijzenis geloven, tot hun verwarring in hun dolingen laten. Als een menſch in lijden is, zo aanroept hy ons ſtaande, ſittende, leggende, (en in alderhande geſtalte;) en als wy hem van zijn lijden verloſt hebben, volhard hy in zijn boosheit. De bozen hebben goetgevonden dus te doen. Wy verdelgden de genen, die voor hen hebben geweeſt, toen zy niet in de Profeten geloofden, noch de geboden, die wy aan hen zonden, gehoorzaamden; en wy hebben u na hen op aarde in hun plaats geſtelt, om uw bedrijf te zien. Als gy onze geboden aan de genen leert, die niet in de verrijzenis geloven, zo zeggen zy dat de geboden van d'Alkoran geheel iets anders is dan 't geen, dat gy preekt, en dat gy hen verandert hebt. Zeg tot hen: Ik poog niet hen van my zelf te veranderen; ik doe niets anders, dan God my ingegeven heeft; ik vrees dat ik in de dag des Oordeels geſtraft zou worden, zo ik zijn goddelijke Majeſteit ongehoorzaam was. Zeg tot hen; Indien God gewilt had, ick zou u zijn geboden niet voorgelezen, noch aan u geleert hebben. Ick heb lang by u geweeſt, eer ik u daar in onderwees; zult gy hen noch niet begrijpen? Wie is ongerechtiger als de geen, die God laſtert? Hy helpt d'ongelovigen niet, die 't geen aanbidden, 't welk hen noch goet noch quaat kan aandoen, en die zeggen dat hun afgoden voor hen ſpreken. Zult gy aan God iets van 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, leren, dat hy niet weet? Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. Alle 't volk was van een Godsdienſt, eer 't ongeloof plaats had; en zo God niet

gezegt

gezegt had dat hy de ſtraf der bozen tot aan de dag des Oordeels uitſtellen zou, hy zou hen alrêe, om hun boosheit, in deze werrelt verdelgt hebben. Zy zeggen: Wy zullen niet in de Profeet geloven, zo God geen wonderdaden in hem doet verſchijnen. Zeg tot hen: God weet het toekomende; wacht, hy zal met u wachten. Toen wy hen, na hun lijden, enige vernoeging deden ſmaken, hebben zy gepoogt onze gebooden te verſchalken. Zeg tot hen: God is liſtiger dan gy; zijn Boden ſullen uw liſten opſchrijven. Hy is 't die de menſchen d'aarde en zee doet bewandelen, die een jonſtige wint aan hen zend, om hen in hun ſchepen te verblijden. Als de ſtorm hen overvalt, geloven ſy dat de baren hen ſullen inſwelgen. Zy roepen dan God aan, met begeerte van ſijn Wet t'ombelſen, en ſeggen: Indien God ons van dit gevaar verloſt, ſo ſullen wy in ſijn eenheit geloven, en hem van deſe weldaat bedanken; maar als ſy van 't gevaar verloſt ſijn, volharden ſy in hun boosheit. O volk, gy doet u ſelf ongelijk aan; gy begeert alleenlijk de goederen van deſe werrelt. Gy ſult alle voor ons vergaderen, om naar uw werken geoordeelt te worden. 't Leven des werrelts is gelijk de regen, die wy van de hemel doen dalen; hy doet ſonder onderſcheit alle kruiden voortkomen, om de menſchen en beeſten te voeden. D'inwoonders menen dikwils, als d'aarde met haar bloemen verciert, en met haar vruchten verrijkt is, dat ſy vermogen hebben om hen te doen voortkomen. Wy zenden hen dan by dag en nacht onze ſtraffingen op d'aarde, en maken haar als of zy geoogſt was, en of ſy in de voorgaande dag geen vruchten voortgebracht had. Dus verklaar ik de geheimeniſſen aan de genen, die hen weten te begrijpen. Zy verſoeken hun zaligheit van God; hy bergt de geenen, die 't hem goetdunkt, en brengt hem op de weg der ſaligheit. Hy ſal 't aangeſicht der geener, die goede werken gedaan hebben, niet bedeckken: zy ſzullen ſonder ſchaamte verſchijnen, en in 't Paradijs wonen, daar zy eeuwiglijk ſullen blijven; en

de genen, die quaat gedaan hebben, zullen naar hun verdienſten geſtraft worden, en met ſchaamte bedekt weſen. Niemant ſal hen konnen beſchermen; zy ſullen zijn als of een deel van de grootſte duiſterheit des naehts hun aangeſicht bedekt had, en tot het helſche vuur verdoemt wezen, daar zy eeuwiglijk zullen blijven. Denkt aan die dag, in de welk wy alle de werrelt zullen vergaderen. Wy ſullen tot d'ongelovigen zeggen: De hel ſal u woning zijn. Waar zijn d'afgoden, die gy aangebeden hebt? Wy hebben u van malkander geſcheiden. Hun afgoden zullen tot hen ſeggen: Gy hebt ons niet aangebeden; God is'er getuig af: is'er iets tuſſchen u en ons; 't welk ons van uw aanbiddingen onkundig heeft gemaakt? In deſe dag ſal yder ſien wat hy gedaan heeft, en bekennen dat God de waarheit zelve is. Hun afgoden zullen van hen af zijn; en zy ſullen hun godslaſteringen bekennen. Zeg tot hen: Wie verrijkt u met de goederen des hemels, en der aarde? Wie geeft het gehoor en gezicht aan de ſchepſelen? Wie doet de levendige uit de dode, en de dode uit de levendige voortkomen? Wie ſchikt alles in de werrelt? Zy zullen antwoorden dat'et Godt is. Zegh tot hen: Waarom hebt gy dan zijn vrees niet voor ogen? God is warelijk uw Heer, Wat is'er na de waarheit, als de leugen? Hoe zult gy van ſijn wet afwijken? Zijn woort zalt egen d'ongelovigen vervult worden. Zeg tot hen: Hebben uw afgoden macht om 't volk te doen ſterven, en verrijſen? God doet het ſterven, en verrijſen; hoe konnen zy hem na deſe redenen laſteren? Zeg tot hen: Konnen uw afgoden op de regte weg geleiden? God geleidt het volck op de wegh der ſalighedit. Wie moet gevolght orden? de geen, die 't volck op de regte weg geleit, of die 't verleidt? Wat reden hebt gy om de quade weg te volgen? 't Grootſte deel van hen volgt zijn waan; maar ſijn waan koomt hiemet de waarheit overëen. God weet al't geen, dat ſy doen. In d'Alkoran is geen leugen: hy beveſtigt d'oude Schriften, en verklaart

klaart hen verſtandelijk; hy koomt zonder twijffel van de Heer des werrelts voort. Zy zeggen: Mahomet heeft dit boek verdicht. Zeg tot hen: Koomt, brengt iets by, dat in lering en welſpreekentheit daar meê gelijk is, en aanroept d'afgoden, die gy aanbid; wy zullen zien of gy waarachtig zijt. In tegendeel, zy hebben gelaſtert, en van 't geen geſproken, 't welk zy niet wiſten, toen zy de verklaring van d'Alkoran gehoort hebben. Dus hebben hun voorgangers gedaan; maar aanmerkt hoe 't einde der onrechtvaerdigen is. Onder hen zijn lieden, die in dit boek zullen geloven, en anderen niet. De Heer kent de genen, die d'aarde bezoedelen. Indien zy u loghenen, zo zeg: Ik zal mijn, en gy zult uw werken verantwoorden: gy zijt onſchuldig van 't geen, dat ik doe, en ik van 't geen, dat gy doet. Onder hen zijn lieden, die u zullen willen horen; maar kont gy de genen, die doof zijn, doen verſtaan? en ſchoon zy niet doof waren, zo zullen zy 't echter niet begrijpen? Daar zijn anderen, die u zullen aanzien; maar kont gy de blinden geleiden? Schoon zy klarelijk zagen, zo zullen zy noch de rechte weg niet volgen. God doet den menſchen geen onrecht aan; maar zy doen hen zelven ongelijk door de gruwelijkheit van hun misdaden. Ik zal in de dag des Oordeels hen doen verrijzen als of zy niet meer dan een uur in 't graf hadden geweeſt. Zy zullen malkander kennen; en de bozen, die niet in de verrijzenis gelooft hebben, zullen verloren wezen. Ik zal veelder gener, die ik ſtraffen zal, aan u vertonen: Ik zal u doen ſterven eer zy geſtraft zijn; en zy zullen alle voor my vergaderen, om geoordeelt te worden. God is getuig van hun werken, (hy zal hen naar hun verdienſten ſtraffen.) Yder volk des werrelts heeft een Profeet, van God gezonden, gehad, die met reden, en zonder ongerechtigheit de verſchillen, die tuſſchen hen van de Godsdienſt waren, geoordeelt heeft. Zy zeiden: In welke tijt zal Gods gramſchap verſchijnen. Zeg

tot

tot hen: Ik kan noch goet noch quaat voor my bevorderen, zo God het niet toelaat. Yder heeft sijn nootschikking. Als de tyt van hun nootschikking gekomen is, zo konnen zy niet een uur vertragen, of vorderen. Hebt gy op de straffing gemerkt, die God voor dezen by dag en nacht tegen de bozen gezonden heeft? Gy hebt'et gelooft, toen gy 't gevoelde, en gy zyt'er in geworpen. Men zal in de dag des Oordeels tot de goddelozen zeggen: Smaakt d'eeuwige pijnen; Zult gy niet naar uw verdienſten gestraft worden? Zy zullen u vragen of de straffen, den bozen belooft, en of de verrijzenis ware dingen zyn. Zeg tot hen: Ja, myn Heer is zeer naaukeurig in zyn woorden; en alle de schatten des werrelts konnen niet een ziel loskopen. Zy zullen berou van hun zonden hebben, als zy de straf van hun misdaden gevoelen, maar zy zullen zonder ongerechtigheit verdoemt worden. Alle 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, behoort aan God, hy is naaukeurig in 't geen, dat hy belooft: en nochtans kent het grootste deel des werrelts hem niet. Hy is 't, die sterven doet, en die 't leven geeft, en die de menschen in de dag des Oordeels vergaderen zal. O volk, God heeft onderwijs en hulpmiddelen voor uw zwakheden gegeven: hy heeft een geleide gezonden, om de ware gelovigen op de weg der barmhartigheit te geleiden: zy zal vorderlijker voor hen zyn, dan de schatten, die zy ophopen. Hebt gy de goederen aangemerkt, die hy voor u geschapen heeft? Gy hebt bevolen een deel daar af t'eten, en verboden 't ander te nuttigen. Heeft God u toegelaten hem te lasteren? De waan der gener, die God lasteren, zal niet dan ramp in de dag des Oordeels zijn. God is vol van goetheit tegen 't volk; maar 't grootste deel bedankt 'er hem niet af. Waar gy zijt, wat gy onderwijst van 't geen, dat in d'Alkoran geschreven staat, en wat gy doet, ik ben altyt tegenwoordig. Niets van 't geen 't welk in de hemel en op d'aarde is, hoe groot of klein het

ook

ook wesen kan, is voor uw Heer verborgen: alles is in 't verstandelijk boek geschreven, 't welk alle dingen verklaart. De genen, die aan God overgegeven zyn, hebben niets te vrezen; zy zyn van de helsche straffen bevrijd. De ware gelovigen, die sijn vrees voor ogen hebben, zullen in d'andere werrelt geen pijnen gevoelen: men boodschapt hen op aarde dat zy alderhande vernoegingen zullen hebben. Gods woort lijd geen verandering; zy zullen de hoogste gelukzaligheit in 't Paradijs genieten. Bedroeft u niet om de woorden der goddelozen. De deucht koomt van God voort: hy verstaat en weet alles; al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, behoort hem toe. De genen, die d'afgoden aanbidden, volgen alleenlijk hun waan, en zyn leugenaars. God heeft de nacht om te rusten, en de dag om t'arbeiden gemaakt. De genen, die naar zyn woort luisteren, vinden 'er tekenen van zyn almachtigheit in. Zy zeiden: Gelooft gy dat God een Zoon heeft? Gelooft zy God: hy is zeer rijk, en behoeft niemant: hy bezit al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is. Gy hebt geen reden in 't geen, dat gy spreekt. Zult gy van God het geen zeggen, dat gy niet weet? God helpt niet de genen, die lasteringen tegen hem uitspuwen. Hy zal hen na hun doot grote pijnen, om hun goddeloosheit, doen lijden. Verhaal aan hen de geschiedenis van Noah, en hoe hy tot sijn volk sprak en zeide: O volk, indien myn verblijf by u, en de verkondiging van Gods geboden aan u laftig is, zo weet dat alle myn trooft en steun in God is. Vergader uw Leeraars met uw afgoden, en verberg niet het geen, dat gy doet. Ga daar gy wilt, gy zult niemant vinden, die u beschermt, zo gy myn onderwijzingen veracht. Ik verzoek geen vergelding voor myn moeite; en ik wil geen ander loon, dan van d'almachtige God, ontfangen: ik wil my geheel aan zyn goddelijke Majesteit overgeven. Zy verworpen Noah, en wy bewaarden hem toen in d'Ark, met alle de genen, die by hen

waren:

waren: Wy hebben hun nakomelingen op aarde verlangt, en de bozen verdronken. Aanmerk hoedanig 't einde der gener is, die Gods woort gehoort, en dat veracht hebben. Wy hebben na Noah andere Profeten aan hen gezonden, die wonderdaden aan hen vertoonden, en heilsame onderwyzingen aan hen gaven. Maar zy geloofden niet in 't geen, 't welk zy te voren niet wilden geloven; dus verhard ik 't hart der bozen. Wy zonden na hen Moises aan Farao, en aan sijn onderzaten, met onze wonderdaden. Zy stonden op tegen onze geboden, toen de waarheit aan hen verkondigt wierd, en zeiden dat 't niets, dan betovering, was. Moises zeide tot hen: Zegt gy dat de waarheit een betovering is? God helpt de tovenaars niet. Zy zeiden: Zijt gy en uw broeder gekomen om ons van de Godsdienst onzer vaderen af te trekken, en om op aarde geacht te sijn? Wy zullen in uw woorden niet geloven. Farao beval toen de verstandigsten zyner tovenaars te roepen, tot de welken, toen zy vergadert waren, Moises zeide: Werpt op aarde 't geen, dat gy werpen wilt. Na dat zy hun stokken en gordels weggeworpen hadden, zeide Moises tot hen: Weet gy niets anders, dan de toverkonst? God zal haar ydel en onnut maken: Hy bemint niet de genen, die d'aarde verontreinigen; hy bevestigt de waarheit door zyn woorden, schoon 't tegen de wil der bozen is. Weinig lieden geloofden in Moises, uit oorsaak van de vrees, die zy hadden, van Farao en zyn Vorsten te mishagen, want Farao was machtig op aarde, en in 't getal der bozen. Moises zeide: O volk, indien gy in God gelooft, zo geef u aan zyn wil over. Zy antwoordden: Alle ons vertrouwen staat in God: Heer, lever ons niet over aan de boosheit der onrechtvaerdigen; verlos ons, door uw barmhartigheit, van de handen der ongelovigen. Wy hebben Moises en zyn broeder ingegeven dat zy enige tyt by hun volk in Egypten zouden wonen, en bedeplaatsen in hun huisen maken, om hun gebeden te doen, en voor de ware gelovigen te preken. Heer,

zeide Moises, gy hebt Farao en sijn volk in deze werelt verrijkt; zy dwalen af van de weg uwes wets. Verdelg hun rijkdommen, en verhard hun harten, Zy zullen niet geloven, zo zy uw straffingen niet zien, en zo zy niet d'uitwerkingen van u gramschap gevoelen. God zeide: Ik heb uwer beide gebeden verhoort; weest getrouw in uw zending, en volgt niet de weg der onwetenden. Wy hebben de kinderen van Israël doen deur de rode zee gaan: Farao volgde hen met haar en mijt, tot dat sijn volk van 't water ingezwolgen wierd. Farao zeide toen: Ik geloof dat 'er geen God is, dan de God der kinderen van Israël, en heb my geheel aan zyn wil overgegeven. O Farao, gy gelooft nu in God, en waart te voren zyn geboden ongehoorzaam, en vervulde d'aarde met onreinigheit. Ik heb u van dit gevaar verlost, op dat gy aan de nakomelingen tot een voorbeelt dienen zoud: want veel van 't volk zyn onkundig van myn almachtigheit. Wy hebben de kinderen van Israël in plaatsen, vol van wellusten, doen wonen, en hen met de goederen der aarde verrijkt. Zy hebben de verschillen gekent, die tusschen hen in de Godsdienst zyn gekomen; uw Heer zal hen in de dag des Oordeels oordeelen. Indien gy van 't geen twyffelt, 't welk wy aan u geleert hebben, zoo keer u tot de genen, die voor u de Schrift hebben gelezen. 't Geen, 't welk uw Heer aan u geleert heeft, is leer waaragtig Weest niet van de genen, die 'er af twijffelen, noch van de genen, die Gods geboden loghenen; want anders zoud gy in 't getal der gener wezen, die verloren zyn. De geuen, die God straffen wil, zouden niet in sijn goddelijke Majesteit geloven, schoon zy alle de wonderdaden des werrelts zagen, tot dat zy de helsche pijnen zien. 't Geloof was grootelyks dienstig aan de steden, die 't ontfingen, toen de stedelingen van Jonas stad dat omhelsden: wy verlosten hen van onze straffing, en van schande, en verrijkten hen tot aan de gestelde tyt. Zo uw Heer wilde, alle de wereld zou in hem geloven. Zult gy een

afkeer

af keer van 't volk hebben, tot dat zy in God geloven? Niemant kan 't geloof zonder zyn goddelyke toelating omhelzen. Hy zend zyn gramschap tegen degenen, die zijn geboden ongehoorzaam zyn. Zeg tot hen: Aanmerk al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is. De wonderdaden en prekingen helpen de genen niet, die niet willen geloven. Zullen zy 't geen wachten, daar hun voorgangers naar gewacht hebben? Zeg tot hen: Wacht, ik zal met u wachten. Ik zal mijn Profeten, en de ware gelovigen van de helsche pijn bevrijden. 't Is redelijk dat ik'er de genen af bevrijd, die mijn geboden gehoorzamen. O volk, wie doet u twyffelen van de wet, die ik aan u leer? Ik zal d'afgoden, die gy aanbid, niet aanbidden. Ik aanbid niet dan een enig God, die u alle zal doen sterven. Ik wil zijn wet omhelzen; zy beveelt zyn Eenheit te belijden. Ik ben niet van 't getal der gener, die zeggen dat hy een medegenoot heeft, die hem gelijk is. Aanbid niet het geen, 't welk u noch goet noch quaat kan doen; indien gy 't doet, zo zult gy in 't getal der onrechtvaerdigen wezen. Indien God u wil plagen, zo zal niemant u van lijden konnen verlossen: indien God goet aan u wil doen, zo zal niemant u van zyn jonst konnen beroven; hy heeft haar aan de geen, die 'them goetdunkt, gegeven: hy is goedertieren en barmhartig. O volk, God leert aan u de waarheit. De geen, die de rechte weg volgt, zal zyn ziel bergen; en de geen, die daar van afdwaalt, zal haar verliezen. Ik ben uw beschermer niet. Ik doe niet dan 't geen, dat my ingegeven is. Ik neem gedult in myn volharding. Ik zal Gods oordeel verwachten; daar is geen beter Rechter als hy.

Het Hoofdeel van Hod, begrijpende honderddrieëntwintig regels, te Mecha geschreven. 10.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de barmhartige God. De tekenen, in dit boek begrepen, zijn zeer waarachtig; zy

komen van de Wijste voort, die alles weet. Aanbid niet meer dan een enig God. Ik verkondig u van zynent wegen de helsche pijnen, en boodschap u de vreuchden van 't Paradijs, op dat gy vergiffenis van zyn goddelijke Majesteit zoud verzoeken, en u bekeren. Hy zal aan u een voorspoedig leven in de werelt tot aan de gestelde tyt geven, en yder naar zyn werken vergelden. Ik vrees dat gy in de dag des Oordeels gestraft zult worden, zo gy de rechte weg verlaat. Gy zult alle voor God vergaderen, om geoordeelt te worden. De harten der bozen zyn gegenegen geweest tot de Profeet te haten, en hebben zich enige tyt voor God willen bedekken. Zy bedekten zich met hun klederen, om niet bekent te zyn maar God weet al 't geen, dat in hun zielen is; hy weet al 't geen, dat zy verbergen, en alles, dat zy ten toon stellen. Alle de dieren werrelts leven van zyn genade: hy weet de plaats van hun vertrek, en de stede, daar zy sterven zullen. Alles is in't verstandelijk boek geschreven, 't welk alle dingen verklaart. Hy heeft de hemel en d'aarde in zes dagen geschapen: zyn zetel was te voren op de wateren geveſt. (D'Alkoran) vermaant u tot weldoen. Indien gy tot de bozen zegt dat zy na hun doot moeten verrijzen; zo zullen zy zeggen dat dit niet dan tovery is. Indien wy eenige tyt toeven met hen te straffen, zo zeggen zy dat 'er geen straffing voor hun zonden is. Maar zy zullen haar in die dag, als zy koomt, niet schuwen; en zy zullen de strengheit der pijnen, die zy verachten, gevoelen. Indien wy rijkdommen en gezontheit aan de boſen geven, en hen weêr daar af beroven, zo wanhopen zy in hun boosheit. Indien wy hen goet na hun quaat geven, zo zeggen zy dat het ongeluk hen verlaten heeft: zy verblyden zich daar over, en worden hoogmoedig daar op. De genen, die ootmoedig en geduldig in hun quellingen zyn, en die goede werken doen, zullen vergiffenis van hun zonden, en een zeer groote vergelding verkrijgen. Gy zult misschien iets van 't geen, 't welk u ingegeven is,

Bezie Kitabel tenoir.

ver-

vergeten t'onderwijzen, en u quellen om dat zy zeggen dat geen, 't welk gy zegt, u geen voordeel zal toebrengen. Zeker, gy zijt niet gezonden, dan om hen van hun zonde te beſtraffen. Uw Heer is almachtig: hy zal hen naar hun verdienſten ſtraffen. Zy zullen zekerlijk zeggen dat gy d'Alkoran verdigt hebt, en dat hy van uw vinding is. Zeg tot hen: koomt en brengt vry tien Hoofdeelen van uw vinding by, die met d'Alkoran in onderwijs en welſprekentheit gelijk zijn, en roept tot uw hulp d'afgoden, die gy aanbid, zo gy vroom zijt. Zy verhoren niet uw gebeden, en geven u geen hulp. Bekent dan dat d'Alkoran, door Gods toelating, uit de hemel gedaalt, en dat'er niet meer dan een enig God is. Zult gy niet in hem oertrouwen? Ik zal de goederen en ſtaten aan veel menſchen, die hen beminnen, geven; en zy zullen eindelijk in 't helſche vuur gebannen worden: de goede werken, die zy in deze werrelt doen, zullen in d'andere werrelt onnut aan hen zijn. De genen, die 't geen, 't welk God geboden heeft, waarneemen, oeffenen zich in d'Alkoran, en geloven dat hy van zijn goddelijke Majeſteit voortkoomt, om de rechte weg te leren, en zijn barmhartigheit te verkrijgen, gelijk voor hem Moiſes boek was. De genen, die in d'Alkoran geloven, zullen zalig zijn. 't Helſche vuur is zonder twijffel voor d'ongelovigen, die daar in niet geloven, bereid; en 't grootſte deel der werrelts is ongelovig. Wie is bozer dan de genen, die laſteringe tegen God uitbraken? Zodanige lieden zullen zijn aangezicht niet zien. D'Engelen zullen in de dag des Oordeels ſeggen: Zie daar de genen, die boos hebben geweeſt. De vloek is over hen, en over d'ongerechtigen, die 't volk van de rechte weg afgeleid hebben: Zy waren warelijk ongelovig. Zodanige lieden ſullen niet de ſtraf van hun misdaden op aarde ſchuwen. Zy ſullen geen ander vinden, die hen beſchermen kan, als God, die hun ſtraffen vermeerderen ſal, om dat ſy hun boosheit niet willen verlaten, noch 't licht des

geloofs ontfangen. Zodanige lieden zijn verloren: hun afgoden zullen geen byftant aan hen geven; en zy zullen zonder twijffel eeuwiglijk verdoemt zijn. Maar de genen, die in God geloven, die goede werken doen, en zich bekeren, zullen altijt in 't Paradijs wonen. De bozen zijn gelijk de doven en blinden, en de ware gelovigen zijn gelijk de genen, die goed gezicht, en goet gehoor hebben. Zullen zy tegen malkander geleken worden? Zult gy 'er nooit op denken? Wy hebben Noah gezonden, om de menfchen over hun zonden te beftraffen. Hy zeide tot hen: Aanbid niet meer dan een enig God; anders vrees ik dat gy in de dag des Oordeels geftraft zult worden. De Leeraars onder d'ongelovigen gaven aan hem tot antwoort: Wy fien dat gy een menfch zijt gelijk wy, en dat de genen, die u volgen, arme lieden, verblint en zonder raat zijn. Wy zien niet dat gy enige gave hebt, die u boven ons behoort te ftellen: in tegendeel, wy geloven dat gy een leugenaar zijt. Hy zeide: O volk, bekent gy niet dat God het geen, 't welk ik u verkondig, aan my geleert, en de gave van te voorzeggen aan my gegeven, en u daar af berooft heeft? Zal ik u vermanen zijn gave te kennen, dewijl gy een affchrik daar af hebt? O volk, ik verzoek geen vergelding van mijn moeite; God zal my mildelijk daar af vergelden. Ik wil de ware gelovigen niet uit mijn gezelfchap bannen: zy fullen eens voor hun Heer vergadert worden; maar ik fie dat gy onkundig fijt. O volk, wie fal God beletten my te ftraffen, fo ik de ware gelovigen qualijk handel? Zult gy 'er niet op denken. Ik zeg niet dat ik Gods fchatten bezit; ik weet het toekomende niet. Ik zeg niet dat ik een Engel ben, Ik zeg niet tot de genen, die gy veracht, dat God hen verrijken zal. God weet het geen, dat in hun zielen is. Indien ik fulke redenen fprak, fo fou ik groot ongelijk hebben. Zy feiden: O Noah, wy hebben lange tijt te famen getwiftreedent; vertoon aan ons de ftraffen die gy ons verkondigt, fo gy waarachtig fijt. God,'

feide

seide hy, sal hen aan u vertonen, als 't hem beliefft; gy sult hen niet ontgaan: maar mijn onderwijsingen sullen on nut aan u wesen. Indien God u beproeven wil, hy is uw Heer: gy sult eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Zullen d'ongelovigen seggen, dat gy d'Alkoran verdicht hebt, en dat hy van uw vinding is? Zeg tot hen: Indien ik hem verdicht heb, so sal de sonde daar af op my wesen; en ik ben onschuldig van uw godslasteringen. God heeft Noah ingegeven dat geen anderen sijn woorden souden geloven, dan de genen, die alreê in hem gelooft hadden. Hy seide tot hem: Bou een Ark, even so, als ik u ingegeven heb: maar spreek niet meer tot my van d'ongerechtigen; sy sullen verdrenken. De voorbygaanders spotten met hem, en met sijn Ark; maar hy seide tot hen: Gy spot met my, maar ik sal met u spotten; en wy sullen sien wie de geleertsten sijn. De geen, die van God gestraft sal worden, sal met schaamte overdekt wesen, en eeuwiglijk gepijnigt worden. Toen wy dit volk wilden verdelgen, en toen 't licht van de dageraad verscheen, en 't water in Noahs pot kookte, geboden wy hem twee dieren van yder slach en aart in sijn Ark te laden. Alle de schepselen wierden verdelgt, uitgezondert de genen, van de welken wy hier voor hebben gesproken, zo van de genen, die geloofden, als van de genen, die niet geloofden, en dit in klein getal. Noah zeide tot hen: Klimt in d'Ark in de naam van God, die haar zal doen drijven, en omkeeren. De Heer is goedertieren en barmhartig tot ons. Toen d'Ark begon te drijven gelijk een berg, riep Noah een van zijn kinderen, die op aarde gebleven was, en zeide tot hem: Mijn zoon, klim met ons in d'Ark, en blijf niet by d'ongelovigen. Hy antwoordde: Ik zal op een hoge berg klimmen, die my van 't water beschutten zal. Noah zeide tot hem: Niemant kan u heden van Gods straffing verlossen, 't en zy door zijn barmhartigheit. Toen de wateren gerezen waren, bleef hy in 't getal der gener, die ingezwol-

Gelaldijn zegt dat hy Kinan genoemt was.

gen wierden. God gebood aan d'aarde haar water te drinken, en aan de hemel geen meer regen af te ſtorten. 't Water verminderde op d'aarde, na dat het volk verdronken was, en d'Ark bleef op een berg ſtaan, Gioud genoemt. Dus wierden d'onrechtvaerdigen verdelgt. Noah bad zijn Heer, en zeide: Heer, mijn zoon, die in de golven is geſneuvelt, is van mijn geſlacht: gy hebt belooft mijn geſlacht te bewaren, gy onderhoud naaukeurigh lijk het geen, dat gy belooft; gy zijt waarachtig in uw woorden, en zeer gerechtig in uw werken. O Noah, antwoordde God, deze zoon is niet van uw geſlacht: hy heeft my vergramt, en mijn geboden ongehoorzaam geweeſt: ondervraag my niet van 't geen, dat gy niet weten moet, anders zult gy in 't getal der onkundigen zijn. Heer, zeide Noah, ik zal, door uw hulp, my wel wachten u van 't geen t'ondervragen, dat ik niet weten moet: indien gy geen deernis met my hebt, zo zal ik in 't getal der verlorenen zijn. God zeide: O Noah, daalt af uit d'Ark, met zaligheit en zegening over u, en over een deel der gener, die met u zijn. Ik zal 't ander deel met de goederen van deze werrelt verrijken, om hen in de dag des Oordeels zeer zwarelijk te ſtraffen. Ik onderwijs u in 't aanſtaande, 't welk gy en uw volk noch niet geweten hebt. Wees geduldig in uw quellingen: 't Paradijs is voor de genen, die mijn vrees voor ogen hebben. Wy hebben Hod aan de lieden van Aad, zijn broeder, gezonden. Hy zeide tot hen; O volk, aanbid niet meer dan een enig God; anderſins zult gy in 't getal der ongelovigen weſen. Ik verſoek geen vergelding van de moeite, die ik doe, in tot u te preken: de geen, die my geſchapen heeft, zal my daar af vergelden. Zult gy nimmer wijs zijn? Verzoekt vergiffenis van God, bekeert u, en gehoorzaamt ſijn goddelijke wil. Hy ſal regen van de hemel aan u zenden, en uw krachten en rijkdommen vermeerderen; weeſt niet in 't getal der bozen. Zy antwoordden: O Hod, gy brengt ons geen redenen by, om 't geen, 't welk gy zegt, te bewijzen. Uw woor-

om

den zullen ons niet onze goden doen verlaten. Wy zullen uw redenen niet geloven; en wy zeggen van u dat iemant van onze goden u ſtrengelijk ſtraffen zal. Hy zeide: Ik neem God, en u zelven tot getuigen dat ik onſchuldig ben van de zonde, die gy doet, met d'afgoden aan te bidden. Indien gy tegen my aanſpant, zo zal niemant u in de dag des oordeels konnen beſchermen. Ik heb my aan de wil van God, mijn en uw Heer, overgegeven. Hy bemint alle de dieren op d'aarde, en bemint de genen, die de rechte weg volgen. Ik heb mijn plicht en zending voldaan. Ik heb aan u het geen geleert, 't welk God aan my geboden had. Indien gy afdwaalt, zo ſal hy een ander volk in uw plaats oprechten. Gy doet door uwe boosheit hem geen quaat aan. Hy merckt naukeuriglijk op al 't geen, dat in de werrelt gedaan word. Toen wy dit volk verdelgden, hebben wy, door onſe beſondere genade, Hod, en alle de ware gelovigen, die by hem waren, van hun boosheit verloſt; wy bevrijdden hen van een groote pijn. Het volk van Aad verachte Gods geboden, en was ſijn Profeten ongehoorzaam; Het volgde de wil der hardnekkigen, en heeft in deze werrelt vervloekt geweeſt, en zal in de dach des Oordeels vervloeckt zijn, om dat 'et zijn goddelijke Majeſteit ongehoorzaam heeft geweeſt, met voorneemen van de lieden van Hod en zijn broeder te verdelgen. Wy hebben Salhê aan Temod zijn broeder, en aan zijn lieden gezonden, die tot hen zeide: O volk, aanbid een enig God; hy is't, die u van 't ſlijk der aarde heeft geſchapen, en d'aarde met veelderhande vruchten heeft vervult, op dat gy haar bewonen zoud. Verzoeck vergiffenis van hem, en bekeer u. Hy luiſtert naar zijn ſchepſelen, en verhoort hun gebeden Zy antwoordden; O Salhé, men verhoopte dat gy ons Hooft zoud zijn, eer verbod, van de goden onzer vaderen t'aanbidden, gedaan was: wy twijffelen grotelijks van 't geen, dat gy ons verkondigt. O volk, zeide Salhé, weet gy niet dat God het geen, dat ik

aan u verkondig, aan my geleert, en zijn genade aan my gegeven heeft? Wie zal my beschermen, zo ik hem ongehoorzaam ben? Gy kont niet dan mijn pijnen vermeerderen, zo ik u geloof. O volk, deze Kameel, die God voor u geschapen heeft, zal aan u tot een wonderdaat en onderwijs dienen: laat hem weiden, en doet hem geen quaat; anderfins zult gy haast gestraft worden. Zy quetsten deze Kameel uit verachting. Hy zeide toen tot hen: Gy zult, eer gy verdelgt word, drie dagen lang in uw huizen leven. 't Geen, 't welk men aan u belooft, is geen leugen. Toen wy hen verdelgden, hebben wy, door een bezondere genade, Salhê, en de ware gelovigen, die by hem waren, verdelgt. De donder overviel deze ongelovigen; en zy wierden 's uchtens gelijk krengen in hun huizen doot uitgestrekt gevonden. Dus hebben Temod en de zijnen tot hun nadeel Gods geboden veracht. Onze boden, die aan Abrahams huis quamen, boodschapten hem de geboorte van Isaak, van Jacob, en van hun nakomelingen. Zy hebben malkander gegroet, toen zy in zijn huis traden. Hy deê gebrade vleesch voor hen brengen, om t'eten, en, ziende dat zy'er niet af aten, verachtte hen in zich zelf, en wierd bevreest van hun koomst. Maar zy zeiden tot hem: Weest niet bevreest, wy zijn naar Loth gezonden, om de stedelingen van zijn stat te verdelgen. Abrahams vrou, die hier by was, begon te lachen, toen zy de geboorte van Isaak, Jacob, en van haar nakomelingen aan haar boodschapten. O God, zeide zy, zal ik een kint krijgen, ik, die oud ben, en die een man heb, de welk boven maten oud is? dit zou een wonderdaat zijn. Zy antwoordden: Zijt gy over Gods macht verwondert? O gy, die van Abrahams geslacht zijt, God heeft zijn zegening aan u gegeven: wy zijn in alle plaatsen lof en eer aan hem schuldig. Toen Abraham van zijn vrees ontslagen was, en zy de geboorte zijner kinderen aan hem geboodschapt hadden, twistreedende hy lange

De Turken geloven dat Salhé een vots in een kameel veranderde.

tijt

tyt met hen, aangaande de ſtedelingen van Loths ſtad. Hy was vriendelyk van aart, en verrelde dikwyls Gods lof. De Boden zeiden tot hem: O Abraham, eindig uw vragen; d'uur is gekomen, in de welke God geboden heeft hen te verdelgen: zy zullen onſchuwelyke pijnen gevoelen. Loth, hen in zyn huis ontfangen hebbende, was bedroeft van dat aan hem krachten gebrak om hen van de baldadigheit des volks te bevrijden, en zeide: Zie daar een dag, die men zeer zwarelijk overbrengen zal. De ſtedelingen, de koomſt dezer Boden verſtaan hebbende, quamen by Loth, om in hun vuiligheit voort te varen. Loth zeide tot hen: O volk: ik heb twee dochters, die ik aan u geven zal. Vrees God; bedroef my niet. Mishandel myn gaſten niet. Is 'er niemant onder u, die u misdrijf aan u vertoont? Zy antwoordden: Gy weet wel dat wy met uw dochters niet te doen hebben. Gy weet wel wat wy begeren. Hy zeide: Indien ik machtig genoech was, ik zou in een ſterke plaats wonen, om de pogingen van uw boosheit te ſchuwen. Gods boden zeiden toen tot hem: O Loth, wy zyn Engelen, van God gezonden: deſe bozen zullen niet by u komen. Vertrekt in deſe nacht uit de ſtat, met uw gezin. Niemant zal achter zich zien, dan uw vrou, die de ſtraf, voor de bozen bereid, gevoelen zal. Zy zullen des uchtens vroeg geſtraft worden. Vertrek vaardiglijk; de dag nadert. Toen wy geboden hebben hen te verdelgen, hebben wy de ſtat het onderſte boven gekeert, en op hen ſteenen doen regenen, met vuur getekent, om hen te verderven. Zodanig een ſtraf is niet verre van d'ongelovigen, (die in Mecha zyn.) Wy zonden Chaib in 't lant van Madian; hy zeide: O volk, aanbid niet meer, dan een enig God: weeg met goet gewicht, en meer met goede maat. Onthoud niets van uw naaſte; en beſmet niet d'aarde, zo gy in God gelooft; anderſins vreesik dat gy in de dag des Oordeels geſtraft zult worden. 't Weinig, dat gy over behouden hebt, zal

Bezie Kitabel tenoir.

Bezie Gelaldyn.

sal u meer vernoeging toebrengen, dan al 't geen, dat gy, door met valsche gewicht te wegen, en met valsche maat te meten, stelen zult. Ik ben niet gesonden om uw beschermer te wesen, maar alleenlijk om Gods woort u aan te zeggen. Zy seiden: O Chaib, beveelt uw Wet u ons de goden onzer vaderen te doen verlaten, en ons te beletten met onse goederen ons believen te doen? Gy zijt niet goetaardig genoech, om onze beschermer te zijn. Hy zeide: O volk, siet gy niet dat God my 't geen onderwezen heeft, 't welk ick aan u verkondig? Hy heeft aan my goederen gegeven, om te konnen bestaan. Ik zal u nergens in tegenspreken, dan in 't geen, 't welk aan u verboden is. Ik wil niets doen, dan dat redelijk is, en so na als my mogelijk is, met de gerechtigheit overeenkoomt. Alle mijn vertrouwen is in God. Ik heb my aan de wil van sijn goddelijke majesteit overgegeven, voor de welke ik eens verschijnen sal. O volk, sie wel toe dat gy niet misdoet, so gy 't geselschap der vromen verlaat, en dat aan u niet het geen overkoomt, 't welk den genen overgekomen is, die Noah, Hod, Salhé en Loth niet wilden geloven. Gods straffing is niet verre van u: verzoek vergiffenis van hem, en bekeer u; Hy is barmhartig en vriendelijk. Zy zeiden tot hem: O Chaib, wy begrijpend niet alle de dingen, die gy segt. Wy sien u onder ons machteloos, en sonder vermogen. Indien gy niet vergesselschapt waart, wy souden u stenigen; gy hebt geen vermogen over ons. Hy seide: O volk, acht gy mijn gesselschap meer, en vreest gy dat boven God? Hebt gy hem de rug gekeert? Hy weet al 't geen, dat gy doet: leef naar uw wijse; ik sal naar de mijne leven: gy sult in toekomende tijt uw doling bekennen. De geen, die van God gestraft word, zal in een eeuwige ramp blijven. Gy sult wel haast bekennen wie een leugenaar is, of gy, of ik verwacht het einde, ik sal 't met u verwachten. Toen wy geboden hen te verdelgen, hebben wy door onse bezondere genade Chaib, en de

ware

ware gelovigen, die hy hem waren, gebergt. De donder heeft dese Goddeloten overvallen; en zy lagen's uchtens in hun huisen, gelijk krengen, doot neêrgestreckt. In dezer voegen zijn d'inwoonders van Madian gestraft gelijk het volk van Temod. Wy sonden Moises aan Farao, en aan sijn Leeraars, met wonder daden, en met zeer klare en verstandelijke blijken en redenen, Maar dese Leeraars hebben Faraos wil gevolgt; en zijn geboden ongehoorsaamt, schoon sy tegen de reden streden. Zy sullen hem in de dag des Oordeels volgen, gelijk sy hem op d'aarde gevolgt hebben. Zy sullen in dese dag vervloekt zijn, en niemant vinden, die hen beschermen kan De straffing van Mecha is gelijk met de gene, die ik aan u vertel. Daar zijn van hun lieden, die leven, en anderen, die niet leven, en niet meer zijn: wy hebben hen geen onrecht aangedaan, maar zy hebben sich selven verongelijkt. Hun afgoden hebben hen niet gedient, dan om hun elende te vermeerderen, toen God geboden heeft hen te verdelgen. Dus heeft God d'Inwoonders van Mecha overvallen: hy heeft hen gestraft, om dat zy ongerechtig waren. Dit sal aan de genen, die voor de dag des Oordeels vresen, tot een voorbeelt dienen. Alle de mensen sullen daar vergadert worden; en alle de werelt zal deze dag zien, doch ik zal hem tot aan de gezette tyt vertragen. In deze dag zal niemant zonder mijn verlof spreken. Sommigen zullen daar rampzalig, en anderen zalig zijn. De rampzaligen zullen in 't helsche vuur wonen. Zy zullen roepen en klagen, zo zal de hemelen en d'aarde bestaan, en zo lang als 't God belieft, die 't geen doet, dat hem goetdunkt. De saligen sullen 't Paradijs genieten, daar zy eeuwiglijk sullen wonen, so lang als d'aarde en hemelen bestaan, en als's God belieft. Weest niet in twijfel van't geen, dat d'ongelovigen aanbidden. Zy aanbidden niets, dan d'afgoden, die hun vaders aangebeden hebben. Zeker, ik sal hen straffen, gelijk hun vaders gestraft wierden. Moises preekte't oude Testament, de bosen

hebben

hebben echter sijn geboden tegensproken. Indien God niet gezegt had dat hy hen in de dag des Oordeels straffen zal, hy zou hen altêe verdelgt hebben, om dat zy in een zeer grote doling sijn. Uw Heer sal yder naar sijn werken vergelden; hy weet al 't geen, dat zy doen. Onderhoud naaukeurigh lijk het geen, dat aan u geboden is, met de genen, die zich bekeert hebben. Doet niet tegen Gods Wet: hy siet al 't geen, dat gy doet. Neigt niet tot de begeerten der ongerechtigen: want anders sal 't helsche vuur u overvallen; en gy zult van bescherming berooft zijn. Bid God des avonts en des uchtens, en in een deel van de nacht. De gebeden wisschen de zonden uit; dit is de lering der Predikers, hebt gedult en volhard. God zal de vromen niet van hun vergelding beroven. Hy heeft den genen, die voor u geweest zijn, en hun nakomelingen verboden d'aarde te verontreinigen. Daar zijn echter zeer weinig onder hen, die zich daar af onthouden hebben. D'onrechtvaardigen hebben al 't geen, dat hen behaagde, gedaan, en zijn voor God schuldig geworden. Hy zal Mecha niet verdelgen, zoo haar stedelingen zijn geboden gehoorzamen: indien hy wilde, alle de werrelt zou van een zelve Godsdienst zijn. De genen, aan de welken hy zijn genade geeft, tegenstreven niet zijn wil. Zijn woort zal vervult worden. De hel sal vol zijn van duivelen, en van alderhande slach van bozen. Men heeft aan u vertelt, en gy hebt geweten alle de dingen, die hen nootwendig zijn, en die de Profeten voor desen geleert hebben; uw hart heeft daar af versterkt geweest: zy begrijpen de waarheit, en dienen tot een les aan de ware gelovigen. Zeg tot d'ongelovigen: Doet gy van uw zijde gelijck gy 't verstaat, wy zullen van d'onze doen gelijk wy verstaan, en verwacht het einde, wy zullen 't met u verwachten. Al 't geen, 't welck in de hemel, en op d'aarde is, behoort God toe. Alle menschen sullen eens voor hem vergadert worden: aanbid hem; geeft u aan zijn wil

over:

over: hy weet al 't geen, dat het volk doet.

Het Hooftdeel van Joſef, begrijpende honderd en dartien regels, te Mecha geſchreven. 11.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de barmhartige God. Deze tekenen zijn de tekenen van 't boek, 't welk het goet van 't quaat onderſcheid. Wy hebben d'Alkoran in d'Arabiſche taal uit de hemel doen dalen; gy zult'et miſſchien begrijpen. Ik zal u in d'Alkoran een der beſte dingen, die wy u ingegeven hebben, verhalen. Gy waart voor des ſelfs koomſt in 't getal der onkundigen. Gedenk dat Joſef tot zijn vader ſeide: Vader, ick heb in een droom de zon, en de maan geſien; ick heb geſien dat zy my aanbaden. Zoon, ſeide Jakob, vertel uw droom niet aan uw broeders; zy ſouden tegen u aanſpannen. De duivel is een openbaar vijant der menſchen. Gy zult van de Heer in deſe werrelt verkozen worden. Hy zal aan u de verklaring der dromen leren; hy ſal zijn genade over u, en over Jacobs geſlacht vervullen, gelijk hy haar over uw vaders Abraham en Iſaack vervult heeft. De Heer weet alles, en is zeer wijs. Joſefs geſchiedenis zal aan de nakomelingen tot een voorbeelt dienen. Gedenk hoe zijn broeders zeiden: Onze vader heeft onze broeder Joſef ſelf liever, dan ons alle t'ſamen; hy doolt grotelijks. Laat ons Joſef doden, en hem in enige verborge plaats, verre van ons werpen; ſijn afwezen ſal onſes vaders angeſigt vriendelijker tot ons maken; wy ſullen ons na ſijn doot bekeren. Een van hen ſeide: Dood hem niet; gy ſoud niet wel doen: maar werpt hem in de put: enig voorbyganger zal hem meênemen, en in een onbekent land voeren. Zy zeiden tot hun vader: Vader, waerom zend gy Joſef niet met ons in 't velt? wy zullen grote zorg voor hem dragen; en hy ſal ſich vermaken en vermeiden. Ik vrees, ſeide de vader, dat gy onachtſaam ſult zijn in hem te bewaren. Vreeſt gy, ſeiden

seiden zy, dat de wolf hem by ons sal eten, en dat wy geen kracht om hem te beschermen sullen hebben: Zy nameu hem's uchtens meê, en wierpen hem in een put. Wy gaven hem in dat hy aan hen voorseide wat hen van 't quaat, dat sy hem aandeeden, overkomen sou; maar zy konden 't niet begrijpen. Zy keerden des avonts weêr naar huns vaders huis, met d'ogen vol van geveinsde trauen, en zeiden tot hem: Wy speelden en liepen elk om 't best: Josef was by ons tuig gebleven; en ondertusschen quam een wolf, die hem geeten heeft: ghy wilt ons niet geloven, schoon wy u de waarheit zeggen. Zy toonden hem toen Josefs hemt, dat sy bloedig hadden gemaackt. Gy hebt dit gedaan, seide hy: gy sult'et voor God verantwoorden; hy is mijn beschermer; en hy nam hier meê gedult, sonder te roepen. In dese dag trok een Karavane by dese put heen, die daar uit water wilde putten, om te drinken. Zy lieten een emmer daar in sakken, aan de welk Josef sich vasthield, om daar uit te geraaken. Zy gaven hem klederen, en voerden hem heimelijck wech, en verkochten hem goetkoop voor geteet gelt. Zy wilden hem niet doden; daar in sy sich vroom betoonden. De geen, die hem in Egypten kocht, gebood aan zijn vrou zorg voor hem te dragen; en seide dat hy noch eens nut tot hun dienst sou zijn, en aan hen tot kint verstrekken. Dus stelden wy Josef in Egypten, en leerden aan hem de verklaring der dromen. Uw Heer is almachtig maar weinig lieden kennen hem. Toen Josef tot sijn mannelijke jaren gekomen was, gaven wy aan hem wetenschap en voorsichtigheit; dus vergelden wy de vromen. Zijns meesters gemalin wierd op sijn schoonheit verlieft: zy besloot hem eens in haar kamer, en wilde hem van minne aanspreken. God bewaar my, seide hy, van mijn meester te verraden; en van onkuisch te zijn, (hy behoorde onder 't getal der vromen) en vlood naar de de deur. Zijn meesteres liep hem na, en scheurde sijn hemt over de rug, om hem te doen staan. Zy bejegende

D'oostersche volken noemen Karavane een getal van menschen, te zamen vergadert om met malkander te reisen.

de haar gemaal achter de deur, en zeide tot hem: Wat anders verdient de geen, die uw huis heeft willen ontëeren, als gevangen gezet, en ſtrengelyk geſtraft te worden? Heer, zeide Joſef, zy heeft my aangezocht; dit kint, 't welk in de wieg, en van uw maagſchap is, ſal 'er getuig af wezen. 't Kint, dat in de wieg lag, zeide toen: Indien Joſefs hemt van voren geſcheurt is, zo zegt ſy de waarheit, en ſo is Joſef een lengenaar: maar indien 't hemt van achteren geſcheurt is, zo zegt Joſef de waarheit, en zy liegt. Toen haar gemaal Joſefs hemt van achteren geſcheurt zag, bekende hy dat 'er een groote boosheit was, en zeide tot Joſef: Neem acht op u, en zie wel toe dat deze zaak niet aan de dag koomt. Gy, zeide hy, tot zyn gemalin ſprekende, verſoek vergiffenis van uw misdrijf, gy zyt zekerlijk ſchuldig. De vrouwen die in de ſtat waren; zeiden onder malkander dat de gemalin van deze rijke man op haar knecht verlieft was geworden, dat zy hem om ſijn minne aangezocht had, en van de rechte weg afgeweken was. Zy, dit verſtaan hebbende, dëe een treffelijke maaltyt voor hen bereiden, en Joſef in de kamer, daar zy waren, treden, terwijl zy van de ſpijs ſneden. Zy wierden van Joſefs ſchoonheit zo verbaaſt en opgetogen, dat zy, in plaats van de ſpijs te kerven, in hun vingers ſneden. O God, zeiden zy, dit is geen menſch maar een Engel. Zy zeide toen tot hen: Daer ziet gy de geen, die ik zo vierigljk bemint heb. Zy verſocht noch in een andere tyt aan hem dat hy haar begeerte voldoen zou, en, ziende dat hy haar wil niet wilde vervullen, dreigde hem met de gevangenis, en dat zy hem elendig zou maken. O God, ſeide Joſef, ik wil liever gevangen zijn, dan 't geen doen, dat zy begeert: verlos my van haar boosheit, en behoed my van haar geilheit te believen, en in 't getal der bozen te wezen. Zijn Heer verhoorde zyn gebed; hy verſtaat en weet alles. Deze vrou, Joſefs ſtantvaſtigheit ſiende, oordeelde dienſtig hem voor eenige tyt in gevangenis te bren-

gen; en hy wierd met twee mannen gevangen gezet, van de welken d'een tot hem zeide dat hy gedroomt had dat hy druiven parste, om wijn te maken; en d'ander zeide tot hem dat hy gedroomt had dat hy broot op zyn hooft droeg, daar de vogels af aten. Zy verzochten van hem d'uitlegging van hun dromen, om dat zy hem voor een vroom man aanzagen. Hy zeide tot hen: Eer gy u ontnuchtert, zal ik uwe dromen verklaren. Ik zal eerstelijk 't geen, dat God aan my geleert heeft, aan u verhalen, en hoe ik de wet der ongelovigen verlaat en verwerp, en de wet onzer vaderen Abraham, Isaak en Jacob omhels. Wy moeten niet veel goden aanbidden. De genen, die in Gods eenheit geloven, zyn met zyn genade begaaft; maar weinig lieden bedanken hem daar af. O gevangenen, wie heeft meer vermogen, of d'afgoden, of een enig God, die almachtig is? De goden, die gy aanbid, zyn niets, dan afgoden, die gy en uw vaders met zulk een naam noëmt, als u goetdunkt. Gy hebt geen reden om hen aan te bidden: God gebied het niet aan u; maar hy beveelt het u hem alleen aan te bidden. Dit is de rechte weg; maar 't grootste deel des werrelts kent hem niet. O gevangenen, een van u zal aan zyn meester wijn te drinken geven, en d'ander zal gehangen worden, en de vogelen zullen hun aas op zyn hooft zoeken. De verklaring die gy van my versocht hebt, sal vervult worden. Hy bad de geen, die in 't leven zou blijven, dat hy aan hem zou gedenken, als hy by zyn meester wezen zou. Maar de duivel dee hem Josefs geheugenis verliezen: invoegen dat Josef geheele negen jaren gevangen bleef. In deze tyt zag de Koning van Egypten in zyn droom zeven vette koejen, die van zeven magere koejen verslonden wierden, en zeven groene en zeven dorre aren. Hy verzocht van zyn Leeraars de verklaring hier af. Zy antwoordden dat deze droom geheel verwart was, en dat zy de verklaring daar af niet wisten. De gevangen, die verlost

was,

was, zeide dat hy wel haast de verklaring van deze droom zou zeggen, en gedacht aan Josef, die hy roepen deê, en tot de welk hy zeide: O eerlyk man, verklaar ons wat zeven vette koejen, van zeven magere koejen geeten, en zeven groene, en zeven dorre aren bedieden; ik zal misschien naar de Koning, en naar zyn volk keren; en zy zullen misschien de verklaring van deze droom leren. Josef zeide tot hem: Gy zult het lant zeven achtereenvolgende jaren bezajen, die zeer overvloedig in vruchten zullen zyn. Bewaar uw oogst in d'aren, en neem alleenlyk 't geen, dat aan u nodig om te leven zal wezen. Daar na zullen zeven magere en onvruchtbare jaren komen, in de welken 't volk veel te lijden zal hebben. De Koning van Eypten, de verklaring van deze droom verstaan hebbende, gebood dat men Josef roepen zou. De bode zeide: O Josef, keer weêr naar uw meester, en versoek van hem de verklaring der vrouwen, die zich in de vingeren sneden. Hy wist hun boosheit. Hy deê hen vergaderen, en vraagde hen wat hun voorneemen was, toen zy u van minne aanzochten. Zy antwoordden dat zy in u geen zonde kenden; en zyn vrou beleed de waarheit: zy zeide dat zy u aangezocht had, maar dat gy een eerlyk man zyt. Josef antwoordde: Zulks maakt bekent dat ik geen verrader van myn meester in zyn afwezen ben. God geleid niet de verraders: ik wil niet zeggen dat ik een mensch zonder zonde ben. De geest van de mensch is tot quaat genegen, uitgezondert de genen, aan de welken God een bezondere genade bewezen heeft. Hy is goedertieren en barmhartig aan de geen, die 't hem goetdunkt. De Koning, met Josef gesproken hebbende, nam hem in 't getal zyner huisgenoten, en maakte hem Overste van sijn schatten en inkomsten, om dat hy hem voor een gaau en getrou man, en voor een goede huishouder kende. Wy stelden door onze bezondere jonst Josef in 't lant van Egypten, daar hy 't geen deê, dat hem

goetdocht. Ik beroof de vromen niet van hun vergelding op aarde; maar de vergelding van d'andere werrelt is noch groter voor de genen, die in mijn wet geloven, en mijn vrees voor ogen hebben. Iosefs broeders zijn weêrgekeert om koren te kopen, en Iosef zeide tot hen: Als gy weêrkeert, zo brengt uw kleine broeder van vaders wegen met u: Gy sult zien dat ik u goede maat sal geven, en mijn gasten wel herbergen. Maar indien gy hem niet meê brengt, zo zal 'er geen koorn voor u zyn: genaak dit Koninkryk niet zonder hem. Zy antwoordden: Heer, zyn vader bemint hem boven maten: wy zullen echter pogen 't geen te doen, dat gy aan ons beveelt. Hy gebood aan zyn dienaars dat zy 't gelt van 't koorn op de gront van zijns broeders zakken zouden leggen. Zy zullen, zeide hy, misschien weêrkomen, of deze weldaat bekennen, als zy in hun lant gekeert zijn. Zy, weêr by hun vader gekomen, zeiden tot hem: Vader, daar is geen meer koorn voor ons, zo onse kleine broeder niet met ons trekt; maar indien hy meêtrekt, zo zullen wy goede maat hebben; en wy zullen voor hem zorgen. Gy zult, zeide Jacob, voor hem zorgen gelijk gy te voren voor uw broeder Iosef gezorgt heb. God zal hem beter bewaren dan gy; hy is de Barmhartige der barmhartigen. Toen zy hun zakken van 't koorn leeggemaakt hadden, vonden zy hun gelt op de gront leggen. Vader, zeiden zy, wat begeren wy meer? Ons gelt is ons weêrgegeven; en wy hebben broot voor ons gezin. Laat toe dat wy onse broeder met ons nemen; wy zullen daarom te beter maat hebben; zulks is gering voor de Koning van Egypten. Ik zal hem niet met u zenden, 't en zy gy my alle voor God zweert dat gy hem weêrbrengen zult, zo 'er geen zeer groot beletsel is. Zy zwoeren dat zy sijn begeerte zouden volbrengen. Hy zeide toen: Ik neem God tot getuig van uw eed. O mijn kinderen, treed niet alle gelyk in de stat, maar koomt tot verscheide poorten in; op dat het volk

geen

geen quaad bedenken op u krijgt. God gebied het geen, dat hem goetdunkt: ik heb alle myn vertrouwen in hem gestelt. Alle de ware gelovigen moeten zich aan zyn wil overgeven. Zy traden in de stat, gelijk hun vader hen geboden had, om hem te vernoegen. Toen zy voor Josef gekomen waren, nam hy zijn kleine broeder by der hant, en zeide tot hem: Bekommer u niet met het geen, dat uw broeders overkomen zal. Na dat hun zakken gevult waren, deê hy een schaal, met gesteenten verciert, in zijns broeders zak steken, en af kondigen dat de gene van de Karavane des Konings schaal gestolen hadden, en zond mannen na hen, om de schaal te zoeken. Deze vreemdelingen zwoeren dat zy haar niet gezien hadden, en dat zy niet om te stelen in Egypten waren gekomen. Zy wierden borg voor malkander, en zeiden dat de geen, die haar gestolen had, verdiende gestraft te worden. Men vond de schaal in de zak van sijn kleine broeder, die hy vatten deê; en hy beschuldigde hen alle van dievery. Heer, zeiden zy, zijn vader is out: hy zal om des zelfs afweezen boven maten bedroeft zijn. Neem een van ons in zijn plaats: gy zult eindelijk bekennen dat wy vroom en oprecht zijn. God behoed my, zeide hy, dat ik iemant anders zou houden, als de geen, die in de dievery betrapt is, want dat waar ongerechtigheit. Zy, zich buiten hoop van hun broeder te verlossen ziende, bergden zich in een geheime plaats, van de stat afgelegen, daar d'oudste tot zyn broeders zeide: Gy weet d'eed, die wy in ons vertrek gedaan hebben, en hoe wy ons voor desen tegen Josef hebben gedragen. Ik zal niet uit Egypten trekken zonder verlof van onze vader. God is zeer gerechtig; hy zal van my, en van onze broeder 't geen bevelen, dat hem believen zal. Keert weêr naar onze vader, en zegt tot hem: Uw zoon is in dievery betrapt. Wy hebben 't gezien, en onze best gedaan om hem te verlossen; de genen van de Karavane zullen 'er getuigē af sijn. Iacob seide tot hen in hun weêrkering:

Gy zijt oorzaak van dit ongeval; het heeft u niet mishaagt. Hy, gedult nemende, zeide: God zal misschien aan mijn kinderen de genade doen van dat zy in gezontheit weêrkeeren: hy weet in hoedanig een staat ik ben; hy is zeer voorzichtig in't geen, dat hy beveelt. Hy vertrok zich boven maten, bedroeft van zijn kinderen, en beweende 't verlies van zijn zoon Iosef; hy had geduriglijk d'ogen vol tranen, en droeg een grote droefheit in zijn hart. Zijn kinderen zeiden tot hem: Gedenkt gy noch aan Iosef, om u leiden te vermeerden en u einde te verhaasten? Ik ben, antwoorde hy, boven maten bedroeft: ik geef alles aan Gods wil over; hy heeft aan my 't geen geleert, dat gy niet weet. Mijn kinderen, keert weêr naar Egypten, en vraagt na in tijding van uw twee broeders. Wanhoopt niet van Gods geest, daar af niemant wanhoopt, dan de bozen. Toen zy by Iosef gekomen waren, zeiden zy tot hem: De hongersnoot, die in ons lant is, heeft ons boven maten geplaagt, en ons gewdongen veelmaal te komen, om koorn te kopen. Gy hebt ons door uw jonst goede maat gegeven, en door aalmoessen ons onze gelt doen weêrgeeven: God wil u vergelden; hy vergeld de genen, die aalmoessen geven. Hy zeide tot hen. Hengt u't geen, dat gy aan uw broeder Iosef gedaan hebt? Zy antwoordden: Zeker, gy zijt Iosef niet. Ik ben Iosef, zeide hy, en zie daar mijn broeder Benjamin. God heeft zijn genade aan ons gegeven. Hy vergeld de geen, die zijn vrees voor ogen heeft, en die geduldig in zijn lijden is. Hy berooft de vromen niet van vergelding. God, antwoordden zy, heeft zijn genade over ons uitgestort, met dat hy u bewaart heeft: wy hebben grotelijks tegen u misdaan. Weest niet beschaamt, zeide hy tot hen: God vergeeft u heden deze zonde; hy is goedertieren en barmhartig. Keert weêr naar uw vader, en brengt hem dit hemt; werpt 't hem op zijn aangezicht; hy zal 't gezicht weêrkrijgen, en koomt hier weêr, met

alle

alle uw gezin. De Karavane was noch tet halver weg van haar weêrkeering, toen Jacob tot de genen, die by hem waren, zeide: Ik riek de reuk van mijn zoon Iosef: gy spot met my; maar 't geen, dat ik zeg, is zeer waarachtig. Zy zeiden tot hem, dat hy noch in zijn oude doling was. Enige dagen daar na quam een van zijn zonen, met tijding van Josef, en wierp op hem 't hemt, dat Josef aan hem gegeven had. Hy kreeg terstont het gezicht weêr, en zeide: Heb ik niet altijt tot u gezegt, dat ik 't geen weet, 't welk gy niet weet? Zy zeiden: Vader vergeef ons, en bid God om vergiffenis voor ons, die hem grotelijks versteurt hebben. Hy antwoordde: Ik zal van de Heer vergiffenis voor u verzoeken: hy is goedertieren en barmhartig. Toen zy voor Iosef gekomen waren, nam hy zijns vaders hemt, en zeide tot hem: Koomt enbeschroomt in Egypten, Hy deê hem neêtzitten, en zijn broeders bogen zich voor hem. Vader, zeide hy, zie hier de verklaring van mijn oude droom; God heeft hem waarachtig gemaakt. Hy heeft aan my de genade gedaan van my uit de gevangenis te verlossen, en u tot hier toegebracht te hebben. Hy heeft een einde van de nijt gemaakt, die de duivel tusschen mijn broeders en my gebracht had. De Heer is milt aan de geen, die 't hem goetdunkt. Hy weet wat aan zijn volk nootwendig is, en is zeer voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. Heer, gy hebt goederen, en de wetenschap van dromen te verklaren aan my gegeven: Heer des hemels, en der aarde, gy zijt mijn beschermer. Bewijs aan my de genade van in uw wet te sterven, en stelt my in 't getal der vromen. Deze geschiedenis, die ik aan u verhaal, is zeer oud. Gy waart niet by zijn broeders, toen zy tegen hem aanspanden. 't Grootste deel van 't volk is echter ongelovig. Verzoek van hen geen vergelding van dat gy d'Alkoran gepreekt hebt: hy onderwijst alleenlijk de wijzen. Hoe veel tekenen van Gods Eenheit zijn'er in de hemel, en

Hy spreekt tot Mahomet.

d'aarde? 't Volk gelooft'er echter niet in, en 't grootſte deel bid d'afgoden aan. Zeker, God zal hen onvoorziens, en in een tijt, die zy niet weten, ſtraffen. Zeg tot hen: Zie daar de rechte weg. Ik roep de genen, die my volgen, tot de wet der zaligheit, en tot het licht. Ik dank God van dat ik niet in 't getal der ongelovigen ben. Wy hebben voor dezen niet dan menſchen gezonden, om 't volk t'onderwijzen. Zullen de menſchen niet aanmerken hoedanig 't einde der bozen, die voor hen waren, geweeſt zijn. Het Paradijs is voor de vromen. Zult gy u niet bekeren? Zy hebben onze Profeten alle hoop van hun bekering doen verliezen; en zy geloofden dat zy leugenaars waren: maar wy hebben hen beſchermt, en de genen, die 't ons goetdacht, van hun boosheit verloſt. Niets zal de bozen van de ſtraf hunner misdaden bevrijden. Zy zullen aan de verſtandigen tot een voorbeelt dienen. D'Alkoran begrijpt geen laſteringen, maar beveſtigt d'oude Schriften, en leert den ware gelovigen de weg der zaligheit.

12. *Het Hooftdeel van de Donder, begrijpende drieënveertig regels, te Mecha geſchreven.*

Bezie Gelaldyn, en Bedaoi.

IN de naam van de goedertieren en barmhartige God. Ik ben de zeer wijſe en barmhartige God. Deze geboden zijn de geboden van 't boek, 't welk van wegen uw Heer gezonden is; dit is een ſeer waarachtig ding; maar weinig willen 't geloven, 't is van Gods wegen gezonden, die de hemel zonder ſteun en pyler, die men zien kan, opgeheven heeft, en alles ſchikkende, in zijn troon zit. Hy doet de zon en maan tot aan de genoemde dag bewegen. Hy ſchikt alles naar zijn wil, en openbaart aan 't volk de tekenen van zijn almachtigheit. Gy zult miſſchien in de verrijzenis van 't vleeſch geloven. Hy heeft d'aarde uitgeſtrekt, en de bergen opgeheven: hy doet de vloeden vlieren, en heeft alderhande vrugten, 't mannelijk en 't vrouwelijk geſchapen, en dekt de dag door de duiſterheit des nachts. Deze

din-

dingen zijn tekenen van zijn Eenheit by de genen, die hen aanmerken. Hy heeft veel verſcheide velden geſchapen, en ook tuinen, die vol van druiven, en van veel verſcheide vruchten zijn. Hy heeft dikke palmbomen geſchapen, gelijk ook boſſchen en wilderniſſen, en andere dingen, die over de velden verſpreid zijn, daar af ſommigen van wateren worden beſproeit, en d'anderen een aangenamer ſmaak hebben. Deze dingen zijn tekenen van zijn Eenheit by de genen, die hen aanmerken. Gy verwondert u over de leugenen der ongelovigen; maar verwonder u over hun redenen, als zy de verrijzenis loghenen, en zeggen: Hoe! zal God ons nog eens van 't ſlijk der aarde maken, als wy, aarde zullen wezen? en zullen wy een nieu volk zijn? Zy ſijn boos, en ſullen ketenen om de hals hebben, en eeuwiglijk in 't helſche vuur blijven. Zy ſtorten zich in eeuwige pijnen, en verachten Gods barmhartigheit. Hun voorgangers hebben gelijk zy gedaan; maar God is goedertieren tegen de genen, die zich bekeren. Straf ſtrengelijk de hardnekkige ongelovigen. Zy ſeiden: Wy ſullen niet in de Profeet geloven, ſo wy niet enige wonderdaat ſien verſchijnen. Zeg tot hen: Ik ben niet geſonden, dan om Gods woort te verkondigen. Hy heeft lieden aan yder volk geſonden, om hen de rechte weg te leren. Niets in de werrelt is voor hem verborgen. Hy weet wat de vrouwen in hun buik dragen. Hy weet de tijt en 't ogenblik van yder ding, het tegenwoordige, verlede, en toekomende; hy is groot en almachtig. Hy weet het geen, dat gy verborgen houd, en openbaar maakt. Hy weet waar de genen zijn, die zich met de duiſterheit van de nacht bedekken, en de genen, die in de klaarheit des dags wandelen. Yder heeft door zijn gebied een bewaarder, die op 't geen merkt, dat hy doet; en hy berooft niemant van de genade, zo hy ſijn goddelijke Majeſteit niet vergramt heeft. Niemant kan hem beletten de geen te ſtraffen, die 't hem

goetdunkt. Hy is 't, die de blixem; de welk de menſchen verſchrikt, aan u doet verſchijnen, en die zijn ſchepſelen door de regen voed, die hy neêr doet vallen. Hy ſchept de wolken, met vochtigheit beladen, hy doet de donder rommelen, ſchiet de blixem uit, en treft daar meê de genen, die 't hem goetdunkt. D'Engelen ſidderen in zijn tegenwoordigheit; en nochtans twiſtredenen de bozen van zijn almachtigheit. Men moet hem aanroepen. De gebeden der gener, die een ander God, als hem, aanroepen, zijn onnut. Zy zijn gelijk de genen, die dorſt hebben, en de hant naar een ſpringbron uitſtrekken, daar zy niet by konnen komen. 't Gebed der ongelovigen is goddeloosheit. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, de ſchaduw van d'uchtent, en de duiſterheit van d'avont veroetmoedigen zich voor God door gewelt, of door liefde. Zeg tot hen: Wie anders, als God, is Heer des hemels, en der aarde? wie anders, als God, zal u beſchermen? Uw afgoden konnen u geen goet of quaat aandoen. Is de blinde met de klaarziende, en de duiſternis met het licht gelijk? zullen zy de ſchepſelen, in plaats van de Schepper, aanbidden. God heeft alles geſchapen, en is almachtig: hy doet de regen van de hemel dalen, en de beeken, met ſchuim bedekt, in de dalen vloejen. 't Gout, zilver, en de metalen, die gy ſmelten doet, om u te verçieren, en te verrijken, zijn gelijk het ſchuim. Dus leert God het geen, dat nut, en dat onnut is: 't ſchuim verdween vaerdiglijk, en brengt den menſchen geen nut toe: dus verdween de leugen voor de waarheit. Dus ſpreekt God door gelijkenis tot de genen, die hem gehoorzamen, en geeft aan hen het Paradijs. Alle de rijkdommen van d'aarde, ja en noch zo veel, zouden d'ongelovigen niet konnen vrijkopen: zy zullen eeuwiglijk in 't helſche vuur geſtraft worden. Wie weet dat de waarheit, in dit Boek begrepen, niet van God aan u gezonden is? De genen, die 'er af twijffelt,

is

is verblint; en de verſtandigen twijffelen'er niet af. De genen, die 't geen, dat zy aan God beloven, voldoen, die niet tegen zijn geboden doen, die ſijn vrees voor ogen hebben, die de dag des oordeels vrezen, die om de liefde van ſijn goddelijke Majeſteit in hun lijden geduldig zijn, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, die heimelijk en in 't openbaar aalmoeſſen uitreiken, en die door hun goede werken hun zonden uitwiſſchen, zullen zalig zijn, en met hun vader, vrouwen en gezinnen in 't hof van Eden gaan: d'Engelen zullen hen beſoeken, hen groeten, en tot hen zeggen: Ziet daar de vergelding van u volſtandigheit, ſiet daar d'eeuwige genade. De genen, die tegen hun beloften doen, die Gods geboden ongehoorzaam zijn, en d'aarde verontreinigen, zullen van God vervloekt zijn, en ſtrengelijk geſtraft worden: hy geeft en beneemt de goederen den geen, die 't hem goetdunkt. D'ongelovigen hebben ſich om de goederen van d'aarde verblijd, maar deze goederen zijn gering, zo men de genen aanmerkt, die in d'andere werrelt zijn. Zy ſeggen: Indien Mahomet niet van Gods wegen enige wonderderdaat verſchijnen zo zullen wy hem niet geloven. Zeg tot hen: God geleid en verleid de geen, die 't hem goetdunkt. Hy verzekert het hart der gener, die in zijn Wet geloven. 't Gedenken aan God verzekert het hart der ware gelovigen. De genen, die goede werken doen, zullen zalig worden. Wy hebben u gezonden gelijk wy d'andere Profeten aan de genen, die voor u waren, gezonden hebben. Onderwijſt het volk 't geen, dat wy u ingegeven hebben, toen zy u ongehoorzaam waren. Zeg tot hen: God is mijn Heer: daar is niet dan eenig God; ik heb my geheel aan zijn goddelijke wil overgegeven; mijn toevlugt is tot zijn goetheit. Zoo d'Alkoran de bergen deê gaan, d'aarde openenen, en de doden verrijzen, alles zou van God voortkomen. De ware gelovigen moeten niet wanhoopen. God zal, als 't hem goetdunkt, alle de werrelt op de rechte

weg

weg geleiden; en d'ongelovigen zullen de ſtraf van hun misdaden niet ontgaan. Gy zult by hen wonen tot dat Gods woort vervult is: hy doet niet tegen 't geen, dat hy belooft. Zy hebben met de Profeten, die voor u gekomen zijn, geſpot. Ik heb de tijt van hun ſtraffing opgeſchorſt, en hen in 't einde ſtrengelijk geſtraft. Maar met wat ſtraffingen? Ziet God niet het geen, dat van yder gedaan word? Zy zeiden dat God medegenoten heeft, aan de welken zy namen naar hun believen gegeven hebben. Zult gy iets aan God leren? De bozen hebben behagen in hun boosheit, en zijn van de rechte weg afgedwaalt. De geen, die van God verleid is, zal niemant vinden, die hem geleid: hy zal in deze, en noch meer in d'andere werrelt geſtraft worden. Niemant, dan God, zal hem konnen bergen. Het Paradijs is aan de genen belooft, die zijn vrees voor ogen hebben: zy ſullen eenwiglijk alderhande vernoeging genieten. Zodanig is 't einde der vromen, maar 't helſche vuur is voor d'ongelovigen bereid. De genen, aan de welken wy de kennis der Schriften hebben gegeven, verblijden zich met de lering, die wy aan u gezonden hebben. Daar zijn lieden, die een deel daar af verloggenen; zeg tot hen: Ik beveel u niet dan een eenig God aan te bidden; hy is een zekere toevluge der vromen. Wy hebben d'Alkoran in d'Arabiſche taal gezonden, op dat d'Aarabiers hem zouden begrijpen. Indien gy de begeerte der ongelovigen volgt na dat gy kennis van Gods eenheit hebt verkregen, wie zal u konnen beſchutten of beſchermen? Wy hebben Profeten voor u gezonden, en hen geboden te huwen; en zy hebben kinderen gehad. De Profeten konnen zonder Gods toelaten geen wonderdaat doen. 't Einde van alle dingen is in Gods Boek geſchreven: hy wiſcht'er uit, en laat'er in blijven, dat hem goetdunkt; het kan niet verandert worden. Ik zie dat enigen der bozen voorgenomen hebben u te doden: gy zijt alleenlijk verplicht hen te preken. Ick zal rekening van hun zonden houden,

om

om hen te ſtraffen. Zien zy niet dat hun landen en bezittingen dagelijks door uw veroveringen verminderen? God beveelt het geen, dat hem beliefr. Niemant kan zijn oordelen ontgaan. Hy is zeer naaukeurig in 't rekenen. Hun voorzaten hebben zich loos geveinſt, gelijk zy; maar God overtreft hen in loosheit. Hy weet het goet en quaat, dat yder doet. Zy zullen eens bekennen aan wien het Paradijs toebehoren zal. Zy zeggen dat gy geen Profeet zijt. Zeg tot hen: 't Is genoech dat God getuig van de waarheit tuſſchen u en my is. Wie weet al 't geen, dat in 't Boek van zijn goddelijke Majeſteit geſchreven ſtaat?

't Hooftdeel van Abraham, begrijpende vijftig regels, te Mecha geſchreven. 13.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de barmhartige God. Dit Boek! Wy hebben 't aan u gezonden om 't volk uit de duiſterniſſen te doen gaan, en tot het licht, en tot de weg van uw Heer, die altijt verwinner en heerlijk is, te doen geleiden. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, behoort God toe. Ramp is over d'ongelovigen; zy zullen in 't einde des werrelts zeer grote pijnen gevoelen. De genen, die de goederen van deze werrelt boven de genen des hemels ſtellen, die van de weg des weis afdwalen, en die haar willen verkeren, zijn in een zeer grote doling, die verre van de waarheit af is. De Profeten hebben de taal der gener geſproken, aan de welken zy gezonden waren, om hen t'onderwijzen. God verleid en geleid de geen, die 't hem goetdunkt? hy is almachtig en voorzichtig. Wy zonden Moiſes met wondertekenen, om de kinderen van Iſrael uit de duiſterniſſen te trekken, en tot het licht te geleiden. Hy heeft de geboden des weis aan hen geleert, om tot onderwijs aan de genen te dienen, die volharden in wel te doen, en die van de weldaden, de welken zy ontfangen hebben, niet ondankbaar zijn. Moiſes ſprak tot

zijn volk, en zeide: gedenk aan de weldaat, die God aan u gedaan heeft. Hy verloste u van Faraos lieden, die u grote pijnen deden lijden, die uw kinderen doodden, uw vrouwen mishandelden, en die (van God gezonden, uit oorzaak van uw zonden) u grote qualen deden lijden. De Heer heeft gezegt: Indien gy niet ondankbaar zijt, zo zal ik mijn jonsten over u vermeerderen; en indien gy boos sijt, zo zult gy gestraft worden. Moises zeide tot zijn volk: Indien gy en alle de menschen boos zijn, zo weet dat God altijt heerlijk zal wezen, en u niet behoeft. Weet gy niet wat te voren aan de lieden van Noah, Aad, Temod, en aan hun nakomelingen is gebeurt; de welken van niemant bekent is geweest, dan van God, uit oorsaak van hun groot getal? Hy zoud door zijn Proseten zijn geboden aan hen. Zy beten van gramschap op hun vingers, en zeiden tot hen: Wy verwerpen en verdoemen uw lering. De Proseten zeiden tot hen: Is'er enige twijffel in 't geloof van Gods eenheit, die een Schepper van hemel, en van d'aarde is? Hy roept u, om u uw sonden te vergeven, en stelt uw straffing tot aan de genoemde dag uit. Zy antwoordden: Gy zijt menschen gelijk wy: wilt gy ons beletten de goden onzer vaderen t'aanbidden? Breng ons redenen by, die kragtig genoech zijn om 't geen, dat gy verkondigt, te bewijsen. De Proseten seiden: Wy zijn menschen gelijk gy; maar God geeft zijn genade aan de geen, die 't hem goetdunkt. Wy zijn door des selfs toelating tot u gekomen. De ware gelovigen moeten in hem vertrouwen. Waarom zouden wy ons niet aan Gods wil, die ons op de rechte weg geleid heeft, overgeven? Wy zullen volharden in wel te doen. De vromen vertrouwen in zijn goddelijcke Majesteit. D'ongelovigen zeiden toen tot hen: Wy sullen u uit onz lant bannen, zo gy niet van onse godsdienst zijt. Maar God heeft hen ingegeven dat d'ongelovigen vergaan sullen en dat sy na hen d'aarde zullen bewonen, en dat hy de genen zal beschermen, die zijn vrees

vrees voor ogen hebben, en die de ſtraffen vrezen, de welken hy voor de bozen bereid heeft. De Profeten wierden van God beſchermt, en de hardnekkige bozen wierden verdelgt. Zy zullen in de hel geſtoten worden, en water vol van etter, pis en bloet drinken. De Doot zal zich van alle zijden voor hun ogen vertonen, eer zy deze drank neêrgezwolgen hebben. Zy zullen in dit ongeluk niet ſterven, maar noch groter pijnen lijden. De goede werken, die van de bozen gedaan worden, zijn gelijk het ſtof, dat door een geweldige wint wechgedreven word; en zy zullen onnut aan hen zijn. Zy zullen verdelgt worden, om dat zy van de waarheit afwijken. Zien zy niet dat God de hemel en d'aarde geſchapen heeft, dat hy hen verdelgen, en, zo 't hem goetdunkt, een nieu volk in hun plaats ſcheppen kan? Dit is niet zwaar voor God, aan de welk alles bekent is. De zwakſten der gener, die de bozen gevolgt hebben, zullen in de dag des Oordeels zeggen: Wy hebben u gehoorzaamt; zult gy ons heden van Gods ſtraffing bevrijden? Zy zullen antwoorden: Indien God ons op de rechte weg geleid had, zo zouden wy u ook daar op geleid hebben. Wy zijn rampzalig gelijk gy. Wy roepen en klagen in ons ongeluk; maar wy vinden geen toevlucht noch beſcherming. De duivel zal tot hen zeggen: 't Geen; 't welk God aan u belooft heeft, kan niet miſſen: Maar ik had het u voorzegt; ik heb door mijn bekoringen u zijn geboden doen ongehoorzaam zijn. Ik had geen andere macht op u, dan u te verzoeken: gy hebt my geen quaat aangedaan, toen gy naar my luiſterde; maar gy hebt u zelven quaat aangedaan. Ik ben niet uw beſchermer, noch gy de mijne. Ik heb boos geweeſt, toen ick te voren leed dat gy my aanbad. De hel is voor u, en voor alle ongelovigen bereid; zy zullen daar grote pijnen lijden. Maar de vromen zullen in't Paradijs ingaan, daar veel vloeden vloejen, en daar ſy eeuwiglijk met alderhande zegening en vernoeging ſullen wonen. Ziet gy niet hoe God door gelijkenis

ſpreekt?

ſpreekt? Een goed woort is gelijk een goede boom, die wortel in d'aarde geſchoten, en zijn takken ten hemel verheven heeft, en die, door toelating van zijn Goddelijcke Majeſteit, zijn vrucht in zijn tijt voortbrengt. Hy leert deze gelijkeniſſen aan 't volk; miſſchien zal 't 'er aan gedenken. Een quaad woort is gelijk een quade boom, die uit d'aarde gerukt is: daar is niets, 't welk hem ondersteunt; en hy is sonder wortel, en zonder vrucht. God verſterkt de ware gelovigen door zijn woort in deze en in d'andere werrelt, en misleid d'onrechtvaerdigen: hy doet het geen, dat hem goetdunkt. Ziet gy de genen niet, die zijn genade in boosheit hebben verandert, en die de genen, de welken hen gevolgt zijn, met hen in 't huis van verderf hebben doen wonen? Zy zullen eeuwiglijk in 't helſche vuur blijven. Zy zeggen dat God een medegenoot heeft, die met hem gelijk is, en dwalen af van de weg zijnet Wet. Zeg tot hen, Gy zult goet in deze werrelt hebben; maar de hel is de plaats, daar gy beſcheiden zijt. Zeg tot de ware gelovigen, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, en die in 't heimelijk en openbaar aalmoeſſen uitreiken, dat de dag komen zal, in de welck men niet zal mogen verkopen, noch kopen, en in de welk yder van zijn wercken vergolden zal worden. Zeg tot hen: God heeft d'aarde en de hemelen geſchapen, hy doet de regen van de hemel dalen, die alderhande vruchten doet voortkomen, om u te verrijken. Hy ſchiep het ſchip, dat door sijn toelating op d'aarde drijft. Hy ſchiep de vloeden, de zon, en de maan, die zich gedurigh lijk bewegen. Hy ſchiep de dag en nacht, en gaf aan u al 't geen, dat gy begeerde. De jonſten, die hy aan u bewezen heeft, zijn niet te tellen, noch te verhalen; en nochtans zijn de ſtedelingen van Mecha altijt boos en goddeloos. Abraham ſeide: Heer, beſchut deſe ſtat, en maak haar een toevlugt des werrelts: keer my en mijn kinderen af van d'aanbidding der afgoden; zy hebben een deel van 't volk verleit. De geen, die men volgt,

en

en uw Eenheit belijd, zal van de mijnen zijn: indien iemant my ongehoorzaam is, gy zijt goedertieren en barmhartig. Heer, een deel van mijn geslacht woont te Mecha, in een onvruchtbare plaats: bewijs aan hen de genade van in uw dienst te volharden; Buig het hart der menschen tot hen te beminnen: Verrijk hen met de vruchten der aarde; zy zullen misschien u daar af bedanken. Gy weet al 't geen, dat in de werrelt is; ik weet'et niet. Niets voor u verborgen, noch in de hemel, noch op aarde. Gelooft zy God, die Ismael en Isaak in in mijn ouderdom aan my gegeven heeft. Hy verhoort de gebeden, als't hem goetdunkt. Heer, bewijs aan my, en aan mijn geslacht de genade van in weldoen te volharden: verhoor mijn gebeden, vergeef my; vergeef mijn vader, en alle ware gelovigen in de dag des Oordeels. Denkt niet dat God onkundig is van 't geen, dat d'ongelovigen doen. Hy stelt de straffing van hun misdaden uit tot aan die dag, in de welk alle menschen ope ogen zullen hebben: in deze dag zullen zy hun zonden voor hun ogen zien; en hun hart zal vol van misstroostigheit zijn. Indien gy de dag des Oordeels aan 't volk preekt, heeft God (zullen de bozen zeggen) ons tot hier toe bewaart, om 't geen te doen, dat gy aan ons beveelt? Zeg tot hen: Hebt gy hier voor niet gezworen dat'er geen verrijzenis was? Gy hebt by d'ongerechtigen gewoont, en gezien hoe zy gestraft wierden, en hoe wy door gelijkenissen tot u hebben gesproken? Zeker, zy spannen te zamen; maar God kent hun samenspanning. Hun loosheit is de Profeet te tergen, en te zien, of hy de bergen zal doen bewegen. Denk niet dat God tegen 't geen zal doen, 't welk hy aan de Profeten belooft heeft: hy is almachtig, en wreekzuchtig Denk op die dag, in de welk d'aarde en de hemelen van gedaante sullen veranderen, en in de welk al 't volk verrijzen zal. In deze dag zal een enig almachtig God den menschen gebieden uit de graven te komen. Ghy zult in deze dagh de

bozen met hun ketenen gebonden zien; hun klederen zullen vol van pek en zwavel, en hun aangezicht met vuur bedekt wezen. God zal in deze dag yder naar zijn werken vergelden, of straffen: hy is naaukeurig om rekening te houden. Dit boek is gezonden om 't volk t'onderwijzen, en om aan de menschen te leren dat 'er niet dan een eenig God is: de wijzen zullen 'er aan gedenken.

14. *'t Hoofddeel van Hegir, begrijpende zevenenzeventig regels, te Mecha geschreven.*

Hegir is een dal by Mecha Bezie Kitabel tenoir.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de goedertiere en barmhartige God. Deze tekenen zijn de tekenen van d'Alkoran, die 't goet van 't quaad onderscheid. Hoe konnen d'ongelovigen 't geen verhopen, 't welk van de ware gelovigen verhoopt word? Geef hen over, dat zy (de goederen der armen) verslinden, dat zy zich rijk maken, en dat zy zich in hun hoop vernoegen; zy zullen eens zien hoedanig hun einde zal zijn. Wy hebben geen stat verdelgt voor dat de tijt, tot haar ondergang gestelt, verstreken was. Daar is geen volk, dat zijn nootschikking verhaasten of vertragen kan. De bozen zeiden: O mensch, die gelooft dat d'Alkoran aan u gezonden is, wy zullen zeggen dat gy een tovenaar zijt, tot dat d'Engelen ons verzekeren dat gy waarachtig zijt. D'Engelen zullen niet op aarde afdalen, dan om hen te straffen; en zy zullen de tijt van hun straffing niet konnen vertragen. Zeker, wy hebben d'Alkoran op aarde gezonden, en zullen hem zonder verandering bewaren. Wy hebben voor dezen Profeten d'een na d'ander gezonden, de bozen hebben met hen gespot, en hen veracht. Dus druck ick de boosheit in 't hart der bozen. Zy zullen niet in de Profeet geloven, en in de straf der geener vallen, die voor hen geweest hebben. Indien wy d'ingang des hemels voor hen openden, en indien zy (d'Engelen) in de schaduw van de deur za-

zagen intreeden en uitgaan, zo zouden zy noch zeggen dat hun egen, en zy zelven berovert waren. *Bezie Kitabel tenair.* Wy hebbende tekenen aan de hemel geschapen, en hen met starren vereiert, om de geest der gener die hen aanschouwen, te vernoegen. Wy hebben hen voor de pogingen des duivels beschut: maar de vijf-wonter volgt al 't geen, dat blinkt, en gelooft dat 'et een star is. Wy hebben d'aarde uitgestrekt, en de bergen naar evenredigheit verheven: wy hebben d'aarde alderhande vruchten doen voortbrengen, om u te voeden en verrijken. Wy hebben de sleutelen van haar schatten in onze macht behouden, om hen naar de maat, die noodzakelijk is, uit te delen. Wy deden een versche wint rijzen, en zonden regen, om d'aarde te besproejen. Gy doet haar vruchten niet voortkomen. Wy geven 't leven en de doot, en hebben de schikking van al 't geen, dat in de werelt is. Wy weten hoedanig de genen waren, die voor u zijn geweest; en hoedanig de genen zullen wezen, die na u komen. Ik zal hen alle in 't einde des werrelts vergaderen, om geoordeelt te worden. Wy hebben de menseh van 't slijk der aarde, en voor hem de duivel van vuur zonder rooek geschapen. Gedenk dat God tegen zijn Engelen gezegt heeft: Ik zal de menseh van 't slijk der aarde scheppen, en tegen hem blazen, om leven aan hem te geven: buigt voor hem, en aanbid hem. D'engelen, uitgesondert de duivel, hebben hem aangebeden. God zeide tot de duivel: Waarom aanbid gy de menseh niet? Hy antwoordde: Ick zal hem niet aanbidden; gy hebt my van vuur, en hem van 't slijk der aarde geschapen. God zeide: Vertrek uit het Paradijs; gy zult 'er tot aan de dag des Oordeels uitgebannen en vervloekt zijn. Heer, zeide de duivel, geef my uw vloek niet, dan tot aan de dag des Oordeels. Gy zult, zeide God, tot aan de genoemde dag vervloekt zijn. Heer, zeide de duivel, ik zal alle schepselen, quellen, om dat gy my gequelt hebt: ik sal maken dat zy u geboden ongehoorzaam zijn, uitgezondert de genen,

die in u zullen vertrouwen, en zich aan uw goddelijke wil overgeven. God zeide: 't is de rechte weg; gy hebt geen vermoogen op de vromen, die mijn wet volg'n, maar alleenlijk op d'ongelovigen, voor de welken de hel bereid is. De hel heeft zeven deuren, en yder deur heeft sijn bezonder bedrijf. De vromen zullen in ruinen wonen, die met heerlyke springbronnen verçiert zijn. Wy zullen hen van alderhande veete verlossen. Zy zullen, als broeders, met alle jonst en eerbiedigheit, op bedden rusten, en in een eeuwig geluk zijn. Boodschap den genen, die my aanbidden, dat ik goedertieren en barmhartig ben, en dat mijn straffingen ruw en streng zijn. Preek hen de geschiedenis van Abrahams gasten. Zy groetten hem, toen zy in sijn huis traden. Abraham was bevreest van hun koomst; maar zy zeiden tot hem: Vrees niet, wy sijn Gods Boden; wy boodschappen aan u, dat gy een zoon sult hebben, die een groot man zal zyn. Boodschapt gy my, zeide hy, dat ik in mijn ouderdom een kint zal hebben? Waarom spreekt gy dus? Wy zeggen u de waarheit, zeiden d'Engelen, wanhoop niet van Gods genade; niemant, dan de bozen, wanhopen van haar. O Gods Boden, zeide Abraham, wat eischt gy? Wy sijn gezonden om d'ongelovigen te verdelgen, en om alle 't gezin van Loth te verlossen, uitgezondert zyn gemalin, die onder de genen zal blijven, de welken gestraft zullen worden. Toen dese Boden by Loth quamen, zeide hy tot hen dat hy hen niet kende. Wy zijn, zeiden zy, by u gekomen, om dit volk van de twijffel, die 't van Gods Almachtigheit heeft, te verlichten. 't Geen, dat wy tot u zeggen, is zeer waarachtig. Doe uw gezin in dese nacht uit de stat trekken, en volgt het allengs. Dat niemant van u te rug zie; en ga daar men u gebieden sal. De bosen sullen alle des achteus verdelgt worden. De stedelingen quamen by Loth, om dese vreemdelingen te sien. Loth seide tot hen: Ik bid u dat gy u niet met mijn gasten be-

besmet. Vreest God, en onteert niet u zelven. Daar zijn mijn dochters, neemt hen. Zy zeiden: Wy beletten u niet uw gasten te herbergen; en zy bleven verwart in hun dronkenschap. Zy wierden 's ochtens van de donder overvallen. Wy hebben de stat het onderste boven gekeert; en deden stenen met vuur op hen regenen, die hen geheel verdelgt hebben. Dit zal aan de voorbygangers, die deze puin hopen zien tot een voorbeelt, en aan de genen, die in sijn goddelyke Majesteit geloven, tot een teken van Gods almachtigheit dienen. De genen, die de bosschen by Medina bewoonden, waren boos; maar wy hebben ons aan hen gewroken: zy hebben, gelijk het volk van Loths stat, aan de nakomelingen tot een voorbeelt gedient. De genen, die in 't dal van Hegir woonden, hebben de Profeten geloghent: wy hebben onze wonderdaden aan hen vertoont, en onse geboden aan hen geleert; doch zy hebben hen veracht. Maar zy rusten des ochtens in hun huisen, op de bergen gebout, en in hun vestingen, toen de donder hen overviel. Hun schatten hebben hen niet geborgt, maar zy wierden alle verdelgt. Wy hebben d'aarde en hemelen niet geschapen, dan tot een teeken van de waarheit, en van onse Eenheit. D'uur van 't Oordeel nadert. Ontrekt u van uw volk met zoetigheit; uw Heer, die alles geschapen heeft, weet alles. Wy hebben zeven tekenen, en de waardste Alkoran aan u geleert. Verlet u niet met de verscheide slach van goederen t'aanmerken, die van de bosen beseten worden: bedroef u niet, so sy in hun boosheit volharden. Zeg tot hen: Ik verkondig u niets anders, dan Gods woort, en de helsche pijnen. Wy sullen de boosen straffen, gelyk wy de genen straffen, die d'Alkoran hebben gedeelt, en een deel daar af aangenoomen, en het ander deel verworpen. Ik ben uw Heer. Ik sal hen rekening van hun bedrijf afeitschen. Preek het geen, dat aan u geboden is, en wijk van d'ongelovigen. Wy

Dit is de voorreden van d'Alkoran, die zeven regelen begrijpt.

zullen u van de geenen beschutten, die u bespotten, gelijk ook van de geenen, die d'afgoden aanbidden. Ik weet dat gy u om hun redenen zult bedroeven; maar loof en aanbid uw Heer tot aan de doot.

15. *'t Hooftdeel van de Honigby, begrijpende hondert achtentwintig regels, te Medina geschreven.*

Bezie Gelaldyn.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Gods straffing is niet verre; wenscht haar niet voor de tyt. Gelooft zy God: hy heeft geen medegenoot. Hy doet zyn Engelen afdalen, en zend zyn ingeevingen aan de geen, die 't hem goetdunkt. Verkondig den ongelovigen zyn macht, en de helsche pijnen. Daar is geen God als hy; vreest hem: Hy heeft d'aarde en de hemelen geschapen. Hy is machtiger dan uw afgoden. Hy heeft de menseh van 't slijk der aarde geschapen; en hy is echter hardnekkig in zyn hoogmoed. Hy heeft de reine beesten tot uw gebruik geschapen; gy trekt'er groot voordeel en nut af, om u te kleden, en te spijsen. Gy ziet hun schoonheit, als zy zich mesten, en weiden: zy dragen de last, en al 't geen, dat gy begeert, in de steden, en daar by 't geen, 't welk gy niet zonder hen; dan met zeer grote arbeit, kont dragen. God is goedertieren en barmhartig tot u. Hy heeft de paarden, mulen en Ezels geschapen, om u te dragen. Hy heeft veel treffelijke dingen geschapen, daar af gy geen kennis hebt. Hy leert de rechte weg aan de geenen, die zyn geboden onderhouden. Indien hy gewilt had, hy zou u allie op de weg zijner wet geleid hebben. Hy zond water van de hemel, om uw dorst te lesschen, en om de planten en bomen, die uw kudden voeden, te doen voortbrengen. Hy doet d'olijfbomen, palmbomen, wijngaarden, en alderhande vruchten voortkomen. Deze dingen zyn blijken van sijn Eenheit voor de geenen, die hen aanmerken. Hy heeft de nacht, de dag, de zon, de maan en de starren, die zich naar

zijn

zijn wil bewegen, geschapen: deze dingen zijn tekenen van zijn almachtigheit by de genen, die wijs zijn. Hy heeft al 't geen, dat op aarde is, verscheiden van verwe, aart en geslachte geschapen; gelijk ook de zee, die visch, parrelen, en anderen gesteenten, om u te verçieren, aan u geeft. Gy ziet dat de schepen op de wateren drijven, en, tot voordeel van uw koophandel, de golven doorsnijden; gy zult misschien God van zyn jonsten bedanken. Hy heeft de bergen opgeheven, om d'aarde vast te stellen, en haar te beletten zich te bewegen. Hy heeft de vloeden geschapen, en wegen gestelt om u te geleiden: Hy heeft 'er de starren geschapen, om u by nacht op de zee te wijzen, en de bergen om by dag uw weg te kennen. Wie anders als hy kon 't geen scheppen, dat hy geschapen heeft? Zult gy 'er nooit op denken? Gy kont geen rekening van zijn jonsten houden: hy is heel goedertieren, en barmhartig, en weet de geheimenis van uw zielen. D'afgoden, die gy aanbid, konnen niets scheppen: in tegendeel, zy zijn geschape en dode dingen, zonder beweging, en die niet weten in welke tyt de werelt vernisen zal. Uw God is een enig God. De genen, die niet in 't einde des werelts geloven, de genen, die zyn Eenheit loggenen, en de genen, die zich van hun valsch geloof beroemen, worden niet van zyn goddelijke Majesteit bemint. Als men hen van 't geen ondervraagt, dat God (Mahomet) ingegeven heeft, zo antwoorden zy dat hy niet dan fabelen van d'Aaloudheit preekt: maar zy zullen in de des Oordeels hun pak dragen. Zy, die hen van de rechte weg afgeleid, en hem niet gekent hebben, zullen hun pakken dragen. De genen, die voor hen waren, hebben bedriegers geweest. God heeft hun woningen omgeworpen, en de stukken zijn op hen gevallen; hy heeft hen gestraft, toen zy 'er minst op dachten. Hy zal hen in de dag des Oordeels beschaamt maken, en hen vragen waar hun afgoden zijn, om de welken zy tegen de ware gelovigen

twiſtredenden. De genen, die kennis van Gods gebo-
den hebben, verſekeren dat de ſchande op 't voor-
hooft der ongelovigen ſal ſijn, en dat d'Engelen hen,
om de lelijkheit van hun zonden, doden zullen. Zy
zullen in d'uur des doots zeggen, dat zy in God ge-
loven, en dat zy berou van hun misdaden hebben.
God weet het geen, dat zy gedaan hebben; hy zal hen
bevelen in de hel te gaan, daar de woning der ho-
vaerdigen is. Hy zal den genen, die z jn vrees voor
ogen gehad hebben, bevelen in 't huis der eeuwig-
heit, en in de hoven en tuinen van Eden in te tre-
den, daar veel vloeden vloejen. Zy zullen daar eeu-
wiglijk met hun hoogſte begeerte blijven. Zul-
len de bozen in hun zonden blijven tot dat d'Enge-
len hen doen doden, of tot aan de dag des Oor-
deels? Dus hebben de genen gedaan, die voor hen
geweeſt zijn. God heeft hen geen ongerechtigheit
aangedaan, maar zy hebben zich zelven door hun
onbillijkheit verongelijkt: zy zijn'er om geſtraft,
en hebben de ſtraf, die zy veracht hadden gevoelt.
Zy zeiden: Zo God gewilt had, onze vaders en
wy ſouden niet, dan hem alleen, aangebeden heb-
ben: dus hebben ook hun voorſaren geſproken. De
Profeten zyn niet verplicht, dan te preeken, en
't volk t'onderwijzen, wy hebben aan yder volk een
Profeet geſonden, om hen t'onderwijſen, en aan hen
te bevelen een enig God t'aanbidden, en d'aanbidding
van Tagot, en der afgoden te verlaten. God heeft
ſommigen van hen op de regte weg geleid; en d'ande-
ren zyn afgedwaalt. Aanmerk hoedanig 't einde der
boſen is. Indien gy tracht hen op de rechte weg te
brengen, zo zult gy uw tyt verlieſen. God geleid
niet de genen, die afdwalen willen. Zy zullen
in de dag des Oordeels van beſcherming berooft
ſijn. Zy hebben by hun trouw geſworen dat God
de doden niet zal doen verrijſen. In tegendeel, hy
zal hen doen verrijzen, om hen naar zijn be-
loften te ſtraffen: maar het grootſte deel der
menſchen weet het niet: indien zy 't wiſten,

zy

zy zouden hun doling, en de bozen hun lasteringen kennen. Als wy iets wilden, zeiden wy: Zy, en 't was. De genen, die om de liefde van hun Heer van de bozen afwijken, en zich bekeren, zullen in deze werelt vergolden worden, en noch meer in d'andere, zo zy 't konden bekennen. De genen, die 't ongelijk der ongelovigen geduldiglijk verdragen, en zich in hun Heer vertrouwen, zullen, als zy'er minst op denken, vergolden worden. Wy hebben voormaals niet dan menschen gezonden, om onze wet te verkondigen; vraagt den genen, die kennis van de geschreve wet hebben, of het niet waarachtig is. Wy hebben d'Alkoran aan u gezonden op dat gy onze geboden aan de menschen zoud leren: zy zullen'er misschien op denken. D'aarde zal niets voor de genen voortbrengen die tegen de Profeet aanspannen: zy zullen gestraft worden als zy'er minst op denken. God zal hen in hun handel straffen: zy zullen zijn straffing niet ontgaan, en hun goederen sullen allengs voor hun ogen verminderen. God is alleenlijk goedertiere en barmhartig tegen de genen, die hem eren. Zien zy niet de schaduw van 't geen, dat God geschapen heeft; nu ter rechte, en dan ter slinke hant, om zijn goddelijke Majesteit aan te bidden? Zeker, zy zijn te verachten. Al 't geen, 't welk op d'aarde, en in de hemelen is, de beesten, en d'Engelen aanbidden God met ootmoedigheit: zy vrezen hun Heer, en gehoorzamen zijn geboden. God heeft hen bevolen niet dan een enig God te vrezen, en t'aanbidden, aan de welk men eeuwiglijk gehoorzaamheit verpligt is. Wie zult gy anders, als God, vrezen? Wie anders, als God, zal u beschermen? Als u eenig quaat overkoomt, zo neemt gy uw toevlucht tot zijn goddelijke goetheit: en als gy verlost zijt, zo bedanckt hem een deel daar af, en gelooft echter niet in zijn wet. Ghy zoeckt niet dan de rijckdommen van d'aarde; maar ghy zult zien hoedanigh uw einde zal zijn. Zy zeggen dat hun goederen van hun afgooden voortkoomen. Zeecker,

Dit zijn de Joden, en de Christe-nen.

men zal hen eens rekening van hun lasteringen afëischen. Zy zeggen dat God dochters heeft: zeker zy bedriegen zich, en zijn niet wel voldaan, als men tot hen zegt, dat hen een dochter geboren is. Zy vlieden de genen, die hen de straffing van hun zonden aanzeggen. God zal hen in de schande laten; en zy zullen veracht worden gelijk d'aarde, die men met voeten treed, om dat zy niet in de dag des Oordeels geloven: ramp zal hen eeuwiglijck volgen. God zal altijt gebieden, en eeuwiglijk machtigen verwinner zijn. Indien God het volck strafte als het hem vergramt: zo zou hy geen dier op aarde laten. Hy schorft de straf der menschen tot aande gestelde tijt: zy konnen hem niet verhaasten, noch vertragen. Zy zeggen dat God het geen heeft, 't welk zy zelven niet gaerne zouden hebben. Zy liegen, als zy zeggen dat het Paradijs voor hen is: zy zijn zonder twijffel afgeweken, en zullen in 't helsche vuur gestoten worden. Zeker, wy hebben voormaals Profeten aan 't volk gezonden: de duivel beest de menschen verleid, en de meester der bozen in deze werreld geweest; maar zy zullen in d'andere werrelt grote pijnen gevoelen. Wy hebben aan u d'Alkoran gezonden, om den menschen de twijffelingen, die zy aangaande de Godsdienst hebben, te verklaren, en om de ware gelovigen op de rechte weg te geleiden. God zend regen van de hemel, om d'aarde te vervarschen; 't is een klaarblijkelijk teken van zijn almachtigheit by de genen, die naar zijn woort luisteren. Gy hebt noch een bewijs van zijn almachtigheit in de beesten, die aan u melk geven, om u te voeden, en een ander bewijs in de vruchten der aarde, in de vrucht der palmbomen, en van de wijngaart, daar gy wijn af trekt, en voordeel af krijgt. Deze dingen zijn tekenen van zijn almachtigheit by de genen, die hen begrijpen. De Heer heeft den honighby ingegeven in 't velt te wonen, zich in de bomen, en korven t'onthouden, en van alderhande vruchten t'eten. Hy

brengt

brengt honig van verſcheide verwe voort, die tot geneesmiddel in de ziekten der menſchen dient. Deze dingen ſijn tekenen van Gods almachtigheit by de genen, die hen aanmerken. God heeft u geſchapen, en zal u doen ſterven. Onder u ſijn lieden, die in hun leven vol ſchande zullen zyn, op dat zy zouden bekennen dat God alles weet, en dat hy almagtig is. Hy geeft de goederen aan ſommigen meer, dan aan anderen. De knechten hebben geen deel in de middelen van hun meeſter, en zyn niet met hem vergeſellſchapt, en nochtans verſellen zy met God een andere God, die hem gelijk is, en laſteren zijn genade. God heeft u mannen en wijven geſchapen, en heeft aan u kinderen, en aan uw kinderen noch andere kinderen gegeven: hy heeft u met de goederen van d'aarde verrijkt. Zult gy na deſe genade in uw afgoden geloven, die onbezielde, ydele en onnutte dingen zyn? Zult gy van Gods weldaden ondankbaar wezen? Zult gy 't geen aanbidden, dat u noch goet noch quaat aandoen kan? Gelooft niet dat'er een ander God is, die gelijke macht als God heeft, en met hem verſelt is. Hy weet het geen, dat gy niet weet. Hy leert een gelijkenis aan u. Een ſlaaf, die arm is, kan geen aalmoeſſen bewijzen; en de geen, die rijk is, doet aalmoeſſen in 't heimelijk, en in 't openbaar, gelijk 't hem goetdunkt. Zyn zy beide gelijk? moeten zy met malkander geleken worden? Lof zy God. Zeker, 't grootſte deel van 't volk kent zijn jonſten niet: hy leert aan u een gelijkenis. Daar zyn twee menſchen d'een is ſtom en doof geboren, en tot een laſt aan ſijn voocht, die niet weet waar toe hy hem gebruiken zal; hy is niet bequaam om welte doen, of om wel te zeggen: is hy gelijk met de geen, die ſpreekt, die hoort, die de gerechtigheit aan de menſchen leert, en die de rechte weg volgt? Al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, behoort aan God: als hy iets gebied, zo is 't in een oogenblik, ja noch eer, gedaan. Hy is almachtig. Hy is 't, die u uit de buik uwer moe-

ders

ders doet komen, die 't gehoor, 't gezicht en 't gevoel aan u geeft: gy zult'er hem misschien afbedanken. Ziet gy niet de vogelen, die in de lucht vliegen? wie anders, als God, ondersteunt hen? Dit is een klaarblijkelijk teken van zijn almachtigheit voor de ware gelovigen. Hy heeft huizen om te wonen, en de vellen en pelsen der beesten, om u te dekken, aan u gegeven. Hy geeft aan u hun hair en wol, om uw huizen te verzien, en om u te verrijken. Hy heeft bomen en wolken geschapen, om u in schaduw te houden. Hy heeft bergen en holen geschapen, om u van de regen te beschutten. Hy heeft klederen geschapen, om u tegen de hitte der zon, en wreetheit der koude te bewaren. Hy heeft zijn genade over u opgehoopt; gy zult u misschien aan de wil van zijn goddelijke Majesteit overgeven, en zijn Eenheit belijden. Indien d'ongelovigen van de weg der wet afdwalen, gy zijt niet verplicht, dan om verstandelijk voor hen te preken. Zy kennen Gods genade, en verachten haar, om dat het grootste deel onder hen boos is. Verkondig hen de dag, in de welk ik alle de volken des werrelts, en de Profeten en Apostelen, die mijn geboden aan hen verkondigt hebben, zal doen verrijzen. Daar zal geen verschoning voor d'ongelovigen zijn. Zy zullen geen bescherming noch verlichting in hun elenden vinden. Als zy dan hun afgoden zien, zullen zy d'Eenheit van uw Heer belijden, en daar by, dat hun afgoden niet voor hen konnen spreken. God heeft de straf der ongelovigen vermeerdert, en hen quaat op quaat toegezonden, om dat zy de werrelt beletten zijn wet te volgen. Verkondig hen de dag, in de welck ik alle de volken des werrelts zal doen verrijzen, en met hen de Profeet, die voor hen gepreekt heeft, om getuig van hun werken te zijn. Ik zal getuig tegen de genen van uw volk wezen. Ik heb 't boek, 't welk de geheimenissen van mijn wet verklaart, aan u gezonden, om 't volk op de regte weg te geleiden, en om den

ge-

genen, die mijn Eenheit belijden, de vreuchden van 't Paradijs aan te zeggen. God gebied aan u niets anders te doen, dan 't geen, dat redelijk is. Hy gebied u gaven aan d'armen te geven, en goet aan uw magen te doen. Hy verbied u de hoereny, ongehoorzaamheit en ongerechtigheit: hy gebied u wel te doen: misschien zult gy 't er op denken. Voldoet het geen, dat gy aan God belooft hebt: doet niet tegen de beloofde eet. Gy hebt God tot getuig van uw beloften geroepen: hy weet al 't geen, dat gy doet. Doet niet gelijk de vrou, die gaeren gesponnen en gewonden, en daar na dat alles bedorven en geschonden heeft. Gelooft niet dat 'er bedroch en doling in uw wet is. Indien d'ongelovigen grooter in getal zijn, dan gy, God laat zulks toe om u te beproeven. Hy zal in de dag des Oordeels de twijfselingen, die onder u zijn, verklaren. Indien hy gewilt had, gy zoud alle een zelve wet onderhouden hebben: hy geleid en verleid de geen, die 't hem goetdunkt, en zal naaukeurigh rekening van uw werken van u eischen. Gelooft niet dat 'er bedroch in uw wet is. Wacht u van struikelen, na dat gy uw treden vast en zeker gestelt hebt. Gy zult strengelijk gestraft worden, zo gy 't volk van de rechte weg afleid. Doet niet om enige waarde tegen 't geen, dat gy aan God belooft hebt. Zijn jonst is vordelijker voor u, dan de goederen van d'aarde, so gy hem kont kennen: Uw goederen sijn vergankelijk, en de goederen des hemels sijn eeuwig. Hy sal de genen vergelden, die volharden in wel te doen: en de geen, die goe de werken doet, zal in deze, en in d'andere werrelt gezegent zijn: Als gy d'Alkoran leest, zo verzoek van God dat hy u van de boosheit des duivels, die aan alle schepselen schrikkelijk is, verlost: hy heeft geen vermogen op de genen, die in zijn goddelijke Majesteyt vertrouwen. Zijn macht strekt zich over de genen uit, die afdwalen, die hem gehoorzamen, en die veel goden aanbidden. Als wy enige geboden veranderen,

(God

(God weet wel wat hy beveelt) zo zeggen zy dat gy een leugenaar zijt; in tegendeel, 't grootste deel onder hen is onkundig. Zeg tot hen, dat de heylige Geest zulks van wegen uw Heer geleert heeft, om de gelovigen in hun geloof te bevestigen, de genen, die zijn Eenheit belijden, op de rechte weg te geleiden, en hen de vreuchden van 't Paradijs aan te zeggen. Ik weet dat zy zeggen dat een mensch d'Alkoran aan hem geleert heeft. De geen, van de welk zy vermoeden dat hy 't aan hem geleert heeft, is een Persiaan van geboorte, en spreekt de Parsiaansche taal; en d'Alkoran is in d'Arabische taal, vol onderwijzingen en wijsheit. De genen, die niet in God geloven, zullen grote pijnen gevoelen. De genen, die zijn geboden verwerpen, lasteren zijn goddelijke Majesteit. De genen, die zijn wet verwerpen, na dat zy die beleden hebben, zullen d'uitwerkingen van zijn gramschap gevoelen, en gestraft worden om dat zy de goederen van d'aarde boven de goederen des hemels gestelt hebben. God geleid niet d'ongelovigen. De genen, in welkers harten hy d'ongehoorzaamheit ingedruckt heeft, de genen, die hy van 't gehoor en gezicht berooft heeft, zijn onkundig. Zy zullen zonder twijffel in 't einde des werrelts in 't getal der verlorenen staan. Hy is barmhartig aan de genen, die zich bekeren, aan de genen, die berou hebben van dat zy 't volk van de rechte weg hebben afgeleid, en aan de genen, die in de gehoorzaamheit zijner geboden volharden. Gedenk aan de dag, in de welk de mensch tegen zich zelf zal twisten, en yder sonder ongerechtigheit van zijn werken vergolden zal worden. God leert aan u een gelijkenis: Daar is een vrije stat, met grote voorrechten, aan de welke God van alle zijden zijn weldaden in overvloet zend, en echter daar over ondankbaar is, in voegen dat hy, om haar ondankbaarheit, d'ellende, hongersnoot en vrees aan haar heeft gezonden. God heeft aan haar stedelingen een Profeet van hun landdaart

aart gezonden; zy hebben hem verloghent, en zijn gestraft uit oorzaak van hun zonden. Eet van 't geen, 't welk God aan u gegeven heeft, en bedankt hem van zijn genade, zo gy hem aanbid. 't Is u verboden van een kreng, van bloet, van varkensvleesch, en van al 't geen t'eten, 't welk niet in 't uitspreeken van Gods heilige naam gedoot is. Hy zal goedertieren en barmhartig tegen de geen zijn, die 'er door noot af eet, zonder voornemen van hem te vergrammen. Liegt niet, als gy zegt: Ziet daar het geen, 't welk veroorloft is t'eten. Lastert God niet: de genen, die hem lasteren, zullen in deze werrelt geen voorspoet hebben, en in d'andere werrelt droevige pijnen lijden. Wy hebben voormaals den Joden verboden van 't geen t'eten, 't welk wy aan u verhaalt hebben: wy hebben hen geen ongerechtigheit aangedaan; maar zy hebben zig zelven, door hun zonde, verongelijkt. U w Heer is goedertieren en barmhartig aan de genen, die hem uit onkunde vergrammen, die zich bekeren, en goede werken doen. Abraham was God gehoorzaam, hy beleed des zelfs Eenheit: hy aanbad niet d'afgoden, en bedankte God van zijn weldaden. God verkoos en geleide hem op de regte weg; hy gaf aan hem 't goet in deze werrelt, en stelde hem in d'andere werrelt, in 't getal der gelukzaligen. Wy hebben u ingegeven Abrahams wet te volgen: hy beleed Gods Eenheit, en aanbad niet d'afgoden. Hy heeft onder de Joden de Sabat opgerecht, daar over zy twistreedenen; God zal hun verschil in de dag des Oordeels oordelen. Roept het volk met voorzichtigheit en preking tot Gods wet, en twistreedent met goede redenen tegen hen. God kent de genen, die van de rechte weg afdolen. Indien zy u mishandelen, zo handel met hen gelijk zy u zullen handelen. Indien gy geduldig zijt, 't gedult is vorderlijk voor de genen, die 't gewilliglijk aanneemen. Hebt gedult om Gods wil, en quelt u niet om de handel, noch om de boosheit der bozen. God is met de vromen,

die

die zijn vrees voor ogen hebben.

't Hooftdeel van de Nachtreis, begrijpende hondert en elf regels, te Mecha geschreven.

Waarde Lezer, de Turcken geloven dat Mahomet in de nacht van deze reis met d'Engel Gabriël in de hemelen klom, en op een witte Burak zat, 't welk een beest is, ten deel mul, ten deel ezel, en ten deel paert. Hy zag alle de Profeten, die voor hem geweest hadden, en alle de wonderen van 't Paradijs. Hy sprak met God, die in zijn stoel zat. Bezie Kitabel tenoir. Tesfiir anfGia vhoir, en de verklaring van Gelaldijn. De Bedaei noemt dit het Hooftdeel der kinderen van Israël.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Gelooft zy de geen, die by nacht zijn dienaar uit de Tempel van Mecha naar de Tempel van Jerusalem heeft doen gaan. Wy hebben deze Tempel gezegent, en al 't geen, dat daar omtrent is, tot teken van onze almachtigheit. Wy hebben aan Moises, t'oude Testament gezonden, om de kinderen van Israel t'onderwijzen, en om hen te verbieden een ander God, als my, t'aanbidden, en om hen ook te verbieden Noahs geslacht aan te bidden, noch ook de stam der gener, die wy in d'Ark bewaart hebben. Noah is mijn schepsel, en mijn dienaár, die mijn weldaden erkent. Wy hebben in de Schrift den kinderen van Israël verboden d'aarde tweemaal t'ontreinigen, om niet al te groot een vuur t'ontsteecken. Toen u dit overgekomen is, hebben wy onze dienaars tegen u verheven, en zijn met gewelt tot in 't midden van huizen ingegaan. Dit wierd zoo haast uitgevoert, als belooft. Wy hebben eindelijk aan u voordeel over onze vijanden gegeven, en goederen en kinderen tot uw bystant. Gy zijt groter in getal geweest, dan d'ongelovigen. 't Goet en quaat, dat gy doet, zullen voor uw zielen zijn. Wy hebben de bozen tegen u op doen staan, uit oorzaack van uw zonden, om u door de moort, en door de slaverny uwer lichamen te bedroeven. Zy hebben de Tempel van Jerusalem verwoest, gelijck zy 't d'eerste maal ver-

Van hun geloof te verlaten, en veelmaal dat weêr aan te nemen. Bezie Kitabel tenoir.

woest hadden. Uw. Heer zal u vergeven, zo gy u bekeert. Wy hebben de hel opgerecht tot een eeuwige gevangenis der ongelovigen. D'Alkoran geleid de vromen op de rechte weg: hy boodschapt hen een grote vergelding. Hy verkondigt den bozen de helsche pijnen, en vermaant de menschen tot weldoen, schoon zy tot quaat genegen, en vaerdig om te zondigen zijn. Wy hebben de dag en nacht geschapen; zy zijn tekenen van onze almachtigheit. Wy hebben de nacht doen voorbygaan, en de dag doen verschijnen om t'arbeiden, en op dat gy 't getal der eeuwen, maenden en jaren zoud kennen. Wy hebben onse geheimenissen zonder duisterheit verklaart, en yder verplicht het pak zijner ongerechtigheden tot aan den dag des Oordeels te dragen. Wy zullen in deze dag aan de menschen de rekening van hun zonden vertonen. Zy zullen vergolden en gestraft worden naar 't goet en quaat, dat zy gedaan hebben; en niemant zal het pak van zyn naaste dragen. Wy hebben aan 't volk Proseten en Apostelen gezonden, om onze geboden te preken, eer wy 't straffen. Eer wy een stat verdelgen, hebben wy haar voornaamste inwooners daar af verwittigt. Als zy ongehoorzaam waren, hebben wy hen haar ons woort gestraft, en verdelgt. Hoe veel steden hebben wy sedert Noahs watervloet verdelgt? De zonden des volks zijn aan uw Heer bekent. Ik geef de goederen dezes werrelts aan de genen, die hen begeren, om hen in de hel te storten daar zy berou van hun zonden zullen hebben, en van barmhartigheit berooft zijn. De geen, die arbeit om de goederen des hemels te verkrijgen, zal van uw Heer in deze werrelt beschermt worden, en in d'andere werrelt van de goederen des hemels verrijkt zijn. Aanmerk hoe wy onze schepselen, 't een boven 't ander, stellen: de vergelding des hemels is veel grooter, dan de gene van d'aarde. Gelooft niet dat 'er twee goden zyn; gy zult anders berou daar af hebben, en in de dag des Oordeels

van beſcherming berooft zijn. Uw Heer heeft u geboden geen ander, dan hem t'aanbidden, en uw vader en moeder t'eren, voornamelijk in hun ouderdom. Zegt niets tot hen, dat hen bedroeven kan, en quelt hen niet. Spreekt tot hen met eerbiedigheit, veracht hen niet, en bid God dat hy deernis met hen heb, gelijk zy deernis met u hadden, toen zy u in uw jeucht opbrachten. God weet al 't geen, dat in u zielen is. Hy ſal barmhartig tot u wezen, zo gy hem gehoorzaamt. Geeft aan uw magen 't geen, dat hen toebehoort. Doet goet aan d'armen, en aan de pelgrims. Weeſt niet quiſtig: de quiſtgoeden zijn broeders van de duivel, die ondankbaar van zyns Heers weldaden is. Veracht d'armen niet, ſo gy Gods barmhartigheit begeert te verkrijgen. Spreekt tot hen met vriendelijkheit, en poogt hen te vernoegen. Sluit u handen niet geheel, en ſtrekt hen ook niet geheel uit: indien gy anders doet, zo zult gy ongenoughelijk daar over zijn. Uw Heer geeft en beneemt zyn weldaden den geen, die 't hem goetdunkt. Hy kent ſijn volk, en weet al 't geen, dat het doet. Dood u kinderen niet, uit vrees van noot: Ik zal aan hen 't geen geven, dat hen nootzakelijk is: de moort der kinderen is een zeer grote zonde. Vlied de hoerery, die vuil en onbetamelijk is. Dood niemant zonder reden. Wy hebben geboden de geen te vervolgen, die zyn naaſte gedoot heeft: maar d'erfgenaam moet niet zondigen met boosaardiglijk d'onſchuldige voor de ſchuldige te vervolgen. D'onſchuldige is in Gods beſcherming. Neemt niet het goet der wezen, maar draagt zorg voor hen, tot dat zy aan een beſcheide ouderdom zyn gekomen. Voldoet uwe beloften: men zal daar af rekening van u eiſſchen. Meet met goede maat, en weegt met goed gewicht. Verlet u niet met het geen, dat gy niet weten moet. Men zal u rekening afeiſſchen van de zonden, die gy door 't gehoor, door 't gezicht, en door de gedachten bedreven hebt. Weeſt niet hoogmoedig.

Gy

Gy zult nimmer zo lang als d'aarde, noch zo hoog als de bergen zijn. Dese zonden zijn zeer groot voor u Heer. 't is een deel van 't geen, dat hy u ingegeven heeft aan zyn volk te preken; zeg niet dat'er twee goden zijn; andernfis zult gy in 't helsche vuur gebannen worden. Uw Heer heeft u, met alle de genen, mannen en vrouwen, die zyn geboden gehoorzamen, tot zyn zonen en dochters verkosen, gelijk d'Engelen: Zegt echter daarom niet dat God kinderen heeft. Wy hebben in d'Alkoran al 't geen verhaalt, 't welk noodwendiglijk dient aan 't volk voorgedragen te worden. Zeg tot hen: Indien 'er een god beneffens God is, zo aanroept de geen, die zyn zetel in de hemel heeft. Gelooft zy God, hy heeft geen medegenoot: hy is zeer hoog en groot. De zeven hemelen loven hem, en al 't geen, dat op aarde is, verheerlijkt hem: maar gy begrijpt hem niet; hy is goedertieren en barmhartig. Wy zullen u van de bozen afscheiden, hun hart verharden, en hun oren stoppen. Als gy d'Alkoran zult lezen, en tot hen zeggen dat'er niet meer dan een enig God is, zo zullen zy de rug keren, en met u spotten. Ik weet wat zy begeren te verstaan. Zy willen aan 't volk het woort der ongerechtigen doen horen, die zeggen dat gy een tovenaar zijt. Aanmerk by wie zy u gelijken. Zeker, zy zijn afgedwaalt, en konnen de rechte weg niet vinden. Hoe! zeggen zy, wy zijn vleesch en been; sullen wy opgewekt worden, en nieuwe schepselen sijn? Wie sal ons doen verrijsen? Zeg tot hen: Schoon gy steen, yser, been en vleesch sijt, so sal de geen, die u voor d'eerste maal geschapen heeft, u doen verrijsen. Zy sullen't hooft tegen u schudden, en u vragen in welke tijt sy opgewekt sullen worden. Zeg tot hen: Misschien wel haast. Als men u door Gods bevel uit het graf sal roepen, do sult gy menen een seer korte tijt in de werrelt geweest te hebben. D'ongelovigen sullen dan belijden dat de duivel hen bedrogen heeft, en dat hy

hun openbare vyant is. Uw Heer kent u alle: hy zal u vergeven of ſtraffen naar hem goetdunkt. Wy hebben u niet gezonden om hun beſchermer te wezen: uw Heer weet al 't geen, dat in de hemel en op d'aarde is. Zeker, wy hebben aan enige Profeten gaven gegeven, die wy aan anderen niet gegeven hebben; wy gaven 't Pſalmboek aan David. Zeg tot d'ongelovigen: Aanroept uw afgoden, die gy aanbid, en beziet of zy u van quelling konnen verloſſen. De genen, die God aanroepen, begeren by hem te zijn. Wie zijn de genen, die zyn goddelijke Majeſteit naaſt zullen wezen, de genen, die zyn barmhartigheit verhopen, of de genen, die zijn ſtraf vrezen? Zeker, men moet voor zyn ſtraf bevreeſt zijn. Wy zullen voor de dag des Oordeels alle de ſteden des werrelts verdelgen, en de bozen met ſtrenge pijnen ſtraffen: zulks is op de tafelen geſchreven, die in de hemel bewaart worden. Niets heeft ons belet wonderdaden te vertonen, die van de ſtedelingen van Mecha begeert worden, dan om dat hun voorgangers hen veracht hebben. Temod heeft de wonderdaat van de Kameel gezien, en haar veracht. Ik zal geen meer wonderdaden vertonen, dan om 't volk de helſche pijnen te doen vrezen. Gedenkt dat wy tot u gezegt hebben dat uw Heer al 't geen weet, 't welk van alle de werelt gedaan word. 't Geen, dat wy aen u (in de nachtreis) vertoont hebben, is om 't volk te beproeven, gelijk de vervloekte boom, van de welk in d'Alkoran geſproken is. Daar zyn lieden, die 't geloven, en anderen, die 't niet geloven zullen: maar ik zal hen beproeven, om hun ſchande te vermeerderen. Gedenk dat wy aan d'Engelen geboden hebben zich voor Adam te verootmoedigen, en dat zy zich verootmoedigt hebben; uitgezondert de duivel, die gezegt heeft: Zal ik de geen aanbidden, gy van aarde geſchapen hebt? Wie is de geen, die gy boven my geſtelt hebt? Zeker, indien gy tot aan de dag des Oordeels verwacht, zo zal ik zyn ge-

geslagt verdelgen, uitgezondert dit klein getal, 't welk onder uw beschermíng zal zijn. Uw Heer zeide tot hem: Van hier, de hel zal uw straf zijn, en ook der gener, die u zullen volgen. Bedrieg door uw woorden de genen, die gy bedriegen kont, verleid door de goederen van d'aarde de genen, die gy verleiden kont; doe hen woeker plegen, en de sonde van hoerery bedrijven. Zeg tot hen dat'er geen verrijzenis noch Oordeel zal zijn. Al't geen, 't welk gy aan hen belooft, zal niet dan ydelheit en leugen wezen. Gy zult geen vermogen op de genen hebben, die my zullen aanbidden, ick zal hen tegen u beschermen. Uw Heer doet het schip op 't water wandelen, tot voordeel van uw koophandel. Als de storm u overvalt, word gy van uw afgoden verlaten; God alleen kan u beschermen: en als gy echter in de haven zyt gekomen, zo loghent gy zijn Eenheit, en volgt uw goddeloosheit. Meent gy dat hy de zee weêr stil zal maken? en een voorspoedige wint aan u zenden, zo gy hem niet voor uw beschermer erkent? Wilt gy u noch eens weêr ter zee begeven? Hy zal u een krachtige wint toezenden, die u met uw boosheit onderdompelen zal; en gy zult niemant vinden, die u tegen hem beschermt. Wy hebben veel weldaden aan de menschen bewezen, hen op aarde en in zee geleid, met alderhande goederen verrijkt, en boven alle dieren, die op d'aarde zijn, bejonstigt. Verkondig hen de dag, in de welk ik alle volken van de werelt voor my vergaderen zal, met de Profeet, die voor hen gepreekt heeft. De geen, aan de welk men het boeck van de rekening zijner werken in de rechte hant zal geven, zal zijn rekening geheel lezen: hem zal geen ongelijk aangedaan worden; maar hy zal zalig wezen. De geen, die in deze werelt blint is, zal oock in d'andere werelt blint zijn, en de rechte wech niet zien. Zy willen u afwenden van 't geen te doen, 't welk wy u ingegeven hebben, om u lasteringen tegen my te doen, uitbraken: so gy 't doet, gy sult van hun

vrienden zijn. Indien wy geen kracht aan u gegeven hadden, zy zouden u tot hun boosheit doen overhuigen; indien gy 't gedaan had, wy zouden u zeer grote ſtraffingen in deze, en in d'andere werelt hebben doen gevoelen. Gy zoud niemant gevonden hebben, om u tegen ons te beſchermen. Het ſchilde weinig, of zy hadden u te Medina vervaert gemaakt, om u daar uit te doen trekken. Indien ſy u daar uit hadden gedreven, zy zouden niet lang na u daar gebleven zijn. Wy hebben voormaals onze Profeten gezonden, om onze wet aan 't volk te leren. Gy zult'er niets te veranderen vinden. Doe u gebed als de zon ondergaat, in 't begin, en in 't einde van de nacht, en in de dageraat. D'Engelen zullen getuigen van uw gebeden zijn. Verſlijt een deel van de nacht in 't gebed; dit zal een vermeerdering van verdienſte wezen. Uw Heer zal u in de plaats van zijn heerlijkheit beveſtigen: Zeg: Heer, werwaarts ik ga, doe my met de waarheit ingaan en uitgaan: geef my uw bewaring. Zeg dat de waarheit gekomen, en dat d'ydelheit verdwenen is. Dit boek zal 't volk van zijn doling genezen, en op de weg der barmhartigheit brengen, en 't ongeluk der ongelovigen vermeerderen. Wy hebben de menſchen vermaant hun boosheit te verlaten: zy hebben 't niet gedaan, maar zijn wanhopig geworden, toen zy met druk en lijden bezocht wierden. Zeg tot hen: Yder van ons doet hen geen, dat hem belieft; maar God kent de geen, die de regte weg volgt. Zy zullen u van de ziel ondervragen. Zeg tot hen: De ziel is een werking van God, die zeer weinig kennis daar af aan u gegeven heeft. Zeker indien hy wilde, hy zou u van de wetenſchap, die hy aan u gegeven heeft, beroven, en gy zoud niets vinden, dan zijn barmhartigheit, die u zou konnen beſchermen. Zeg tot hen: Schoon de duivelen en menſchen tegen my vergadert waren, zo zouden zy echter niet een boek konnen maken, dat met d'Alkoran gelijk is. Wy hebben in d'Alkoran

Bezie Gelaldyn.

al 't geen geleert, 't welk tot de zaligheit der menschen noodzaakelijck is. 't Grootste deel van 't volk wijkt echter van de waarheit af, en zegt: Wy zullen u niet geloven, 't en zy gy springbronnen van onder d'aarde, en in deze plaats een tuin, met palmbomen en wijngaarden verciert, met beeken, die in 't midden ruisschen, doet voortkomen, of 't en zy gy een deel der pijnen, die gy preekt, van de hemel doet afdalen. Wy zullen u niet geloven, 't en zy God en d'Engelen u komen helpen, 't en zy uw huis van fijn gout is, 't en zy wy het boek der waarheit, van de hemel gezonden, zien. Wy geloven niet in uw parkement, 't en zy wy een boek, dat wy lezen konnen, van de hemel zien komen. Zeg tot hen: Gelooft zy mijn Heer; ben ik anders, als een mensch, van hem gezonden? Wie belet de menschen te geloven, dewijl men hen een stierman gezonden heeft, om hen in de wegh der zaligheit te geleiden? Zy zeggen dat ghy een mensch, en geen Engel zijt. Zegh tot hen: Indien d'Engelen d'aarde bewoonden, God zou aan hen een Engel hebben gezonden, om hen t'onderwijzen: 't is genoech dat hy getuig mijner daden tusschen u en my zy; hy weet en ziet alles. De geen, die van God geleid word, is wel geleid: en de genen, die van God verleid worden, zullen niemant vinden om hen op de rechte weg te geleiden. Hy sal hen alle in de dag des Oordeels vergaderen: zy zullen beschaamt, doof, stom en blint zijn, en tot de helsche brant verdoemt worden, om dat zy boos zijn, en uit spot gezegt hebben dat sy vleesch en been sijn, en dat sy als nieuwe schepselen opgewekt sullen worden. Zien sy niet dat God de hemel en d'aarde heeft geschapen? dat hy 'er noch meer kan scheppen, en dat hy een nootschikking gestelt heeft, die ontwijffelijk is, en niet missen kan? D'ongelovigen hebben groot ongelijk. Zeg tot hen: Schoon gy alle de schatten des werelts besat, gy soud noch vresen kosten voor de dienst van God te doen. De

Zijn hant zijn ſtok, d'overvloejing der watеren, de ſprinkhanen, de luizen, de kikvorſchen, het bloet, de wees, en de hongernoot. Bezie de Bedaoi.

menſch is al te gierig. Wy hebben aan Moiſes negen tekenen van onze almachtigheit, by de kinderen van Iſrael bekent, gegeven. Farao zeide tot hem, dat hy een tovenaar was. Zeker, zeide Moiſes, deze tekenen en wonderdaden, die gy ziet, komen voort van God, Heer des hemels, en der aarde: ik geloof, ô Farao, dat gy van de waarheit afwijkt. Farao wilde hem toen uit Egypten verdrijven; maar wy hebben alle de genen, die met hem waren, verdronken, en aan de kinderen van Iſraël geboden d'aarde te bewonen. Wy zullen hen in 't einde des werelts vergaderen, om hen naar hun werken te vergelden. Warelijk, wy hebben d'Akoran uit de hemel aan u gezonden, om de vreuchden van 't Paradijs te boodſchappen, en de helſche pijnen te verkondigen: wy hebben hem gezonden, op dat gy hem aan 't volk zoud leren; wy hebben hem klaar en verſtanelijck gezonden, om hen naar de voorvallen te doen begrijpen. Zeg tot hen: Geloof in hem, of geloof'er niet in. Toen de genen, die de geſchreve Wet weten, hem hoorden lezen, bogen zy alle met ootmoedigheit voor over ter aarde, en zeiden: Gelooft zy God: 't geen, 't welk hy beloooft, is ontwijffelijk; en zijn gebod is terſtont uitgevoert. Zy weenden, met het aangezicht voor over naar d'aarde gekeert; en 't lezen van d'Alkoran vermeerderde hun aandacht. Zeg tot hen: Roept God aan, noemt God barmhartig. Alle zijn namen zijn zeer heerlijk. Maak niet aan de werelt kenbaar zo dikwijls als gy uw gebeden doet, of d'Alkoran leeſt: en vreeſt niet God te bidden, en d'Alkoran te lezen. Volg daar in de middelweg, en zeg: Gelooft zy God; hy heeft geen kint, geen medegenoot, noch geen beſchermer, om hem van verachting te beſchutten: zijn grootheit is volmaakt en volkomen.

't Hooft-

't Hooftdeel van 't Hol, begrijpende honderd en tien regels, te Mecha geſchreven.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Lof zy God, die d'Alkoran aan zijn dienaar gezonden heeft. In dit boek is geen tegenzegging; het leert de rechte weg, verkondigt aan de bozen dat zy grote pijnen zullen gevoelen, en bootſchapt den vromen dat zy een eeuwige gelukzaligheit zullen genieten. Het verkondigt de helſche pijnen, voornamelijk aan de genen, die zeggen dat God een kint heeft. Zy zijn onkundig, gelijk hun voorgangers. Zy zijn hoogmoedig in hun redenen, en ſpreken niet dan laſteringen uit. Wilt gy u zelf verliezen, om hun voetſtappen te volgen? Zo zy niet in d'Alkoran geloven, zy zullen eens berou daar af hebben, en zulks beklagen. Wy hebben d'aarde met al 't geen, dat op haar is, tot voordeel der menſchen, verçiert; 't een deel daar af is gelukkig en vrugtbaar, en 't ander woeſt en ongebout. Gelooft gy niet dat de Slapers, die in 't hol traden, en dat het papier, daar hun namen op geſchreven ſtonden, van onze wonderdaden waren? Toen deze menſchen in 't hol traden, zeiden zy: Heer, geef ons uw barmhartigheit, en geleid ons op de rechte weg. Wy hebben hen toen enige jaren doen ſlapen, en hen opgewekt, na dat zy enige tijt in dit hol hadden geweeſt, om te doen blijken welcke van de twee godsdienſten de gerechtigſte was. Ik zal u hun geſchiedenis in waarheit verhalen. Zy waren jonge mannen, die de vrees van hun Heer voor ogen hadden: wy hebben hen verſterkt, en hun geloof vermeerderd. Toen zy by d'ongelovigen waren, zeiden zy: Onze God is de Heer des hemels, en der aarde. Wy zullen nimmer meer dan een enig God aanbidden; anderſins zouden wy van de waarheit afwijcken. Dit volck heeft ſonder reden d'afgoden aangebeden. Wie is ongerechtiger, als de geen, die God laſtert? Toen zy

van d'ongelovigen afgeſcheiden waren, hebben zy niet, dan een enig God, aangebeden. Treed in't hol. God zal zijn barmhartigheit aan u doen blijken, en u langs een gemakkelik en angenaam voetpad geleiden Als de zon oprees, wierp ſy haar ſtralen naar de regte zijde van hun hol, en als zy onderging naar de ſlinke zijde, terwijl zy in de ruimſte plaats van dit hol waren. 't Is een van Gods wonderdaden. De geen, die hy geleid, is wel geleid, en de geen, die hy verleid, zal niemant vinden, die byſtant aan hem geeft, noch die hem geleid. Meent gy dat zy wakker waren? Zeker, zy ſliepen, en keerden zich nu op d'een, en dan op d'andere zijde. Aanmerk hoe hun hont zijn voeten in deze oude ſtene woning uitſtreckte. Indien iemant tot hen ingekomen was, hy ſou hen doen vlugten, en vervaart gemaakt hebben. Wy wekten hen eindelijk op; en zy vraagden malkander, in welke plaats ſy waren, en hoe lange ſy daar geweeſt hadden. Een van hen antwoordde dat zy'er een dag of twee hadden geweeſt. Zy zeiden toen alle: God weet hoe lang wy daar geweeſt hebben. Laat ons naar de ſtat zenden, met gelt, om broot en ſpijs te kopen; hy moet niet al te vreesachtig wezen, en zich aan niemant bekent maken. Indien wy bekent worden, zo zullen zy ons doden, of ons dwingen hun godsdienſt te volgen, in de welcke wy eeuwiglijk rampſalig ſouden weſen. Dus hebben wy 't volck tegen hen doen opſtaan, op dat het bekennen zou dat u Heer waarachtig is, toen hy ſeide dat hy de doden ſou doen verrijſen. De verrijſenis is ontwijffelbaar, en nochtans twiſtreedenen d'ongelovigen onder malkander om de geſchiedenis der ſlapers, en ſeggen dat ſy een geheime plaats gebout hadden, om ſich te vertrekken; God weet de waarheit daar af. De ware gelovigen gelooven dat ſy geen gebou hadden gemaackt, en d'ongeloovigen ſeggen dat ſy vijf waren, en dat hun Hondt de ſeſtewas; ſy ſpreecken daar af uit waan: maar

de

de ware gelovigen seggen dat sy seven waren, en dat hun hont d'agste was. Zeg tot hen: Mijn Heer weet hoe veel sy waren, maar behalven God zijn 'er weinig, die 't weten. Twijffel niet meer van de geschiedenis der Slapers; de saak is klaar en bekent. Twistreeden daar over niet meer tegen de Joden, en seg niet: Ik sal morgen dat doen, sonder daar by te seggen; so 't God belieft. Gedenk aan God, na dat gy hem vergeten hebt, en seg: De Heer sal my geleiden, en de geschiedenis der Slapers aan my leren. Zy bleven drie hondert jaren in dit Hol. Daar sijn lieden, die seggen dat sy 'er negen hondert jaren sijn gebleven. Zeg tot hen: God weet hoe lang sy daar geweest hebben: hy weet al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is; hy verstaat en siet alles. Hy alleen beschikt alles; hy heeft geen medegenoot. Verkondig het geen, 't welk u Heer u ingegeven heeft. Zijn woort lijd geen verandering. Daar is geen sekerder toevlucht, als in hem. Woon by de genen, die hem 's avonts en 's ogtens aanroepen, en die zijn aangesicht begeren te zien: wijk niet af van hun gezelschap, zo gy vernoeging van 't leven dezes werrelts begeert te hebben. Gehoorzaam niet de genen, welkers hart wy verhart hebben, en die niet aan ons gedenken. Volg niet hun boosheit; al 't geen, 't welk zy doen, is niets, dan zonde en misdrijf. Zeg tot hen: De waarheit koomt van uw Heer voort. De geen, die wil, zal een ware gelovige, en de geen, die wil, een ongelovige zijn. Wy hebben 't helsche vuur bereid, om d'onrechtvaardige te straffen, en gevangenissen om hen vast te houden. Zy zullen bystant tegen't gesmolte tin verzoeken, in 't welk zy, gelijk in water, gedompelt zullen worden: dit zal hun aangesicht roosten, en hun dranк zijn. Ik zal de genen, die wel gedaan hebben, niet van vergelding beroven: zy zullen de geneuchten der tuinen van Eden, daar veel vloeden vloejen, genieten. Zy zullen armbanden van sijn gout hebben; zy zullen met groen, scharlaken,

Bezie Gelaldyn.

laken, met weêrschijnende verwe gekleed wezen, en met een eeuwige gelukzaligheit in zetels zitten. Zeg tot hen deze gelijkenis: Daar waren twee menschen; ik gaf aan d'een van hen hoven, in de welken een groote menigte van vruchten waren. Hy zeide uit verachting tot zijn makker dat hy hem in rijkdom en macht overtrof, en, ongelovig, en een afgodendienaar zijnde, trad in zijn tuinen, en zeide; Ik denk niet dat dit ooit zal eindigen; zy zullen lang staan zonder te vervallen. Zijn makker zeide tot hem: Indien gy niet erkent dat zulks van God voortkoomt, en indien gy ondankbaar tegen de geen zijt, die u van slijk geschapen, en u mensch gemaakt heeft, zo zult gy uw hoven haast bedorven vinden. Zulks koomt voort van God, mijn Heer, die geen medegenoot heeft; alle kracht en waarheit koomt van zijn goddelijke Majesteit voort. Schoon ik minder goet heb, dan gy, God kan my schoonder vruchten geven, dan de genen van uw tuinen, of de donder zenden, die hen verdelgen zal; hy zal hen met regenwater vervullen, dat hen omringen zal, en beletten u daar by te komen. Deze ongelovige vond des uchtens zijn tuinen tot aan de wortel bedorven; hy was zeer bedroeft om de kosten, die hy gedaan had, in hen te havenen, en zeide: Och dat ik d'afgoden niet aangebeden had. Hy zal niemant anders, dan God vinden, die hem in de dag des Oordeels beschermen kan. Alle bescherming en genade koomt van zijn goddelijcke goetheit voort; en 't einde der vromen zal gelukzalig zijn. Zeg tot hen deze gelijkenis: 't Leven des werrelts is gelijk de regen, van de hemel gevallen, die de kruiden van d'aarde heeft vervarscht, en weêr groen doet worden, en 's uchtens droog waren gelijk kaf, dat van de wint weeggedreven word. God is almachtig. De rijkdommen en kinderen zijn de verçiering van dit leven; maar de goede werken zijn eeuwig, en aangenaam aan God, en doen ons zijn genade verhopen. Gedenk aan de dag, in

de

de welk de bergen sullen voortgaan, en in de welk gy d'aarde geëffent sult sien. Ik sal in dese dag de goeden en quaden vergaderen, en niemant woorden weigeren. D'ongelovigen sullen de Heer bidden dat hy hen bergt: maar hy sal tot hen seggen: Gy sijt naakt tot ons gekomen, gelijck wy u voor d'eerste maal hebben geschapen. Gy hebt op d'aarde gelooft dat'er geen verrijsenis was. Hy sal dan aan yder het boek geven, daar in de rekening van hun zonden geschreven staat. Gy zult de bozen van vrees zien trillen. Zy zullen zeggen: Zie hier ons verhes. Wat is in dit boeck? Het begrijpt hun vergeeffelijke en hun dodelijcke zonden, en ontdekt hun gebreken. Zy zullen 't getal van alle hun misdaden voor hun ogen vinden. Uw Heer doet niemant onrecht aan. Gedenk dat wy aan d'Engelen geboden hebben zich voor Adam te verootmoedigen, en dat zy zich verootmoedigt hebben, uitgezondert de duivel; die in 't getal der Engelen was; hy was zijn Heer ongehoorzaam. Adam en zijn nakomelingen hebben hem echter gehoorzaamt, schoon hy hun openbare vijant, en inzonderheit der ongelovigen is. Aanmerckt gy niet dat God de hemel en d'aarde, en oock u geschapen heeft, en dat hy niet behoefde van u geholpen te worden? Gedenk aan de dag, in de welk men tot d'afgodendienaars zal zeggen: Roept uw afgoden, die gy aangebeden hebt, om vergiffenis van uw zonden te verkrijgen. Zy zullen hen aanroepen, maar niemant zal hun gebeden verhoren. Wy hebben hen verdelgt. De bozen zullen 't vuur zien, daar sy invallen sullen, sonder iemant te vinden, die hen bergt. Wy hebben den menschen in d'Alkoran veel gelijkenissen geleert: de bozen vloejen echter over in verschillen, en twistreedenen te veel. Wie belet het volck te geloven, dewijl hen een geleide, om hen op de rechte weg te geleiden, toegekomen is? Indien sy geen vergiffenis by God verzoeken, zo sal hen 't geen

overkomen,

overkomen, 't welk aan hun voorgangers, en te Beder overgekomen is; zy zullen zichtbarelijk gestraft worden. Ik zend de Proseten niet, dan om de vreuchden van 't Paradijs te boodschappen, en de helsche pijnen te verkondigen. D'ongelovigen twisten dezen onnuttelijk, om de waarheit te verduisteren: Zy spotten met mijn geboden, en met het helsche vuur. Wie is ongerechtiger dan de geen, die de geboden van zijn Heer weet, en hem niet gehoorzaamt, en de verlede zonden vergeet? Wy hebben hun hart verhard; Zy zullen de Schrift niet begrijpen. Wy hebben hen d'oren gestopt; zy zullen niets verstaan. Schoon gy hen op de rechte weg roept, zy zullen hem niet volgen. Uw Heer is goedertieren en barmhartig. Zo hy hen naar hun verdienste strafte, hy zou hen vaerdighijk verdelgen. Hy verwacht de tijt, in de welk hy belooft hen te straffen. Zy zullen niemant vinden, die hen beschermen kan. Wy hebben de steden verdelgt, toen der zelver inwoonders ons vergramden, en hebben de dag van hun ondergang gestelt. Gedenk dat Moises tot zijn dienaar zeide: Ik zal zonder ophouden arbeiden, tot dat ik de plaats gezien heb, daar de twee zeen te zamen vergaderen, schoon ik een eeuw lang voortrekken zou. Toen hy aan deze plaats gekomen was, hebben hy en zijn knecht hun visch vergeten; hy had zijn weg in de zee genomen. Na dat zy enige tijt gegaan hadden, kreeg Moises honger, en verzocht eeten aan zijn knecht, die tot hem zeide: Hebt gy 't geen gezien, 't welk by de klip gebeurt is? Ik heb onze visch vergeten: de duivel heeft my hem doen vergeten; hy heeft wonderlijk zijn weg in de zee genomen. Deze klip is de plaats die wy zoeken: Zy keerden beide weêr te rug, en gingen al koutende voort tot aan deze klip, daar zy een van onse dienaars vonden, die wy met onse weldaden bejonstigt, en aan de welk wy de wetenschappen ingegeven hebben. Moises seide tot hem: Laat my toe dat ik u volg, op dat gy de wetenschappen

pen aan my leert, en my daar in onderwijst. Hy antwoordde: Gy sult geen gedult met my konnen hebben. Hoe soud gy konnen gedult hebben, om een ding te verstaan, 't welk noch niemant ter werelt geweten heeft? Moises seide: Gy sult my seer geduldig vinden; ik sal u niet ongehoorsaam sijn. Hy antwoordde: Indien gy my volgt, so vraag niets, en luister alleenlijk naar 't geen, dat ik tot u seggen sal. Zy gingen te samen wech, en toen sy in de schuit waren, brak hy'er een plank af. Moises seide tot hem: Hebt gy dese schuit gebroken, om ons te doen verdrenken? dat is vreemt. Hy antwoordde weêr: Heb ik u niet gezegt dat gy geen gedult met my konde hebben? Moises antwoordde aan hem: Verontschuldig my, en bedroef my niet; ik had het geen vergeten, 't welk gy aan my gebodens hebt. Zy gingen beide van daar, tot dat sy een kint ontmoeten, 't welk hy doodde. Moises seide tot hem: Gy hebt een onschuldige gedoot, die niemant gedoot had: gy hebt een ding gedaan, dat buiten reden is, en niet goetgekent moet worden. Hy antwoordde weêr aan Moises: Heb ik u niet gesegt dat gy geen gedult met my soud konnen hebben? Moises seide tot hem: Verschoon my noch eens; indien ik u weêr iets vraag, so verlaat my. Zy vervolgden hun weg, tot dat sy aan een dorp quamen, daar d'inwoonders broot aan hen weigerden. Zy ontmoetten in dese tijt een gebroke muur, die hy weêr opmaakte. Moises seide tot hem: Men sou u, so gy gewilt had, betaalt hebben, om dese muur weêr op te maken. Hy antwoordde aan hem: Nu dan, hie hier onse scheidplaats; ik sal u echter 't geen verklaren, 't welk gy gaerne leren soud. Dese schuit behoort twee arme menschen toe, die in de see arbeiden, om hun kost te winnen. Ik wilde hem openen, om hem voor dese arme lieden te bewaren, om dat 'er een ongelovig vorst was, die de goede schepen met gewelt tot sijn dienst nam. Dit kint, 't welk ik gedoot heb, is een afgodendienaar, een kint van

een

een waar gelovig vroom man. Wy vreesden dat het zijn vader zou doen zondigen, en hem tot zijn doling en ongeloof aftrekken zou: de Heer heeft het door zijn goetheit willen verdelgen, om zijn vader van zijn boosheit te bevrijden. De muur behoort twee weeskinderen van de stat toe: daar onder is een schat, die hen toebehoort. Hun vader was een vroom man; God wil door zijn goetheit dese schat voor hen bewaren, tot dat zy een bescheide ouderdom bereikt hebben. Hy wilde ook dat ik 't geen doen zou; 't welk ik gedaan heb. Daar ziet gy de verklaring van 't geen, 't welk gy gaerne wist. Indien iemant u naar Alexander de Groot vraagt, zo vertel zijn geschiedenis aan hem. Wy hebben op aarde aan hem al 't geen gegeven, dat hy begeerde. Hy is gegaan tot aan 't Westen, daar hy een springbron vond, die van een man bewaart wierd, de welk tot hem zeide: O Alexander, straf de menschen met het doden van hun lighamen, met slaverny, en met gevangenis. Hy antwoordde: Ik zal d'ongelovigen in deze werrelt doden; en de Heer zal hen in de hel straffen: maar de vromen zullen de heerlijkheit van 't Paradijs genieten. Ik zal tot de bosen seggen dat God aan ons het geen, 't welk wy begeerden, gegeven heeft. Daar na vervolgde hy zijn weg, tot dat hy aan de plaats quam, daar de zon rijst, en bevond dat zy in een lant rijst, daar men niets vind om zich voor haar hitte te bedekken; so is 't. Wy leerden aan Alexander de middelen, om zig voor haar hitte te dekken; en hy vervolgde zijn weg tot dat hy tussen twee bergen quam, die van een volk bewoont wierden, 't welk een taal sprak, die hy naauwelijks verstaan kon. Zy zeiden tot hem: O Alexander, Jagog en Magog verontreinigen d'aarde: Kont gy tusschen hen en ons een verhindering stellen, om te beletten dat sy by ons komen? God, seide Alexander, heeft my de middelen niet gegeven om sulks te doen: Maar help my met u magt. Ik sal tussen hen en u een sterke scheiding zetten. Geeft my yzer, dat de stenen deur-

snijden

ſnijden kan, om tuſſchen de twee bergen te timmeren, en de weg, die hen ſcheid, te verſterken. Blaaſt dan, als 't yzer op de ſteenen treft, om vuur t'ontſteken, en giet'er gemolte koper in, om de ſteenen en 't yzer te zamen te binden. Indien zy komen, zo zullen zy de berg niet konnen deurboren, noch de weg vinden; om tot u te komen. Dit is een jonſt, die God aan u bewijſt. Zijn belofren konnen niet miſſen, als d'uur gekomen is. Hy is waarachtig in 't geen, dat hy belooft. Wy hebben hen met malkander laten vermengen: Wy zullen hen alle vergaderen, als de Trompet zal klinken. Wy ſullen dan de hel voor de bozen openen, en ook voor de genen, die d'Alkoran niet hebben willen zien noch horen. Menen zy dat de genen, die my aanbidden, hun goden ſijn? Wy hebben de hel bereid, om hen te ſtraffen. Zeg tot hen: Zal ik u 't geen verhalen, 't welk den verlore menſchen overgekomen is? Hun werken zijn onnut in deze werrelt, ſchoon zy menen wel te doen. De goede werken ſijn onnut voor de genen, die de geboden van hun Heer verachtten, en die niet in de verrijzenis geloven. Men behoeft voor hen geen evenaar in de dag des Oordeels. De hel zal hun woning zijn, om dat zy met onſe, en met onzer Apoſtelen en Profeten geboden ſpotten. De vromen zullen eenwigelijk, zonder ophouding tuſſchen beiden, de welluſten van 't Paradijs genieten. Schoon de zee inkt was, om de wonderen van mijn Heer te ſchrijven, zy ſou eer, dan ſijn wonderdaden, een einde nemen. Zeg tot d'ongelovigen: Ik ben een menſch gelijk gy: God heeft aan my geleert dat'er niet dan een enig God is. De geen, die in de verrijzenis gelooft, benaerſtigt zich om goede werken te doen, en aanbid niet meer, dan een enig God, die zonder medegenoot is.

't Hooftdeel van Maria, begrijpende achtentnegentig regels, te Mecha geſchreven. 18.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is een vergelder en geleider (der

vromen,) milt, wijs en waarachtig. Zacharias, uw Heers dienaar, gedacht aan zyn genade, toen hy in 't heimelijk zyn Heer bad, en zeide: Heer, mijn gebeente is zwak geworden, en mijn hooft is wit van ouderdom. Heer, ik ben nooit in mijn gebeden afgezet of geweigert, verhoor mijn gebed. Ik vrees dat de geen, die na my komen sal, uw Wet zal verkeren. Geef my een zoon, om op my te volgen, die mijn erfgenaam zy, erfgenaam van Jacobs stam, en die u aangenaam is. O Zacharias, ik boodschap u dat gy een zoon zult hebben, Joannes genoemt: Niemant is noch met deze naam genoemt geweest. Hy zeide: Heer, hoe zal ik een zoon hebben? mijn vrou is onvruchtbaar, en ik ben al t'out. Men antwoordde hem: De zaak zal wezen gelijk ik u zeg: zy is gemakkelijk voor de geen, die u geschapen heeft. Hy zeide: Heer geef my eenig teken van mijns gemalins zwangerheit. Hy zeide tot hem: Gy zult in drie nachten niet spreken. Hy vertrok toen uit sijn bedeplaats, en gaf aan 't volk een teken van 's avonts en 's uchtens hun gebeden te doen. O Joannes, begryp de Schrift met yver en genegentheit. Wy gaven aan hem van zijn kintsheit af de wetenschappen, de goedertierentheit, liefde, godvruchtigheit, en de genegentheit tot vader en moeder, en niet het gewelt, en d'ongehoorzaamheit. Wy hebben de dag gezegent, in de welk hy geboren is, de dag, in de welk hy sterven, en de dag, in de welk hy verrijsen zal. Gedenk aan 't geen, 't welk van Maria geschreven is. Zy vertrok zich ter zijde naar 't Ooften, in een plaats van haar magen af, en nam een hooftdoek, om zich te dekken. Wy zonden aan haar onze Geest in gedaante van een man. Zy was 'er af vervaart, en zeide: God sal my van u beschutten, zo gy sijn vrees voor ogen hebt. Hy zeide tot haar: O Maria! ik ben een bode van God, uw Heer, die een werkelijke en voorzichtige zoon aan u zal geven. Zy antwoordde: Hoe zal ik een kint krijgen, zonder een man aan te

Bezie Kitabel tenoir.

te raken? Ik wil niet onkuiſch wezen. Hy zeide: 't Zal zijn gelijk ik tot u zeg; 't is licht te doen voor uw Heer. Uw zoon ſal een bewijs ſijn van Gods almachtigheit, en van ſijn beſondere jonſt tot de genen, die in ſijn goddelijke Majeſteit geloven. Zy wierd bevrucht: en vertrok zich eenige tijt in een plaats, van 't volk afgelegen, daar zy de ſmarten van de kinderbaring aan de voet van een palmboom gevoelde, en ſeide: Hoe! ben ik niet doot? waarom ben ik niet in 't getal der vergete lieden? D'Engel ſeide tot haar: Bedroef u niet. God heeft een beek onder u geſtelt. Schud de voet van deſe palmboom, de dadels zullen vallen. Vergader hen, eet en drink, en waſch uw ogen. Zeg tot de genen, die u ontmoeten, dat gy vaſt, en dat gy een belofte gedaan hebt van tot niemant te ſpreken, voor dat uw vaſten vervult is. Haar ouders bejegenden haar, terwijl zy haar kint droeg, en ſeiden tot haar: O Maria, zie daar een vreemt ding. O Aarons Zuſter, uw vader heeft u niet geboden quaat te doen; en uw moeder was niet onkuiſch. Zy gaf aan haar kint een teken van hen t'antwoorden. Hoe, ſeiden ſy, ſal een kint, dat in de wieg legt, ſpreken: Haar kint ſprak toen, en ſeide: Ik ben Gods dienaar; hy heeft de Schrift aan my geleert, my Profeet gemaakt, in alle plaatſen geſegent, en my geboden hem te bidden. Hy heeft my de ſuiverheit alle mijn leven lang aanbevolen, en daar by mijn vader en moeder t'eren. Hy heeft my niet geweldig, noch boosaardig geſchapen. Gelooft zy de dag, in de welk ik geboren ben, de dag in de welk ik ſterven, en de dag, in de welk ik verrijzen zal. Dus ſprak Jeſus, Marias zoon, in der waarheit, van de welke gy twijffelt. God prijſt niet de redenen der gener, die zeggen dat God een kint heeft. Gelooft zy God; als hy iets wil, zegt hy: Zy, en 't is. Hy is mijn, en uw Heer: aanbid hem, 't is de rechte weg. Daar zijn lieden, die ren deze opzicht verſcheiden van gevoelen hebben geweeſt: Maar ramp is over d'ongelovigen, die in de dag

des Oordeels rampzalig zullen zijn. D'ongelovigen zijn openlijk van de rechte weg afgeweken: zo gy hen de helsche pijnen, en hun onwetendheit verkondigt, zo zullen zy u niet horen. Wy zijn Meesters van al 't geen, dat op aarde is, en bevelen alles naar ons believen. Zy zullen eens voor ons vergaderen, om geoordeelt te worden. Gedenk aan 't geen, 't welk van Abraham geschreven is. Hy was een vroom man, en Profeet, en zeide tot sijn vader: Aanbid niet het geen, dat niet ziet, niet verstaat, en niet nut aan u kan sijn. Ik weet het geen, dat gy niet weet. Volg my, ik zal u op de rechte weg geleiden. Aanbid de duivel niet, hy is God ongehoorzaam; anders vrees ik dat God u straffen zal, en dat gy in 't getal der verlore lieden zult wezen. Hy antwoordde hem: O Abraham! verwerpt gy my goden? Indien gy niet van redenen verandert, zo zal ik u steenigen, wijk van my voor een lange tijt. Abraham zeide: God wil u inblazen; ik zal hem voor u bidden. Hy is zeer goet, en zal mijn gebed verhoren. Wat zult gy aanbidden, als ik van u geweken sal sijn? Aanbid God, mijn Heer, en uw gebeden zullen verhoort worden. Hy week van hen, en aanbad een enig God. Wy gaven aan hem twee zonen, Isaak en Jacob, beide Profeten. Wy gaven aan hem onse genade, en een welsprekende en waarachtige tong. Gedenk aan 't geen, dat van Moises geschreven is: hy was een vroom man, onze Profeet een Bode. Wy hebben hem van de rechte zijde des bergs Sinaï geroepen, hem by ons doen komen, en onze geheimenissen aan hem geleert. Wy hebben door een bezondere genade een Profeet tot een broeder, Aaron genaamt, aan hem gegeven. Gedenk aan 't geen, 't welk van Ismaël geschreven is. Hy onderhield naaukeurigh jk het geen, dat hy beloofde. Hy was een Profeet en Apostel van de Heer. Hy preekte de reinigheit, en beval den menschen dikwijls hun gebeden te doen, en was sijn Heer aangenaam. Gedenk

denk aan 't geen, 't welk van Enoch geſchreven is: hy was een rechtvaerdig man, en Proeet: wy hebben hem in een zeer hoge plaats opgeheven. God heeft zyn genade aan deze lieden onder de Proſeten van Adams geſlacht, onder de genen, die wy met Noah in d'Ark deden gaan, onder de genen van Abrahams en Iſmaëls geſlacht, en onder de genen, die wy vergadert, en op de rechte weg geleid hebben, gegeven. Toen men hen de wonderdaden van de barmhartige verhaalde, bogen zy zich voor over, en aanbaden hem met de tranen in d'ogen. Hun nakomelingen hebben hun voetſtappen verlaten, de Wet verzaekt, en hun begeerlijkheden gevolgt: maar zy zullen in 't helſche vuur geſtoten worden, uitgezondert de genen, die zich zullen bekeren, en goede werken doen. Zy zullen in 't Paradijs intreeden; en men zal hen geen ongelijk aandoen: maar zy zullen in 't Hof van Eden intreeden. 't Geen, dat van de Barmhartige belooft word, is vaſt en zeker. Zy zullen in 't Paradijs niets horen, dat hen mishaagt: zy zullen de groetenis der Engelen verſtaan, en 's avonts en 's ochtens al 't geen hebben, dat zy begeren. Zodanig is 't Paradijs, 't welk God aan ſijn ſchepſelen geeft, die zijn vrees voor ogen hebben. Ik daal niet van de hemel af, dan door toelating van uw Heer: hy is de meeſter onſer werken in de hemel, en op d'aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen beide is. Hy heeft u niet vergeten: aanbid hem, en volhard in uw bidding. Kent gy iemant, die gelijk hy genoemt word? De menſch zegt: Hoe! zal ik ſterven, en weêr opgewekt worden? Hy aanmerkt niet dat God hem van niets geſchapen heeft. Ik zal eens d'ongelovigen en duivelen vergaderen, en voor de deur van de hel op hun knieyen doen verſchijnen, en alderhande ongeluk op hen werpen, om dat zy hun boosheit tot hun Heer vermeerdert hebben. Ik ken de genen, die verdienen in de hel gebrant te worden: men zal hen daar in ſtoten. Dit is een vonnis, zeer

Gelaldyn zegt dat Mahomet aan d'Engel Gabriel klaagde dat hy te lang gebleven was ſonder hem te bezoeken.

gerechtiglijk door de Heer gegeven. Ik zal de vromen bewaren, en den ongelovigen verbieden voor hun afgoden te knielen. Toen d'ongelovigen en veel der gelovigen mijn geboden hoorden preken, zeiden zy onder malkander, dat zy op een beter weg waren, dan hun naaste. Hoe veel van hen hebben wy in de voorgaande eeuwen verdelgt, die rijker dan zy, en geveinsden gelijk zy, waren? Zeg tot hen: God verlangt den afgedwaalden 't leven, op dat zy hun dolingen zouden kennen, en kennis van de pijnen, die voor hen bereid zijn, verkrijgen. Zy zullen de genen kennen, die d'ongelukkigsten zijn, en de genen, die de zwakſten in hun geloof, en minſt ten dienſt van zijn goddelijke Majeſteit hebben geweeſt. God zal 't geloof der gener, die de rechte weg volgen, vermeerderen; en de genen, die hem gehoorzaam zijn, zullen zijn genade genieten. Hebt gy op 't bedrijf der bozen gemerkt? Zy vragen of zy na hun verrijzenis rijkdommen en kinderen zullen hebben. Wilt gy het toekomende weten? Wilt gy met de Barmhartige verdrag maken? ik zal 't niet doen. Ik zal al 't geen, dat zy zeggen, opſchrijven, en hun elenden vermeerderen. Ik zal hen in deze werrelt al 't geen geven, dat zy begeren; en zy zullen naakt (zonder ſchatten en kinderen) verrijzen Zy hebben d'afgoden aangebeden, om hun beſcherming te hebben. Zeker, zy hebben in deze aanbidding gedoolt: zy zullen hen verzaken, en in de dag des Oordeels hun vijanden zijn. Ziet gy niet hoe wy de duivelen tegen d'ongelovigen gezonden hebben, om hen te verleiden; Wees niet ongeduldig om hen geſtraft te ſien: zy zullen in de geſtelde dag geoordeelt worden. Gedenk aan de dag, in de welk ik alle de vromen in Gods tegenwoordigheit zal vergaderen, en alle de bozen in de hel ſtoten: hun gebeden zullen niet verhoort worden, uitgezondert der gener, die de beloften, de welken zy aan de Barmhartige deden, volbragt hebben. Zy ſeiden: Gelooft gy dat God een

Bezie Gelaldyn.

kint

kint heeft? Gy zegt wat vreemts: 't verschilde weinig of de hemel en d'aarde zouden zich daar om geopent hebben, en de bergen, met hun gehele ondergang, gevallen zijn. Zy riepen God; God de Zoon, God heeft met geen kint te doen. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, aanbid hem. Hy weet het getal, en de rekening van alle de dingen des werrelts. De menschen zullen in de dag des Oordeels voor hem vergaderen; en de ware gelovigen, die goede werken doen, zullen van zijn goddelijke Majesteit bemint worden. Wy hebben d'Alkoran, in uw taal geschreven, aan u gezonden, om de geneuchten van 't Paradijs aan de genen, die mijn vrees voor ogen hebben, te boodschappen, en den genen, die met hardnekkigheit tegen 't geloof twistreedenen, de helsche pijnen te verkondigen. Hoe veel bozen hebben wy in de voorgaande eeuwen verdelgt? Hebt gy van hen hooren spreken? Hebt gy van hun geheugenis hooren gewach maken?

't Hooftdeel der Zaligheit, en der Hel, begrijpende honderd vijfendartig regels, te Mecha geschreven. 19.

Waarde Lezer, de Mahometanen hebben dit Hooftdeel *Thé* genoemt. Dit zijn twee letters van 't Arabisch a b c, te weten *Tt* en *He*. In deze plaats betekent *Tt Thaabe*, dat is Zaligheit, en *He* betekent *Haaibe*, dat is de Hel. Befie d'uitlegging en verklaring van Gelaldyn, en van de Bedaoi. Zy hebben dit het hooftdeel der Zaligheit, en der Hel genoemt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben d'Alkoran niet aan u gegeven, om u te quellen, maar om haar aan de vroomen voort te leren. Hy is u van de geen gezonden, die de hemel en d'aarde geschapen heeft. De Barmhartige zit in zijn setel: al 't geen, dat in de hemel, en op aarde, dat tusschen beide, en onder d'aarde is, behoort hem toe. Hy weet uw gedachten. Hy weet het geen, dat gy verborgen houd, en dat gy openbaart.

baart. God, daar is niet meer dan een God: alle de heerlijcke namen des werrelts behoren aan hem. Weet gy de geschiedenis van Moises? Toen hy 't vuur zag, zeide hy tot zijn gezin: Blijf hier staan, ick zie een groot vuur, ick zal'er u een vonkje van meêbrengen, en daar in de rechte weg vinden. Toen hy daar by gekomen was, wierd tot hem gezegt: O Moises, ik ben uw Heer, trek uw schoenen uit, gy zijt in 't heilig dal van Toi. Ik heb u onder mijn volk verheven: hoor mijn woort, en ontfang mijn ingeving. Ik ben God: daar is geen God, als ik. Aanbid my alleen, en doe uw gebeden, gelijk geboden is. D'uur, die aan de werrelt onbekent is, nadert, in de welke ik yder naar zijn werken vergelden en straffen zal. Zie toe dat de bozen u niet van de rechte weg afleiden: indien gy hun begeerte volgt, zo zult gy verloren zijn: gy hebt my dit niet gezworen. Moises antwoordde: Heer, ik zal my naar u voegen, en op mijn stok leunen: ik zal'er de vruchten der bomen meê slaan, om hen op mijn kudde te doen vallen. Ik heb noch een andere wijze om mijn schapen met deze stok te voeden: ik zal hem gebruiken om hen van quaat te beschermen, en te bewaren. God zeide tot hem: O Moises, werp deze stok op aarde; zie daar, een slang, zy kruipt; neem haar, en wees'er niet af vervaart, ik zal haar weêr tot haar eerste staat doen keren. Trek uw hant wech, en voeg hem onder uw arm; hy zal, zonder enig quaat, en zonder pijn, wit worden, en blinken. Dit zal een zeker teken van mijn eenheit zijn. Ik zal de wonderdaden van mijn almachtigheit aan u vertonen. Ga naar Farao; hy is in een zeer grote doling, en van de rechte weg afgeweken. Moises seide: Heer, verheug mijn hart, en maak deze zending licht: ontbind de knoop van mijn tong, op dat zy mijn woorden verstaan. Geef Aaron aan my, om my in dit voorval te helpen, op dat ik u loof, en uw roem hoog verhef. Gy zijt alleen onze beschermer. God zeide: Uw gebed is verhoort:

hoort: wy hebben eertijds genade aan u bewezen, toen wy uw moeder ingegeven hebben dat zy u in een kistje zou zetten, en u in de vloet de Nijl werpen. 't Water wierp u aan d'oever, daar Farao u wechnam. Ik deê dat hy u beminde, om zorg voor mijn volck te dragen. Toen uw zuster naar tijding van 't geen vernam, dat u overgekomen was, zeide zy: Wie zal ons brengen daar hy is? Wie zal ons tot de geen geleiden, die hem bewaart? Wy hebben u tot uw moeder weêr gezonden, om haar tranen te stuiten, en een einde van haar droefheit te maken. Gy doodde een man; wy verloften u van de haat uwer vijanden, en beproefden uw volharding. Gy bleeft enige tijt by d'inwoonders van Madian. Daar na hebben wy u gezonden om onze geboden te verkondigen. Ik heb u verkozen. Gâ met uw broeder naar Farao, en lieg niet als gy van my spreekt. Hy is van de regte weg afgedwaalt. Spreekt beide met zoetigheit tot hem; hy zal misschien naar u luisteren, en voor 't helsche vuur bevreest zijn. Zy antwoordden: Heer, wy vrezen dat hy ons pijnigen, en tegen ons opstaan zal. God zeide: Vreest niet, ik zal met u wezen. Hoort wat hy zeggen zal: merkt op zijn bedrijf. Gaat by hem, en zegt: Wy zijn Boden van d'almachtige God: ontsla met ons de kinderen van Israël, en quel hen niet meer. Wy zijn hier door 't bevel van God, uw Heer, gekomen. De zaligheit is voor de genen, die de regte weg volgen, en de verdoemenis voor de genen, die zijn wet lasteren, en van zijn geboden afwijken. Farao zeide tot hen: Wie is uw God? Moises zeide: Mijn God is de geen, die de werelt geschapen heeft, en die de menschen op de regte weg geleid. Farao seide: Watwet hebbê de genen onderhouden, die voor u geweest zijn? Wat zijn sy geworden? Moises antwoordde: God weet in wat staat zy zijn. Niets is voor God verborgen. Hy heeft d'aarde uitgestrekt, en de wegen gemaakt. Hy doet de regen van de hemel afvallen, en de planten, kruiden en vrugten, die gy eet, en die uw kudden voeden,

voortkomen. Deſe dingen zijn tekenen van zyn almachtigheit by de genen, die hen begrijpen. Wy hebben u van aarde geſchapen, en zullen u weêr tot aarde doen keren, en u eens weêr te voorſchijn doen komen. Wy hebben onze wonderdaden aan Farao vertoont; maar hy was ongelovig, en verachtte hen, en zeide: O Moiſes, zyt gy gekomen om ons, door uw tovery, uit onze ſtaten te verdrijven? Ik zal een wonderdaat, die met d'uwe gelijk is, aan u vertoonen. Laat ons een plaats en dag ſtellen, om by malkander te komen. Moiſes zeide: Verkies, zo gy 't goet vind, de dag van uw viertijt, 't volk zal met de opgang der zon konnen vergaderen. Farao vertrok na deze reden. Hy vergaderde alle zijn liſten, en quam ter geſtelde dag en uur met de zijnen op de beſcheide plaats, daar Moiſes was, die tot hen zeide: Ramp is voor u; laſter God niet; hy zal de genen, die hem laſteren, ſtraffen en verdelgen. Faraos volk was verſcheiden van gevoelen in 't geen, dat zy te doen hadden. Zy hielden hun voorneemen verborgen, en zeiden tot Farao: Deze twee mannen zyn tovenaars; zy willen door hun tovery u uit uw lant verdrijven, en uw onderzaten van u godsdienſt afleiden. Vergader u liſten en krachten, en verkieſt bequame lieden om tegen hen te twiſtreeden; deſe dag zal gelukkig voor de geen zijn, die verwinner word. Zy zeiden: O Moiſes, wilt gy eerſt uw ſtok op d'aarde werpen, of ſullen wy d'onſe eerſt neêrwerpen? Hun gordels en ſtokken ſtonden op door hun tovery, tegen Moiſes, en wandelden. Moiſes ſprak zachtelijk binnens monts; maer wy zeiden tot hem: Vrees niet, gy zult verwinner zijn: werp de ſtok, die in u rechte hant is, op d'aarde, hy zal 't geen, dat zy gedaan hebben, verſlinden; 't is niets, dan tovery, die geen voordeel, noch vernoeging geeft. Faraos tovenaars bogen zich toen voor over ter aarde, en zeiden: Wy geloven in Aarons en in Moiſes God. Farao zeide tot hen: Gelooft gy in hem zonder mijn ver-

verlof? Moiſes is uw meeſter; ik ſal u de rechte voeten, en de ſlinke handen, of de rechte handen, en de ſlinke voeten doen afhouwen, en u aan de voet der palmboomen doen hangen, op dat gy bekennen zult, wie de ſtrengſte in ſijn ſtraffingen is, of ik, of Moiſes God. Zy zeiden: Hebben de wonderdaden u niet bewogen, die gy gezien hebt verſchijnen? De geen, die ons geſchapen heeft, doet dingen, die gy niet vermoogt te doen. Uw macht ſtrekt zich alleenlijk in deze werreld uit. Wy geloven in God, onze Heer, die ons onze zonden zal vergeven. Gy zijt oorzaak van dat hy ons, met onze tovery, verwerpt. Hy is machtiger dan gy, en eeuwig. De hel is voor d'ongelovigen bereid: zy zullen geen ruſt vinden, noch in hun leven, noch in hun doot. Maar de vromen, die goede werken doen, zullen eeuwiglijk de geneuchten der hoven van Eden genieten, daar veel vermakelijke vloeden vloejen: zodanig zal de vergelding der gener wezen, die van hun zonden gezuivert zijn. Wy zeiden tot Moiſes: Trek des nachts uit met mijn volk, en maak een droge weg voor hen in de zee. Vrees niet dat uw vyanden u achterhalen zullen, en dat gy zult verdrenken. Farao zal hen volgen met zijn benden: maar ik zal hen alle in de zee verdrenken, en hem met zijn volk doen afdwalen; hy ſal de rechte weg niet volgen. O kinderen van Iſraël, wy hebben u van uw vyanden verloſt, en u naar de berg van Sinaï geleid. Wy deden Manna en quakkelen op u afdalen, en ſeiden: eet van de goederen, die wy aan u gegeven hebben, en weeſt 'er niet ondankbaar af; anderſins ſal mijn gramſchap op u vallen. De geen, op de welk mijn gramſchap valt, ſal in 't helſche vuur geſtort worden. Ik ſal barmhartig tegen de genen ſijn, die ſich bekeren: die goede werken doen, en de rechte weg volgen. O Moiſes, wie heeft u geparſt van uw volk te wijken. Hy antwoordde: Zie, daar is 't, het volgt mijn treden; ik ben voor uitgegaan,

gegaan, om uw geboden t'ontfangen. Wy hebben uw volk na uw vertrek van u vervreemt; en Samery heeft het van de rechte weg verleid. Hy keerde met grote gramschap weêr naar zijn volk; en zeide: O volk, had God niet alderhande vernoeging aan u belooft? Hy heeft, uit oorzaak van uw zonden, d'uitwerking zijner beloften verlangt. Wilt gy dat zijn gramschap op u valt? Waarom hebt gy tegen 't geen gedaan, 't welk gy belooft hebt? Zy zeiden: wy hebben uit onze eige beweging niet tegen onze belofte gedaan. Wy hebben de zwaarste verçieringen van 't volk genomen, en hen in 't vuur geworpen. Samery wierp selfs hen daar in, en maakte 't lighaam van een bulkend kalf, en seide tot de geenen van zijn gevolg: Zie daar uw God, Moises God, die hy vergeten heeft. Zagen zy niet dat dit kalf niet tot hen sprak, en dat het geen magt had om hen goet of quaat aan te doen? Aaron had voor Moises komst tot hen gezegt; O volk, gy waart door dit kalf verleid. De Barmhartige is u God en Heer; volg my en gehoorzaam my. Zy zeiden: wy sullen hier blijven, tot dat Moises weêr gekeert is. Moises zeide in zijn weêrkeering tot Aaron: wie heeft u belet my te volgen, toen gy zaagt dat zy van Gods weg afweeken? Waarom hebt gy, ô mijns moeders zoon, my ongehoorsaam geweest? Aaron seide: Trek my niet by de baart, nog by 't hair; ik vreesde dat ik u mishagen zou, so ik de kinderen van Israël verliet, en so ik u gebod ongehoorzaam was. Moises zeide tot Samery: Wat was u voorneemen? Hy antwoorde: Ik zag 't geen, dat van 't volk niet gezien word; ik nam een hantvol aarde uit de voetstappen van Gods Bode, en maakte 't de gestalte van een kalf af, het schoonste, dat ik ooit gezien heb. Moises zeide tot hem: Ga, vertrek van ons; gy zult de gehele tijt van u leven de tegenwoordigheit der menschen vlieden, en tot hen zeggen; Naderd my niet, raak my niet. De tijt van u straffing is gestelt; gy zult haar niet schuwen. Aanschou u valsche God, aanschou dit kalf, 't welk gy aangebeden hebt. Ik sal 't doen verbranden,

en d'afch in zee verwerpen. Uw God is een enig God: daar is geen God, dan de God, die alles weet. Dus verhaal ik de verledene dingen. Wy hebben d'Alkoran aan u gegeven. De genen, die hem verwerpen, zullen in de dag des Oordeels hun pak dragen, en eeuwiglijk gepijnigt worden. Ik zal hen eens rekening van hun pak afeifchen, en hen alle met hun fchalkheden vergaderen. Als de trompet zal klinken, zullen zy malkander vragen hoe lang zy in de werrelt hebben geweeft, en zeggen dat zy'er niet meer dan tien dagen en tien nagten geweeft hebben. Ik weet al 't geen, 't welk zy zullen zeggen. De wijften onder hen zullen zeggen dat zy'er niet langer, dan een dag, hebben geweeft. Zy zullen u van de bergen ondervragen. Zeg tot hen: God zal hen afcheuren, en met d'aarde gelijk maken; gy zult hen geëffent en vernedert zien. De menfen zullen dan fonder marren de geen volgen, die hen tot het algemeen Oordeel zal roepen; en zy zullen zich voor God vernootmoedigen. Gy zult in deze dag flaauwe en ootmoedige ftemmen hören: maar de gebeden zullen in deze dag onnut zijn, uitgezondert der geener, die aan God behagen, aan de welke hy toelaten zal te fpreken. Hy weet al 't geen, dat de menfchen in dese werrelt doen, en al 't geen, dat hen in d'andere werrelt overkomen zal; maar zy weten 't niet. Zy zullen zich voor de levendige en eeuwige Heer vernootmoedigen, en 't hooft laten zakken. Alle d'ongelovigen zullen verdoemt zijn, en de vrome ware gelovigen, die goede werken gedaan hebben, zullen niet voor d'ongeregeigheit vreefen. Wy hebben d'Alkoran in d'Arabife taal gefonden: hy leert onfe geboden aan de menfchen; fy fullen miffchien de boosheit vreefen. Hy fal hen 't geen leren, dat fy doen moeten. Verhef de heerlijkheit van God de koning des werrelts: hy is de waarheit zelve. Pars u zelf niet tot d'Alkoran te lezen; tot dat gy hem wel begreepen hebt. Zeg: Heer vermeerder mijn wetenfchap. Wy hebben voormaals aan Adam verboden van de verbode vrucht t'eten; hy heeft ons gebod vergeten:

ik

ik heb geen volharding in hem gevonden. Gedenk dat wy tot d'Engelen hebben gezegt dat zy sig voor Adam zouden verootmoedigen. Zy hebben zich verootmoedigt, uitgezondert de duivel, die 't niet heeft willen doen. Gedenk dat wy tot Adam gezegt hebben: De duivel is uw vijant, en ook vijant van uw gemalin. Hy zal zijn pogingen doen, om u elendig te maken, en om u beide uit het Paradijs, daar gy geen honger, geen dorst, geen hitte, nog geen koude hebt, te doen vertrekken. De duivel bekoorde hen, en zeide: O Adam, ik zal u naar de boom der Eeuwigheit, een schat, die nimmer vergaan zal, brengen. Zy hebben beide van de vrucht van deze boom geëten, en bekenden toen hun onreinigheit. Zy begonnen bladen van bomen te nemen, om hun naaktheit te bedekken. Adam was zijn Heer ongehoorzaam, en is elendig geworden. Hy verhoorde hem echter, vergat hem, toonde de rechte weg aan hem, en zeide: Vertrekt vijanden van malkander uit het Paradijs. Ik zal u namaals een geleide zenden; de geen, die hem volgt, zal niet afgedwaalt, maar zalig zijn. Doch de geen, die afdwaalt, en niet in my gelooft, zal rampzalig in de werrelt, en in de dag des Oordeels verblint zijn, en in deze dag zeggen: Heer, waarom hebt ghy my verblint? Ik had een goed gezicht, toen ik in de werrelt was. Ik vergeet u heden, gelijk gy mijn geboden vergeten hebt; ik handel d'ongelovigen dus. De pijnen van d'andere werrelt zijn zwaarder, dan de genen van d'aarde, en duren langer. Hebben d'ongelovigen geen vrees, als zy aanmerken hoe veel menschen wy in de voorgaande eeuwen op d'aarde verdelgt hebben? Hun ramp zal aan de genen, die wijs zijn, tot een voorbeelt dienen. Indien uw Heer niet gesegt had dat hy de straffing der bozen tot aan de gestelde tijt uitstelde, zo sou hy hen al ré verdelgt hebben. Heb gedult, en verdraag hun redenen. Loof u Heer eer de son oprijst, een uur voor de nagt eer zy ondergaat, en in 't einde van de dag;

gy

gy zult het geen doen, dat aangenaam aan hem sal wezen. 't Leven der werreit is schoon om u te bekoren; maar de goederen van uw Heer zijn beter, en eeuwig. Beveel aan 't volk zijn gebeden ter gestelde tijt te doen; en wees niet ongeduldig tegen hen. Ik vraag u om geen rijkdommen: ik zal zelf u verrijken; en eindelijk zal 't Paradijs voor de vromen zijn. D'ongelovigen zeiden: Indien (Mahomet) niet enige wonderdaat van Gods wegen doet verschijnen, en de verklaring der boeken onzer voorgangers niet weet, zo zullen wy niet in hem geloven. Wy hebben voor zijn koomst veel boosen verdelgt, die zeiden: Heer, zo gy een Profeet aan ons had gezonden, wy zouden uw geboden hebben onderhouden, eer wy beschaamt, en met schande vervult wierden. Zeg tot hen: Y der verwacht zijn einde: Verwacht; gy zult eens de genen kennen, die de rechte weg volgen, en die niet afgedwaalt sijn.

't Hooftdeel der Profeten, begrijpende hondert en twaalf regels, te Mecha geschreven. 20.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De dag genaakt, in de welk 't volk rekening van zyn werken zal geven: maar het denkt-'er niet op, en wijkt af van Gods geboden. Indien zy hen horen, zo spotten zy'er meê: Zy begrijpen hen niet, en houden hun quade voornemens verborgen. Is Mahomet geen mensch gelijk gy? Zegt gy dat het een tovenaar is? gy ziet het tegendeel. God hoort al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde gezegt word, en weet alles. Zy zeggen: Zeker, Mahomet heeft het geen, dat hy zegt, gedroomt, of verdicht: hy is een Dichter; wy zullen hem niet geloven, zo hy niet enige wonderdaat doet verschijnen, gelijk de Profeten deden, die voor hem zijn geweest. Wy hebben veel steden verdelgt, om dat hun stedelingen ongelovig waaren. Wy hebben voor u geen anderen gezonden, dan menschen, die van ons ingeblazen waren. Vraag

het

he de genen, aan de welken voormaals de kennis van de geschreve Wet was gegeven. Zo gy 't niet weet, zy waren menschen, die aten en dronken, en sterven moesten. Wy hebben hen 't geen volbracht, dat zy aan ons beloft hadden: wy hebben hen met de genen, die geloofden, behouden, en d'ongelovigen verdelgt. Wy hebben aan u een boek gezonden, om u t'onderwijzen; verstaat gy 't? Hoe veel ongelovige steden hebben wy verdelgt? hoe veel nieuwe volken hebben wy in hun plaats gestelt? Toen zy onse straffing gevoelden, koste zy de vlugt. Vlied niet; maar keert weêr naar 't geen, dat aan u aangenaam heeft geweest, keert weêr in u huizen; misschien zult gy noch naar de rijkdommen van d'aarde wenschen. Zy zeiden: Ramp is over ons: wy hebben ongelijk. Zy spraken dus, tot dat zy verdelgt wierden. Wy hebben de hemel en aarde, en al 't geen, dat tusschen beide is, niet geschapen om daar meê te spotten: indien wy gewilt hadden dat men op aarde daar meê spotten zou, men zou 'er ook in de hemel meê gespot hebben. In tegendeel, ik stel de waarheit tegen de leugen, om hem te beschamen, gelijk zy hem waerlijk beschaamt. Ramp zal u overkomen, uit oorzaak van u lastieringen. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op aarde is, behoort aan God. D'Engelen schamen zich niet hem t'aanbidden: Zy loven hem dag en nacht, en verheffen zijn heerlijkheit zonder lastering. D'ongelovigen aanbidden goden, die van aarde gemaakt zijn. Hebben zy vermogen om iets te scheppen? Indien 'er in de hemel, of op d'aarde een ander God was, zy zouden niet wel overëenkomen. Gelooft zy God, die Heer van 't Heelal is. 't Geen, 't welk van d'ongelovigen verhaalt word, is niet waarachtig. God vraagt niet om raat, als hy iets wil doen, gelijck de gewoonte der menschen is. Zullen zy een ander God, als hem, aanbidden? Zeg tot hen: Brengt u bewijsredenen by; zie daar 't geen, dat wy aan u te zeggen hebben; Zie daar onze redenen, en de genen, van

onze

onse voorgangers. Zeker, 't grootste deel van hen kent de waarheit niet, en wijkt 'er van af. Wy hebben alle de Proseten, die van ons gezonden zyn, ingegeven dat 'er niet dan een enig God is, die men aanbidden moet. Zy zeiden: Gelooft gy dat d'Engelen Gods kinderen zyn? Gelooft zy God; in tegendeel, zy zyn zyn schepselen: hy bemint hen. Zy spreken niet, dan naar zyn begeren, en gehoorzamen 't geen, dat hy aan hen beveelt. Hy weet al 't geen, dat zy gedaan hebben, en doen. Zy bidden voor niemant zonder zyn toelating, en vresen hem te mishagen. De geen, die onder hen zal zeggen, ik ben God in plaats van God, zal in 't helsche vuur gestoten worden. Ik handel dus d'ongelovigen. Weten zy niet dat de hemelen en d'aarde gesloten waren? Wy hebben hen geopent, en door de regen, die wy hebben doen afvallen, aan alles 't leven gegeven. Zullen zy niet (in mijn Eenheit) geloven? Wy hebben bergen geschapen, om d'aarde te beletten zich te bewegen: wy hebben 'er ruime en brede wegen gemaakt voor onze schepselen, met de hemel bedekt, en van vallen bevrijd, en nochtans verachten zy onse geboden. 't Is de Heer, die de dag en nacht, de maan en de zon geschapen heeft. Alle die in de hemel zyn, prijzen en verheffen hem. Wy hebben niemant geschapen, om eeuwiglijk op aarde te blyven. De menschen zullen alle de doot smaken. Ik zal u door 't goet en quaat beproeven. Gy zult alle voor my vergaderen, om rekening van uw bedrijf aan my te doen. D'ongelovigen spotten met u, als zy u zien, én zeggen: Ziet daar de genen, die met onse goden spotten. Zy gehoorzamen niet Gods geboden: y heeft de mensch van slijk geschapen; en hy zal d'uitwerkingen van zyn almachtigheit aan u doen verschijnen. Weest niet ongeduldig om de straffing der bozen te zien, die zeggen: Wanneer zal de dag des Oordeels zyn? Indien zy 't wisten, so zouden sy 't vuur van hun rug en aangesigt verwijderen. Dese dag sal hen verrassichen, en hen verschrikken als sy 'er

minst op denken. Zy konnen hem niet vertragen; en zy zullen van bescherming berooft wezen. Zeker, zy hebben met de Profeten, die voor u gewaalt zyn, gespot: maar zy sijn naar hun verdiensten gestraft. Zeg tot hen: Wie anders als de Barmhartige, bewaart u dag en nacht? Gy verwerpt echter zyn geboden. Hebben zy een ander God, als my, die hen bewaren kan? Hun goden konnen zich selven niet beschermen. Ik zal hen niet beschutten, en nochtans zal ik hen verrijken, gelijk ik hun vaders verrijkt heb: ik zal hun leven verlangen, om hen op aarde te straffen. Bevinden zy niet dat hun staten, door uw veroveringen, van alle zijden verminderen? Zijn zy dus verwinners? Zeg tot hen: Ik verkondig aan u 't geen, dat God my ingegeven heeft: maar de doven zullen de vermaningen, die men hen doet, niet horen. Als zy een weinig van Gods straffingen bewogen zyn, zeggen zy: O ramp! wy hebben ongelijk, en zyn ongerechtig. Ik zal in de dag des Oordeels hun werken wegen, om aan niemant de zwaarte van een mostertzaat ongelijk aan te doen: ik zal zeer naau rekenen. Wy hebben aan Moises en aan Aaron het Boek gegeven, 't welk het goet van 't quaat scheid, en hen bevolen onze geboden aan de genen te doen, die onze vrees voor ogen hebben. Dit Boek is gezegent, en van onzent wegen gezonden: 't word echter van d'ongelovigen verworpen en verdoemt. Wy hebben voormaals de rechte weg aan Abraham geleert, en bekent dat hy een vroom man was. Gedenk dat hy tot zijn vader en volk gezegt heeft: Wat afgoden aanbidgy? Zy zeiden: Wy hebben bevonden dat onze vaders hen aanbaden. Hy zeide tot hen: Uw vaders en gy zyt grotelijks afgedwaalt. Zy zeiden: Zegt gy de waarheit, of boert gy, Hy zeide: Zeker, uw Heer is de Heer der hemelen, en der aarde, ik zweer u dat hy hen geschapen heeft. Na dat hy dese afgodendienaars overtuigt had, zeide hy: By God, ik zal tegen uw afgoden oorlogen. Hy heeft hen, in hun afweezen,

met

met de bijl gebroken, uitgezondert de grootſte afgod, aan de welk hy zijn bijlhing, en zeide: Miſſchien zullen zy deze beſchuldigen van dat hy d'andere gebroken heeft. Zy, in hun weêrkeering hun afgoden gebroken ziende, zeiden: Wie heeft onze goden dus gehandelt? Hy is een goddeloze: wy hebben gehoort dat 'er een jongeling is, Abraham genoemt, die met hen ſpot: Brengt hem voor d'ogen van 't volk; men zal miſſchien getuigen van zijn bedrijf vinden. Zy zeiden tot hem: Gy hebt onze goden dus mishandelt. Hy zeide: In tegendeel, 't is deze grote afgod. Zy vraagden onder malkander of deze afgoden ſpraken, en of zy beweging hadden. Zy keerden daar na weêr tot zich zelven, en zeiden tot het volk: Gy hebt ongelijk van dat gy deze afgoden aanbid. Zy wierpen hen met het hooft tegen d'aarde, en zeiden: O Abraham, gy hebt wel bekent dat zy niet ſpraken. Hy antwoorde: Waarom aanbid gy dan 't geen, 't welk u noch goet noch quaat aandoen kan? Gy verontreinigt u met hen, in plaats van God, aan te bidden. Kent gy hem niet? Zy zeiden toen: Verbrand Abraham; en laat ons onze goden beſchermen, zo gy vroom zyt. Maar wy hebben aan 't vuur geboden zijn kracht te verliezen, en Abraham te bewaren. Zy wilden hem pijnigen, maar wy hebben hen verdelgt. Wy hebben hem gelijk Loth bewaart, en in 't gezegende Lant gebracht. Wy gaven aan hem Iſaak en Iacob, en hun kints-kinderen, vrome lieden, en ware gelovigen, om aan 't volk de weg der zaligheit te leren. Wy hebben hen ingegeven goede werken te doen, ter geſtelde tijt te bidden, de Tienden te betalen, en ons aan te bidden. Wy gaven aan Loth de voorſichtigheit en wetenſchap, en verloſten hem van d'inwoonders der ſtat, die de ſnoodſten van d'aarde waren: wy bewezen onze genade aan hem, om dat hy een vroom man was. Gedenk aan Noah, en dat hy ons voormaals aangeroepen heeft. Wy verhoorden ſijn gebed, en verloſten

hem, en alle de genen, die met hem in d'Ark waren, van een groot gevaar. Wy verloſten hem van de hant der bozen, die wy verdronken hebben. Gedenk aan David en Salomon, die recht in 't veld deden, daar de kudden van 't dorp by nacht zonder harders ingekomen waren. Wy zyn getuigen van hun vonniſſen. Wy leerden aan Salomon de gerechtigheit, en gaven aan hem de voorzichtigheit en wetenſchap. De bergen hebben ons met David aangebeeden, en de vogelen ons met hem geloofd: wy waren by hen, toen zy ons loofden. Wy hebben aan u de wijſe van zaden geleert, om u tegen de noot te beſchutten: gy zult my miſſchien daar af bedanken. Wy geboden aan de winden Salomon te gehoorzamen; en wy weten al 't geen, dat hy gedaan heeft. De duivelen gehoorzaamden hem, en doken in de zee, om geſteenten voor hem te viſſchen, en arbeidden noch in andere dingen: doch wy verhinderden hen in de menſchen quaat aan te doen. Gedenk aan Job, die zijn Heer bad, en zeide: Ik ben in groot lijden. Gy zyt de Barmhartige der barmhartigen. Wy verhoorden hem, en verloſten hem uit zijn lijden. Wy gaven onze genade aan hem, aan zijn gezin, en aan de genen, die met hem waren, die gedult hadden, en in my vertrouden. Gedenk aan Iſmaël, Enoch, Delkafel en Zacharias: zy volhardden in weldoen; wy gaven aan hen onze genade, om dat zy vroom waren. Gedenk aan Jonas, die ſijn volk met gramſchap verliet: hy geloofde dat ik niets tegen hem kon doen; maar hy riep in de duiſternisſen, en zeide: Daar is geen God, als gy. Gelooft zy u naam. Ik heb ongelijk gehad van dat ik u vertoornt heb. Wy verhoorden hem, en verloſten hem uit zyn ongeluk. Dus beſcherm ik de ware gelovigen, als zy my aanroepen. Gedenk aan Zacharias, die zyn gebed deê, en zeide: Heer, ik weet dat ter werrelt geen beter erfgenaam is, dan gy zyt, laat my echter niet zonder kinderen ſterven. Wy verhoorden hem, en gaven aan hem een zoon, Joannes

Delkafel is Elias. Bezie het boek, door Abdelbaky gemaakt.

genoemt, en maakten zyn vrou vruchtbaar. Alle dese Profeten gingen vaardiglijk voort tot weldoen, en riepen ons aan met ootmoedigheit, met begeerte van onze genade te verkrigen, en met vrees voor de helsche pijnen. Gedenk aan Maria, welks buik ik gezegent heb. Wy hebben onze geest haar ingeblazen, en aan haar een zoon, een wonderdaat in de werrelt, gegeven. Uw wet is een enige wet; en ik ben alleen uw God. Aanbid my, en weest niet boos. Gy zult alle voor my vergaderen, om geoordeelt te worden. Ik zal de ware gelovigen, die goede werken gedaan hebben, beschermen; en 't geen, dat zy doen opschrijven, om hen te vergelden. Ramp is over de steden, die wy verdelgt hebben, hun inwoonders zullen niet weêr in de werrelt keren, tot dat de deurtocht voor Jagog en Magog open is, en dat zy van plaatsen, die boven d'aarde verheven zyn, konnen lopen. De dag des Oordeels zal dan naderen; en de beloofde waarheit sal niet verre zyn, en 't gezicht der bozen ontroeren. Zy zullen zeggen: O ramp, wy zyn elendig; wy hebben dit ongeluk niet voorzien; wy hebben groot onrecht dat wy God vergramden. Men zal tot hen zeggen: Gy hebt, in plaats van God, niet dan 't branchout van de hel, daar gy in gestort sult worden, aangebeden. Indien uw afgoden goden waren, gelyk gy gelooft hebt, zo zouden zy niet in de hel zyn geraakt. Zy, en de genen, die hen aengebeden hebben, zullen eeuwiglijk verdoemt wezen. Zy zullen zuchten en klagen, en niet gehoort worden. De genen, die in 't Paradijs zullen zyn, zullen van hen af wezen, en hun gehuil en gekerm niet horen: zy zullen eeuwiglijk het geen, dat zy begeren, genieten. 't Gekrijt der verdoemden zal hen niet quellen. D'Engelen zullen hen ontmoeten, als zy uit de graven voortkomen, en tot hen zeggen: Ziet hier de dag, die in de werrelt aan u beloofd is, de dag, in de welk wy de hemelen, en 't rekenboek van alle menschen zullen openen,

gelijk wy aan de genen belooft hebben, die voor u geweest zijn. Wy volbrengen naaukeurigljck het geen, dat wy beloven. Wy hebben in 't oude Testament, en daar na in d'Alkoran geschreven, dat de vromen erfgenamen van d'aarde zullen wezen. Dit boek zal aan de genen, die my aanbidden, de weg van 't Paradijs leren. Wy hebben u niet gezonden, dan om aan de menschen jonst te bewijzen. Zeg tot hen: God heeft my altijt ingegeven dat uw God een enig God is; zult gy hem niet gehoorzamen? zo zy afdwalen, ik heb aan u geleert hoe men hen handelen moet. Zeg tot hen: Ik weet niet of de straffing, die men aan u belooft heeft, vaerdig of langsaam zal zijn; God alleen weet al 't geen, dat in de werrelt bekent en onbekent is. Ik weet niet of hy u wil beproeven, dan of hy zijn straffing tot aan de gestelde tijt uitstellen zal. Hy is een zeer gerechtig Rechter, en zeer barmhartig. Hy is niet zodanig, als gy zegt.

21. *'t Hooftdeel van de Pelgrimagie, begrijpende zevenenzeventig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O volk, vreest God. D'aardbeeving, die in de dag des Oordeels zal komen, zal vreemt wezen. Gy zult in deze dag de moeders hun kinderen zien vergeten, en dat yder zijn pak zal dragen. Gy zult het volk droncken zien, niet van wijn, maar van Gods zware straffingen verbaast en verdooft. Daar zijn lieden, die met onwetentheit van de Godheit twistreedenen, en de wil van de gewillige en hardnekkige duivel volgen: daar staat geschreven dat hy de genen, die hem gehoorzamen, zal verleiden, en hen in 't helsche vuur geleiden. O volk, indien gy van de verrijzenis twijffelt, zo aanmerk hoe wy u van 't stof der aarde, met een weinig water op 't slijk gestort, van gestremt bloet, en van een weinig vleesch, geheel gevromt, en niet geheel gevormt, geschapen hebben. Ick vorm

in

in de buik der vrouwen 't geen, dat my goetdunkt, tot aan de geſtelde tijt; ick doe'er uw kinderen uit voortkomen; daar na geef ik u 't leven, en doe u tot de mannelijke jaren komen. Sommigen ſterven jong, en d'andere geraken tot een zeer hoge ouderdom, om te leren wel te leven. Aanmerk de droge, dode en dorre aarde; als wy de regen doen vallen, verandert zy van gedaante, en brengt en voed dan alderhande vrugten; die ſchoon en aangenaam zijn, om dat God de waarheit zelve is, hy verwekt de doden, en is almachtig. Daar is niet aan te twijffelen dat de dag des Oordeels genaakt, en dat God de doden zal doen verrijzen. Daar zijn lieden die zonder kennis, zonder reden, en zonder achtbaarheit van God twiſtreedenen, en van de weg zijns wets afwijken: zy zullen in deze werrelt vol van ſchande en ſchaamte zijn, en in d'andere werrelt de helſche pijnen gevoelen. God doet zijn volck geen onrecht aan. Daar zijn lieden, die hem met twiffeling aanbidden; indien hen enig goet toekoomt, zo volharden zy in hem aan te bidden; maar indien hen quaat toekoomt, zo keren zy weêr tot hun boosheit, en verliezen de goederen der aarde, en de goederen des hemels. Deſe twe verlieſen zijn ſeer groot. Zy aanroepen d'afgoden in plaats van God; zy aanroepen 't geen, dat hen noch goet noch quaat aandoen kan. Zodanig een gebed is een doling, die van Gods geboden verwijdert is. Zy aanbidden 't geen, 't welk hen eer quaat, dan goet doet. Zeker, God zal de ware gelovigen, die goede werken doen, in tuinen doen ingaan, daar veel beeken vloejen: hy doet het geen, dat hem belieft. De geen, die verſteurt is om dat God in deze, en in d'andere werrelt hulp aan Mahomet geeft, en hem beſchermt, maak een rou aan de zolder van zijn huis vaſt, en verworg zich zelf; hy zal zien of zijn verſteurenis overgaan zal. God heeft d'Alkoran gezonden, gelijk hy voormaals d'andere ſchriften geſonden heeft: hy begrijpt in zich zijn klare en verſtaenlijcke ge-

Bezie Gelaldyn.

boden. God geleid de geen, die 't hem goetdunkt, op de rechte weg; hy zal in de dag des Oordeels de verschillen, die tusschen de gelovigen en ongelovigen, tusschen de Samaritanen, Christenen en afgodendienaars zijn, oordelen; hy weet alles. Ziet gy niet dat al't geen, 't welk in de hemelen op d'aarde is, de zon, de maan, de starren, de bergen, deboomen en de beesten hem aanbidden? Veel aanbidden hem met yver; maar veel verdienen ook gestraft te worden. Niemant sal de geen agten, die van God veragt word: hy doet het geen, dat hem goetdunkt. Deze twe strijdige deelgenoten, de gelovigen, en d'ongelovigen hebben vande Godheit getwist reedentmaar d'ongelovigen zullen van de helsche gloet omringt worden. Zy zullen hembden van vuur aan hebben: 't siedend water zal over hun hoofden vloejen: 't vuur zal 't geen, 't welk in hun buik is, branden, en hun huid braden. Zy zullen met yzere knodzen geslagen worden. Als zy uit deze gloet zullen menen te gaan, zo zullen zy dieper daar in geraken, en eeuwiglijk gepijnigt worden. God sal de ware gelovigen, die goede werken gedaan hebben, in tuinen doen ingaan, daar veel vloeden vloejen. Zy sullen met goude armbanden, en met parrelen verçiert, en met zijde gekleed wesen, en een eeuwige gelukzaligheit genieten, om dat zy sijn Eenheit hebben beleden. Maar d'ongelovigen zullen grote pijnen gevoelen, om dat zy 't volk belet hebben 't geloof t'omhelsen, en de Tempel van Mecha te besoeken, die van God opgerecht is, om daar van alle de werrelt aangebeden te worden: de geen, die sich laat porren tot hem te besoeken, en daar intreed, met voorneemen van weêr tot zijn boosheit te keren, zal strengelijck gestraft worden. Gedenk dat wy aan Abraham de plaats, om de Tempel van Mecha te bouwen, hebben eroont, en hem bevolen my alleen aan te bidden, en mijn Tempel van afgoden te zuiveren, tot vernoeging der geen, die daar bevaarden sullen doen. Het volk sal daar van alle

le zijden te voet en te paart komen u bezoeken, en voordeel daar af ontfangen: zy zullen daar hun gebeden ter geſtelde tijt, en in de genoemde dagen doen, en de Heer van 't goet, 't welk hy aan hen gedaan, en van de rijkdommen, die hy aan hen gegeven heeft, bedanken. Zy zullen ook ommegangen in d'oude Tempel doen; de geen, die hem eert, ſal zeer wel doen, en van zijn Heer daar af vergolden worden. 't Is aan u geoorloft van alle reine beeſten t'eten, uitgezonderd van 't geen, 't welk hier voor aan u verboden is. Wijkt van d'onreinigheit der afgoden, wacht u van valſche getuigenis te geven, en weeſt God gehoorzaam. De geen, die zegt dat God een medegenoot heeft, is gelijk de geen, die uit de hemel is geſtoten, van de vogelen gerooft, en van de wint in een afgelege plaats geworpen, die vol van rampen is. De geen, die de tekenen van Gods macht eert, zal van zijn wet niet twijffelen, en ter geſtelde tijt van zijn goede werken vergolden worden, zo hy d'oude Tempel van Mecha bezoekt. Wy hebben aan alle de volken des werelts een wet gegeven, om hun offeringen te doen, en om hun Heer te bedanken van dat hy voordeel boven alle dieren aan hen heeft gegeven. Uw God is een enig God: gehoorzaamt zijn geboden. Boodſchap een grote vergelding aan de genen, die hem gehoorzaam zijn, aan de genen, die van vrees trillen, als zy van zijn naam horen ſpreken, die in hun tegenſpoet geduldig zijn, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, en die enigh deel der goederen, die wy aan hen gegeven hebben, in aalmoeſſen beſteden. Wy hebben 't wijfje van de Kameel, tot teecken van onze Eenheit, geſchapen: het zal uw in deze werrelt nut zijn. Gedenk dat ghy Godts naam uitſpreekt, als ghy haar, op haar voeten ſtaande, offert, en als zy doodt ter aarde gevallen is. Eet haar vleeſch, zoo 't u aangenaam is, en geef daar af aan de genen t'eten,

De Pelgrims offeren een kameel te Mecha.

ſ'eren, die u daar om vragen: wy hebben haar onder u geſtelt; gy zult my miſſchien van deſe weldaat bedanken. God verheft niet voor zich het vleeſch, noch 't bloet van dit beeſt, maar alleenlijk de goede werken, die gy doet. Hy heeft haar dus onder u geſtelt, op dat gy hem zoud verheffen, en bedanken van dat hy u op de rechte weg geleid heeft. Boodſchap den vromen dat God de boosheit der bozen van heu verwijderen zal; hy bemint de verraders en ondankbaren niet. Boodſchap den genen, die tegen d'ongelovigen ſtrijden, om 't ongelijk, dat men hen gedaan heeft, te vergoeden, dat God machtig genoech is om hen te beſchermen. Toen zy zonder reden uit hun huizen gedreven waren, ſeiden zy: God is onſe Heer. Indien God het volk niet tegen malkander had doen opſtaan, zo zouden de klooſters der geeſtelijken, de kerken der Chriſtenen, de Scholen der Joden, en de tempelen der gelovigen verdelgt hebben geweeſt, (door 't groot getal der bozen, en door hun boosheit.) Gods naam word in de kerken der gelovigen verheven, en zyn wet daar beſchermt en voorgeſproken. God is zeer ſterk; hy heeft alle vermögen op zyn volk. De genen, die van God op aarde, met verwinning over hun vyanden, opgerecht zijn, doen hun gebeden gelijk bevolen is; zy betalen de Tienden, en bevelen 't geen te doen, dat eerlijck en burgerlijk is: Zy verbieden 't geen te doen, 't welck van God, die 't einde van alles weet, verboden is. Zo d'ongelovigen zeggen dat gy liegt, de genen, die voor hen waren, zeiden ook dat Noah, Aad, Chaïb, Abraham en Loth, en ook Moiſes logen. God heeft hun ſtraffing enige tijt uitgeſtelt: maar hy heeft eindelijk hen zeer ſtrengelijk geſtraft. Hoe veel ſteden hebben wy, uit oorzaak van hun boosheit, verdelgt? wy hebben hen omgeworpen, en door de doot van hun inwooners woeſt gemaakt. Zullen de gene van Mecha altijt op aarde met een verhard hart wandelen, ſonder in te ſien wat voormaals aan d'ongelo-

Bezie Gelaldyn.

vigen

vigen gebeurt is? Hun ogen zijn niet verblind, maar hun harten zijn verblind en verhard. Zy zullen van u verzoeken de bozen vaerdiglijk te doen straffen. God zal niet tegen 't geen doen, dat hy belooft heeft. Een dag is voor uw Heer, gelijk duizent jaren voor de menschen. Hoe dikwijls heeft men 't straffen der bozen steden uitgestelt, die eindelijk verdelgt zijn? Alle de werelt zal eens voor my vergaderen, om naar haar verdiensten vergolden te worden. Zeg tot hen: O volk, ik verkondig u openlijk de helsche pijnen. De genen, die geloven, en goede werken doen, zullen vergiffenis van hun zonden, en een kostelijke schat ontfangen. D' genen, die pogen 't geloof te vernietigen, zullen verdoemt zijn. Wy hebben onze Profeten niet gezonden, dan om onze geboden voor 't volk te lezen. D'ongelovigen hebben veel dingen gelezen, die niet in d'Alkoran staan: maar God heeft het geen vernietigt, 't welk de duivel daar by gevoegt had, en de geboden van zijn Wet bevestigt. 't Geen, 't welck de duivel daar by gevoegt had, dient tot verleiding by de genen, die zwak in hun geloof zijn, en een verhard hart hebben. D'ongelovigen zijn in een seer grote doling, en van de waarheit afgeweken. De genen, die de kennis der Schriften hebben, weten dat d'Alkoran de waarheit zelve is, die van u Heer voortkoomt: Zy geloven in hem, en vernoodmoedigen hun hart, als zy hem lezen. God geleid de genen, die in de waarheit geloven, op de rechte weg; d'ongelovigen zullen 'er af twijffelen, tot dat zy van de dag des Oordeels overvallen zijn. Zy zullen in dese dag strengelijk gestraft zijn. God zal in deze dag over de goeden en quaden gebieden: de vromen die gelooft, en goede werken gedaan hebben, zullen in wellustige tuinen ingaan; en d'ongelovigen die sijn geboden ongehoorzaam zijn geweest, zullen zeer zware pijnen lijden. De genen, die uit Mecha zijn getrokken, en naar Medina gegaan, om zich van 't gesel schap der ongelovigen te verwijderen, en gedoot, *Bezie Gelaldyn.*

doot, of van ziekte geſtorven zijn, zullen van zijn goddelijke Majeſteit vergolden worden. God is de grootſte weldoender des werrelts: hy zal hen doen intreeden daar zy begeren; hy weet alles, en is zeer barmhartig. De gelovigen, die wraak nemen van 't ongelijk, dat d'ongelovigen hen aangedaan hebben, zullen van God beſchermt worden: hy is goedertieren en barmhartig tot zijn volk. Hy doet de dag op de nacht, en de nacht op de dag volgen. Hy verhoort de gebeden der ware gelovigen, en ziet al 't geen, dat zy doen: hy zal hen beſchermen, om dat hy de waarheit zelve is. D'afgoden zijn niet dan ydelheit; en God is zeer hoog, en almachtig. Aanmerkt gy niet dat God de regen van de hemel zend, en dat d'aarde groen word? Hy is goedertieren tot zijn volk, en weet alles. Al 't geen, 't welk in de hemelen, en op d'aarde is, behoort hem toe. Hy behoeft zijn volk niet, en moet geprezen en verheven worden. Ziet gy niet dat God alle de dieren, die op d'aarde zijn, onder u geſtelt heeft? Ziet gy niet dat door zijn gebied het ſchip op de zee zeilt, om u en u middelen te voeren? Ziet gy niet dat hy de hemel belet op d'aarde te vallen? Zeker, hy is miltdadig en barmhartig. Hy geeft u 't leven, en de doot: hy zal u doen ſterven, en wéér doen verrijzen, de menſ is echter ondankbaar van zijn weldaden. Wy hebben aan alle volken des werrelts een wet gegeven, om hen op de rechte weg te geleiden; indien zy haar onderhouden, zo zullen zy niet tegen u twiſtreedenen. Aanroep uw Heer, gy zijt op de rechte weg, zo zy tegen u twiſtreedenen. Zeg tot hen: God weet al 't geen, dat gy doet. Hy zal in de dag des Oordeels uw verſchillen oordelen. Weet gy niet dat God al 't geen weet, 't welk in de hemel, en op d'aarde is? Alles is geſchreven; en dat is zeer licht voor zijn goddelijke Majeſteit. D'afgodendienaars aanbidden ſonder reden afgoden, die niet were of ſy goden ſijn of niet: ſy ſullen in de dag des Oordeels ſonder beſcherming weſen. Als men mijn geboden aan de

men-

menſchen verkondigt, zo kent men aan hun aangezicht de genen, die boos, en van mijn weldaden ondankbaar zijn, en willen zich uit gramſchap op de genen werpen, die hen onderwijzen. Zeg tot hen: Ik zal verdrietiger dingen aan u boodſchappen: God heeft het helſche vuur bereid, om d'ongelovigen te ſtraffen. O volk, men verhaalt aan u een gelijkenis; hoor toe. Alle d'afgoden, die gy aanbid, zouden niet een vlieg konnen ſcheppen, ſchoon zy, om dit te doen, alle by malkander waren gekomen. Indien de vliegen iets van d'offeringen, die men hen aanbied, beſmetten, zy hebben geen macht om hen af te drijven, uit oorzaak van hun onmacht, en van de zwakheit der gener, die hen aanbidden. Zy loven God niet, gelijk gerechtig en redelijk is. Hy is ſeer ſterk en machtig: hy heeft zijn boden verkozen, om zijn geboden onder d'Engelen en menſchen te brengen, en uit te voeren. Hy hoort al 't geen, dat zy zeggen, ziet al 't geen, dat zy doen, en weet al 't geen, dat zy gedaan hebben; en alles is hem gehoorzaam. O gy, die gelooft, Eert en aanbid uw Heer, en doet wel; gy zult miſſchien zalig wezen. Strijd met yver voor d'oprechting van zijn Wet; hy heeft u verkozen om haar te volgen: hy heeft geen zware en laſtige wet aan u gegeven: 't is de wet van Abraham, uw vader: hy heeft voor de koomſt van d'Alkoran u de genen genoemt, die zich aan God overgegeven hebben. De Profeet zal in de dag des Oordeels getuig tegen u zijn, en gy zult getuigen tegen 't volk wezen dat de Profeet hen de regte weg verkondigt heeft. Volhard in uw gebeden, betaalt de Tienden, en vertrout in God; hy is uw Heer en u beſchermer.

't Hooftdeel der ware Gelovigen, begrijpende honderd en achtien regels, te Mecha geſchreven. 22.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeker, de ware gelovigen zullen zaligh zijn. Zy doen hun gebeden met ootmoedigheit, onthouden zich van qualijk ſpreken, betalen de Tienden;

den, bedrijven geen hoerery, en raken geen andere vrouwen aan, dan hun eigen, en hun slavinnen. De genen, die anderen begeren, gaan buite de palen van de reden. De genen, die 't geen, 't welk aan hen vertrout is, getrouwelijk bewaren, de genen, die 't geen, dat zy belooft hebben, volbrengen, en de genen, die hun gebeden ter gestelde tijt doen, zullen erfgenamen van 't Paradijs zijn, daar zy eeuwiglijk zullen blijven. Wy hebben de menschen van 't stof der aarde, van slijk, van gestremt bloet, en van een weinig vleesch en been, dat wy met vel bekleed hebben, gemaakt. Wy hebben hem nog eens geschapen, toen wy hem de ziel in 't lighaam inblazen, en toen wy hem zegenden, gelijk een onzer heerlijkste werken. O menschen, gy zult alle eens sterven, en in de dag des Oordels weêr verrijzen. Wy hebben boven u zeven hemelen geschapen, en zijn voor de behoudenis van 't volk, dat daar onder is, bezorgt. Wy zenden water genoech van de hemel op u, tot uw behoef; wy doen 't op d'aarde vallen, en hebben macht om dat te doen komen, en om u daar af te beroven. Wy hebben tuinen, palmbomen, druiven, en veel andere vruchten, van de welken gy leeft, geschapen, en doen voortkomen. Wy hebben op de berg Sinaï bomen geschapen, die olie en verwe voortbrengen. Gy ontfangt groot voordeel van de beesten: zy onderhouden u met hun melk, en geven veel andere groote winsten aan u; gy klimt'er op gelijk ook op de schepen, om u ter plaats, daar gy begeert te wesen, te voeren. Wy hebben Noah gezonden, die tot het volk gesproken en gezegt heeft: Aanbid een enig God. Wat ander God, als hem, zult gy aanroepen? Ontziet gy niet een ander t'aanbidden? De voornaamsten onder 't volk, die afgodendienaars waren, hebben tot hun aanhangers gezegt: Dese man is een mensch gelijk gy: hy wil meer, dan gy, schijnen en geacht wezen. Indien God, gelijk hy segt, alleen aangebeden wilde zijn, hy sou een Engel van

Bezie Gelaldyn.

de

de hemel doen afdalen, die zijn geboden meêbrengen zou. Wy hebben onse voorouders 't geen, 't welk hy zegt, niet horen zeggen. Hy is een mensch, die van de duivel bezeten is. Wacht; gy zult zien wat hy worden zal. Noah zeide toen: Heer, beschermy tegen hen, en beschut my van hun lasteringen. Wy geboden hem een Ark te bouwen, toen ons gebod van de bozen te verdelgen gegeven was: en toen 't water van zijn ketel kookte, geboden wy hem in d'Ark te treden, met twee beesten van yder geslacht en aart. Al 't volk wierd verdelgt, uitgezondert de genen, daar af wy voormaals gesproken hebben. (Wy zeiden tot hem:) Spreek my niet van d'ongelovigen; zy zullen verdronken, als gy al 't geen, 't welk met u in d'Ark moet gaan, geschikt hebt. Zeg: Lof zy God, die ons van de boosheit der bozen verlost heeft. Heer, doe ons in een gezegende plaats geraken; gy zijt de beste stierman des werrelts. Dit was een teken van myn almachtigheit, om Noahs volk te beproeven. Wy hebben na hem een ander volk geschapen, aan 't welk wy een Apostel hebben gezonden, om hen te leren een enig God aan te bidden: deze heeft gezegt: Wat God zult gy anders, als God, aanbidden? Zult gy zijn gramschap niet vrezen? De leeraars onder hen, die goddeloos waren, de verrijzenis des vleesches loghenden, en die wy met de goederen der aarde hebben begiftigt, zeiden: Hy is een mensch, hy drinkt en eet gelijk gy. Zult gy verloren wezen, als gy een mensch, die u gelijk is, niet gehoorzaamt? Belooft hy u weêr in de werrelt te doen komen, na dat gy been en stof zijt geweest? O doling! ô misverstant! gy zijt bedrogen in 't geen, dat hy aan u belooft: hy is een mensch gelijk d'anderen. Hy is een leugenaar: wy zullen hem niet geloven. Deze Apostel zeide: Heer, bewaar my van hun lasteringen: Zy zullen haast berou van hun boosheit hebben. De donder heeft hen toen overvallen, en verdelgt, gelijk zy verdient hadden. Wy hebben d'aarde

d'aarde dor en droog, en zonder vruchten gemaakt; en andere lieden in hun plaats geschapen. De mens kan niet voor zijn uur sterven; en niemant kan haar vertragen. Wy hebben onze Apostelen en Profeten gezonden, om 't volk t'onderwyzen; maar zy zijn d'een na d'ander gedoot. Yder volk heeft de Profeet, die wy aan hen gezonden hadden, verlogh-ent. Wy hebben hen tot een voorbeelt aan de nakomelingen doen dienen, en d'ongelovigen verdelgt. Wy hebben Moises, en zijn broeder Aaron aan Farao, en aan zijn Leeraas, met onze wonderdaden en met verstandelijke redenen, gezonden. Zy zijn tegen 't geloof opgestaan; zy hebben de kinderen van Israël gepijnigt, en gezegt: Zullen wy in een man, die ons gelijk is, en welkers volk ons gehoorzaamt, geloven? Zy hebben hen beide verworpen, en zijn in 't getal der verlore lieden geweest. Wy gaven aan Moises het boek des wets; misschien zal het de kinderen van Israël op de rechte weg geleiden. Wy hebben Jesus, en zijn Moeder Maria geschapen: Zy zijn tekenen van onze eenheit. Wy hebben hen in een verheve plaats gestelt, daar zy by een springbron bleven staan. O Apostelen en Profeten! eet van de vruchten der aarde, en doet goet: ik weet al 't geen, dat gy doet: uw wet is een enige wet; en ik ben alleen uw Heer. Neemt acht op u; volgt niet de wet der ongelovigen: yder acht het geen goet, 't welk hy doet. Wijkt van de bozen, en laat hen in hun dolingen. Men zal hen rekening afëischen van de rijkdommen, en van de kinderen, die wy aan hen gegeven hebben: maar zy weten 't niet. De genen, die de straffing van de Heer vrezen, die zijn geboden gehoorzamen, zijn eenheit belijden, aalmoesen van 't goet doen, dat hy aan hen gegeven heeft, en in hun hart ontzien hem te mishagen, zullen alle in zijn tegenwoordigheit vergadert worden. De genen, die hem gehoorzamen, sullen sijn genade genieten. Hy eischt van niemant anders, dan hy doen kan. Wy hebben een boek, 't welk de waarheit segt. De

geen;

geen, die zo veel doet, als hy kan, zal geen onrecht aangedaan worden. Zeker, d'ongelovigen zijn in d'onkunde van Alkoran: zy doen heel anders, dan aan de ware gelovigen bevolen is: maar wy hebben de voornaamſten onder hen in hun voorſpoet geſtraft. Betoont u heden niet onverſaagt; gy zult niet van ons beſchermt worden. Men heeft onze geboden aan u geleert; gy zijt echter weêr te rug gekeert, en hebt u tegen 't geloof verheven; en gy zijt al koutende in de nacht van de vromen afgeweken. Aanmerken zy niet de woorden van (d'Alkoran?) Begrijpt hy iets in zich, dat niet aan hun voorzaten bevolen heeft geweeſt? kennen zy niet de Profeet, die God aan hen gezonden heeft? Waarom willen zy hem niet erkennen? Zullen zy zeggen dat hy van de duivel bezeten is? In tegendeel, hy leert aan hen de waarheit; en nochtans heeft het grootſte deel van hen een afſchrik van hem. Indien hun wil plaats had, zo zou de hemel en d'aarde, en al 't geen, dat tuſſchen beiden is, verwarren. Wy hebben aan hen de wet gegeven, die zy onderhouden moeten; maar zy hebben haar verworpen. Eiſcht gy van hen enige vergelding van uw onderwijzingen? Uw Heer zal u daaraf vergelden: daar is niemant, die u beter vergelden kan, als hy. Roep hen tot de rechte weg. De genen, die niet in de verrijzenis geloven, zijn afgedwaelt. Indien wy hen vergeven, en van lijden verloſſen, zo zullen zy altijt, tot hun ſchaamte, in hun dolingen blijven. Wy hebben hen voormaals geſtraft: Zy hebben echter zich vernedert, en hun Heer niet aangeroepen; en toen wy de deur onzer ſtraffingen over hen openden, wierden zy wanhopig. (God) geeft aan u 't gezicht, 't gehoor, en 't gevoel; maar weinig onder u bedanken hem daaraf. Hy is 't, die u van aarde geſchapen heeft. Gy zult eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Hy is 't, die 't leven en de doot geeft, en die 't onderſcheit van de dag en nacht maakt. Zult gy hem niet eren? zult

gy niet op hem denken? In tegendeel, zy hebben, gelijk hun voorgangers, gezegt; zullen wy dan ſterven? zal ons gebeente ſtof zijn, en zullen wy opgewekt worden? Zulks is aan onze vaders, en aan ons voormaals belooft. Zeker, 't is een oud deuntje. Zeg tot hen: Aan wie behoort d'aarde, en al 't geen, dat op d'aarde is, zo gy (des zelfs Schepper en Koning) kent? Zy zullen zeggen dat zy aan God behoort. Zeg tot hen: Weet gy dan niet dat de geen, die u geſchapen heeft, u ook kan doen verrijzen? Wie is de Heer der zeven hemelen? wie bezit de ſetel des hemels? zy zullen zeggen dat 'et God is. Zeg tot hen: Zult gy dan niet vrezen een ander God, als hem, t'aanroepen? Zeg tot hen: Wie is Koning van alles? wie onderſteunt alles, en word van niemant onderſteunt? zegt het, zo gy 't weet. Zy zullen zeggen dat het God is. Zeg tot hen: Waarom bedriegt gy u dan? Wy hebben de waarheit aan hen geleert; maar zy hebben haar verworpen, en gezegt, dat God een kint heeft. Indien 'er een ander God met God was, zo zou d'een 't geen ontdoen, dat van d'ander gedaan was; en zy zouden zich tegen malkander verheffen. Gelooft zy God. 't Geen, 't welk zy zeggen, is niet waarachtig. God weet het verleden, tegenwoordige en toekomende; hy heeft geen medegenoot. Zeg: Heer, vertoon aan my d'uitwerking van al 't geen, dat gy aan hen belooft hebt, en ſtel my niet onder d'onrechtvaerdigen. Verlos ons van 't quaat, en geef ons goet; ik ken hun boosheit. Heer, verlos my van de bekoringen des duivels; verlos my van hun boosheit. Als iemant van hen ſterft, zegt hy: Heer, laat my toe dat ik in de werrelt keer, ik zal beter doen, dan ik gedaan heb. Daar is geen weêrkeering: 't is vergeefs geſproken. Daar is een verhindering achter hen, die hen weêrhoud tot aan de dag des Oordeels. Als de trompet klinkt, zal 'er niets wezen, dat hen vertraagt. Zy zullen niet met malkander roemen en kouten. De ſchaal der gelukzaligen zal zwaar van goede

goede werken wezen, en de ſchaal der rampzaligen zal zwaar van quade werken zijn. Heeft men mijn geboden niet aan u verkondigt? Waarom hebt gy hen veracht? zy zullen zeggen: Heer, onze ramp heeft ons te machtig geweeſt. Wy waren afgedwaalt; Heer, verlos ons van deze elende: Men had het tegendeel aan ons belooft; zeker, wy hebben zeer groot ongelijk gehad Men zal tot hen zeggen: Wijkt in 't vuur, en ſpreekt niet van daar uit te komen. Veel der gener, die my aanbidden, zeggen: Heer, wy geloven in u: vergeef ons onze zonden; gy zijt zeer barmhartig. Gy hebt, ô bozen, met hen geſpot, en mijn geboden veracht; maar ik zal hen van hun volharding vergelden; en zy zullen zalig wezen. Men zal tot de genen, die verrezen zijn, zeggen: Hoe veel jaren hebt gy in d'aarde geweeſt? zy zullen antwoorden; wy hebben 'er een, of enige dagen geweeſt; Vraagt het d'Engelen, die geſtelt zijn om rekening daar af te houden; gy hebt 'er zeer korte tijt geweeſt, zo gy 't kont kennen. Gelooft gy dat ik u onnuttelijk geſchapen, en voor my vergadert heb? Prijſt en verheft God, de Koning der waarheit: daar is geen God, als hy; hy is de Koning des hemels. De geen is zonder reden, die een ander God beneffens hem aanroept. Hy zal hem rekening van zyn werken doen geven; en d'ongelovigen zullen zeer rampzalig zijn. Zeg: Heer, vergeef den vromen de zonden; gy zyt de grote Barmhartige.

't Hooftdeel van 't Licht, begrijpende vierënzeventig regels, te Medina geſchreven. 23.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben dit Hooftdeel gezonden, 't welk onze klare en verſtanelijke geboden bevat; gy zult hen miſſchien begrijpen. De boel en boelin zullen met hondert geeſſelſlagen geſlagen worden. Ziet wel toe dat de goedertierentheit u de geboden van Gods wet niet doet vergeten. Gelooft in zijn goddelijke Majeſteit, en in de dag des Oordeels. Enigen der ware

gelovigen zullen getuigen van hun ſtraffingen zijn. De boel ſlaapt by de boelin, of by d'ongelovige, en de boelin ſlaapt by de boel, of by d'ongelovige: deze dingen zijn den ware gelovigen verboden. De geen, die een eerlijke vrou van overſpel beſchuldigt, zal met tachtig geeſſelſlagen geſlagen worden, zo hy zijn beſchuldiging niet met vier getuigen bewijſt; en hy zal nooit in getuigenis gelooft worden. De genen, die zulks doen, zijn buiten Gods gehoorzaamheit, uitgezondert de genen, die zich bekeren, en 't geen, dat zy ſchuldig zijn, voldoen: God zal goedertieren en barmhartig tot hen zijn. De genen, die hun gemalinnen van overſpel beſchuldigen, en geen getuigen hebben, zullen viermaal zweren dat zy waarheit ſpreken, en de vijſde maal zeggen, dat Gods vloek over hen zy, zo zy liegen. De gemalin zal vry van ſtraffing zijn, zo zy viermaal zweert dat haar gemaal liegt, en zo zy de vijfdemaal bid dat Gods toorn en gramſchap over haar zy, indien 't geen, 't welk haar gemaal zegt, waarachtig is. God bejonſtigt u in dezer voegen, om de waarheit bekent te maken: hy is zeer goedertieren, en zeer wijs. Deze bende, die met leugen en valſche getuigenis van u afgeſcheurt is, heeft u geen quaat, maar, in tegendeel, goet gedaan. Yder zal het pak zijner zonden dragen. De booſte onder hen zal in de helſche pijnen geſtoten worden. Dit heeft een geluk geweeſt, dat gy 't gevoelen der gelovigen uit hun eige mont gehoort hebt, toen zy zeiden dat deze lieden onbeſchaamdelijk logen. Indien zy deze vier getuigen niet bygebracht hadden, zy zouden geen anderen gevonden hebben; zy zijn leugenaars. Zy zouden, zonder Gods genade en barmhartigheit, alreê grote pijnen in deze, en in d'andere werrelt, om hun bedriegery, gevoelt hebben. Toen zy van 't geen ſpraken, 't welk zy niet wiſten, achtte gy dat het niets was, maar 't is een zeer grote zonde voor God. Toen gy, zulks horende, zeide dat 't u niet toequam van deze

Bezie Gelaidyn.

Dit is Abdallà bin Selouk.

Een van Mahomets wyven, Aiche genaamt, wierd door Mahomets vyanden van overſpel met Sofoüan beſchuldigt.

deze dingen te ſpreken, bekende gy dat'et een groot bedroch was. God verbied u weêr af te vallen, zo gy in zijn wet gelooft. Hy verklaart dus zijn wil; hy weet alles, en is zeer voorzichtig. De genen, die achterklap onder de ware gelovigen begeren te werpen, zullen in deze en in d'andere werrelt ſtrengelijk geſtraft worden. God weet het geen, dat gy niet weet. Zoo God niet genadig tegen u had geweeſt, hy zou u met een zware ſtraf geſtraft hebben: hy is goedertieren en barmhertig. O gy, die ware gelovigen zijt, volgt niet de voetſtappen des duivels; hy zal de zonde en misdaat aan u bevelen. Indien God u niet met zijn barmhartigheit bejonſtigt had, niemant van u zou van dit bedroch gezuivert zijn geweeſt. Maer God reinigt de geen, die 't hem goetdunkt. Hy hoort alles, en weet alle uw voorneemens. De rijkſten en machtigſten onder u hebben gezworen goet te doen aan hun magen, aan d'armen, en aan de genen, die voor Gods wet ſtrijden: zy doen echter hen geen goet, maar vlieden hen. Begeren zy niet dat God hen vergeeft? Hy is niet zachtmoedig en goedertieren, dan aan de ware gelovigen. De genen, die de kuiſche, onſchuldige en oprechte vrouwen van onkuisheit beſchuldigen, zullen in deze werrelt vervloekt zijn, en in de dag, in de welk hun tong, handen en voeten tegen hen getuigen zullen, grote pijnen gevoelen. In deze zelfde tijt zal God aan hen't geen betalen, dat hy zonder ongerechtigheit aan hen ſchuldig is; en zy zullen bekennen dat God de waarheit zelve is. De boze vrouwen zullen als boze mannen, en de boze mannen als boze vrouwen ſpreken: de goede wijven zullen als de goede mannen, en de goede mannen als de goede wijven ſpreken. De goeden zijn onſchuldig van de bedriegery der bozen; en zy zullen Gods genade, en de ſchatten van 't Paradijs genieten. O gy, die ware gelovigen zijt, treed niet zonder verlof in de huizen van anderen. Indien gy de genen, die daar in wonen, groet, zo doet gy wel: gy zult'er

misschien aan gedenken. Zoo gy niemant van 't huis vind, treed 'er niet in zonder verlof. Indien men tot u zegt van weêr te keren, zo zult gy weêr van daar keren: dat is bequamer, (dan aan de deur te blijven staan.) God ziet al 't geen, dat gy doet. Gy zult God niet vergrammen met in d'onbewoonde huizen te gaan, zo gy 'er te doen hebt; God weet alle uw ooggemerk. Zeg tot de ware gelovigen, dat zy hun ogen bedwingen, dat zy kuisch zijn, dat zy goet doen, en dat God al 't geen weet, dat zy doen. Zeg tot de ware gelovige vrouwen dat zy hun ogen bedwingen, dat zy kuisch zijn, niets van hun schoonheit vertonen, dan 't geen, dat gezien mag worden, hun hals en aangezicht bedekken, en zulks alleenlijk aan hun gemaal, aan hun kinderen, aan de kinderen van hun gemaal, aan hun broeders, neven, zusters, aan der zelver vrouwen en dochters, dienstmaagden en slavinnen, aan hun huisgenoten, die noch niet tot 'et huwelijk bequaam zijn, en aan de kinderen, die geen achting op de schoonheit der vrouwen hebben, vertonen; en dat zy hun voeten niet verroeren, om te tonen dat zy goede kouzen aan hebben. Verzoekt vergiffenis van God; gy zult misschien zalig wezen. Trout dochters van uw godsdienst, dochters der vrome lieden, of uw slavinnen, zo zy arm zijn; God zal hen met zijn genade verrijken, hy is zeer milt, en weet alles. De genen, die geen middel van te huwen hebben, zullen kuischelijk leven, tot dat God middelen daar toe aan hen geeft. De genen, die met hun slavinnen willen huwen, zullen vermogen een huwelyksverdracht te maken, zo zy hen wijs kennen, en 't goet, dat zy van God hebben, aan hen deelachtig maken. Veracht niet uw vrouwen, die kuisch zijn, om zelf hoerery te bedrijven, zo gy goet in deze werrelt begeert te hebben. Indien gy hen veracht, zo zal God jonstig en barmhartig tot hen wezen. Wy hebben deze klare en verstanelijke geboden aan u gezonden: zy zijn gelijk de genen, die aan uw voor-

oorgangers geleert zijn, om aan de goeden en vro-
ien verkondigt te worden. God verklaart de hemel
n d'aarde, gelijk de lamp, die in een kristalijne kas
esloten is, en van olie, van een gezegende olijf-
oom gekomen, ontsteeken is: zy schijnt een star
ol licht, die noch oostwaarts, noch westwaarts
aat, en klaarheit op klaarheit geeft. God geleid
oor zijn licht de geen, die 't hem goetdunkt: hy
eert de gelijkenissen aan zijn volk, en weet alles.
Hy laat u toe hem in uw huizen te loven, daar aan
ijn naam te gedenken, en hem daar 's avonts en
uchtens te verheffen. O menschen, uw bezighe-
en moeten u niet beletten aan zijn goddelijke Maje-
teit te gedenken, uw gebeden ter gestelde tijt te
oen, en de Tienden te betalen. Vreest de dag, in
e welk de harten der menschen zullen sidderen, en
un gezicht ontroert zijn, en in de welk God yder
aar zijn werken zal vergelden en straffen, en zijn
enade over de goeden vermeerderen. Hy verrijkt,
onder rekening te houden, met zijn genade de geen,
lie 't hem goetdunkt. De goede werken der ongelo-
igen zijn gelijk nevel, die in een groote vlakte is:
y schijnt water als men verre daar af is; en als men
laar by koomt, vind men niets. Zy zullen voor
God het boek vinden, in 't welk al 't geen, dat zy
gedaan hebben, geschreven is: hy zal hen naar hun
verdiensten straffen; hy is naaukeurig in rekening
te houden. Hun werken zijn ook gelijk de duister-
nissen, die men in de diepte der zee vind: zy zijn
met golf op golf, met duisternis en donkerheit op
malkander bedekt. De geen, die in deze duisternis-
sen is, kan zijn hant niet zien; de geen, die niet
van God verklaart is, zal niet een steek zien. Ziet
gy niet dat al 't geen, 't welk in de hemel, en op
d'aarde is, Gods heerlijkheit verheft? De vogelen
spreiden hun vleugelen voor hem uit, om hem te
prijzen. Hy verstaat de gebeden van alle zijn schep-
selen, en weet de lofreedenen, die zy aan hem ge-
ven, hy weet al 't geen, dat zy doen. Hy is Koning des

hemels, en der aarde: hy is de toevlucht van alle de werrelt. Ziet gy niet dat hy de wolken vergadert? dat hy hen op malkander ſtapelt? Ziet gy niet dat de regen door der zelver openingen afvalt? en dat God het varſch water uit de bergen doet afdalen? Hy geeft het aan de geen, die 't hem goetdunkt. Hy doet de menſchen de glans des blixems, die hun ogen verblind, naderen, en ſtort de nacht op de dag. Deze dingen zijn tekenen van zijn almachtigheit by de genen, die hen aanmerken. Hy heeft van een weinig water alderhande dieren geſchapen: ſommigen daar af kruipen op d'aarde, anderen ſtaan op twee, en anderen op vier voeten. Hy ſchept het geen, dat hy wil, en is almachtig. Zeker, hy heeft een klare en verſtanelijke wet gezonden, om de geen, die 't hem goetdunkt, op de rechte weg te geleiden. D'ongelovigen zeggen: Wy geloven in God, en in zijn Profeet; en nochtans verlaat een deel van hen zijn wet, en gelooft niet in zijn goddelijke Majeſteit. Als men hen voor God, en voor de Profeet roept, om hun verſchillen t'oordelen, weigeren veel daar te komen, en als zy daar komen, zo is 't met verachting. Zy hebben groot hartewee. Vrezen zy dat God en zijn Profeet hen onrecht zullen aandoen? In tegendeel, zy zijn zelven onrechtvaerdig. Als de ware gelovigen voor God, en voor de Profeet geroepen zijn, om geoordeelt te worden, zo zeggen zy: Wy hebben gehoort, en gehoorzaamt: zy zijn niet onkundig. De geen, die God, en zijn Profeet gehoorzamen, zullen zalig zijn. Veel zweren dat zy edelmoediglijk voor 't geloof zullen ſtrijden, als men hen beveelt tegen de vyanden te trekken. Zeg tot hen: Zweert niet; de gehoorzaamheit, die gy aan de Profeet zult bewijzen, zal boven uw eden geſtelt worden. God weet al 't geen, dat gy doet. Zeg tot hen: Gehoorzaamt God, en zijn Profeet. Indien zy ongehoorzaam zijn, zo zullen zy hun, en gy uw pak dragen. Indien gy gehoorzaamt, zo zult gy de rech-

te weg volgen. De Profeet is niet verplicht, dan om u verſtanelijk te preken. God belooft den ware gelovigen, die goede werken doen, dat zy lang op aarde zullen leven, gelijk hy aan de genen belooft heeft, die voor hen zijn geweeſt, op dat zy de wet, die hy aan hen gegeven heeft, zouden oprechten. Hy zal hun vrees in verzekertheit veranderen. Hy zal hen van vrees verloſſen, op dat zy hem alleen zonder medegenoot aanbidden. De geen, die boos is, zal buiten de gehoorzaamheit, die hy aan God ſchuldig is, uitſpatten. Doet uw gebeden ter geſtelde tijt, betaalt de Tienden, en gehoorzaamt den Profeet: God zal zijn barmhartigheit aan u geven. Gelooft niet dat d'ongelovigen machtiger op aarde zijn, dan wy: zy zullen alle in 't helſche vuur geſtoten worden. O gy, die ware gelovigen zijt, uw ſlaven, en uw dienaars van vrije ſtaat zullen van u verlof verzoeken, om in te gaan daar gy in drie tijden zijt, te weten voor 't gebed van de dageraat, na de middag, en na 't avontmaal. Zy zullen niet misdoen met zonder verlof in te treden daar gy t'andere tijden zijt; zy treden'er in om u te dienen. Dus leert God zijn geboden aan u: hy kent d'aart zijner ſchepſelen, en is zeer voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. Aan uw kinderen is geboden, als zy tot een beſcheide ouderdom zijn gekomen, u om verlof van 't geen te vragen, dat zy willen doen, gelijk de genen gedaan hebben, die voor u geweeſt zijn: dus leert God zijn geboden aan u; hy is goedertieren en barmhartig. D'oude en gerimpelde vrouwen zullen God niet vergrammen met hun hooftdoeken te verlaten, en hun aangezichten t'ontdekken, zo 't zonder ydelheit is, en zonder voorneemen van hun verçieringen te vertonen; indien zy zich daar af onthouden, zo zullen zy weldoen. God verſtaat al 't geen, dat gy zegt, en weet al 't geen, dat in uw harten is. De blinde, verminkte, de zieke, en gy ook zult niet zondigen met in 't huis uwer kinderen, by uw ouders, broeders, *Bezie Kitabel tenoir.*

zuſ-

zusters, omen, moejen, vrienden en dienaars t'eten: gy zult God niet vertoornen zo gy gezamentlijk, of elk in 't bezonder eet. Als gy in enig huis treed, zo groet malkander van Gods wegen met zegening en genegentheit. Dus leert God zijn geboden aan u; misschien zult gy hen begrijpen. Toen de genen, die in God, en in zijn Profeet geloven, by de Profeet vergadert waren, zijn zy niet zonder zijn verlof van hem gegaan. De genen, die om verlof gevraagt hebben, geloven in God, en in zijn Profeet. Indien zy om enige zaak verlof van u verzoeken, zo veroorloft de geen, die 't u goetdunkt, en bid God voor hen; hy is goedertieren en barmhartig. Noemt niet de Profeet gelijk gy malkander noemt. God kent de genen, die schandelijk uit de Tempel, en van de wal wijken. De genen, die zijn geboden ongehoorzaam zijn, moeten wel toezien dat hen niet enig ongeluk overkoomt, en dat zy geen grote pijnen gevoelen. Al 't geen, 't welk in de hemelen, en op d'aarde is, behoort aan God. (Hy weet of gy yverig in uw geloof, dan of gy geveinsden zijt.) Hy weet de dag, in de welk alle de werrelt voor hem zal vergaderen, (om geoordeelt te worden.) Hy zal in deze dag aan de menschen al 't geen vertonen, dat zy gedaan hebben.

Bezie Kitebal tenoir.

Bezie Gelaldyn.

24. *'t Hooftdeel van d' Alkoran, begrijpende zevenënzeventig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Gelooft zy de geen, die d'Alkoran aan zijn dienaar gezonden heeft, om de werrelt t'onderwijzen: hy is Koning der hemelen, en der aarde. Hy behoeft geen kint, noch geen medegenoot in zijn heerschappy. Hy heeft alles geschapen en beschikt. D'ongelovigen aanbidden goden, die niets konnen scheppen, en zelven geschape dingen zijn. Zy konnen hen noch goet noch quaat aandoen. Zy konnen hen 't leven noch de doot geven, noch hen doen verrijzen.

Zy

Zy hebben gezegt dat d'Alkoran een leugen van uw vinding is, met hulp van enig ander menſch verdicht. Maar zy liegen en laſteren. Zy zeggen dat hy niet dan een oud deuntje, en een verdichtſel der ouden is, die gy ſchrijft, en daar in gy u 's avonts en 's uchtens oeffent. Zeg tot hen: Hy is door de geen gezonden, die al 't geen weet, dat in de hemel en op d'aarde, en die geheel goedertieren en barmhartig is. Zy zeiden: Wie is deze Profeet? hy eet broot en ſpijs, en gaat langs de ſtraten. Wy zullen hem niet geloven, zo een Engel niet van de hemel daalt om met hem voor ons te preken, en zo deze Engel hem niet verrijkt, en zo hy niet een tuin heeft, van goede en ſmakelijke vruchten vervult: hy is niets, dan een tovenaar, of een man, van de duivel bezeten. Merk waar by zy u gelijken. Zeker, zy zijn afgedwaalt, en konnen de rechte weg niet vinden. Prijs en zegen de geen, die, als 't u goetdunkt, een groter goet aan u kan geven, te weten tuinen, daar veel vloeden vloejen, en luſthuizen. Zy hebben de zekerheit van 't algemeen Oordeel geloghent; en wy hebben 't helſche vuur bereid, om hen te ſtraffen. De gramſchap zal hen met ſchrikkelijk gekrijſch wechvoeren, als zy de plaats van de vergadering des Oordeels zullen zien; en als zy daar gekomen zijn, zullen zy wanhopig wezen, en uitroepen: O ramp! Roept niet ô ramp, maar ô rampen, (in 't meervroudig getal) Vraagt hen wat beter en vorderlijker is; of dit, of 't Paradijs, 't welk bereid is om de vromen te vergelden, daar zy eeuwiglijk met alderhande gelukzaligheit zullen blijven? Dit is 't geen, 't welk God belooft heeft, en 't welk van zijn goddelijke Majeſteit (voor de genen, die zijn vrees voor ogen hebben) verzocht is. Ik zal in een dag d'afgoden dienaars met hun afgoden vergaderen; en God zal tot hen zeggen: Gy zijt 'et, die mijn ſchepſelen van de rechte weg afgeleid hebt. Zy zullen zeggen: Gelooft zy uw naam, wy moeſten geen ander, dan uw

godde-

goddelijke Majesteit, aangebeden hebben, maar de goederen, die gy aan onze Overigheden, en 't leven, dat gy hen verlangt hebt, heeft hen uw geboden doen vergeten. Zy waren verlore lieden, dewijl zy uw wet hebben verworpen. Zy konnen ons heden niet van de straf onzer misdaden bevrijden, noch ons tegen uw gramschap beschermen. D'afgodendienaars zullen strengelijk gestraft worden. De Profeeten, die wy voor u gezonden hebben, aten broot en spijs, en gingen langs de straten: wy beproeven hen d'een met d'ander. Volhard; God ziet de genen, die geduldig zijn. De genen, die niet in de verrijzenis geloven, zeiden: D'Engelen zijn niet van de hemel gedaalt; wy hebben God niet gezien. Zy hebben zich verhovaerdigt, en zijn in een zeer grote doling gevallen. Maar de bozen zullen eens zonder vertroosting zijn. Als zy d'Engelen zien, zullen zy om bystant en hulp roepen. Wy zullen alle de zonden, die zy gedaan hebben, voor hun ogen stellen; en de goede werken, die zy menen gedaan te hebben, zullen gelijk het stof wezen, dat van de wint wechgevoert word. De gelukzaligen zullen een zeker goet genieten, en niets anders horen, dan 't geen, dat hen vernoegt. Als de hemel en lucht zullen splijten, en d'Engelen afdalen, zo zal de waarheit blijken, en de Barmhartige heerschen. Deze dag zal den ongelovigen lastig zijn. Zy zullen op hun vingeren bijten, en zeggen: Och dat ik de Profeet, Gods Apostel, gevolgt waar! O ramp! och dat ik geen vrientschap met zodanig een ongelovige gemaakt had! Hy heeft my van de rechte weg afgeleid, en my belet in d'Alkoran, die van God gezonden is, te geloven. Zeker, de duivel heeft de menschen bekoort. De Profeet zal dan zeggen: Heer, de genen, die my gevolgt zijn, hebben 't geen, dat in d'Alkoran geschreven is, gehoorzaamt; en d'ongelovigen hebben hem verworpen. Wy hebben onder de bozen, aan yder Profeet der gener, die voor u geweest hebben, een vyant gegeven;

maar

maar 't is u genoech dat God u geleid en beſchermt, D'ongelovigen hebben gevraagt of d'Alkoran geheel in eenmaal gezonden is. Ik heb dit dus gedaan, om de waarheit in uw hant te beveſtigen: ik heb hem ſtuk voor ſtuk gezonden. Zy zullen niets diergelijk aan u vertonen. Ik heb de klare en verſtanelijke waarheit aan u geleert. D'ongelovigen zullen in 't helſche vuur gebannen worden, en zeer rampzalig zijn. Zeker, wy hebben 't Wetboek aan Moiſes gegeven, en zijn broeder Aaron met hem gezonden, om hem te helpen, en tot hen gezegt: Gaat beide voor d'ongelovigen preken; wy zullen hen verdelgen, zo zy zich niet bekeren. Toen Noahs volk onze geboden verachtte, verdelgden wy hen met water, en deden hen tot een voorbeelt aan de nakomelingen dienen: wy hebben grote pijnen voor de bozen bereid. Gedenk aan Aad, aan Temod, en aan de genen, die lange rijt na hen aan de put woonden. Wy hebben door gelijkenis tot hen geſproken, en hen verdelgt. O bozen, neemt acht op de ramp van die ſtat, op de welk een quade regen viel, die haar verdelgde, om dat haar inwoonders niet in de verrijzenis geloofden. Toen d'ongelovigen u zagen verſchijnen, ſpotten zy met u, en zeiden: Deze Profeet wil ons verleiden, en ons onze goden doen verlaten. Wy hebben gedult gehad, en onze ſtraffing uitgeſtelt, zy zullen in de dag des Oordeels de genen kennen, die afgedwaalt zijn geweeſt. Hebt gy op 't bedrijf van de geen gemerkt, die naar zijn verdichting van zijn God geſproken heeft? Waart gy zijn voocht, om hem in 't ſpreken te beletten? Gelooft gy dat het grootſte deel der bozen 't geen, 't welk gy tot hen zegt, verſtaat en begrijpt? Zy zyn als beeſten, en noch erger. Ziet gy niet hoe uw Heer de dau verſpreid? Indien hy wilde, zy zou gedurig zijn: de zon doet haer ſmelten, en trekt haar zachtelijk tot zich. Hy is 't, die de nacht om te ruſten, en de dag om t'arbeiden geſchapen heeft: hy is 't, die de winden zend. Hy

doet

doet door zijn bezondere jonſt de regen van de hemel dalen, om d'aarde te vervarſchen, en leven aan haar te geven, om de dieren van drank te bezorgen, en tot vernoeging der menſchen. Wy hebben haar onder hen gedeelt, op dat zy aan onze genade zouden gedenken: maar 't grootſte deel is echter ondankbaar. Indien wy gewilt hadden, wy zouden aan yder ſtat een preker gezonden hebben, om aan haar inwoonders de helſche pijnen te verkondigen. Gehoorzaam d' ongelovigen niet: verkondig hen dikwijls 't geen, dat in d'Alkoran geſchreven ſtaat. 't Is God, die 't water van d'Eufrates zoet heeft gemaakt, de twee zeen te zamen gevoegt, en zout gemaakt, en een ſcheiding tuſſchen hen geſtelt, om hen te beletten zich met malkander te vermengen. Hy heeft de man en vrou van een weinig water gaſchapen, om gezamentlijk te waſſen, en te vermeerderen. Uw Heer kan alles, dat hy wil. D'ongelovigen aanbidden echter 't geen, 't welk hen noch goet noch quaat kan aandoen, en helpen de duivel, hun meeſter, in de werrelt bekoren. Wy hebben u niet gezonden, dan om de helſche pijnen te verkondigen, en om de vreuchden van 't Paradijs te boodſchappen. Zeg tot hen: Ik eiſch van u geen vergelding van mijn verkondigingen: de geen, die aan God aangenaam is, zal de weg zijner wet volgen. Prijs en verhef uw Heer: vertrou in hem; hy weet alle de zonden der menſchen. Hy heeft de hemelen en d'aarde in zes dagen geſchapen, en zit in zijn zetel, leer dat van de geen, die 't weet. Toen men tot d'ongelovigen zeide: Aanbid de Barmhartige; zeiden zy: wat Barmhartige? Zullen wy 't geen aanbidden, 't welk gy ons gebied? en zy vermeerderden hun boosheit. Gezegent zy de geen, die de Tekenen in de hemel, en de zon en maan vol klaarheit en licht heeft geſchapen, en gemaakt dat de dagen malkander volgen, om hem van zijn weldaden te bedanken. De dienaars van de Barmhartige, die in ootmoet voortgaan, die

d'on-

d'onkundigen groeten, als zy tot hen ſpreken, de genen, die dag en nacht God ſmeken en aanbidden, de genen, die zeggen, Heer, bevrijd ons van de helſche pijnen, die God vrezen, die niet quiſtig noch vrek zijn, die de middelweg tuſſchen de quiſting en gierigheit houden, de genen, die niet dan enig God aanbidden, die niemant doden, dan met reden, en volgens Gods geboden, en de genen, die niet onkuiſch zijn, zullen eeuwiglijk Gods genade genieten. De genen, die het tegendeel doen, zullen geſtraft worden: hun ſtraf zal in de dag des Oordeels toeneemen; en zy zullen eeuwiglijk verdoemt zijn, uitgezondert de geen, die zich bekeert heeft, en goede werken gedaan zal hebben, aan de welk God zijn zonden vergeven zal; hy is goedertieren en barmhartig. De genen, die goede werken doen, en zich bekeren, die geen valſche eed doen, ootmoedig zijn, en zich niet ſtom en doof veinzen, als zy d'Alkoran horen lezen, en die zeggen, Heer, geef aan ons, en aan onze nakomelingen kinderen, die 't licht onzer ogen, en u gehoorzaam zijn, en maak dat wy vrezen uw geboden ongehoorzaam te zijn: dezen, zeg ik, zullen eeuwiglijk de geneuchten van 't Paradijs, tot vergelding van hun volharding, genieten. Zy zullen daar gelukwenſchingen en zegeningen, met onmetelijke jonſten, vinden. Zeg tot de bozen: God zal u niet verklaren, en uw gebeden niet verhoren, om dat gy zijn Apoſtel hebt verworpen. De tijt van de ſtraffing uwer misdaden zal haaſt komen.

't Hooſtdeel der Poëten, begrijpende twee honderd zevenënt wintig regels, te Mecha geſchreven. 25.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is zeer rein; hy verſtaat alles, en is zeer wijs. Deze tekenen zijn de tekenen van 't boek, 't welk de waarheit van de leugen onderſcheit. Wilt gy u zelf bederven, om dat de menſchen boos zijn? Indien ik wil, zo zal ik mijn ſtraffing op hen doen vallen, die

hen

hen verootmoedigen zal. Zy verachten mijn geboden, en ſpotten'er meê; maar zy zullen ſtrengelijk geſtraft worden. Zien zy niet hoe veel vruchten wy d'aarde hebben doen voortbrengen? Dit is een bewijs van onze almachtigheit: en nochtans gelooft het grootſte deel van hen niet, dat uw Heer d'Almachtige en Barmhartige is. Onderwijs hen hoe uw Heer tot Moiſes gezegt heeft: Gy zult mijn Bode by d'ongelovigen, en by Faraoos volk zijn, op dat zy mijn vrees voor ogen hebben. Moiſes zeide: Heer, ik vrees dat mijn tong niet los zal konnen worden: Zend mijn broeder Aaron met my. Zy weten 't misdrijf, dat ik begaan heb, en zullen my doen ſterven. De Heer zeide tot hem: Zy zullen u niet doen ſterven: Gaat beide daar ik u gebied. Ik zal met u wezen, en 't geen horen, dat zy tot u zullen zeggen. Zeg tot Farao dat gy Boden van de Heer des werrelts zijt, en dat hy de kinderen van Iſraël met u laat trekken. Farao zeide tot Moiſes: Heb ik u niet een klein kint hier binnen gezien? Hebt gy niet veel jaren lang by ons gewoont? Hebt gy niet een man gedoot? Gy zijt een booswicht. Moiſes zeide: Ik heb gedaan 't geen ik gedaan heb, ik ben in 't getal der verdoolden geweeſt. Ik heb gevloden ſedert dat ik voor u vreeſde. Sedert deze tijt heeft God wetenſchap aan my gegeven, en my in 't getal zijner Profeten en Apoſtelen geſtelt. Hy heeft zijn genade aan my gezonden, om aan u 't quaat te vertonen, 't welk gy doet met u by de kinderen van Iſraël te doen aanbidden. Farao zeide tot hem: Wie is deze God des werrelts? Moiſes antwoordde: 't Is de Heer van hemel, en van aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen beide is. Farao zeide tot de genen, die by hem waren: Verſtaat gy niet het geen, dat hy zegt? Moiſes voer voort, en zeide: Mijn Heer is uw God de God uwer vaderen, en der gener, die voor u geweeſt zijn. Farao zeide: Deze Profeet, die men aan u gezonden heeft, is zot. Moiſes zeide: Ik ben warelijk de bode van de Heer der opgang, en der ondergang, zo gy hem

Moiſes had een Egyptenaar gedoot.

kont

kont kennen. Farao zeide: Indien gy een ander God, als my, aanbid, zo zal ik u in een diepe kuil werpen. Moiſes zeide tot hem: Zult gy zulks doen, dewijl ik met zo krachtige redenen, en onfailbare bewijzen tot u ben gekomen? Farao zeide tot hem: Vertoon uw redenen, zo gy waarachtig zijt. Hy wierp toen zijn ſtok ter aarde, die in een ſlang veranderde. Hy trok zijn hant uit zijn zak, en hy ſcheen blank en blinkende in d'ogen der aanſchouwers. Farao zeide toen tot de genen, die omtrent hem waren: Zeker, ziet daar een konſtig tovenaar; hy wil door zijn tovery u uit uw lant verdrijven: wat zegt gy'er af? Zy antwoordden: Men moet hem, en zijn broeder vervaert maken, en lieden in alle uw ſteden uitzenden, om de geleertſte tovenaars van u Rijk te vergaderen. Toen zy ter geſtelde dag vergadert waren, vraagde men hen, of zy geroepen waren om Moiſes en Aarons tovery te volgen. Zy zeiden: Wat vergelding zullen wy hebben, zo wy verwinners worden? Farao zeide tot hen: Ik zal u vergelden; gy zult onder de genen wezen, die by my zijn. Moiſes zeide tot hen: Wilt gy uw ſtokken op d'aarde werpen, of zal ik eerſt de mijn daar op werpen? Zy wierpen hun gordels en ſtokken eerſt neêr, en zeiden: Wy zullen met Faraos hulp verwinners zijn. Moiſes wierp toen zijn ſtok ter aarde, die hun ſtokken en gordels verſlond. Toen zy deze wonderdaat zagen, bogen zy zich voor over, en zeiden: Wy geloven in de Heer des werrelts, Moiſes en Aarons God. Farao zeide tot hen: Indien gy zonder mijn verlof in Moiſes gelooft, zo zult gy zien wat u daarom overkomen zal. Hy is uw meeſter; hy heeft beter verſtant van de tovery, dan gy. Ik zal u de rechte voeten, en de ſlinke handen, of de rechte handen, en de ſlinke voeten doen afhouwen; ik zal u alle doen hangen. Zy zeiden: Dat zal ons geen quaat doen. Wy zullen alle voor God, onze Heer, weêrkeeren; wy verhopen dat hy ons onze zonden zal vergeven, om dat wy d'eerſten zijn, die ons bekeert hebben.

Wy zeiden tot Moiſes: Trek met de kinderen van Iſraël, mijn dienaars niet voor Faraos volk, dat u volgen zal. Farao zond afgevaardigden in alle zijn ſtaten, om 't volk te vergaderen, en (van de kinderen van Iſraël ſprekende) zeide: Deze lieden zijn klein in getal; zy hebben my ongeneucht aangedaan, maar ik zal hen wel opwekken. Wy deden Farao, en de zijnen uit Egypten trekken, om de kinderen van Iſraël te volgen. Wy deden hen hun tuinen, ſpringbronnen en ſpeelhuizen verlaten, en maakten de kinderen van Iſraël erfgenamen van hun ſchatten. Zy achterhaalden hen met d'opgang van de zon. Toen de kinderen van Iſraël hen zagen, zeiden zy: Wy zijn geſtut. Moiſes zeide tot hen: Neen, mijn Heer is met my: hy zal my geleiden. Wy hebben toen Moiſes ingegeven dat hy met zijn roede de zee zou ſlaan. Zy opende zich terſtont van twee zijden, gelijk twee bergen: wy bewaarden hem, en alle de genen, die met hem waren, en verdronken Farao met de zijnen. Dit zal aan d'ongelovigen en hardnekkigen tot een voorbeelt dienen. Uw Heer is almachtig en barmhartig. Vertel aan d'ongelovigen de geſchiedenis van Abraham, toen hy tot zijn vader, en tot de zijnen zeide: Wat aanbid gy? Zy antwoordden: wy aanbidden onze afgoden. Hy zeide tot hen: Verhoren zy u, als gy hen aanroept? doen zy u goet, als gy hen aanbid? en quaat, als gy hen niet aanbid? Zy antwoordden: Wy hebben bevonden dat onze vaders hen, gelijk wy, aanbaden. Abraham zeide tot hen: Gy en uw vaders aanbid onnutte dingen; gy aanbid niet, dan afgoden, mijn vyanden. Ik zal hen niet aanbidden. Ik aanbid de Heer des werrelts, die my geſchapen heeft, die my geleid, die my voed, die my de gezontheit geeft als ik ziek ben, die my doet leven, die my zal doen ſterven, en van dewelk ik in de dag des Oordeels vergiffenis van mijn zonden verhoop. Heer, geeft aan my de kennis uwer begeerten: maak dat mijn tong en woorden van de nakomelingen waar-

ach-

achtig gelooft worden. Stel my in 't getal der erfgenamen van 't Paradijs. Vergeef mijn vader; hy is in 't getal der verdoolden. Maak my niet beschaamt in de dag der verrijzenis, in de dag, in de welk de rijkdommen en kinderen onnut zullen zijn, uitgezondert voor de genen, die een hart hebben, dat verre van boosheit is. God zal de vromen het Paradijs doen naderen, en de hel aan de bozen vertonen. Men zal tot hen zeggen: Konnen d'afgoden, die gy aan-gebeden hebt, u bewaren? konnen zy zich zelven bewaren? Zy zullen met u, met hun aanhang, en met de duivels in 't helsche vuur gestoten worden. D'afgodendienaars zullen in de hel met de genen twistreedenen, die zy aangebeden hebben, en zeggen: Zeker, wy waren verdoolt, toen wy u aangebeden hebben. De bozen hebben ons verleid. Wy hebben heden niemant, die voor ons spreekt, noch geen vrient, om ons te beschutten. Indien wy weêr in de werrelt mogten keren, wy zouden in Gods wet geloven. Deze reden zal tot een voorbeelt aan de goddelozen dienen, die niet geloven dat uw Heer d'Almachtige en Barmhartige is. 't Volk heeft in Noahs tijt d'Apostelen en Profeten, die aan hen gezonden waren, verloghent. Noah hun broeder zeide tot hen: Vreest God; ik ben zijn bode, gezonden om aan u te preken; vreest en gehoorzaamt God. Ik eisch van u geen vergelding van mijn onderwijzingen. God, alleen Heer des werrelts, zal my van mijn moeiten vergelden; vreest en gehoortzaan, hem. Zy zeiden: Zullen wy in u, en in de genen van uw gevolg, die onëerlijk zijn, geloven? Hy zeide: Ik weet niet wat zy doen; mijn Heer houd rekening van hun werken. Indien gy de rechte weg kende, zo zoud gy d'afgoden niet aanbidden. Ik verdrijf de ware gelovigen niet uit mijn gezelschap. Ik ben niet gezonden, dan om de helsche pijnen te verkondigen. Zy zeiden tot hem: O Noach, indien gy niet van deze redenen aflaat, zo zult gy gesteniget worden. Noach zeide: Heer, dit

volk is goddeloos ; oordeel onz verſchil: verlos my, en alle ware gelovigen, die met my zijn, van hun boosheit. Wy hebben hem, en de genen, die met hem waren, in d'Ark gebergt, en de genen, die op aarde bleven, verdelgt. Dit is een bewijs van onze almachtigheit. D'ongelovigen geloven nochtans ten meeſtendeel niet dat uw God d'Almachtige en Barmhartige is. Het volk heeft in de tijt van Aad de Profeeten en Apoſtelen, die aan hen gezonden waren, verloghent. Hod, zijn broeder, zeide tot hen: Vreeſt God, ik ben zijn Bode, gezonden om met getrouheit voor u te preken. Vreeſt God, en gehoorzaamt hem. Ik eiſch van u geen vergelding van mijn prekingen; de Heer van't Heelâl zal my rijkelijk daar af vergelden. Zult gy burgte en heerlijke gebouwen timmeren, als of gy eeuwiglijk in de werrelt zoud blijven? Zult gy wreet zijn, zonder deernis met u zelvev te hebben? Vreeſt God, en gehoorzaamt hem. Vreeſt de geen, die zijn genade aan u geeft, die goederen, kinderen, tuinen, en ſpringbronnen aan u beſchikt. Ik vrees dat gy in de dag des Oordeels ſtrenge pijnen zult lijden. Zy zeiden tot hem: Zijt gy gekomen om dat men voor u, of gy voor ons zoud preken? Gy vertelt ons fabelen van oude wijven. Zy hebben hem verloghent, en wy hen verdelgt. Dit is een bewijs van onze almachtigheit: en nochtans geloven d'ongelovigen ten meeſtendeel niet dat uw Heer d'Almachtige en Barmhartige is. De lieden van Temod hebben de Profeten, die aan hen gezonden waren, verloghent: zijn broeder Salhé heeft tot hen gezegt: Vreeſt God; ik ben een Bode, van God gezonden, om voor u te preken. Vreeſt God, en gehoorzaamt hem. Ik eiſch van u geen vergelding van mijn prekingen; de Heer van't Heelal zal my van mijn moeiten vergelden. Zult gy d'eeuwige goederen verlaten, om u aan de goederen van de werrelt te verbinden? om uw ſteun op tuinen, ſpringbronnen, lantbou, in uw palmbomen, en in uw vruchten te ſtellen? Zult gy voorzichtig geacht worden, als

gy

gy ſpeelhuizen in 't gebergte doet bouwen? Vreeſt God, gehoorzaamt zijn geboden, en gehoorzaamt niet de bozen, die d'aarde ontreinigen, en geen goet doen. Zy zeiden tot hem: Gy zijt een tovenaar, en een menſch gelijk wy. Vertoon aan ons enige wonderdaat, zo gy waarelijk een Profeet zijt, die van God gezonden is. Hy zeide: Zie daar een kameel: hy heeft een plaats om te drinken in een gheſtelde dag; gy hebt haar ook om te drinken, gelijk hy: doet hem geen quaat; anders zult gy in de dag des Oordeels geſtraft worden. Zy quetſten deze kameel uit verachting: maar zy hebben berou daar af gehad, en zijn ruwelijk geſtraft. Dit is een voorbeelt voor de nakomelingen; maar d'ongelovigen geloven echter ten meeſtendeel niet, dat uw Heer de Goedertieren en Barmhartige is. Loths medeburgers verloghenden de Profeten, die aan hen gezonden waren. Loth, hun broeder, zeide tot hen: Vreeſt God; ik ben een getrouwe Bode, van God gezonden, om u te preken. Vreeſt God, en gehoorzaamt hem. Ik eiſch van u geen vergelding van mijn moeiten; God zal my daar af vergelden. Zult gy u aan de werrelt vaſtbinden, om de heerlijkheit, die hy voor u geſchapen heeft, te verlaten? Zult gy 't goet verlaten, om 't quaat t'omhelzen. Zy zeiden tot hem: O Loth, indien gy niet van ſpraak verandert, zo zullen wy u uit onze ſtat bannen. Hy zeide: Miſſchien ben ik een der gener, van de welken gy een afkeer hebt. Heer, verlos my, met mijn gezin, uit hun handen. Wy hebben hem gebergt, met alle zijn gezin, uitgezondert zijn gemalin, die by de ſtedelingen bleef. Wy deden een regen op hen vallen, die hen alle verdelgde. Dit is een voorbeelt voor de nakomelingen: d'ongelovigen geloven nochtans ten meeſtendeel niet dat uw Heer d'Almachtige en Barmhartige is. De genen, die in 't boſch woonden, hebben de Profeeten, die aan hen gezonden waren, verloghent. Chaïb zeide tot hen: Vreeſt God, ik ben een getrouwe Bode, van

De Turken gelooven dat Salhé een roos kameel in een kameel veranderde.

Dit is een boſch by Madian. Bezie Gelaldyn.

hem gezonden, om de helſche pijnen aan u te verkondigen. Vreeſt God, en gehoorſaamt hem. Ik eis van u geen vergelding van mijn verkondigingen; de Heer van 't Heelal zal my daar af vergelden. Meet met goede maat, en weegt met goed gewicht. Onthoud niets van uw naaſte. Verontreinigt niet d'aarde. Vreeſt de geen, die u, en alle de genen, die voor u geweeſt zijn, geſchapen heeft. Zy zeiden tot hem: Gy zijt een tovenaar; gy zijt niets anders, dan een menſch gelijk wy. Wy geloven dat gy een leugenaar zijt. Doe een deel van de hemel op ons vallen, zo gy warelijk van God gezonden zijt. Hy zeide: God weet het geen, dat gy niet weet. Zy hebben hem geloghent, maar zy wierden ook geſtraft, en met een wolk overdekt, die een vurige regen op hen geregent heeft; en zy wierden verbrant, als of 't in de dag des Oordeels was. Dit is een bewijs van mijn macht. Maar 't grootſte deel der ongelovigen gelooft niet dat uw Heer d'Almachtige en Barmhartige is. Zeker, d'Alkoran is van de Heer des werelts gezonden: de gelovige geeſt heeft hem in uw hart ingegeven, op dat gy in d'Arabiſche taal de helſche pijnen aan 't volk zoud verkondigen. De Geſchriften hebben voormaals gewach daar af gemaakt: zo (d'ongelovigen van Mecha) hem niet kennen, de Leeraars der kinderen van Iſraël weren hem wel te kennen. Schoon wy hem niet in de Perſiaanſche taal hebben gezonden, laat echter daarom niet den Perſianen 't geen te leren, dat zy niet weten. Wy hebben de leugen in 't hert der bozen ingedrukt: zy zullen 't geen, dat in d'Alkoran geſchreven is, niet geloven, tot dat zy de ſtraffing zien, die voor d'ongelovigen in de dag des Oordeels bereid is. Deze dag zal onvoorzien komen; 't welk zy niet weten. Zy zeggen: Laat ons wachten, en noch niet in 't geen geloven, dat in dit bock begrepen is. Zijn zy ongeduldig om hun ſtraf te zien? Hebt gy gezien hoe wy haar enige jaren hebben uitgeſtelt, en hoe eindelijk 't geen, dat wy aan

hen

hen beloofden, hen overgekomen is. Hun rijkdommen zijn hen onnut geweest. Wy hebben geen steden verdelgt, zonder hen eerst van hun ondergang verwittigt te hebben. Wy doen niemant ongelijk aan. De duivelen hebben d'Alkoran niet gebracht: hy was hen niet nut. Zy konden 't niet doen; zy zijn verre (van d'Engelen) en konnen hun woorden niet horen. Zeg niet dat 'er een ander God met God is; indien gy 't zegt, zo zult gy gestraft worden. Verkondig helsche pijnen aan de genen, die u volgen: Wees ootmoedig en heusch tot de ware gelovigen. Indien zy u ongehoorzaam zijn, zo zeg tot hen: Ik ben onschuldig van 't geen, dat gy doet, en heb my aan de wil van d'Almachtige en barmhartige God overgegeven. Hy ziet u, als gy uw gebeden doet, en als gy hem aanbid; hy verstaat en weet alles. Zal ik u zeggen tot wie de duivelen zich keren? Zy keeren zich tot de leugenaars. Zy zeggen hen 't geen, dat zy hebben horen zeggen; maar zy liegen alle. D'afgedoolden volgen de Poëten, en zijn verwart in hun redenen. Zy zeggen dat zy 't geen gedaan hebben, 't welk zy niet hebben gedaan, uitgezondert de genen, die in God geloven, die goede werken doen, die dikwijls op zijn goddelijke Majesteit denken, en die tegen d'ongerechtigheit der ongelovigen beschermt zijn geweest. D'onrechtvaerdigen zullen bekennen dat zy eens opgewekt zullen worden. *Nezie Ekteri, en Kitabel tenoir.*

't Hooftdeel van de Mier, begrijpende drieentnegentig regels, te Mecha geschreven. 26.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is zeer rein; verstaat alles. Deze geheimenissen zijn de geheimenissen van d'Alkoran, die de waarheit van de leugen onderscheit. Hy geleid de menschen op de rechte weg, en boodschapt de vreugden van 't Paradijs aan de genen, die in Gods wet geloven, die hun gebeden ter gestelde tijt doen, die de Tienden betalen, en die kennis van hun einde hebben.

ben. De genen, die niet in de dag des Oordeels geloven, vinden 't geen goet, 't welk zy doen, en zijn in verwarring: Zy zullen eindelijk in 't getal der verlore lieden wezen. D'Alkoran is u van wegen de Voorzichtigſte gebracht, die alles weet. Gedenk dat Moiſes tot zijn gezin gezegt heeft: Ik zie een vuur, ik ga derwaarts; ik zal 'er u tijding af brengen, en een vonkje meêneemen; miſſchien zult gy 'er af verwarmt worden. Toen hy dicht by 't vuur gekomen was, hoorde hy een ſtem, die tot hem zeide: O Moiſes, 't geen, dat gy in en omtrent dit vuur ziet, is gezegent. Men is aan God, die Heer van 't Heeläal is, loſſchuldig. Ik ben d'almachtige en eeuwige God: Werp uw ſtok ter aarde. Toen Moiſes zijn ſtok, als of hy levendig was, zag roeren, week hy in diepe gedachten van daar, en quam 'er niet weêr. Wees niet bevreeſt van deze ſtok; mijn Boden en Profeten hebben geen vrees by my: de geen, die zich bekeert, zal my goedertieren en barmhartig vinden. Steek uw hant in uw zak, hy zal, zonder enig leet, wit daar uit komen, en een der negen tekenen van mijn almachtigheit wezen. Farao en zijn bedienaars zijn geheel afgeweken. Toen zy mijn wonderdaden zagen, zeiden zy dat 'et niets anders dan tovery was. Zy hebben mijn wonderdaden veracht, en hun boosheit vermeerdert. Aanmerk hoedanig 't einde der bozen is, en hoe zy verdelgt zijn. Wy hebben de wetenſchap aan David en Salomon gegeven. Zy zeiden; Gelooft zy God, die ons boven veel van zijn dienaars, de welken in zijn almachtigheit geloofden, begenadigt heeft. Salomon was Davids erfgenaam, en ſprak tot het volk: Wy weten de taal der vogelen, en al 't geen, dat men weten kan; dit is een zeer grote genade. Salomons heir, van menſchen, duivelen en vogelen te zamen gezet, vergaderde eens by hem. Hy bracht het in 't dal der mieren. Een mier, hun Koningin, riep: O mieren, gaat in uw huizen, op dat Salomon en zijn benden u niet, zonder zulks te weten,

ten, onder hun voeten vertreden. Salomon, deze woorden horende, ſtont enige tijt zonder te ſpreken. Hy begon eindelijk te lachen, en zeide: Heer, wees mijn hulp daar af, op dat ik u van uw weldaden, en van de jonſten, die gy aan mijn vader bewezen hebt, bedank. 't Zal u aangenaam zijn dat ik weldoe. Stel my, door uw barmhartigheit, in 't getal der gener, die uw heerlijkheit verheffen. Hy vraagde naar de hop, en zeide: Waarom zie ik de hop niet? is zy in 't getal der afwezigen? Ik zal haar ſtraffen, en doen doden, zo zy geen wettige verſchoning heeft. Zy verootmoedigde zich weinig tijt daar na voor Salomon, die haar vraagde van waar zy quam. Zy antwoordde: Ik heb zo terſtont het geen gezien, dat gy niet ziet; ik koom uit het Koninkrijk van Saba, van daar ik u zekere tijding breng. Ik heb een vrou, hun Koningin, gevonden, die al 't geen heeft, dat aan een Koning nootzakelijk is. Zy heeft een grote en heerlijke ſetel. Ik heb haar, en haar onderzaten gevonden, die de zon aanbaden, de duivel deê hen behagen in hun bedrijf hebben, en heeft hen van de rechte weg afgeleid. Zy zullen verdoolt zijn, tot dat zy een enig God aanbidden, die de regen van de hemel zend, die d'aarde haar planten en vruchten doet voortbrengen, die al 't geen weet, dat in 't hart der menſchen is, en al't geen, dat zy zeggen. God! daar is niet meer dan een enig God, Heer van 't Heelal. Salomon zeide: Ik zal haaſt zien of gy de waarheit zegt, of in 't getal der leugenaars zijt. Breng haar de brief, en merk op 't geen, dat zy, en de haren zullen antwoorden. Deze Koningin zeide (in de koomſt van deze hop) tot haar dienaars: O gy, die in mijn ſtaten tot waardigheit verheven zijt, men heeft my een brief van Salomon gebracht, van deze inhout: *In de naam van de goedertiere en barmhartige God. Verheft u niet tegen my, maar weeſt my gehoorzaam.* Geef my raat in 't geen, dat ik te doen heb; ik zal niets doen zonder uw toeſtemming, en zonder dat gy't voor uw ogen ziet. Zy antwoordden: Onz geluk en ongeluk hangen van u af; gebied

al 't geen, dat u aangenaam is, wy zullen u gehoorzamen. Zy zeide: Als de Koningen in een ſtat komen, brengen zy daar veel verwarringen meê; zy vernederen en verkleinen de voornaamſten en aanzienelijkſten der ſtedelingen. Indien Salomon en de zijnen hier komen, zy zullen desgelijks doen. Ik vind geraden een gezant, met enige geſchenken, aan hem te zenden; hy zal miſſchien weêrom keren. Toen de gezant by Salomon gekomen was, zeide hy tot hem: Brengt gy my geſchenken? God heeft meer rijkdommen aan my, dan aan u, gegeven. De geſchenken verheugen u, om dat gy hen bemint. Keer weêr tot de genen, die u gezonden hebben; ik zal hen met zo grote heirkrachten bezoeken, dat zy hen niet zullen konnen tegenſtaan. Ik zal hen uit hun ſtaten drijven; en zy zullen rampzalig zijn, zo zy my niet gehoorzamen. Hy zeide toen tot de zijnen: Mijn Heeren, wie zal my de koninklijke zetel van deze vrou brengen, eer zy en haar onderzaten my gehoorzamen. Een van de duivels zeide tot hem: Ik zal hem voor u brengen, eer gy van uw plaats opbreekt: ik ben ſterk genoech om hem te dragen; ik zal hem getrouwelijk brengen. Een der genen, die by Salomon waren, de welk de ſchriften wiſt, zeide: Ik zal hem in een ogenblik brengen. Toen Salomon deze ſetel voor hem zag; zeide hy: Zie daar een jonſt van God, om te beproeven of ik dankbaar van zijn weldaden zal zijn. De geen, die God van zijn weldaden bedankt, doet het geen, dat hy doen moet; hy heeft niet te doen met de geen, die ondankbaar is. Ik zal zien of zy de rechte weg volgt, dan of zy in 't getal der verdoolden is. Hy veranderde iets in haar koninklijke ſetel, om te beproeven of zy hem zou kennen als zy by Salomon gekomen zou zijn. Men toonde hem aan haar, toen zy gekomen was, en vraagde of de hare deze geleek. Zy antwoordde: Hy gelijkt hem, als of hy 't zelf was. Zy had kennis van de rechte weg, maar 't geen, 't welk de haren en zy,

Gelaldyn zegt dat hy Gods naam wiſt.

Deze Koningin wierd Balkiſt genoemt.

in

in de plaats van God, aanbaden, had haar van de gehoorzaamheit van zijn goddelijke Majesteit afgeleid. Men zeide tot haar, dat zy in een wandelry zou treden. Toen zy de vloer zag, meende zy dat hy water was, en, haar knie ontblotende, lichtte haar kleet op, uit vrees van dat zy 't natmaken zou. Salomon zeide tot haar, dat de vloer van geslepe glas was, en vermaande haar Gods wet t'omhelzen. Zy zeide toen: Heer, ik heb my zelfs ongelijk aangedaan van dat ik u vertoornt heb; ik gehoorzaam met Salomon de geboden van de God van 't Heelal. Wy hebben Salhé aan Temod, en aan de zijnen gezonden, om hen te vermanen niet dan een enig God t'aanbidden. Hy zeide tot hen: O volk, neem uw toevlucht tot Gods barmhartigheit. Indien gy vergiffenis van hem verzoekt, gy zult haar verkrijgen. Zy zeiden: Wilt gy ons tot uw doling brengen? en in de doling der gener werpen, die met u zijn? Hy zeide: God zal u straffen; gy zijt oproerigen. In deze stat waren negen lieden, die d'aarde verontreinigden, en geen goet deden. Zy hadden onder malkander gezegt: Laat ons in deze nacht de Profeet, en de genen van zijn gevolg doden; wy zullen tot de genen zeggen, die hem zoeken, dat wy hem, noch de genen, die hem doodden, niet gezien hebben, en zweren dat wy waarheit spreken. Zy veinsden zich loos, maar wy waren noch lozer, dan zy, en zy wisten 't niet. Aanmerk hoedanig d'uitgang van hun schalkheden was. Wy hebben hen, met hun aanhang, verdelgt; en hun huizen zijn woest gebleven, uit oorzaak van hun boosheit. Dit zal tot een voorbeelt aan de genen dienen, die kennis van onze almachtigheit hebben. Wy bergden de Profeet, en alle de ware gelovigen, die met hem waren. Gedenk aan de geschiedenis van Loth, die tot zijn medeburgers zeide: Zult gy u altijt, in 't aanzien van malkander, in de vuiligheit verontreinigen? Zult gy de mannen meer, dan de vrouwen, beminnen? Gy zijt onwetende. Zy

ant-

antwoordden: Laat ons Loth, en zijn gezin uit onze ſtat verdrijven; zy zullen zich niet ontreinigen, gelijk wy. Wy hebben hem gebergt, en zijn geheel gezin, uitgezondert zijn vrou, die by de genen bleef, de welken geſtraft wierden. Wy deden een regen op hen vallen, die hen de ſtrengheit onzer ſtraffingen deê bekennen. Zeg tot hen: Gelooft zy God, die de bozen verdelgt; en heil aan alle de genen, die hy verkozen heeft. Zijn zy niet gelukkiger, dan de genen, die geloven dat 'er veel goden zijn? Wie heeft de hemelen en d'aarde geſchapen? Wie deê de regen van de hemel afvallen? wie veel vermakelijke tuinen voortkomen? Gy zoud zonder Gods hulp geen macht hebben om de planten voort te ſtuwen. Zeker, d'ongelovigen zijn van de rechte weg afgeweken. Wie heeft d'aarde vaſt gemaakt? Wie de vloeden doen vlieten? Wie heeft de bergen zwaar gemaakt? Wie anders, als God, heeft een ſcheiding tuſſchen de zeen geſtelt? Het grootſte deel des werrelts weet het niet. Wie maakt de menſchen rampzalig? en wie verloſt hen van lijden, als zy hem aanroepen? Wie anders, als God, doet u vermenigvuldigen, en u nakomelingen op aarde nalaten? Weinig lieden echter bedanken hem daar af. Wie geleid u in de duiſternis der aarde, en der zee? Wie anders, als God, zend de winden, voorlopers van de regen? Hy is de hoogſte en machtigſte. Maar de bozen willen d'uitwerkingen van zijn almachtigheit niet aanmerken. Wie vormt de menſchen? Wie doet hen leven, ſterven en verrijzen? Wie anders, als God, verrijkt hen met de goederen des hemels, en der aarde? Zeg tot hen: Vertoont uw redenen, brengt uw bewijs by, zo 't geen, dat gy zegt, waarachtig is. Zeg tot hen: Niemant, dan God, weet het geen, dat in de hemel, en op d'aarde is; niemant weet het aanſtaande, tegenwoordige en verleden. Weten de menſchen de dag van de verrijzenis? In tegendeel, zy twijffelen 'er af, en zijn verblint. De bozen zeiden: Hoe! zullen wy ſtof zijn, gelijk onze va-

vaders, en uit de graven te voorſchijn komen? Zulks is voormaals aan onze vaders, en aan ons belooft: 't is een praatje van oude wijven. Zeg tot hen, dat zy aanmerken hoedanig voormaals 't einde der bozen heeft geweeſt. Bedroef u niet om dat zy tegen u aanſpannen, en aan u vragen, in welke tijt zy de beloofde ſtraffing zullen zien. Zeg tot hen: Zy is niet verre van u; gy ſtort u zelven daar in. Maar God is meêdogende tot zijn volk; 't grootſte deel echter bedankt hem niet van zijn genade. Uw Heer weet al 't geen, dat in hun hart is, en al 't geen, dat zy zeggen. In de hemel en op d'aarde is niets, 't welk niet in een zeer verſtanelijk Boek geſchreven ſtaat. D'Alkoran verklaart aan de kinderen van Iſraël 't grootſte deel van hun zwarigheden, en zal hen op de rechte weg geleiden, en de genen, die u geloven, van de helſche pijnen bevrijden. Uw Heer zal hen in de dag des Oordeels oordelen: hy is almachtig en wijs. Vertrou in God; gy zijt op de weg der waarheit. De doden en doven zullen u niet horen; en d'ongelovigen zullen bedeeſt en verbaaſt van u afwijken. Gy moet de blinden niet leiden, noch de doven doen horen, uitgezondert de genen, die in d'Alkoran zullen geloven, en gehoorzaam zijn. Als de tijt van de ſtraffing, die men aan hen belooft heeft, gekomen zal wezen, zullen wy van onder d'aarde een dier doen voortkomen, dat tot hen zal ſpreken, en zeggen: *Het volk gelooft niet in Gods wet, en kent zijn wonderdaden niet.* Gedenk aan de dag, in de welk ik een groot getal van alle volken, die mijn geboden gehoorzaamt hebben, zal vergaderen, om hen rekening van hun werken te doen geven. Ik zal tot hen zeggen: Gy hebt mijn Profeten verloghent; gy wiſt niet wat gy zeide: wat hebt gy gedaan? Zy zullen dan van hun zonden geſtraft worden, en zonder verontſchuldiging wezen, en niet een woort ſpreken. Zien d'ongelovigen niet dat wy de nacht om te ruſten, en de dag om t'arbeiden geſchapen hebben? Dat is een bewijs van mijn almachtigheit. Gedenk aan de

dag,

dag, in de welk d'Engel de trompet zal ſteken, en al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, van vrees ſidderen, uitgezondert de genen, die in Gods genade ſtaan. Gy zult in deze dag de hangende bergen als wolken zien voortgaan. Dit zal een werk van God zijn, die alles geſchapen heeft, en 't einde van alles weet. De geen, die goede werken gedaan heeft, zal daar af vergolden worden, en zonder vrees wezen; en de genen, die quaat gedaan hebben, zullen in 't helſche vuur wonen. Men zal tot hen zeggen: Zijt gy niet naar uw verdienſten geſtraft? Zeg tot het volk: Ik beveel u de Heer van deze bevoorrechte ſtat t' aanbidden. Alles behoort hem toe. Ik gebied u in d'Eenheit van zijn goddelijke Majeſteit te geloven, en u in d'Alkoran t'oeffenen. Die goet doet, zal goet vinden. Zeg tot de geen, die verdwaalt is: Ik ben niet gezonden, dan om de helſche pijnen te verkondigen. Zeg tot de ware gelovigen: Gelooft zy God, die zijn wonderdaden aan u heeft vertoont, en die aan u de kennis van de rechte weg heeft gegeven. Uw Heer is niet onkundig van 't geen, dat zy doen.

Dit is Mecha. Bezie Gelaldyn.

27. *'t Hooſtdeel van de Geſchiedenis, begrypende achtentachtig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is zeer rein; hy hoort alles, en is zeer wijs. Deze geheimeniſſen zijn de geheimeniſſen van 't boek, 't welk de waarheit van de leugen onderſcheid. Ik vertel u de geſchiedenis van Moiſes en Farao in alle waarheit, tot vernoeging der ware gelovigen. Farao was machtig op aarde. Hy handelde zijn onderzaten naar zijn believen. Hy plaagde een deel van hen, doodde hun kinderen, mishandelde hun vrouwen; zy waren van de genen, die d'aarde verontreinigden. Ik heb mijn genade aan de genen gegeven, die op aarde geplaagt waren, hen erfgenamen van Faraos Koninkrijk gemaakt, en hen in zijn ſtaten geſtelt. Ik vertoonde aan Farao,

aan

aan Haman, en aan hun heir 't geen, dat zy meest vreesden. Wy zeiden tot Moises moeder: Zuig uw kint: indien gy vreest dat men 't quaat zal doen, zo werp het op de Nijl. Vrees niet; bedroef u niet: ik zal hem in uw armen geven, en in 't getal der Profeten stellen. Faraos huisgenoten vonden hem op 't water, en bergden hem om noch eens hun vyant te wezen, en om hen te plagen, vermits Farao, Haman en de hunnen ongelovig waren. Faraos gemalin zeide tot hem: Ik bid u dat gy dit kint niet doot; mijn oogen scheppen vermaak in het te zien; het zal noch, gelijk onze zoon, tot onze dienst nut worden. Maar zy wisten niet (wat hen daar af overkomen zou.) Zijns moeders hart wierd van vrees verlost, toen zy haar zoon in handen van Faraos gemalin zag: het schilde weinig of zy zou zich voor zijn moeder bekent hebben gemaakt. Maar wy deden haar gedult nemen; en zy geloofde in onze beloften. Zy beval aan haar zuster dat zy 't kint allengs zou volgen. Zy volgde hem van verre, zonder bekent te maken dat zy de zuster was, noch dat zy op hem toezag. Wy hadden te voren aan Moises verboden de melk van eenige andere voedster, dan die van zijn moeder, te zuigen. De zuster zeide tot Faraos huisgenoten: Wilt gy dat ik u een voedster, en lieden aanwijs, die hem getrouwelijk opvoeden? Wy deden hem aan zijn moeder weêrgeven, om hem te voesteren. Zy maakte een einde van haar droefheit, toen zy bekende en zag dat God waar is in 't geen, dat hy belooft: maar 't grootste deel van 't volk kende hem niet. Toen Moises dartig of drieëndartig jaren oud was, gaven wy wijsheit en wetenschap aan hem; dus vergeld ik de vromen. Moises, eens in de stat komende, ontmoette twee mannen, die malkander sloegen: d'een was van de kinderen van Israel, en d'ander was een Egyptenaar, en een van zijn vijanden, die hy overviel, en hem doodde. Hy zeide daar na, de duivel heeft my bekoort; hy is een openbaar vijant der men-

menſchen. Heer, ik heb u vertoornt; vergeef my. De Heer vergaf't hem; want hy is goedertieren en barmhartig. Heer, dewijl gy zo grote genade aan my hebt bewezen, zo zal ik nooit hulp noch byſtant aan d'ongelovigen betonen. Hy bleef met vrees in de ſtat, en hield zich op zijn hoede. Des anderdaags bejegende hy weêr de geen, die hy in de voorgaande dag voorgeſtaan had, en die weêr tegen een ander Egyptenaar ſloeg, en hulp van hem verzocht. Moiſes zeide tot hem: Gy zijt een moeitemaker. Hy antwoordde: O Moiſes, wilt gy my doden, gelijk de geen, die gy giſter gedoot hebt? Wilt gy een voorſtander des werrelts, of een vroom man wezen? Weinig tijts daar na quam uit het uiterſte der ſtat een man tot hem lopen, die tot hem zeide: O Moiſes, Faraos amptlieden zijn tegen u ſamen geſpannen; zy willen u doen doden: berg u, en volg mijn raat. Hy trok met vrees uit de ſtat, en, zich op zijn hoede houdende, bad zijn Heer hem uit de handen der ongelovigen te verloſſen. Hy ging naar de zijde Madian, en zeide: Heer, laat niet toe dat ik een quade weg volg. Hy ontmoette een groot getal van menſchen, die hun vee deden drinken. Hy vond daar twee dochters, die hun beeſten niet konden wateren. Hy zeide tot hen: Wat doet gy beide hier? Wy zijn (zeiden zy) niet machtig genoech om water op te halen, en onze beeſten te doen drinken. Wy verwachten de harder: onze vader is t'out om daar uit te putten. Hy putte water uit de put, om hun beeſten te wateren, en vertrok zich in de ſchaduw, uit oorzaak van de hitte der zon, en zeide: Heer, ik ben beroofd van alle de jonſten, die gy voormaals aan my hebt bewezen; ik ben nu arm en behoeftig. Een dezer dochters quam heel beſchaamt by hem, en zeide: Mijn vader roept u, om u van de moeite, die gy gedaan hebt in onze beeſten te verwateren, te vergelden. Toen hy by deze oude man gekomen was, vertelde hy aan hem al 't geen, dat hem overgekomen was. Deze oude man zeide: Vrees niet; ik zal u

uit

uit de handen der bozen verloſſen. Een van zijn dochters zeide tot haar zuſter: Geef aan deze man t'eten, en vergeld hem van zijn moeite; hy heeft ons jonſtelijk geholpen. Hun vader zeide tot hem: Ik wil u aan een van mijn dochters huwen, op voorwaarde dat gy acht jaren lang mijn vee zult hoeden. Tien jaren, zo gy wilt, zeide Moiſes; ik zal u niet verlaten: gy zult my een vroom man bevinden. Ik zal u de twee geſtelde tijden dienen, of acht, of tien jaren, zo gy 't goet vind; God is getuig van 't geen, dat ik zeg. Toen deze tijt verſtreken was, verliet Moiſes 't huis van zijn ſchoonvader, en zich met zijn gemalin vertrekkende, zag van verre een groot vuur naar de zyde van de berg, en zeide tot zijn gemalin: Blijf hier ſtaan; ik zie 't vuur van d'Almachtige; ik zal wel haaſt weêrkomen, en u een vonkje daar af meêbrengen: gy zult 'er miſſchien af verwarmt worden. Toen hy by dit vuur quam, riep men van de rechte zyde des dals, van een verheve plaats, en uit een doornhaag tot hem: O Moiſes, ik ben God, de Heer van 't Heelal, werp uw ſtok ter aarde. Toen hy zijn ſtok zag roeren, als of hy leven had, vlood hy van vrees, en keerde niet weêr. O Moiſes, koom by, en vrees niets; gy zijt in een zekere plaats. Steek uw hant in uw zak, hy zal, zonder wee te doen, wit en blinkende daar uitkomen. Trek uw arm weêr in de mou, hy zal zijn voorgaande ſtaat weêr krijgen. Uw ſtok en u hant zullen twee tekenen van mijn almachtigheit by Farao, en by zijn amptlieden zijn, die mijn geboden tegenſtreven. Moiſes zeide: Heer, ik heb een Egyptenaar gedoot; ik vrees dat zy my zullen doen doden: gebied aan Aaron, die welſpreekend is, met my te komen, om my te helpen, en om 't geen, 't welk ik zeggen zal, te beveſtigen; ik vrees dat zy my zullen verwerpen. Ik zal u uw broeder tot uw hulp, en aan u beide de kracht, om u van hun boosheit te beſchutten, geven. Gaat, volbrengt het geen, dat aan u bevolen is. Gy zult verwinners wezen, en alle de geenen, die u

zullen volgen. Toen Moises by Farao was gekomen, en mijn wonderdaden aan hem vertoonde, en mijn geboden aan zijn amptlieden verkondigde, zeiden zy: Dit is niets anders, dan betovering; wy hebben onze voorzaten niet van deze dingen hooren spreken. Moises zeide: De Heer kent de geen, die de rechte weg leert, en de geen, die deel in 't Paradijs zal hebben: d'ongelovigen zullen zeer rampzalig zijn. Farao zeide tot zijn amptlieden: Kent gy een ander God, als my? O Haman, doet my offeringen doen, en een Kerk bouwen. Zal ik my aan Moises God misgrijpen? Ik geloof dat hy in 't getal der leugenaars is. Hy heeft zich, met zijn dienaars, op aarde verhovaerdigt; en zy hebben gelooft dat zy nooit voor my zouden vergaderen, om geoordeelt te worden. Wy hebben hem, met de zijnen, overvallen; en in de zee doen vergaan. Aanmerk hoedanig 't einde der ongelovigen is. Wy hebben hen verlaten; en zy zijn in 't getal der verdoemde in 't helsche vuur. Zy zullen niemant vinden, die hen in de dag des Oordeels beschermt. Wy hebben hen op aarde vervloekt; en zy zullen in de dag der verrijzenis aan alle de werelt afschrikkelijk zijn. Wy hebben onze geboden aan Moises geleert, na dat wy, voor zijn koomst, veel ongelovigen verdelgt hadden. Wy gaven aan hem het boek, om tot een licht aan 't volk te dienen, en dat op de rechte weg te geleiden, en onze jonst te verkrijgen: zy zullen misschien daar aan gedenken. Gy waart niet by Moises, toen wy tot hem spraken. Wy hebben een andere eeuw na hem geschapen. Gy woonde in deze tijt niet by d'inwoonders van Madian, en gy leerde onze geboden niet aan hen. Wy hebben de geschiedenis der voorgaande eeuwen aan u geleert. Gy waart niet op de berg, toen wy tot Moises spraken. Wy hebben u door onze bezondere jonst gezonden, om de helsche pijnen aan 't volk te verkondigen. Zy hebben noch nooit voor dezen een verkondiger, u gelijk, gehad: Zy zullen'er misschien

op denken. Toen zy eenige ſtraf van hun zonden gevoelden, zeiden zy: Heer, indien gy een Apoſtel gezonden had, om ons t'onderwijzen, zo zoude wy uw geboden gehoorzaamt, en in uw wet gelooft hebben. En toen de waarheit van onzent wegen aan hen geleert wierd, zeiden zy: Doet Mahomet wonderdaden, gelijk Moiſes? Verwerpen zy niet het geen, dat van Moiſes gedaan is, als zy zeggen, dat Mahomet en Moiſes twee openbare tovenaars zijn, en toen zy zeiden dat zy noch Pſalmen, noch Schrift geloven? Zeg tot hen: Brengt enig boek van Gods wegen by, 't welk beter, dan 't oude Teſtament, en heilſamelijker, dan d'Alkoran, de rechte weg leert; ik zal 't volgen, zo gy de waarheit zegt. Zo zy niet verhoort worden, als zy dit boek eiſſchen, weet dat zy niet dan hun begeerlijkheden en boosheit volgen. Wie is meer verdoolt, dan de geen, die zijn tochten volgt, en die niet van God geleid is? Hy geleid d'ongelovigen niet. Zeker, wy hebben d'Alkoran aan hen gezonden; zy zullen miſſchien in hem geloven. De genen, aan de welken wy voormaals dit boek hebben gezonden, geloven in 't geen, dat daar in begrepen is. Als zy 't horen lezen, zeggen zy: Wy gelooven in deze woorden, 't is de waarheit zelve, die van God voortkoomt: wy geloven in d'Eenheit van zijn goddelijke Majeſteit. Zy zullen dubbelt vergolden worden, om dat zy in weldoen volhard hebben. Zy hebben, door hun weldaden, 't quaat verdreven, en een deel der goederen, die wy aan hen hebben gegeven, in goede werken beſteed. Toen zy quaat van 't geloof hoorden ſpreken, weken zy wech, namen hun afſcheit van 't gezelſchap, en zeiden: Gy zult uwe, en wy onze werken verantwoorden. Bekommer u niet met d'onweetenden; gy zult niet alle de genen, die gy wilt, bekeren. God bekeert en geleid de geen, die 't hem goetdunkt, op de rechte weg, en kent alle de genen, die hem volgen. Zy zeiden: Indien ik met u de rechte weg volg, zo zal ik mijn lant moeten verlaten. Zou ik hen niet in een plaats van verzekerheit oprech-

ten, daar zy alderhande vruchten zullen vinden, om hen te verrijken? Maar 't grootſte deel van 't volk weet het niet. Hoe veel ſteden hebben wy verdelgt, die behagen in hun quaat leven ſchepten. Niemant heeft hen meer bewoont, uitgezondert zeer weinig lieden; en wy hebben erfgenamen van hun ſchatten geweeſt. God zal Mecha niet verdelgen, 't en zy hy te voren een Apoſtel gezonden heeft, om aan haar inwooners de rechte weg te leeren. God verdelgt geen ſtat, zo d'inwooners niet ongerechtig zijn, en zijn geboden niet tegenſtreven. De goederen van deze werrelt, die gy bezit, zyn u aangenaam: maar de goederen des hemels zijn veel beter, en eeuwig; zult gy 't niet bekennen? Hebben wy onze beloften niet aan de genen volbracht, aan de welken wy 't Paradijs belooft hebben? en aan de genen, aan de welken wy de goederen van deze werrelt hebben belooft, en die eindelijk in 't getal der verdoemden hebben geweeſt? Gedenk aan die dag, in de welk uw Heer hen zal roepen, en tot hen zeggen: Waar zijn uw afgoden, die gy meent mijn medegenoten te wezen? De voornaamſten onder hen zullen zeggen: Heer, ziet daar de genen, die gelijk wy afgedwaalt zijn geweeſt. Wy zijn onſchuldig van hun afgodery. Zy aanbaden ons niet. Men zal in deze dag tot d'afgodendienaars zeggen, dat zy hun goden zullen aanroepen: maar zy zullen niet verhoort, en op aarde zichtbarelijk geſtraft worden. Gedenk aan de dag, in de welk uw Heer hen zal roepen, en tot hen zeggen: Waarom hebt gy mijn Apoſtelen en Profeten niet gelooft? Zy zullen beſchaamt zijn, en ſtom blijven. De geen, die zich zal bekeren, en goede werken doen, zal zalig wezen. Uw Heer ſchept het geen, dat hy wil, en verkieſt de geen, die 't hem goetdunkt. Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. Hy weet het geen, dat in 't hart der menſchen is, en het geen, dat zy openbaren. Hy is God; daar is geen God, als hy. Men is in 't be-

gin

gin en in 't einde lof aan hem ſchuldig. Hy gebied alle dingen; en al 't volk zal eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Zeg tot hen: Indien God aan u een gedurige nacht, tot aan de dag des Oordeels, gegeven had, wat God is'er anders, als hy, die licht aan u kan geven? Zult gy niet naar my luiſteren? zo God een gedurige dag tot aan de dag des Oordeels aan u gegeven had, wat ander God, als hy, zou aan u de nacht om te ruſten konnen geven? Merkt gy niet op zijn genade en weldaden? Hy heeft de nacht om te ruſten, en de dag om t'arbeiden geſchapen, gy zult'er hem miſſchien af bedanken. Gedenk aan de dag, in de welk uw Heer d'ongelovigen zal roepen, en tot hen zeggen: Waar zijn uw afgoden, die gy aanbid? Wy zullen van yder volk een getuig roepen, en tot d'afgodendienaars zeggen: Brengt uw bewijs by, die de veelheit der goden betogen. Gy zult heden uw godslaſteringen bekennen, en bevinden dat'er niet meer dan een enig Gods is. Karon was van Moiſes volk, en verwaant, uit oorzaak van zijn rijkdommen. Wy hadden aan hem zo grote ſchatten gegeven, dat veel lieden belaſt waren als zy de ſleutelen wechdroegen. Gedenk hoe de zijnen tot hem zeiden: Verblijd u niet bovenmaten om uw grote goederen. God bemint niet de genen, die zich zonder reden verblijden. Verzoek met uw rijkdommen 't Paradijs van hem. Vergeet niet goet in deze werrelt te doen. Doet aalmoeſſen van de goederen, die God aan u gegeven heeft: weeſt hem niet ongehoorzaam op aarde. Hy bemint niet de genen, die hem ongehoorzaam zijn. Deze rijkdommen zijn aan u gegeven, om dat gy 't oude Teſtament aan 't volk hebt geleert. Weet gy niet dat God in de voorgaande eeuwen veel rijke en weeldige lieden heeft verdelgt? Wie is ſterker, machtiger en rijker, dan God? Hy zal de bozen niet naar 't getal van hun zonden vragen: hy weet het alles, en houd 'er rekening

af. Karon quam eens, met zijn geheel geſtoet, voor yder te voorſchijn. De genen, die de rijkdommen van deze werrelt beminden, zeiden: Och dat wy zo veel goet, als Karon, hadden! hy is gelukkig. Maar de verſtandigſten onder hen zeiden: Gy zijt rampzalig: Gods genade is vorderlijker voor de genen, die in zijn wet geloven, en die goede werken doen, dan alle de ſchatten van Karon. Niemant zal Gods genade ontfangen, dan de genen, die hem gehoorzamen, en in de gehoorzaamheit zijner geboden volharden. Wy benamen Karon alle zijn ſchatten; en niemant kon hem tegen ons beſchermen. De genen, die naar zijn rijkdommen gewenſcht hadden, zeiden toen: O wonder! God geeft en beneemt de goederen den geen, die 't hem goetdunkt. Indien God zijn genade niet aan ons gegeven had, zo zouden wy behoeftig wezen. Zeker, de bozen zijn rampzalig. Ik zal 't Paradijs aan de genen geven, die d'ydelheit en wanordening niet op aarde beminnen, en die mijn vrees voor ogen hebben. De geen, die goet doet, zal goet vinden: de geen, die qualijk doet, zal naar zijn verdienſten geſtraft worden. De geen, die d'Alkoran aan u geleert heeft, zal u weêr ter plaats, daar gy begeert, doen keren. Zeg tot de ſtedelingen van deze plaats, dat God de genen kent, die de rechte weg leren, en de genen, die afdwalen. Gy verwachtte d'Alkoran niet: hy is een bezondere jonſt van uw Heer. Doe den ongelovigen geen byſtant, en zie toe dat zy hem niet vervalſchen, na dat gy begrepen hebt wat ik aan u heb geleert. Verkondig Gods Eenheit aan 't volk. Wees niet in 't getal der gener, die in veel godheden geloven: aanbid niet dan een enig God. Daar is geen God, als hy. Alle dingen zullen eindigen, uitgezondert zijn genade. Hy gebied alles; en alle menſchen zullen eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden.

Dit is Mecha. Bezie Gelaldyn.

't Hooftdeel van de Spinnekop, begrijpende negenenſeſtig regels, te Mecha geſchreven.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de zeer wijze God. De menſchen hebben gelooft dat'et genoech was te zeggen: Wy geloven in God, en dat ſy niet beproeft zouden worden. Zeker, God heeft de genen, die voor hen geweeſt zijn, beproeft, en bekent wie yverig in zijn wet, en wie ongelovig waren. Menen de genen, die quaat hebben gedaan, dat zy de ſtraffing van hun misdaden zullen ontgaan, en niet geoordeelt worden? De genen, die God verhopen te zien, zullen hem in die tijt zien, de welk van zijn goddelijke Majeſteit geſtelt is. Hy verſtaat en weet alles. De geen, die voor't geloof ſtrijd, ſtrijd voor zijn ziel. Zeker, God behoeft geen menſchen. De zonden zullen den genen, die in zijn goddelijke Majeſteit geloven, en goede werken doen, vergeven worden. Wy hebben den kinderen bevolen hun vader en moeder t'eren, en goet aan hen te doen: Indien zy u parſſen veel goden t'aanbidden, zo zult gy, als gy naar hen luiſtert, verdoemt wezen: gehoorzaam hen niet in dit voorval. Gy zult alle voor my vergadert worden. Ik zal al't geen, dat gy gedaan hebt, aan u vertonen. Ik zal u naar uw werken vergelden, en de genen, die mijn wet onderhouden hebben, in 't getal der zaligen ſtellen. Daar zijn menſchen, die zeggen dat zy in God geloven, en ongeduldig zijn als hen enig quaat van Gods wegen, om hen te beproeven, overkoomt. Zy zeggen dat, zo God de verwinning aan de ware gelovigen geeft, zy hun deelgenoten zijn. Maar weet God niet het geen, dat in hun hart is? Hy kent de genen, die in zijn wet geloven, en de genen, die boos zijn. D'ongelovigen zeiden tot de ware gelovigen: Doet gelijk wy, volgt onze weg; wy zullen uw zonden dragen. Zy zullen hen niet dragen: Zy zijn leugenaars; en zullen zelven hun pak dragen. Zal men hen, in de

dag des Oordeels, geen rekening van hun zonden afeiſſchen? Wy hebben Noah gezonden, om de menſchen t'onderwyzen: hy heeft negen hondert en vijftig jaren op aarde geleeft. De zondvloet overviel en en verdelgde 't volk van zijn tijt, om dat het ongerechtig was. Wy bewaarde Noah, en de genen, die met hem in d'Ark waren. Hy zal aan alle de werrelt tot een voorbeelt dienen. Gedenk aan Abraham, die tot zijn volk zeide: Aanbid een enig God, en vreeſt hem: gy zult wel doen, zo gy hem kont kennen. Gy aanbid niet, dan afgoden, en zijt leugenaars. De genen, die gy aanbid, konnen u geen goet doen. Verzoekt byſtant van God: aanbid hem, en bedank hem van zijn jonſten. Gy zult eens voor hem vergadert worden. Zo gy my verloghent, de genen, die voor u geweeſt zijn, hebben voormaals de Proſeten, Gods boden, verloghent. De boden zijn niet verplicht, dan hun zending te voldoen. Weet gy niet dat God de menſchen doet ſterven, en dat hy hen zal doen verrijzen? Dit is gemakkelijk voor God. Wandelt op d'aarde, en aanmerkt hoe God de genen verdelgt heeft, die voor u zijn geweeſt, en hoe hy, na hen, een ander volk heeft geſchapen. Zeker, hy is almachtig. Hy ſtraft de geen, die 't hem goetdunkt, en vergeeft de geen, die 't hem belieft. Gy zult alle eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Gy zult hem noch op aarde, noch in de hemelen onmachtig maken. Gy zult niemant vinden, die u tegen zijn goddelijke Majeſteit kan beſchutten, noch beſchermen. De genen, die zijn geboden niet gehoorzamen, die niet in de verrijzenis geloven, en die van barmhartigheit wanhopen, zullen grote pynen gevoelen. 't Volk antwoordde: Dood en verbrand Abraham. Maar God verloſte hem van 't vuur, dat zy ontſteeken hadden; 't welk aan de ware gelovigen tot een voorbeelt zal dienen. Hy zeide tot hen. Gy aanbid niet, dan afgoden, uit oorzaak van de genegentheit, die gy tot de goederen des werrelts hebt. Gy zult malkander in de

dag

dag des Oordeels niet kennen, en elkander in de dag des Oordeels vervloeken. De hel zal uw woning wezen; en gy zult van beſcherming berooft zijn. Loth geloofde in zijn woorden, en zeide: Ik zal my ter plaats vertrekken, die mijn Heer my geſtelt heeft. Hy is alleen almachtig en zeer wijs. Wy gaven aan Abraham twé kinderen, te weten Iſaak en Jakob, en deden Profeten in zijn geſlacht geboren worden. Wy hebben de Schrift aan zijn Stam geleert: en hem in deze werrelt vergolden: hy zal in de dag des Oordeels in 't getal der zaligen zijn. Gedenk aan Loth, die tot zijn volk zeide: Zult gy u met een ſmet beſmetten, die noch van niemant voor u bekent heeft geweeſt? Gy zijt tot de liefde der mannen genegen, gy rooft op de grote wegen, en verontreinigt malkander. Dit volk antwoordde aan hem: Vertoon Gods ſtraffingen aan ons, zo't geen, dat gy zegt, waarachtig is. Hy zeide toen: Heer; beſchut my tegen d'ongelovigen. Toen onze Boden by Abraham quamen, om hem te boodſchappen dat hy kinderen zou hebben, zeiden zy tot hem: Wy zullen Loths ſtat uitroejen, en alle haar inwoonders verdelgen, om dat zy boos zijn. Abraham zeide tot hen: Loth woont in deze ſtat. Zy zeiden weêr: Wy weten al't geen, dat daar binnen is. Wy zullen hem bergen, met alle zijn gezin, uitgezondert zijn gemalin, die in 't getal der gener zal wezen, de welken geſtraft zullen worden. Toen onze Boden by Loth quamen, was hy moejelijk om dat hy niet machts genoech had om hen tegen de boosheit des volks te beſchermen. Zy zeiden tot hem: Vrees niets, en bedroef u niet; wy zullen u bergen, en alle uw gezin, uitgezondert uw gemalin, die onder de genen zal blijven, de welken geſtraft zullen worden. Wy zullen Gods gramſchap op deze ſtat doen vallen, om haar boosheit; zy zal aan de nakomelingen tot een voorbeelt dienen. Wy zonden Chaïb aan zijn broeders, de inwoonders van Madian. Hy zeide tot hen: Aanbid een enig God, vreeſt de dag des Oordeels, en verontreinigt d'aarde

niet. Zy verwierpen hem onbeſchaamdelijk: maar zy wierden van een aardbeeving overvallen, en bleven doot in hun huizen, gelijk krengen. Wy verdelgden Aad en Temod: hun ondergang blijkt noch in de plaatſen van hun woning. De duivel bekoorde hen, en leidde hen af van de rechte weg, ſchoon zy hun misdrijf wel kenden. Wy verdelgden Karon, Farao en Haman. Moiſes verkondigde mijn geboden aan hen. Zy hebben hen veracht, en zich op aarde verhovaerdigt. Maar zy zijn de ſtraf van hun miadaden niet ontgaan. Wy ſtraften ſommigen daar af door een geweldige wint; en d'anderen wierden van de donder overvallen. Wy hebben hen van hun rijkdommen berooft, en in de golven verdronken. God heeft hen geen onrecht aangedaan; maar zy hebben zich zelven, door hun boosheit, verongelijkt. De genen, die d'afgoden aanbidden, zijn gelijk de Spinnekop, die haar huis en web maakt, 't welk haar niet van hitte, noch van koude beſchutten kan. Zy zouden d'afgoden niet aanbidden, zo zy wiſten wat zy deden. God ziet het geen, dat zy aanbidden: hy is almachtig en wijs. Ik leer deze gelijkeniſſen aan 't volk, en niemant begrijpt hen, dan de wijzen. Zeker, God heeft de hemel en d'aarde geſchapen; 't is een bewijs van zijn almachtigheit by de ware gelovigen. Leer aan hen 't boek, dat u ingegeven is, doe uw gebeden ter geſtelde tijt. De gebeden trekken de menſchen van de zonden af. Aan God te gedenken is 't beſte werk, dat gy doen kont; hy weet al 't geen, dat de menſchen doen. Twiſtreeden met zoetigheit tegen de genen, die kennis van de geſchreve Wet hebben, uitgezondert tegen de bozen, die onder hen zijn. Zeg tot hen: Wy geloven in 't geen, dat aan u en aan ons geleert is. Uw en onze God is een enig God. Wy hebben ons aan zijn goddelijke wil overgegeven. Wy hebben aan u d'Alkoran, gelijk aan hen 't oude Teſtament, gezonden. De genen, die 't oude Teſtament kennen, geloven in de waarheit van d'Alkoran. Gy

hebt

hebt hem niet met uw hant geſchreven. Indien gy hem geſchreven had, zo zoud gy de genen, die hem wilden vernietigen, in twijffel gebracht hebben. Zeker, hy begrijpt en leert zodanig de geboden van de wet, dat men 't verſtaan kan: niemant verwerpt hem, dan d'ongelovigen. Zy zeiden: Wy zullen niet in dit boek geloven, zo God niet enige wonderdaat in hem doet. Zeg tot hen: De wonderdaden komen van God voort. Ik ben niet gezonden, dan om de helſche pijnen te verkondigen. Is 't u niet genoech dat wy d'Alkoran aan u gezonden hebben, om hen t'onderwijzen? Hy begrijpt d'uitwerkingen van mijn barmhartigheit, en de geboden, die ter zaligheit nootwendig zijn. Zeg tot hen: 't Is genoech dat God getuig van mijn werken tuſſchen u en my is: hy weet al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is. De genen, die in d'afgoden, en niet in God geloven, zijn verlore lieden. Zy parſſen u om de ſtraf van hun misdaden aan hen te vertonen: zo haar tijt gekomen was, zy zouden haar haaſt gevoelen. Zy zullen haar gevoelen, als zy 'er minſt op denken; maar zy weten 't niet. Zy zullen u parſſen om haar aan hen te vertonen. Zeg tot hen: De hel is voor d'ongelovigen bereid. Als zy tot over hun hooft en beneden hun voeten in de pijnen gedompelt leggen, zal men tot hen zeggen: Smaakt de ſtraf, die gy verdient hebt. O gelovig volk, d'aarde is breet en ruim genoech, om van de bozen af te wijken. Aanbid my alleen. Alle de ſchepſelen zullen ſterven, en voor my vergaderen, om geoordeelt te worden. De ware gelovigen, die goede werken doen, zullen in 't Paradijs wonen, daar veel vloeden vloejen, daar de vergelding der vromen, en der gener is, die in weldoen volharden, die in hun lijden geduldig zijn, en in hun Heer vertrouwen. Hoe veel beeſten zijn 'er, die niets om te leven hebben? God voed hen, en ook u: hy hoort en weet alles. Indien gy aan d'ongelovigen vraagt wie de hemel en d'aarde, de zon en de maan geſchapen heeft, zo zullen zy

zeg-

zeggen dat het God is. Waarom verloghenen zy dan zijn eenheit? God verrijkt en verarmt de geen, die 't hem goetdunkt; hy weet alles. Indien gy hen vraagt wie de regen van de hemel doet dalen, om aan d'aarde, na haar doot, leven te geven, zo zullen zy zeggen dat het God is. Zeg tot hen: Gelooft zy God, die gy belijd: 't grootſte deel der menſchen begrijpt hem echter niet. 't Leven van deze werrelt is niet dan ſpel en ydelheit: 't leven is in 't Paradijs, zo zy 't konden kennen. Als zy in een ſchip zijn, en de ſtorm zien komen, zo roepen zy een enig God aan, en betuigen dat zy belijdenis van zijn wet doen: en als hy hen op aarde gebergt heeft, zo zijn zy ondankbaar van zijn genade, en keren weêr tot hun afgodery. Zy zullen te ſpade hun doling bekennen. Weten zy niet dat wy alderhande verzekertheit en vryheit in Mecha opgerecht hebben? en dat men de menſchen omtrent hen wechrooft, om hen te doden, en om hen tot ſlaven te maken? Geloven zy in onnutte dingen? Zullen zy ondankbaar van Gods genade wezen? Wie is bozer als de geen, die tegen God laſtering uitbraakt, en die de bekende waarheit tegenſpreekt? Is 'er geen plaats in de hel voor de bozen? Ik zal de genen, die voor 't geloof ſtrijden, op de rechte weg geleiden. God is met de genen, die goet doen.

29. *'t Hooftdeel der Grieken, begrijpende zeſtig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de zeer wijze God. De Grieken zijn op de grenzen der Perſianen verwonnen, maar zy zullen verwinners wezen, eer zeven jaren ten einde lopen. God ſchikt van alle dingen, ſedert het begin tot aan 't einde. Als zy verwinners zijn, zullen de ware gelovigen zich om de verwinning verblijden, die God aan hen geven zal. Hy beſchermt de geen, die 't hem goetdunkt; hy is almachtig en barmhartig. Hy heeft de verwinning aan hen belooft: hy

doet

doet niet tegen zijn beloften; 't welk van 't grootſte deel der menſchen niet bekent word. Zy beminnen 't leven van deze werrelt, en merken niet op hun einde. Aanmerken zy niet dat God de hemelen en d'aarde, en al 't geen, dat tuſſchen beide is, geſchapen, en aan alle dingen een beſtipte en bepaalde tijt geſtelt heeft? Zeker, 't grootſte deel gelooft niet in de verrijzenis. Zullen zy niet op 't einde der gener merken, die voor hen geweeſt hebben, de welken machtiger en rijker dan zy waren? God heeft aan alle menſchen een Apoſtel gezonden, om zijn wet aan hen te leren. Hy heeft hen geen onrecht aangedaan; maar zy hebben, door hun onbillijkheit, zich zelven verongelijkt. 't Einde der bozen zal met hun werken gelijk zijn. Zy verachten Gods geboden, en ſpotten met hem: maar God zal hen ſterven, en weêr verrijzen doen. Zy zullen alle in de dag des Oordeels voor hem vergadert worden: zy zullen in deze dag wanhopig wezen; en hun afgoden zullen niet voor hen ſpreken. Zy zullen hen verlaten, en van de ware gelovigen afgeſcheiden wezen. De genen, die in God geloven, en goede werken doen, zullen de geneuchten van 't Paradijs genieten; en de bozen zullen naar hun verdienſten geſtraft worden. Loof God; bid hem des avonts en uchtens. Men is aan hem lof in de hemel, en op d'aarde ſchuldig. Bid hem eer de zon ondergaat, en op d'uur van de middag. Hy doet de dode uit de levendige, en de levendige uit de dode voortkomen. Hy doet de dorre aarde na haar doot weêr leven, en groen worden: zo zal hy u ook doen verrijzen, en uit de graven doen voortkomen. Dit is een teken van zijn almachtigheit, dat hy u van aarde heeft geſchapen, dat hy vlees en been aan u heeft gegeven, en de vrou (van de ribbe des mans) heeft geſchapen, om met hem te wonen. Hy heeft u geboden malkander te beminnen, en liefde en deernis onder u t'oeffenen. Deze dingen zijn tekenen van zijn almagtigheit by de gene, die op zijn jonſt merken. De ſchepping van hemel en aarde, de

ver-

verſcheidenheit der talen, 't onderſcheit van uw aangezichten en gelaat, de nacht, om te ruſten geſchapen, de dag, om t'arbeiden gemaakt, de blixem, die 't volk verſchrikt, en die door de regen d'aarde weêr doet groen worden, zijn tekenen van zijn almachtigheit. D'onderſteuning van hemel en aarde is een bewijs van zijn almachtigheit. Gy zult uit de graven komen, als hy u roepen zal. Al't geen, 't welk in de hemel en op d'aarde is, gehoorzaamt hem. Hy doet de menſchen ſterven en verrijzen. Hy is alleen God in hemel en op aarde. Hy is almachtig, en weet alles. Hy ſpreekt tot u door gelijkeniſſen, van u zelven genomen. Zijn uw knechten uw medegenoten? delen zy gelijkelijk met u de goederen, die God aan u gegeven heeft? Hoe zult gy dan zeggen dat God een medegenoot heeft, die hem gelijk is? Ik verklaar dus zijn geheimeniſſen aan de lieden, die 't konnen begrijpen. Zeker, de bozen zijn hun begeerlijkheden met onkunde gevolgt. Wie zal de geen geleiden, die van God verleid word? Hy zal geen beſchermer vinden. Omhels de wet der zaligheit; God heeft haar opgerecht, om haar van de menſchen te doen onderhouden. Zy lijd geen verandering, maar 't grootſte deel des werrelts weet het niet. Vreeſt God. Doet uw gebeden ter geſtelde tijt. Weeſt niet gelijk de genen, die zeggen dat God een medegenoot heeft, noch gelijk de genen, die tegenwoordiglijk in 't getal der ketters zijn, en te voren van d'uwen waren. Yder aanhang heeft behagen in haar waan. Als hen enig quaat overkoomt, roepen zy God aan, en bekeren zich. Een deel van hen keert echter weêr tot zijn afgodery, na dat zy zijn genade hebben ontfangen. Zy zijn ondankbaar; zy zullen enige tijt verdragen worden, en eindelijk, doch te ſpade, hun doling bekennen. Hebben wy redenen en bewyzen aan hen geleert, die betogen dat ik een medegenoot heb? 't Volk verblijdde zich, toen wy onze jonſten aan hen uitreikten, en wierd wanhopig, toen hen enig quaat overquam. Zien zy

niet

niet dat ik den genen, die 't my goetdunkt, het goet geef en beneem? Dit is een teken van mijn eenheit by de genen, die mijn geboden gehoorzamen. Geeft aan uw naasten 't geen, dat hem toebehoort, en bezonderlijk aan d'armen en ware gelovigen, zo gy Gods aangezicht begeert te zien; de genen, die zulks doen, zullen zalig zijn. 't Gelt, 't welk gy op woeker leent, vermeerdert onder de handen der menschen: God zal 't niet voorspoedig maken. D'aalmoessen, die gy doet, zullen aan u 't aangezicht van zijn goddelijke Majesteit vertonen, en dubbelt aan u weêr gegeven worden. God heeft u geschapen en verrijkt: hy doet u leven, sterven, en weêr verryzen. Konnen uw afgoden desgelijks doen? Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. De wanördening is op aarde, en in zee gebleken, uit oorzaak van de zonden der menschen: Zy zullen zich misschien bekeren, als zy de straf van hun misdaden gevoelen. Zeg tot hen: Wandelt op aarde, en aanmerkt het einde der genen, die voor u geweest hebben; 't grootste deel van hen waren afgodendienaars. Omhelst de ware wet, eer de dag koomt, in de welk niemant verhoort zal worden. In deze dag zal men de bozen van de goeden scheiden. De bozen zullen rekening van hun boosheit geven; en de genen, die wel geleeft hebben, zullen de vreuchden van 't Paradijs genieten; Gods genade zal hun vergelding zijn. God bemint niet d'ongelovigen. 't Is een teeken van zijn almachtigheit dat hy de winden zend, om u de regen te boudschappen, en u de vruchten zijner genade te doen smaken. Het schip zweeft op 't water, door zijn toelating, tot voordeel van uw koophandel. Zult gy hem niet van zijn weldaden bedanken? Wy hebben voor u aan yder volk Profeten en Apostelen gezonden; zy zijn met zeer verstanelijke geboden, en met veel wonderdaden gekomen. Wy hebben de genen gestraft, die hen verloghenden, en de gelovigen beschermt. God zend de winden, die

de

de wolken doen rijzen, en hen, naar zijn wil, in veel ſtukken in de lucht uitſtrekken: hy doet de regen daar af ter plaats vallen, daar hy begeert, en verblijd daar meê naar zijn believen de genen, die hem met ongedult verwachten. Aanmerk d' uitwerkingen van zijn goetheit. Hy doet de droge en dorre aarde weêr groen worden, hy verwekt de doden, en is almachtig. Wy zonden de winden, om de wolken te vergaderen, die met hun ſchaduw de menſchen bedekten; zy zijn echter tot hun boosheit weêrgekeert. De doden zullen u niet horen; ook niet de ſtommen. Gy zijt niet verplicht de blinden te geleiden. Niemant zal u horen, dan de genen, die in mijn wet geloven, en my gehoorzaam zijn. Zeg tot hen: God heeft u zwak geſchapen, kracht aan u gegeven, en daar na u weêr tot de zwakheit van d'ouderdom gebracht. Hy doet het geen, dat hem goetdunkt. Hy weet de verborgentheden der menſchen, en doet al 't geen, dat hy wil. De bozen zullen in de dag des Oordeels zweren dat zy niet langer, dan een uur, in hun graven geweeſt hebben: zy liegen dus, als zy de verrijzenis loghenen. De ware gelovigen, die de waarheit weten, zullen tot hen zeggen: Gy hebt 'er zo lang geweeſt, als in Gods boek geſtelt ſtont, te weten tot aan de dag der verrijzenis: hier is de dag der verryzenis. Gy wiſt niet in wat tijt hy komen zou. De verontſchuldigingen zullen heden den ongelovigen onnut wezen, en zy zullen van beſcherming berooft zijn. Wy hebben in d'Alkoran al 't geen geleert, dat voor de zaligheit van 't volk nut is. Indien gy mijn geboden aan de menſchen leert, zo zullen d'ongelovigen zeggen, dat gy niet dan wanördening inbrengt. Dus verhard God het hart der onwetenden. Heb gedult, en volhard. 't Geen, dat van God belooft word, is onfeilbaar. Zie toe dat d'ongelovigen uw volſtandigheit niet verwaggelen.

't Hooft-

't Hooftdeel van Lokman, begrijpende vierëndartig regels, te Mecha geſchreven 30.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de zeer wijze God. Deze geboden zijn de geboden van 't boek, dat vol van lering is. Hy geleid de vromen, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, die de Tienden betalen, en die in de dag des Oordeels geloven, op de weg der zaligheit: zy worden door hun Heer geleid, en zijn zalig. Daar zijn lieden, die met dit boek ſpotten. Zy wijken, uit onkunde, van Gods wet af, en verachten haar: maar ſy zullen eens ruwelijk daar af geſtraft worden. Als men Gods geboden aan hen leert, keren zy verwaandelijk de rug, en willen hen niet horen; hun oren zijn geſtopt. Zeg tot hen: Gy zult eindelijk onëindige pijnen gevoelen. De genen, die in Gods wet geloven, en die goede werken doen, zullen eeuwiglijk de geheuchten van 't Paradijs genieten. 't Geen, dat van God belooft word, is onfailbaar; hy is almachtig, en alwijs. Hy heeft de hemel geſchapen en onderſteunt hem zonder pijlers, die voor uw ogen verſchijnen. Hy heeft de bergen boven d'aarde verheven, om haar vaſt te nagelen, en haar te beletten zich te bewegen. Hy heeft'er veel dieren op verſtrooit, en de regen van de hemel gezonden, die verſcheide ſlach van planten en kruiden heeft doen voortkomen. Daar ziet gy 't geen, 't welk van God geſchapen is. Toon my nu 't geen, dat uw afgoden geſchapen hebben. Zeker, d'afgodendienaars zijn klaarblijkelyk van de rechte weg afgedwaalt. Wy hebben Lokman de wetenſchap ingegeven, en tot hem gezegt dat hy God daar af bedanken zou. De geen, die God voor zijn jonſten bedankt, doet goet voor zijn ziel. God heeft met d'ondankbaren niet te doen: en men is in alle plaatſen lof aan hem ſchuldig. Gedenk dat Lokman tot zijn zoon zeide: O zoon, gelooft niet dat God een medegenoot heeft; 't is een zeer grote zonde. Wy hebben

De Turken zeggen dat Lokman een groot leeraar was, die in Davids tijt leefde.

den menſch bevolen vader en moeder t'eren. Zijn moeder draagt hem met pijn op pijn, en geeft aan hem te zuigen tot aan d'ouderdom van twee jaren. Wees niet ondankbaar van Gods weldaden. Eer vader en moeder. Gy zult eens voor God ſtaan, om geoordeelt te worden. Indien uw ouders u parſſen te geloven dat God medegenoten heeft, zo gehoorzaam hen niet. Volg de weg der gener, die hem gehoorzamen. De menſchen zullen alle eens voor hem vergaderen, om naar hun werken vergolden te worden. O mijn zoon, indien gy zo veel quaat doet als de ſwaarte van een moſtertzaat, of de zwaarheit van een rots, of de grootheit des hemels, en der aarde, God zal 't weten, en op rekening ſtellen; hy is naangezet, en weet alles. O mijn zoon, doe uw gebeden ter geſtelde tijt; doe 't geen, 'twelk eerlijk en burgerlijk is, vlied het geen, dat niet goetgekent is, en wees geduldig in uw tegenſpoer. Zie de werrelt niet dwarſſelings aan uit verwaantheit, verkeer niet met de verwaanden; God bemint de verwaanden niet. Merk op uw treden, wandel met zedigheit, en ſpreek vriendelijk. Daar zyn menſchen, die gelyk ezels roepen, als zy ſpreken. Ziet gy niet dat God al 't geen, 'twelk in de hemel en op aarde is, voor de menſchen heeft geſchapen, en dat hy in 't algemeen, en in 't bezonder zijn jonſten aan hen geeft. Daar zijn onkundigen, die zonder reden van de Godheit twiſtreedenen. Als men tot hen zegt; Doet het geen, 'twelk God bevolen heeft; zo antwoorden zy: Wy zullen 't geen doen, 'twelk wy onze vaders hebben zien doen. Zy aanmerken niet dat de duivel hen, en hun vaders tot de helſche pijnen roept. De geen, die God gehoorzaamt, en goede werken doet, houd zich aan de zekerſte knoop vaſt; en God zal in d'uur van zijn einde zorg voor hem dragen. De boosheit der bozen moet u niet bedroeven: Zy zullen eens in onze tegenwoordigheit vergaderen, om geſtraft te worden. Ik zal al 't geen, dat zy gedaan hebben, tot hen zeggen: Ik weet

het

het geen, dat in 't hart der menſchen is. Ik zal hun ſtraf op aarde enige tijt verwijlen, en in d'andere werrelt hen in 't helſche vuur ſtorten. Hebt gy hen niet gevraagt wie de hemel en d'aarde geſchapen heeft? Zy zeiden dat 'et God was. Zeg tot hen: Gelooft zy God. 't Grootſte deel van hen is echter onkundig. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, behoort God toe: hy behoeft de werrelt niet. Men is lof aan hem ſchuldig in al 't geen, dat hy doet. Indien alle de bomen des werrelts ſchrijfpennen, en de zee inkt was, zo zouden zy noch d'uitwerkingen van zijn almachtigheit niet begrijpen: hy is almachtig, en weet alles. Hy heeft u geſchapen, en zal met een woort u doen verrijzen. Hy hoort en ziet alles. Aanmerken zy niet dat God de nacht in de dag, en de dag in de nacht doet intreeden? dat hy de zon en maan heeft geſchapen, die zich tot aan de geſtelde tijt in de hemel bewegen? Hy weet al 't geen, dat gy doet, om dat hy warelijk God is. De genen, die een ander aanroepen, als hem, aanroepen ydele en onnutte dingen. God alleen is zeer hoog en almachtig. Ziet gy niet hoe 't ſchip op 't water zweeft, tot bewijs van zijn almachtigheit by de genen, die van zijn weldaden dankbaar zijn? Toen de golven zich tegen d'ongelovigen verhieven, hebben veel God aangeroepen, met voorneemen van zijn wet te volgen. Toen hy hen op 't lant gebergt heeft, zijn ſommigen volſtandig gebleven in wel te doen, en d'anderen weêr tot hun boosheit gekeert. Niemant veracht zijn geboden, dan de bedriegers en ondankbaren. O volk, vreeſt God, en ſchroomt voor de dag, in de welk de vader zijn kint niet zal konnen helpen, noch 't kint aan zijn vader dienſtig wezen. Gods beloften zijn onfailbaar. Weeſt niet verwaant op uw rijkdommen, noch hier op, dat God u verdraagt en lijd. Hy weet de tijt, daar in gy geſtraft zult worden, en d'uur, in de welk de regen op d'aarde zal vallen. Hy weet het geen, dat in de buik der

vrouwen, en of 't mannelijk of vrouwelijk is. Niemant anders, dan God, weet wat gy morgen zult doen; niemant anders, dan hy, weet waar gy sterven zult: hy weet alles, hy weet alles.

31. *'t Hoofdeel van d' Aanbidding, begrijpende honderd en dartig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ben de zeer wijze God. Dit boek is zonder twijffel van de Heer des werrelts gezonden. Zullen de bozen zeggen dat gy 't verdicht hebt? In tegendeel, 't is de waarheit zelve, die van uw Heer voortkoomt, om den genen te preken, die voormaals niemant gehad hebben om hen t'onderwijzen. Zy zullen misschien de rechte weg volgen. God heeft de hemel en d'aarde, en al 't geen, dat tusschen hen is, in zes dagen geschapen, en zit in zijn setel. Wie anders, als hy, zal u beschermen? en wie anders, als hy, uw gebeden verhoren? Zult gy 'er nimmer op denken? Hy heeft de schikking van alles in hemel en op aarde. Alle menschen zullen eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Duizent jaren zijn niet meer dan een dag voor zijn goddelijke Majesteit; hy weet het verleden, tegenwoordige en toekomende. Hy is almachtig en barmhartig. Hy heeft alles voor zijn volk geschapen, en de mensch van leem der aarde, en van slijk gemaakt. Hy heeft de ziel in zijn lighaam ingeblazen, en aan u 't gehoor, 't gezigt, en 't gevoel gegeven; maar weinig lieden bedanken hem van zijn weldaden. Zy zeggen: Hoe! zullen wy sterven, en weêr een nieu volk worden? Zeker, zy geloven niet in de verrijzenis. Zeg tot hen: d'Engel des doots zal u doen sterven, en gy zult weêr voor God keren, om geoordeelt te worden. Gy zult zien hoe d'ongelovigen 't hooft voor hun Heer zullen laten hangen, en zeggen: Heer, wy zien nu de zekerheit van de verrijzenis; wy bekennen nu de waarheit uwer woorden. Laat toe dat wy weêr in de werrelt keren; wy zullen vroom zijn. Wy weten nu wat nut en nodig aan ons

is.

is. Wy konden aan yder menſch een geleide geven. Mijn woort is zeer waarachtig. Ik zal de hel met bozen, en 't Paradijs met vrome lieden vervullen: dus zullen de menſchen naar hun werken vergolden en geſtraft worden. Smaakt, ô bozen, de ſtraffen, die gy verdient hebt, met dat gy niet in deze dag, die gy nu bejegent, wilde geloven. Wy laten u in elenden, die uw ongeloof verdient heeft. Smaakt d'eeuwige pijnen, die gy door uw boosheit hebt verdient. De genen, die in de geheimeniſſen van mijn wet geloven, zijn ootmoedig: Zy aanbidden my alleen, en prijzen my, als zy van my horen ſpreken. Zy zijn niet verwaant; zy verheffen zich niet tegen mijn geboden. Zy ſtaan op uit het bed, om hun gebeden met vrees en hoop te doen, en beſteden enig deel der goederen, die wy aan hen gegeven hebben, in godvruchtige werken. Niemant heeft het gezien, noch weet 'et, dat God bewaart om de vromen van hun volſtandigheit te vergelden. De gelovigen en ongelovigen zullen alle niet eveneens gehandelt worden. De gelovigen, die goede werken gedaan hebben, zullen 't Paradijs, tot vergelding van hun arbeit, genieten; en d'ongelovigen zullen in 't helſche vuur geſtoten worden. Hoe zy meer pogen daar uit te komen, hoe zy 'er dieper in zullen geraken. Men zal tot hen zeggen: Smaakt de pijnen der eeuwige vlammen, die gy niet hebt willen geloven. Ik zal den bozen de plagen des werelts, en de pijnen der hel doen ſmaken, zo zy zich niet bekeren. Wie is ongerechtiger dan de geen, die de geboden van zijn Heer weet, en hem niet gehoorzaamt? Wy zullen wraak van zijn boosheit nemen. Wy hebben aan Moiſes een zeer waarachtig boek gegeven, om de kinderen van Iſraël t'onderwijzen. Wy hebben de geenen van hen, die in hun geloof volſtandig zijn gebleven, en onze geboden hebben gehoorzaamt, op de rechte weg gebracht. Uw Heer zal in de dag des des Oordeels de zwarigheden der ongelovigen oordelen. Zien zy niet hoe veel lieden wy

in de voorgaande eeuwen hebben verdelgt, die in hun huizen ruſten? Dit is een teken van onze almachtigheit. Zullen zy 't nimmer begrijpen: Zien zy niet dat ik 't water in de woeſte en ongebouwde landen drijf? en dat ik de kruiden doe voortkomen, om de menſchen en beeſten te voeden? zullen zy 't niet aanmerken? Zy vragen wanneer de dag des Oordeels komen zal. Zeg tot hen: Deze dag zal den ongelovigen geen vernoeging toebrengen. en zy zullen zonder beſcherming wezen. Wijk van hen. Volhard en verwacht: zy verwachten de gelegentheit van u qualijk te handelen; maar gy zult zien dat zy geſtraft worden.

32. *'t Hoofdeel der Krijgsbenden, begrijpende zevenëntachtig regels, te Medina geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O Profeet! vrees God, en gehoorzaam niet d'ongelovigen. God weet alles, en is zeer voorzichtig in 't geen, dat hy beveelt. Merk op 't geen, dat uw Heer aan u geleert heeft: hy weet wat de menſchen doen. Geef u aan God over: 't moet u genoech wezen, dat hy u beſchermt. Hy heeft den menſchen geen twee harten gegeven: hy heeft ons niet bevolen uw gemalinnen uw moeders te noemen. Alle de genen, die gy uw kinderen noemt, zijn niet uw kinderen: gy zegt 'et alleenlijk met de mont; maar God zegt altijt de waarheit, en geleid de menſchen op de weg der zaligheit. Noem uw naaſte met zijns vaders naam; dit bedrijf zal aangenaam by God wezen, zo gy ſlechs geen quaat voorneemen in 't hart hebt. Indien gy zijn naam niet weet, zo noemt hem uw broeder in God, of mijn Heer. God is goedertieren en barmhartig. De Profeet word van de genen gehoorzaamt, die in God geloven, en die zijn gemalinnen, als hun moeders, eren. De magen zijn erfgenamen van malkander. Zijn goddelijke Majeſteit heeft dus aan de gelovigen geboden, die uit Mecha zijn getrokken, om de Profeet te vol-

volgen. In de Schrift is bevolen goet aan uw magen te doen. Gedenk dat wy de beloften der Profeten, van u, Noah, Abraham, Moises, en van Jesus Marias zoon, ontfangen hebben (van een enig God aan te bidden;) wy hebben een sterke belofte van hen ontfangen. Men zal hen rekening van hun bedrijf afëisschen; en de bozen zullen de strengheit der oneindige pijnen gevoelen. O gy, die in God gelooft, gedenk aan de genade, die hy aan u bewees, toen gy van de benden der vyanden aangetast wierd. Hy zond een geweldige wint tegen hen, en daar by benden, die voor uw ogen onzichtbaar waren, om hen te bestrijden: hy ziet al 't geen, dat gy doet. Deze onzichtbare benden quamen van d'oost- en westzijde, van om hoog en om laeg. Toen uw gezicht ontroert, en uw hart verflaaut was, uit oorzaak van 't groot getal uwer vyanden, had gy alreê een zeer quaad gevoelen van Gods wet ontfangen. De ware gelovigen wierden toen beproeft, en sidderden van vrees. De bozen, en de genen, die zwak in hun geloof waren, zeiden dat al 't geen, 't welk God en zijn Profeet aan hen belooft hadden, niet dan bedroch en ydelheit was. Gedenk hoe een deel van hen tot d'inwoonders van 't lant Medina gezegt heeft: Daar is geen zekerheit voor u by Mahomet: keert weêr naar uw huizen. Gedenk hoe veel van hen verlof van u verzochten, en zeiden dat hun huizen verlaten waren: Hun huizen waren niet verlaten; maar zy hadden voorgenomen te vluchten. Indien zy in hun huizen weêrgekeert waren, men zou hen van alle zyden overreed hebben de boosheit te volgen. Zy zouden 'er niet lang gebleven zijn, om dat zy te voren aan God belooft hadden niet te vlieden; hy zou hen rekening van hun beloften geeischt hebben. Zeg tot hen: De vlucht zal onnut aan u wezen, zo gy de doot vlied, dewijl gy niet veel langer in de werrelt moogt blijven. Zeg tot hen: Wie kan u tegen God beschermen, als hy u wil verdelgen? Neemt geen andere beschermer, als hem. Hy kent de genen,

dien men afgeraden heeft ten ſtrijt te trekken, om hun goederen en lighamen te ſparen. Zy werpen 't gezicht op u, als zy van vrees overvallen zijn, en draijen d'ogen in 't hooft, gelijk een menſch, die ſterft. En als zy van vrees verloſt zijn, zo ſpreken zy qualijk van u, uit oorzaak van hun overgrote gierigheit. Zodanige lieden geloven niet in God, die alle hun werken onvruchtbaar maakt; 't welk een gemakkelijk ding voor zijn goddelijke Majeſteit is. De benden der ongelovigen geloofden dat zy onverwinnelijk waren; en toen zy de benden der gelovigen zagen, wenſchten zy te vlieden. D'ongelovigen begeerden d'Arabiers aan hun zijde te trekken, en vernemen naar tijding van u, om te weten in wat ſtaat gy zijt. Indien zy u gevolgt waren, zo zouden weinig van hen gedoot zijn geworden. 't Gevolg van de Profeet, Gods Apoſtel, dient aan u tot een burgt, en tot een bolwerk voor de genen, die de dag des Oordeels vrezen, en die dikwijls op zijn goddelijke Majeſteit denken. Toen de gelovigen zeiden: Ziet daar 't geen, 't welk God en zijn Profeet aan ons belooft hebben; zy zijn waarachtig in hun beloften; heeft het zien van hun vijanden hun geloof, en hun yver tot God, en tot zijn Profeet vermeerdert. Onder de ware gelovigen zijn lieden, die 't geen, 't welk zy aan God beloofden, volbracht hebben: Veel van hen zijn in de gehoorzaamheit der geboden van zijn goddelijke Majeſteit geſtorven, en d'anderen verwachten desgelijks, en doen niet tegen 't geen, dat zy belooft hebben. God zal hen van hun yver vergelden, en d'ongelovigen ſtraffen, of hen vergeven, zo 't hen goetdunkt; hy is goedertieren en barmhartig. God zal d'ongelovigen met hun gramſchap tegen de gelovigen verdelgen. Hy beſchermt de ware gelovigen in de ſtrijden: hy is ſterk en almachtig. De Joden zijn uit hun veſting afgekomen, om d'ongelovigen te helpen; maar God heeft hen de vrees in 't hart geworpen: een deel van hen is gedoot, en 't ander deel tot ſlaven gemaakt. Zy

heb-

hebben, door hun doot, u erfgenamen van hun landen, huizen, rijkdommen, en burgten gemaakt, die gy niet konde winnen. God is almachtig. O Profeet, indien uw gemalinnen al te hoogmoedig op de goederen van d'aarde, en te prachtig van klederen zijn, zo roep hen, en zeg tot hen dat gy hen goet zult doen, en met zoetigheit en heusheit verstoten. Indien zy God en zijn Profeet beminnen, en indien zy deughdelijk zijn, zo zal zijn goddelijke Majesteit een grote vergelding aan hen geven. O vrouwen des Profeets, de genen onder u, die onkuisch zijn, zullen tweemaal meer, dan d'andere vrouwen, gestraft worden; 't welk zeer gemakkelijk aan God is. De genen onder u, die God en zijn Profeet gehoorzamen, en goede werken doen, zullen meer dan d'andere vrouwen vergolden worden; men heeft een zeer grote vergelding voor u bereid. O vrouwen des Profeets, gy zijt niet gelijk d'andere vrouwen des werrelts: vreest God, en gelooft niet in de redenen der gener, die voorgenomen hebben u te verleiden. Spreekt met heusheit, blijft in uw huizen, gaat 'er niet uit, om uw schoonheit te tonen, en daar meê te pronken, gelijk d'oude onkundigen deden. Bid God met yver, doet aalmoessen, en gehoorzaamt God en zijn Profeet. God wil u van zijn gramschap bevrijden, en u reinigen. Gedenk aan de wet, die men u in uw huizen geleert heeft. God is barmhartig aan de genen, die hem eren: hy weet al 't geen, 't welk de Profeet gedaan heeft. Hy heeft zijn barmhartigheit, en een zeer grote vergelding aan de mannen en vrouwen, die zijn gebeden gehoorzamen, belooft. De mannen en vrouwen, die in zijn eenheit geloven, die zich aan zyn wil overgeven, die geduldig en ootmoedig zyn, die waarheit spreken, vasten, aalmoessen geven, en kuisch zyn, en de mannen en vrouwen, die zijn wet onderhouden, moeten Gods werken, noch de genen van zijn Profeet naspeuren, noch zeggen dat zy beter zouden doen dan hy, zo zy willen arbeiden. De geen, die God en

zyn

zijn Profeet niet gehoorzaamt, is van de rechte weg afgeweken. Gedenk aan 't geen, 't welk gy tot de geen zeide, aan de welke God de genade deê van hem in zijn wet t'ontfangen, en die gy met de vryheit begiftigde, te weten dat gy gezegt hebt, Verstoot niet uw gemalin, en vrees God; gy verbergt in uw ziel een voorneemen, 't welk van God geopenbaart zal worden: gy vreest voor 't volk, maar gy moet niet, dan een eenig God, vrezen. Toen Zeid zijn gemalin verstiet, huwden wy haar aan u, op dat 'er geen doling onder de ware gelovige overig zou wezen. Als zy hun gemalinnen verstoten, zo zullen zy in deze verstoting 't geen onderhouden, 't welk God bevolen heeft. De Profeet zondigt niet in 't doen van 't geen, 't welk God aan hem heeft toegelaten. Gods wet is dus van de genen onderhouden; die voor ons geweest hebben, en 't gebod van zijn goddelijke Majesteit word zonder vertraging uitgevoert. De genen, die Gods woort verkondigen, zijn Apostelen, en zijn Profeten zijn voor niemant, dan voor zijn goddelijke Majesteit, bevreest. 't Is hen genoech dat zy in zijn bescherming zijn. Mahomet is niet uw vader; hy is Gods Apostel, en de leste van alle de Profeten: God weet alles; na hem zal geen ander Profeet komen. O gy, die in God gelooft, denkt dikwijls op zijn goddelijke Majesteit: prijst hem des avonts en uchtens. Hy zal zijn barmhartigheit aan u geven. D'Engelen zullen vergiffenis verzoeken, op dat hy u van de duister nissen verlost. Hy is barmhartig aan de ware gelovigen. D'Engelen zullen hen, van zijnent wegen, in de dag dag des Oordeels groeten: hy heeft een zeer grote vergelding voor hen bereid. O Profeet, wy hebben u gezonden, om getuig van des volks bedrijf te wezen, en als een licht, om hen op de rechte weg te geleiden. Boodschap den ware gelovigen dat zy een zeer grote weldaat van uw Heer zullen ontfangen. Gehoorzaam niet d'ongelovigen, noch de bozen: vrees niet voor hun boosheit; maar vertrou op God. Gy moet hier

Mahomet was op de gemalin van Zeid, zijn slaaf, verlieft. Hy dee hem haar verstoten, om haar te trouwen, uit oorzaak van haar schoonheit. Hy is niet de vader van Zeid, om niet de vrou, die van Zeid verstoten word, te trouwen. Bezie Teffir anf joahir.

met

meê vernoegt wezen, dat God u beſchermt. O gy, die gelooft, 't is u niet geoorloft uw vrouwen qualijk te handelen: indien gy hen verſtoot eer gy hen bekent hebt, zo doet goet aan hen, en verſtoot hen met zoetigheit en heusheit. O Profeet, wy láten u toe de vrouwen te bekennen, die gy met de bruitſchat hebt beſchonken; de ſlaaſſche dochters, die God aan u heeft gegeven, de dochters van uw ómen en moejen, die met u 't gezelſchap der bozen hebben verlaten, en de ware gelovige vrou, die zich aan u overgegeven heeft, zo gy haar wilt trouwen, en zo zy niet de vrou van een ware gelovige is. Wy weten 't geen, dat wy aan de ware gelovigen, aangaande hun vrouwen en ſlavinnen, geboden hebben: wy hebben 't aan u geleert, op dat gy God niet zoud vergrammen. Hy is goedertieren en barmhartig aan de genen, die hem gehoorzamen. Gy zult de genen van uw vrouwen, die gy wilt, bewaren, en de genen, die gy wilt, verſtoten, en by de genen ſlapen, die u aangenaam zijn: 't is dienſtiger dat gy hen verſtoot, zonder God te vergrammen, dan dat gy ziet dat zy onvernoegt en bedroeft zijn: zy zullen met het goet, dat gy aan hen doet, met hen te verſtoten, vernoegt wezen. God weet het geen, 't welk in uw harten is; hy weet alles, en is zeer barmhartig. 't Is u niet geoorloft andere vrouwen, als d'uwen, te bekennen. 't Is u niet geoorloft hen te vermangelen, ſchoon de ſchoonheit der anderen u aangenaam is, uitgezondert uw ſlavinnen. God neemt acht op alles. O gy, die gelooft, treed niet, zonder verlof, in de huizen des Profeets, uitgezondert in d'uur van de maaltijt, en dit by geval, en zonder voorneemen. Als gy daar genodigt zijt, zo treed in met vryheit, en als gy uw maaltijt gedaan hebt, zo vertrekt uit het huis, en blijſt 'er niet ſtaan om met malkanderen te redeneren; want dit valt láſtig aan de Profeet. Hy ſchaamt zich u te doen vertrekken: maar God ſchaamt zich niet u de waarheit te zeggen. De vrouwen van de Profeet zullen 't aangezicht bedekt hebben,

Mahomet had negen vrouwen. Bezie Gelaldyn.

ben, als gy met hen ſpreekt; want zulks paſt wel voor de reinigheit, zo wel van u, als van haar. Gy moet Gods Profeet niet quellen, noch zijn vrouwen bekennen; want dit zou een zeer vuile zonde wezen. Indien gy enig voornemen bedekt, of ontdekt, weet dat God alles weet. Zy zullen God niet verſteuren met zich aan hun vaders, kinderen, broeders, neven, dienſtmeiden, en ſlaafſche dochters te vertonen. Zy zullen God vrezen: hy ziet alles. God en d'Engelen bidden voor de Profeet. O gy, die gelooft, bid voor de Profeet, en gehoorzaamt hem. De geen, die aan God, en aan zijn Profeet mishaagt, zal in deze werrelt vervloekt zijn, en in d'andere werrelt ſtrenge ſtraffen gevoelen. De genen, die zonder reden den mannen en vrouwen, die in God geloven, quaat aandoen, bedrijven een zeer grote zonde. O Profeet, zeg tot uw vrouwen en dochters, en tot de vrouwen der ware gelovigen, dat zy zich met hun hooftdoeken bedekken; zy zullen te meer daarom geëert wezen, en geen ongenoegt daar af ontfangen. God is goedertieren en barmhartig. Indien de bozen, hoereerders, en de genen van Medina, die zwak in hun geloof zijn, hun boosheit niet verlaten, zo zal ik aan u volkome magt over hen geven: weinig onder hen ſullen u eren; maar vang hen, en dood hen, daar gy hen ontmoet. God heeft dus aan de genen geboden, die voor u geweeſt zijn: gy zult geen verandering in Gods wet vinden. 't Volk zal u vragen wanneer de dag des Oordeels wezen zal. Zeg tot hen dat God alleen het weet, en dat gy niet weet of hy haaſt zal komen: maar dat God een zeer grote vlam voor d'ongelovigen heeft bereid, daar in zy eeuwiglijk zullen branden. Zy zullen zonder beſcherming wezen, en met het hooft voor uit in 't vuur geſtort worden, en zeggen: Och dat wy zijn goddelijke Majeſteit, en zijn Profeet en Apoſtel gehoorzaamt hadden. Zy zullen zeggen: Heer, wy hebben onze meeſters en overigheden gehoorzaamt: zy hebben ons van de regte weg afge-

Zegenen de Profeet. Bezie Gelaldyn.

afgeleid: Heer, ſtraft hen dubbelt, en geeft hen u vloek. O gy, die gelooft, weeſt niet gelijk de geenen, dien aan Moiſes mishaagden. Hy was onſchuldig van de misdaden, die zy hem aantijgden, en van God ingeblazen. Vreeſt God, en ſpreekt met heusheit: uw werken zullen hem aangenaam zijn; en hy zal u uwe zonden vergeven. De geen zal zalig wezen, die God en zijn Apoſtel gehoorzamen: de gerouheit en gehoorzaamheit zijn hem aangenaam in de hemel, en op aarde, en op de bergen. De genen, die daar af verwijderen, gelijk Adam gedaan heeft, hebben zich zelven verongelijkt, en zijn onkundig. Hy zal de genen, mannen en vrouwen, ſtraffen, die ongehoorzaam en boos zijn: hy zal zijn genade aan de genen geven, die in zijn wet geloven. Hy is goedertieren en barmhartig tegen de genen, die hem gehoorzamen.

't Hooftdeel van Saba, begrijpende vierënzijſtig regels, te Medina geſchreven. 33.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Gelooft zy God: al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, behoort hem toe. Men is lof aan hem ſchuldig. Hy is zeer wijs, en weet alles, Hy kent al 't geen, dat op aarde koomt, en daar af vertrekt, al 't geen, dat ten hemel klimt, en daar van afkoomt. Hy is goedertieren en barmhartig tegen zijn ſchepſelen. De bozen vragen of zy de dag des Oordeels zullen zien. Zeg tot hen; ja, en dat uw Heer de tijt daar af weet. Hy weet het verleden, tegenwoordige en toekomende, en al 't geen, 't welk in de hemel en op aarde is, tot de zwaarheit van een vezeltje toe, 't Geen, 't welk noch kleinder, en 't geen, 't welk groter dan een vezeltje is, ſtaat in een boek geſchreven, dat alles verklaart. Hy zal de ware gelovigen, die goede werken gedaan hebben, vergelden, zijn barmhartigheit aan hen geven, en hen met koſtelijke ſchatten verryken. De genen, die gepoogt hebben zijn wet te verdrukken, zullen d'uitwerkingen van zijn gramſchap gevoelen. De genen, die de

Saba is een lantſchap van Liemen. Bezie Gelaldyn.

Schrift

Schrift kennen, weten dat het geen, 't welk God aan u geleert heeft, de waarheit zelve is, om 't volk op de rechte weg, op de weg van eer en deucht, te geleiden. Maar de bozen hebben onder malkander gezegt: Gelooft gy een man, die zegt dat gy na uw doot weêr opgewekt zult worden, en nieuwe schepselen wezen? Hy liegt onbeschaamdelijk, en is van de duivel bezeten. Zeker, de genen, die niet in de verrijzenis geloven, zijn in een zeer grote doling, en zullen zeer strenge pijnen gevoelen. Zien zy niet het geen, dat onder en boven hen is? Aanmerken zy de hemel en d'aarde niet? Ik zal, zo ik wil, haar droog maken, en, tot teken van mijn almachtigheit, een stuk des hemels op haar doen vallen. Wy hebben onze genade aan David bewezen, en tot de bergen, vogelen, en metalen gezegt dat zy my met hem zouden prijzen. Wy hebben hem geboden harnassen te maken; en 't yzer was zo zacht als was onder zijn handen. O Davids geslacht, weest niet ondankbaar; ik zie al 't geen, dat gy doet. Wy hebben de winden aan Salomon onderworpen gemaakt; en hy heeft hen des avonts en uchtens, van 't oosten tot aan 't westen geboden. Wy hebben een springbron en beek van gesmolte koper aan hem gegeven. De duivels wrochten dat naar zijn believen door onze toelating: en wy hebben de genen, die hem niet wilden gehoorzamen, in 't helsche vuur gestraft. Zy bouden voor hem heerlijke hoge gebouwen, en huizen laeg by d'aarde. Zy maakten voor hem waterbekkens, watergragten en waterpoelen. Wy zeiden tot hem: O Davids stam, wees niet ondankbaar van mijn weldaden, dewijl weinig lieden dankbaar daar af zijn. Toen hy door onz bevel gestorven was, heeft niets zijn doot aan de duivelen bekent gemaakt, dan de wormen, die 't einde van zijn stok, daar hy op steunde, knaagden. Toen de duivels hem zagen vallen, bekenden zy dat, zo zy het aanstaande, en 't geen, dat voor hen verborgen was, geweten hadden, zy niet zo

lange

lange tijt in zijn dienst gebleven zouden hebben? D'inwoonders van Saba hebben een bewijs van mijn almachtigheit in hun lant, te weten twee tuinen, een naar 't noorden, en d'ander naar 't zuiden. (Men zeide tot hen:) eet van de goederen, die uw Heer aan u gegeven heeft, en bedankt hem daar af; hun lant is vermakelijk. God heeft barmhartig tegen hen geweest. Zy waren echter ondankbaar en boos. Wy zonden de beek Arem, die over hun tuinen vloeide: wy hebben hen in twee tuinen van doornen, cypressen en een weinig tamarind verandert, en hen dus om hun boosheit gestraft. Wy hebben een weg met veel steden opgerecht, tot gemak van de koophandel onder hen, en ook de stat, die wy gezegent hebben. Wy zeiden tot het volk, dat zy by dag en nacht in verzekertheit, en zonder vrees deze weg zouden volgen. Zy zeiden: God verdelgt ons door de lankheit van deze weg. Zy zyn tot hun boosheit weêrgekeert; en wy hebben hen op d'aarde verstrooit, om tot een voorbeelt aan hun nakomelingen, en tot onderwijs aan de genen te dienen, die in mijn wet volstandig, en van mijn weldaden dankbaar zijn. De duivel heeft hen zijn gevoelen doen volgen: Zy hebben hem gevolgt, uitgezondert een deel der ware gelovigen, die onder hen waren. Hy heeft geen vermogen op hen gehad, dan om de genen te kennen, die in de verrijzenis geloven, en de genen, die'er af twijffelen. Uw Heer ziet en merkt op alles. Zeg tot hen: Roept uw afgoden aan; Zy hebben niet het vermogen van de grootheit van een vezeltje, noch in de hemel, noch op aarde. God heeft geen medegenoot. Zy zullen niemant vinden, die hen in de dag des Oordeels beschermt. Niemant zal voor hen spreken, zonder verlof van zijn goddelijke Majesteit. Indien zy enige verlichting in hun vrees vinden, zo vragen zy malkander wat God gezegt heeft, en antwoorden dat hy de waarheit heeft gesproken, en dat hy zeer hoog en machtig is. Zeg tot hen: Wie verrijkt u met de goederen des hemels,

en

en der aarde? Zy zullen zeggen dat'et God is. Zeg tot hen: Wie van u, of van ons volgt de rechte weg? of wie van u of van ons is afgedwaalt? Verneemt niet naar onze zonden; wy zijn niet nieusgierig om 't geen te weten, dat gy doet. God zal ons in de dag des Oordeels vergaderen, en onze verſchillen in billijkheit oordelen; hy is een zeer groot Rechter. Zeg tot hen: Toont ons d'afgoden, die gy aangebeden hebt. Zeker, daar is niet, dan een enig almachtig en wijs God. Wy hebben u niet gezonden, dan om den menſchen de vreuchden van 't Paradijs te boodſchappen, en de helſche pijnen te verkondigen: maar 't grootſte deel kent het niet. Zy vragen in welke tijt zy de ſtraffing, die men aan hen verkondigt, zullen zien; en of gy de waarheit zegt. Zeg tot hen: Als deze tijt gekomen zal wezen, zult gy de ſtraffing niet een uur konnen vertragen, noch vorderen. Zy hebben gezegt dat zy niet in d'Alkoran zullen geloven: maar gy zult hen eens in tegenwoordigheit van uw Heer vergadert zien: gy zult bevinden dat zy malkander zullen beſchuldigen. D'armen zullen tot de rijken zeggen: Gy hebt ons belet Gods geboden te gehoorzamen. Zy zullen antwoorden: Hebben wy u van de rechte weg afgeleid, die aan u geleert was? In tegendeel, gy zijt verkeert en boos geweeſt. Zy zullen tot hen zeggen: In tegendeel, gy hebt by de dag en nacht uw liſten aangewent, om ons ondankbaar van Gods weldaden te maken, en om ons te doen geloven dat hy medegenoten heeft, die hem gelijk zijn. Zy zullen berou van hun zonden hebben, als zy hun ſtraffing zullen zien. Wy zullen hen de ketenen om de hals werpen; en zy zullen na hun verdienſten geſtraft worden. De voornaamſte inwoonders der ſteden hebben tot de Profeten, die wy aan hen gezonden hebben, om hen de helſche pijnen te verkondigen, gezegt, dat zy niet in hun woorden zouden geloven. Wy hebben (zeiden zy) meer goederen en kinderen, dan de genen, die in hun redenen geloven; wy zullen

niet

niet verdoemt wezen, gelyk zy zeggen. Zeg tot hen: Mijn Heer geeft en beneemt het goet den geen, die 't hem goetdunkt: maar het grootste deel van 't volk weet het niet. Uw rijkdommen en kinderen zullen u God niet doen naderen. De genen, die goede werken doen, zullen daer af vergolden worden, en eeuwiglijk in de geneuchten van 't Paradijs leven. De genen, die pogen onze wet te verdrukken, zullen in 't helsche vuur geslooten worden. Zeg tot hen: Mijn Heer geeft en beneemt het goet den geen, die 't hem goetdunkt. Hy zal d'aalmoessen, die gy doet, vernietigen, zo gy zijn wet niet onderhoud; hy is de Rijke der rijken. Gedenk aan de dag, in de welk ik d'afgodendienaars zal vergaderen, en tot d'Engelen zeggen: Ziet daar de genen, die u aangebeden hebben. Zy zullen zeggen: Lof zy God; gy zijt alleen onze meester en beschermer. Zy hebben ons niet aangebeden, maar de duivel: 't grootste deel van hen heeft in zijn woort gelooft; zy konnen heden malkander noch goet noch quaat aandoen. Ik zal dan tot d'onrechtvaerdigen zeggen: Smaakt de pijnen van 't helsche vuur, die gy niet hebt willen geloven. Toen gy onze geboden aan hen verkondigde, hebben zy gezegt: Deze man wil ons beletten de goden onzer vaderen aan te bidden; hy is een godslasteraar. Zy hebben gezegt dat d'Alkoran niet dan guighelery en tovery is; en zy lezen niet de boeken, die wy aan hen hebben gezonden. De genen, die voor hen waren, deden gelijk zy. Zy hebben onze Apostelen verloghent, en hen belet het tiende van 't geen, dat wy hen ingegeven hadden, te verkondigen. Zy hebben hen verloghent, maar hoe zijn zy gestraft? Zeg tot hen: Ik verkondig u God by tween, of alleen, of verzelt te bidden. Gy zult eens bekennen dat u vrient Mahomet niet van de duivel is bezeten, en dat hy u de helsche pijnen verkondigt. Ik verzoek niet van u vergelding van mijn vermaningen: God zal my daar af vergelden; hy siet alles. Zeg tot hen: God leert de waarheit, en 't aanstaande aan zijn Profeten.

De waarheit is gebleken, de leugen is bekent geworden, en de leugenaars zijn van zijn barmhartigheit berooft. Indien ik afdwaal, of 't geen doe, 't welk God aan my bevolen heeft, zo zal dit voor mijn ziel wezen. God verstaat alles, en is overal tegenwoordig. Gy zult d'ongelovigen vol vrees en verbaastheit zien, als zy uit hun graven zullen komen. Zy zullen de straf van hun ongelovigheit niet ontgaan, en zeggen dat zy in d'Alkoran geloven. Maar ik zal hen van verre de wet tonen, die zy in de werrelt veracht hebben. Zy zullen met hun onwetentheit in een plaats, die wijd van vergiffenis en barmhartigheit is, gestoten worden. Men zal hen van de ware gelovigen afscheiden, om dat zy aan de geboden van Gods wet getwijffelt hebben.

't Hooftdeel van de Schepper, begrijpende vyfenveertig regels, te Mecha geschreven.

Dit Hooftdeel word het Hooftdeel der Engelen genoemt in 't boek Teffir anf joahier, 't welk van de verklaring van d'Alkoran in de Turksche taal handelt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Lof zy aan God, Schepper van hemel en aarde, die d'Engelen, Boden van zijn geboden, geschapen heeft: zy hebben twee, drie en vier vleugels. Hy maakt van zijn schepselen 't geen, dat hem goetdunkt; hy is almachtig. Niemant kan de genade, die hy aan zijn volk bewijst, begrijpen; zy is onbegrijpelijk. Hy is almachtig en zeer wijs. O volk, gedenk aan Gods genade. Is 'er een ander Schepper, als hy? Hy verrijkt u met de goederen des hemels, en der aarde: daar is geen God, als hy. Hoe konnen de bozen zijn goddelijke Majesteit lasteren? Indien zy u verloghenen, zy hebben ook de Profeten verloghent, die voor u gezonden waren. Zy zullen eens voor God vergaderen, om geoordeelt te worden. O volk, 't geen, dat van God belooft word, is onfailbaar. Verhovaerdig u niet op de goederen van d'aarde. Zie toe dat de duivel u niet verleid, en u

niet

niet verwaant maakt, om dat God de ſtraffing uwer misdaden enige tijt uitſtelt. De duivel is uw vyant; weeſt gy zijn vyanden. Hy geleid de genen, die hem volgen, in 't helſche vuur, daar zy de ſtrengheden van een oneindige pijn zullen lijden. De zonden zullen den genen vergeven worden, die in God geloven, en goede werken doen. De genen, die vermaak ſchept in 't geen, dat hy doet, gelooft dat hy wel doet. God verleid en geleid de geen, die 't hem goetdunkt. Hebt geen berou van dat gy van de bozen afwykt: God weet al 't geen, dat zy doen. Hy zend de winden, die de wolken naar de dorre en droge plaatſen drijven, om d'aarde te vervarſſchen, en om haar na haar doot weder te doen leven; dus zal hy ook de doden doen verrijzen. De geen, die grootheit bemint, zal in God alderhande grootheit vinden. De goede woorden komen tot voor zijn goddelijke Majeſteit; en onze goede werken zijn hem aangenaam. De genen, die tegen de Profeet aanſpannen, zullen grote pijnen gevoelen; en hun aanſpanning zal onnut en vergeefs zijn. God heeft u van ſtof en ſlijk geſchapen: hy heeft u mannen en vrouwen geſchapen. De vrou ontfangt en baart niet, dan door zijn toelating. Niemant kan zijn leven verlangen, noch verkorten, dan volgens 't geen, dat in 't boek ('t welk in de hemel bewaart word) geſchreven ſtaat; deze dingen zijn licht voor God. Deze twee zeen zijn niet gelijk d' Eufrates, welks water zo et en aangenaam om te drinken is. 't Water van de zee is warm en zout; gy eet echter viſſchen van beide. Gy viſcht in de zee geſteenten om u te verçieren. Gy ziet het ſchip op 't water vlieten, en de golven kloven, tot voordeel van uw koophandel. Gy zult miſſchien God van zijn jonſten bedanken. Hy doet de nacht in de dag, en de dag in de nacht treden. Hy heeft de zon en maan geſchapen, die tot aan de geſtelde dag in de hemel lopen. Deze God, die deze dingen geſchapen heeft, is uw Heer: de heerſchappy des werçelts behoort hem toe. D'Af-

goden, die gy aanbid, hebben geen meer vermogen, dan de ſchors van een amandel: indien gy hen aanroept, zo zullen zy u niet verhoren: zy zullen u in de dag des Oordeels verloghenen, en niet de vreuchden van't Paradijs, noch de pijnen van de hel doen bekennen. O volk, gy zijt arm en behoeftig; gy behoeft Gods hulp, en God heeft met u niet te doen. Men is in alle plaatſen lof aan hem ſchuldig. Hy zal, zo 't hem goetdunkt, u verdelgen, en een ander nieu volk in uw plaats ſcheppen. Niemant zal eens anders laſt, hoe licht en zwaar hy is, dragen, ook niet ſchoon zy namagen waren. Verkondig de vreuchde van't Paradijs aan de genen, die hun Heer vrezen, zonder hem te zien, en die hun gebeden ter geſtelde tijt doen. De geen die zich wacht van te vergrammen, arbeid voor zich zelf. Alle de werrelt zal eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. De blinden zijn niet gelijk de genen, die klarelijk zien. De duiſterniſſen zijn niet gelijk het licht, de ſchaduw en koelte is niet gelijk de hitte der zon, en de levendigen zijn niet gelijk de doden. God doet zich aan de geen, die 't hem goetdunkt, verſtaan. Gy kont Gods geboden den genen, die in de graven zijn, niet doen horen. Wy hebben u niet gezonden, dan om de pynen der hel, en de geneuchten van't Paradijs te verkondigen: men vind geen plaats ter werrelt, daar zy niet verkondigt zijn. Indien d'ongelovigen u verloghenen, de genen die voor u geweeſt zijn, hebben ook de genen verloghent, die wy voormaals aan hen hebben gezonden, om de geheimeniſſen van 't geloof, en de Schriften aan hen te verkondigen. Zy wierden in hun zonden overvallen, en ſtrengelijk geſtraft. Ziet gy niet hoe uw Heer de regen van de hemel doet afdalen, om d'aarde veelderhande verſcheide vruchten te doen voortbrengen, om de herten, hinden, en reen in de bergen te voeden, om de krajen en ravens, en de menſchen en beeſten van verſcheide aart en geſlacht te ſpijzen? God bejonſtigt zijn ſchepſelen, die zijn weldaden erkennen; hy is al-

mach-

machtig en barmhartig. De genen, die Gods boek aandachtiglijk lezen, die hun gebeden ter geſtelde tijt doen, en die in 't heimelijk of in 't openbaar een deel der goederen, die wy aan hen gegeven hebben, in godvruchtige werken beſteden, verhopen een vergelding, die nimmer vergaan zal. God zal hen vergelden; hy zal zijn jonſten over hen vermeerderen: hy is barmhartig tegen de goeden, en ſchept behagen in d'erkentenis zijner weldaden. 't Boek, 't welk wy aan u gegeven hebben, begrijpt de waarheit in zich, en beveſtigt d'oude Schriften: God weet en ziet alles. Wy hebben 't verſtant van d'Alkoran aan de genen gegeven, die wy onder onze ſchepſels verkozen hebben. Men vind lieden, die zich in 't geen, dat wy aan hen hebben geleert, qualijk gequeten hebben. Sommigen deden 't geen, dat aan hen bevolen was, en d'anderen onderwezen 't met yver en naerſtigheit door Gods toelating. Dit is een zeer grote genade. Zy zullen in 't hof van Eden ingaan, daar zy eeuwiglijk zullen blijven. Zy zullen met goude halsbanden, met koſtelijke geſteenten verrijkt, verçiert, en met fijne zijde gekleet wezen, en zeggen: Gelooft zy God, die ons van lijden verloſt heeft. Hy is zeer barmhartig, en ſchept vermaak in de dankbaarheit zijner ſchepſelen. De genen, die door zijn bezondere genade 't huis der eeuwigheit genieten, zullen geen pijnen lijden; en d'ongelovigen zullen in 't helſche vuur geſtort worden. Zy zullen in deze pijnen niet ſterven; en hun lijden zal nimmer verlicht worden: dus zal men de bozen ſtraffen. Zy zullen onnuttelijk byſtant van God verzoeken, en zeggen: Heer, verlos ons van deze pijnen; wy zullen beter doen, dan wy voormaals gedaan hebben. Ik zal uw leven op aarde niet langer verlangen. Ik heb mijn Profeten en Apoſtelen tot u gezonden: zy hebben mijn geboden aan u verkondigt; maar gy hebt hen niet willen horen. Smaakt tegenwoordiglijk de helſche pijnen, die gy verdient hebt. De bozen zijn heden van beſcherming berooft. Zeker, God weet al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde

is; hy weet alles, dat in 't hart der menschen is. Hy is 't, die u op aarde doet vermenigvuldigen. De boosheit zal zich tegen de bozen verheffen, en hen van God afschuwelijk maken, en in 't getal der verlore lieden stellen. Zeg tot hen: Hebt gy op d'afgoden, die gy aangebeden hebt, wel gemerkt? Zegt my wat zy op d'aarde geschapen hebben. Hebben zy, in 't scheppen der hemelen, Gods medegenoten geweest? Heeft God een boek, en redenen, om hun boosheit te bevestigen, aan hen gezonden? Zeker, de bozen leren malkander niet, dan hoogmoet en verwaantheit. God onderstteunt de hemelen en d'aarde; niemant, als hy, kan hen ondersteunen: hy is goedertieren en barmhartig. De bozen hebben gezworen, dat zy voor d'uitbreiding van 't geloof zouden strijden, zo een verkondiger tot hen quam, om hen t'onderwijzen; maar toen hy gekomen was, hebben zy hun boosheit vermeerdert: zy hebben zich op aarde verhovaerdigt, en zijn tegen de ware gelovigen aangespannen; maar hun samenzwering is op hen zelven gevallen. Zy hebben niets anders te verwachten dan 't geen, 't welk tegen de genen gestelt was, die voor hen geweest zijn. Gods wet lijd geen verandering. Aanmerken zy niet hoedanig 't einde der gener was, die voor hen geweest zijn, die machtiger en rijker dan zy waren? Daar is niets onmogelijk voor God: hy weet alles, en is almachtig. Indien God het volk strafte als 't hem vergramde, zo zou hy niet een dier op aarde laten. Hy stelt het straffen der bozen tot aan de gestelde tijt uit; en als hun tijt gekomen zal wezen, zo zal hy hen naar hun verdiensten straffen: hy ziet alles.

35. *'t Hooftdeel, ô Mensch genoemt, begrypende achtëntachtig regels, te Mecha geschreven.*

Waarde Lezer, de Mahometanen hebben dit Hooftdeel naar twee letters van 't Arabisch a b c *is* genoemt. De Bedaoi zegt dat *i ja* betekent, dat is het roepend leedje ô; en *f* is een verkorting, die *insan* betekent, dat is Mensch: en dat d'Engel tot Mahomet sprekende, dit Hooft-

Hooftdeel in dezer voegen begon: O Menſch, ik zweer by d'Alkoran, en zo voort. Bezie Teffir Kitabal tenoir.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O menſch, ik zweer by d'Alkoran, vol lering, dat gy een Profeet zijt, gezonden om aan 't volk de rechte weg te leren. Dit boek is van d'Almachtige en Barmhartige gezonden, op dat gy den menſchen 't geen zoud leren, dat aan hun voorgangers niet geleert heeft geweeſt. Zeker, 't geen, dat men zegt, is zeer waarachtig, te weten dat het grootſte deel onder hen ongelovig is. Wy zullen hen de keten om de hals werpen, en de handen tot aan de kin binden. Zy zullen 't hooft opheffen, om te klagen; maar wy zullen hen van voren en van achteren een grote verhindering ſtellen: wy zullen hun gezicht met duiſternis dekken; en zy zullen niet een ſteek zien. Ramp is over hen; 't zy gy hen beſtraft, of niet beſtraft, zy zullen zich niet bekeren. Indien gy den genen predikt, die in d'Alkoran geloven, en den genen, die in 't geen geloven, dat zy niet gezien hebben, zo boodſchap hen een algemene vergiffenis van hun zonden, en een zeer grote vergelding. Ik doe de doden verrijzen, en ſchrijf naaukeuriglijk het goet en quaat, 't welk van de menſchen gedaan word, in een boek. Verhaal aan hen de gelijkenis der gener van de ſtat, daar uw Heer zijn Profeten gezonden heeft. Wy zonden hen twee Profeten, die zy beide verloghenden, en hielpen hen door een darde. Zy zeiden alle drie tot deze ſtedelingen: Wy zijn van God gezonden, om zijn geboden aan u te verkondigen. Zy antwoordden: Gy zijt niets anders, dan menſchen, gelijk wy. God heeft geen teken aan ons gezonden, om u te doen kennen; gy zijt leugenaars. Zy zeiden: Zeker, God weet dat hy ons aan u gezonden heeft; wy zijn niet verplicht, dan zijn geboden aan u te verkondigen. Zy antwoordden: Wilt gy ons ongelovig maken, gelijk gy zijt? Indien gy van deze redenen niet aflaat,

zo zullen wy u ſtenigen, en u ſtrenge pijnen doen lijden. Zy zeiden: Uw quaat zy met u; wie heeft u voormaals zo qualijk onderwezen? Zeker, gy zijt boos. Een man quam toen van 't uitterſte der ſtat aanlopen, en zeide tot hen: O volk, gehoorzaamt Gods Apoſtelen, gehoorzaamt den genen, die geen vergelding van de moeite eiſſchen, die zy doen met u t'onderwijzen, en die op de rechte weg zijn. Waarom zal ik niet de geen aanbidden, die my geſchapen heeft, en voor de welk gy alle zult vergaderen, om geoordeelt te worden? Zult gy een ander, als hem, aanbidden? Indien hy my ſtraffen wil, zo zullen de gebeden uwer afgoden my niet konnen beſchutten. Ik zou boven maten verdoolt wezen, zo ik in uw goden geloofde: hoort en begrijpt het geen, dat ik tot u zeg. (Zy doodden hem echter) en zeiden tot hem: Ga, treed in 't Paradijs. Hy zeide al ſtervende: Och dat het volk de genade wiſt, die zijn goddelijke Majeſteit aan my gedaan heeft: hy heeft my in 't getal der zaligen geſtelt. Wy hebben na zijn doot geen Engelen van de hemel gezonden, om de bozen te ſtraffen. Ik zal niet meer, dan noch eens, Engelen zenden, om hen te verdelgen. Zy zullen eens van ſchaamte ſtom wezen, om dat zy de ware gelovigen niet hebben gevolgt, en met de genen geſpot, die ik aan hen gezonden had, om mijn gebooden aan hen te verkondigen. Aanmerken zy niet hoe veel volken wy in de voorgaande eeuwen verdelgt hebben, die niet weêr gekeert zijn, en die eens voor my zullen vergaderen, om geoordeelt te worden? De droge, dode en dorre aarde is een bewijs van mijn almachtigheit voor de bozen. Wy doen haar weêr leven, groen worden, en vruchten voortbrengen, daar af zy verzadigt zijn: wy hebben 'er tuinen, palmbomen en wijngaarden geſchapen, en ſpringbronnen doen vloejen; en zy eten daar van de vruchten, die geen werken van hun handen zijn. Zullen zy de weldaden van hun Heer niet erkennen? Men is lof aan de geen

ſchul-

ſchuldig, die 't mannelijk en 't vrouwelijk van alle de planten, die d'aarde voortbrengt, en de man en vrou, en veel andere dingen, daar af zy geen kennis hebben, geſchapen heeft. De dag van de nacht te ſcheiden, en de zon naar haar geſtelde plaats te doen lopen, is een bewijs van mijn almachtigheit. Wy hebben aan de maan haar tekenen geſtelt; zy gaat en koomt altijt deur haar oude weg. De zon verhaaſt, noch vertraagt nimmer haar loop, en vervoegt zich niet des nachts met de maan. De nacht koomt niet voor 't einde van de dag: en zy alle, te weten de maan, de zon, en de ſtarren verheffen mijn heerlijkheit in de hemel. 't Is een bewijs van mijn almachtigheit dat ik hun vaders in d'Ark op 't water gedragen heb, en ſchepen, met d'Ark gelijk, aan hen heb gegeven, om hen te voeren. Ik zou, zo 't my belieft had, hen zonder byſtant en behoudenis hebben doen verdrenken: maar ik heb, door mijn bezondere genade, hen tot aan de geſtelde tijt bewaart. De bozen verachten de tekenen van Gods almachtigheit, en ſpotten als men tot hen zegt dat zy de tegenwoordige en toekomende gramſchap van zijn goddelyke Majeſteit zullen vrezen, en dat hun zonden hen vergeven zullen worden. Toen men tot hen zeide: Doet aalmoeſſen van de goederen, die God aan u gegeven heeft; antwoordden zy: Zal ik aan de geen t'eten geven, aan de welk God, als 't hem goetdunkt, broot zal geven? Zy zijn in een zeer grote doling. Zy zullen u vragen wanneer de dag des Oordeels zal wezen, en of gy daar in gelooft. Zeg tot hen, dat zy niet, dan een enige ſtem, te verwachten hebben, die hen overvallen zal. Zy zullen kyven, en geen teſtament konnen maken, en niet weêrkeeren om hun magen te bezoeken. Zy zullen eindelijk weêr uit de graven te voorſchijn komen, en, als de trompet zal klinken, voor God verſchijnen. Zy zullen dan zeggen: Wy zijn zeer rampzalig, om dat wy uit onze graven zijn gekomen; ziet daar 't geen, 't welk God aan ons belooft heeft. De Profeten hebben ons de waarheit

ge-

gezegt, te weten dat de werrelt niet, dan een enige ſtem, te verwachten had. Alle de menſchen zullen heden voor hun Heer vergadert worden. Men zal niemant ongelijk aandoen; maer yder zal naar zijn werken vergolden en geſtraft worden. De genen, die in 't Paradys gaan, zullen in een grote ruſt, met alderhande vernoeging, wezen. Zy, en hun vrouwen zullen van alle qualen beſchut zijn, en op geneughelijke bedden ſteunen. Zy zullen alderhande vruchten hebben, en daar by al 't geen, dat zy begeren, en van wegen de goedertiere en barmhartige Heer gegroet worden. God zal in de dag des Oordeels tot de bozen zeggen: Scheid u heden van 't gezelſchap der goeden. Heb ik u niet verboden de duivel, uw openbare vyant, aan te bidden? en geboden my alleen aan te bidden? en geſproken dat dit de rechte weg was? Heb ik niet tot u gezegt, dat de duivel een groot getal volks verleid? Gy hebt'et niet willen geloven. Ziet daar de hel, die door uw ongelovigheit voor u bereid is. Ik zal hen de mont ſtoppen: hun handen zullen ſpreken; en hun voeten zullen getuigen van hun misdaden zijn. Indien wy willen, zo zullen wy d'ongelovigen blint maken: zy zullen geen weg vinden, en niet konnen gaan, noch komen, en van niemant geholpen worden. Indien wy gewilt hadden, zo zouden wy hen in hun huizen verandert hebben, en daar niet uit hebben konnen komen. Ik zal hen met het hooft tegen d'aarde zetten, en de genen, welkers leven ik verlang, beſchaamt maken. Zy zullen hun dolingen niet bekennen. Wy hebben hen de geheimeniſſen van d'Alkoran niet doen begrijpen; maar 't was ook niet nootwendig: hy is alleen om den levendigen te verkondigen, die 't geen, 't welk men tot hen zegt, begrijpen. 't Is zeer waarachtig dat de bozen geſtraft zullen worden. Zien zy niet dat wy alleen alle de beeſten van d'aarde, over de welken zy gebieden, geſchapen hebben? Wy hebben hen onder hun macht geſtelt; ſommigen dienen hen tot

vracht-

vrachtbeesten, en d'anderen tot spijs; zullen zy ondankbaar daar af wezen? Zy hebben echter d'afgoden aangebeden: Zy hebben 't geen aangebeden, 't welk hen niet van de helsche pijnen kan bevrijden. Quel u niet om hun redenen: ik weet al 't geen, dat zy zeggen, en dat zy in hun zielen verborgen houden. Aanmerkt de mensch niet dat wy hem van slijk hebben geschapen, en dat hy al te vinnig is? God heeft aan ons geleert hoe hy de schepselen heeft geschapen; en de bozen hebben echter gezegt: Wie is de geen, die 't leven aan de benen kan geven, die verrot zijn; Zeg tot hen: De geen, die u d'eerstemaal heeft geschapen, en die 't geen kent, dat hy geschapen heeft. Hy doet vuur uit het groen hout, dat gy verbrant, voortkomen, en heeft de hemel en d'aarde geschapen; kan hy dan geen andere schepselen, u gelijk, scheppen? Ja, zonder twijffel: hy schept het geen, dat hem goetdunkt; hy weet alles. Als hy iets wil, zegt hy: Zy, en 't is. Gelooft zy de geen, dien alles toebehoort, en voor de welk gy alle weêrkeren zult; (om geoordeelt te worden.)

't Hooftdeel der Ordeningen, begrijpende tachtig regels, te Medina geschreven. 36.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by d'ordeningen der Engelen die God aanbidden, en zijn geboden verwachten, by de genen, die de menschen beletten de duivel te gehoorzamen, en by de genen, die d'Alkoran lezen, en overdenken, dat uw God een enige God is, Heer der hemelen, en der aarde, en van al 't geen, dat tusschen beiden is: hy is Heer van westen en van oosten. Wy hebben de hemel en d'aarde met dwaalstarren verciert, en hen voor de boosheit der duivelen beschut. Zy konnen 't geen, dat in 't uitspansel gezegt word, niet verstaan: zy zijn van alle zijden schandelijk daar uit verdreven; en zullen eeuwiglijk gepynigt worden. Indien zy iets horen, zo luisteren zy gratiglijk daar na, en volgen vaerdiglijk daar op.

Bezie Kitabel tenoir.

op. Maar de heldere dwaalſtar volgt, (en brengt hun boosheit in 't licht.) De bozen vraagden of wy iets heerlijker, dan zy, geſchapen hebben. Zeker, wy hebben hen alle van 't ſlijk der aarde geſchapen. Gy verwondert u over hun laſteringen: zy ſpotten met uw verwondering, en zullen zich nimmer bekeren: Als zy wonderdaden zien, zullen zy'er meê ſpotten, en zeggen dat het klaarblijkelijke tovery is, te geloven dat zy zullen ſterven, en, aarde, been en ſtof zijnde, met hun vaders en voorzaten weêr opgewekt worden. Zeg tot hen dat zy zullen verrijzen, en dat zy van de rechte weg afgedwaalt zijn, dat de werrelt niet meer, dan eenmaal, verdelgt zal worden, en dat zy 't geen zullen zien, 't welk hen in de dag des Oordeels overkomen zal. Zy zullen in deze dag zeggen dat zy rampzalig zijn, en d'Engelen zullen tot hen ſpreken: Ziet hier de dag des Oordeels, ziet hier de dag, in de welk de goeden van de bozen geſcheiden zullen worden, ziet hier de dag, in de welk gy niet hebt willen geloven. Men zal tot d'Engelen zeggen: vergadert hun wijven en afgoden, ſtelt hen op de weg der hellen, en doet hen ſtilſtaan, om rekening van hun handel te geven, en waarom hun afgoden hen niet helpen. Zeker, zy zullen begeren in 't getal der gener te wezen, die Gods geboden gehoorzaamt hebben. Zy zullen tegen malkander kijven, en zeggen: Gy zijt de genen, die door uw eden ons van de rechte weg afgeleid hebt. Gy zwoert dat gy Gods wet volgde, en zijn geboden onderhield. In tegendeel, zullen zy antwoorden, wy hebben geen vermogen op u gehad: gy waart zelven in een klaarbijkelijke doling. Gods woort zal tegen ons vervult worden; en wy zullen gezamentlijk de helſche pijnen gevoelen. Indien wy uiverleid hadden, wy waren verleid gelijk gy; en wy zullen heden medegenoten in de ſtraf wezen. In deze dag zullen de bozen dusgeplaagt worden. Zy verhovaerdigen zich op aarde, als men tot hen zegt dat'er niet dan een eenig God is, en zeggen:

gen: zullen wy, om een dwaas Dichter en leugenaar, onze goden verlaten? In tegendeel, hy leert de waarheit aan u, gelijk alle d'andere Profeten, die voor hem zijn geweeſt, gedaan hebben. Gy zult geſtraft, en naar uw verdienſten gehandelt worden. De genen, die Gods geboden gehoorzamen, zullen een plaats van zekerheit, om te ruſten, met alderhande vruchten in ſchone tuinen, hebben, op zeer vermakelijke bedden geſchikt, met glazen, vol drank, die aangenaam is, zonder hen dronken te maken. Hun vrouwen, wit gelijk varſche aijeren, zullen hun ogen op niemant, dan op hen, ſlaan. Zy zullen te zamen kouten; en een onder hen zal zeggen: Ik had op aarde een medegenoot, die my vraagde of ik in de verrijzenis geloofde, en of wy, aarde, been en ſtof geweeſt hebbende, weêr opgewekt zouden worden. Koomt met my, en laat ons gaan zien wat hy doet. Hy zal hem in de diepte van de hel zien, en tot hem zeggen; By God, daar ſchilde weinig aan, of gy zoud my ook verleid hebben. Ik zou zonder Gods genade verdoemt zijn, gelijk gy: wy zijn niet in 't getal der doden, en lijden geen pijn; in tegendeel, wy zijn in een zeer grote gelukzaligheit. Dus worden de vromen vergolden. Wie zijn gelukkiger, of de genen, die in onz geluk zijn, of de genen, die by Zakon, de helſche boom, ſtaan? Deze boom koomt uit de gront van de hel voort, en heft zich in de hoogte op. Zijn takken ſchijnen hoofden van duivelen te weezen: de verdoemden zullen van zijn vrucht eten, en van ziedend water drinken; en de hel zal hun woonplaats wezen. Hun vaders waren ongelovig: zy hebben hun voetſtappen, en de weg der genen gevolgt, die voor hen verdoolt zijn geweeſt. Wy hebben Prekers aan hen gezonden, die zy niet wilden horen: maar aanmerk hoedanig 't einde der bozen, en der vromen is. Wy hebben Noah bewaart, en genade aan de genen bewezen, die hem gehoorzaamden; wy hebben hem, met zijn gezin,

van een groot gevaar verloſt, en zijn geſlacht eeuwig gemaakt. Hy zal van alle de genen, die na hem komen, geprezen worden, om dat wy onze zegening aan hem hebben gegeven; ik vergeld dus de vromen. Hy was in 't getal der gener, die mijn geboden gehoorzaamden: Wy hebben hem gebergt en de genen, die hem volgden; wy hebben d'ongelovigen verdronken. Gedenk aan Abraham: God gaf aan hem een hart, dat vry van goddeloosheit en boosheit was. Hy zeide tot zijn vader, en tot de zijnen: Waarom aanbid gy valſche goden, in plaats van de ware God? Meent gy de ſtraf uwer zonden t'ontgaan? Hy had toen een verſchijning in de hemel, en zeide: Ik ben krank van uw afgodery. Zy ſcheidden van hem, met voorneemen van zich te bekeren, en de tempelen der afgoden van hun ſchatten leeg te maken. Hy zeide tot d'afgoden: Waarom eet gy d'offeringen niet, die voor u ſtaan? waarom ſpreekt gy niet? en hy gaf hen een grote ſlag met zijn rechte hant. 't Volk quam met grammigheit toelopen, om dat hy hun goden geſlagen had. Hy zeide tot hen: Zult gy 't werk uwer handen aanbidden? weet gy niet dat 'et God is, die u geſchapen heeft? Zy zeiden toen onder malkander: Laat ons een grote houtmijt oprechten, het vuur daar in ſteken, en Abraham in de gloet werpen. Zy ſpanden tegen hem aan; maar wy hebben hen beſchaamt en verbaaſt gemaakt. Abraham zeide tot hen: Ik ga naar mijn Heer, hy zal my op de weg der zaligheid geleiden. Heer geef my een zoon, die in 't getal der vromen is. Wy boodſchapten hem dat hy een zoon zou hebben, die zeer wijs was. Toen deze zoon tot een beſcheide ouderdom gekomen was, zeide Abraham tot hem: Mijn zoon, ik heb in deze nacht gedroomt dat ik u offerde; wat wilt gy dat ik doen zal? Hy antwoordde: Vader doe 't geen, dat aan u bevolen is; gy zult my vol gedult vinden. Toen zijn vader hem ter aarde gelegt, en 't mes tot by zijn keel gebragt had, zeiden wy tot hem:

O Abraham, 't is genoech; gy hebt u droom voldaan: Ik handel dus de vromen: wy hebben dit gedaan om u te beproeven. Wy kochten zijn zoon met een goed lam vry. Hy zal van de nakomelingen geprezen zijn; en de genen, die na hem komen, zullen zijn geheugenis zegenen. Ik vergeld dus de vromen. Hy was in 't getal der gener, die mijn geboden gehoorzamen. Wy boodschapten hem dat hy een zoon zou hebben, Isaak genoemt, uit de welk veel gelovigen en ongelovigen zouden pruiten. Zeker, wy hebben onze genade aan Moises en Aaron gegeven, en hen, met hun gevolg, van een blykelijk gevaar verlost, en hen beschermt. Zy zijn in 't getal der verwinners geweest. Wy hebben 't boek vol licht aan hen gegeven, en hen op de rechte weg geleid. Zy zullen in de toekomende eeuwen geprezen worden; en de nakomelingen zullen hun geheugenis zegenen. Ik vergeld dus de vromen. Zy waren in 't getal der gener, die mijn geboden gehoorzaamden. Elias is in 't getal mijner Profeten en Apostelen. Hy zeide tot het volk: Waarom vreest gy God niet? Waarom aanbid gy d'afgod Balan, en verlaat de Schepper des werrelts? God is uw Heer, en de Heer uwer voorgangers. Zy hebben hem verloghent, en zijn tot het helsche vuur gedoemt, uitgezondert de genen onder hen, die mijn geboden gehoorzaamt hebben. Wy hebben zijn zalige geheugenis aan de nakomelingen gelaten. Ik vergeld dus de vromen: hy was in 't getal der gener, die mijn geboden gehoorzaamden. Loth was in 't getal myner Profeten en Apostelen. Gedenk hoe wy hem, en zijn gezin van een blykelijk gevaar hebben verlost, uitgezondert zijn vrou, die onder de genen bleef, de welken gestraft wierden. Na dat wy hen gebergt hadden, verdelgden wy de bozen. Men zag des uchtens de speuren van hun ondergang, die hen in de voorgaande nacht overgekomen was; zult gy deze wonderdaat niet begrypen? Jonas was in 't getal der Profeten. Gedenk dat hy in een schip vlood, en dat hy oorzaak

van

van de ramp der bootsgezellen was. Hy wierd van de walvisch ingezwolgen. Indien hy geen berou van dit misdrijf had gehad, hy zou tot aan de dag des Oordeels in de buik van deze visch zijn gebleven. Wy wierpen hem zeer zwak aan d'oever, en bedekten hem met de bladen van een hazelaar, en zonden hem ter verkondiging van meer dan hondert duizent menschen, die zich bekeerden, welkers doot wy tot aan de gestelde tijt opgeschorst hebben: D'ongelovigen vraagden of uw Heer dochters heeft, gelijk zy zonen hebben. Hebben wy in hun tegenwoordigheit d'Engelen mannelijk en vrouwelijk geschapen? Zy liegen, als zy zeggen dat God een kint heeft. Wilde hy liever dochters, dan zonen hebben? Hoe moogt gy dus lasteren? Aanmerkt gy niet dat hy alleen God is, zonder kinderen? Hebt gy enige reden of macht om dus te spreken? Brengt uw blyken by, zegt uw redenen, zo gy waarachtig zijt? D'ongelovigen zeiden dat d'Engelen van Gods stam waren: maar d'Engelen weten wel dat d'ongelovigen om hun lasteringen verdoemt zullen wezen. Gelooft zy God; hy heeft noch zoon, noch dochters, anders dan de vromen, die hem aanbidden, en die zijn geboden gehoorzamen. Gy, en uw afgoden kont niet de straf van uw zonden schuwen; gy zult tot het helsche vuur verdoemt worden. Daar is niemant (onder d'Engelen) die niet zijn plaats en ordening in 't Paradijs weet, om zijn goddelijke Majesteit te loven, en t'aanbidden. Indien d'ongelovigen zeggen: Wy onderhouden de godsdienst onzer voorzaten, wy zijn op de rechte weg; zo zeg tot hen, dat, zo zy niet in d'Alkoran geloven, zy eindelijk hun ongelovigheit zullen bekennen. Wy hebben aan de gelovigen, en aan de Profeten belooft hen te beschutten. Zy zullen beschermt wezen, en verwinners zijn. Wijk enige tijt van de bozen: aanmerk hoe God hen straft; zy zullen de straffing van hun boosheit gevoelen. Willen zy zich zelven in de helsche pijnen werpen? Zeker, zy zullen verbaast zijn, als zy hen zullen gevoelen. Wijk uit hun ge-

zel-

zelfchap, en aanmerk dat zy de ftraf van hun misdaden niet zullen konnen ontgaan. Looft uw Heer, een Heer van macht en grootheit boven de goddelozen. Zaligheit zy den Profeten, en eeuwige lof aan de God van 't Heelal.

't Hoofdeel der Waarheit, begrijpende achtëntachtig regels, te Mecha geſchreven.

Waarde Lezer, Mahomet heeft dit Hoofdeel naar de letter genoemt, die in 't Arabiſch a b c *ſſad* geheten is, 't welk in deze plaats *ſſidk* betekent, dat is waarheit. Bezie de verklaring van Gelaldijn, Kitabel tenoir. Zy hebben dit het Hoofdeel der Waarheit genoemt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by d'Alkoran dat dit boek de weg der zaligheit leert. D'ongelovigen verheffen zich echter tegen 't geloof, en zijn onder hen verſcheide van gevoelen. Hoe veel hebben wy in de voorgaande eeuwen verdelgt, die hen gelijk waren? Zy riepen en baden om hulp, maar zy waren niet in de tijt om geholpen te worden. D'ongelovigen zijn verwondert van dat een menſch gelyk zy gezonden is om hen t'onderwijzen. Zy zeggen dat hy een tovenaar en leugenaar is, om dat hy van een enig God verkondigt. Wat een vreemt ding! hun Leeraars hebben hun vergaderingen verlaten, en zijn deur de ſtat gaan preken, en hebben gezegt: Volhard in uw goden aan te bidden; wy verwerpen 't geloof van Gods eenheit. De leſte aanhang heeft zulks niet verkondigt: 't is een klaarblijkelijke leugen. Is Mahomet onder ons verkozen, om alleen d'Alkoran, van de hemel gedaalt, t'ontfangen? Zeker, zy twyffelen van d'Alkoran; maar zy zullen de waarheit daar af bekennen, als zy in 't helſche vuur zullen wezen. Hebben zy de ſchatten der barmhartigheit van uw almachtige en milde Heer in hun macht? Bezitten zy het Koninkrijk der hemelen, en der aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen hen is? Indien

dit dus, dat zy dan met hun krachten ten hemel klimmen. Zeker, zy zullen ſchandelijk in alle plaatſen geſlagen worden. De bozen hebben voormaals Noah, Aad, Farao de nagelmaker, en Temod verloghent: d'inwoonders van Loths ſtat, de genen, die in 't boſch woonden, en hnn makkers hebben de Profeten verworpen, en zijn naar hun verdienſten geſtraft. D'ongelovigen aanmerken echter niet dat zy in de dag des Oordeels, als de trompet klinken zal, geſtraft zullen worden, en dat zy niet weêr op d'aarde zullen keren, om zich te beteren. Zy zeggen uitſpot: Heer, vertoon aan ons het rekenboek onzer zonden voor de dag des Oordeels. Volhard, en neem gedult. Bedroef u niet om hun redenen. Gedenk aan onze dienaar David, die ſterk en yverig in mijn wet is. De bergen en de vogelen hebben my met hem gelooft. Zy zijn voor hem vergadert, en hebben hem gehoorzaamt. Wy hebben kracht aan zijn heerſchappy, en aan hem wetenſchap en welſpreekentheit gegeven. Hebt gy de twiſt van David verſtaan, toen men hem belette in de Tempel te gaan? en hoe hy voor zijn vyanden bevreeſt was. Toen zy naar hem toe traden, zeiden zy tot hem: Wees niet bevreeſt; wy hebben een zwarigheit onder ons: oordeel onz verſchil in billijkheit, en leet de rechte weg aan ons. Deze man is mijn broeder; hy heeft negenënt negentig ſchapen; en ik heb niet meer, dan een, dat hy my ontrooft heeft, om dat hy ſterker was, dan ik. David zeide: Hy heeft u ongelijk aangedaan. Zijt gy over een ſchaap verwondert? De menſchen verheffen zich ten meeſtendeel tegen hun naaſten, uitgezondert de genen, die in Gods wet geloven, en die zijn geboden, de welken weinig in getal zijn, onderhouden. David bekende toen dat wy hem beproefden. Hy verzocht vergiffenis van zijn zonde, verootmoedigdigde zich: hy aanbad ons, en bekeerde zich. Wy vergaven hem zijn misdrijf, en deden hem by ons komen, en plaatſten hem in een plaats van vernoeging. Ik zeide

tot

tot hem: Wy hebben u op aarde opgerecht, om de verſchillen, die onder 't volk zouden rijzen, t'oordeelen: volg niet uw begeerlijkheden; zy zouden u van de weg der zaligheit afleiden. De genen, die van mijn wet afdolen, zullen in de dag des Oordeels ſtrenge pynen gevoelen. Wy hebben de hemelen en d'aarde niet onnuttelijk geſchapen, gelijk de goddelozen zeggen. Ramp zal hen overkomen: zy zullen in 't helſche vuur geſtoten en gebrant worden. Zal ik de gelovigen en ongelovigen, de goeden en quaden op gelijke wyze op aarde handelen? Wy hebben dit boek aan u gezonden, en gezegent, op dat het volk des zelfs geheimenisſen zou overdenken, en op dat de wijzen daar uit voordeel tot hun zaligheit zouden trekken. Wy hebben Salomon, onze dienaar, aan David gegeven: hy was boven maten yverig tot onze dienſt. Gedenk dat men hem op d'avont vaardige en wakkere paarden aanbood, dat hy vergat zijn gebed des avonts te doen, en zeide: Hoe! heb ik de liefde van 't aardſche goet boven Gods geheugenis, tot aan d'ondergang der zon, geſtelt? Hy deê hen weêrbrengen, en een deel daar af offeren, (tot uitwiſſching van zijn zonde.) Hy deê hen de benen en de hals affnyden. Wy hebben Salomon beproeſt, en deden een menſch tuſſchen beiden in zijn zetel zittên, en ſtelde hem daar na weêr in zijn ſtaten. Hy zeide: Heer, geef my uw barmhartigheit, geef my een zo gelukkige heerſchappy, dat men nooit een diergelijke ziet; gy zijt milt tegen uw ſchepſelen. Wy hebben de winden onder hem geſtelt, die door zijn bevel bliezen daar 't hem goetdacht. Wy onderwierpen hem de duivelen, van de welken ſommigen zyn gebouwen timmerden; anderen doken in de zee, om hem parrelen aan te brengen, en d'anderen waren gebonden en vaſtgemaakt, om zijn bevelen te verwachten: hy weêrhield of verloofde de genen, die 't hem goetdocht, zonder rekening te geven. Wy deden hem by ons komen, en herbergden hem in een plaats van vernoeging.

Zie Teſſir aan joabir in de Turkſche taal.

Gedenk aan onze dienaar Job, dat hy zijn Heer bad, en zeide dat de duivel hem met ramp en lyden opgehoopt had. Men zeide tot hem: Sla met uw voet d'aarde, gy zult'er water zien uitkomen, om u te waſſchen, en om te drinken. Wy hebben, door onze bezondere jonſt, hem zijn kinderen en goederen weêrgegeven, om tot een voorbeelt aan de nakomelingen te dienen. Toen zijn gemalin hem wilde doen morren, zeide men tot hem: Neem roeden in uw hant, ſla'er uw wijf meê, en doe niet tegen 't geen, dat gy belooft hebt. Wy hebben hem' geduldig en yverig in de gehoorzaamheit onzer geboden gevonden. Gedenk aan onze dienaar Abraham, aan Iſaak, en aan Jakob, genegen en yverig tot onze wet: Wy hebben hen bewaart, en onder de goeden verkozen. De genen, die mijn vrees voor ogen hebben, zullen de geneuchten van 't hof Eden genieten, daar zy op zeer ſchone bedden zullen leunen: zy zullen daar alderhande vruchten, en lekkere drank hebben; en hun vrouwen zullen hun ogen op niemant anders, dan op hen, ſlaan. Daar ziet gy 't geen, dat men in de dag des Oordeels aan hen belooft heeft; en deze geneuchten zullen nimmer eindigen. De bozen en ongelovigen zullen in 't helſche vuur geſtoten worden, en ziedend water in overvloet, en water, dat boven maten kout, en vol van alderhande ſtank is, drinken. Zy zullen in de vlam geſtort worden, en tot de genen, die hen op aarde gehoorzaamt hebben, zeggen: Dat gy eeuwiglijk gepynigt word; gy hebt ons verleid, en doen dolen. In regendeel, dat gy zelven gepynigt word; gy hebt oorzaak van onz ongeluk geweeſt, en zult met ons verdoemt zijn. Zy zullen dan zeggen: Heer, vermeerdert de ſtraf des geehs, die oorzaak van onze ramp is. Konnen wy de genen niet zien, die wy op aarde geloofden ongelovigen te wezen, en met de welken wy geſpot hebben? konnen onze ogen hen niet aanſchouwen? Dus zullen de verdoemden klagen. Zeg (tot het volk:) Ik ben niet gezonden, dan

om u d'eenheit van d'almachtige God, Schepper van hemel en aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen beide is, te verkondigen. Daar ziet gy de ſchoonſte verkondiging, die ik aan u doen kan, en echter veracht gy haar. Ik wiſt niet wat in de hemel gebeurde, toen d'Engelen klaagden; maer God heeft het my ingegeven. Ik ben niet gezonden, dan om u t'onderwijzen, en opentlijk de helſche pijnen aan u te verkondigen. Gedenk dat God tot zijn Engelen gezegt heeft: Ik zal de menſchen van 't ſlijk der aarde ſcheppen, en als ik hem gevormt heb, zal ik hem aanblazen, en mijn geeſt in zijn lighaam blazen; buigt u voor hem met ootmoedigheit. D'Engelen bogen zich voor hem, uitgezondert de duivel, die zich verhovaerdigde, en alreê in 't getal der bozen was. Uw Heer zeide tot hem: Waarom veroot-moedigt gy u niet voor 't werk mijner handen? Gy zyt in 't getal der verwaanden. Hy antwoordde: Ik ben meer, dan de menſch. Gy hebt my van vuur, en hem van 't ſlijk der aarde geſchapen. Uw Heer zeide toen tot hem: Vertrek van hier; gy zult van alle zijden geſtraft worden, en mijn vloek zal over u zijn tot aan de dag des Oordeels. Hy antwoordde: Heer, ſtel uw ſtraffing uit tot aan de dag der verrijzenis. Hy zeide weêr: Ik zal haar tot aan de geſtelde dag uitſtellen. De duivel zeide weêr: Ik zal met uw verlof alle de werrelt bekoren, uitgezondert de genen, die yverig in uw wet zijn, en die uw geboden gehoorzamen. Hy zeide: Ik zeg u met waarheit, ik zeg u met waarheit, dat ik de hel met u, en met de genen, die u volgen zullen, vervullen zal. Zeg tot het volk: Ik eiſch van u geen vergelding van mijn onderwijzingen; ik ben niet laſtig. Zeker, dit boek is niet gezonden, dan om de menſchen t'onderwyzen. Gy zult eens de waarheit van 't geen kennen, dat daar in geſchreven ſtaat.

38. *'t Hoofdeel der Benden, begrijpende zijfenzeventig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Dit boek is van d'almachtige en wyze God gezonden; wy hebben 't aan u gezonden. 't Geen, dat'er in staat, is zeer waarachtig. Aanbid een enig God, en gehoorzaam zijn geboden. 't Geloof koomt van hem alleen voort. De genen, die een ander, als hem, aanbidden, bidden afgoden aan. Zy zeiden: Wy zouden onze afgoden niet aanroepen, zo zy niet de macht hadden om ons God te doen naderen. Zeker, God zal eens het verschil, dat tusschen de gelovigen en ongelovigen is, oordelen. Hy geleid niet de geen, die een leugenaar en goddeloze is. Indien hy een kint wilde hebben, hy zou een van zijn schepselen, dat hem aangenaam was, verkiezen. Gelooft zy God. Daar is niet meer, dan een enig God, die altijt verwinner is. Hy heeft de hemelen en aarde in evenredigheit geschapen: hy doet de nacht in de dag, en de dag in de nacht treden. Hy heeft de zon, en de maan geschapen, die tot aan de gestelde dag hun loop in de hemel doen. Hy is almachtig en barmhartig. Hy heeft u alle van een enig menschgeschapen, van de welk hy zijn gemalin gemaakt heeft. Hy heeft aan u de reine dieren, mannelijk en vrouwelijk, gegeven. Hy heeft u in de buik uwer moeders gevormt, vorm op vorm. Hy heeft u uit drie duisternissen te voorschijn doen komen. Hy is alleen uw God en Heer. Het Koninkrijk des werrelts behoort hem toe. Daar is geen God, als hy. Hoe konnen d'ongelovigen uit zijn dienst wijken? Wilt gy hem niet aanbidden? hy heeft met u niet te doen. Hy wil niet dat zijn schepselen boos zijn, maar dat zy hem prijzen; want dat is zijn wil. Niemant kan het pak van zijn naaste dragen. Gy zult alle voor hem vergadert worden. Hy zal aan u 't geen, dat gy gedaan hebt, vertonen; hy weet het geen, dat in 't hart der menschen is. Als de mensch van enig lijden getroffen is, roept hy God aan, en bekeert zich; maar als hy in voorspoet is, vergeet

Uit de duisterheit des buiks van uw moeder uit haar baarmoeder, uit het vel, dat u in haar buik bewonden hield. Bezie Celaldyn.

vergeet hy zijn beloften, en zegt dat God een medegenoot heeft, die hem gelijk is, en wijkt af van de weg zijns wets. Zeg tot hem: Gy zult enige tijt geleden wezen, maar eindelijk in 't helsche vuur gestoten worden. De geen, die staande, voor over gebogen, of op zyn kniejen God dag en nacht bid, met vrees voor de helsche pynen, zal de barmhartigheit van zijn goddelyke Majesteit genieten. Zyn de genen, die werken, met de genen, die ledig zyn, gelyk? De genen, die oordeel hebben, begrypen deze reden. Zeg tot hen: O volk, die in uw Heer gelooft, hebt zijn vrees voor ogen. De genen, die in deze werrelt goede werken doen, zullen overvloediglijk de goederen van d'aarde genieten. God zal, zonder rekening te houden, de genen vergelden, die in de gehoorzaamheit zijner geboden volstandig zijn. Zeg tot hen: Men heeft my geboden een enig God aan te bidden, zyn eenheit te belijden, en hem gehoorsaam te wesen. Zeg tot hen: Ik vrees de dag des Oordeels, zo ik God, mijn Heer, ongehoorzaam ben. Zeg tot hen: Ik zal niet dan een enig God aanbidden; aanbid gy anderen, die gy wilt. De genen, die Gods wet verachten, zullen in de dag des Oordeels hun zielen en hun gezin verliezen: dit zijn twee grote en zekere verliezen. Zy zullen in een eeuwig vuur belemmert zijn. Dus preekt God den ware gelovigen. O mijn schepselen, zegt tot de genen die mijn vrees voor ogen hebben, dat zy d'afgoden niet aanbidden, dat zy zich tot hun Heer bekeren, en dat zy de vreugden van 't Paradys zullen genieten. Boodschap den genen, die myn woort horen, en myn geboden gehoorzamen, dat zy op de rechte weg, en wel bedacht zyn. Kont gy de geen, die verdoemt is, van 't helsche vuur verlossen? Zeker, de genen, die God gehoorzamen, zullen de geneuchten van 't Paradys, daar veel vloeden vloejen, genieten, en daar eeuwiglyk blyven. Dit is Gods belofte: hy doet niet tegen 't geen, dat hy belooft. Ziet gy niet dat God de regen van de hemel zend, en de beeken op

d'aarde doet vlieten? Hy doet de planten en kruiden van verscheide verwen voortkomen; en gy ziet hen geel, en daar na geheel droog worden: dit is een teken van zijn almachtigheit. Heeft de geen, aan de welk God het licht des geloofs gegeven heeft, niet een grote weldaat van zijn goddelijke Majesteit ontfangen? Ramp is over de genen, die een verhard hart hebben, en niet aan zijn wet gedenken. Zy zijn opentlijk afgedwaalt. Hy heeft een zeer goed boek gezonden, om de menschen t'onwijzen. Zijn geboden zijn gelijk in zuiverheit, en zonder tegenspraak. De genen, die God vrezen, sidderen als zy van dit boek horen spreken, en vinden hun ruft in 't woort van zijn goddelijke Majesteit. Dit boek is de geleide der vromen. God geleid daar door de geen, die 't hem goetdunkt. De geen, die van God verleid word, zal niemant vinden, die hem geleid; hy zal in de dag des Oordeels in 't helsche vuur gestoten worden. Men zal in deze dag tot de bozen zeggen: Smaakt de pijnen, die gy verdient hebt. Hun voorgangers hebben de Profeten verloghent, en zijn gestraft toen zy'er minst op dachten. God heeft hen in deze werelt re schande gemaakt; en zy zullen in d'andere werelt zwaarder pijnen gevoelen. Zy kennen hem niet. Wy hebben in dit boek 't geen geleert, dat tot de welstant van 't volk nootzakelijk is: Zy zullen 't misschien begrijpen. Het is in d'Arabische taal, zonder leugen en tegenspraak. Het volk zal misschien de goddeloosheit vlieden. God leert aan u een gelykenis. Twee menschen hebben zich te zamen in hun handel verbonden, d'een is boos, en d'ander is vroom. Zijn zy gelijk? Men is lof aan een eenig God schuldig: maar 't grootste deel der ongelovigen kent hem niet. Gy zult sterven, alle menschen zullen sterven, en gy zult in de dag des Oordeels vergadert worden, in de welk gy tegen malkandert zult twistreedenen. Wie is ongerechtiger, dan de geen, die God, en de bekende waarheit lastert? Zullen de bozen niet verdoemt wezen? De genen, die de Profeet

ge-

geloven, en de boosheit vlieden, zullen van God het geen, dat zy begeren, verkrijgen; zodanig is de vergelding der vromen. God zal hen hun zonden vergeven, en hen van hun goede werken vergelden. Beschermt hy niet zijn dienaar? Zy zullen u met d'afgoden, die zy aanbidden, vervaert maken: Maar de geen, die van God verleid word, zal niemant vinden, die hem geleid; en niemant kan de geen verleiden, die van hem geleid word. Is hy niet almachtig, en wraekzuchtig? Indien gy aan d'ongelovigen vraagt, wie de hemel en d'aarde geschapen heeft, zo zullen zy zeggen dat het God is. Zeg tot hen: Hebt gy dan d'afgoden, die gy aanbid, aangemerkt? konnen zy u van Gods gramschap bevrijden, als hy u straffen wil? konnen zy zijn genade afweeren, als hy u vergeven wil? Zeg tot hen: Mijn toevlucht is tot God; ik heb my aan zijn wil overgegeven. De wijzen vertrouwen in zyn goddelijke Majesteit. Zeg tot hen: O volk, doe gy, gelijk gy 't verstaat, ik zal doen gelijk ik 't versta. Gy zult eindelijk bekennen dat de geen, die verdoemt is, zeer beschaamt zal zijn, en in d'eeuwige pijnen gestort worden. Wy hebben 't zeer waarachtig boek aan u gezonden, om 't volk t'onderwijzen. De geen, die de rechte weg volgt, zal niets anders, dan goet, ontmoeten; en de geen, die afdwaalt, zal niets anders, dan quaat, vinden. Gy zijt niet de beschermer der bozen. God doet de mensch sterven, als d'uur van hun doot is gekomen; hy schorst de doot van veel menschen terwijl zy slapen, en herstelt die van d'andere tot aan de gezette tijt: dit is een bewijs van zijn almachtigheit voor de genen, die'er op denken. Zult gy iemant anders, als God, aanbidden? Zeg tot hen: Hoe konnen uw afgoden voor u spreken, dewijl zy machteloos zijn? Kent gy hem niet? Zeg tot hen: Wy moeten een enig God, Koning der hemelen, en der aerde, aanroepen. Gy zult alle eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. D'ongelovigen sidderen van vrees, als zy van een enig God horen

spre-

ſpreken, en verblijden zich, als men van hun afgoden ſpreekt. Zeg tot hen: God is Schepper der hemelen, en der aarde; hy weet het voorgaande, tegenwoordige, en aanſtaande. (Heer) gy zult eens de verſchillen uwer ſchepſelen oordelen. Schoon d'ongelovigen alle de goederen van d'aarde, en noch eens zo veel bezaten, zo zouden zy in de dag des Oordeels het helſche vuur niet konnen ontgaan. Zy zullen zwaarder, dan zy menen, geſtraft worden. Men zal hen hun zonden vertonen; en zy zullen de ſtrengheden der pijnen, die zy verachten, gevoelen. De menſch roept ons aan als hy in lijden is, en als wy onze genade aan hem bewijzen, zo zegt hy dat hy haar verdient heeft. In tegendeel, 't is om hem te beproeven: maar 't grootſte deel onder hen kent hem niet. De genen, die voor hen geweeſt zijn, hebben gelijk zy geſproken. 't Goet, 't welk zy gedaan hebben, heeft hen niets gevordert; en 't quaat, 't welk zy verdienden, is hen overgekomen. Zy zullen de ſtraf van hun misdaden niet ontgaan. Weten zy niet dat God het goet den geen geeft en beneemt, die hy wil? Dit is een bewijs van zijn almachtigheit voor de vromen. Zeg tot hen: O volk, de genen, die God vergramt hebben, moeten van zijn genade niet wanhopen, hy is goedertiere en barmhartig. Bekeert u, en geeft u aan zijn wil over, eer gy verdoemt zijt; anderſins zult gy zonder beſcherming blyven. Volgt het onderwijs, dat God aan u gezonden heeft, eer gy geſtraft word. De ſtraffing uwer misdaden zal u overvallen; gy weet niet de tijt daar af. De bozen zullen berou krygen van dat zy Godsgeboden niet gehoorzaamt hebben. Zy zullen hun verdoemenis bekennen, en daar by de zonde, die zy bedreven hebben, om dat zy met de ware gelovigen de ſpot hebben gedreven. Zy zullen zeggen: Indien God my op de rechte weg had geleid, ik zou zijn vrees voor ogen hebben gehad. Als zy de hel zien, zullen zy zeggen: Zo ik weêr in de werrelt mogt keren, ik zou in 't ge-

tal

tal der vromen wezen. In tegendeel, mijn geboden waren u geleert; maar gy waart verwaant, en hebt hen veracht. Gy zult in deze dag zien hoe zwart het aangezicht der ongelovigen zal wezen. Is 'er voor de verwaande niet een plaats in de hel bereid? God bemint de genen, die zijn vrees voor ogen hebben, en zal hen in een gelukzalige plaats brengen: Zy zullen geen lijden, noch ongenoegt gevoelen. God heeft alles geschapen, en doet alles naar zijn believen. Hy heeft de sleutelen des hemels, en der aarde in zijn macht. De genen, die hem niet gehoorzamen, zijn verlore lieden. Zeg tot hen: O onweetenden, zult gy my bevelen een ander god, als God, aan te bidden? Men heeft aan u, en aan de genen, die voor u geweest zijn, verkondigt dat alle uw goede werken onnut zullen wezen, zo gy veel goden aanbid, en dat gy in 't getal der verlore lieden zult zijn. Daar is niet, dan een enig God; aanbid hem, en weest dankbaar van zijn weldaden. D'ongelovigen hebben God niet geprezen, gelijk hy geprezen moet worden, en zijn macht niet gekent. Hy zal in de dag des Oordeels, door de kracht van zijn rechte hant, d'aarde doen beven, en de hemelen vergaderen. Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. Als de Trompet voor d'eerste maal zal klinken, zal hy 't geen doen sterven, 't welk hy in de hemelen en op d'aarde doden wil: de tweede maal zal alle de werrelt verrijzen, en zijn bevelen verwachten. D'aarde zal vol van 't licht van haar Heer wezen. Hy zal zijn boek meêbrengen, daar in 't geen geschreven staat, 't welk van zijn Profeten en martelaren geleert is. Hy zal de werrelt met billijkheit oordelen; en niemant zal ongelijk aangedaan wezen. Yder zal naar zijn werken vergolden en gestraft worden; hy weet al 't geen, dat zy gedaan hebben. Hy zal d'ongelovigen by benden naar 't helsche vuur zenden. Als zy aan de deur komen, zal zy voor hun ogen opengaan; en men zal tot hen zeggen: Ziet daar de hel, die gy verdient hebt. Zijn 'er geen Profeten noch Apostelen geweest, om Gods

gebo-

geboden aan u te leren, en de koomst van deze strenge dag op aarde aan u te verkondigen? Zy zullen ja zeggen: maar Gods woort word tegen de bozen vervult. Men zal tot hen zeggen: Gaat, treed in de hel; gy zult 'er eeuwiglijk blyven: 't is de woning der verwaanden. De genen, die Gods vrees voor ogen hebben, zullen by benden naar de deur van 't Paradijs geleid worden; de deur zal voor hun ogen opengaan, en men zal tot hen zeggen: Daar ziet gy 't geen, dat gy gewonnen hebt. Gods vrede is met u. Gy zijt niet van d'onwetenden geweest: treed in 't Paradys, daar gy eeuwiglijk zult wonen. Zy zullen zeggen: gelooft zy God van dat wy in zijn wet gelooft hebben, en erfgenamen van zijn genade zijn. Wy zullen in 't Paradijs in zodanig een plaats gaan, als ons goet zal dunken. God geeft zijn zegening aan de vromen. Gy zult d'Engelen romtom de zetel van uw Heer zien, die hem zullen prijzen, en zijn heerlijkheit verheffen. Zy zullen zeggen: God heeft zijn schepselen in billijkheit geoordeelt; men is lof aan de Heer van 't Heelal schuldig.

39. *'t Hooftdeel van de ware Gelovige, begrijpende vijftentachtig regels, te Mecha geschreven.*

Waarde Lezer, Gelaldijn noemt dit het Hooftdeel van de Goedertieren.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is voorzichtig en wijs. Dit boek is van d'Almachtige gezonden, die alles weet, die de zonden vergeeft, en die behagen in de bekering zijner schepselen heeft. Hy is streng in zijn straffingen, en vergeeffelijk tegen zijn volk. Daar is geen God, als hy. Alle de werrelt zal eens voor zijn goddelyke Majesteit vergaderen, (om geoordeelt te worden.) Niemant twistreedent tegen de geboden van d'Alkoran, dan de bozen. Verërger u niet, zo zy in enig geluk op aarde leven. Het volk van Noahs tijt heeft zijn onderwyzingen veracht; hun nakomelingen hebben gelijk zy gedaan; en yder volk is tegen 't leven der

gener

gener aangespannen, die van God gezonden waren om hen t'onderwyzen. Zy hebben getwistreedent, om door hun leugenen de waarheit te verduisteren; maar zy zijn daar over gestraft. O op wat wyze! Dus word Gods woort tegen de bozen vervult: zy zullen alle verdoemt worden. D'Engelen, die rontom Gods setel zijn, en de genen, die deze setel dragen, prijzen en verheffen zijn goddelijke Majesteit: zy geloven in zijn eenheit, en verzoeken van hem vergiffenis voor de ware gelovigen. Heer, uw barmhartigheit strekt zich over de gehele werrelt uit. Niets is voor u verborgen, noch in hemel, noch op aarde. Vergeef de zonden den genen, die zich bekeren, en die uw heilige wet omhelzen: bevryd hen van 't helsche vuur, en open voor hen de deur der tuinen van Eden, die gy voor hen, voor hun vaders, gemalinnen, kinderen, en voor de genen bereid hebt, die van hun geslacht zijn, de welken goede werken doen; gy zijt almachtig en wijs. Wijkt van de zonde: de geen, die van haar wijkt, zal in de dag des Oordeels d'uitwerking van Gods barmhartigheit gevoelen, en d'eeuwige gelukzaligheit genieten. D'ongelovigen zullen van God gehaat worden. Zijn haat is oneindelijk gevaarlyker dan d'uwe. Zult gy ongelovig wezen, na dat gy tot d'onderhouding van de wet der zaligheit geroepen zyt? Zy zeiden: Heer, zult gy ons tweemaal doen sterven? Maar zy zullen in de dag des Oordeels zeggen: Heer, wy belyden dat wy u vergramt hebben; wy bekennen onze zonde van dat wy 't geloof van uw eenheit hebben verworpen. Zullen wy nooit uit de hel geraken, om uw wet t'onderhouden, en de weg der zaligheit te volgen? Neen, gy zult in 't helsche vuur lyden, om dat gy de genen gelooft hebt, die d'afgoden aanbidden, en om dat gy zeide dat God medegenoten heeft, die hem gelijk zijn. Alles gehoorzaamt een enig almachtig God. Hy is't, die zijn wonderdaden aan u vertoont, en die de goederen des hemels, en der aarde aan u zend. Niemant denkt 'er op, dan de genen, die zich

beke-

bekeren. Bid God, en onderhoud zijn wet, schoon het tegen de wil der bozen is. Hy verheft zijn schepselen tot zodanig een staat, als hy wil. Hy heeft zijn setel geschapen, en zend zijn ingevingen aan de geen, die 't hem goetdunkt, om de dag des Oordeels te verkondigen. 't Volk zal in deze dag uit de graven te voorschijn komen; en niemant zal zich voor zijn goddelijke Majesteit konnen beschermen. Wie zal in de dag gebieden? God, alleen verwinner. Hy zal in die dag, zonder ongerechtigheit, yder naar zijn werken vergelden: hy is naaukeurig in rekening te doen. Indien men den bozen de dag des Oordeels verkondigt, zo zal 't hart hen kloppen; en zy zullen vol droefheit wezen: hun gebeden zullen niet verhoort worden; en niemant zal voor hen spreken. God kent de genen, die verradelijke ogen hebben, en ziet al 't geen, dat in 't hart der menschen is; hy oordeelt van alle dingen met waarheit. D'afgoden, die zy aanbidden, zyn magteloos: God alleen verstaat en vermag alles. Aanmerken zy niet hoedanig 't einde der gener was, die voor hen zijn geweest, de welken in macht en rijkdommen hen overtroffen? God heeft hen in hun zonden overvallen. Niemant heeft hen konnen beschermen, om dat zy de Profeten van zijn goddelyke Majesteit hebben veracht. Zy hebben zyn wet verworpen, en zijn boos geweest; maar hy heeft hen ruwelijk gestraft. Hy is almachtig en zeer streng. Wy zonden Moises met wonderdaden, en met klare en verstanelijke redenen aan Farao, Haman en Karon. Zy zeiden dat Moises een tovenaar en leugenaar was, en spraken, toen hy van onzent wegen de waarheit aan hen verkondigde; dood hem, met alle de genen, die hem geloven, en maakt hun vrouwen beschaamt. Maar hun samenzwering was niet dan boosheit. Farao zeide: Belet my niet Moises te doden; dat hy zijn God aanroep, om hem te beschutten: ik vrees dat hy uw wet zal veranderen, en wanordening op aarde brengen. Moises zeide: God,

myn

mijn en uw Heer, zal my van de boosheit der hovaardigen, die niet in de dag des Oordeels geloven, beschutten. Een man van Faraos huisgenooten, die in 't heimelijk belijdenis van de ware wet deê, zeide toen: Zult gy een mensch doden, die verklaart dat God zijn Heer is, en die zijn wonderdaden aan u vertoont? Indien hy een leugenaar is, zo zal zijn leugen tegen hem wezen: maar indien hy de waarheit spreekt, zo zal u iets van 't geen, dat hy aan u verkondigt, overkomen. God geleid niet de bozen, noch de leugenaars. O volk, gy gebied heden met achtbaarheit op aarde: wie zal ons van Gods gramschap beschutten, zo zy op ons valt? Farao zeide: Ik zal niets anders tot u zeggen, dan 't geen, dat ik te voren tot u gesproken heb; en ik zal u alle op de rechte weg geleiden. De geen van zijn huisgenoten, die in 't heimelijk belijdenis van de ware wet deê, sprak: O volk, ik vrees dat gy gestraft zult worden, gelijk de genen, die voor u zijn geweest, gelijk het volk van Noah, Aad en Temod, en gelyk de genen, die na hen geweest hebben. God wil den menschen geen onrecht aandoen: ik vrees voor u in de dag des Oordeels; dag, in de welk gy verrijzen zult, met vrees van rekening van uw bedrijf te geven. De geen, die van God verleid word, zal niemant vinden, die hem geleid. Zeker, Josef is voormaals met klare en verstanelyke onderwyzingen gekomen; gy hebt'er echter tot aan zijn doot af getwijffelt, en gezegt dat, na zijn doot, God geen Profeet zou zenden, die hem gelyk is. Dus verleid God de genen, die van zyn wet twyffelen. Hy haat de genen, die 'er zonder reden af twistreedenen; en zy zyn een gruwel by de genen, die in zyn goddelyke Majesteit geloven. Dus verhard God het hart der verwaanden en dwinglanden. Farao zeide tot Haman: Doe een hoog en heerlyk huis voor my bouwen; misschien zal ik tot aan de hemelen, en tot aan Moises God geraken: ik geloof dat hy een leugenaar is. Dus verheugde Farao zich in zyn quade werken, en week

Haman was Farao's opperste Stedehouder.

Bezie Celaldyn.

van

van de rechte weg. Maar zijn gehele samenzwering was niet, dan zijn ondergang. De geen van zijn huisgezin, die een ware gelovige was, zeide: O volk, volg my, ik zal u op de rechte weg brengen. De goederen der aarde vergaan lichtelijk; maar de goederen des hemels zijn eeuwig. De geen, die quaat doet, zal quaat vinden; en de geen, hy zy man of vrou, die in God gelooft, en goet doet, zal in 't Paradijs treden, daar hy van alderhande goederen, zonder te tellen, verrijkt zal zijn. Waarom nodigt gy my om my in 't helsche vuur te storten, dewijl ik u tot uw zaligheit vermaan? Gy nodigt my om boos te wezen, en te gloven dat God medegenoten heeft; en ik weet dat het zo niet is. Ik roep u tot d'Almachtige en barmhartige. Ik zal zonder twijffel uw afgoden niet aanbidden: zy konnen u niet in deze, noch in d'andere werrelt verhoren. Wy zullen alle eens voor God vergadert worden, die d'ongelovigen tot het helsche vuur zal verdoemen. Denkt namaals op 't geen, dat ik aan u verkondig. Ik heb my aan Gods wil overgegeven; hy ziet al 't geen, 't welk zijn schepselen doen: hy zal hen van 't quaat, dat zy doen, en van hun quade voorneemens straffen. Hy heeft zijn straf op Faraos geslacht gezonden: Zy hebben verdient in 't helsche vuur geworpen te worden, daar zy 's avonts en 's uchtens zullen branden. Men zal in de dag des Oordeels tot hen zeggen: O Faraos lieden, gaat, treed in 't helsche vuur. D'ongelovigen zullen in de hel tegen malkander kijven, en d'armen zullen tegen de rijken zeggen: Wy hebben u gevolgt; kont gy ons heden van d'eeuwige vlam verlossen? Zy zullen antwoorden: Wy zijn alle met u verdoemt. God is een zeer rechtvaardig Rechter. De verdoemden zullen tot de bedieners van de hel zeggen: Bid uw Heer dat hy deze pijnen voor een dag verlicht. Zy zullen antwoorden: Hebt gy op aarde niet Gods Profeten en Apostelen gehad, om u t'onderwijzen? Zy zullen ja zeggen. Bid God dan zelven. De bozen beminnen niets, dan de boosheit. Ik zal mijn Profeten,

en

en de genen, die mijn wet onderhouden, op aarde beſchermen, en bezonderlijk in de dag des Oordeels. De bozen zullen in die dag geen verontſchuldiging hebben, die nut aan hen zal wezen. Mijn vloek zal op hen vallen; en zy zullen alle verdoemt zijn. Wy hebben aan Moiſes de weg der Zaligheit geleert, en de kinderen van Iſraël erfgenamen zijner onderwijzingen gemaakt, om de genen, die hen begrijpen zullen, t'onderwijzen. Volhard, en heb gedult. Gods belofte is onfailbaar. Verzoek vergiffenis van uw zonden, en verhef 's uchtens en 's avonts het lof van u Heer. De genen, die tegen Gods geboden twiſtreedenen, zijn zonder reden, en hebben in hun zielen niets anders, dan hoogmoed en onwetenheit. Verzoekt hulp van God: hy hoort en ziet alles. De ſchepping der hemelen, en der aarde is groter, dan de ſchepping der menſchen: maar 't grootſte deel des werrelts weet het niet. De blinde is niet gelijk de geen, die klarelijk ziet. De geen, die goet doet, is niet gelijk de geen, die quaat doet; en de duiſternis is niet gelijk 't licht: maar weinig lieden denken daar op. De dag des Oordeels zal zonder twijfel komen: en nochtans wil het grootſte deel van 't volk zulks niet geloven. Uw Heer heeft gezegt: Roept my aan; ik zal u verhoren: de genen, die zich tegen mijn wet verheffen, zullen naar de hel gaan, en eeuwiglijk verdoolt wezen. God heeft de nacht geſchapen, om te ruſten, en den dag om t'arbeiden. Hy is milt tegen zijn ſchepzelen; maar 't grootſte deel van 't Volk bedankt 'er hem niet af. God is uw Heer, Schepper van alles: daar is geen God, als hy. Hoe konnen de bozen laſteren? Dus laſteren de genen, die van Gods weldaden ondankbaar zijn. Hy heeft d'aarde voor u vaſt gemaakt, u met de hemelen bedekt, u gemaakt, en verrijkt. Hy is uw God en Heer. Gezegent zy God, de Heer van 't Heelal. Hy is 't, die u 't leven geeft, en beneemt. Daar is geen God, als

hy : weeſt hem gehoorzaam, en onderhoud zijn wet. Gelooft zy God, de Heer van 't Heelal, die u van ſlijk geſchapen heeft. Zeg tot d'ongelovigen: My is verboden d'afgoden, die gy aanbid, t'aanbidden. God heeft zijn eenheit aan my geleert Ik heb een bevel ontfangen van niemant, dan de Heer van 't Heelal, t'aanbidden; hy heeft u van ſtof en ſlijk, en van geronne bloet geſchapen Hy doet u kleine kinderen geboren worden, tot de jaren van jongelingſchap opklimmen, en tot de mannelijkheit en ouderdom geraken. Veel ſterven voor deze tijt; maar zy komen alle tot de tijt, die van hun nootlot geſtelt is. Gy zult miſſchien zijn eenheit bekennen. Hy is 't, die u leven en ſterven doet. Als hy iets wil, zegt hy: Zy, en 't is. Ziet gy niet dat de genen, die tegen zijn geboden twiſtreedenen, van zijn wet afwijken? De genen, die onze geboden verwerpen, en daar by 't geen, 't welk wy aan onze Profeten geboden hebben den menſch voor te draagen, zullen hun dolingen bekennen, als zy zich met de ketenen om hun hals, en met de boejen aan de voeten belaſt zien. Zy zullen in de hel geſleept en gebrant worden. Men zal dan zeggen: Waar zijn deze afgoden, die gy op aarde aangebeden hebt? Zy zullen antwoorden: Zy zijn van ons geweken; zeker, zy zijn machteloos. Dus verleid God d'ongelovigen tot hun verwarring. Men zal tot hen zeggen: Deze ſtraffen overkomen u, om dat gy zonder reden verwaant en hoogmoedig zijt geweeſt. Treed in deur de poorten van de hel, die de woning der verwaanden is, daar gy eeuwiglijk blijven zult. Heb gedult, en volhard; Gods woort is onfailbaar. Ik zal u een deel van 't geen, dat ik aan de menſchen beloof, vertonen: ik zal u doen ſterven; en gy zult hen alle vergadert zien, om geoordeelt te worden. Zeker, wy hebben Profeten voor u gezonden: wy hebben tot u van een deel onzer Apoſtelen geſproken; maar 't ander deel is niet aan u geopenbaart. De Profe-

ten

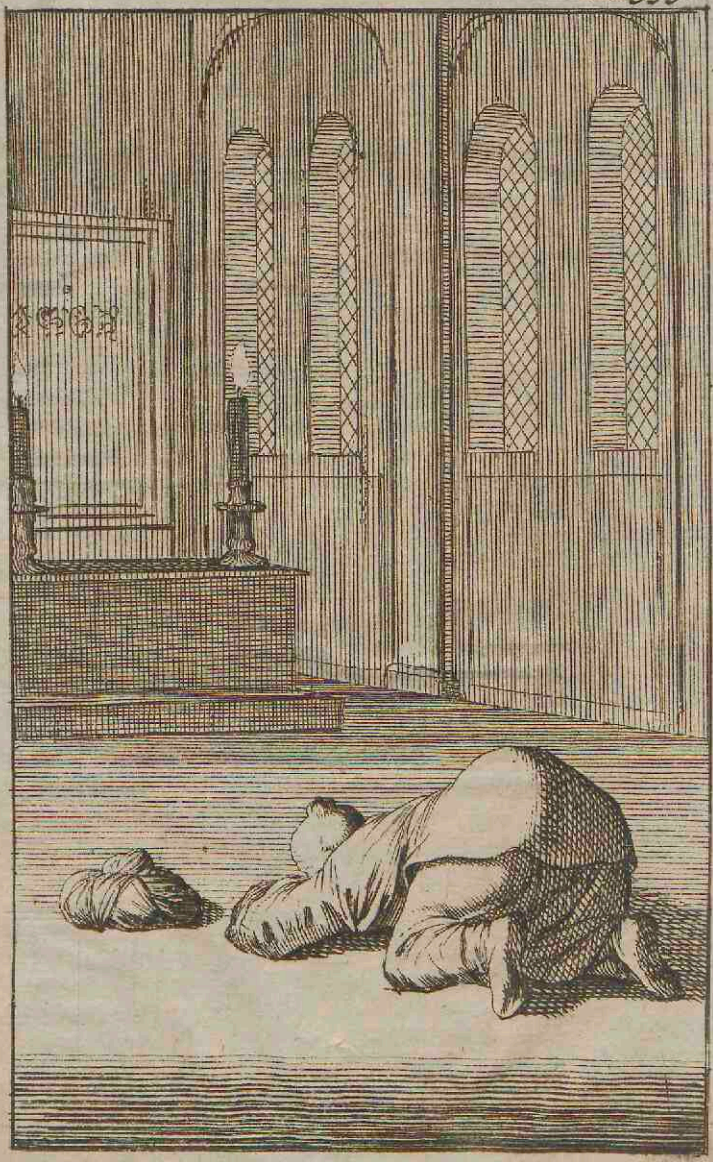

ten, en d'Apostelen konnen niets zonder Gods toelating verkondigen. Hy straft de bozen als hy wil. Hy zal de verschillen, die tusschen hen, en de Profeten zyn, oordeelen, en d'ongelovigen verdelgen. God heeft de beesten tot uw gebruik geschapen: gy eet 'er een deel af, en 't ander dient u, om te dragen; gy trekt 'er voordeel af. Zy dragen de last, gelyk ook de schepen, tot voordeel van uw koophandel. God openbaart zyn genaden aan u. Maar wat genaden? Zult gy hen verachten? Zullen d'ongelovigen niet het einde der gener aanmerken, die voor hen geweest hebben, en machtiger en rijker dan zy waren? Hun schatten hebben hen niet beschut. Zy dreven de spot met de Profeten en Apostelen, die hen preekten. Maar zy hebben eindelijk de straffen, die zy veracht hadden, gevoelt. Als zy de helsche pijnen zullen gevoelen, zo zullen zy zeggen: Wy geloven in een eenig God, en verzaken d'afgoden. Deze belijdenis des geloofs zal in de hel onnut aan hen wezen: zy zullen in de strengheit van Gods wet vallen, die tegen de genen onderhouden is, de welken voor hen geweest hebben. Alle d'ongelovigen zullen verdoemt worden.

't Hooftdeel van d'Aanbidding, begrypende vierënvyftig regels, te Mecha geschreven. 40.

Waarde Lezer, Galaldyn noemt dit het Hooftdeel der Aanbidding.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. D'Alkoran is van de Goedertiere en Barmhartige gezonden. Hy verklaart de goddelijke geheimenissen in d'Arabische taal aan de genen, die hen konnen begrypen. Hy boodschapt den goeden de geneuchten van 't Paradijs, en verkondigt den bozen de helsche pijnen. 't Grootste deel des werrelts wijkt echter af van 't geloof, en luistert niet naar uw woorden. Zy zeggen: Wy hebben een verhard hart, en konnen 't geen, dat gy aan ons verkondigt,

niet begrijpen. Onze oren zyn gestopt: wy zyn te verre van u, om 't geen, dat gy zegt, te horen. Onderhou gy uw wet; wy zullen naar d'onze leven. Zeg tot hen: Ik ben een mensch gelyk gy: uw God is een eenig God; weest hem gehoorzaam, en bid hem om vergiffenis van uw zonden. Ramp is over d'ongelovigen, die de Tienden niet betalen, en niet in de dag des Oordeels geloven. De gelovigen, die goede werken doen, zullen een oneindelyke vergelding genieten. Zeg tot hen: Hoe zult gy boos tegen de geen wezen, die d'aarde in twee dagen heeft geschapen? Hoe zult gy konnen zeggen dat hy een medegenoot heeft, die hem gelyk is? Hy is alleen Heer van 't Heelal. Hy heeft de bergen verheven, d'aarde gezegent, en aan yder lantschap zyn bezonderheden in vier dagen voor de genen, die zulks behoeven, gegeven. Hy is daar na ten hemel geklommen, die gelijk rook was, en zeide tot de hemel en aarde: Gy zult my of gewillig, of gedwongen gehoorzamen. Zy antwoorden: Heer, wy zullen uw geboden gehoorzaam wezen. Hy heeft in twee dagen zeven hemelen geschapen, en yder hemel naar zyn believen geschikt. Hy heeft hen met star en verciert, en bewaart hen voor des duivels boosheit. Dit is een uitwerking van zyn almachtigheit. Hy is almachtig, en weet alles. Indien d'ongelovigen van 't geloof afwijken, zo zeg tot hen: Ik heb u gedreigt, gelyk voormaals de donder de lieden van Aad en Temod gedaan heeft, toen de Profeten de wet der ware gelovigen aan hen leerden, te weten, niet, dan een eenig God, aan te bidden. Zy zeiden: Zo God onze wet had willen veranderen, hy zou engelen gezonden hebben, om ons te preken; wy geloven niet in uw zending. 't Volk van Aad verhovaardigde zich zonder reden op aarde, en zeide: Wie is machtiger, als wy? Aanmerkten zy niet dat de geen, die hen geschapen heeft machtiger en rijker is, dan zy? Zy hebben echter onze geboden veracht. Wy zonden tegen hen een koude en gewel-

Maandag en dingsdag Bezie Gelaldyn.

Donderdag en vrydag. Bezie Gelaldyn.

dige

dige wint in een rampzalige tijt, die hen op aarde ſchande en ſchaamte deé lijden, uit oorzaak van hun misdaden. Hy zal hen de helſche pijnen doen gevoelen, die veel groter, dan d'aarſche pijnen zyn; en zy zullen eewiglyk van beſcherming berooft wezen. Wy hebben aan Temods lieden de rechte weg geleert. Zy ſtelden de verblintheit boven 't licht, en de boosheit boven hun zaligheit. Zy wierden van de donder overvallen, en leden grote pijnen, uit oorzaak van hun zonden. Wy bewaarde niemant van hen, dan de gelovigen, die onze vrees voor ogen hadden. Gedenk aan de dag, in de welk Gods vyanden in de hel vergadert zullen worden. Zy zullen hun zaak voor hun rechter beweren, tot dat men tegen hen getuigt heeft, Hun oren, ogen en huit zullen getuigen van hun zonden wezen. Zy zullen tot hen zeggen: Waarom getuigt gy tegen ons? Zy zullen antwoorden: De geen die ons doet ſpreken, doet alles ſpreken. Hy is 't die u geſchapen heeft; gy zyt heden voor hem vergaderd om, geoordeelt te worden. Gy hebt u niet wel verbergt, toen gy hem vergramde; uw oren, ogen en huit zyn getuigen tegen u. Gy meende dat God uw zonden niet zou zien; dit was uw waan. Zeker, hy zal u ſtraffen; en gy zult in 't getal der verlore lieden zyn. Volhard, en heb gedult. 't Helſche vuur zal hun woning wezen. Zy zullen in de vlamme God niet konnen behagen. Wy hebben hen tot medemakkers de duivels gegeven, die hen de zonde aangenaam hebben doen vinden. Gods woort zal tegen hen vervult worden, gelyk het tegen de genen vervult wierd, die voor hen zyn geweeſt, zo van menſchen, als van duivels, die verdoemt zyn. D'ongelovigen zeiden: Luiſtert niet naar deze Alkoran: hy is vol doling: gy zult misſchien verleid worden. Ik zal hen ſtrenge pijnen doen lijden, en hen voor hun verdienſten ſtraffen; zodanig is de vergelding van Gods vyanden. Zy zullen eeuwiglijk in 't helſche vuur blijven, om dat zy zyn geboden verachten. De bozen zullen in de

dag des oordeels zeggen: Heer, vertoon aan ons de duivelen, en de menschen, die ons verleid hebben. Wy zullen hen met voeten treden, en in 't diep van de hel storten. De genen, die Gods wet beleden, en zyn geboden gehoorzaamt hebben, zullen van d'engelen gezocht worden, en in deze dag vry van vrees en lijden zyn. Zy zullen tot hen zeggen: Verblijd u in 't Paradys, dat voor u bereid is; gy zult 'er alle de vernoegingen, die gy wenschen kónt, vinden; zy zyn door de Goedertiere en Barmhartige voor u bereid. Daar is niets beter, als God te bidden, goede werken te doen, en zyn eenheit te belijden. Het goet en quaat is niet gelyk: verdrijf het quaat door uw goede werken. Daar is een zeer grote haat tusschen 't geloof en de goddeloosheit. 't Geloof is den genen gegeven, die volharden in wel te doen, en aan de genen, die met Gods genade begaaft zyn. De duivel zal u bekoren, maar verzoek by stant van God. Hy hoort en weet alles. De nacht, de dag, de zon, en de maan zyn tekenen van zyn almachtigheit. Aanbid niet de zon, en de maan, maar aanbid God, die hen geschapen heeft. Indien d'ongelovigen tegen 't geloof opstaan, zo laten echter d'Engelen, die in 't Paradys zyn, niet de heerlykheit van zyn goddelyke Majesteit, by dag en nacht, zonder ophouden, te verheffen. 't Is een bewys van zyn almachtigheit dat men d'aarde droog en dor ziet; en dat men haar van gedaante ziet veranderen, en groen worden, als zy van de regen besproeit is. De geen, die de planten weêr doet leven, is de geen, die alles doet leven en sterven: hy is almachtig. De genen, die van ons afwyken, konnen zich niet voor ons verbergen. Zal de geen die in 't helsche vuur gestort word, beter gehuist vest wezen dan de geen, die in de dag des Oordeels behouden word? Doet het geen, dat gy begeert: uw Heer ziet alle uw werken. Ik zal de genen straffen, die d'Alkoran loghenen: 't is een dierbaar boek, dat van d'oude en nieuwe geschriften bevestigt word: het is van wegen de Heerlijke en Barmhertige gezonden. Men zal tot u niets anders

zeg-

zeggen, dan 't geen, dat tot de Profeten, die voor u zyn geweest, gezegt is. Uw Heer is barmhartig en rechtvaardig. Indien wy d'Alkoran aan een Profeet, een Arabier van geboorte, in de Persiaansche taal gezonden hadden, zo zouden de bozen zeggen dat de goddelijke geheimenissen niet wel verklaart waren. Zeg tot hen: Hy is de geleide der gelovigen, en een hulpmiddel voor hun onweetentheit. D'ongelovigen hebben gestopte oren; zy zyn blint, en horen gelijk de genen die van al te verre geroepen worden. Zeker, wy hebben 't boek en de wet aan Moises gegeven: d'ongelovigen hebben 'er af getwijfelt; maar indien uw Heer niet gezegt had dat hy hun straf tot aan de dag des Oordeels uitstellen zou, zo zou hy hen alreê in deze werrelt gestraft hebben, om dat zy van de waarheit twijfelen. De geen, die goet doet, zal goet vinden; en 't quaat, 't welk de mensch doet zal tegen hem zyn. Uw Heer doet zyn schepselen geen onrecht aan. Niemant weet de dag des Oordeels, als hy. Daar komen geen vruchten noch bloemen uit d'aarde, en de vrou ontfangt noch baart niet, dan door zyn toelating. Gedenk aan die dag, in de welk uw Heer d'afgodendienaars zal roepen, en aan hen vragen waar hun afgoden zyn. Zy zullen zeggen: Heer, wy kennen uw eenheit; niemant onder ons zal namaals deze valsche goden aanbidden. De genen, die een eenig God aangebeden hebben, zyn verre van d'afgodendienaers, de welken weten dat de straf van hun zonden onfailbaar is. De mensch houd nimmer op van goederen te begeeren, en van zich te quellen, als hem eenig quaat overkomt. Indien wy hem, na zyn quelling, eenig goet geven, zo zegt hy dat hy 't voorzien heeft, en denkt niet op de komst van de dag des Oordeels. Indien hy zich bekeert, zo zal uw Heer de deur van 't Paradys voor hem openen. Ik zal den bozen hun boosheit doen bekennen, en hen zeer strengelijk straffen. Als wy goederen aan de mensch geven, zo volgt hy zyn afgodery en zonde; en als hy van druk getroffen word, zo vloeit hy over in 't gebed. Zeg tot

hen: Hebt gy niet bevonden dat d'Alkoran van God voortkoomt? gy hebt hem echter verworpen. Wie is bozer als de geen, die tegen de bekende waarheit ſtrijd. Ik zal myn wonderdaden tot aan d'uitterſte delen des hemels en der aarde, ja tot aan hen zelven aan hen vertonen, op dat zy de waarheit van d'Alkoran zouden kennen. Is 't then niet genoech dat uw Heer alles ziet? Zy zyn echter in twijfel van de verrijzenis, en van de verſchijning voor hem, om geoordeelt te worden. Zeker, God weet alles.

41. *'t Hooftdeel van de Raat, begrijpende drieënvyftig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de Goedertiere en barmhartige God. God is voorzichtig, wijs en heerlyk. Hy verſtaat alles: hy is almachtig. God heeft de zelve ingeevingen aan u gezonden, die hy aan de genen, de welken voor u geweeſt zijn, gezonden heeft. Hy is Almachtig, en wijs. Al 't geen, 't welk in de hemel en op d'aarde is, behoort hem toe. Hy is almachtig, en weet alles. De hemelen worden door zyn bevel geopent, en d'Engelen verheffen zyn heerlykheit, en verzoeken van hem vergiffenis voor de genen, die op aarde zyn. Hy is barmhertig. Hy ziet de genen, die d'afgoden aanroepen: hy kent hen alle; maar gy zyt niet hun beſchermer. Wy hebben u d'Alkoran in d'Arabiſche taal ingegeven, om den ſtedelingen van Mecha, en den genen, die omtrent deze ſtat wonen, te preken. Wy hebben u gezonden om de dag des Oordeels aan hen te verkondigen. Daar is niet aan te twijfelen dat een deel der menſchen zalig, en 't ander deel verdoemt zal zyn Indien God gewilt had, hy zou hen alle van een zelve godsdienſt hebben geſchapen. Hy bewijſt zijn genade aan de geen die 't hem goetdunkt. D'ongelovigen zullen van byſtant berooft wezen, om dat zy de beſcherming der afgoden hebben verzocht. God is de ware beſchermer der werelrs; hy verwekt de doden, en is almachtig. Hy zal eens alle de ſwarigheden oordeelen, en de twijfelingen, die gy van uw godsdienſt hebt, oploſſen. Hy is myn Heer: ik heb my aan

zyn

zyn goddelijke wil overgegeven. Hy heeft uw bruit van u zelven geſchapen. Hy ſchiep alle de dieren mannelijk en vrouwelijk, en deê u vermenigvuldigen. Daer is niets, dat hem gelijk is. Hy heeft de ſleutels der ſchatten des hemels, en der aerde, en beneemt en geeft het goet den geen, die 't hem goetdunkt. De wet, die ik aan Noah, Abraham, Moiſes, en aan Jeſus heb gegeven, is de gene, die ik u bevolen heb t'onderhouden, te weten in een enig God te geloven. D'ongelovigen grimmen als gy Gods eenheit aan hen verkondigt: hy leert haar aan de geen, die 't hem goetdunckt, en geleid de genen, die hem gehoorzamen, op de rechte weg. De bozen kennen een deel der ſtukken van zijn wet goet, en verwerpen 't ander deel, ſchoon zy kennis van zijn eenheit hebben; en dit uit nijt, die, tuſſchen hen gekomen is. Indien uw Heer niet te voren gezegt had dat hy hun ſtraffing tot aen de dag des Oordeels uitſtelt, hy zou alreê hen alle verdelgt hebben. Veel der gener, die na hen erfgenamen van de kennis der Schriften zijn, zullen van zijn wet twijffelen: maer volg de weg, die aan u bevolen is, en volg niet hun begeerlijkheden. Zeg tot hen: Ik geloof in 't boek, 't welk van God gezonden is. Ik heb bevel ontfangen, om aan u te verkondigen dat God uw en onze Heer is: Gy zult uw, en wy onze werken verantwoorden. 't Is niet nootzakelijk dat wy onder ons twiſtreedenen: God zal ons eens in zijn tegenwoordigheit vergaderen, om onze verſchillen t'oordelen; hy is onze toevlucht. De geenen, die tegen 't geloof twiſtreedenen, na dat zy de waerheit bekent hebben, zijn zonder reden. Hun bewijsreeden zullen onnut by God wezen: zy zullen 't voorwerp van zijn gramſchap zijn; en zeer grote pijnen lijden. God heeft d'Alkoran, met de waerheit, en de ſchael, gezonden. Hy zal u niet onderwijzen wanneer de dag des Oordeels zal wezen. De genen, die niet daar aan gelooven, vragen wanneer hy komen zal; en de genen, die daer in

geloven, vrezen voor zijn koomst, en weten dat hy zeker is. De genen, die 'er af twijffelen, zijn van de rechte weg afgedwaalt. God is barmhartig aan zijn volk: hy verrijckt de geen, die 't hem goetdunkt. Hy is ſtrek en almachtig: hy vermeerdert de jonſten der gener, die begerig naer de goederen des hemels zijn. Hy geeft de goederen van d'aarde aen de geen, die hem bemint, en berooft hem van de goederen des hemels. Zijn 'er bozen onder de menſchen, die hen een valſche Godtsdienſt, van God verboden, leren? God heeft haer niet aan hen geleert: indien hy hun ſtraffing niet tot aan de dag des Oordeels uitgeſtelt had, hy zou hen alreé verdelgt hebben. Zy zullen eindelijk ſtrenge pijnen gevoelen, Gy zult zien dat zy voor hun bedrijf bevreeſt zijn, en dat zy naer hun verdienſten geſtraft worden. Maer de gelovigen, die goede werken doen, zullen de genuchten van 't Paradijs genieten, daer zy al 't geen, dat zy begeren, zullen vinden: dit is Gods grote genade; en dit is 't geen, 't welk hy den gelovigen, die gelooft, en goede werken gedaen hebben, geboodſchapt heeft. Zeg tot hen: Ik eiſch van u geen andere vergelding van de moeite, die ik doe met tot u te preken, dan mijn mageu te beminnen. De geen, die enig goet werk doet, zal daer af vergolden worden. God is barmhartig; en de goede werken zyn hem aengenaam Zullen zy zeggen dat gy God gelaſtert hebt? God zal, zo hy wil, u beletten deze woorden te horen, of hy zal 't gedult in uw hart indrukken. Hy wiſcht de leugen uit, en beveſtigt de waerheit door zyn woorden. Hy weet al 't geen, dat in 't hart der menſchen is; hy ſchept behaagen in de bekering zijner ſchepſelen: hy vergeeft hen hun zonden, en weet al 't geen, dat zy doen. Hy verhoort de gebeden der gelovigen, die goede werken doen, en vermeerdert zyn genade over hen: maar d'ongelovigen zullen de ſtrengheden der eeuwige pijnen gevoelen. Indien God alle zyn ſchepſelen even rijk had gemaakt, zo

zou-

zouden zy op aarde in verwarring zyn geweeſt. Hy maakt de geen rijck, die 't hem goetdunkt. Hy ziet en weet alles. Hy zend regen, als de menſchen van zijn genade wanhopen. Hy is een beſcherm̃er der gelovigen; en men is eeuwighlijck lof aan hem ſchuldig. De ſchepping der hemelen, en der aarde, en van al 't geen, dat zich tuſſchen hen beweegt, is een teken van zyn almachtigheit. Indien u quaat overkomt, zo gelooft dat gy 't verdient hebt: hy vergeeft u echter veel dingen. Gy kont zyn ſtraf niet op aarde ſchuwen; niemant kan u tegen hem beſchutten. 't Sware ſchip, 't welk op 't water zwerft, is een bewijs van zyn almachtigheit by de genen, die in zyn wet volſtandig, en van zyn weldaden dankbaar zyn. Hy zal de bozen van hun zonden beſtraffen, en veel daar af vergeven. De genen, die tegen zyn geboden twiſtreedenen, konnen hun ſtraf ontgaan. De goederen, die gy bezit, zijn goederen der aarde: maar de goederen, die God aan de genen, die in hem betrouwen, geven zal, zullen eeuwig zyn. De genen, die van de dodelijke zonden afwijken, die berou over der zelver bedryf hebben, die van God verzoeken verhoort te worden en in hun gebeden volharden, de geenen, die raet vragen, en zich met malkander van 't geen, dat zy doen zullen, beraden, die een deel van 't goet, 't welk God aan hem gegeven heeft, in goede werken beſteden, in hun lyden byſtant van hem verzoeken, de genen, die goet, en de genen, die quaat doen, zullen naar hun werken vergolden en geſtraft worden. God bemint niet d'ongelovigen. Gy hebt geen vermogen over de genen, die in hun lyden byſtant van hem verzoeken, en zich bekeren. Uw macht ſtrekt zich over de genen, uit, die 't volk onrecht aandoen, en die op aarde de geboden van zyn goddelijke Majeſteit ongehoorzaam zyn; zy zullen grote pijnen gevoelen. De genen, die in wel te doen volharden, en die hun naaſte vergeven, doen 't geen,

't welk

't welck God bevolen heeft. De geen, die van God verleid word, zal niemant vinden, die hem geleid. Gy zult d'ongelovigen zien vragen of men weêr in de werelt kan keren, als zy 't helsche vuur zullen zien. Gy zult hen met een uitterste vrees van een eeuwige schande zien vlieden; en zy zullen de hel dwarselings aanzien. De gelovigen zullen zien dat de bozen, die hun zielen verloren, en hun gezin verleid hebben, en dat alle goddelozen eeuwiglyk verdoemt zullen wezen: niemant zal hen konnen beschutten; en de geen, die van God verleid word, zal de rechte weg niet vinden. Zeg tot hen: Verzoekt vergiffenis van God, eer de dag koomt, in de welk gy geen weg zult vinden, om weêr in de werelt te keren, noch geen ontschuldiging voor uw zonden. Indien zy ongehoorzaam zyn, wy hebben u niet gezonden om hun beschermer te wrzen; gy zyt niet gezonden, dan om hen te preken. Als wy enige voorspoet aan de mensch geven, verblyd hy zich daar over, en als hem enig lyden overkoomt, is hy ondankbaar in de weldaat van zyn Heer, Koning der hemelen, en der aarde. God geeft kinderen, zonen en dochters, aan de geen, die 't hem goetdunkt: hy maakt de genen onvruchtbaar, die 't hem goetdunkt. Hy weet alles, en is almachtig. Hy spreekt niet tot de mensch, dan door inblazing, en door gelykenis, zonder gezien te worden. Hy zend zyn Profeten en Apostelen, den welken hy 't geen in geeft, dat hem goetdunkt. Hy weet alles, en is almachtig. Wy hebben dus onze geest aan u gezonden, om onze geboden aan u te leeren. Gy wist te vooren niet het geen, dat in d'Alkoran geschreven is, noch de geheimenissen van 't geloof. wy hebben hem aen u gezonden, om aan de werelt tot een licht te dienen. Ik zal de geen, die my goetdunkt, op de weg der zaligheit, en op de weg des Heren geleiden, van de welk 't al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, toekoomt, en die alles naar zyn believen schikt.

't Hooft-

't Hooft der Verſiering, begrijpende negenëntachtig regels, te Mecha geſchreven. 42

Ekteri noemt dit het Hooftdeel van 't Gout.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is voorzichtig en wys. Ik zweer by 't boek, 't welk leert wel te doen, en dat wy in d'Arabiſche taal hebben gezonden. Gy zult miſſchien d'Alkoran verſtaan? hy is ons oorſpronkelijk boek, dat grootächtbaar is, en geheimeniſſen in zich begrypt, geſchreven. Zal ik, zo gy boos zijt, het boek der zaligheit voor u verbergen? Hoe veel Profeten en Apoſtelen hebben wy in de voorgaande eeuwen gezonden, die van d'ongelovigen veracht wierden? Maar wy hebben de machtigſten onder hen verdelgt; en zy zijn alle in de ſtraf van hun voorgangers gevallen. Zo gy hen vraagt wie de hemel en d'aarde geſchapen heeft, zy zullen zeggen dat het d'Almachtige is, die alles weet. Wie heeft d'aarde onder u uitgeſtrekt? wie heeft de wegen opgegerecht, om u te geleiden? 't Is God, hy doet in uw noot de regen van de hemel vallen, en de dode, dorre en droge velden daar door weêr levendig worden: Zo zullen de doden ook uit de graven komen. Hy is 't, die al 't geen, 't welk in de werelt van verſcheide aart en geſlacht is, en de ſchepen en beeſten, om u te dragen, geſchapen heeft. Gedenk aan de genade van uw Heer. Zegt: Gelooft zy de geen, die ons deze dingen geſchapen heeft: wy hadden geen vermogen van hen te ſcheppen. Zy zullen alle weêr voor de Heer verſchynen, om geoordeelt te worden. D'ongelovigen hebben God in veel delen gedeelt. Zeker, de geen, die zegt dat 'er veel goden zijn, is een goddeloze. Heeft hy u bevolen te zeggen dat d'engelen, die hy geſchapen heeft zijn dogters zijn, dewyl hy zonen aan u geeft? Als men enige ongelovige boodſchapt dat hem een dochter geboren

ren is, zo heeft hy zyn genoegen niet, (hy begeerde een zoon te hebben.) Zullen zy zeggen dat God zich opſmokt, en verçieringen neemt, om zich gelijk hun afgoden, te verçieren? 't Is een openbare doling. Zy zeggen dat d'Engelen, die God aanbidden, dochters van zyn goddelyke Majeſteit zyn. Ik zal 't geen, 't welk zy zeggen, opſchrijven, en in de dag des Oordeels rekening van hun redenen van hen eiſchen. Zy zeiden: Zo God gewilt had, wy zouden d'Engelen niet aengebeden hebben. Zy weten niet wat zy zeggen, en laſteren God zonder zulks te weten. Onderhouden zy enige Schrift, die voormaals aan hen geleert is? In tegendeel, zy zeggen dat hun vaders dus leefden, en dat zy hun voetſtappen volgen. Zy hebben desgelyks tot alle de Profeten, die wy aan hem gezonden hebben, gezegt. Toen gy tot hen zeide dat zy 't geen, 't welk in d'Alkoran begrepen is, zouden onderhouden. en d'afgoden, die van hun vaders aangebeden waren, verlaten, antwoordden zy, dat zy niet in u, noch in uw zending geloofden. Maar wy hebben ons aan hen gewroken. Aanmerk hoedanig 't einde der laſteraars is. Gedenck dat Abraham tot zyn vaders, en tot de zynen zeide: Ik ben onſchuldig van de zonden, die gy bedryft, met d'afgoden aan te bidden. Ik aanbid alleen de geen, die my geſchapen heeft. Hy zal my op de weg der zaligheit geleiden, hy heeft zyn woorden aan de nakomelingen nagelaten. D'ongelovigen zullen zich miſſchien bekeren. Ik heb voormaals de ſtraffing der afgodendienaars uitgeſtelt, tot dat zy de waarheit hadden geleert, en een Profeet tot hen gekomen was, om hen t'onderwyzen. Toen hy de waarheit aan hen verkondigde, zeiden zy dat het niet anders, dan tovery was, en dat zy 't niet geloven zouden. Indien d'Alkoran aan een man, Heer en Meeſter van twee ſteden of dorpen, gezonden was, zy zouden hem geacht en aengenomen hebben. Willen zy Gods jonſten naar hun zin ſchikken? Hy heeft de goederen des werel-

Dit is Olid bin Magui-the, en Arowa bin Maſ-woud, aan

relts onder de menſchen gedeelt: ſommigen zyn hoger verheven; en zy ſpotten met malkander. Maar Gods barmhartigheit is vorderlijker, dan de goederen van d'aarde, die zy ophopen. Schoon al 't volk niet geheel van een zelve godsdienſt is, zo geven wy echter aan d'ongelovigen huizen, met zolderingen, die met zilver, met koſtelijke trappen, met deuren, en met bedden van gout en zilver verciert zyn. Deze dingen zijn rijckdommen van d'aarde: maar het Paradys is voor de genen, die vroom zyn. Ik zal de genen die de wet van de Barmhartige verwerpen, met de duive en doen aſſtorten: de duivelen zullen hun makkers zyn; zy zullen hen van de wet der zaligheit afleiden, zonder dat zy 't weten. Als wy zullen komen de werrelt oordelen, zo zullen zy zeggen Och dat wy zo verre, als 't weſten van 't ooſten afgelegen is, van u geweeſt hadden! O wat gezelſchap voor u! Uw berou, en uw hoop is onnut. Gy hebt in gezelſchap ongelovig geweeſt; gy zult makkers in 't helſche vuur zyn. Zult gy de doven doen horen, en de blinden doen zien? Zult gy de genen geleiden, die verdolen willen? Indien zy ſterven eer zy op aarde geſtraft zyn, zo zal ik my in d'andere werrelt aan hen wreken. zal ik u, in u leven, de ſtraffing vertonen, die wy voor hen bereid hebben? wy konnen 't doen: maer doe gy alleenlyk 't geen, dat aan u geboden is. Gy zyt op de weg der zaligheit: leer hem aan de menſchen; men zal de rekening van uw zending van u eiſſchen. Ik zal den genen, die wy voormaals gezonden hebben, om 't volk t'onderwyzen, rekening van hun zending afeiſſchen. Wy zullen hen vragen of wy hen gebooden hebben een ander God, als ons, t'aanbidden. Wy hebben Moiſes aan Farao, en aen zijn dienaars gezonden: hy heeft onze wonderdaden aan hen vertoont, en onze geboden aan hen verkondigt. Hy zeide tot hen, dat hy een bode van de God des werrelts was: zy hebben 'er echter meê geſpot. Ik heb geen wonderdaden aan hen vertoont, die niet gro-

de welken d'Arabiers geloof gaven.

Bezie Kitabel tenvir.

ter zijn als de gene van Moiſes zuſter; en wy hebben hen geſtraft, uit oorzaak van hun ongelovigheit. Zy zeiden tot Moiſes: O tovenaar, bid uw Heer dat hy ons van deze qualen verloſt, en wy zullen ons bekeren. Toen zy daar af verloſt waren, deden zy tegen hun beloften; en Farao zeide tot zijn volk: Ben ik niet de Koning van Egypten? ſtroomt de vloet de Nyl niet onder mijn gehoorzaamheit? Bekent gy niet dat ik machtiger ben dan deze arme elendige Moiſes, die niet weet wat hy zegt? Geeft aan hem goude armbanden; wy zullen zien of d'Engelen, en de genen, die zijn lering volgen, getuigen van de waarheit zijner woorden zullen wezen. Hy verſchrikte ſijn onderſaten; en ſy gehoorzaamden hem, om dat zy ongelovig waren. Maar wy hebben ons aan hen gewroken, toen zy ons getergt hadden. Wy hebben hen ondergedompelt, en hen tot een voorbeelt aan de nakomelingen doen verſtrekken, gelijk de genen, die hen in boosheit voorgegaan waren. 't Volk wilde niet naar Marias zoon luiſteren; toen hy door gelijkenis tot hen ſprak. Zy zeiden: Onze goden zijn ons nutter, dan zijn leugenen, en zijn geſchillen. In tegendeel, zy waren zelven ſtribbelig. Hy is onze dienaar: Wy hebben onze genade aan hem gegeven, en hem met d'andere Profeten der kinderen van Iſraël gelijk geſchapen. Indien ik gewilt had, zo zou ik in uw plaats engelen op aarde geſchapen hebben. De koomſt van Jeſus. Marias zoon, zal een teken der zekerheit van de dag des Oordeels wezen; twijffel niet van deze dag. Hy zeide tot de menſchen: Volgt my, 't is de rechte weg: ziet toe dat de duivel u niet verleid; hy is uw openbare vyant. Ik kom om Gods geboden aan u te leren, om de twyffelingen op te loſſen, en de verſchillen, die onder u zijn, t'oordelen. Vreeſt God, en gehoorzaamt hem: hy is uw en en mijn Heer. Aanbid hem; 't is de regte weg 't Volk heeft van zijn lering getwyffelt; maar ramp zal over de bozen wezen. Zy zullen in de dag des Oordeels grote

Farao deet aan de misdadigen armbanden van vergult yzer, en halsbanden geven, en dee hen, tot hun oëer, deur de ſtat leiden Bezie Gelaldyn, en Kitabel tenoir.

grote pynen gevoelen. Zullen sy dese dag verwachten, om sich te bekeren? Hy sal hen overvallen; en sy kennen hem niet. Zy sullen in dese dag malkanders vyanden wesen. God sal tot de vromen seggen: Weest niet bevreest; gy sult heden geen lyden gevoelen. De gelovigen, die myn geboden gehoorsaamt hebben, zullen in 't Paradys treden; gy en uw vrouwen sult u daar verblyden. Gy sult uit koppen van syn gout drinken, en daar al 't geen vinden, dat gy begeert, en al 't geen krijgen, dat de ziel vernoegen, en d'ogen verblyden kan, en eeuwiglyk in d'opperste gelukzaligheit blyven. Ziet daar het Paradys, 't welk gy door uw goed leven verkregen hebt. Het is van overvloet van vruchten verzien, die gy met vernoeging eten sult; en de boosen sullen eeuwiglijk in 't helsche vuur blyven: sy sullen nooit verlichting in hun elenden gevoelen, en van wanhoop stom wesen. Wy doen hen geen ongelijk aan; sy verongelyken sich selven door hun ongehoorsaamheit. Zy sullen d'overste van 't vuur vragen: Zal uw Heer ons nimmer van dese pyn verlossen? Hy sal aan hen antwoorden: Gy sult'er eeuwiglyk inblyven. Wy hebben de waarheit aan de menschen geleert; maar 't grootste deel heeft haar niet willen geloven. De boosen sijn tegen u, en wy tegen hen aangespannen. Menen sy dat ik hun geheimenis, en al 't geen, dat sy seggen, niet weet? D'Engelen, onse boden, houden rekening daaraf. Zeg tot hen: zo God een kint had, wie souden wy d'eerste aenbidden? Gelooft sy God, de Koning der hemelen, en der aarde. De saak is niet gelijk d'ongelovigen haar vertellen. Laat hen in hun boosheit wentelen Laat hen lachen en boerten, tot dat sy aan de dag van hun straffing komen. Een enig God moet in de hemel en op d'aarde aangebeden zijn; hy is seer wys, en weet alles. Gelooft zy de geen, aan de welk het Koninkryk der hemelen, en der aarde, en al 't geen, dat tusschen beide is, toebehoort. Hy weet d'uur, en de dag, in de welk alle de werelt voor hem vergaderen zal, om

geoordeelt te worden. D'afgoden, die van d'ongelovigen aangebeden worden zullen niet voor hen konnen ſpreken. De goeden ſpreken voor de genen, die kennis van de waarheit hebben. Zo gy den menſchen vraagt wie hen geſchapen heeft, zy zullen zeggen dat het God is. Hoe konnen zy dan van zyn geboden afwijken? Heer, dit volk is ongelovig: Wijk uit hun gezelſchap. Zy zullen eindelyk, maar te ſpade, hun dolingen bekennen.

43. *'t Hooftdeel van de Rook, begrijpende negenënvyftig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is voorzichtig en wys. Ik zweer by 't boek, 't welk het goet van 't quaat onderſcheit, dat wy in de nacht der zegening hebben gezonden, om aan 't volk de helſche pijnen te verkondigen. Dit boek verklaart onze geboden, en al 't geen, dat wy voormaals aan de Profeten bevolen hebben, 't is een bezondere genade van uw Heer, die alles hoort en weet: Hy is de Heer des hemels, en der aarde, en van al 't geen, dat tuſſchen beiden is, gelooft in zijn almachtigheit. Daar is geen God, als hy. Hy geeft het leven, en de doot aan de geen die 't hem goetdunkt. Hy is uw Heer, de Heer uwer vaderen, en uwer voorgangers. De bozen ſpotten met deze redenen: maar de dag des Oordeels verwacht hen. In deze dag zal de hemel rook ſchijnen, die d'aarde zal bedekken. In deze dag zal 't volk zeggen: Ziet hier droeve pijnen; Heer, verlos ons van deze elenden; wy geloven in uw wet. Hun bekering zal onnut wezen, om dat zy, toen de Profeet tot hen preekte, met zyn woorde, ſpotten, en zeide dat hy een dwaas meeſter was: en als zy op aarde verquikt wierden, zyn zy weêr tot hun boosheit gekeert. Gedenk aan de dag, in de welk zy verwonnen, en door gewelt gevangen wierden, en in de welk wy ons aan hun boosheit gewroken hebben. Wy hebben voormaals Faraos volk beproeft. Myn welbeminde Profeet heeft

myn

myn geboden aan hen verkondigt, en gezegt: koomt, volgt my, ô Gods dienaars. Ik ben een getrou Bode van zyn goddelyke Majesteit. Verheft u niet tegen zyn wet: ik zal zyn geboden aan u leren. Hy zal my van uw gramschap beschutten, en bewaren van gesteenigt te worden. Indien gy my niet wilt geloven, zo wykt van my. Hy bad zyn Heer toen hy bekende dat dit volk ongelovig en boos was. God zeide tot hem: Vertrek in deze nacht uit de stat, met mijn dienaars. Indien Faraos lieden u vervolgen, zo treed in de zee deur een brede en ruime weg uw vyanden, die u volgen, zullen verdrenken. Hoe veel tuinen, springbronnen en aangename plaatsen, daar zy hun vermaak schepten, hebben zy verlaten? Zy zyn, met alle hun schatten, in de macht van een ander gevallen; en niemant heeft hen beweent; noch in hemel, noch op aarde. Zy verwachten deze straffing niet. Wy hebben de kinderen van Israël van de dwinglandy van Farao, die machtig, en een groot zondaar was, verlost. Wy hebben door onze zekere wetenschap hen onder alle de werrelt verkozen, en door onze wonderdaden en geboden beproeft. De bozen zeggen: Wy zullen sterven, en niet weêr opgewekt worden. Indien de verryzenis waarachtig is, zo doe onze vaders verryzen, om de waarheit uwer woorden te doen blyken. Zyn zy machtiger, dan de genen, die voor hen geweest zyn, de welken wy om hun boosheit verdelgt hebben? Wy hebben de hemel en d'aarde, en 't geen, dat tusschen beide is, niet vergeefs geschapen: Wy hebben hen tot zekere tekenen van onze eenheit geschapen; maar 't grootste deel des werelts weet het niet. De dag des Oordeels is de tijt, tot hun straffing gestelt. In deze dag zal niemant zyn naaste, noch zyn maagschap, noch zyn vrient konnen beschutten. Niemant, dan de genen, aan de welken God zyn barmhartigheit zal bewijzen, zullen beschut worden. Hy is almachtig en barmhartig. De vrucht van de helsche boom, Zakon genoemt, zal tot voedsel aan de bozen dienen. Hy zal

gelyk pek, en gelijk water in hun buik koken. Men zal roepen; vat de bozen, sleept hen in 't helsche vuur, en stort alderhande pijnen op hun hoofden. Men zal tot hen seggen: Smaakt de helsche pijnen. Gy gelooft dat gy d'almachtigen, en de dierbaren op aarde waart: Ziet daar de straf, van de welken gy getwijffelt hebt. De vromen zullen in geneughelyke plaatsen, en in tuinen, met springbronnen verçiert, wesen. Zy sullen met purper gekleet syn, en malkander van aangezicht sien. Wy zullen hen met reine en suivere vrouwen, die seer schone ogen hebben, vergaderen. Zy sullen lekkere en smakelijke vruchten van alle tijden hebben. Zy sullen daar nimmer sterven, en door de besondere genade van uw Heer van vrees verloost wesen. Zie daar d'opperste zaligheit. Zeker, wy hebben d'Alkoran in uw taal gezonden, d'Arabiers zullen hem misschien verstaan. Zy wenschen naar uw ondergang: Maar volhard, en verwacht de tijt van de straffing hunner misdaden.

42. *'t Hoofdeel van de Kniebuiging, begrypende negenenvijftig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is zeer voorzichtig en wys. Dit boek is van d'Almachtige en wijse gesonden. De hemelen, en d'aarde sijn seer sekere tekenen van zyn eenheit by de genen, die in zyn wet geloven. Uw schepping, en de schepping aller dieren zyn tekenen van zyn grootheit by de genen, die zyn vrees voor ogen hebben. 't Onderscheit van de nacht en dag, de regen, die hy van de hemel zend, om d'aarde haar vruchten te doen voortbrengen, en om haar na haar doot te doen opwekken, en de verscheidentheit der winden zijn tekenen van zyn almachtigheit by de genen, die 't weten te begrypen. Ik vertel u Gods wonderen met waarheit. In wie sullen d'ongelovigen geloven, so sy niet 't woort van zyn Goddelijke Majesteit geloven? Ramp is over de genen, die Gods geboden

horen,

en hoogmoedig worden, als of zy hen niet gehoort hadden. Verkondig aan zodanige lieden dat sy de strengheden van oneindige pijnen zullen lijden. Zy spotten met het goloof, als men daar af tot hen spreekt. Zeker, zy sullen in 't helsche vuur gestraft worden. Hun rijkdommen, en d'afgoden, die zy aanbidden, zullen hen niet konnen beschutten: Zy zullen eeuwiglijk verdoemt wezen. Dit boek geleid het volk op de weg der zaligheit. De genen, die niet in Gods wet geloven, zullen d'uitwerkingen van zijn gramschap gevoelen. Hy heeft de zeen geschapen, die de schepen, tot voordeel van uw koophandel, dragen. Gy zult misschien van deze genade dankbaar syn. Hy heeft al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, voor u geschapen: 't is een teken van sijn goetheit voor de genen, die 't aanmerken. Zeg tot de genen, die in de wet der zaligheit geloven, dat sy den genen vergeven, die Gods vrees niet voor ogen hebben. God zal hen naar hun verdiensten straffen. De geen, die goet doet, sal goet vinden. Gy zult voor zyn goddelijke Majesteit vergaderen, om geoordeelt te worden. Zeker, wy hebben de Schrift, en onse geboden aan de kinderen van Israël geleert, en hen in de wetenschap onderwesen, en de genade van voorsegging gegeven. Wy hebben hen met alderhande goederen verrijkt, en boven de gehele werrelt gestelt. Wy hebben onze wet aan hen geleert; en niemant heeft tegen onze geboden getwistreedent, dan de genen, die 'er kennis af hadden, dit uit nijt, die tusschen hen gekomen is. Maar uw Heer zal in de dag des Oordeels hun verschillen oordelen. Wy hebben onze wet aan hen geleert, onderhou haar, en volg niet de begeerlijkheden der onweetenden: zy konnen u niet van d'eeuwige pijnen bevrijden. D'ongelovigen gehoorzamen malkander, en de ware gelovigen gehoorzamen God. Dit boek is 't licht des werrelts: het geleid de genen, die in zijn goddelijke Majesteit geloven, op de weg der zaligheit, en tot Gods barmhartigheit. Menen

de bozen in hun leven, en na hun doot gelijk de goeden gehandelt, en niet geoordeelt te worden? God heeft de hemel, en d'aarde, tot bewijs van zyn macht, geschapen. Hy zal yder naar zyn werken oordelen, en niemant ongelyk aandoen. Aanmerk hoe zy 't geen aanbidden, 't welk hen in de verbeelding koomt. God heeft hen van zyn zekere kennis afgeleid, hen doof gemaakt, hun hart verhard, en hen verblind. Wie zal hen geleiden, zo God hen verleid? aanmerken zy 't niet? Zy zeggen: Onze verrijzenis zal gelyk het leven van deze werrelt wezen: sommigen sterven, en anderen worden geboren; de lange jaren doen ons sterven. Zy weten niet wat zy zeggen, en spreken alleenlyk door waan. Als men tot hen preekt, zo hebben zy niet anders te zeggen, dan; Doe onze vaders verryzen, zo 't geen, dat gy zegt, waarachtig is. Zeg tot hen: God doet u leven en sterven, en zal u in de dag des Oordeels vergaderen: daar is niet aan te twijfelen, maar 't grootste deel van 't volk weet het niet. God is Koning der hemelen, en der aarde, en van de dag des Oordeels. Hy zal in deze dag d'ongelovigen vergaderen. Gy zult alle aanhangen en godsdiensten voor hem op hun kniejen vergadert zien: yder aanhang zal haar zonden in een bezonder boek geschreven zien; en zy zullen alle naar hun verdiensten gestraft worden. Men sal tot hen zeggen: Ziet daar dit boek, 't welk tegen u spreekt; wy hebben 't geen, dat gy gedaan hebt, naaukeurigly opgeschreven. God sal zyn barmhartigheit aan de vromen bewijzen; dit is d'opperste gelukzaligheit. Men sal tot de bozen zggen: Heeft men Gods geboden niet aan u verkondigt? Gy hebt u verhovaardigt, en zyt ongelovig geweest toen men tot u seide dat Gods beloften, en de dag des Oordeels ontwyffelbaar waren. Gy seide dat het niets dan waan was, en dat gy 't niet geloofde. Zy zullen eindelyk hun sonde bekennen, en de pijnen, die sy veracht hebben, gevoelen. God sal in de dag des Oordeels tot hen zeggen; Ik heb u heden ver-

ge-

geten, gelyk gy de koomst van deze dag vergeten hebt. 't Helsche vuur zal uw woning wezen; niemant zal u daar af bevrijden, om dat gy met myn wet gespot, en u op de goederen van d'aarde verhovaardigt hebt. Zy zullen nimmer uit deze gloet komen, en zich niet konnen bekeren. Men is lof aan God schuldig, die een Heer der hemelen, en der aarde is. Men is in alle plaatsen lof aan hem schuldig. Hy is almachtig en wijs.

't Hooftdeel van Hekaf, begrijpende vyfendartig regels, te Mecha geschreven. 45.

Hekaf in een dal in 't lant van Liemen, op de grensen van Arabien. Besie Gelaldyn en 't boek, Kitabel tenoir genoemt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God is zeer voorzichtig, en zeer wys. Dit boek is van d'Almachtige en wyse gesonden. Wy hebben de hemelen en d'aarde, en 't geen, dat tusschen beide is, tot bewys van onse eenheit en almachtigheit geschapen, en aan yder ding een juiste en bepaalde tijt gestelt. Indien d'ongelovigen van 't geen, dat men aan hen verkondigt heeft, afwyken, so seg tot hen: Hebt gy d'afgoden aangemerkt, die gy aanbid? Toont my 't geen, dat sy op aarde geschapen hebben. Zyn sy Gods medegenoten in de schepping der hemelen? Brengt my een boek by, dat voor d'Alkoran van de hemel is gesonden, en 't welk, gelyk d'Alkoran 't geen begrypt, dat van de lering der gener, die voor ons geweest syn, overgebleven is; wy zullen zien of gy waarachtig syt. Wie is meer afgedwaalt, als de geen, die de dingen aanbid, de welke syn gebeden niet konnen verhoren, noch hem in de dag des Oordeels beschermen? In dese dag zullen d'ongelovigen malkanders vyanden wezen; en d'afgoden zullen de genen niet kennen, die hen aangebeden hebben. Toen sy d'Alkoran hoorden lezen, zeiden zy, dat hy de

waarheit in sich begreep, en toen men hen beval hem t'onderhouden, zeiden sy, dat hy niets; dan tovery, was. Zullen zy seggen dat gy hem verdicht hebt? Zeg tot hen: Indien ik hem verdicht heb, zo zult gy my niet van Gods straffing konnen bevrijden. Hy weet al 't geen, dat in dit boek is; 't is genoech dat hy 'er een getuig tusschen u en my af is: hy is goedertieren en barmhartig. Zeg tot hen: Ik ben niet d'eerste Profeet noch d'eerste Apostel, die van God gezonden is. Ik weet niet wat God van u, en van my bevelen zal: ik doe niets dan 't geen, dat hy my ingegeven heeft: en ik ben gezonden om de helsche pijnen te verkondigen. Hebt gy aangemerkt in welk een staat gy wezen zult, zo d'Alkoran van God gezonden is? Gy hebt hem verworpen: maar een der kinderen van Israël is getuig dat hy van Gods wegen gezonden is, en heeft in zyn goddelijke Majesteit gelooft. Gy zyt echter hovaardig geworden; God geleid de hovaardigen niet. D'ongelovigen zeggen tot de gelovigen, zo d'Alkoran iets goet was, gy zoud ons niet voorgaan in hem t'onderhouden: hy zal u niet op de weg der zaligheit geleiden; hy is niets, dan een oude fabel. Moises boek, dat voor heni gekomen is leert de rechte weg, en Gods wil. Zeg tot hen: d'Alkoran bevestigt de Schriften, die voormaals aan de genen, de welken voor ons geweest hebben, gezonden zyn. Hy is ind'Arabische taal: hy verkondigt de helsche pijnen aan d'ongelovigen, en boodschapt de vreuchden van 't Paradys aan de vromen. De genen, die geloven dat God hun Heer is, en hem gehoorzaamen, hebben niets te vrezen: zy zullen geen druk in de dag des Oordeels gevoelen; en zy zullen 't Paradys, tot vergelding van hun goede werken, genieten. Wy hebben aan de mensch bevolen vader en moeder t'eren, en hen goet te doen. Zyn moeder draagt hem met kommer, baart hem met pijn, zuigt hem dartig maanden lang, en draagt zorg voor hem tot dat hy zich zelf kan bestieren, en tot een bescheide ouderdom is gekomen. Hy zegt

dan:

dan: Heer, geef my in, dat ik dankbaar van de genade ben, die gy aan mijn vader, en aan my bewezen hebt: indien ik wel doe, 't zal u aangenaam wezen. Draagt zorg voor mijn geſlacht; ik vertrou op u, en wil uw geboden gehoorzamen. Hun gebed zal verhoort, en hun zonden zullen hen vergeven worden; en zy zullen de geneuchten van 't Paradys, dat voor de vromen bereid is, genieten. De geen, die onheuſchelyk tot zijn vader en moeder ſpreekt, en uit ſpot tegen hen zegt: Zult gy my noch eens, na mijn doot, ter werrelt brengen, en uit het graf doen te voorſchyn komen? daar zijn voormaals veel geſtorven die niet weêrgekeert zijn: zal van God geſtraft worden. Zijn vader en moeder zullen byſtant van zijn goddelijke Majeſteit verzoeken, en zeggen: Mijn kint, ramp is met u; geloof in God, en in de verryzenis: Gods woort is onfailbaar. Indien hy antwoord dat het niet, dan een oude fabel is, zo zal hy Gods ſtraf gevoelen. 't Woort van zijn goddelijke Majeſteit zal tegen hem volvoert worden, gelijk het tegen de genen volvoert wierd, die in de boosheit hem voorgegaan zijn. De duivelen zullen zo wel, als de menſchen, verdoemt wezen, doch naar verſcheide trappen van ſtraffingen. Hy zal hen naar hun verdienſten ſtraffen, en hen geen ongerechtigheit aandoen. Men zal tot de boſen, die van 't helſche vuur willen afwyken, zeggen: Gy hebt uw geluk verdreven, toen gy in de werrelt leefde. Men heeft uw ſtraf tot aan deze tyt uitgeſtelt. Gy ſult heden in dit vuur geſtraft worden, uit oorzaak van uw verwaantheit en miſdaden. Gedenk aan de broeder van Aad, die de helſche pijnen in 't dal Hekaf verkondigde. Zijn woorden wierden in zijn tyt verſtaan, en zijn tot aan de nakomelingen gekomen; te weten, aanbid niets, dan een enig God, indien gy anders doet, zo vrees ik de dag des Oordeels voor u. Zy antwoordden hem: Zyt gy gekomen om ons te beletten onze goden aan te bidden? Vertoon, zo gy waarachtig zijt, aan ons de pynen, die gy ons verkondigt.

Hy zeide: God weet in welke tyd hy u ſtraffen zal. Ik verkondig aan u het geen, 't welk my geboden is aan u te verkondigen: maar ik zie dat gy hardnekkig zyt. Toen zy een zwarte wolk zagen komen, die hun woonplaats naderde, zeiden zy: Ziet daar een wolk, die ons regen geven zal. In tegendeel, 't is de ſtraf, die gy verzocht hebt. Hy is vol van een geweldige wint, die u, door Gods bevel, verdelgen zal. Des morgens vond men de huizen leeg van hun inwoonders; zo ſtraft God de bozen. Gy bewoont de plaatſen, die zy bewoonden. Zy hadden harten, ogen en oren; maar hun harten, ogen en oren waren hen onnut. 't Quaat, 't welk zy verachthebben, is hen overgekomen toen zy verwaarloosden Gods geboden te gehoorzamen. Wy verdelgden al 't geen, dat omtrent Mecha is, en deden d'uitwerkingen van onze almachtigheit blyken: haar inwoonders zullen zich miſſchien bekeren. A'afgoden, die zy aanbaden, en de genen, aan de welken zy offerden, konden hen niet bewaren: in tegendeel, zy hebben hen verlaten, uit oorzaak van hun laſteringen. Gedenk dat wy aan u duivelen zonden, die d'Alkoran wilden horen lezen. Toen zy u hoorden, zeiden zy: Luiſtert, hy begint; en toen gy geëindigt had, zijn zy van daar met grote vrees weêrgekeert, en zeiden tot hun makkers: Wy hebben een boek horen lezen, het welk, na Moiſes boek, van de hemel gezonden is: het beveſtigt d'oude ſchriften, leert de waarheit, en geleid het volk op de weg der Zaligheit. O volk, hoort de geen, die u tot Gods wet, en tot d'onderhouding zijner geboden roept; gelooft in hem, God zal u uwe zonden vergeven, en u van de helſche pynen bevryden. De genen, die hem niet zullen horen, zullen de ſtraffing van hun misdaden niet ontgaan, en in de dag des Oordeels van beſcherming berooft wezen. Zodanige lieden zijn van de weg der zaligheit afgedwaalt. Aanmerken zy niet dat God, die de hemel, en d'aarde geſchapen heeft, geen moeite heeft gehad in hen te

ſchep-

ſcheppen? dat hy de dooten 't leven kan geven? en dat hy almachtig is? Gedenk aan de dag, in de welk d'ongelovigen van 't helſche vuur zullen willen wijken. Men zal tot hen zeggen: Zijn de pynen, die men aan u verkondigt heeft, niet waarachtig? Zy zullen ja Heer zeggen. Men zal dan weêr tot hen ſpreken: Smaakt dan de pynen, die gy door uw boosheit verdient hebt. Volhard, gelijk de Profeten, die voor u zyn geweeſt, volhard hebben. Weeſt niet ongeduldig om de ſtraf der ongelovigen te zien: zy zullen haar zien, als zy zullen verryzen, en geloven dat zy niet dan een uur in hun graven hebben geweeſt. Dit is 't geen, 't welk God gebied te verkondigen. Hy zal alleenlijk de genen verdelgen, die zijn geboden ongehoorzaam zijn.

't Hooft deel van de Strijt, begrijpende achtëntachtig regels, te Mecha geſchreven. 46.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De goede werken zijn ydel en onnut voor de bozen, en voor de genen, die hun naaſte beletten Gods wet te volgen. God vergeeft de zonden den genen, die in 't geen geloven, 't welk Mahomet verkondigt heeft. Dit is de waarheit zelve, die van zijn goddelijke Majeſteit voortkoomt. Maar d'ongelovigen hebben d'ydelheit gevolgt, en de gelovigen de waarheit, van de Heer gezonden, omhelſt. Dus ſpreekt God door gelijkenis tot het volk. Als gy d'ongelovigen in tijt van oorlog ontmoet, zo ſnyt hen de hals af, en dood hen, tot dat gy hen gevangen neemt: bind hen dan; daar na zult gy hen vryheit geven, of op losgelt ſtellen, tot dat hun aanhang de wapenen afgelegt heeft. Indien God wilde, hy zou, zonder te ſtryden, de verwinning aan u geven: maar hy wil u beproeven. Hy geleid de genen, die om de beſcherming van 't geloof gedoot zijn, in 't Paradys, en geeft aan hen zijn genade. O gy, die in God gelooft, indien gy Gods wet beſchermt, zo zal God u beſchermen. Hy zal uw treden beveſtigen, en d'ongelovigen

gen verdelgen, om dat zy zijn geboden hebben verácht; en hun werken zullen hen onnut wezen. Aanmerken zy niet hoedanig t'einde der bozen, die voor hen waren, heeft geweeſt, en dat God hen verdelgt heeft? Hy zal hen op gelijke wyze verdelgen, om dat hy de gelovigen beſchermt en d'ongelovigen van beſcherming berooft zijn. Hy doet de vromen in 't Paradys, in tuinen, daar veel vloeden vloejen, treden. De ſtraffing der bozen word ſomtijts in de werelt uitgeſtelt. Zy leven gelyk beeſten, maar 't helſche vuur is bereid, om hen te ſtraffen. Hoe veel ryker en ſterker ſteden hebben wy verdelgt, dan de genen, daar men u heeft doen uittrekken? ſy hebben geen beſcherming gevonden. Zijn de genen, die Gods wet omhelzen, met de genen gelijk, die hun begeerlijkheden volgen? God heeft het Paradys aan de genen belooft, die zijn vrees voor ogen hebben. In 't Paradys zyn vloeden van water, dat geen verandering lijd: daar zijn vloeden van melk, die nimmer bederft, vloeden van wyn, die voor de ſmaak lieffelijk en aangenaam is, en vloeden van zuivere en klare honing: daar zijn alderhande vrugten, en daar is Gods genade voor de genen, die zijn geboden gehoorzamen. De bozen zullen eeuwiglyk in 't helſche vuur blyven, daar ſy een ziedende drank zullen drinken, die hun ingewant branden zal. Onder d'ongelovigen zyn lieden, die naar 't geen luiſteren, dat gy verkondigt. Als zy van u wechgegaan zijn, vragen hun Leeraars hen, wat gy van de dag des Oordeels gezegt hebt. God heeft het hart van zodanige lieden verhard; en ſy ſullen nooit iets anders dan hun tochten volgen. God vermeerdert de weldaden der gener, die zijn geboden gehoorzamen, en verſterkt hen in hun volharding. Zullen d'ongelovigen verwachten tot dat de dag des Oordeels hen overvalt? De tekenen van deze dag zijn alreê verſchenen. 't Berou zal in deze dag onnut aan hen wezen. Daar is geen God, als God. Verzoek aan hem vergiffenis van uw zonde, en voor de

Dit is de ſtat Mecha.

ge-

genen, mannen en vrouwen, die in zijn wet geloven. Hy weet het geen, dat zy by dag en nacht doen. Indien 't Hooftdeel van de plaets, daar de gerechtigheit gegeven word, niet geſonden had geweeſt, en geen gewach van te ſtryden had gemaakt, gy ſoud geſien hebben dat de genen, die van de wet twyfelden, u met ontroerde ogen aanzagen, uit oorzaak van de vrees, die ſy van 't ſterven hebben. Leer aan hen de gehoorzaamheit, en ſpreek tot hen met heusheit. Indien zy gelooft en gehoorzaamt hadden toen men hen beval te ſtryden, zy ſouden een goed werk gedaan hebben. Hebt gy ongehoorſaam geweeſt? Hebt gy Gods wet verlaten, om d'aarde te verontreinigen, en om u van zijn barmhartigheit te beroven? God maakt de genen, die hy vervloekt, doof en blint; en zy begrypen niet de de waarheit van d'Alkoran. Hebben zy een geſlote hart? De genen, die tot de boosheit weêrgekeert zijn, na dat zy de rechte weg hebben geken:, zijn van de duivel bekoort, en beſonderlijk toen zy tot d'ongelovigen zeiden dat zy hen ergens in gehoorſamen ſouden. God weet alle hun verborgentheden. Wat zullen ſy wordén, als d'Engelen hen ſullen doden? Zy ſullen hen van achteren en van voren ſlaan, om dat ſy in Gods gramſchap zijn gevallen, en zijn geboden hebben veracht: hun goede werken ſullen hen onnut weſen. Menen ſy dat God hun boosheit nooit ten toon zal ſtellen? Indien gy wilt, ik zal haar aan u vertonen. Gy ſult hen aan hun aangezicht, aan hun ſtem, en aan hun ſpraak kennen. Zeg tot hen: God weet al 't geen, dat gy doet. Hy ſal u beproeven, om de gelovigen en d'ongelovigen bekent te maken. De boſen, die 't volk beletten de weg der zaligheit te volgen, en die de Profeet tegenſpreken na dat zy kennis van Gods wet hebben gehad, doen zijn goddelijke Majeſteit geen quaat aan: hun werken zijn ydel en onnut. O gy, die gelooft, gehoorſaamt God, en zijn Profeet, en maakt, door uw ongehoorzaamheit, uw goede

wer-

werken niet onunt. Hy vergeeft de bozen niet, die 't volk van de weg der zaligheit afleiden, en die in hun boosheit sterven. Weest niet slaaumoedig, noch hi: gy zult verwinnaars zijn; God is met u. Hy zal u niet van vergelding beroven. 't Leven van deze werrelt is een bal en bedroch. Indien gy in God gelooft, en zijn vrees voor ogen hebt, zo zal hy u van uw goede werken vergelden. Hy zal u geen rekening van uw rykdommen afeischen. Indien hy die van u eischt, 't is om u te beletten gierig te wezen, en om de woeker van de genen, die in zijn wet geloven, te verbannen. O volk, aan u is bevolen enige kosten om Gods wil te doen. De geen, die in dit voorval gierig en vrek is, zal gierig en vrek tegen zich zelf wezen. God is ryk, en gy zijt arm. Indien gy zijn wet veracht, zo zal hy andere lieden in uw plaats scheppen, die niet zullen doen gelijk gy.

47. *'t Hooftdeel van de Verovering, begrypende negen-entwintig regels, te Medina geschreven.*

Dit is 't Hooftdeel van de verovering der stat Mecha.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben een blykelijke verwinning aan u gegeven. God vergeeft u de zonde, die gy bedreeft, toen gy al te vaardig, en toen gy al te traag waart (om voor zijn wet te strijden.) Hy zal zijn genade over u vervullen. Hy zal u op de rechte weg geleiden, en u krachtiglijk beschermen. Hy heeft het hart der gelovigen van vrees verlost, om hun geloof te vermeerderen. Hy doet zijn believen met de krachten der hemelen, en der aarde: hy weet alles, en is zeer voorzichtig. Hy zal de genen, mannen en vrouwen, die zijn geboden gehoorzamen, in tuinen doen wonen, daar veel vloeden vloejen. Hy zal hen hun zonden vergeven; dit is d'opperste zaligheit. D'ongelovigen, de bozen, d'ongehoorzamen, en d'ongerechtigen, die quade gedachten van God hebben, zijn vervloekt van zijn goddelijke Majesteit.

Ramp

Ramp zal hen altyt volgen; en Gods gramschap zal eewiglijk over hen wezen. Hy heeft de helsche pynen voor hen bereid. God doet zijn believen met de kragten der hemelen, en der aarde; hy is almachtig en wys. Wy hebben u gezonden, om getuig van de handel der gener van uw landaart te wezen, om hen de vreugden van 't Paradys te boodschappen, en om de helsche pynen aan hen te verkondigen, op dat zy in God, en in zijn Profeet zouden geloven; hem pryzen en eren, en 's uchtens en 's avonts zijn heerlijkheit verheffen. De genen, die u gehoorzamen, gehoorzamen God. Gods hant is sterker, dan de hant der menschen. De geen, die zondigt, zondigt tegen zijn ziel; en de geen, die 't geen doet, 't welk hy aan God belooft heeft, sal een seer grote vergelding hebben. De genen onder d'Arabiers, die u niet wilden volgen, zeggen: Gy gebruikt onse goederen, en onse lighamen, om met u te gaan. Versoek dan van God vergiffenis voor ons: maar sy seggen 't geen, dat sy in 't hart hebben, niet met de mont. Zeg tot hen: Wie anders, als God, vermag iets voor u? Indien hy u goet of quaat wil doen, hy is almachtig; hy weet al 't geen, dat gy doet. Gy geloofde dat de Profeet, en de ware gelovigen gedoot souden worden, toen sy voor Gods wet streden, gy geloofde dat zy nooit weêr in hun huisen souden keren. Deze waan verheugde u 't hart: maar gy waart bedrogen, en sijt selven verdelgt met de genen, die niet in God, noch in zijn Profeten geloofden. God heeft het helsche vuur voor d'ongelovigen bereid. Het Koninkryk der hemelen, en der aarde behoort hem toe. Hy tuchtigt en straft de geen, die 't hem goet dunkt; hy is goedertieren en barmhartig. Als gy ten roof zult gaan, so sullen de genen, die u te voren niet in den stryt wilden volgen, seggen: Laet ons met hen gaan: sy willen Gods woort veranderen. Zeg tot hen: Gy sult in dese gelegentheit ons niet volgen; God heeft het te voren niet bevolen. Zy sullen antwoorden: Zeker, gy sijt nydig tegen ons. In tegendeel,

deel, zy begrypen Gods wet niet, uitgezondert zeer weinig onder hen. Zeg tot d'Arabiers, die u niet wilden volgen: Gy zult geroepen worden om tegen rampzalige lieden te ſtryden, gy zult hen beſtryden; en ſy ſullen echter altyt God ongehoorzaam zijn. Indien gy gehoorzaam zijt, en voor 't geloof ſtryd, zo ſal hy u mildelyk vergelden. Indien gy zijn dienſt verlaat, gelijk gy voormaals gedaan hebt, zo ſal hy u ſtrengelijk ſtraffen. De blinden, verminkten en zieken zijn niet verplicht ten oorlog te trekken. De geen, die God, en zijn Profeet gehoorzaamt, zal eeuwiglijk in tuinen wonen, daar veel vloeden vloejen; en de geen, die Gods geboden ongehoorſaam is, zal van zijn ongehoorſaamheit geſtraft worden. God ſchiep behagen in 't bedryf der geher, die by u onder de boom vergaderden. Hy weet het geen, dat zy in 't hart hadden; hy verzekerde hun treden, en gaf een verwinning aan hen: hy is almachtig en wys. God had een grote roof aan u belooft: hy heeft hem aan u gegeven, en u van de handen des volks verloſt. Dit zal by de ware gelovigen tot een bewys van zyn almagtigheit dienen. Hy zal u op de rechte weg geleiden. Niemant anders, dan gy, kon deze verovering doen: hy wiſt wel dat deze roof voor geen anderen was; hy is almachtig. Indien de bozen tegen u ten ſtryt komen, zo zullen zy vlugten, en de rug keren, en niemant vinden, die hen beſchermt. Onderhoud Gods wet tegen hen; doet gelijk men u voor dezen bevolen heeft. Gods wet lyd geen verandering. God heeft u uit hun handen verloſt, en hen uit d'uwen, midden in Mecha, verloſt, na dat hy de zege over hen aan u gegeven had. Hy ziet al 't geen, dat zy doen. Zy hebben de geboden van zijn goddelijke Majeſteit veracht, en u voor dezen belet naar de tempel van Mecha te gaan. Zy zijn tegenwoordig gevangen. Gy ſoud, ſonder de by ſtant der ware gelovigen, die met hen in de ſtat waren, hen niet gekent, en hen alle onder malkander vertreden, en God vertoornt hebben,

hen, zonder uw ſonde te kennen. God bewyſt ſijn barmhartigheit aan de geen, die 't hem goetdunkt. Indien gy van d'ongelovigen afgeſcheiden had geweeſt, ſo zouden wy hen ſtrengelijk geſtraft hebben. Toen ſy door d'onwetenden geholpen wierden, en enig voordeel kregen, bragt God zijn Profeet, en alle de gelovigen in een zekere plaats: zy namen hun toevlucht tot het kragtig deuchtſaam woort; daar in ſy beter deden, dan d'ongelovigen: God weet alles. Zeker, de droom van Gods Profeet was waaragtig, toen hy droomde dat gy ſonder vrees, met een geſchore hooft, en afgeſchraapte baart in de tempel van Mecha waart. Vreeſt niet; God weet het geen, dat gy niet weet. Hy heeft in plaats van deze droom, een grote verwinning aan u gegeven. Hy is 't, die zijn Profeet aan u geſonden heeft, om u in zijn wet, die heilſamer dan alle d'andere wetten des werelts is, t'onderwijzen. 't Is genoeg dat God een getuig is van dat Mahomet zijn Profeet en Apoſtel is. 't Is genoeg dat de ware gelovigen, die met hem zijn, getuigenis daar af geven. God vermeerdert zijn barmhartigheit tot d'ongelovigen, die zich bekeren. Gy zult hen God zien aanbidden, ſich voor zijn goddelyke Majeſteit verootmoedigen, en zijn genade verſoeken. Gy zult hen aan hun gelaat kennen: zy ſullen de tekenen van hun yver op hun aangeſigt vertonen. In 't oude Teſtament, en in 't Euangelium is dus geſchreven: Zy zijn gelijk een plant, die zijn bladen voortbrengt, allengs vaſtigheit krygt, en dik word: hy krygt daar na kragt op zijn wortel, en word een grote boom, en zijn hout dient om tegen d'ongelovigen t'oorlogen. God heeft zijn barmhartigheit, en een ſeer grote vergelding aan d'ongelovigen belooft, die ſich bekeren, in zijn wet geloven, en goede werken doen.

48. *'t Hooftdeel der Heiningen, begrijpende achtien regels, te Medina geſchreven.*

Ekteri noemt dit het Hooftdeel der Muren.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O gy, die gelooft, ſtelt niet het geen, dat gy doet, boven 't geen, dat van God en zijn Profeet gedaan word, en vreeſt God, hy verſtaat al 't geen, dat gy zegt, en ziet al 't geen, dat gy doet. O gy, die gelooft, als gy tot de Profeet ſpreekt, ſo ſpreekt niet luider dan hy: roept niet gelijk gy doet, als gy onder malkander ſpreekt; anderſins ſult gy uw goede werken ydel en onnut maken, en ſulks niet weten. God heeft de deugt der gener beproeft, die zachtelijk in de tegenwoordigheit van de Profeet ſpreken: hy ſal hen hun zonden vergeven, en een ſeer grote vergelding aan hen geven. De genen, die u achter de heiningen roepen, weten niet wat ſy doen: indien ſy gewacht hadden tot dat gy by hen gekomen waart, ſy ſouden zeer wel gedaan hebben. God is goedertieren en barmhartig. O gy, die gelooft, indien enig ongelovige tot u wil preken, zo onderſcheid de waarheit van de leugen: indien gy d'onwetenden gelooft, zo ſult gy berou daar af hebben. Weet dat Gods Apoſtel onder u is. Gy ſult God vergrammen, zo gy in veel dingen den ongelovigen gehoorzaamt. God wil dat gy zijn wet omhelſt; ſy ſal uw harten verblyden, en u een afſchrik van d'ongehoorſaamheit en boosheit doen hebben: de genen, die een afſchrik daar af hebben, zijn door zijn beſondere genade vaſt in hun geloof; hy kent hen, en is zeer wijs. Indien twee volken, of twee Lantſchappen der gener, die in God geloven, tegen malkander ſtryden, zo maakt vrede tuſſchen hen. Indien d'een d'ander verongelijkt, zo ſtryd tegen de geen, die ongerechtig is, tot dat hy 't geen 't welk God beveelt, voldaan heeft. Indien hy dat voldoet, zo vereenigt hen te ſamen in billykheit. Weeſt rechtvaardig: God bemint de genen, die goed

goed recht aan zijn volk bewyzen. Alle de genen, die in zijn wet geloven, zijn broeders. Maakt vrede tuſſchen uw broeders, en vreeſt God; hy zal barmhartigheit aan u bewijſen. O gy, die gelooft, ſpot niet met uw naaſten; hy ſal miſſchien eens beter wezen, dan gy. O vrouwen, ſpot niet met d'anderen; zy zullen miſſchien eens beter wezen dan gy. Spreekt geen laſteringen, en geeft aan uw naaſten geen naam, die hem mishaagt: noemt hem by zijn naam: anderſins zult gy God ongehoorzaam wezen. De genen, die zich niet bekeren, hebben groot ongelyk. O gy, die in God gelooft, wacht u van quade gedagten, want zy zijn dikwyls in 't getal der zonden. Doet uw naaſte geen ongelijk aan, en zegt niets tot malkander, dat u mishagen kan. Zou wel iemant onder u het vleeſch van zijn dode broeder willen eten? Gy zoud'er een afſchrik van hebben. Vreeſt dan God: hy is goedertieren en barmhartig tot de genen, die zijn vrees voor ogen hebben. O volk, wy hebben u mannelijk en vrouwelijk geſchapen. Wy hebben volken en geſlagten uit uw geſlagt doen voortkomen; gy kent malkander. Maar uw grootſte eer is God te vrezen: hy kent u, en weet alle uw geheimeniſſen. Enigen onder d'Arabiers hebben gezegt, Wy geloven. Zeg tot hen: Spreekt niet, wy geloven, maar zegt, Wy zijn gehoorzaam; anderſins zal 't geloof niet in uw harten inkomen. Indien gy God, en zijn Profeet gehoorſaamt, zo zult gy van uw goede werken vergolden worden. God is barmhartig en goedertieren aan de genen, die zijn geboden gehoorzamen. De genen, die van God bemint zijn, geloven in zijn eenheit, en in zijn Profeet. Zy twijffelen niet van zijn wet, en beſteden hun lighamen en goederen tot de beſcherming van 't geloof. Zeg tot hen: Kent gy niet dat uw wet van God voortkoomt? Hy weet al 't geen, dat in de hemelen, en op d'aarde is; hy weet alles. Zy geloven dat zy u geneucht aandoen met zich zelven te bergen. Zeg tot hen: Gelooft niet dat gy my geneugt aandoet: in tegendeel, 't is God,

die u genade doet van u op de weg der zaligheit te geleiden; gy moet het dus geloven. God weet al 't geen, dat in de hemelen, en op d'aarde is, en ziet al 't geen, dat gy doet.

't Hoofdeel van de gevonnisde zaak, begrijpende vijfenveertig regels, te Mecha geschreven.

490 Mahomet heeft dit Hooftdeel naar de letter *kaf* van 't Arabisch a b c genoemt, die in deze plaats *kda el emer* betekent, dat is de gevonnisde zaak: bezie Gelaldyn, en de Bedaoi. Zy hebben dit het Hooftdeel van 't Vonnis, of van de gevonnisde zaak genoemt. Veel Mahometanen zeggen ook dat *kaf* een berg is, die deze gehele werrelt omvangt, en dat Mahomet by deze berg zweert.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by d'Alkoran, die lofwaerdig is, dat de stedelingen van Mecha zich verwonderen van dat een man van hun landaart de helsche pynen aan hen leert. Zy zeggen dat hy vreemde dingen spreekt. Hoe! zeggen zy; zullen wy sterven? zullen wy aarde worden, en weêr in de werrelt keren? Ziet daar een vreemde weêrkeering. Wy weten zekerlijk wat d'aarde met hen doen zal. Wy hebben een boek, daar in alles geschreven staat. Zy stryden tegen de bekende waarheit, en zyn in groote verwarring. Zien zy de hemel niet boven hen, en dat wy hen gebout, en verçiert hebben? en hoe hy geen gebrek heeft? Wy hebben d'aarde uitgestrekt, de bergen verheven, en alderhande vruchten, tot bewys van onze almachtigheit, doen voortkomen. Wy hebben de gezegende regen van den hemel gezonden, tuinen daar af doen spruiten, zaat, dat den majer aangenaam is, doen voortkomen, en palmbomen, d'een hooger, dan d'ander, doen opwassen, om onze schepselen te verrijken; wy hebben daar door 't leven aan de dode, droge en dorre aarde gegeven: dus zullen de doden ook uit hun graven te voorschijn komen.

't Volk

't Volk van Nohs tijt, delgenen, die by Puy woonden, Temon, en Farao, de medeburgers van Loth, de genen, die in 't boſch woonden, en de lieden van de Koning Teba hebben voormaals onze Profeten verloghent, en de ſtraf, den ongelovigen belooft, gevoelt. Hebben wy moeite gehad om de menſchen voor d'eerſte maal te ſcheppen? Zy zyn echter in twijffel of zy weêr verrijzen zullen. Wy hebben zonder moeite de menſchen geſchapen: wy weten de bewegingen van zyn ziel, en dringen deur tot in zyn hart, gelijk het bloet in d'aderen van zijn lighaam. O menſch, gedenk aan de dag, in de welk gy uw goede en quade Engel te rechte en ter ſlinke hant by u zult zien. Zy hebben al 't geen, dat gy gedaan hebt, aangemerkt, en opgeſchreven. Vertoon de doot voor uw ogen: hy is onſchuwelijk. Denk aan d'Engel, die in de dag van de verrijzenis de trompet zal ſteken. De bozen zullen in deze dag 't geen zien, dat men aan hen belooft heeft; en alle menſchen zullen voor God komen, om geoordeelt te worden. Hun Engelen, die op hen zien, zullen hen geleiden, en getuigen van hun bedrijf wezen. Men zal tot d'ongelovigen zeggen: Ziet hier de dag, op de welk gy niet hebt willen denken: wy hebben u nu d'ogen geopent. Gy zult deze dag harder dan yzer zien. Hun engelen, die toezicht over hen hebben, zullen tot hen zeggen: Ziet hier al 't geen, dat gy gedaan hebt, voor uw ogen. Werpt deze hardnekkige ongelovige in de hel, die hun naaſte belet hebben wel te doen, die t'onrecht van Gods wet twijffelden, en zeiden dat 'er een ander God met God was; werpt hen in de zwaarſte pijnen. De duivel zal dan zeggen: Heer, ik heb hen niet verleid; zy zyn zelven afgedwaalt. God zal zeggen Twiſtreedent niet voor my: 't geen, 't welk men voormaals aan u belooft heeft, is zeker; myn woort lijd geen verandering: Ik zal niemant ongelijk aandoen. God zal in de dag des Oordeels vragen of de hel vol is: Zy zal antwoorden: zyn 'er meer? Het Paradys is voor de

Tebait een Koning van Limen. Bezie de Bedaoi.

vrómen bereid, die Gods vrees voor ogen hebben; het is aan de genen belooft die zig bekeren, die de geboden van zijn goddelijke Majesteit gehoorzamen, en in hun gehoorsaamheit volharden. Men sal tot hen zeggen: Treed sonder enige qualen in 't Paradys: Ziet hier d'eeuwige dag Gy sult al 't geen hebben, dat gy begeert, en noch meer. Hoe veel ryke en magtige lieden hebben wy in de voorgaande eeuwen verdelgt? Hun inwooners zochten in hun lant vertrekplaatsen, en konden de straffing van hun misdaden niet ontgaan. Dit moet tot een voorbeelt aan de genen dienen, die 't begrypen, die 't horen, en die 't gezien hebben. Zeker, wy hebben zonder moeite in zes dagen de hemel en d'aarde, en al 't geen, dat tusschen beide is, geschapen. Volhard, weest niet ongeduldig over de woorden der ongelovigen. Verheft de heerlijkheit van uw Heer, eer de zon ondergaat, en eer zy opryst. Bid uw Heer in 't begin van de nagt. 't Leste van alle zal d'aanbidding wezen. Luister als d'Engel u tot het algemeen Oordeel zal roepen. In deze dag sal alle de werelt de trompet horen; 't volk sal uit de graven komen; en d'aarde zal sich voor d'ogen der menschen openen. Ik geef de dood en 't leven. Alle de werelt zal voor my vergaderen, om geoordeelt te worden. Deze vergadering is my licht te doen. Ik weet wat de bozen seggen. Gy sult hen mijn wet niet door gewelt doen omhelsen. Leer haar aan de genen, die de pynen vrezen, de welken voor d'ongelovigen bereid zijn.

59. *'t Hooftdeel der verstrooide Dingen, begrijpende zestig regels, te Mecha geschreven.*

Gelaldyn en Falkredyn noemen dit het Hooftdeel der dingen, die verstrojen.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de winden die 't stof verstrojen, by de wolken, met regen beladen, by 't schip, dat op 't water zeilt, en by de genen, die de goederen der aarde

aarde delen, dat het geen, 't welk men aan u belooft heeft seer waarachtig, en dat de dag des Oordeels onfailbaar is. Ik sweer by de hemel, en by zijn starren, dat gy in een zeer grote doling zijt. God dryft de leugenaars van hem. Hy vervloekt de genen, die lasteren, en de genen, die niet in de verrysenis geloven. Zy vragen wanneer de dag des Oordeels wesen zal. Zy sullen in dese dag in 't helsche vuur gestraft worden. Men sal tot hen zeggen: Smaakt de pynen, die gy met ongedult geëischt hebt. De genen, die Gods vrees voor ogen gehad hebben, zullen in tuinen wezen, die met springbronnen versiert zijn: zy sullen de geneuchten genieten, die God voor hen bereid heeft, om dat zy vroom zijn. Zy slapen des nachts seer weinig, verzoeken van de dageraad af vergiffenis van God, en geven aalmoessen aan d'arme bedelaars, en aan de schamelen. God doet op aarde, en in u zelven tekenen van zijn almachtigheit verschynen. Aanmerkt gy niet dat het geen, 't welk men aan u belooft heeft, in de hemel geschreven staat? God is Heer des hemels en der aarde; hy is de waarheit zelve. Zult gy 't niet belyden? Hebben d'Engelen Abrahams boeken aan u gebracht? Toen zy in zijn huis tràden, groetten zy hem, en hy hen ook. Hy gaf aan de zijnen een teken van dat zy een gemest gebrade kalf tot hem zouden brengen, 't welk hy hen voorzette. Hy zeide tot hen: Waarom eet gy niet? en hy was in zijn ziel van hun koomst bevreest. Zy zeiden tot hem: Vrees niet; wy zijn Gods boden. Zy boodschapten hem dat hy een zoon zou hebben, die een groot man zou wezen. Zijn vrou, luide roepende, en haar aangezicht slaande, naderde, en zeide: Een oude onvruchtbare vrou baart geen kint. Zy zeiden: de saak sal gebeuren gelijk wy gesegt hebben. Uw Heer beveelt het geen, dat hy wil, en weet alles. Abraham zeide tot hen: O Gods boden, wat is uw voorneemen? Zy antwoordden: Wy zijn van Gods wegen gezonden, om de steden, van bose menschen bewoont, te verdelgen, en om op hen vurige stenen

te werpen, op de welken de namen der gener, die zy treffen zullen, geſchreven ſullen weſen. Wy ſullen alle de vromen, die onder hen zijn, daar uit doen vertrekken, ſo wy niet meer dan een huisgezin, dat vroom is, daar in vinden. Wy zullen daar aan de nakomelingen een voorbeelt voor de genen laten, die vrees van de helſche pynen hebben Moiſes is een bewys van onſe almachtigheit. Wy hebben hem, met klare en verſtandelijke redenen, aan Farao geſonden. Hy heeftmijn geboden veracht, en gezegt dat Moiſes een tovenaar, en een beſete menſch was. Maar wy overvielen hem, en deden de ſijnen, tot zijn grote ongeneugt, in de zee verdrenken. Aad is een voorbeelt van onſe almagtigheit. Wy ſonden tegen deſe boſen een geweldige wint, die hen verdelgde. Temod, met de zynen, is een voorbeelt van onſe almagtigheit. Zy verhovaardigden zich, en verhieven ſig tegen de geboden van hun Heer, toen men tot hen zeide dat de ſtraffing der boſen tot aan een ander tyt uitgeſtelt was. Maar de donder overviel hen: ſy ſagen hem, maar waren niet magtig om ſtaan te blyven, en wierden van beſcherming berooft. 't Volk van Noahs tyt is een voorbeelt van onſe magt: Wy hebben 't verdelgt, om dat het boos was. Wy hebben met macht en kragt de hemel gebout: ik ben de geen, die kragt en vermogen geeft. Wy hebben d'aarde uitgeſtrekt, en't mannelyk en vrouwelyk van alle dingen geſchapen; gy ſult'er miſſchien op denken. Zeg tot hen: Bekeert u tot God; ik ben van zynent wegen gezonden, om de helſche pynen aan u te verkondigen. Gelooft niet dat God een ander God neffens hem heeft. De boſen hebben voormaals gezegt dat de Profeten en Apoſtelen, die hy gezonden heeft, tovenaars en bezetenen waren. Hebben zy aan hun nakomelingen bevolen desgelijks te doen? Zeker, zy zijn in een grote doling Wyk uit hun geſelſchap, en bedroef u niet om 't geen, dat ſy ſeggen. Verkondig d'Alkoran; hy is den vromen nut. Ik heb de geeſten, en de menſchen niet geſchapen, dan om my t'aanbidden. Zeg tot hen: Ik verſoek niets aan d'ongelovigen, om hen

tot

t'onderwyzen; ik verſoek niet dat ſy my voeden. God verrykt de geen, die 't hem goetdunkt; hy is almagtig. De boſen ſullen geſtraft worden, gelijk de genen geſtraft wierden, die in hun boosheit hen voorgegaan zijn. Hun tyt ſal komen; en ramp zal hen in de dag des Oordeels overvallen.

't Hooft deel van de Berg, begrijpende negenëndartig regels, te Mecha geſchreven.

51. IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ſweer by de berg (op dewelk God tot Moiſes heeft geſproken, by 't geen, 't welk in 't boek begrepen is, dat in parkement geſchreven is, by d'eerſte Tempel van Mecha) by de gewelfſelen der hemelen, en by de zee vol water dat God een enig God, en dat de ſtraf, den boſen belooft, onfailbaar is. Zy ſullen haar niet in die dag konnen ontgaan, in de welk de hemel ſal beven, en de bergen gaan. Deſe dag zal rampzalig voor d'ongelovigen weſen. Zy ſullen in 't helſche vuur geſtort worden. Men ſal tot hen ſeggen: Ziet daar de gloet, die gy veracht hebt; is dit tovery? Ziet gy 't niet? Treed daar in. Hebt gedult, of gy ſult wanhopig weſen. Gy zult naar uw verdienſten geſtraft worden. De genen, die Gods vrees voor ogen gehad hebben, ſullen in geneugelijke tuinen, die God voor hen bereid heeft, wezen, en van de helſche pynen bevryd zijn. Men ſal tot hen zeggen. Eet en drinkt naar uw vernoeging, tot vergelding van uw goede werken. Zy zullen op wel geſchikte bedden ruſten: wy zullen hen aan vrouwen huwen, die ſchone ogen hebben: ſy ſullen van hun gezin gevolgt, en van hun goede werken mildelijk vergolden worden. Yder goed werk ſal hen een trap van geluk zijn. Wy zullen aan hen vrugten, en ſpys, die zy begeren, geven. Zy ſullen malkander de ſchaal toebrengen, om te drinken. Zy ſullen niet een quaad woort ſpreken, en niet ſondigen. Zy ſullen ſtaatjongens, zo ſchoon als een ſnoer parrelen, rontom hen hebben, om hen te dienen. Zy ſullen met malkander van 't geen kouten, dat ſy te voren op d'aarde

deden, en zeggen: Wy, en onze gezinnen waren in de werrelt, met een zeer grote vrees voor de helsche pijnen. Maar God heeft ons bejonstigt; hy heeft ons van d'eeuwige vlammen bevrijd. Zy zullen noch zeggen: Wy hebben in de werrelt niet, dan een enig zeer rechtvaardig en barmhartig God aangebeden. Vergeet niet d'Alkoran te verkondigen: gy zijt niet ondankbaar van Gods genaden; gy zijt niet bezeten. Zullen zy zeggen dat gy niets anders, dan een dichter, en rijmer zijt, en dat men niets, dan fabelen der verlede eeuwen, van u te verwachten heeft? Zeg tot hen: Gy verwacht de tijt van mijn ondergang; maar ik verwacht met u de tijt van d'uwe. Gebieden hun oversten hen dus te spreken? zullen zy hardnekkig in hun dolingen wezen? zullen zy zeggen dat Mahomet (d'Alkoran) verdicht heeft? Zeker, zy zijn ongelovig. Dat zy eenige reden bybrengen, die in lering en welsprekentheit met dit boek gelijk is, zo 't geen, dat zy zeggen, waarachtig is. Zyn zy van iets geschapen? hebben zy iets geschapen? hebben zy zich zelven geschapen? hebben zy de hemelen en d'aarde geschapen? Zeker, zy zijn ongelovig. Hebben zy de schatten van uw Heer in hun vermogen? zijn zy reuzen? Hebben zy een ladder, daar zy opklimmen, om 't geen, dat men in de hemel zegt, te horen? Hy geeft eenige reden van hun gevoelen. Gelooft gy dat God dochters heeft, en dat gy zonen hebt? Zult gy enig loon van hem eisschen, om zijn wet te gehoorzamen? is hy uw schuldenaar? De bozen zyn leugenaars. Weten zy het aanstaande? schryven zy 't? Willen zy tegen u aanspannen? De bozen spannen dikwijls te zamen tegen de vromen, die niet dan een enig God aanbidden. Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. Indien d'ongelovigen een stuk van de hemel zagen vallen, zo zouden zy zeggen dat 'et een wolk was, die van de winden gedreven wierd. Laat hen in hun hardnekkigheit, tot dat zy aan de dag van hun doot gekomen zyn: in deze dag zal hun samen-

menſwering onnut, en zy van beſcherming berooft wezen. Zy zullen noch voor hun doot geſtraft worden; maar 't grootſte deel weet 'et niet. Heb gedult, en verwacht Gods Oordeel: gy zult het haaſt zien. Ik zal u beſchutten; en gy zult niet van byſtant berooft wezen. Loof uw Heer, verhef zyn heerlykheit als gy opſtaat: Loof hem des nachts, en eer de ſtarren verdwijnen.

't Hooftdeel van de Star, begrijpende zeſtig regels, te Mecha geſchreven. '52.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ſweer by de Star, die verdwijnt, dat uw vrient (Mahomet) niet doolt. Hy zegt niets van 't zyne; hy zegt niets, dan 't geen, dat hem van d'almachtige en zeer-milde God ingegeven is. D'Engel naderde hem in de hoogſte plaats des hemels, op de langte van twee bogen, en noch nader. God heeft hem 't geen ingegeven, dat hy zijn dienaar ingegeven heeft, die niets van 't geen, dat hem ingegeven was, verandert heeft. Hy heeft het geen gezegt, dat hy gezien heeft, en in welke geſtalte d'Engel was. Twiſtreden niet tegen hem van 't geen, dat hy gezien heeft. Hy zag eertijts d'Engel in de hemel by de boom, die aan de rechte zyde van Gods ſetel ſtaat. En ſchoon deſe boom met het geen, dat hem dekt, bedekt was, zo is echter zyn gezicht niet verblind, en hy niet afgeweken. Zeker, hy heeft de grote wonderen van zyn Heer gezien. Hebt gy op Alat, Az en Menat, deze drie afgoden, gemerkt? Zult gy ſweren dat God dochters heeft, en dat gy zonen hebt? Gy zult een valſche eed doen, en in een openbare doling zyn. Deze afgoden hebben niet anders, dan de namen, die uw vaders, en gy aan hen gegeven hebt. God heeft u niet geboden hen aan te bidden. Gy volgt alleenlyk u tochten, die verre van de waarheit afgeweken zyn; God leert aan u de weg der zaligheit door de mont van zyn Profeet. Verwerft de menſch van d'afgoden 't geen, dat

De Turken geloven dat er een appelboom aan de rechte zyde van Gods ſetel ſtaat, en dat niemant hoger klimmen kan dan zyn takken ja ook niet d'engelen. Bezie Gelaldyn.

dat hy van hen begeert ? God is God in 't begin, en in 't einde. Hoe veel engelen zijner in de hemelen, welkers gebeden onnut zijn, zo God hen niet behagelijk vind ? De genen, die niet in de dag des Oordeels geloven, zeggen dat d'engelen dochters zijn ; maar zy weten niet wat zy zeggen. Zy spreken daar af door waan, en dese waan is niet eenstemmig met de waarheit. Wijk van de genen, die ons geloof verwerpen, die niet, dan de goederen van d'aarde, begeren, en van d'andere dingen geen kennis hebben. Uw Heer kent de genen, die van de rechte weg afdwalen, en de genen, die de weg der zaligheit volgen. Al 't geen, 't welk in de hemelen, en op d'aarde is, behoord God toe. Hy zal de bozen straffen, en de goeden vergelden : Hy vergeeft de vergeeffelijke zonden den genen, die de doodelyke zonden schuwen ; hy is ten hoogsten barmhartig. Hy weet dat hy u van aarde geschapen, en in de buik uwer moeders gevormt heeft. Prijst u zelven niet. Hy kent de genen, die zijn vrees voor ogen hebben. Hebt gy de geen gezien, die 't geloof verlaten heeft? Men heeft een weinig goets en niets meer aan hem gegeven. Weet hy 't geen, dat hem overkomen zal ? heeft hy kennis van 't aanstaande ? zal hy niet het geen leren, 't welk in de boeken van Moises en Abraham geschreven staat, te weten dat niemant eens anders last dragen zal ? De mensch zal niets hebben, dan 't geen, dat hy gewonnen heeft. Hy zal eindelyk zijn arbeit zien, en naar zijn werken vergolden worden. Alles zal in tegenwoordigheit van uw Heer gezien wezen. Hy doet lachen en wenen, leven en sterven. Hy heeft het mannelijk en 't vrouwelijk van alle ding geschapen. Hy geeft en beneemt den mensch de ziel, als 't hem goetdunkt. Hy is zeer rijk, en behoeft niemant. Hy is de Heer van de dwaalstar, die van de menschen aangebeden is. Hy heeft Aad en Temod verdelgt, en Noahs volk, 't welk meest afgedwaalt, en onrechtvaardigst, was, verdronken. Hy heeft Loths stat omgeworpen, en

Grote en kleine Sonden. Bezie Getaldyn.

en met gloejende ſtenen bedekt. In wie zullen zy geloven, zo zy niet in uw Heer geloven? Deze Profeet is gezonden, om de helſche pijnen aan u te verkondigen, gelijk d'andere Profeten, die voor u geweeſt zyn, gedaan hebben. De dag des Oordeels nadert, en niemant, dan God, weet wanneet hy komen zal. Verwondert gy u van deze redenen? Gy ſpot'er meê, en weent niet, als men tot u ſpreekt: maar gy zult in uw zonden overvallen worden, zo gy u niet voor God verootmoedigt, en hem aanbid.

't Hoofdeel vande Maan, begrijpende vyfenvyfftig regels, te Mecha geſchreven. 53.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De dag des Oordeels nadert; de maan heeft zich in twee gedeelt: d'ongelovigen geloven echter niet de wonderdaden als zy hen zien, maar zeggen dat'et tovery is. Zy liegen, en volgen niets, dan hun drift: maar alles ſtaat geſchreven. Men heeft aan hen de geſchiedenis der voorgaande eeuwen, vol van zeer heilſame raden, verkondigt: hun verkondigers zijn echter onnut aan hen geweeſt. Wijk van hen, als zy tot het algemeen Oordeel, in 't welk zy niet willen geloven, geroepen zullen worden. In deze dag zullen hunn oge van vrees verbyſtert wezen. Zy, gelijk verſchrikte ſprinkhanen verſpreid, zullen uit d'aarde te voorſchijn komen. Zy zullen naar de geen lopen, die hen ten Oordeel zal roepen, en zeggen: Ziet hier een ramgzalige dag voor de bozen. 't Volk heeft voormaals Noah geloghent, en gezegt dat hy bezeten was. Noah vermaande hen, en riep zijn Heer aan, en zeide eindelyk dat hy geen meer krachten had, en dat hy door de boosheit der menſchen verwonnen was. Hy wierd toen krachtiglijk geholpen. Wy openden de deuren des hemels, en deden een bovengewone regen vallen, en ſpringbronnen van onder d'aarde te voorſchyn komen. De wateren des hemels, en der aarde vergaderden te zamen, en verdronken d'ongelovigen,

uit

uit oorzaak van hun zonden. Wy bergden Noah in d'Ark, die wel genagelt en gedreven was. Zy dreef op 't water door onſe toelating, om tot bewijs van onſe almachtigheit te dienen. Is 'er iemant onder d'ongelovigen van deſe tijt, die 'er op denkt? Zullen zy op de ſtraf van hun misdaden, en op de helſche pijnen denken? Wy hebben gemaakt dat d'Alkoran licht te verſtaan is. Is 'er iemant, die zich daar in oeffent? De boſen, die Aad verloghenden, wierden geſtraft: maar met wat ſtraffing! Wy ſonden in een dag, die ongelukkig voor hen was, een geweldige wint tegen hen, die de menſchen gelijk ontwortelde palmbomen neêr deê vallen. Aanmerk hoedanig hun ſtraf heeft geweeſt. Wy hebben d'Alkoran verſtanelijk gemaakt. Is 'er iemant, die zich daar in oeffent? Temod en de zynen verloghenden de Profeten, en verachten hun vermaningen, en zeiden: Is 'er iemant onder ons, die u van de rechte weg afleiden zal? Zo gy hem volgt, hy zal u in de hel geleiden. Is hy onder ons verkoſen, om alleen Gods ingeevingen t'ontfangen? In tegendeel, hy is een bedrieger. Maar zy hebben eindelijk de genen gekent, die boos, en leugenaars ſijn geweeſt. Wy ſonden de kameel, om d'ongelovigen te beproeven; hun Profeet merkte op 't geen, dat zy deden, en was geduldig. 't Water wierd voor hen, en voor de kameel gedeelt, en yder vond op ſijn dag te drinken. Zy riepen echter hun makkers, en doodden de kameel van Salhé. Maar op wat wijſe ſijn zy geſtraft? Ik zond de donder tegen hen, die hen droog als ſtro maakte. Wy hebben gemaakt dat d'Alkoran licht te begrijpen is. Is 'er iemant, die zich daar in oeffent? Loth wierd van zyn medeburgers verlogh-ent, en zijn onderwijzingen wierden veracht. Wy ſonden tegen hen een hete wint, met brandende ſteenen, die hen verdelgden. Wy bergden des uchtens Loth, met zyn gezin, door onſe beſondere jonſt: dus vergeld ik de genen, die dankbaar van myn weldaden zyn. Loth verkondigde hen de helſche pijnen. Wy overvielen hen toen zy tegen zyn vermaningen twiſt-

reeden-

reedenden. Zy zagen zyn gaſten, in gedaante van menſchen, in de ſtat komen. Wy verblindden hun gezicht, en zeiden: Smaakt, ô bozen, de ſtraffing uwer zonden. Zy wierden 's uchtens met een eeuwige ſtraf geſtraft, om dat zy Loths woorden hadden veracht. Wy hebben d'Alkoran verſtanelyk gemaakt. Is'er iemant, die zich daar in oeffent? Zeker, men preekte voor Faraos lieden; maar zy wilden wijn met niet gehoorzamen; en zy hebben mijn wonderdaden veracht. Doch wy hebben hen in hun zonden overvallen. Zijn d'ongelovigen, die onder u gevonden worden, beter dan de genen, die voor hen geweeſt hebben? Zult gy voor hen enig heil in de Schrift vinden? zullen zy zeggen dat zy verwinning op de gelovigen zullen verkrijgen? In tegendeel, zy zijn verwonnen, en keren de rug. Zeker, d'uur van hun ſtraffing zal haaſt komen: hun tijt nadert; en hun pijn in de hel zal groter, dan die van d'aarde, wezen: Zy zyn geheel van de weg der zaligheit afgedwaalt; en zy zullen, met het hooft voor uit, in d'eeuwige vlammen geſleept en geſtoten worden. Wy hebben, door onze macht alleen, alles geſchapen, en niet, dan een woort geſproken; en in een ogenblik was het ding. Wy hebben voormaals een groot geral van ongelovigen, hen gelijk, verdelgt. Zal 'er iemant wezen, die daar op denkt? Al 't goeten quaat, dat zy gedaan hebben, ſtaat bredelijk opgeſchreven. De vromen zullen in geneughelijke tuinen wonen, en uit eeuwige vloeden drinken. Zy zullen geen leugenen in hun vergaderingen ſpreken, en eeuwiglijk by de Grootächtbaarſte en almachtige wonen.

't Hooftdeel van de Barmhartige, begrypende achtien regels, te Medina geſchreven. 54.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De Barmhartige heeft d'Alkoran geleert, de menſch geſchapen, en 't gebruik van reden aan hem ge-

gegeven. Hy heeft de zon en maan geſchapen, om de tyden des jaars te rekenen. De ſtarren en bomen aanbidden hem. Hy heeft de hemelen verheven, de gerechtigheit opgerecht, en geboden met goed gewicht te wegen. Hy heeft d'aarde tot de woning der menſchen, en alderhande vrugten, zaden en bladen, en daar by de winden en dwarrelbuyen geſchapen. O (menſchen en duivels) wat Heer anders, als d'uwe, verloghent gy? Hy heeft de menſch, gelijk een pot, van aarde gemaakt, en de duivels van de vlam des vuurs: Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Hy is de Heer der beide ondergangen en der beide opgangen: Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Hy mengt het zoet met'et zout water; en zy beide mengen zich lichtelyk te zamen. Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Hy doet de parrelen en 't koraal uit de zee voortkomen: Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Alle dingen zullen eindigen, maar 't aangezicht van uw achtbare en heerlijke Heer zal gedurig weſen: wat Heer verloghen t gy anders, als uw Heer? Al 't geen, dat in de hemel, en op d'aarde is, eiſcht zijn genade; hy is altyt hem zelf: Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? O menſchen en duivelen, ik zal u rekening van uw werken afeiſſchen: wat Heer verlogent gy anders, als uw Heer? O menſchen en duivelen, treed buiten d'uitterſte palen des hemels, en der aarde, ſtapt daar buiten, zo gy kont; gy zult'er geen magt toe hebben: Wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Als hy vlam ſonder rook, en rook ſonder vuur tegen u ſend, ſo ſult gy niet konnen beſchutten: wat Heer verlogent gy anders, als uw Heer? Als de hemel zich opent, ſchynt hy een roos, of een karmoſyn rode huit: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? De tyt ſal komen, in de welk men den menſchen en duivelen rekening van hun ſonden afeiſſchen ſal; wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? De boſen ſullen aan hun aange-

zicht

zicht bekent wezen; men sal hen rekening van hun vaardigheit en onachtsaamheit afeisschen: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? ziet daar de hel, die van de bosen niet gelooft wierd. Zy zullen daar rontom, en rontom een ziedend water keren, van 't welk zy drinken zullen: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? De genen, die Gods vrees voor ogen hebben gehad, zullen in tuinen ingaan, daar de bomen met takken en bladen bedekt zijn, met beeken en springbronnen verçiert, en met overvloet van alderhande vruchten verzorgt: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? zy zullen op heerlijke bedden, met root karmosijn gevoejert, ruften: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? zy zullen van de vruchten deser tuinen naar hun believen plukken: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Daar zullen vrouwen zijn, die d'ogen op hen alleen veften, en die van niemant, noch van mensch, noch van Engel, te voren aangeraakt zullen wesen: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? zy sullen koraal en robyn schynen: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Weldaden worden met weldaden vergolden: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Daar zijn noch andere tuinen, in de welken zeer groene kruiden, vloeden, dadels, granaten, en alderhande vruchten zijn: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? In deze tuinen zijn vrouwen, die seer swarte ogen, en zeer witte lighamen hebben. Zy zijn onder hutten bedekt; en niemant, noch menschen, noch Engelen, sullen hen voor hun gemaal aanroeren: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? zy zullen op groene tapyten, by beeken, die met bloemen bezoomt zijn, ruften: wat Heer verloghent gy anders, als uw Heer? Gelooft zy de naam van God, uw Heer; men is eeuwiglijk eer en roem aan hem schuldig.

55. *'t Hooftdeel van't Oordeel, begrijpende negenëntnegentig regels, te Medina geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De dag des Oordeels sal komen: niemant kan hem loghenen. In dese dag sullen veel bedroest en verootmoedigt, en veel verheven en blyde wesen. D'aarde sal beven, de bergen sullen sich openen, en gelyk stof, dat van de wint gedreven word, verstrooit worden. Gy sult op driederhande wyzen by dese dag des Oordeels wesen. Sommigen sullen in hun rechte hant het boek hebben, daar in alle hun werken geschreven staan, d'anderen zullen 't in de slinke hant hebben; en de genen, die in weldoen hen voorgegaan zijn, sullen de naasten aan zijn goddelyke Majesteit, en meest in't Paradys verheven wesen. Van d'eerste eeuwen zullen 'er veel, en van de leste eeuwen weinig zijn. Zy sullen op bedden rusten, die met gout en gesteenten verciert zijn, en alle malkander in 't aangezicht sien. Jonge kinderen sullen rontom hen gaan, met vaten, schalen en bekers, vol van een aangename dranck, die hen geen hooftpyn sal maken, en niet dronken doen worden. Zy sullen alle de vruchten hebben, die sy konnen wenschen, en zodanige spys, als sy sullen begeren. Zy sullen vrouwen met swarte ogen, en so wit als snoerpaarlen, hebben, tot vergelding van hun goede werken. Zy sullen geen quade woorden horen spreken, niet sondigen, en steets de stem der gener horen, die hen zegenen. De genen, die hun boek in de rechte hand houden, sullen by een varsche appelboom, sonder doornen, en by de Musceboom, onder een aangename schaduw, by een lopend water staan, met een groote menigte van alderhande vruchten, die zy, op aangename bedden leggende, onbeschroomdelyk zullen gebruiken. Wy hebben de Paradys dochters jonge meisjes, en tot hun gemaal genegen, geschapen, tot vernoeging der gener, die 't rekenboek van hun werken in de rechte hant houden, en van een

De zaligen.
De verdoemden.
De Profeten.

Musa is een gemeene vrucht in Egypten.

een groot getal der gener, die in d'eerſte eeuwen geweeſt hebben, en van een getal der gener, die in de leſte eeuwen zullen weſen. De genen, die hun rekenboek in de ſlinke hant houden ſullen van een ſeer hete wint gepynigt worden; ſy zullen ziedend water drinken, en in een ſwerte, hete en vuile rook weſen; om dat ſy in de werelt welluſtig, en in Gods geboden t'onderhouden lui en traag zijn geweeſt, en in de ſnootheit van hun zonden bleven. D'ongelovigen zeggen: Hoe! wy ſullen na de doot aarde en ſtof zijn, en met onſe vaders en voorſaten weêr opgewekt worden? Zeg tot hen: Gy, uw voorſaten, en uw nakomelingen ſullen alle voor God vergaderen, om geoordeelt te worden. Gy zult dan, ô hoſe bedriegers, van de vrucht des booms Zakon eten, en uw buik daar meê vullen: gy ſult ziedend water drinken, en altyt verdorſt zijn. Daar ziet gy de ſtaat, in de welk gy in de dag des Oordeels weſen ſult. Wy hebben u alle geſchapen: indien gy 't niet gelooft, zo aanmerkt de goederen, die gy bezit; hebt gy ſelven hen geſchapen? Wy hebben bevolen dat gy ſterven ſult. Wy konnen, als 't ons belieft, andere ſchepſelen, u gelijk, in uw plaats ſtellen, en u in een andere geſtalte, die gy niet weet, veranderen. Wy deden de ziel in uw lighaam ingaan: indien gy 't niet merkt, ſo aanmerkt uw lantbou. Doet gy de vruchten van d'aarde voortkomen? of doe ik hen te voorſchyn komen? Ik ſal ſo ik wil, uw landen droog, gelyk ſtro ſonder graan, maken; en gy zijt echter verwaant. Gy ſegt: Hoe! ſal ons graan, dat wy gezaait hebben, verloren zijn? In tegendeel, wy ſullen 't bewaren. Aanmerkt het water, dat gy drinkt; hebt gy 't van de wolken doen afdalen? of hebben wy 't van daar doen afkomen? Indien wy willen, zo ſullen wy 't ſo ſout maken, dat gy 'er niet af ſult konnen drinken, als gy niet dankbaar van deſe weldaat zijt. Aanmerkt het vuur, 't welk gy ontſteekt: Hebt gy 't hout, dat brant, geſchapen? Wy hebben 't geſchapen, om u aan 't helſche vuur te doen gedenken, en tot nuttigheit van 't volk. Ver-

Zakon is de helſche boom.

Zie Gelaldyn.

heft de naam van de magtigſte God. Ik ſweer by de geen, die de ſtarren doet vallen, (dit is een grote eed, zo gy hem wel kent) dat d'Alkoran een prys-waardig boek is. Men vind'er alles in goede ordening in geſchreven. Niemant zal hem handelen, zo hy niet zuiver en rein is. Hy is van God, de Heer des werrelts, gezonden. Indien gy 't geen, dat in dit boek geſchreven is, verwerpt, zo zult gy in 't getal der ongelovigen wezen, en de waarheit bekennen als de ziel uit uw lighaam vertrekken zal. Ik weet dat beter, dan gy maar gy aanmerkt het niet. Indien hy gelooft dat gy niet verryzen zult, zo doet uw ziel weêr in uw lighaam keren, als zy op uw lippen zal wezen. Als een vroom man ſal ſterven, ſal hy ruſt, en alderhande vernoeging in de geneuchten van 't Paradys vinden, zo hy van de genen is, die 't rekenboek van hun werken in de rechte hant houden; en hy ſal van d'eeuwige pynen bevryd weſen. Indien hy in 't getal der ongelovigen en verdoolden is, zo zal hy in 't helſche vuur geſtort worden. Dit is een zeer zekere waarheit. Verhef de naam van uw almachtige Heer.

56. *'t Hooftdeel van 't Yzer, begrijpende negenën-twintig regels, te Medina geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Al 't geen, 't welk in de hemelen en op d'aarde is, verheft Gods heerlijkheit; hy is almachtig en wys. Het koninkrijk der hemelen, en der aarde behoort hem toe. Hy geeft het leven, en de doot aan de geen, die 't hem goet dunkt. Hy is ſonder begin, en ſonder einde. Hy weet al 't geen 't welk van de menſchen geopenbaart en verborgen gehouden word; hy weet alles. Hy heeft de hemelen en d'aarde in ſes dagen geſchapen, en zit in zijn zetel. Hy weet al 't geen, dat in d'aarde ingaat en dat daar uitkoomt. Hy weet al 't geen, dat van de hemel afdaalt, en al 't geen, dat derwaarts opklimt. Hy is by u, waar gy ook zijt, en

ziet

ziet al 't geen, dat gy doet. 't Koninkrijk der hemelen, en der aarde behoort hem toe; en alle dingen gehoorzamen hem. Hy doet de nacht op de dag volgen, en weet het geen, dat in 't hart der menschen is. Gelooft in God, en in zijn Profeet. Besteed in goede werken een deel der goederen, die hy aan u gegeven heeft, en hy zal noch meer aan u geven. Doet mildelyk goet aan de genen, die in zyn wet geloven. Waarom zult gy niet in God, en in zyn Apostel geloven, die de geboden van uw Heer aan u leert? Gy hebt hem belooft zijn wet t'omhelzen. Hy heeft zyn geboden zyn dienaar ingegeven, om u uit de duisternissen te doen vertrekken, en in 't licht te geleiden; hy is goedertieren en barmhartig. Wie belet u enige kosten tot zijn verheerlijking te doen. D'erfenis der hemelen, en der aarde behoort hem toe. De genen, die voor de verovering van Mecha enige konsten tot zyn dienst gedaan hebben, zyn niet gelijk in verdienste met de genen, die gestreden hebben om deze stat te veroveren. Zy staan op een veel hoger trap dan de genen, die niet gestreden hebben, en zullen van zyn goddelyke Majesteit beschermt worden. Hy belooft het Paradys aan de vromen, en weet al 't geen dat gy doet. Wie zal enig aalmoes aan hem lenen? Hy zal zyn goederen vermeerderen, en een grote vergelding aan hem geven. Gedenk aan de dag, in de welk gy de genen, mannen en vrouwen, die mijn geboden gehoorzaamt hebben, zult zien, met een licht, dat voor hen zal gaan. Men zal tot hen zeggen: Heden word aan u geboodschapt dat gy in tuinen, daar in veel vloeden vloejen, en daar in gy d'opperste gelukzaligheit zult vinden, ingaan, en eeuwiglijk blijven sult. Gedenkt aan de dag, in de welk de bozen tot de ware gelovigen sullen seggen: Aanschout ous, keert uw gezicht naar ons; op dat wy een weinig van uw licht scheppen: zy zullen tot hen zeggen: Keert weêr te rug, om licht t'eischen. Daar is een plaats tusschen beide, die een verborge deur heeft; zy is vol genade en

ruſt voor de goeden, en buiten van elende voor de boſen omringt. Zy ſullen de goeden roepen, en tot hen ſeggen: Waren wy niet van uw godsdienſt? De goeden ſullen antwoorden: Ja, maar, gy hebt door ongehoorſaamheit uw zielen verraden, en gy hebt van Gods wet getwyffelt. Uw laſteringen hebben u tot aan d'uur van uw doot verwaant gemaakt. De duivel heeft u opgeblazen doen worden, en u tegen de geboden van zijn goddelijke Majeſteit doen opſtaan. Heden is 'er geen genade noch verloſſing voor u. 't Helſche vuur is de woning der bozen: ô hoedanig een woning! De genen, die in God geloven, hebben geen verdriet van hun hart te vernederen in 't gedenken van d'Alkoran, en van de waarheit, die daar in begrepen is. Zy zijn niet gelyk de genen, die voormaals kennis van de geſchreve wet hebben gehad. Zy bleven lange tyt zonder Profeten, hun harten verhardden, en 't grootſte deel onder hen was boos. Weet dat God het leven aen d'aarde, na haar doot, geeft. Wy hebben de geheimeniſſen van 't geloof aan u geleert; gy ſult hen miſſchien begrypen. God zal de weldaden, die de goeden aan hem lenen, vermeerderen, en een grote vergelding aan hen geven. De genen, die in God, en in zijn Profeet geloven, zijn vrome lieden. De martelaars zullen van God vergolden worden, en van licht overdekt weſen: en de bozen, die zijn geboden ongehoorzaam zijn, ſullen voor eeuwig verdoemt worden. 't Leven van deſe werrelt is niet dan ydelheit, ſpel, bedroch en verwaantheit. D'overvloet der goederen en kinderen is gelyk de regen: de boſen zijn verwondert van de planten, die zy voortbrengt, die eindelyk verwelken en geel worden, en daar na geheel uitdrogen. De boſen zullen grote pynen gevoelen, en de goeden Gods barmhartigheit genieten. 't Leven van deſe werrelt is niets, dan ſtoffe van hoogmoed. Verzoekt vergiffenis van God. 't Paradys, ſo ruim als de hemel en d'aarde, is voor de genen bereid, die in

zijn

zijn goddelijke Majesteit, en in zijn Profeet geloven; 't is een onmetelijke genade, die hy aan de geen, die 't hem goetdunkt bewyst. Al 't quaat, 't welk gy op aarde in uw goederen, en in u selven lyd, staat in een boek geschreven, eer 't u overkomt; dit is zeer licht voor God, op dat gy u niet bovenmaten in uw quellingen zoud bedroeven, noch bovenmaten in uw vreugden verheugen. God bemint de verwaanden niet: hy heeft niet te doen met de gierigaarts, die de gierigheit het volk aanpryzen, en van hun plicht afwyken. Men is lof aan hem schuldig; men is in alle plaatsen lof aan hem verplicht. Zeker, wy hebben onse Boden, met onze bevelen, en de geschriften met hen gesonden, en daar by de schaal, op dat het volk met goed gewicht zou wegen. Wy hebben 't yzer aan de menschen gegeven; het veroorzaakt groot quaat, en groot goet in de werrelt. God kent de genen, die met yver voor zijn wet, en voor zijn Profeet stryden, sonder hem te zien; hy is sterk en almachtig. Wy hebben Noah en Abraham gesonden, om 't volk t'onderwyzen, en de Schrift aan hun geslacht geleert. Sommigen volgden de rechte weg, en veel waren onse geboden ongehoorsaam. Wy sonden na hen onse Profeten en Apostelen, en Jesus, Marias Zoon, en leerden 't Euangelium aan hem. Wy stelden de heusheit, goedertierentheit, en kuisheit in 't hart der gener, die hem volgden. Wy hebben hen niet geboden d'ongehuwde staat t'onderhouden; maar zy hebben haer selven bewaart, uit oorsaak van de begeerte, die sy hadden, om God te behagen. Zy hebben hun wet niet, gelyk zy behoorden, onderhouden. Veel waren ongehoorsaam; en wy hebben de genen onder hen, die geloofden, vergolden. O gy, die in Jesus gelooft, vreest God, en gelooft in zijn Profeet; gy sult dubbelde vergelding van Gods barmhartigheit hebben. Hy zal u uwe sonden vergeven; hy is goedertieren en barmhartig. Ik leer deze dingen aan u,

op dat de genen die voormaals de geſchreve wet ontfangen hebben, bekennen dat ſy op Gods genade niet vermogen. Hy geeft haar aan de geen, die 't hem goetdunkt; zeker, zy is onmetelyk.

57. *'t Hooftdeel van 't Geſchil, begrypende tweeëntwintig regels, te Medina geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. God heeft de reden van haar gehoort, die met u twiſtreedent over de daat van haar gemaal: ſy heeft haar klachte aan hem gedaan. Hy verſtaat alle uw redenen; hy verſtaat en ziet alles. Niemant onder u zal ooit ſweren dat hy zijn gemalin zo weinig, als zijn moeder, aanraken ſal. Uw vrouwen zijn niet uw moeders; uw moeders zijn de genen, die u ontfangen en gebaart hebben. De genen, die dus ſpreken, betonen zich onheuſch; maar God is goedertieren en barmhartig. De geen, die gezworen heeft, zijn gemalin niet aan te roeren, en haar bekennen wil, zal, tot voldoening van zijn eed, vryheit aan een ſlaaf geven, eer hy haar aanraakt, zulks is aan u bevolen: God weet al 't geen, dat gy doet. Indien hy geen vermogen heeft om een ſlaaf te verloſſen, zo zal hy twee achtereenvolgende maanden vaſten, eer hy haar aanraekt. Maar indien hy niet kan vaſten, zo zal hy aalmoeſſen aan vyftig armen geven. Gy moet dus doen, indien gy in God, en in zijn Profeet gelooft: God heeft het dus bevolen, en grote pynen voor de genen bereid, die tegen zijn geboden doen. De genen, die hem, en den Profeet ongehoorzaam zijn, zullen met ſchaamte en ſchande overtrokken worden, gelyk de genen zijn geweeſt, die in boosheit hen voorgegaan hebben. God heeft zijn geboden op aarde gezonden; de genen, die hen verwerpen, zullen in de dag, in de welk hy hen zal doen verryzen, ruwelijk gepynigt worden: hy zal al 't geen, dat zy gedaan hebben, tot hen zeggen: hy heeft'er

naau-

naauwe rekening af gehouden, maar zy hebben 't vergeten : hy ziet alles. Ziet gy niet dat al 't geen, 't welk in de hemelen, en op d'aarde is, hem toebehoort ? Indien gy in 't heimelyk met uw drie vergadert zyt, hy is de vierde : zo gy vyf zyt, hy is de zeste, zo gy meer of min zyt, hy is altyt met u, waar gy ook zijt. Hy zal in de dag des Oordeels den menschen al 't geen zeggen, dat zy gedaan hebben : hy weet alles. Ziet gy niet het bedryf der gener, aan de welken men de geheime vergaderingen verboden heeft ? Zy keren weêr tot hun zonde, en doen 't geen, 't welk aan hen verboden was. Zy vergaderen heimelyk met boosheit, om tegen u aan te spannen, en om u ongehoorzaam te wezen: en als zy tot u komen, zo zeggen zy dat gy dingen spreekt, die God u niet ingegeven heeft te zeggen. Zy weten in hun zielen dat God hen van hun reden zal straffen, en dat zy alle naar de hel, daar zy beschеiden zyn, zullen gaan. O gy, die gelooft, maakt geen heimelyke vergadering, om God te vergrammen, om tegen zyn Profeet aan te spannen, en om hem ongehoorzaam te wezen. Vergadert te zamen, om deughdelyke werken te doen, en om God te dienen. Heb zyn vrees voor ogen. Gy zult eens voor zijn goddelyke Majesteit vergaderen, om geoordeelt te worden. De heimelyke vergaderingen komen van de duivel voort, om de vromen te bedroeven : hy doet hen geen quaat, dan door Gods toelating. Alle de gelovigen moeten zich aan zyn goddelyke wil overgeven. O gy, die gelooft, als gy met de Profeet vergadert, en als men tot u zegt dat gy mildelyk zult geven, zo geeft mildelyk : God zal zyn genade aan u meêdeelen : als men tot u zegt, dat gy opstaan zult, zo staat op ; God zal alle ware gelovigen opheffen, die onder u zyn, en de geleerden enige trappen boven d'andere stellen. Hy weet al 't geen, dat gy doet. O gy, die gelooft, als gy gezint zyt enig geheim aan de Profeet t'openbaren, zo zegt het hem met waarheit : gy zult goet

daar af verkrijgen; en hy zal u reinigen. Indien gy vreest uw geheim aan hem te zeggen, zo zal God zijn genade niet aan u geven. Doet uw gebeden ter gestelde tijt, deelt de Tienden uit, en gehoorzaamt God, en zijn Profeet; God weet al 't geen, dat gy doet. Ziet gy niet de genen, die zijn wet verlaten hebben? De gramschap van zijn Goddelijke Majesteit is op hen gevallen. Zy zijn verscheide van gevoelen in hun leugen, en weten wel dat zy liegen: maar hy heeft een grote straf voor hen bereid, uit oorzaak van hun lastertingen. Zy hebben hun geloof verborgen, en zijn afweken. Zeker, hy heeft strenge straffen voor hen bereid: hun goederen en kinderen zullen hen niet van zijn gramschap konnen bevrijden. Zy zullen in 't helsche vuur gestort worden, daar zy eeuwiglijk zullen blijven. Gedenk aan de dag, in de welk hy hen zal doen verrijzen. Zy zullen voor u zweren, gelijk zy zweren, dat zy in zijn wet gelooft hebben. Zy zeggen dat zy goet doen, en zijn leugenaars. De duivel heeft hen vooringenomen, en hen Gods woort doen vergeten: de genen, die hem volgen, zijn verlore lieden. De genen, die Gods wil, en die van zijn Profeet tegenstreven, zijn van de duivel verwonnen God heeft in de Schriften gezegt: Gy zult geen verwinning op my, noch op mijn Profeet verkrijgen. Hy is almachtig, en altijt verwinner. Gy zult niemant der gener vinden, die in zijn wet, en in de dag des Oordeels geloven, dewelk de geboden van zijn Goddelijke Majesteit, en de genen van zijn Profeet niet naaukeurig lijk onderhoud, schoon hun vaders, kinderen, broeders, en hun makkers tegen hen zijn. God heeft het geloof in hun hart ingedrukt: hy heeft hen door zijn geest versterkt, en zal hen in tuinen doen ingaan daar veel vloeden vloejen; en daar zy eeuwiglijk zullen blijven. Hy zal van hun gehoorzaamheit voldaan, en zy van zijn genade vernoegt wezen. De genen, die zijn geboden gehoorzaamen, zullen zalig zijn.

't Hooftdeel van de Ballingſchap, begrijpende vierëntwintig regels, te Medina geſchreven. 58.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Al t geen, 't welk in de hemelen, en op d'aarde is, verheft Gods heerlijkheit. Hy is almachtig wys Hy is 't, die de bozen van onder de genen gebannen heeft, die de geſchreve wet wiſten. Toen hy hen voor d'eerſtemaal bande, geloofde gy niet dat zy uit hun huizen moeſten vertrekken. Gy geloofde dat hun burgten hen van zyn ſtraffing ſouden beſchermen: maar hy heeft hen overvallen, en de ſchrik in hun harten ingeworpen. Zy hebben, door hun eige handen, hun woonplaatſen verdelgt, om de ware gelovigen te helpen. O gy, die wys zyt, aanmerkt hun einde. Indien God hen niet bevolen had uit hun lant te vertrekken, zo zou hy hen op een andere wyſe geſtraft hebben. Zy ſullen eindelyk de ſtraffen van 't helſche vuur gevoelen, om dat zy zyn geboden en Profeet ongehoorzaam zyn geweeſt. De geen die hem ongehoorzaam is, zal ſtrengelyk geſtraft worden. Gy ſnyd niet de palmbomen af, en laat hen niet ſtaan, dan door Gods toelating. Hy dekt met ſchaamte en ſchande de gene die hem ongehoorzaam zyn. Hy beveelt u een deel van de roof die gy op de vyanden verkreegt, zo van paarden en kamelen, als van d'andere goederen, aan de Profeet te geven; hy geeft hem macht en achtbaarheit over de geen, die 't hem goetdunkt; hy is almachtig. Hy beveelt u een deel van 't geen, dat gy op de ſtedelingen van Mecha verovert, aan de Profeet te geven. Hy beveelt het geen, dat hem goetdunkt. Deelt het meê aan God, aan de Profeet, aan zyn magen, aan d'armen, wezen en pelgrims, op dat 'er geen wanordening tuſſchen u koomt, die ryk zyt. Doet het geen, 't welk de Profeet aan u bevelen zal, en onthoud u van 't geen, 't welk hy aan u zal verbieden. Vreeſt God: hy is ſtreng in zyn ſtraffingen. Doet goet aan d'armen, die hun

hun middelen en huizen hebben verlaten, en ten dienſt van God, en om zyn wet en Profeet te beſchermen, van de be boſen afgeſcheiden zyn. De genen, die voor hen, ten dienſt van God, hun huizen hebben verlaten, beminnen de genen, die hen gevolgt zijn: Zy benyden hen niet de goederen, die zy bezitten, ſchoon zy zelven behoeftig zyn. De genen, die niet gierig zyn, ſullen ſalig wezen; de genen, die na hen komen, zullen voor hen bidden, en zeggen: Heer, vergeef onſe ſonden aan ons, en aan onſe broeders, die ons in d'onderhouding uwer geboden voorgegaan zyn. Plaats niet de haat in onſe harten tegen de genen, die uw wet volgen: gy zijt goedertieren en barmhartig. Ziet gy niet dat de boſen tegen hun broeders, die ſo boos als zy zyn, ſeggen: Indien gy niet ſo haaſtig uit Medina waart getrokken, zo zouden wy met u uitgetrokken wezen, en nooit de geen gehoorzaamt hebben, dien gy gehoorſaam zyt geweeſt: Zo gy geſtreden had, wy ſouden u beſcherm t hebben. God ſiet dat zy boos zyn. Indien zy vertraagt hadden met vertrekken, ſy ſouden niet meê getrokken wezen: indien ſy geſtreden hadden, zy ſouden hen niet geholpen, maar de rug gekeert, en geen beſcherming gevonden hebben. Zy ſyn meer voor de menſchen bevreeſt, dan voor God, om dat zy onwetende zyn. (De Joden) zullen niet gezamentlyk tegen u ſtryden, dan in hun burgten, en achter de muren. D'oorlog is wreet onder hen: maar denk niet dat zy te zamen vergaderen, en zich vereenigen ſullen. Hun harten ſijn gedeelt, om dat ſy geen kennis hebben. Zy ſijn gelyk de genen, die hen voorgegaan ſijn. Zy wierden geſtraft, en gedoot; en zy zullen in de dag des Oordeels grote pynen gevoelen. Zy zyn gelyk de geen, die van de duivel verleid is, die tot hem zeide: Ik ben onſchuldig van uw boosheit: ik vrees voor God, de Heer van 't Heelal. Hun beider einde is, in 't helſche vuur geſtort te worden, daar zy eeuwiglyk zullen blyven: Zodanig is de vergelding der bo-

bozen. O gy die gelooft, vreeſt God, en denkt op 't geen, dat gy in de dag des Oordeels zult doen. Vreeſt God; hy weet al 't geen, dat gy doet. Weeſt niet gelijk de genen, die zyn geboden vergeten: hy zal hen ook vergeten; en zy zullen in 't getal der verdoemden blijven. Zy zullen rampzalig zijn; en de genen, die in 't Paradys ingaan, die zullen zalig wezen. Indien wy d'Alkoran op een berg doen afdalen, zo zal de berg zich van de vrees, die hy van Gods woort zal hebben, openen. Ik ſpreek dus door gelykenis tot het volk; miſſchien zal 't zich bekeren. Daar is niet, dan een enig God: hy weet het tegenwoordige, verleden en toekomende. Hy is goedertieren en barmhartig. Daar is niet dan een enig God, Koning van alles. Hy is heilig, de verloſſer, waarachtig, en een ſtraffer ſterk, machtig en heerlijk. Gelooft zy God; hy heeft geen medegenoot. Hy is God, de Schepper, die al 't geen, 't welk in de werelt is gemaakt heeft. Alle de heerlyke namen behoren hem toe. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, verheft zyn heerlijkheit. Hy is almachtig en wys.

't Hooftdeel van de Proef begrijpende achtien regel, te Mecha geſchreven.

Eenige geleerde Mahometanen hebben dit het Hooftdeel van de Beroeping genoemt, om dat 'et van de vrouwen handelt, die hun mannen verlieren om Mahomets wet te volgen, de welk beveelt hun hart en ooggemerk te beproeven, en hun beroeping te bekennen. 95

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O gy, die gelooft, gehoorzaamt niet mijn, noch uw vyanden. Gy betoont hen vrientſchap als gy hen bejegent. Zy verwerpen echter de waarheit; die aan u gezonden is: zy verdrijven de Profeet, en ook u, en dit om dat gy in God, uw Heer, gelooft. Verzoekt niet hun vrientſchap, als gy voor myn wet zult ſtrijden: ik weet wat gy vrezen moet, en gy weet

weet 'et niet. Hy, die 't geen doet, dat hier boven verboden is, zal een zeer quade weg volgen. Indien zy voordeel op u hebben, zo zullen zy uw vyanden wezen. Zy zullen hun handen, en hun tong tegen u uitstrekken. Zy zullen u schelden, en wenschen dat gy uw geloof verzaakt. Indien gy zulks doet, zo zult gy in de dag des Oordeels geen vernoeging van uw wijven, noch van uw kinderen verkrygen, en van hen gescheiden worden. God zal al 't geen zien, dat gy doet. Gy hebt een treffelyk voorbeelt in Abraham, en in de genen, die met hem waren, toen zy tot het volk zeiden: Wy zyn onschuldig van de zonde, die gy doet, met een ander god, als God, t'aanbidden. Abraham zeide tot zyn vader: Ik zal van God geen vergiffenis voor u verzoeken. Ik kan u zo gy een afgodendienaar zijt, niet van zyn straffing bevrijden. Heer, alle ons vertrouwen is in u. Onze toevlucht is in uw barmhartigheit. Bescherm d'ongelovigen niet tegen ons. Vergeeft ons onze zonden: gy zyt barmhartig en wys. Gy hebt in hen een treffelyk voorbeelt voor de genen, die God vrezen, en de dag des Oordeels ontzien. God heeft niet met de genen te doen, die d'ongelovigen gehoorzamen: hy behoeft niemant; en men is lof in alle plaetsen aan hem schuldig. Hy zal misschien voor 't aanstaande een grote vrientschap tusschen u, en de genen, die gy haat, oprechten. Hy is almachtig, goedertieren en barmhartig. Hy verbied u niet d'ommegang met de genen, die niet tegen u voor zyn geloof strijden, en die u niet uit uw huizen verdrijven. Hy verbied u niet hen recht en gelijk te doen. Hy bemint de gerechtige menschen. Hy verbied u d'ommegang met de genen, die tegen uw geloof strijden, die u uit uw huizen verdryven, en die hen helpen u verdrijven. Hy verbied u hen te gehoorzamen, en vrientschap met hen te maken: de genen, die hen gehoorzamen, zullen groot ongelyk hebben. O gy, die in God gelooft, als de vrouwen uwer vyanden zich aan uw zijde begeven, zo beproef hun geweten.

In-

Indien gy bekent dat zy gelovig zijn, en dat zy in Gods wet geloven: zo zult gy hen niet weêr aan d'ongelovigen overgeven. Zy mogen hen niet bekennen, nog de vrouwen hen aanraken. Geeft hen middel tot hun nootdruft. Gy sult niet sondigen, zo gy hen trout: maar trout hen niet naar d'inzettingen der ongelovigen. Vraagt hen hoedanig een bruitschat zy willen hebben: Zy zullen u naar 't geen vragen, dat gy hen geven wilt; verdraagt te zamen. God gebied het dus: hy sal in de dag des Oordeels uw rechter wezen; hy weet al 't geen, dat gy doet, en is seer wys. Indien uw vrouwen zich aan de zyde der ongelovigen begeven, en gy enig verlies daar door lyd, zo sult gy den geen, die dit verlies sal lyden, sulks weêr van de roof, die gy verkrygen zult, vergoeden. Vreest God, en gelooft in de wet van zijn goddelijke Majesteit. O Profeet, als de vrouwen uw godsdienst willen omhelsen, met vast voorneemen van in God alleen te geloven, niet te stelen, geen hoerery te bedryven, hun kinderen niet te doden, niet te liegen, nog te lasteren, en gehoorzaam te wezen, so ontfang hen by u, verzoek vergiffenis voor haar by God: hy is goedertieren en barmhartig. O gy, die gelooft, gehoorzaamt niet de genen, tegen de welken God vergramt is: Zy wanhopen van hun zaligheit, gelyk de bosen, die voormaals in hun boosheit gestorven zijn, daar af gewanhoopt hebben.

't Hooftdeel van d'Ordening, begrypende veertien regels, te Mecha geschreven. 60.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, loof God; hy is almachtig en wys. O gy, die gelooft, zegt niet dat gy 't geen doet, 't welk gy niet doet. God haat de genen, die zeggen dat zy 't geen doen, 't welk zy niet doen, en bemint de genen, die in d'ordening en ryg, gelijk een sterke muur, voor sijn wet stryden. Gedenk dat Moises tot zijn volk zeide:

Gy

Gy zult my geen quaat aandoen, maar eindelijk bekennen dat ik Gods bode ben. Doch God heeft hen van de rechte weg afgeleid, toen zy van de gehoorzaamheit zyner geboden afweken: hy geleid de bozen niet Gedenk dat Jesus, Marias zoon, tot de kinderen van Israël zeide: Ik ben Gods bode; hy heeft my gezonden om onder 't Testament te bevestigen, en om aan u te boodschappen dat 'er na my een Profeet zal komen, diens naam Mahomet zal wezen. Toen hy met wonderdaden, met zeer verstandelyke redenen, en met onfailbare bewyzen was gekomen, zeiden zy dat hy een tovenaar was. Wie is bozer als de geen, die God lastert? D'ongelovigen willen door hun mont het licht des geloofs uitblusschen, maar God zal 't tegen hun wil te voorschijn doen komen. Hy heeft zyn Profeet gezonden, om 't volk op de weg der zaligheit te geleiden, om hen in de waarheit van zijn wet t'onderwijzen, en om haar, tegen de wil der ongelovigen, boven d'andere wetten des werrelts te doen uitsteeken. O gy, die gelooft, wilt gy dat ik een ding aan u leer, 't welk u van de helsche pijnen bevryden zal? Gelooft in God, en in zijn Profeet; besteed uw goederen, en lighamen, om voor zyn wet te strijden. Gy zult zeer wel doen, zo gy weet te bekennen. God zal u uwe zonden vergeven, en in tuinen doen ingaan, daar in veel vloeden vloejen. Hy zal u in de schone hoven van Eden, daar d'opperste gelukzaligheit is, doen intreeden. Hy zal noch een andere jonst, daar gy naar wensicht, aan u geven, te weten de verwinning over uw vyanden. O gy, die gelooft, ondersteunt Gods wet. Jesus, Marias zoon, zeide tot zyn Apostelen: De geen, die met my Gods wet ondersteunt, zal van God ondersteunt en beschermt worden. D'Apostelen antwoordden: Wy zullen haar ondersteunen. Een deel der kinderen van Israël geloofde in Jesus, en 't ander deel heeft zyn wet verworpen. Wy bewezen hulp aan de genen, die tegen hun vyanden geloofden, en verwinners waren.

't Hooft-

't Hooftdeel van de Vergadering, begrijpende elf regels, te Medina geschreven. 61.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Al t'geen, 't welk in de hemel, en op aarde is, loof God, loof de heilige, heerlijke en almachtige Koning. Hy heeft zijn Profeet, een Arabier van geboorte, gezonden, om sijn geboden aan d'Arabiers te verkondigen, om hen te zuiveren, om hen in de geschriften, en in de geheimenissen van 't geloof t'onderwijsen. Zy waren te voren van de rechte weg afgedwaalt. De genen, die na hen zullen komen, sullen geen Profeet, die hem gelijk is, zien. Dit is een bezondere jonst van d'almachtige en wijze God. Hy geeft haar aan de geen, die 't hem goetdunkt, en zijn jonsten sijn onmetelijk. De genen, die 't oude Testament verkondigen, en 't geen, 't welk het gebied, niet doen, sijn gelijk een ezel, met boeken geladen: zo sijn de genen, die Gods geboden niet gehoorzamen; hy geleid de bozen niet. O Joden, gelooft niet dat gy Gods welbeminden zijt: verwacht de doot; gy zult uw doling bekennen. Zy geloven niet dat zy van hun zonden gestraft zullen worden; maar God ziet alle d'onrechtvaerdigen. Zeg tot hen: Gy sult eens de doot vinden, daar gy voor vlucht. Gy zult voor God, die 't tegenwoordige, verleden en toekomende weet, gezonden worden; hy zal aan u al 't geen, dat gy gedaan hebt, vertoonen, om geoordeelt te worden. O gy, die gelooft, als gy tot de vergadering van de vrijdag geroepen sijt, om uw gebeden te doen, zo doet uw gebeden, en verlaat uw koophandel: 't zal goet zijn dat gy 't weet. Als gy uw gebeden geëindigt hebt, zoo scheid van malkanderen, gaat daar 't u belieft, en bid God om sijn genade. Gedenkt dikwijls aan zijn goddelijke Majesteit, gy sult salig sijn. Als d'ongelovigen eenig voordeel gesien, of enig vermaak gehad hebben, so hebben zy u verlaten, (en sijn uit de preking gegaan.)

gaan.) Zeg tot hen: Hoe veel rykdom en vermaak is by God? Hy is de Rijker der rijken.

63. *'t Hoofdeel der Bozen, begrijpende elf regels, te Medina geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Als de bozen u komen bezoeken, zo sullen zy seggen dat zy getuigen zyn van dat gy een Profeet sijt; die van God gesonden is. Hy weet wel dat gy sijn Profeet zyt. Hy siet dat zy veinzen, en hun geloof verkopen, om goederen in de werrelt te hebben; daar in sy qualijk doen. Zy zeggen met de mont: Wy geloven in Gods wet, en zijn boos in hun zielen. De boosheit is in hun hart ingedrukt, en zy zullen de geheimenissen van 't geloof niet begrypen. De schoonheit van hun lighamen zal u niets mishagen, als gy hen ziet. Zy rechten sich op, als sy spreken; en schijnen een stuk houts, dat tegen een muur staat. Zy wrezen voor alle lopende geruchten, en sijn u vyanden. Wacht u van hen; God zal sonder twijffel hen verdelgen. Hoe konnen zy sijn wet lasteren? Toen men tegen hen zeide: Koomt by de Profeet, hy sal aan God vergiffenis van uwe sonden versoeken, so schudden zy 't hooft, en vertrokken zich met verwaantheit. Ramp is over hen: 't zy gy vergiffenis voor hen verzoekt, of niet, God zal hen niet vergeven; hy bemint de bozen niet. Zy zeggen: Doet geen goet aan de genen, die deze Gods Profeet volgen, tot dat zy hem hebben verlaten. De schatten des hemels, en der aarde komen God toe; maar zy begrijpen 't niet. Zy zeggen: Indien wy weêr na de stat Medina keren, zo zullen wy de schaamte en schande daar uit verdryven, en eer en grootheit daar in verheffen. In tegendeel, de grootheit, kracht en verwinning komen van God voort, van zyn Apostel, en van de genen, die in zyn wet geloven: maar d'ongelovigen kennen 't niet. O gy, die in God gelooft, uw rykdom en uw kinderen moeten u niet van zijn dienst af-

afleiden. De genen, die hem verlaten, zullen in 't getal der verlore lieden wezen. Doet aalmoeſſen van de goederen, die hy aan u gegeven heeft, eer d'uur van uw doot koomt. De bozen zulleu dan ſeggen: Heer, indien gy my niet zo haaſt had doen ſterven, ik zou uw wet omhelſt hebben. God vertraagt niemants doot, als d'uur daar af gekomen is; hy weet al 't geen, dat gy doet.

't Hooftdeel van 't Bedroch, begrijpende achtien regels, te Mecha geſchreven. 63.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Al 't geen, 't welk in de hemel, en op d'aarde is, looft God. Hy is Koning van alles. Lof is aan hem ſchuldig; hy is almachtig. Hy is de geen, dieu geſchapen heeft. Sommigen onderhouden zyn geboden, en d'anderen ſijn ongelovig. Hy ziet al 't geen, dat gy doet. Hy heeft de hemelen, en d'aarde geſchapen, en u gemaakt. Gy ſult eens voor hem vergaderen, om geoordeelt te worden. Hy weet het geen, dat in de hemel, en op der aarde is: hy weet uw geheimeniſſen, en 't geen, dat gy openbaar maakt. Hy weet het geen, dat in het hart der menſchen is. Hebt gy niet gehoort wat voormaals aan de bozen gebeurt is? zy wierden geſtraft, en zijn in hun ongeluk geſtorven. Zy zullen eindelijk ſtrenge ſtraffen gevoelen, om dat God Proſeten, om hen t'onderwijzen, aan hen heeft geſonden, en om dat ſy ſeiden: Hoe! zal een menſch, gelijk wy, de rechte weg aan ons leren? Zy hebben hen veracht, en God's wet verlaten. Hy heeft met hen niet te doen; hy behoeft de werelt niet. Men is in alle plaatſen lof aan hem ſchuldig. Zullen de bozen geloven dat zy niet opgewekt zullen worden? In tegendeel, God zal hen weêr doen verrijſen, en aan hen al 't geen zeggen, dat ſy gedaan hebben. Dit is zeer licht voor ſijn goddelijke Majeſteit. Geloott in God, in ſijn Proſeet, en in 't licht, dat hy aan u gezonden heeft. Hy weet

al 't geen, dat gy doet. Gedenk aan de dag, in de welk hy u alle ten oordeel zal roepen. Deze dag zal de dag van 't bedroch wezen. Men zal de genen kennen, die zich zelven hebben bedrogen en de genen, die hun naaste bedrogen hebben. In deze dag zullen de sonden den genen vergeven worden, die in sijn Eenheit gelooft, en goede werken gedaan hebben. Zy sullen in tuinen wonen, daar veel vloeden vloejen. D'ongelovige, die zyn geboden verachten, sullen in de hel gestoten worden, daar zy eeuwiglijk zullen branden. U koomt geen quaat over, dan door Gods toelating Hy geeft gedult aan de geen, die in sijn godd elijke Majesteit gelooft, en alles weet. Gehoorzaamt God, en sijn Profeet: indien gy hen ongehoorzaam sy, so weet dat Gods Profeet niet verplicht is, dan om de waarheit van 't geloof aan u te verkondigen. Daar is niet, dan een enig God: alle ware gelovigen geven zich aan sijn goedelijke wil over. O gy, die gelooft, gy hebt kinderen en vrouwen, die uw vyanden sijn. Wacht u van hun quaden wil, so gy hen vergeeft. Indien gy van hen wijkt, so sal God goedertieren en barmhartig tot u wezen. De rijkdommen, en de kinderen beletten u dikwijls God te gehoorzamen; maar weet dat hy de vromen rykelijk vergeld. Vreest hem uit alle uw vermogen, hoort naar sijn geboden, gehoorzaamt hem, en doet aalmoessen. De geen, die niet gierig is, sal salig wezen. Indien gy iets aan God leent so sal hy 't u doen vermenigvuldigen: hy sal u uwe sonden vergeven. Hy heeft behagen in d'erkentenis sijner weldaden, en is seer barmhartig. Hy weet het tegenwoordige, verleden en toekomende. Hy is almachtig en wijs.

Bezie Kitabel tenoir.

64. *'t Hooftdeel van d'Echtscheuring, begrijpende achtien regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O Profeet als gy uw vrouwe verstoot zo verstoot hen volgens de wetten en bevelen, en reken de tijt, die zy wachten moeten, eer zy weer huwen.

Vreest

Vreeſt God, uw Heer. Doet hen niet uit hun huiſen vertrekken, en drijft 'er hen ook niet uit voor de geſtelde tijt; ſo ſy niet in overſpel betrapt worden. Zodanig zijn Gods bevelen: de geen, die hen overtreed, verongelijkt zich zelf; God zal misſchien iets, dat gy niet weet, van hen bevelen. Als de tijt, die zy wachten moeten, geëindigt zal weſen, ſo weêrhoud hen, of laat hen met heusheit gaan. Gy zult lieden van uw godsdienſt, vrome menſchen, nemen, die getuigen van uw bedrijf zullen zyn. Getuigt met waarheit van 't geen, dat gy gezien hebt. Dus is den genen bevolen, die in God, en in de dag des Oordeels geloven. God zal de geen, die zijn vrees voor ogen heeft, van lijden verloſſen, en hem rijkmaken als hy 'er minſt op denkt. De geen, die zich in hem vertrout, zal niet bedrogen zijn. Hy doet het geen, dat hy wil, en heeft voor alles een beſtipte tijt geſtelt. Indien de vrouwen de hoop van hun maantſtonden verloren hebben, en twijffelen van dat zy in een misreekening zyn, zo ſullen ſy drie maanden wachten eer ſy weêrhuwen, indien zy geen voedſters zyn: maar indien ſy ſwanger zijn, ſo ſullen ſy de tijt van hun barlng uitwachten. De geen, die God vreeſt, verblijd zich in d'onderhouding ſijner geboden; 't geen, dat hier boven ſtaat, is van God bevolen. Hy zal de ſonden den genen vergeven, die ſijn vrees voor ogen hebben, en een zeer grote vergelding aan hen geven. Doet de genen, die gy verſtoot in uw huizen, of dicht by u wonen, en handelt hen niet qualyk. Indien zy zwanger zyn, ſo geeft aan hen het geen, dat hen nootzakelijk is, tot dat zy gebaart hebben. Indien zy hun kinderen wilden opvoeden, zo ſult gy een eerlijk loon aan hen geven, en hen heuſchelijk en beleefdelyk handelen. Indien zulks niet aan u behaagt, zo zult gy hen aan een anderen te voeden geven, die gy van haar moeite zult vergelden. Indien gy niet rijk zyt zo zult gy koſten naar uw vermogen doen. God beveelt niet dat iemand meer koſten zal doen,

dan zyn vermogen toelaat. Hy zal u goet na quaat geven. Hoe veel ſteden zyn 'er geweeſt, die voormaals de geboden van God, en van zyn Profeten ongehoorzaam hebben geweeſt? Wy hebben naauwe rekening van hun zonden gehouden: hun ſtedelingen wierden geſtraft; en zy ſullen eindelyk in 't getal der verlore lieden wezen: God heeft ſtrenge pijnen voor hen bereid. O gy, die wys zyt, vreeſt God. Hy heeft d'Alkoran, en een Profeet aan u gezonden, om u in de geheimeniſſen van zyn wet t'onderwijzen, u uit de duiſterniſſen te doen vertrekken, en om de genen, die in hem geloven, en goede werken doen, in 't licht te geleiden. Hy zal de deur van 't Paradys voor hen openen, daar veel vloeden vloejen, en daar zy eeuwiglyk met alle vernoeging zullen blyven. 't Is God, die zeven hemelen, en zo veel aarden geſchapen heeft; en hy beveelt onder hen 't geen, dat hem goetdunkt, op dat gy weten zoud dat hy almachtig is, en alles weet.

65. *'t Hooftdeel der Verbieding, begrijpende twaalf regels, te Medina geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O Profeet, verbied niet, om uw vrouwen te believen, 't geen te doen, 't welk God aan u verloft heeft: hy is goedertieren en barmhartig. Hy heeft u bevolen 't geen te doen, dat door uw wet verloft is. Hy weet alles, en is zeer wys. Toen de Profeet een van zyn vrouwen ging bezoeken, openbaarde God aan hem het geen, dat zy hem wilde zeggen. Hy verwierp een deel daar af, en nam 't ander deel aan. Toen hy tot zyn vrou het geen zeide, dat zy geſint was om hem te ſeggen, vraagde zy hem wie zulks aan hem geopenbaart had? De geen, die alles weet, heeft 't et aan my geopenbaart, op dat gy u bekeren zoud. Uw harten zyn genegen om 't geen, dat verboden is, te doen. Indien gy iets tegen de Profeet doet, zo weet dat God zyn beſchermer is. D'Engel Gabriël

en'

en alle de gelovigen, en d'Engelen zullen hem tegen u beſchermen. Indien hy u verſtoten wil. God zal hem voortaan andere vrouwen in uw plaats geven, die gehoorſaam, waargelovig, ootmoedig, getrou, aandachtig, vernoegt, zachtzinnig, rein, maagden, en geen maagden ſijn. O gy, die in God gelooft, verſterkt u, en uw gezinnen in de gehoorzaamheit ſijner geboden. D'afgodendienaars zullen met hun afgoden in 't helſche vuur branden. D'Engelen, gezonden om hen te ſtraffen, zullen God niet ongehoorſaam weſen: ſy doen al 't geen, dat hy hen gebied. O gy, die ongelovig zyt, daar is geen verſchoning voor u: gy zult naar uw verdienſten geſtraft worden. O gy, die gelooft, bekeert u met yver tot God: hy zal u uwe zonden vergeven, en u in tuinen doen ingaan, daar veel vloeden vloejen: 't licht des geloofs ſal voor de Profeet gaan, en voor de genen, die hem gevolgt zyn. Als God hen vergelden zal, ſullen ſy ſeggen: Heer, geef u ons licht; vergeef ons onſe ſchulden: gy zyt almachtig. O Profeet, ſtryd tegen d'ongelovigen en bozen, en verſterk u tegen hen: de hel zal hun woning zyn. God leert een gelykenis aan d'ongelovigen, en zegt: De vrouwen van Noah, en de vrouwen van Loth waren onder 't vermogen myner twee dienaars, vrome mannen: deſe vrouwen hebben hen verraden; maar ſy ſyn ook de ſtraf van hun ſonde niet ontgaan. Men zeide tot hen: Gaat in 't helſche vuur, met de genen, die 'er ingaan. God leert een gelykenis aan de genen, die ſyn wet volgen. Neem een voorbeelt aan Faraos gemalin: ſy bad God, en zeide: Heer, bou voor my een huis in 't Paradys; verlos my van Farao, van zyn werken, en van d'onrechtvaardigen menſche. Maria, de dochter van Joſafat, bewaarde haar maachdelykheit; wy hebben onſe geeſt haar ingeblazen. Zy heeft in de woorden van haar Heer, en in de Schriften gelooft: zy was in 't getal der gener, die gehoorzaamden.

66. *'t Hooftdeel van de Heerſchappy, begrijpende dartig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Gelooft zy de geen, dien de Heerſchappy des werelts toebehoort, die almachtig is, en die de dooten 't leven geſchapen heeft, om u te doen bekennen welk de beſte is: hy is almachtig en barmhartig. Hy heeft zeven hemelen boven malkander geſchapen. Gy ziet niets van 't geen, dat hy geſchapen heeft, 't welk niet wel voeglyk is. Hef uw gezicht ten hemel, gy zult 'er geen gebrek zien: bezie hem tweemaal, of meermaal, gy ſult 'er geen berſt nog gebrek aan vinden. Wy hebben de hemel, en de werelt met ſtarre verçiert, en de duivelen daar uit verdreven. Wy hebben een grote gloet voor hen, en de helſche pijnen voor d'ongelovigen bereid. Zy zullen ſchrikkelijke en vervarelijke ſtemmen horen, die uit wanhoop en gramſchap zullen voortkomen, als men hen daar in zal ſtoten. Als zy by benden in 't helſche vuur zullen gaan, zal d'overſte der pijniging tot hen zeggen: Hebt gy niemant op aarde gehad, die de helſche pijnen aan u verkondigt heeft? Ja, zullen ſy ſeggen, men heeft hen aan ons verkondigt? maar wy hebben de Verkondigers geloghent, en geſegt dat God het geen, 't welk ſy ſpraken, niet geboden had te doen, dat zy leugenaars, en van de rechte weg afgeweken waren. Indien wy hen gehoort, en wijs geweeſt hadden, zo zouden wy heden niet in 't getal der verdoemden wezen. Zy zullen in de diepte des hels hun ſonden belijden: De genen, die God vrezen, ſonder hem te ſien, ſullen vergiffenis van hun ſonden, en een ſeer grote vergelding ontfangen. Spreekt in 't geheim, of in 't openbaar God weet al 't geen, dat gy in 't hart hebt, ſedert dat gy geſchapen zijt. Hy is gezegent, en weet alles. Hy heeft de wegen op aarde opgerecht; gaat naar alle zijden, en leeft van zijn goederen. Gy zult alle verrijzen, en eens voor hem vergaderen, om

ge-

geoordeelt te worden. Gelooft gy dat de geen, die in de hemel is, d'aarde niet droog en dor kan maken, en haar niet doen beven? Gelooft gy dat de geen, die in de hemel is, niet een geweldige wint tegen u kan zenden, om u te verdelgen? Gy zult voor 't aanstaande gevoelen hoedanig de helsche pijnen zijn. De genen, die voor u geweest zijn, hebben niet daar in willen geloven, en zijn van hun ongelovigheit gestraft. Merkt gy niet op de vogelen, die boven uw hoofden vliegen, hoe zy hun vleugelen openspreiden en sluiten? Niets ondersteunt hen, als de Barmhartige, die alles ziet. Wie anders, als God, zal u in uw ongelukken beschermen? D'ongelovigen zijn verwaent. Wie zal u rijk maken zo God zijn genade opsluit? Gy volhard echter in uw zonde, en vlied de waarheit. Is de geen, die met zijn aangezicht op d'aarde gekeert gaat, met de geen gelijk, die op zijn voeten op de rechte weg gaat? Zeg tot hen: God heeft u geschapen, 't gehoor, 't gezicht, en 't gevoel aan u gegeven: maar weinig onder u bedanken hem van zijn weldaden; Zeg tot hen: Hy heeft u van aarde geschapen; en gy zult eens voor hem vergadert worden, om rekening van uw bedrijf te geven. De bozen vragen wanneer de dag des Oordeels wezen zal. Zeg tot hen: God weet het; ik ben niet gezonden, dan om de helsche pijnen aan u te verkondigen. Hun aangezichten zullen zwart worden, als zy de straffing van hun zonden zullen zien naderen. Men zal tot hen zeggen: Ziet daar 't geen, 't welk gy met zo groot ongedult begeert hebt. Zeg tot hen: Hebt gy gezien dat God my, en de genen, die by my waren, verdelgt heeft? In tegendeel, hy heeft zijn genade aan ons gegeven. Wie zal d'ongelovigen van de helsche pijnen bevrijden? Zeg tot hen: God is de Barmhartige: wy geloven in hem, en hebben ons aan de wil van zijn goddelijke Majesteit overgegeven. Gy zult in de toekomende tijt de genen kennen, die afgedwaalt zijn. Indien 't water, 't welk tot drank aan uw kudde verstrekt, in d'aarde

inzinkt, wie sal u ander water, of een andere springbron tot uw onderstant geven?

67. *'t Hoofdeel van de Schrijfpen, begrypende tweënvyftig regels, te Mecha geschreven.*

De Bedaoi noemt dit Hoofdeel naar de letter *Noun*, *n*, en zegt dat'er walvisch, of grote visch te zeggen is. Enige andere geleerde zeggen dat *Noun*, *n*, de naam van d'inkt, of van de tafelis, op de welk d'Engelen Gods geboden schryven. Andere verzekeren dat'er de Schryfkoker is: maar een groot deel der Mahometaansche Leeraars noemt dit het Hoofdeel van de Schryfpen.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de Schryfpen, en by al 't geen, 't welk geschreven is, dat gy door de genade van uw Heer, niet bezeten zijt. Gy sult een oneindige vergelding hebben. God heeft u met een hoge en deurluchtige schepping geschapen. Gy, en ook d'ongelovigen sullen eens de genen onder u kennen, die onkundig zijn. Zeker, uw Heer kent de genen, die afgeweken zijn, en de genen, die de rechte weg volgen. Gehoorzaam niet de boosen: zy wenschen dat gy zachter tegen hen waart, en zy vriendelijker tegen u. Gehoorzaam niet dese schandelijke leugenaars klappaarts, zondaars, oproermakers, en boosen die veel schatten en kinderen hebben. Als men de geheimenissen van 't geloof aan hen verhaalt, zeggen zy dat het niet dan oude fabelen der aal outheit zijn. Wy zullen een teken van schaamte en schande op hun aangesigt drukken. Wy hebben hen beproeft, gelijk de hoveniers, als zy des avonts voorgenomen hebben in de volgende uchtent vruchten uit hun tuinen tot hun verquikking te snyden, en niet gezegt hebben; zo 't God belieft. God heeft in de nacht, toen zy sliepen, 't vuur in hun tuinen gezonden, dat hen verbrant heeft. Des uchtens hebben zy malkander toegeroepen, en gezegt: Koomt om uw tuin te redden, zo gy enige vruchten daar uit wilt plukken. Zy geloofden dat d'armen daar wilden ingaan, en qua-

quamen toelopen, (om hen te verdryven) en vonden hun vruchten geheel ſwart, en hun tuinen verbrant. Zy zeiden toen: Wy zijn afgedwaalt; wy zijn ſondaars; ja een onder hen zeide dat men God moeſt loven. Zy zeiden toen: Gelooft zy God; wy zijn grote ſondaars. Zy quamen by malkander, en deden onderling hun beklach. Zy zeiden: Ramp is over ons; wy waren in een grote doling. God zal miſſchien voortaan meer goets aan ons geven, dan 't geen, dat wy verloren hebben, waardig is; men moet om zijn genade wenſchen. Dus ſtraft God op aarde de geen, die 't hem goetdunkt: maar de pynen van d'andere werelt zyn veel ſwaarder. De genen, die zyn vrees voor ogen hebben, zullen in tuinen vol van geneuchten wonen. Zal ik de goeden gelyk de boſen handelen? hoe kont gy het oordelen? Hebt gy een boek, daar in gy 't geen zult lezen, 't welk aangenaam aan u is? Hebben wy in de dag des Oordeels enige vernoeging aan u belooft? Zult gy in die dag 't geen hebben, dat gy aan u zelven belooft hebt? Vraagt hen wie borgen van hun geloof ſal wezen? Zullen hun afgoden, en hun makkers hun borgen zijn? Dat zy hen doen komen, zo zy waarachtig zijn. Gedenk aan de dag, in de welk de zonden ontdekt ſullen weſen, en in de welk men aan de boſen zal bevelen God t'aanbidden. Maar zy zullen hem niet konnen zien. Hun ogen zullen van vrees ontroert, en hun gezicht met ſchaamte bedekt weſen. Men gebied hen in de werelt zijn goddelijke Majeſteit t'aanbidden: maar zy willen 't niet doen. Ik ſal hen allengs ſtraffen, als zy'er minſt op denken. Ik ſchors de ſtraffing van hun misdaden, om dat mijn toorn krachtig is. Verzoekt gy van de menſchen enige vergelding van uw Verkondigingen? zijn zy gehouden enige koſten te doen? Hebben zy 't boek in hun macht, daar in het toekomende geſchreven is: om 't geen, dat zy zeggen, daar in te ſchryven? Verwacht het Oordeel van uw Heer, en wees niet gelijk de

geen,

geen, die van de walvischingeswolgen wierd. Hy riep in zijn lyden zijn Heer aan. Indien zijn Heer zijn genade niet aan hem had gezonden, hy zou nooit weêr op d'aarde zijn gekomen. Toen hy berou van zijn zonde had, heeft zijn Heer hem vergeven, en hem in 't getal der vromen gestelt. D'ongelovigen trachten uit nyt door hun gezicht u te verwaggelen. Zy zeggen dat gy een bezeten zyt, als zy d'Alkoran horen lezen. Hy is niet gezonden, dan om de wereldt t'onderwyzen.

68. *'t Hooftdeel van de Waarmaking, begrypende tweeënvyftig regels, te Mecha geschreven.*

Ekteri noemt dit het Hooftdeel des Oordeels, om dat in deze dag alles waar gemaakt zal worden.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De waarmaking nadert, de waarmaking nadert. God heeft u niet geleert in welke tyt de dag der Waarmaking zou wezen. Temod en Aad wilden de geen niet geloven, die deze dag van lyden en droefheit aan hen verkondigde. Maar Temod wierd door een bovengewoon gedruis verdelgt, en Aad door een geweldige wint, die God tegen hen zond, zeven nachten, en acht dagen achter malkander. Zy wierden omgeworpen, en lagen, gelyk palmbomen, op d'aarde doot uitgestrekt. Wierd iemant onder hen verdelgt? Farao, en de genen, die voor hem zijn geweest, en de stedelingen der steden, die, uit oorzaak van hun zonde, omgekeert zijn, hebben Gods Profeten en Apostelen ongehoorzaam geweest, en zijn strengelijk daar over gestraft. Wy hebben u in Noahs Ark gebergt, toen de wateren rezen, om tot een voorbeelt van onze almachtigheit by de genen te dienen, die hem gezien hebben, en by de genen, die 'er af hebben horen spreken. Gedenk aan de dag, in

de

de welk d'engel de trompet zal ſteken, d'aarde zich zal verheffen, en de bergen beven zullen: Dan zal 't geen geſchieden, 't welk gebeuren moet. De hemel zal zich van zwakheit openen, en d'Engelen die Gods ſetel dragen, zullen op de kant der hemelen ſtaan. Acht engelen zullen dan de boeken vertonen, in de welken de zonden der menſchen geſchreven zullen weſen; en niets ſal verborgen zijn. De genen, die 't rekenboek van hun werken in de rechte hant nemen, zullen ſeggen: Wy bevinden 't geen, dat wy gelooft hebben, waaragtig; wy weten met een ſekere wetenſchap de koomſt van deſe dag, en 't geluk van 't leven is in 't Paradys. Men ſal tot hen ſeggen: Eet en drinkt naar uw believen van de goederen van 't Paradys. De genen, die 't rekenboek van hun werken in de ſlinke hant nemen, zullen ſeggen: Och dat dit boek verloren was! ik weet niet hoedanig deſe rekening is. Och dat ik eeuwiglijk in d'aarde waar begraven! De rykdommen, achtbaarheit en ſchatten des werrelts zijn my onnut. Men zal tot de duivelen ſeggen: Neemt hen, bind hen, en werpt hen in de hel: doet hen ketenen aan, die zeventig ellebogen lang zijn, en werpt hen in 't vuur. Zy wilden niet in d'eenheit van d almachtige God geloven. Zy hebben 't broot der armen geëten: en zy zullen niets ontmoeten, dan de helſche pynen, die voor de boſen bereid zijn. Ik ſweer by 't geen, dat gy ziet, en by 't geen 't welk gy niet ziet, dat d'Alkoran het woort van de Profeet, Gods Apoſtel, en niet het woort van een Poëet is: maar weinig lieden willen 't geloven. Hy is niet het woort van een booswicht; maar weinig lieden gedenken 'er aan. Hy is van wegen God, de Heer van 't Heelal, gezonden. D'ongelovigen zeggen: O Profeet, zo gy ſpreekt, wy ſullen niet naar u luiſteren; uw woort zal geen ingang in onze harten hebben. Zeg tot hen: Daar is niemant onder u, die u van de ſtraf uwer miſdaden bevryden kan. Alkoran leert de weg der zaligheit aan de genen, die zijn goddelijke Majeſteit gelo-

geloven. Ik weet dat'er onder u leugenaars zijn, die God in 't getal der ongelovigen zal stellen. D'Alkoran is de waarheit zelve. Gelooft zy de naam van d'almachtige en heerlijke God.

69. *'t Hooftdeel der Opklimming, begrijpende vier-ënveertig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Enige lieden hebben gevraagt wanneer de dag des Oordeels wezen sal, en in welke tyt de bosen gestraft zullen worden. Niemant anders, dan God, kan de menschen van de helsche pynen bevryden. Hy is meester van de weg, die ten hemel opklimt. D'Engelen en de geesten zullen in de dag des Oordeels tot hem opklimmen. Deze dag sal den bosen schijnen vyftig duizent jaren te duren. Verwacht met gedult. De bosen menen dat sy nog verre van dese dag af zijn; maar gy sult hem haast zien. In dese dag sal de hemel gesmolte metaal schynen. De bergen zullen wesen gelijk gekaarde wol, die neêrvalt; en niemant zal aan zijn gebuur vragen wat het is. Zy sullen malkander aanzien. De bosen zullen wenschen zich met het verlies van hun kinderen, wyven, broeders, makkers, gebuur, en met het verlies van al 't geen, dat op aarde is, van dese pynen vry te kopen. De vlam zal zich over hen verheffen, en hen 't vel van 't hooft afbranden. Zy sullen de genen roepen die achter hen zijn, en, gelijk zy Gods wet hebben verlaten, en de gierigaarts, die schatten opgehoopt hebben. De mensch is blode geschapen; hy is verschrikt als hem enig quaat overkoomt, en verwaant als hy enig goet verkrygt; uitgezondert de gelovigen, die vast in hun geloof zijn, die in hun gebeden volharden, die aalmoessen aan d'arme bedelaars, en aan d'arme schamelen doen, die inde dag des Oordeels geloven, die Gods straffing vrezen, en die geen andere wyven bekennen, als de hunnen, en hun slavinnen. Zy zullen in de dag des Oordeels

vry

vry van lyden wezen; maar de genen, die het tegendeel doen, zullen in 't getal der onregtvaardigen zijn. Zy, die 't geen, dat zy belooft hebben, volbrengen, en die 't geen, dat aan hen vertrout is, getrouwelijk bewaren, die in getuigenis de waarheit spreken, en de genen, die hun gebeden ter gestelde tyt doen, sullen in 't Paradys geëert worden. Waarom is 't dat d'ongelovigen, die by u zijn, verwaandelijk het gezicht ter rechte en slinke zijde werpen? Verzoeken zy in 't Paradys in te gaan, en zalig te wezen? Wy hebben hen gelijk d'andere menschen geschapen. Ik sweer by de Heer van d'opgang en ondergang, dat wy hen in een volk, dat beter is, dan zy, konnen veranderen, en dat dit licht voor ons te doen is. Laat hen in hun dolingen, tot dat zy aan die dag zijn gekomen, in de welk men belooft heeft hen te straffen, en in de welk zy uit de graven zullen komen, om in 't algemeen Oordeel te verschynen. Zy zullen verbaasdelijk derwaarts lopen; en hun gezigt sal met schaamte overdekt zijn. Dit is de dag, die men voormaals aan hen verkondigt heeft.

't Hooftdeel van Noah, begrijpende achtëntwintig regels, ie Mecka geschreven. 70.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben, eer wy de menschen straften, Noah gesonden, om de helsche pynen aan hen te verkondigen. Hy zeide tot hen: O volk, ik verkondig u de helsche pynen. Aanbid een enig God en vreest hem. Gehoorzaamt my, hy zal u uwe zonden vergeven. Hy stelt uw straffing tot aan de genoemde dag uit, en zal hem dan, als d'uur gekomen zal wezen, niet vertragen: indien gy d'uur wist, zy zoud u bekeren. Hy zeide daar na: Heer ik heb dit volk nacht en dag vermaant; maar mijn vermaningen zijn vergeefs geweest; zy hebben zich in hun boosheit versterkt. Toen ik hen preekte, staken zy hun vingers in hun oren, en dekten hun hoofden met hun klederen,

om

om niet te horen. Zy zijn in hun boosheit gebleven, en verwaant geweest. Ik heb hen opentlijk gepreekt, mijn stem verheven, en de geheimenissen van uw wet aan hen verklaart. Ik zeide tot hen: Verzoekt vergiffenis van God; hy is zeer barmhartig. Hy zal u overvloet van regen zenden, om d'aarde te besproejen. Hy zal u veel goederen en kinderen geven, en u met tuinen beschenken, die met springbronnen en vloeden verciert zijn. Wie belet u God t'eren? Hy is't, die u zodanig, als gy zijt, geschapen heeft. Aanmerkt gy niet dat hy zeven hemelen boven malkander, de maan met haar klaarheit, en de zon met haar licht geschapen heeft? Hy doet d'aarde allerhande planten voortbrengen. Hy sal u weér in d'aarde doen keren, en u weer daar uit doen komen. Hy heeft haar uitgestrekt, op dat gy in haar brede en ruime wegen zoud wandelen. Heer, zeide Noach, dit volk is my ongehoorsaam geweest. Sy hebben 't geen gevolgt, 't welk aan hen noch geslagt noch voordeel, maar een zekere schade kon geven. Zy zijn tegen my ingespannen, en hebben onder malkander gezegt: Verlaat niet uw goden; verlaat niet Od, Soa, Igout, Jaok en Neser. Zy zijn van de rechte weg afgedwaalt: Heer, vermeerder hun verwarring. Zy wierden toen verdronken, uit oorzaak van hun zonden. Zy zullen in 't helsche vuur gestoten worden, daar uit niemant, dan God, hen verlossen kan. Noah zeide: Heer, laat geen bozen op aarde; Zy zullen uw schepselen van de rechte weg afleiden, en kinderen, die leugenaars, en boos zijn, gelijk zy, nalaten. Vergeef my mijn zonden: vergeef mijn vader, den genen van mijn geslacht, en de genen, die in uw wet geloven, de zonden, en verdelgt d'ongerechtigen.

Dit zijn afgoden.

71. *'t Hooftdeel der Duivelen, begrijpende achtëntwintig regels, te Mecha geschreven.*

Enige Mahometanen noemen dit het Hooftdeel der Geesten.

In de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeg tot het volk: Ik heb een

een ingeeving ontfangen dat enige duivelen my gehoort hebben toen ik d'Alkoran las, en dat zy zeiden; wy hebben de wonderlijke Alkoran horen lezen, hy leert de rechte weg. Wy geloven in 't geen, dat hy begrijpt. Wy geloven niet dat God medegenoten heeft. Wy geloven dat 'er maar een enig God is. Wy geloven niet dat hy wijven en kinderen heeft. Onze onwetenden lasteren zijn goddelijke Majesteit; wy achten echter dat zy 't niet vermogten te doen. Daar zijn menschen, die bystant van de duivelen verzoeken, en hun verbystering vermeerderen, om dat zy zeggen dat God niemand zal doen verryzen. Enige duivels zeiden: Wy hebben tot aan de hemel geweest, en hem met wachters en starren verzien gevonden. Wy bleven staan in een plaats, een weinig ter zijden gelegen, om te luisteren. Daar is een star, die achtneemt op de genen, die toeluisteren, en verdrijft hen. Wy weten niet of God de menschen, die op aarde zijn, haat, dan of hy de rechte weg aan hen leren wil: Maar wy zijn nu in 't getal der gener, die in d'Eenheit van zijn Goddelijke Majesteit geloven. Zy zeiden: O volk, wy waren te voren op een doolweg. Wy geloofden eertijts dat God geen werking op aarde had, maar niemant, waar hy is, kan ontgaan zijn wil te gehoorzamen. Wy hebben 't boek horen lezen, 't welk de rechte weg leert. Wy geloven in 't geen dat 'er in staat. De geen, die in God gelooft, zal voor geen ramp noch ongerechtigheit bevreest zijn. Onder ons zijn goeden, en die op God betrouwen; daar zijn ook anderen, die boos en quaat zijn. De genen, die Gods geboden gehoorzamen, volgen de rechte weg; maar de bozen zullen in 't helsche vuur gestoten worden. Indien d'ongelovigen de rechte weg gevolgt waren, zo zouden wy hen regen in overvloet van de hemel gezonden, en onze genade aan hen gegeven hebben. Ik zal hen beproeven; en de genen, die d'Alkoran verachten, zullen gestraft worden. De kerken behoren God toe. Roept in de kerken een

enig God aan. Als zijn dienaar opstaat, aanbid hy zijn goddelijke Majesteit. 't Schilde weinig of deze duivelen zouden de veelheit der godheden verkondigt hebben. Zeg tot het volk: Aanbid God, mijn Heer. Ik geloof in een enig God, die geen makker heeft. Ik kan u niet geleiden, noch verleiden, dan door zijn toelating. Indien ik hem ongehoorzaam ben, zo kan niemant my bergen; en ik zal in de dag des Oordeels zonder beschermíng wezen. Ik kan niets anders voor u doen, dan zijn wet aan u verkondigen; dit is d'oorzaak van mijn zending. De geen, die God, en zijn Profeet ongehoorzaam is, zal verdoemt zijn, en eeuwiglijk in 't helsche vuur blijven. De bozen zullen de genen kennen, die van hulp en beschermíng berooft zullen wezen, als zy de pijnen zien, die men voor hen bereid heeft. Zeg tot hen: Ik weet niet of 't geen, dat men aan u belooft, haast komen zal, dan of God het voor enige tijt zal uitstellen. Niemant weet het aanstaande, dan God, en de genen, die hy verkozen heeft, om Profeten en boden van zijn wil te wezen. Hy blaast hen zijn geboden in, om die aan de menschen te verkondigen. Hy ziet al 't geen, dat van de menschen gedaan word, en houd naauwe rekening van alles.

72.

't Hooftdeel van de Blode, begrijpende twintig regels, te Mecha geschreven.

D'Arabiers hebben dit het Hooftdeel van de Blode genoemt. Toen d'Engel Gabriël dit Hooftdeel aan Mahomet brachte, was hy bevreest voor de glans van zijn licht, en dekte zich met zijn klederen; 't welk aan d'Engel gelegentheit gaf om hem te roepen, en te zeggen: O Blode, en niet ô Profeet, naar zijn gewoonte.

Bezie Gelaldyn.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O blode, sta op des nachts; bid God ter middernacht, tot twee darde delen van de nacht, en meer. Leer d'Alkoran, en overweeg hem. Onderhou het geen dat daar in staat, schoon hy verdrietig aan u is. Gy zult hem beter na uw eerste slaap begrijpen, om dat gy by daag dingen te doen hebt, die

die u beletten. Gedenk aan Gods naam; verlaat de werrelt, om hem t'aanbidden. Hy is Heer van d'opgang, en van de nedergang. Daar is geen God, als God: neem hem voor uw beſchermer. Wees niet ongeduldig om 't geen, dat de bozen zeggen. Wijk zonder vrees uit hun gezelſchap. Laat my hen ſtraffen. Is 'er iemant, die hen beſchermen kan? Hun ſtraffing is uitgeſtelt: maar ik heb ketenen, vuur, broot vol doornen, en grote pijnen, om hen in die dag te ſtraffen, in de welk d'aarde zal beven, en de bergen tot ſtof ſmelten. O volk, wy hebben een Profeet, onze Apoſtel, aan u gezonden, om u t'onderwijzen, gelijk wy aan Farao gedaan hebben: maar hy was ongehoorzaam en hardnekkig; en wy hebben hem ruwelijk geſtraft. Hoe zult gy u van de helſche pijnen konnen beſchutten, zo gy in 't getal der bozen zijt? Wat zult gy in die dag doen, in de welk de kinderen maunen zullen wezen, en de hemel zich openen zal? 't Geen, dat van God belooft word, is onfailbaar. Deze dingen zijn om de genen t'onderwijzen, die de weg der zaligheit begeren te volgen. Uw Heer weet dat gy omtrent ten dardendeel, of ter middernacht zult opſtaan, gelijk ook een deel der gener, die met u zijn. Hy telt d'uren en minuten van de dag en nacht; hy weet dat gy hen niet naaukeuriglijk kont tellen. Hy vergeeft het u, zo gy een weinig vroeger of ſpader opſtaat. Lees in deze tijt het geen, dat gy van d'Alkoran kont lezen. God weet dat men onder u lieden vind, die ziek zijn, anderen, die om hun zaken de reis aangevangen hebben, en anderen, die voor 't geloof ſtrijden. Deze lieden zullen verſchoont worden. Leeſt van d'Alkoran 't geen, dat gy kont, verheft uw gebeden tot God, betaalt de Tienden, en leent aan God enige weldaat. Gy zult eens het goet, dat gy gedaan hebt, en een zeer grote vergelding vinden. Verzoekt vergiffenis van God; hy is goedertieren en barmhartig.

73. *'t Hooftdeel van de Bewonden, begrijpende zeveenvijftig regels, te Mecha geschreven.*

Mahomet was in zijn klederen bewonden, toen d'Engel dit Hooftdeel aan hem bracht.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O bewonden, sta op, en verkondig aan 't volk de helsche straffen. Uw Heer is machtiger, dan d'afgoden. Reinig uw kiederen. Gedenk aan de pijnen, die voor d'ongelovigen bereid zijn; scheid u af van hun gezelschap. Leen niet op woeker. De dag, in de welk de trompet zal klinken, zal bovenmaten lastig voor de bozen wezen. Laat my in die dag de geen straffen, die ik geschapen heb, aan de welk ik rijkdommen en kinderen heb gegeven, en die ik in d'overvloet heb gestelt. Hy heeft echter meer begeert, en is hardnekkig gebleven in mijn geboden ongehoorzaam te wezen. Ik zal hem zijn straffen vermeerderen, om dat hy d'Alkoran heeft gelastert. Waarom lastert hy hem? Hy maakt zijn aangezicht treurig, en is met geveinstheit bedekt, als hy, met zijn naargeestige ogen 't volk aanziet. Hy verwijdert van de weg der zaligheit, is verwaant, weigert de Profeet te volgen, zegt dat d'Alkoran niet dan tovery is, en woorden van een mensch zijn. Hy zal in de gront van de hel gestoten worden; hy zal niets over behouden, 't welk niet verbranden zal. Negentien Geesten zullen gestelt worden, om de bozen te pijnigen. De genen, die de verdoemden straffen, zijn geesten. Wy hebben dit getal van negentien genoemt, om d'ongelovigen te verleiden, en om de waarheit, en de ware gelovigen in hun geloof te bevestigen. De genen, aan de welken God de Schrift heeft geleert, en de genen, die in zijn wet geloven, zijn niet in twijffel over 't getal dezer geesten: maar de genen, die quaat in 't hart hebben, die van zijn wet twijffelen, en de bozen zeggen: Wat verstaat God by dit getal? Dus verleid en geleid God de geen, die 't hem goetdunkt. Niemant weet het getal zijner Engelen, als hy. Ik zweer by d'ingang van de nacht, en by

de

de dageraad, dat de hel een zeer grote straffing is, voor de bozen bereid. De gelovigen en d'ongelovigen, de goeden, en de quaden zullen hun werken verantwoorden; en de genen, die hun rekenboek in de rechte hant houden, zullen in 't Paradys ingaan, en aan de verdoemden naar tijding vragen, en tot hen zeggen: Wie heeft u in de hel gestoten? Zy zullen antwoorden: Wy hebben God niet ter gestelde tijt gebeden, en den armen niet t'eten gegeven. Wy geloofden niet dat 'er verrijzenis noch oordeel was, tot dat de doot ons overvallen heeft. De gebeden der gener, die voor hen bidden, zullen vergeefs wezen. Waarom wijken d'ongelovigen van Gods wet af? Zy zijn gelijk de wilde ezel, die zo lang vlucht als hy kan, als hy ziet dat de leeu na hem toe koomt. Yder van hen in 't bezonder wilde wel een boek zien, om zich t'onderwijzen, en vreeft niet voor de dag des Oordeels. Zeker, d'Alkoran leert Gods wet aan de genen, die hem lezen: niemant zal hem begrijpen, dan de geen, die aan God aangenaam is, die zijn vrees voor ogen heeft, en die van zijn goddelijke Majesteit vergiffenis van zijn zonden verzoekt.

't Honfdeel van de Verrijzenis, begrijpende veertig regels, te Mecha geschreven. 74.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer dat het zeer waarachtig is dat de menschen verrijzen zullen. Ik zweer dat de bozen rekening van hun bedrijf zullen geven. Menen zy dat ik hun gebeente niet weêr kan vergaderen? Ik zal 't alle vergaderen, na dat zy vergaan zijn. Ik kan hun vingers vergaderen, gelijk zy hen in hun jonkheit hadden. Zeker, de mensch wil lasteren voor de koomst van de dag des Oordeels, en vraagt wanneer de dag komen zal? Als zijn gezicht verbijstert, en de zon en maan vergadert zullen wezen, zal hy zeggen: Waar zal ik vlieden? Men zal tot

hem zeggen; gy hebt geen andere toevlucht, als in God. Men zal hem doen ſtil ſtaan, en alle de zonden, die hy gedaan heeft, aan hem verhalen; en hy zal een getuig tegen zich zelf zijn. Spreek dan niet. Indien hy zich zelven verontſchuldigen wil, zo wees niet ongeduldig. Ik weet al 't geen, dat in zijn hart is. Ik weet het geen, dat gy aan hem geleert hebt. Ik las met de geen, die u d'Alkoran voorgelezen, en doen verſtaan heeft. De menſch parſt zich, om naar zijn ſchande te gaan, en denkt niet op zijn einde. Hy zal met een vrolijk aangezicht het hooft opheffen, om God te zien; maar zijn gelaat zal terſtont met droefheit overtrokken worden; en hy zal bekennen dat hy ten top van ongelukken gekomen is. Zijn ziel, van 't lighaam geſcheiden, zal voor God gebracht worden: indien zy Gods wet verworpen heeft, zo zal zy naar de verdoemden gaan, en naar de genen, die door wanhoop hun armen uitſtrekken. Men zal tot haar zeggen: God alleen, dien gy niet wilde gehoorzamen, was uw Heer en Beſchermer. Meent de menſch dat hy verlaten is, en dat men hem geen rekening van zijn werken afeiſſchen zal? Is hy niet door onze bezondere genade van ſlijk, en van geſtremt bloet geſchapen? Wy hebben hem mannelijk en vrouwelijk geſchapen. Kan de geen, die dat gedaan heeft, ook niet de doden opwekken?

75. *'t Hoofdeel van de Menſch, begrijpende dartig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De menſch is enige tijt gebleven, zonder iets aanmerkelijk in hem te hebben. Wy hebben zijn nakomelingen van zijn zaat, met dat van de vrou vermengt, geſchapen. Wy hebben 't gehoor, en 't gezicht aan hem gegeven, en de weg der zaligheit aan hem geleert. Sommigen hebben 't geloof aangenomen, en d'anderen hebben ongelovig geweeſt:

weest: wy hebben ketenen en banden voor hen be- *Bezie*
reid, om hen in 't helsche vuur te slepen. De recht- *Ekterie.*
vaerdigen zullen water van de wijngaart drinken, dat uit een zeer schone springbron zal komen. Alle Gods dienaars zullen daar af drinken, en dat doen vlieten daar 't hen goetdunken zal. God zal de genen van de helsche pijnen verlossen, die hun belofte voldoen, die de dag des Oordeels vrezen, die aalmoessen aan d'armen, aan de wezen, en aan de gevangenen geven, zonder hoop van bedanking noch vergelding, maar alleenlijk om de liefde van zijn goddelijke Majesteit, uit oorzaak van de pijnen van de strenge dag, die schrikkelijk om te zien zal wezen. God zal hen verblijden, en hen van hun goede werken vergelden. Hy zal de deur van 't Paradys voor hen openen. Zy zullen met zijde bekleed wezen, en op heerlijke bedden leunen. Zy zullen niet van de hitte der zon, noch van de koelheit der maan gequelt worden. Zy zullen alle onder de schaduw der bomen van 't Paradys wezen, en daar staande, zittende, en leggende vruchten plukken. Men zal zilvere vaten, en ronde schalen omtrent hen dragen, die vol van zo veel lekkere drank zullen wezen, als zy zullen willen drinken, met gember vermengt, 't welk uit een klare springbron zal komen; en zy zullen van jonge knechtjes, die gerege parrelen schijnen, omringt wezen, om hen te dienen. Als gy hen ziet, aanschout gy een schoonheit, die men niet uitdrukken kan. Zy zullen met purper, en met weêrschijnige groene zijde gekleed wezen, en zilvere armbanden dragen. God zal een zuivere en reine drank aan hen geven: deze geneuchten zullen de vergelding van hun volharding zijn. Wy hebben d'Alkoran aan u gezonden, om 't volk t'onderwijzen. Verwacht het vonnis van uw Heer tegen de genen, die daar meê spotten. Gehoorzaam de bozen niet. Gedenk 's ochtens en 's avonts aan Gods naam; aanbid hem des nachts, en loof hem lan-

getijt. D'ongelovigen beminnen de werrelt, en denken niet op hun einde, noch op de dag des Oordeels. Wy hebben hen geschapen, de kracht van te gaan aan hen gegeven; en indien wy willen, zo zullen wy andere lieden in hun plaats stellen. De geen, die Gods wet wil volgen, zal haar volgen: maar niemant zal haar volgen, zo hy niet aan zijn goddelijke Majesteit aangenaam is. Hy weet alles, en is zeer wijs. Hy geeft zijn genade aan de geen, die 't hem goetdunkt, en heeft strenge pijnen voor d'ongerechtigen bereid.

't Hoofdeel der Gezondenen, begrijpende vijftig
76. *regels, te Mecha geschreven.*

Bezie Gelaldyn, en Kitabel tenoir.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by d'Engelen, die malkander zo dik volgen, als 't hair van de manen der paerden, als God hen zend om zijn geboden uit te voeren, by d'Engelen, die hy zend, om de genen te straffen, die hy verdelgen wil, by de winden, die hy zend, om de regen ter plaats, daar 't hem goetdunkt, te doen vallen, by d'Alkoran, die 't goet van 't quaat onderscheid, en by d'Engelen, die den menschen de vrees der helsche straffen inblazen, en hen ingeeven vergiffenis van zijn goddelijke Majesteit te verzoeken, dat de straffing, den bozen belooft, niet missen zal. De starren zullen dan niet meer schijnen, de hemel zal zich openen, de bergen zullen gaan, en Gods Profeten en Apostelen zullen te zamen vergaderen, om getuigenis tegen de genen te geven, die hun onderwijzingen veracht hebben. De goeden, en de quaden, de gelovigen en d'ongelovigen zullen van malkander gescheiden worden. Ik zal u niet zeggen wanneer deze dag zal wezen: maar hy zal rampzalig voor de bozen zijn. Heb ik niet voormaals de bozen met hun lasteringen verdelgt: Hebben zy niet boze nazaten, gelijk

lijk zy, nagelaten, die ik ook verdelgt heb? Dus zal ik namaals d'ongelovigen verdelgen; een ramp zal eeuwiglijk over hen wezen. Hebben wy u niet van zwak zaat geschapen, dat tot aan de gestelde tijd in de buik uwer moeders bleef? 't Is een genade, die wy aan u bewezen hebben. Ramp zal in de dag des Oordeels over d'ongelovigen wezen. Hebben wy niet d'aarde geschapen, om de levendigen en doden te vergaderen? Hebben wy niet de bergen opgeheven? Hebben wy geen zoet water om te drinken aan u gegeven? Ramp zal in de dag des Oordeels over d'ongelovigen wezen: men zal rot hen zeggen: Gaat in 't helsche vuur, in 't welk gy niet wilde geloven. Gaat in den rook, in drien gescheiden: niets zal u van zijn hitte konnen bevrijden; en de vlucht zal u niet van deze gloet konnen beschermen. Hy zal zwarte vlammen uitwerpen, die zich hoger, dan de grootste gebouwen der aarde, zullen verheffen, en zijn gelyk brede dekens van bedden, die bovenmaten zwart zijn. De dag des Oordeels zal rampzalig voor d'ongelovigen wezen. Men zal tot hen zeggen: Ziet hier de dag van de scheiding der goeden en quaden. Gebruikt alle uw listen, die gy weet, om u van de helsche pijnen te bevrijden. De dag des Oordeels zal rampzalig voor d'ongelovigen wezen. De goeden, die Gods vrees voor ogen gehad zullen hebben, zullen in de schaduw der bomen van 't Paradys zijn, by vermakelijke springbronnen, met alderhande vruchten, die zy konnen begeren. Men zal tot hen zeggen: eet en drinkt naar uw believen, tot vergelding van uw goede werken. Dus worden de vromen vergolden. De dag des Oordeels zal rampzalig voor d'ongelovigen wezen. O ongelovigen, leeft in de werrelt. Men zal u daar enige tijt lijden. Gy zijt boos, maar gy zult in de dag des Oordeels rampzalig zijn. De bozen spotten met den genen, die hen vermanen God te bidden.

Zy zullen in de dag des Oordeels rampzalig wezen. Waar in zullen zy geloven zo zy niet in d'Alkoran geloven?

77. *'t Hoofdeel van de Tyding, begrypende veertig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wat vragen de bozen aan malkander aangaande de grote tijding, van de welke zy verscheiden van gevoelen zijn? Zy zullen 't verstaan, zy zullen 't verstaan. Heb ik d'aarde niet geschapen en uitgestrekt? Heb ik de bergen niet opgeheven, om haar vast te hechten? Hebben wy u niet mannelijk en vrouwelijk geschapen? Hebben wy niet de slaap, en de nacht om te rusten, en de dag om t'arbeiden geschapen? Hebben wy niet zeven hemelen, en de zon vol licht boven u gebout? Hebben wy niet het water uit de wolken doen afkomen, om d'aarde haar Planten, en veelderhande kruiden te doen voortkomen? De dag des Oordeels zal eens een dag van vreucht en droefheit wezen. Als d'Engel de trompet zal steken, zal alle de werrelt in gedraug tot het algemeen Oordeel komen? De hemel zal zijn deur openen, de bergen zullen gaan; en de hel is de plaats, die voor de verdoolden bereid is. Zy sullen daar eeuwiglyk blyven. Zy zullen daar geen rust vinden, noch ook geen dranк, dan ziedend en stinkend water; een vergelding, die met hun werken wel overeenkoomt. D'ongelovigen geloven niet dat sy rekening van hun werken moeten geven, en lasteren: maar wy rekenen en schrijven naukeurighk al't geen, dat sy doen. Men zal in den dag des Oordeels tot hen zeggen: Smaakt heden de straffing, die gy verdient hebt. Men zal uw pijnen met pijnen op pynen vermeerderen. De genen, die Gods vrees voor ogen gehad hebben, zullen in een plaats van geluk wezen, in tuinen van een zeer vruchtbare gront, met druiven en granaten verciert. Zy zullen uit volle schalen een lekkere dranк drinken, en daar geen ydele, noch leu-

gen-

genaechtige woorden horen. Zodanig is de vergelding der gener, die Gods geboden gehoorzamen. Hy is Heer der hemelen en der aarde. Niemant zel darren ſpreken, als de geeſten en d'Engelen voor hem vergadert zullen wezen. Niemant zal zonder verlof voor een ander konnen ſpreken, noch bidden. Deze dag zal de dag der waarheit wezen. De genen, die aan haar behagen, zullen zich by zijn goddelijke Majeſteit vertrekken. Wy hebben aan u verkondigt dat Gods ſtraffing u wel haaſt overkomen zou. Yder zal al 't geen zien, dat hy gedaan heeft; en de bozen zullen in de dag des Oordeels zeggen: Och dat ik aarde en ſtof was?

't Hoofdeel der Gener, die uitrukken, begrypende zesenveertig regels, te Mecha geſchreven. 78.

Gelaldyn noemt dit het Hooftdeel der gener, die een ziel trekken.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by d'Engelen, die de ziel uit de lighamen der ongelovigen en bozen rukken, by d'Engelen, die de zielen der gelovigen vergezelſchappen, by d'Engelen, die de zielen der vromen, als zy naar 't Paradys gaan, geleiden, en by d'Engelen, die tot de bezigheden des werelts geſtelt zijn, dat al 't volk in de dag des Oordeels verrijzen zal. In deze dag zal d'aarde beven, en de harten der menſchen op 't eerſte gedruis des trompets ſidderen. Met het tweede gedruis zal hun gezicht van vrees verbyſteren; en zy zullen zeggen: Ziet hier, wy zijn weer op d'aarde gekeert, ter plaars, van daar wy vertrokken waren. Ons gebeente was vergaan, en onze weerkeering in de werrelt zal ons niet dan ongeluk veroorzaken. Dit tweede gedruis van de trompet is een teken van Gods gramſchap. Zy zullen dan uit de graven op d'aarde verrezen zijn. Hebt gy de geſchiedenis van Moiſes verſtaan! en hoe God, zijn Heer, hem in 't heilig dal, Toſi genoemt, riep? en hoe hy zeide: Ga naar Farao:

hy

hy is van de rechte weg afgeweken: hy is in een grote doling. Zeg tot hem: Ik roep u tot de weg der zaligheit. Ik sal u reinigen, en op de weg van Gods wet brengen, op dat gy zijn vrees voor ogen zoud hebben. Moises vertoonde aan Farao een van zijn grootste wonderdaden. Hy verachte echter Moises; hy was hem ongehoorsaam, en van de rechte weg afgeweken. Hy deê zijn volk vergaderen, en uitroepen dat hy hun God was. Maar God heeft hem strengelijk gestraft, uit oorzaak van zijn lasteringen. Dit is een voorbeelt van zijn almachtigheit by de genen, die vroom zijn. O bozen, waart gy moejeliker te scheppen, dan de hemel? God heeft zijn gewelt opgeheven, en hem gelijkmatig geschapen. Hy heeft de nacht duister, en dag vol van klaarheit gemaakt. Hy heeft d'aarde uitgestrekt, en daar uit bronnen doen voortkomen, om de planten te besproejen, en de dieren te wateren. Hy heeft voor u, en voor u kudde de bergen opgeheven en bevestigt. De menschen zullen ten tweedenmaal, als de trompet gedruis sal maken, aan 't goed en quaat gedenken, dat zy gedaan hebben; en de hel zal voor hen ogen open blyken. De bozen, die op aarde hun begeerlijkheden hebben gevolgt, zullen in de hel gestoten worden: en de genen, die Gods vrees voor ogen gehad, en in deze werrelt hun tochten overheert hebben, zullen naar 't Paradys gaan. De bosen sullen u vragen wanneer de dag des Oordeels wezen zal. Niemant weet het, dan uw Heer. Gy zijt niet gezonden, dan om de helsche pijnen aan de genen te verkondigen, die deze dag vrezen, als of zy hem tegenwoordig voor hun ogen zagen. Als zy verrijzen, zullen zy geloven dat zy niet langer, dan van d'avont tot aan d'uchtent, in 't graf hebben geweest.

79. *'t Hooftdeel van de Blinde, begrypende tweeenveertig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De Proseet heeft het voorhooft gerimpelt,

pelt, en 't aangezicht getrokken, en is vertrokken toen de Blinde tot hem gekomen is. Hy zal u niet zeggen of hy in God geloven, en of hy voordeel met uw verkondigingen doen zal. Wijk van de geen, die van Gods wet afwijken zal. Gy zijt niet verplicht dan om voor hem te preken, en niet om hem te doen geloven. Maar verlaat niet de genen, die by u komen, om onderwezen te worden, en die God vrezen. D'Alkoran is gezonden om 't volk t'onderwijzen: hy is uitgeschreven naar 't boek, dat in de hemel bewaart word, aan 't welk men eeuwiglijk eer en lof schuldig is. Waarom is de mensch boos? om dat hy van een weinig waters, tot aan de gestelde tijt in sijn moeders buik gebleven, geschapen is? en om dat hy de weg, om daar uit te komen, gevonden heeft? Is 't om dat God hem doet sterven en verrijsen als 't hem goetdunkt? Hy doet niet het geen, dat God gebied, en merkt niet op de goederen, die hem voeden. Wy hebben de regen gezonden, de schatten van d'aarde geopent, alderhande graan, moeskruiden, oliven, dadels, tuinen, en hoven, vol van vruchten en kruiden doen voortkomen, om u, en uw kudden te voeden. Als d'Engel ten tweedemaal de trompet sal steken, sal de man voor sijn broeder, moeder, vrou en kinderen vlieden. Yder zal op sich self denken. In dese dag zal 't aangesicht der bozen van droefheit bedekt zyn: maar 't aangesicht der vromen sal vrolijk wesen. De genen, die een weg tusschen 't geloof en de Goddeloosheit gesocht hebben, diens aangesichten sullen met aarde en stof bedekt wesen.

't Hoofdeel van de Rondigheid, begrijpende negen- 80.
entwintig regels, te Mecha geschreven.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Als de rondigheit van de Zon sal blijken, en de starren vallen, de bergen gaan, de kame-

kamelen sonder last en wachter, en de beesten vergadert sijn, de zee met vuur bedekt wesen, de zielen weer in lighamen keren, de dochters vragen waarom men haar doet sterven, het boek van 't goed en quaad geopent word, de hemel sich ontkleed, 't vuur van de hel te voorschijn komt, en 't Paradys opengaat; dan sullen de zielen het goed en quaad weten, dat zy gedaan hebben. Ik zweer by de dwaalsterren, by de duisterheit des nachts, en by de klaarheit des dags, dat de woorden van d'Alkoran de woorden van de Profeet zijn, die van God bemint, en machtig by sijn goddelijke Majesteit is. Gy moet hem gehoorsaamen; hy is een seer getrou onderhouder van 't geen, dat hem geboden is. Hy is niet besoten, gelijk gy geacht hebt. Hy heeft d'Engel klarelijk, en sonder bewimpeling gesien, en is voor 't aanstaande niet bekommert. De woorden van d'Alkoran sijn niet de woorden des duivels. Werwaarts gy u keert, hy is niet, dan om 't volk, en de genen onder u, die de rechte weg willen volgen, t'onderwijsen. Maar gy sult niet gesint wesen hem te volgen, zo 't God, die Heer van 't Heelal, niet belieft.

D'Arabiers begroeven hun dochters leven dig, als zy enig quaat gedaan hadden.

§ 1. *'t Hoofdeel van d'Opening des hemels, begrijpende zeventien regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De zielen sullen 't goet en quaad kennen, dat sy gedaan hebben, als de hemel sich sal openen, als de starren sullen vallen, de zeen te samen vergaderen, en de graven opengaan. O mensch! wie maakt u so verwaant, dat gy u tegen God dart verheffen, die u geschapen en gemaakt, en u op sulk een wijse, als hy wilde, gevormt heeft? O boosen, gy wilt niet in de dag des Oordeels geloven. Daar sijn Engelen, die op 't geen merken, dat gy doet, en die God gehoorsaam zijn. De rechtvaardigen sullen in 't Paradys gaan, en d'onrechtvaardigen sul-

sullen in 't helsche vuur gestort worden, daar sy nimmer sullen uitkomen. Ik sal u niet seggen wanneer de dag des oordeels sal wesen. In dese dag sal niemant sijn naaste konnen helpen; en God sal alleen gebieden.

't Hoofdeel der Gener, die met valsch gewicht wegen, begrijpende zesendartsig regels, te Mecha geschreven. 82.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De genen, die met valsch gewicht wegen, en met valsche maat meten, geloven niet dat zy in die dag zullen verrijzen, in de welk de hele werrelt voor God vergaderen zal, om geoordeelt te worden. Zeker, het boek, daar in de zonden der bozen geschreven staan, word in de hel bewaart. Ramp zal in de dag des Oordeels over d'ongelovigen wezen: niemant twijffelt aan de koomst van deze dag, dan de bozen. Als zy Gods geboden horen verkondigen, zeggen zy dat het niets anders, dan een oude fabel is. De goddeloosheit houd hen in deze doling, en doet hen de wet van zijn goddelijke Majesteit verlaten. Maar zy zullen in de helsche vlammen gestort worden. Men zal tot hen zeggen: Ziet daar de straffing, die gy niet hebt willen geloven. Het boek, daar in de goede werken der goede lieden geschreven staat, word in de hemel bewaart. D'Engelen zijn getuigen van dat de goeden de genuchten van 't Paradys zullen genieten. Zy zullen Gods onmetelijke genaden zien, en op aangename bedden leggen. Hun aangezicht zal van vreucht en vernoeging bedekt wezen; Zy zullen van een zeer smakelijke gezuiverde wijn drinken, die als muskus zal rieken. Hy zal in vleschen verborgen wezen, die niemant, dan zy zelven, kan openen; en hy sal met water uit de springbron van 't Paradys gemengt wezen, daar de Cherubienen drinken. D'ongelovigen spotten met de ware gelo-

gelovigen, die hen willen onderwijzen: en als zy echter weêr naar hun makkers gekeert sijn, verwonderen sy sich over hun lering, en seggen, als sy hen sien: *Ziet daar d'afgedwaalden.* Maar sy sijn niet gesonden om hun beschermers te sijn. D'ongelovigen, die sich bekeeren, en in de dag des Oordeels geloven, sullen in 't Paradys ingaan, en Gods genade genieten. Zy sullen de strenge straffen der verdoemden sien, die naar hun verdienſten gestraft sullen worden, en in d'andere werrelt het geen vinden, dat sy op aarde gedaan hebben.

98. *'t Hoofdeel van de Splyting, begrijpende vijfentwintig regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De dag des Oordeels sal verschijnen, als de hemel sal splijten, en d'aarde door Gods gebied, de menschen uit de graven opwerpen. O mensch, gy gaat dagelijks ter doot, en sult eindelijk het goet en quaat vinden, dat gy gedaan sult hebben. De geen, aan de welk men het rekenboek van sijn werken in de rechte hant sal geven, sal salig wesen: hy sal met sijn makkers in 't Paradijs gaan, daar hy een eeuwige gelukſaligheit sal genieten. De geen, aan de welk men 't rekenboek van sijn werken in de slinke hant sal geven, sal verdoemt wesen: hy sal in 't helsche vuur gestoten worden, uit oorsaak van d'ongeoorlofde genenchten, die hy in de werrelt heeft genomen, en om dat hy niet in de verrijsenis heeft geloofd. God siet al 't geen, dat sy doen, en houd 'er rekening af. Ik sweer by de roothеit, die in de lucht verschijnt, als de son ondergaat, by de duisterheit van de nacht, en by de klaarheit van de maan, dat gy alle van wesen en gestalte sult veranderen, en na uw doot weêr opgewekt worden. Waarom geloven de bosen niet in God? Waarom verootmoedigen sy sich niet, als sy d'Alkoran horen lesen? Zy lasteren God: maar hy weet al 't geen, dat sy doen. Boodschap hen, dat sy gestraft sullen worden, en dat de genen, die in sijn eenheit geloven, en goede

werken

werken doen, een oneindige vergelding ſullen ontfangen.

't Hooftdeel der hemelſche Tekenen, begrijpende twintig regels, te Mecha geſchreven. 84.

Veel Leeraars noemen dit het Hooftdeel der burgten.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ſweer by de hemel, met ſtarren verçiert, by de dag des Oordeels, by d'Engelen, en by de menſchen, dat de genen, die grachten vol vuur gemaakt hebben, om de ware gelovigen te verbranden, getuigen van hun eige boosheit ſullen weſen, en bekennen dat het vuur hen ſelven verbrant heeft, om hen Gods eenheit, en de waarheit van ſijn wet te doen bekennen. God is almachtig, en altijt verwinner: hy is Konink der hemelen, en der aarde; hy ſiet alles. De genen, die de ware gelovigen plagen, en ſich niet bekeren, ſullen verdoemt weſen: Zy ſullen eeuwiglijk in 't helſche vuur branden. Maar de genen, die in God geloven, en goede werken doen, ſullen in tuinen, daar veel vloeden vloejen, wonen, daar ſy voor altijt een opperſte gelukſaligheit ſullen genieten. Gods gramſchap is krachtig: Hy doet ſijn ſchepſelen, als 't hem goetdunkt, ſterven, en verrijſen. Hy is barmhartig tegen de genen, die berou van hun ſonden hebben, en bemint de genen, die hem dienen. Hy heeft ſijn ſetel geſchapen, aan de welk men eeuwiglijk lof ſchuldig is. Hy verheft de geen, die 't hem goetdunkt; en niets is hem onmogelijk. Hebt gy de geſchiedenis der lieden van Farao en Temod gehoort? God ſal op gelijke wijze de genen ſtraffen, die niet in ſijn wet geloven: hy kent hen alle. Zeker, d'Alkoran, die dierbaar is, ſtaat in 't boek geſchreven, 't welk in de hemel bewaart word.

't Hooftdeel van de Star, of noorde Wint, begrijpende zeventien regels, te Mecha geſchreven. 85.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de hemel, en by de Star, die

den menſchen de weg wijſt. Ik ſal u niet zeggen by welke Star, by de Star vol klaarheit, dat yder menſch een bewaarder heeft, (die op 't goet of 't quaat merkt, 't welk hy doet.) Aanmerkt de menſch niet waar af hy geſchapen is? Hy is geſchapen van een weinig verſpreid water, 't welk uit het lighaam van de man en vrou koomt. God zal hem in de dag des Oordeels doen verrijzen, en niemant ſal hem konnen beſchutten, noch tegen de gramſchap van ſijn goddelijke Majeſteit konnen beſchermen. Ik zweer by de hemel, die de regen afzend, by d'aarde, die zich opent, en hem ontfangt, om haar vruchten voort te brengen, dat d'Alkoran het goet van 't quaat onderſcheit, en dat hy niet vergeefs gezonden is. D'ongelovigen ſpannen te zamen tegen de Profeet; maar God ſal hun ſamenzwering tegen hen doen keren, en ſy ſullen 't niet weten. Heb gedult? en verdraag d'ongelovigen een korte tijt.

86. *'t Hooftdeel van de Hooge en Machtige, begrijpende zeventien regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Verhef de naam van uw hoge en machtige Heer, die al 't geen, dat hy geſchapen heeft, gelijkmatig heeft gedeelt. Hy beveelt het geen, dat hy wil, en geleid de genen, die hem aangenaam zijn, op de rechte weg. Hy doet de kruiden uit d'aarde komen: hy heeft hen groen geſchapen; hy maakt hen droog, en verandert hen, gelijk 't hem goetdunkt. Ik ſal u d'Alkoran lezen: vergeet niet van 't geen, dat gy ſult lezen, dan 't geen, dat God wil dat gy daar af vergeten ſult. Hy weet al 't geen; 't welk in de werrelt verborgen is gehouden, en al 't geen, dat in 't openbaar is geſtelt. Ik ſal ſijn wet aan u leren. Verkondig d'Alkoran: hy ſal den geen nut weſen, die Gods vrees voor ogen heeft. De genen, die hem verachten, ſullen rampzalig wezen, en in 't helſche vuur geſtort worden, daar ſy niet konnen leven, noch ſterven: en de geen,

die

die Gods wet omhelst, en aan sijn naam gedenkt, sal zalig sijn. Bid God ter gestelde tijt. Zeker, de vromen zullen erfgenamen van de goederen der aarde, en van de goederen des hemels wesen, die groot en eeuwig zyn. Zulks is in d'oude boeken van Abraham, en van Moises geschreven.

't Hoofdeel van 't Dekfel, begrypende zesentwintig regels, te Mecha geschreven. 87.

Gelaldyn noemt dit het Hooftdeel des Oordeels, om dat de verdoemden in deze dag met vuur en vrees bedekt zullen wezen, Bezie Ekteri.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Hebt gy van 't Dekfel horen spreken? In dese dag zal 't aangesicht der boosen met droefheit bedekt wezen. Zy zullen in 't vuur treden, dat bovenmaten heet is. Zy zullen ziedend water drinken, en niet dan hagen en doornen eten. Zy zullen bovenmaten mager wesen; en de honger zal hen niet van veel andere rampen verlossen. In dese dag zullen de goeden van verhoeging vervult wesen, en van hun meelten in 't Paradys vergolden worden. Zy zullen niets horen zeggen, 't welk onaangenaam aan hen is. Zy, op verheve bedden leggende, zullen de springbronnen zien vlieten. Zy, welgevoegde hoofdkussens, en op welversierde bedden steunende, zullen uit aangename glazen drinken. Zullen de boosen niet op de wonderdaat van 't wyfje des kameels merken? hoe het geschapen wierd? hoe de hemel opgeheven is? hoe de bergen geschikt zijn? en hoe d'aarde uitgestrekt is? Verkondig den bozen de helsche pynen. Gy syt gesonden om hen te prcken, en niet om hen te dwingen. God zal met sijn grote straf de geen straffen, die sijn wet verlaat, en d'Alcoran verwerpt. Alle menschen zullen eens voor sijn goddelijke Majesteit vergadert worden, om rekening van hun werken te geven.

't Hoofdeel van de Dageraad, begrypende dartig regels, te Mecha geschreven. 88.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik sweer by de Dageraad, by de tiende dag des *Bezie Kitabel tenoir.*

Gy sult de verklaring van dese plaats zien.

maants, by 't even en oneven, en by de koomst van de nacht, dat de bosen gestraft zullen worden. Is 'er iets in d'aanmerking van dese eed, 't welk den menschen de vuiligheit kan doen vlieden? aanmerkt gy niet hoe God Aad, Arems zoon, gehandelt heeft, die in hutten woonde, de welken op so dikke pijlers steunden, dat 'er geen diergelijken in zijn lant gesien zijn? Weet gy niet hoe hy Temod handelde, die de stenen en klippen deursneed, om in 't dal te wonen? Weet gy niet hoe hy Farao handelde, die de handen en voeten der gener, de welken hy straffen deê, met nagels deurboorde? Weet gy niet hoe hy de genen heeft gehandelt, die voormaals in hun lant selve van de rechte weg afgedwaalt zijn? en die hun onreinigheit vermeerdert hebben? Hy heeft verscheide pijnen op hen geworpen. Hy merkt op al 't geen, dat de menschen doen. Hy geeft menigte van goederen aan de genen, die hy niet beproeft, en neemt hen van de genen, die hy beproeft. De bozen bewijzen geen eer aan de wezen? zy onthouden zich niet van 't broot der armen t'eten: maar sy sullen rekening daar af geven; en zy zijn seer tot de rijkdommen genegen. Als d'aarde sal beven, en alle gebouwen verwoest zijn; als d'Engelen, door gebied van uw Heer, in ordening sullen afdalen, zo zal de hel voor de bozen open wezen. Zy sullen aan 't geen gedenken, dat men in de werelt aan hen verkondigt heeft, en zeggen! Waarom heb ik in mijn leven Gods geboden niet onderhouden? Zy zullen meer gestraft worden, dan iemant ooit gestraft heeft geweest, en sy sullen engelijker gebonden worden, dan iemant ooit gebonden heeft geweest. Men sal tot de zaligen seggen: O ziel, die kloekmoediglijk, en sonder vrees Gods geboden onderhouden hebt, keer met vernoeging weêr tot uw Heer, treê in 't gezelschap der zaligen, en gaat in 't Paradys.

't Hoofdeel van de Stat, begrypende twintig regels, te Mecha geschreven. 89.

Veel hebben dit Hoofdeel van de Nacht genoemt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik sweer by de Stat, dat het veroorloft is haar te veroveren. Ik zweer by de Vader, en by 't Kint, dat wy de menschen in d'elende geschapen hebben. Meent hy dat niemant sterker is, dan hy? Hy zegt dat hy grote goederen besteed heeft. Meent hy dat niemand zyn bedryf gesien heeft? Hebben wy hem geen twee ogen, een tong, en twee lippen gegeven? Hebben wy niet de weg van goet en quaat aan hem vertoont? Hy zal strengelijk gestraft worden; maar ik zal u niet zeggen met welke slach van straffing. Waarom zal hy de slaven niet verlossen? Waarom zal hy niet aan de genen, die honger hebben, aan de wesen, aan zyn magen, die behoeftig zyn, en aan d'armen t'eten geven? 't Gedult en de liefde worden onder de ware gelovigen gepresen. Zy zullen ter rechte hant zitten; en de genen, die de geheimenissen van ons geloof bestryden, zullen ter slinke hant wesen. Zy zullen in 't helsche vuur besloten zyn.

Dit is Mecha.
Hy vaare uit tegen Koreis.
Bezie Galdyn.

't Hoofdeel van de Zon, begrypende vyftien regels, te Mecha geschreven. 90.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de Zon, en haar licht, by de Maan, en haar klaarheit, by 't vuur en zyn opryssing, by de nacht, en zijn duisterheit, by de hemel, en zijn starren, by d'aarde en haar velden, by de schepping van de ziel, en by de kennis der deucht, en der zonde, dat de geen, die van zijn sonde gereinigt is, salig sal zijn, en dat de geen, die zich in de sonde verontreinigt, rampsalig sal wesen. De lieden van Temod verloghende hun Profeet, uit oorsaak van hun hardnekkigheit:

maar zeker, zy zijn daar over geſtraft. Gods Apoſtel en Profeet zeide tot hen: Ziet daar Gods kameel; laat hem drinken. Zy ſpotten met hem, en doodden deſe kameel. God heeft hen ſtrengelijk geſtraft. Hy heeft ſijn ſtraffingen tegen hen niet geſpaart.

91. *'t Hooftdeel van de Nacht, begrypende twintig regels, te Mecha geſchreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de duiſterheit van de nacht, by de klaarheit van de dag, en by de ſchepping van de man en vrouw, dat uw werken zeer verſcheiden zijn. De geen, die aan God de gehoorſaamheit bewyſt, die hy aan hem ſchuldig is, en die in ſijn Eenheit gelooft, zal in 't Paradys gaan: en de geen, die ſijn goddelijke Majeſteit niet looft, en ſich niet wil bekeren, zal in de hel gaan. Zijn rijkdommen zullen hem niet beſchutten; en hy zal in d'eeuwige vlammen geworpen worden. Wy geleiden 't volk. Wy hebben de ſchikking van 't begin en einde aller dingen. Ik verkondig u de helſche pynen: niemant zal'er inkomen, dan d'elendigen, die gelaſtert hebben, en van de weg der zaligheit afgeweken zijn. De geen, die Gods vrees voor ogen heeft, en aalmoeſſen doet, zal van 't helſche vuur bevryd weſen. Niemant zal vergolden worden, dan van 't geen, dat hy om de liefde tot God gedaan heeft. Hy zal daar af vernoegt en te vreden zijn.

92. *'t Hooftdeel van d'opgereze Zon, begrypende tien regels, te Mecha geſchreven.*

Mahomet klaagt aan d'Engel Gabriël, om dat hy te lang gebleven is, zonder hem te bezoeken.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de klaarheit van d'opgang der Zon, en by de duiſterheit van de nacht, dat uw Heer u niet verlaten heeft. Hy haat u niet. Zijn marren zal u vordelijk weſen; en gy zult eindelijk vernoegt zijn. Heeft hy u niet wel gehuisveſt, toen gy een weeswaart? Heeft hy u niet rijk gemaakt, toen gy arm

waart?

waart? Doe den weſen geen ongelijk, verſmaad'armen niet, en verhaal de jonſten, die God aan u beweſen heeft.

't Hooftdeel van de Blyſchap, begrypende acht regels, te Mecha geſchreven. 93.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Heb ik uw hart niet verblyd? Hebben wy u niet van 't pak verloſt, 't welk op uw ſchouders woog? Wy hebben uw naam en achting verheven. Droefheit word van vernoeging gevolgt. Als gy uw gebeden geeindigt hebt, zo arbeid, en bemin uw Heer.

't Hooftdeel van de Vyg, begrypende acht regels, te Mecha geſchreven. 94.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik zweer by de Vygen en Olyven, by de berg Sinai, en by de zekerheit en vryheit, die in deſe ſtat (Mecha) is, dat wy de menſch met evenredigheit geſchapen hebben. Wy hebben hem daar na verachtelijk gemaakt, uitgezondert de ware gelovigen, die goede werken doen, en een oneindige vergelding zullen ontfangen. Wyders, ô boſe! wie doet u de wet laſteren? Is God niet de Rechter der rechters.

't Hooftdeel van 't geſtremde Bloet, begrypende zeventien regels, te Mecha geſchreven. 95.

De Bedaoi en Gelaldyn noemen dit het Hooftdeel der Lezing.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Lees d'Alkoran, en begin by de naam van God, die alles, en de menſch van een weinig geſtremt bloet geſchapen heeft. Lees d'Alkoran, en verhef de heerlijkheit van uw Heer, die de Schrift aan de menſch heeft geleert, de welk aan hem 't geen dat hy niet wiſt, geleert heeft. Hy is echter in een grote doling, en wil niet aanmerken dat hy voor God weêrkeeren zal. Hebt gy de geen aange-

merkt, die een van Gods dienaars wilde beletten zijn gebeden te doen? Hebt gy bekent of hy op de weg der zaligheid was? Hebt gy gesien of hy gelastert, of de wet verlaten heeft? Weet hy niet dat God hem verlaat? Indien hy niet aflaat, zo zal hy met de bozen by 't hair in 't helsche vuur gesleept worden. Hy sal de plaats verlaten, daar zy vergaderen om tegen 't geloof te twistreedenen; en de duivels sullen hem in d'eeuwige vlammen storten. Wees Gods geboden niet ongehoorsaam. Volhard in uw gebeden, aanbid God altijt. De gehoorsaamheit zijner geboden sal u zijn goddelijke Majesteit doen naderen.

96. *'t Hooftdeel van de Heerlijkheit of Macht, begrijpende vijf regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben d'Alkoran in de nacht van heerlijkheit en macht gezonden. Ik heb de weldaden van deze nacht van heerlijkheit en deucht niet aan u geleert. De gebeden, en de goede werken, die in dese nacht gedaan worden, hebben meer verdienste en kracht, dan de genen, die men in duisent maanden doet. D'Engelen dalen, door toelating van hun Heer, in deze nacht op aarde, en groeten de ware gelovigen tot aan de dageraad.

97. *'t Hooftdeel der Onderwijzing, begrijpende acht regels, te Medina geschryven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. De genen, die de Schrift weten, en die in veel goden geloven, sullen hun afgodery niet verlaten, tot dat zy 't onderwys van Gods Profeet gehoort hebben. Hy zal hen een zuiver en rein boek voorleesen, daar in de geboden van de rechte weg geschreven staan. De genen, die de Schrift weten, hebben zich niet van malkander gescheiden, dan na dat zy dit onderwys begrepen hadden. Hen is geboden een enig God aan te bidden,

den, hun gebeden ter geſtelde tyd te doen, en de Tienden te betalen: dit is de rechte weg. D'ongelovigen, die de Schrift weten, en veel goden aanbidden, ſullen eeuwiglijk in 't helſche vuur blijven, en ſeer rampzalig weſen. De genen, die een eenig God geloven, en goede werken doen, ſullen zalig zijn, en van de Heer in 't hof van Eden vergolden worden, daar veel vloeden vloejen, en daar ſy eeuwiglijk ſullen blyven. God ſal van hun gehoorſaamheit voldaan weſen, en ſijn zegening, voor de genen bereid, die zijn vrees voor ogen hebben, aan hen geven.

't Hoofdeel van d'Aardbeeving, begrijpende acht regels, te Medina geſchreven. 98.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Als d'aarde ſal beven, en de lighamen uit hun graven werpen, dan ſal de menſch vragen wat ſy doen wil. Men ſal beſcheit daar af aan hem ſeggen; te weten dat God haar gebied dit te doen. In deſe dag ſal 't volk uit verſcheide plaatſen uit de graven te voorſchijn komen, en 't goet en quaat zien, dat het gedaan heeft. De geen, die ſo veel quaat gedaan heeft, als de ſwaarheyt van een veſeltje bedraagt, ſal geſtraft, en de geen, die ſo veel goet gedaan heeft, als de ſwaarheit van een veſeltje bedraagt, ſal vergolden worden.

't Hoofdeel der Paerden, begrijpende elf regels, te Mecha, en te Medina geſchreven. 99.

Enige Arabiers hebben dit het Hoofdeel van de Weêrkeering, of der gener, die weêrkeeren, genoemt.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik ſweer by de paarden, en by 't gedruis, dat ſy met de voeten maken, als zy ten oorlog weêrkeeren, by 't vuur, 't welk ſy uit doen barſten, als ſy met de voeten tegen de ſteenen *Bezie Galaldyn.*

nen slaan; die uit krijgelheit geswindelijk lopen, en 't stof in 't midden der vyanden doen rijzen, dat de mensch ondankbaar van de weldaden van sijn Heer is: hy is self een getuig van sijn ondankbaarheit, en bemint d'aardsche rijkdommen te hoog. Weet hy niet dat God alle de Werelt weêr sal doen verrijzen? dat hy al 't geen, 't welk het geheims in 't hart der menschen is, ten toon sal stellen? en dat hy al 't geen weet, 't welk sy gedaan hebben?

100. *'t Hoofdeel van de Druk, begrijpende elf regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Als d'uiterste druk sal verschynen, ik sal u niet seggen in welke tijt dit wesen sal, dan sullen alle menschen, gelijk bedmatten uitgestrekt, vergadert worden; en de bergen sullen gelijk gekaarde wol wesen. De genen, diens schaal van goede werken swaar sal zyn, sullen in 't Paradys ingaan: en de genen, welkers schaal licht van goede werken sal wesen, sullen in de hel ingaan. Zy sullen in een vuur gaan, dat so heet is, dat ik sijn hitte niet uitdrukken kan.

101. *'t Hoofdeel van d'Overvloet, begrijpende acht regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeker, alle uw sorg tot in uw graf bestaat in d'overvloet uwer goederen: maar gy sult voor 't aanstaande leren, gy sult voor 't aanstaande de waarheit leren. Gy sult, so gy'er kennis af hebt, de helsche pynen overwegen: gy sult eens sien dat sy ontwijffelijk zyn, en dan vragen waar 't Paradys is.

102. *'t Hoofdeel van d'Avont, begrijpende de drie regels, te Mecha geschreven.*

Dit is een gestelde uur by de Mahometanen, om hun gebeden te doen.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ik sweer by d'uur van d'Avont, dat de menschen tot hun verderf genegen zijn, uitgesondert de genen, die in God geloven, die goede werken doen, en die de waarheit en volharding hoog achten.

't Hoofi-

't Hoofdeel van de Vervolging, begrijpende zeven regels, te Mecha geschreven. 103.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ramp is over de geen, die sijn naaste vervolgt: de vervolging heeft haar tegenvervolging. De geen, die scharten ophoopt, en besich is met hen te tellen, acht dat sy hem onsterffelijk sullen maken: in tegendeel, sy sullen hem in sijn ongeluk storten. Ik seg niet in wat ongeluk; maar 't helsche vuur is altyt ontsteeken, om 't hart der bozen te branden. Zy zullen in de vlam geworpen, en aan grote staken gebonden worden.

't Hoofdeel der Elefanten, begrypende vyf regels, te Mecha geschreven. 104.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Aanmerkt gy niet hoe uw Heer de genen heeft gehandelt, die op Elefanten geklommen quamen, om de tempel van Mecha te verdelgen? Heeft hun samensweering niet hun eige verderf geweest? God heeft tegen hen vliegende benden gesonden, die stenen op hen wierpen, op de welken hun namen ingedrukt waren. Hy heeft hen gemaakt gelijk zaat, in een velt gezaait, dat van de beesten geëten was.

't Hoofdeel van Koreis, begrypende vier regels, te Mecha geschreven. 105.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Koreis heeft zich niet menschelijk tegen hen betoont. Het volk koomt alle winters, en alle zomers de God van de Tempel te Mecha aanbidden, die hen voed, en die hen van honger, en van vrees verlost.

't Hoofdeel van de Wet, begrypende zeven regels, te Mecha geschreven. 106.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Hebt hy de geen gesien, die de Wet lastert?

Hy

Hy verslind het goed der wezen, en 't broot der armen. Ramp is over de genen, die niet opmerkende in hun gebeden, en die geveinst zijn, en die de menschen beletten wel te doen.

107. *'t Hooftdeel van de Toevloejing, begrijpende drie regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Wy hebben een grote toevloejing van onze genaden aan u gegeven. Bid uw Heer? en hef uw handen op. De geen, die u haat, zal rampzalig wezen.

108. *'t Hooftdeel der Ongelovigen, begrijpende zes regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. O ongelovige afgodendienaars, ik aanbid niet het geen, dat gy aanbid. Ik zal niet het geen aanbidden, dat gy aanbid; en gy aanbid niet het geen, dat ik aanbid. Gy onderhoud uw wet, en ik de mijne.

109. *'t Hooftdeel van de Beschermingh, begrijpende vier regels, te Mecha geschreven.*

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Een groot getal van volk omhelst Gods Wett, als hy de ware gelovigen beschermt, en de verwinnig aan hen geeft. Verhef zijn heerlijkheit, en verzoek vergiffenis van hem; hy is zeer barmhartig.

110. *'t Hooftdeel van de Palmboomskoort, begrijpende elf regels, te Mecha geschreven.*

Gelaldyn noemt dit het Hooftdeel van 't Verlies.

Ablhebs wijf wierp uit verachting doornen in

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Ablheb heeft de haut verloren. God heeft hem gestraft: zijn rijkdommen zullen hem niet konnen bergen. Hy zal in d'eeuwige vlam bran-

branden, met zijn wyf, die 't hout op haar hals draagt, met de koort van een palmboom gebonden. *Mahomets weg. Bezie de Bedaoi.*

't Hoofdeel der Zaligheit, begrijpende vier regels, te Mecha geschreven. 111.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeg tot d'ongelovigen: God is eeuwig: hy teelt niet voort. Hy is niet voortgeteelt; en hy heeft geen medenoot.

't Hoofdeel der Afscheiding, begrijpende vijf regels, te Mecha geschreven. 112.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeg tot hen: God, die de klaarheit van de duisterheit geschreiden heeft, zal my beschutten van alle de quaden, die hy geschapen heeft, van 't gevaar, van de duisternissen, van de genen, die tegen de knoop van de draat der tovenaars blazen, en van de benijders.

't Hoofdeel van 't Volk, begrijpende zes regels, te Mecha geschreven. 113.

IN de naam van de goedertiere en barmhartige God. Zeg tot hen: Ik zal my wachten van de bekoringen des duivels, en van de boosheit des volks, door de hulp van de Heer des volks, Koning des volks.

Einde van Mahomets Alkoran.

Tweevoudige Beschryving

VAN

MAHOMETS LEEVEN;

D'eerste uit de Saraszijnsche Historie van Georgius Elmacinus Arabier;

D'andere uit verscheide Schryvers der Christenen getrokken, en te zamen gestelt.

Met noch een Beschryving van zekere Reis, door Mahomet naar Jerusalem, en zoo voort ten hemel gedaan; en daar by een Samenspraak tusschen een Jood, en Mahomet.

Aan de

LEZER.

WAarde Lezer, dewijl wy d'Alkoran, of Wetboek der Mahometanen, gelijk zy 't ſtellen, aan u vertoont hebben, zo zal't, naar ons oordeel, niet ongevoegelijk wezen dat wy ook iets van de geen ſpreken, die de Maker of anders d'Ontfanger daar af, (vermits zy voorgeeven dat dit boek van de hemel gekomen is) genoemt word. En dewijl vrienden en vyanden van zijn afkomſt, geboorte, opvoeding en daden geſchreven hebben, yder (gelijk te geloven is) naar de verſcheyde driften, daar af hy gedreven wierd, zo zullen wy hier een tweevoudig verhaal van zyn leven en bedryf vertonen; en voor eerſt een beſchryving van zyn leven en daden uit de Saraſijnſche Hiſtorie van Georgius Elmacinus, die hy, een Mahometaan, en dieshalven Mahomet toegedaan zynde, in de Arabiſche taal geſchreven heeft. D'andere beſchryving is uit de geſchriften van verſcheide Chriſte Schryvers, zyn tegenſtrevers, getrokken, en wel omtrent met hun eige woorden, maar niet met de zelfde ordening geſtelt; vermits wy, om alle verwarring, zoo veel ons mogelyk was, te ſchuwen, van zyn geboorte af tot aan zyn doot toe, naar gevolg van tyt, uit yder Schryver 't geen, dat wy daar toe dienſtig oordeelden, genomen, en te zamen gezet hebben, zonder te pogen 't geen, daar in zy verſchillen, te recht te brengen, zo

om

om ons in geen verkeert oordeel in zulke duistere zaken in te wikkelen, als ook op dat d'opmerkende lezer zelf't verschil, en de strijdigheit daar in zou bemerken, en, zo't hem lust, naar zijn eige believen daar af oordelen. Wy voegen hier noch by een vertoning, door Mahomet en zijn navolgers verdicht, van een reis naar Jerusalem, en voort ten hemel, met de sporeloze dingen, die hy, gelijk verhaalt word, daar gezien heeft: Daar by noch een Samespraak tusschen een Jode, en Mahomet, die reden en rekening, van zijn leering aan hem geeft. Dit is't geen, dat wy hier op te zeggen hadden. Treê nu voort, zo't u belieft, en vaar wel.

M A-

MAHOMETS LEVEN;

Getrokken uit de Saraſijnſche Hiſtorie van Georgius Elmacinus, *in d'Arabiſche taal geſchreven, en door* Thomas Erpenius *in Latijn geſtelt, en daar uit door* J. H. G. *vertaalt.*

Mahomets afkomſt.

MUhammd Abulkaſim, zoon van Abdalla, die een zoon van Abdulmutalib, deze een zoon van Hasjem, en deze weêr een zoon van Abdumenaf was, heeft d'eerſte geweeſt, die de godsdienſt van 't Iſlamiſmum in 't licht bracht, en onderhield. De naam van ſijn moeder was Emina, die een dochter van Waheb, Abdumenafs zoon, was.

Vaderlant, geboorte.

Muhammed, van heerlijke geheugenis, is geboren in 't ſteenachtig dal van de ſtat Mekka, des maandags met het krieken van de dag, die d'achtſte van de maant des eerſte Rabius was, met de welk, uit de maanden der Romainen, de tweeëntwintigſte dag des maants Niſan overeenkomt, in 't achthondert tweeëntachtigſte jaar van Alexander de Groot.

Opvoeding.

Zijn vader ſtierf twee maanden voor 'dat hy geboren wierd, en ſijn moeder toen hy zes jaren out was. Hy wierd dieshalven van ſijn grootvader Abdulmutalib opgevoed, tot dat hy acht jaren bereikt had; want toen ſtorf deze ook, in d'ouderdom van hondert en tien jaren: en van toen af wierd hy treffelijk van ſijns vaders broeder, Abutalib genoemt, opgevoed.

Beroeping.

Toen hy veertig jaren bereikt had, wierd hy (tot het Profetiſch ampt) beroepen, op maandag, die de tweede dag van de maant des eerſte Rabius was, in 't negenhondert tweeëntwintigſte jaar van

Alexander de Groot, dat het twintigſte was des Rijks van Koſroës, de zoon van Hormiſdas, die een zoon van Nusjerwan was. De geen, die d'eerſte in ſijn profecy geloofde was Chadigja, de dochter van ſijns vaders broeder, daar na ſijn knecht Zeid, Hariths zoon; ſedert Alis, Abutalibs zoon, alle van zalige geheugenis. Namaals quam ook tot hem Abubeker, met vijf anderen die, van hem tot het Iſlamiſmum geroepen, alle hem gehoorzaam waren: hun namen ſijn Otſman, Affans zoon; Zubeir, Awams zoon; Abdurrahman, Aufs zoon; Saad, Abuwakkas zoon; en Obeidalla, Algjarahs zoon: en deze negen hebben de voorgang tot het Iſlamiſmum gehad.

Deelgenoten,

Lering. In 't vierënveertigſte jaar van ſijn ouderdom openbaarde hy ſijn beroep, want hy nodigde te voren alleenlijk in 't heimelijk tot het Iſlamiſmum. Hy, ſijn beroep geopenbaart hebbende, beval in d'enige God te geloven, hem te dienen, en t'aanbidden, en verdelgde de dienſt der afgoden, ſtelde de beſnijdenis in, beval de vaſten van de maant Ramadan, de vijf gebeden, de reinigheit, de pelgrimagie naar de Tempel van Mekka, en dat niemant bloet, geſtorve vleeſch, noch varkensvleeſch zou eten, en vervolgde met oorlog de genen, die deſe dingen niet onderhielden.

By hem quamen ook veel Chriſtenen, zo Arabiers, als anderen, die hy in ſijn beſcherming ontfing, na dat hy belofte van veiligheit aan hen gedaan had. De Joden, Mages, Heidenen, en anderen, die d'eed van getrouheit aan hem deden, verkregen ook van hem vryheit in 't geloof; doch echter op deſe voorwaarde, dat ſy tol en ſchatting ſouden betalen. Hy beval ook de waarheit der Profeten en Apoſtelen, en der boeken, die aan hem gezonden waren, te geloven: ook dat Chriſtus, Marias zoon, Gods Geeſt, des zelfs woort en Apoſtel was, en nam 't Euangelium, en Moiſes wet aan. De Koraiſiten wilden

Tegenſtreevers.

dit

dit niet toeſtemmen, maar weêrſtonden hem krachtiglijk, en zeiden hem hun vijantſchap aan. Hy wierd dapperlijk van ſijns vaders broeder Abutalib geholpen, en verbood dat iemant met het zwaert by hem zou komen.

In 't vijfde jaar geloofde Omar, Alchittabs zoon, van zalige geheugenis, en beveſtigde door ſijn geloof d'andere Muſlims. Daar waren toen negenëndartig, die geloofden, in voegen dat hy de veertigſte was. In 't achtſte jaar maakten de Koraiſiten een plakkaat, dat de zonen van Hasjem geen verbont met de dochters van Almutalib zouden maken, noch ſich met hen vermengen, en hingen dit plakkaat op in de Tempel van Mekka. *Omars bekering.*

In 't tiende jaar ſtorf Abutalib, die yverig in de Godsdienſt der ſijnen was, out over de tachtig jaren: en de Koraiſiten wierden verſterkt, en hun macht en hoop wies aan. *Abutalibs doot.*

In 't zelfde jaar trok de Profeet van heerlijke geheugenis uit naar Tajifa, en nodigde des zelfs inwoonders tot het Iſlamiſmum; maar zy gehoorzaamden hem niet: en toen hy daar een maant geweeſt had, keerde hy weêr na Mekka. Hy trouwde in dit jaar tot gemalinnen de dochter van Abubeker de Rechtvaerdige, en Sewda, de dochter van Zamaa: en in 't twaalfde jaar quam 'er Meſra by. *Mahomets reis.* *Huwelijken.*

In 't dartiende jaar quamen tot hem zekere Awaſen Chazrazen, te weten drieënſeventig mannen, en twee vrouwen, die boven 't Iſlamiſmum noch d'eed van getrouheit aan hem deden: en uit deſen ſtelde hy twaalf tot Leeraars; en toen deſen weêr naar Medina gekeert waren, is des zelfs Iſlamiſmum onder haar ſtedelingen verſpreid; en ſy betoonden ſich ſijn helpers te weſen. Hy gebood in 't zelfde jaar de ſijnen naar Medina te verhuizen, die alle derwaarts uitgetrokken ſijn, behalven Abubeker en Alis, die by hem bleven. *Bekering der Medinaers.* *Mahomets verhuizing of vlucht naar Medina.*

In 't veertiende jaar (zegt Abugjafar Tabarita van zalige geheugenis) verhuiſde Muhammed,

van heerlijke geheugenis, naar Medina, en had by zich Abubeker de Rechtvaerdige, en Amer, de zoon van Kamra, Abubekers knecht, Abdalla, de zoon van Artakert, was de geen, die hen voerde. Alis bleef noch drie dagen met sijn verlof, om sijn dingen te redden, en vervoegde sich daar na by hem. Hy quam te Medina 's maandags, (anderen zeggen des donderdags) die de twaalfde van de maant des eerste Rabius was, omtrent op de middag. Hy was ter herberg by Chalid Abiobius, de zoon van Zeid, tot dat hy sijn kerk en huis boude, daar hy sedert in verhuisde. En van dit jaar word het Teljaar van Hegira afgeleid, en is het vierênvijftigste jaar des ouderdoms van Muhammed van heerlijke geheugenis.

Mahomets Iegira of vlucht geviel op de festiende dag van hooimaant, in 't jaar na Christus geboorte 622.

In 't eerste jaar van Hegira (zegt Abugjafar van zalige geheugenis) troude Alis, de zoon van Abutalib, met Fatima. In 't zelfde jaar gaf Muhammed van heerlijke geheugenis, aan sijn vaders broeder Hamza een wit vaandel, (en dit was 't eerste vaandel, dat hy aan iemant gegeven heeft) en zond met hem dartig Muslims: maar hy rechtte niet veel uit.

Mahomets eerste vaandel.

In 't tweede jaar geviel d'eerste en grootste strijt van Badra, in de welk enigen van de dapperste Krijgsöversten der Koraisiten gedoot wierden, te weten op vrydag, de zeventiende dag van de maant Ramadan. Want hy had gehoort dat Abusofian, Hariths zoon, naar Syrien trok, met veel pakken, in de welken 't gelt der Koraisiten was, dat gerooft wierd: en Abusofian week naar Mekka. 't Getal der Muslims was driehondert en negentien, en dat van d'ongelovigen tusschen de negen hondert en duizent. De Muslims kregen d'overhant, en doodden zeventig mannen van d'ongelovigen, en vingen gelijk getal. Van de Muslims sneuvelden niet meer dan veertien mannen. In dit jaar sijn noch veel andere strijden voorgevallen.

Het tweede jaar van Hegira begon op de vijfde dag van hooimaant in 't jaar der Christenen 623.

In 't darde jaar belegerde hy de Joden in hun burgten,

burgten, en bracht hen door een beleg van vijftien dagen, zo verre, dat zy zich aan hem overgaven, en dat hy hen wechvoerde; en de Muslims roofden hun schatten en rijkdommen. Hy zond in 't zelve jaar een bende uit, om Kaab, Alafrafs zoon, een Jood, diens grote vijant hy was, te doden. In dit jaar wierd ook, op de Sabbatdag, omtrent in 't midden van de maant Sjewal, een strijd gehouden, en de berg by Medina ingenomen. 't Getal der ongelovigen was drie duizent voetknechten, by de welken twee hondert ruiters, drie duizent kamelen, en vijftien vrouwen waren; en hun Veltoverste was Abusofian, Hariths zoon. Maar 't getal der Muslims was duizent. De Muslims kregen wel in 't eerst d'overhant, maar wierden daar na van d'ongelovigen verwonnen, die zeventig van de Muslims doodden, onder de welken Hamza, Abdulmutalibs zoon, was. Deze dag was ongelukkig, in de welk Muhammed, van heerlijke geheugenis, zelf in de strijt was, en van Okbas, Abumugids zoon, met een schicht getroffen wierd, die hem de voorste tanden aan de rechte zijde brak, en zijn onderste lip quetste. Abdalla, Sjehabs zoon, wondde hem ook in 't voorhoofd. Zijn boventantvleesch wierd ook gewond; en twee van zijn voorste tanden vielen uit. Van d'ongelovigen wierden tweeëntwintig gedoot.

Het darde jaar begon op de 24. dag van zomermaant, in 't jaar der Christenen 624.

Kaab Mahomets vyant.

Strijt.

Mahomet gewont.

In 't vierde jaar geschiedde de strijt der zonen van Nadir, die Joden waren, en, hun vestingen verlaten hebbende, voorgenomen hadden buiten hun grenzen te trekken, en naar Chaibara reisden. Sommigen van hen weken echter naar Syrien. Mundir Saadæus, Omars zoon, vervolgde hen tot aan de put van Muavia, met zeventig Mediners, die hen alle doodden, uitgezondert Kaab, Zeids zoon, die wechraakte. In dit jaar wierd ook de leste strijt van Badra gehouden.

't Vierde jaar begon de 13. van zomermaant, 625.

Strijt.

In 't vijfde jaar voerde men d'oorlog van de Gracht. Daar waren veel volken vergadert, te

't Vijfde jaar begon op de 2. dag van zomermaant, 626.

Oorlog. weten de Koraiſiten, en de zonen van Koraidas, Nadir, Gatfan, en van Selim. D'Overſten van hen waren Habib Ahtabs zoon, Salam Abulhakiks zoon, en andere Joden. Joſef, Hariths zoon, was gekomen om de Koraiſiten, en de genen, die hen volgden, met tien duizent mannen, te beleiden. Atibas Kararens, Haſans zoon, had het gebied over de Gatfaniten, en anderen. Selman de Perſiaan ried dat men een gracht zou graven. Zy wierden van d'ongelovige meer dan twintig dagen belegert. Naim, Maſudas zoon, 't Iſlamiſmum omhelſt hebbende, bracht met grote arbeit by de Gatfaniten te weeg, dat deze volken van d'onderlinge byſtant afweken, en ſcheurde 't verdrach, dat tuſſchen hen, en de Joden gemaakt was. Zy vloden van daar, na dat'er zes Muſlims, en drie *Oorlog.* ongelovigen gedoot waren. In dit jaar is ook d'oorlog der zonen van Koraidas gevoert tegen de welken Muhammed uitgetrokken is, die hen vijfentwintig dagen belegerde: en toen hun elende d'overhant genomen had, gaven zy zich over in handen van Saad, Maads zoon, die zwak van de wond was, de welk hy in de ſtrijt van de Gracht ontfangen had. Deze ried dat men alle de mannen zou doden, en de jongens en vrouwen in gevangenis wechvoeren. Daar wierden dieshalven tuſſchen de zes en zeven hondert onthalſt, onder de welken Habib, Ahtabs zoon, was: en zy wierden in grachten gezet, die op de markt van Medina gemaakt waren. De Muſlims deelden der zelver vrouwen, kinderen en middelen onder malkanderen: en Saad ſtorf van deze wonde, die dagelijks erger wierd.

't Zeſte jaar begon op de 23. dag van bloeimaant, in 't jaar der Chriſtenen 627. *Strijt.*

In 't zeſte jaar wierd in Hadicia het gebed ingeſtelt, om de gezontheit te verkrijgen, en veel ſtrijden geſtreden, onder anderen de ſtrijt van Muſtalaks zonen, die hy in Safana ontmoette. Hy verſtrooide en doodde hen, en voerde hun vrouwen en kinderen wech, onder de welken Gjuweira, Hariths dochter, was, die Muhammed van heerlijke gehen-

genis

genis tot zyn gemalin nam, voor de welke hy, in plaats van een bruitschat aan haar te geven, de gevangenen die van haar maachschap waren, losliet. *Mahomets huwelijk.*

In dit jaar geviel ook de stryt van Hadicia; zekere plaats by Mekka, op de weg, langs de welk men naar Gjudda gaat. *Stryt.*

Sedert wierd vrede gemaakt tusschen hem, en de Koraisiten, te weten dat'er geoorloft zou zyn tien jaren lang te ploegen. De genen dan, die onder Muhammeds verdrach en verbont wilde wezen, hebben zulks aangenomen, en he geen, die 't met de Koraisiten wilde houden, voegde zich by hen; doch op deze voorwaarde dat, zo iemant der Koraisiten, zonder verlof van zyn Overste, tot Muhammed overliep, deze aan hem weêrgezonden zou worden, maar indien iemant van de Muhammedanen, zonder des zelfs verlof, tot de Koraisiten overging, dat die niet aan hem weêrgezonden zou worden. Maar indien Muhammed met zyn krygslieden in dat zelfde jaar weêrkeerde, en tot hen intrad, om daar drie dagen te blijven', zo zou hy daar met geen ander geweer in de scheê in treeden, dan een reizend man by zich heeft. Dit verdrach van't beslant wierd door Sahl Amirœus, Omars zoon, gemaakt, en van Alis, Abutalibs zoon, van zalige geheugenis, schriftelijk gestelt. Hy, de jonst en toegenegentheit verkregen hebbende, wierd ingehult onder een boom, die sedert uitging, om dat de vlietinq van 't water, gelijk men zegt, hem ontnomen wierd. *Beslant tusschen Mahomet en de Koraisiten.* *Voorwaarden van 't beslant.* *Mahomets inhuldinq.*

In 't zevende jaar nam Muhammed van heerlijke geheugenis een gestoelte voor zich; en men zegt dat zyn gemalin tot hem zeide: Ik heb een zoon, die een timmerman is. Zal ik hem bevelen dat hy een stoel voor u maakt? Hy antwoordde ja; en de zoon maakte voor Muhammed een stoel van wilde Thamarisch, of naar anderen van witte tamarisch, en bestont in twee trappen, en een zitplaats. Eer deze stoel gemaakt wierd, steunde hy, zyn reden in de Tempel doende, op een houte leunstok, *'t Zevende jaar begon op de 11. dag van bloeimaant, 628.* *Mahomets stoel.*

Deze zetel duurde tot dat Muavias, Abusofians zoon, heerschte, die noch zes trappen daar by voegde, en sedert wierd hy niet verandert, en Otsman, Affans zoon, behing hem eerst met tapijten.

Strijt. In dit jaar geviel ook de Strijt van Chaibar. Muhammed won veel bolwerken, en wierd een Heer der rijkdommen en schatten, die daar in waren. Hy belegerde zeer fel en engelijk twee burgten, te weten Watiha en Selalima; en dit zodanig, dat zy weinig van hun ondergang af waren, en van hem verzochten dat hy beletten zou dat hun bloet gestort wierd, en dat zy in hun landen gelaten zouden worden, en dat hy (jarelijks) de helft van hun dadels zou ontfangen. Hy bewilligde hen dit, maar voegde 'r echter een voorwaarde by, namelijk, dat hy, als hy wilde, hen uitstoten zou. Toen 't gerucht hier af verspreid was, wilde d'inwoonders van Badra op gelijke wijze met hem handelen; 't welk hy ook toestemde. De Joden bleven ook onder de voorwaarden van dit verdrach, tot dat Omar, Alchittabs zoon, een wijl tijts geheerscht had, die, verstaan hebbende dat Muhammed van heerlijke gehengenis in zijn ziekte gezegt had dat 'er geen twee Godsdienſten te zamen in Arabia moesten wezen, hen daar uit verstiet. Deze strijt van Chaibar geschiedde in de maant Muharram. In dit zelfde jaar bracht de Jodin Zeinaba, Alharits dochter, voor hem een schaap, met vergift besmet; en als hy iets daar af, om t'eten, genomen had, zeide hy: Zeker, dit lid wijst my aan dat het met vergift besmet is.

Een godsdienst in Arabia.

't Achtste jaar begon op de 30. dag van grasmaant, in 't jaar der Christenen 629.

In 't achtste jaar van de Hegira won hy Mekka: Want de Koraisiten hadden 't verdrach gebroken. Muhammed trok tegen hen met tien duizent Muslims, tot dat hy te Marwuttahran quam. Abbas, Abdulmutalibs zoon, sijns vaders broeder, quam by hem, met Abusofian, Hariths zoon, en geloofde. Hy zeide dieshalven, de geen, die in Abusofians huis ingaat, sal zeker wezen. De geen, die

Mekka gewonnen.

sijn

zijn deur sluit, sal zeker wezen, en de geen, die in de Tempel ingaat, zal zeker wezen. Hy quam binnen Mekka, sonder strijt te leveren, en al 't volk van deze stat geloofde, uitgezondert weinigen, die hy, met uitstorting van hun bloet, doden deê. Mekka wierd gewonnen op d'eenentwintigste dag van de maant Radaman, en dit noch in rust en stilte, eer men gewelt gebruikte. In dit jaar geviel ook de strijt van Honaina, een zeer bekent dal. Want toen de Hawazins verstaan hadden dat Mekka gewonnen was, quamen zy te zamen by Melik, Aufs zoon, daar de Tsekifs met hun gemalinnen en schatten, zich ook by voegden. Muhammed trok tegen hen, met twaalf duizent mannen. Dese beide heiten vielen op malkander in 't dal van Honaina. D'ongelovigen kregen d'eerste verwinnig: maar sedert kregen de Muslims weer d'overhant, die hen in de vlucht sloegen, en alle hun schatten roofden. Dese roof bestont in zes duizent ossen, vierentwintig duizent geiten, veertig duizent schapen, en vierduisent oncen zilver. In deze strijt wierden tnegentig mannen van de Tsekifs gedoot, en niet meer dan vier mannen der Muslims verslagen. Alle de gevange vrouwen, en de roof van Gjarana wierden te zamen vergadert, en hy trok wech tegen Tajifa, dat hy belegerde. Maar hy, sedert dit beleg verlatende, trok naar Gjarana, daar de gevange vrouwen der Hawazins waren, welkers gezanten by hen quamen, en verzochten dat hy hun gemallinnen uit jonst aan hen weergeeven zou, en zeiden daar by dat zy zijn moejen waren. Hy gaf hen dieshalven de keur van hun huisvrouwen en kinderen, en van hun schatten. Maar zy verkozen hun gemallinnen en kinderen, die hy aan hen weêr overgaf; en hy deelde hun schatten aan de Muslims uit. In 't selfde jaar quam te Gjarana tot hem Melik, Aufs zoon, en geloofde. Hy herstelde dieshalven hem zijn goederen, en maakte Gajat, Aseds zoon, overste van Mekka. *Strijt.*

't Negenſte jaar begon op de 20. dag van grasmaant, in 't jaar der Chriſtenen 630.

In 't negende jaar wierd de Tebucenſche oorlog gevoert; en (Muhammed) maakte vrede met de Vorſt van Dauma, en met de Vorſt van Eila, op deze voorwaarde, dat ſy ſchatting zouden betalen. Toen hy omtrent tien dagen te Tebuk ſtil geweeſt had, vertrok hy naar Medina in de maand van Regjeb. Dit was zijn léſte oorlog, in de welk Otſman, Affans zoon, duizent goude ſtukken aan 't heir uitreikte. In dit ſelfde jaar hebben de Tajifs 't Iſlamiſmum omhelſt, over de welken hy Otſman, Abulas zoon, ſtelde. Hy zond ook Abuſofian, Harits zoon, die weêr een zoon van Sjuba was, om hun krijgsgereedſchap te verwoeſten.

Dit jaar begon op de 9. dag van grasmaant, in 't jaar 631. *Muſcilema een valſche Profeet.*

In 't tiende jaar quamen veel Arabiers by hem; en de menſchen namen 't Iſlamiſmum aan, en zijn woort wierd beveſtigt. In 't ſelfde jaar verliet hem de valſche Profeet Muſcilema, en zeide dat hy zijn medegenoot in 't Proferiſch amt was, en de Jamamas uit de zonen van Hanifas zijn hem gevolgt. In 't zelfde jaar reiſde Muhammed van heerlijke geheugenis naar Mekka, daar hy op de tiende dag van Dulhiggia intrad; en toen hy de menſchen geleert, en in de godsdienſt onderwezen had, keerde hy weêr naar Medina.

Dit jaar begon op de 28. dag van Lentemaant, 632. *Aſwad een valſche Profeet.*

In 't elfde jaar openbaarde zich de valſche Profeet Aſwad Abſites, in 't gelukkig Arabia, en noemde zich ſelf een Profeet. Hy won Sanaam, Nazrana, en de heerſchappy van Tajifa; en toen hy begon vermaart te worden, wierd hy van Fit Dailam in zijn huis gedoot.

Mahomets doot.

In dit zelfde jaar wierd Muhammed van heerlijke geheugenis, door de doot wechgerukt: want toen hy van de reis naar Mekka weêrgekeert was, en tot aan d'achtëntwintigſte dag van de maant Safar te Medina geweeſt had, begon hy ziek te worden: en hy beval aan Abubeker dat hy met het volk zou bidden; en zy deden zeventien gebeden. Hy ſtorf op maandag, de twaalfde dag des maants van d'eerſte Rabius, toen hy driënſeſtig, of, naar anderen, vyfën-

vijfenſeſtig jaren out was. Hy was ſchrander van vernuft: aangenaam van ſtem, en bezocht en ontfing de zijnen, gelijk zy hem bezochten en ontfingen. Hy verzorgde d'armen, prees de groten, verkeerde met de kleinen, en liet de geen, die iets van hem verzocht, niet zonder 't geen, dat hy verzocht, of zonder vriendelijke woorden van hem gaan. *Ouderdom en natuur.*

Zijn Schrijvers waren Otſman Affans zoon, en Alis Abutalibs zoon. Somtijts ſchreven Ubaharat Kaabs zoon, en Zeid Thebiths zoon, ook voor hem. Hy gebruikte ſomtyds noch andere Schryvers, die hy dan by hem had, namelijk Muavias Abuſofians zoon, Chalid Saïds zoon, die wêer Abulas zoon was, Alaus Hidramis zoon, en Chantalas Rabius zoon. Abdalla, Abusjerhs zoon, die van 't Iſlamiſmum afweek, en zich by d'ongelovigen voegde, heeft ook voor hem geſchreven: Doch Otſman verſocht in de tijt van verwinning voor hem bevrijding van ſijn ſtraf, die Muhammed aan hem toeſtont, na dat hy beſloten had des ſelfs bloed te vergieten. Zubeir Awams zoon, en Gjehem Safwans zoon tekenden d'aalmoeſſen aan; Hadikas Semals ſoon hield de rekening van d'inkomſt der dadels, en Mugiras Sjuabas zoon, en Huſein Jamans zoon ſchreven de vonniſſen en bevelen op. Maar Abdalla, Arkams ſoon, antwoorde op de brieven der Vorſten. *Zijn Schryvers.*

Wat de rechters aangaat, die in ſijn tijt waren, hy ſtelde over d'eed Alis Abutalibs zoon, Maad van Medina Habals zoon, en Abumouſas van Asjar. D'overſte van ſijn vergiffenis was Anis Meliks ſoon, en Kais van Medina Saïds zoon, was overſte van de bende der lijfwacht. Zijn grootvaandel was wit, en ſijn klein vaan ſwart. In ſijn zegel was geſchreven: TOT EEN DUBBELDE GETUIGENIS. Belal was ſijn deurwachter. Wat ſijn Slotvoochden aangaat, toen hy ſtorf was Gajat, Aſeds zoon, Statsvoocht van Mekka; Alaus, Hidramis zoon, *Zijn rechters.* *Vaandel.* *Zinſpreuk.* *Slotvoochden.*

zoon, Statsvoogt van Bahraina, Otſman, Abulas zoon, had het gebied over Tajifa; Omar Mahrumæus, Abuommias zoon, had de voochdy over de dorpen Sanaa en Gjeneda; Chalid, de zoon van Saïd, die een zoon van Abulas was, had de heerſchappy over de dorpen van 't gelukkig Arabia; Abuſofian, Harriths zoon, over Gjuresja; en Alis, Minas zoon, had de voochdy over zekere ſtreek van 't gelukkig Arabia.

Het Teljaar van Hegira

De Hiſtorieſchrijver zegt: Dewijl het Teljaar van Hegira de maanjaren aanmerkt, zo zullen wy verhalen en onderwijſen hoe veel zonnejaren daar af * orden, om ſedert Adam, van godvruchtige geheugenis, een rechte Tijtreekening tot aan deze tijd te hebben. Men verhaalt dieshalven dat Muhammed geſtorven is na verloop van zes duizent een hondert en drieëntwintig zonnejaren, negen maanden en veertien dagen, na dat 'er van het Teljaar Hegira tien maanjaren en zeventig dagen verlopen waren, dat is negen zonnejaren, en elf maanden min een dag. Want d'eerſte dag van Hegira was een donderdag, en de leſte van zijn leven een maandag; die te zamen drie duizent zes hondert en veertien dagen uitmaken.

Mahomets genegentheit tot de Chriſtenen

De Geſchiedboeken der Chriſtenen melden dat hy tot de Chriſtenen genegen, en vriendelijk en zachtzinnig tot hen was: en dat, toen eingen van hen tot hem quamen, en veiligheit van hem verzochten, hy hen ſiechs ſchatting opgelegt, welgedaan, en op zijn woort ontfangen, en tot Omar gezegt heeft: Zeg tot hen dat wy hun zielen even hoog achten, als wy onze zielen houden, en hun rijkdommen in gelijke ſtaat als d'onze, en hun toevallen gelijk met d'onzen ſtellen. Dit word verhaalt van de Schrijver des boeks Almuhaddeb, uit het welk de vermaarde Abuhanifa dit ter plaats, daar hy dit van een Muſlim, een Chriſten dodende, handelt, te voorſchijn brengt. Toen zeker voornaam man, een Chriſten zijnde, tot hem quam, ſtond

hy

hy op, en bewees eer aan hem; en hy, daar over van enigen aangesproken, antwoordde: Als een Vorst van enig volk tot u koomt, zo eert hem; en deze man is seer groot onder sijn volk. Hy zeide ook: Doet wel aan de Kostiten van Egypten; want zy sijn van Maagschap en verbont aan u verbonden. Daar by, dat de geen, die een Christen verdrukt, in de dag des Oordeels hem tot tegenstrever sal hebben: en noch, de geen, die een Christen beledigt, beledigt my.

MAHOMETS LEVEN;

Uit verscheide Christe Schryvers getrokken.

DE geen, die de Beschrijvingen der oude geschiedenissen, Mahomet betreffende, deurziet, zal (gelijk gemeenlijk in dingen gebeurt, die van klein groot worden, welkers begin deurgaans duister is) daar in zo groot verschil vinden, dat hy zwarelijk de waarheit van deze geschiedenis (zo zy 'er noch in te vinden is) ontdekken zal. Diesbalven zal ik, voorgenomen hebbende een beschrijving van des zelfs leven te vertonen, 't geen, dat van verscheide Schrijvers daar af gezegt word, verhalen, en, zonder vonnis daar over te strijken, 't oordeel aan de lezer laten.

Mahomets geslacht en afkomst.

Wat Mahomets geslacht en afkomst aangaat, zijn navolgers hebben dat op twee verscheide wijzen beschreven, d'een van Adam tot aan hem afdalende, en d'ander van hem tot aan Adam opklimmende, daar af d'eerste in 't boek van Azear, en in de Handeling van de geboorte en opvoeding van deze valsche Profeet, en de leste in de Sarazijnsche Jaarboeken gevonden word: daar noch ontellijke fabelen, en al te belache-

Blaise de Vigenere en ses Illustrations sur l'Histoire de Chalcondile

belachelijke beuzelingen om te vertellen bykomen, en onder anderen dat God, Adam geſchapen hebbende, hem zekere weêrſtralende glans, tot bewijs van Mahomets aanſtaande geboorte, indrukte.

Dit is van de Talmudiſten, in *Midras Tillim*, d'uitlegging der Pſalmen, geleent die daar op dus zeggen. Wat bedied het geen, dat in Daniël geſchreven ſtaat? En daar zal een licht met hem zijn. Daar op Rabbi Abba antwoort: 't is het licht van de Koning Meſſias, en dit toont aan ons dat God hem daar af gemaakt heeft, en dat hy, tot des zelfs voortbrenging, dit licht onder de zetel van zijn heerlijkheid beſloten had. Daar op de Sathan voor God quam verſchijnen, en zeide: Heer des werrelt, voor wien is dit licht des werrelts, dus onder de ſetel uwer heerlijkheit beſloten? God antwoordde aan hem: Tot de voortbrenging van de Meſſias. Heer des werrelts, zeide de Sathan weêr, laat my dan toe dat ik hem bekoor. God zeide weêr; Gy zult geen macht tegen hem hebben. Vergun my dit alleenlijk, ſprak de Sathan weêr; en laat my met het overige begaan; want ik zal 't wel volbrengen. God zeide toen tot hem: Indien gy daar meê ſpot, zo zal ik u uit de werrelt doen, en verdelgen. En van die uur af begon God een verbont met de Meſſias te maken. Dit licht dan, van God in Adams aangezicht ingedrukt, ging, zo haaſt als hy Eva van Seth bevrucht had gemaakt, in haar over, en daar na van haar in Seth, toen hy geboren was, die, gelyk de Mahometiſten zeggen, de ſtam en oorſprong van alle Gods Profeten en boden was. Het boek van Azear verhaalt hier noch een andere fabel, te weten dat d'Engel Gabriel, met zeventig duizent van ſyn medeengelen verzelt, yder met een rol papier, ſo wit als ſneeu, en met een ſchryfpen uit het Paradys in de haut, quam om 't verdrach tuſſchen God en Adam, aangaande de voortgang van dit licht van vader op zoon, tot aan Mahomet toe, t'ontwerpen; 't welk van Gabriel getekent, en met zyn zegel bezc-

bezegelt wierd. Dit licht ging van Seth over tot op Enos, en van hem op zijn zoon Chanan, en dus vervolgens van hant tot hant tot aan Abraham, in de welk het verdubbelt wierd, daar af een deel aan Ismaël quam, en van hem aan Kaidar, van de welk Mahomet herkomstig was; en 't ander deel ging aan Isaak over, die de stam van Christus geslacht is. Deze dingen, van Mahomet, en van zyn navolgers by gebracht, hoewel zy schijnen by geval en onvoorziens gezegt, zijn echter ten meestendeel uit de Talmudisten en Kabalisten getrokken.

Maar om weêr tot Mahomet te keren, sy zeggen dat Ismaël, Abrahams basterzoon, daar af Mahomet sich herkomstig rekende, te Mecha quam wonen, daar hy Alghadira, de dochter van Alierchamin, Koning van dat gewest, troude, en by haar twaalf kinderen kreeg, die alle, gelijk hy, afgodendienaars waren, en sich van daar in verscheide gewesten verspreiden. Maar de tweede, Kaidar genoemt, bleef te Mecha, daar sijn vader alreê de voortverhaalde toren en tempel geboud had, die van Mahomet, in sijn Alkoran, d'eerste van alle anderen genoemt word, en van de welk hy ook segt dat hy van Abraham zelf gestelt wierd. Kaidar plaatste d'afgod in de toren, daar hy sedert altijt aangebeden wierd, tot dat Mahomet, middel gevonden hebbende om sijn lering te vesten, en Mecha te winnen, dit beelt verdelgde. Maar de toren bleef in sijn geheel, en de pelgrims gaan daar hun beloften voldoen. Kaidar deê daar ook een zwarte steen stellen, te weten buiten, naar de plaats, daar dese afgod was, op dat de genen, die in de tempel gingen, weten zouden werwaarts sy sich te keren hadden. Dese steen, van alle tijden de gelukkige genoemt, word noch heden van de Mahometanen grotelijks geëert, die sich daar voor buigen, en hem met grote ootmoedigheit kussen.

Verscheide gevoelens van de tijt zijner geboorte.

Wat de tijt van Mahomets geboorte betreft, daar af sijn verscheide gevoelens, ja ook onder de genen van sijn geloof en wet. Want een Alfaquy van Sciativia

tuvia in Spanjen, ſedert tot het Chriſtelijk geloof bekeert, ſtelt haar in 't zeshondertëntwintigſte jaar onzer zaligheit; maar daar is niemant, die ſijn geboorte ſo ſpade ſtelt. Joannes Leo van Afrika, van het Teljaar der Hegira, of vlucht ſprekende, ('t welk in 't twee of drieënvijftigſte jaar van Mahomets leven was) ſtelt dat in 't vijfhondertëenëntnegentigſte jaar onſer zaligheit, hoewel het in 't drieëntnegentigſte jaar geviel. Palmerius, en na hem Funktius, Nikolaas Zeno, en veel andere ſtellen dit Teljaar van Hegira in 't zeshondertſte jaar na Chriſtus geboorte. Volgand Dreſler, in ſijn Sarazijnſche Tijtrekening, brengt des zelfs geboorte in 't vijfhondertzevenenſeſtigſte jaar, en de volmaking van zijn Alkoran in 't zeshondertdrieëntwintigſte jaar; in voegen dat 'er zevenënvijftig jaren tuſſchen beiden verlopen zijn, ſchoon hy des zelfs overlijden in 't veertigſte jaar zijns ouderdoms ſtelt. Celius Auguſtinus Kurio ſtelt zijn geboorte in 't vijfhondertenzeſtigſte jaar, en zijn doot in 't zeshondertzevenendartigſte jaar, na dat hy tien jaren geheerſcht had. De tijt van zijn heerſchappy is wel waar; maar na zijn rekening zou hy zevenënzeventig jaren geleeft hebben, 't welk valſch is: en hy, zijn rekening niet wel gemaakt hebbende, zegt dat het vijftienhondertzevenënzeſtigſte jaar, toen hy zijn Alkoran toeſtelde, het negenhondertſte jaar ſedert d'oprechting van 't Sarazijnſche Rijk was: in voegen dat het alleenlijk in 't zeshondertzevenenzeſtigſte jaar, dartig jaren na de doot van deze verleider, begonnen had: ſchoon alle de Mahometanen eendrachtelijk hun jaren der Hegira tellen van die tyt af, in de welk Mahomet, met zyn deelgenoten, gedwongen was, uit Mecha te vluchten, tien jaren eer hy overleed.

Zijn Ouders.

Mahomet, wat dies meer aangaat, was een zoon van een der aanzienlijkſte burgers van Mecha, Abdalla genoemt, zoon van Abdalmutalif, van de ſtam van Korais, en van een moeder, Emyna geheten, die, gelijk men voorgeeft, een Jodin, en jonge hoer was,

was, de welke sich gewilliglyk aan Abdalla overgaf. Hy wierd in de stat Jetrib of Jesrab geboren, die om dese oorsaak sedert Medinah Albani, de stat van de Profeet, genoemt is, twaalf of vijftien mijlen aan dese syde van Mecha, of, na anderen in Mecha selve, die een zeer vermaarde haven in't westerlyk deel van 't gelukkig Arabien is, dartig of veertig mylen van de Rode Zee, daar alle de ruikende kruiden en specerysen, en andere kostelyke waren, uit 't gewest der Sabeërs, met Karavanen op kamelen, aankomen. Toen Mahomet geboren wierd, was dese stat ten deel van Joden bewoont, die hun Tempelen en Scholen besonder hadden, en ten deel van Heidenen, die een afgoddin aanbaden, *Alieche Aluza* genoemt, de welke men de goddin Venus acht te wesen. En hier af kan gekomen zijn dat de Mahometanen de vrydag vieren, (gelijk de Joden de zaterdag, en de Christenen de zondag) tot geheugenis van deze afgoddin, die eertijds by de Heidenen de goddin der teling en vruchtbaarheit vertoonde; want Mahomet heeft in 't heimelijk veel dingen van 't oude Heidendom te Mecha behouden. Daar waren ook veel Christenen onder vermengt, maar Nestorianen, Jakobiten, en meer anderen van diergelijk slach. Daar was meê een Tempel, in 't midden van de stat, *Beithalla* genoemt, dat is Gods huis, met een toren, *Eikabba*, of *Alkibel* geheten, naar de welk de Mahometanen zich gemeenlijk keerden, als sy hun *Zalla*, of gebed deden, (heden keren sy sich alle naar 't zuiden) en by des selfs naam swoeren, gelijk de Moren noch heden doen; so grote eerbiedigheid betonen sy daar aan.

Voorts, Mahomet wierd, toen sijn vader alreê zes of seven maanden overleden had geweest, in Jetrib geboren, op de twaalfde dag der maant Sahaben, die met onse Loumaant overeenkomt: omtrent in 't vyfhondert en vyftigste jaar onser Zaligheit, gelijk wy hier na sullen tonen, terwijl alles in beroerte en verwarring was, en alle gewesten der

aarde als in een brant des oorlogs ſtonden: geheel anders als de geboorte van onſe Zaligmaker, die in een algemene vrede en ruſt der werrelt quam, terwijl Janus tempel te Romen door Ceſar Auguſtus geſloten was. Zijn moeder leefde na zijn geboorte niet langer dan twee jaren. Men vind van dezе geboorte al t'onverdragelijke vertellingen in 't boek van Azear, en elders: te weten dat hy al beſneden uit ſijns moeders lighaam quam, en dat ter ſelfde tijt alle d'afgoden ſwart als pek wierden, en nedervielen: dat ondertuſſchen d'Engelen Lucifer by de keel grepen, en hem in de diepte der zee Alcazun ſtorten, en dat hy in veertig dagen naauwlijks de middel gevonden hebbende om van daar te geraken naar de berg Kobels vluchte, daar hy met ſchrikkelijk gebrul en getier alle ſijn trouwanten tot ſijn hulp riep, die, van ſchrik verbaaſt zijnde, hem vraagden wat hem dus bewoog. Om dat, antwoorde hy, de ſoon van Abdalla, geboren is, van God voortgebracht, en met een brandend zwaert geſonden, daar af de verſtaalde ſneê alle tegenſtant deurdringen zal, tot onſe geheele verwarring en ſekere ondergang: in voegen dat wy in de werrelt niets ſullen behouden, en dat 'er geen plaats ſal weſen, daar de leering van d'eenheit des enige Gods, die alles geſchapen heeft, niet deurkomen zal; en door deſe middel ſal hy 't gevoelen van dat God een medegenoot heeft, die hem in macht gelijk is, wechneemen. Met veel andere diergelijke dwalingen; gelijk van een jongeling, in 't wit gekleed, die hem drie ſleutelen bracht, de welken als ooſterſche parrelen blonken, d'een van Voorſegging, d'ander van de Wetten, en de darde van de Verwinning, die hy, uit ſijns moeders lighaam komende, in handen nam, als om de beſitting van alle dingen aan te neemen. Wyders, dat de vogelen, winden en wolken een ſeer groot verſchil, en harde twiſt te ſamen, om ſijn opvoeding hadden; dat de vogelen bybrachten dat ſy bequamer daar toe waren,

Verſcheide fabelen van hem.

waren, om dat sy lichtelijk alderhande vruchten van alle de gewesten der aarde souden konnen tot hem brengen; dat de winden seiden dat sy hem met seer soete en lieffelijke reuken souden vervullen, die hem van bederf en stank souden bewaren, en dat de wolken vertoonden dat sy hem van de beste wateren tot sijn drank souden beschikken: Dat men, toen d'Engelen daar over vergramt waren, een stem van de hemel hoorde, die seide dat men sulks aan de menschen sou laten; en dat daar op God het ampt, van hem op te brengen, aan Halima, de dochter van Ducibazadi, gaf, aan welks verhaal de gehele inhout van dit boek hangt, dat by hen geen minder macht en achtbaarheit heeft, dan d'eige Alkoran. Daar in word ook verhaalt dat, toen hy d'ouderdom van vier of vyf jaren bereikt had, en met sijn mede jongens speelden, daar drie mannen onvoorsiens overquamen, die hem uit het midden van hen alle wechnamen, en hem op de top van een berg, niet verre van daar, voerden, daar d'een hem met een schaar de borst en buik tot aan de navel opende, en hem 't ingewant met sneeu wies, de tweede hem 't hart in twee delen sneed, en uit het midden daar af een swart korreltje wechnam, dat hy wechwierp, en seide, dit is des duivels deel; en de darde hem de wond suiverde, en haar weêr gelijk te voren genas. Zy, dit gedaan hebbende, setten hem in een der bekkens van een grote schaal, en 't ander bekken tien sterke en swaarlyvige mannen, die hy opwoog; daar af sy sedert seiden: Laat ons van dit kint scheiden, want een groot getal van menschen zou hem niet konnen opwegen; en zy, hem op 't hooft, en aan 't voorhooft gekust hebbende, weken van daar, en verdwenen.

Dit geheel verhaal van Mahomets opvoeding door dese Halima, die vermaant wierd hen zorgvuldiglijk op te brengen, is op een ander verhaal, byna van gelijke waarde, nagebootst, in de Bere-

sith Rabba, de grote uitlegging van Geneſis, ingevoegt, op deſe plaats van 't dartigſte Hooftdeel, naar 't einde. Het geſchiedde dat de ſchapen in hun hitte van ontfangen de rijsjes en roeden aanſagen, en ſo voort. Daar Rabbi Samuël dit ſegt: De goede vader Elias van ſalige geheugenis, in ſijn leven op een dag deur 't lant gaande, te weten in die dag, toen 't huis des Heiligdoms verdelgt wierd, hoorde een ſtem van de Hemel, die uitriep: Het heiligſte huis des Heiligdoms neigt tot verdelgt te worden: daar af Elias achte dat de hele werrelt vergaan zou. Hy ging dieshalven voort, en vond dat de kinderen der menſchen d'aarde bouden en bezaaiden, tot de welken hy ſeiden: God, de heilige en gezegende is tegen ſijn volk vergramt, en wil zijn Huis verwoeſten, en ſijn kinderen gevangen onder de dienſtbaarheit der afgodendienaars wechvoeren; en gy bekommert u ondertuſſchen met dit tydelyk leven. Daar op quam weêr de ſelfde ſtem, die tot hem zeide: Laat hen begaan, want de zaligmaker van Iſraël is alreê geboren. Elias, vragende waar hy was, kreeg van de ſtem tot antwoorr; In Judaas Bethlehem. Hy ging derwaarts, en vond een vrou, op de drumpel van haar deur zittende, en een kint, haar zoon, heel bloedig voor haar uitgeſtrekt leggen. Hy zeide tot de vrou: Myn dochter, hebt gy een zoon gebaart? Ja, ſeide zy. En wat (vraagde hy weêr) bedied dit dat hy dus bebloet is? Zy antwoorde: Daar is een groot quaat gebeurt: want in de ſelfde dag, daar in hy geboren wierd, is 't huis des Heiligdoms verwoeſt. Myn dochter, zeide hy tot haar, onſtel u niet; wees alleenlyk ſorgvuldig in hem op te voeden: want van ſijn hant ſal een ſeer grote zaligheit voor 't geheel Iſraël voortkomen. Zy, hier door haaſtelyk vertrooſt en verſterkt, begaf zich tot hem naarſtiglyk op te voeden: en daar op ſcheidde Elias van haar. Vyf jaren daar na gedacht hy daar weer aan, en zeide by ſich ſelf: Ik ſal weêrkeeren, om te ſien

of

of de Zaligmaker van Iſraël op ſodanig een wijſe opgevoed is, als de koningen der aarde, of als d'Engelen, die ten dienſt van God geſchikt zijn. Hy ging dieshalven weêr naar deſe vrou, die hy voor haar deur vond ſtaan, daar hy haar vraagde: Wel, myn dochter, hoe vaart dit kint? Zy antwoorde: Heer, heb ik nu niet geſegt dat men qualyk doen zou, ſo men hem opvoedde? want in die dag, in de welk hy geboren wierd, is 't huis des Heiligdoms vervoeſt. Maar dit is 't noch niet al: hy heeft voeten, en gaat niet, ogen, en ziet niet, oren, en hoort niet, een mont, en ſpreekt niet; ſie hem daar leggen, en hoe hy zich zoo weinig, als een ſteen; beweegt. Terwyl Elias noch met haar koutte, quamen de winden van alle de vier hoeken der aarde op het kint blazen, en voerden 't wech aan een grote zee. Elias begon daar op zijn klederen te ſcheuren, en zijn haer en baart met groot gekrijt uit te trekken, roepende: Ach! de zaligheit van Iſraël is verloren. Maar de dochter van de ſtem, dat is d'openbaring, quam daar op, die tot hem zeide: O Elias, de zaak gaat niet zoo gelijk gy zegt, want hy zal vierhondert jaren lang in de grote zee, en tachtig jaren in d'opgang van de rook, by de kinderen van Chores, en ook zo lang aan de poort van Romen; en 't overige der jaren zal hy over alle de grote ſteden weêrkeeren, tot aan 't einde van de geſtelde rijt.

Dit alles is van woort tot woort in de verhaalde plaats begrepen, en wy hebben 't hier geſtelt, om te tonen wat maagſchap de fabelen der Mahometanen met de vertellingen der Talmudiſten en Rabinen hebben.

Roderikus Ximenez, Aartsbiſſchop van Toledo, ſpreekt, in ſijn Hiſtorie der Arabiers, van Mahomets geboorte in deſer voegen. In 't negende jaar van Leovegildus, Koning der Gotten, het ſeshonderteerſte jaar onſer ſaligheit zijnde, was in een dorp, dat Jatrib genoemt word, by Mecha, een man, Rodericus Ximenez.

Ali genoemt, de zoon van Abdelmutalib, met sijn gemalin Emina, dien vader Hayab, en moeder Halima genoemt was. Dese vrou ontfing en baarde een zoon, die sy Mahomet noemde. En vermits Arabia en Afrika tusschen 't algemeen geloof, en de kettery van Arrius, tusschen de Joodsche meineedigheit en afgodery verscheidelyk gesleept en gesleurt wierd, stont dese Arabier, Ali genoemt, seer gemeen met seker Jood zijnde, tusschen 't algemeen geloof, en de meineedigheit der Joden te wikkelen. Terwijl Emina bevrucht was, ontstont'er een grote onvruchtbaarheit deur geheel Arabia; in voegen dat d'Arabiers, broot gebrek hebbende, alleenlijk wilde kruiden nuttigden, en daar af leefden. Toen de tijt der baring van Emina gekomen was, merkte dese Jood, die sich met zodanige dingen bemoeide, naaukeuriglijk op de stant der dwaalstarren, en op de geboortestar van 't kind. Ali, Mahomets vader, was naar Jerusalem getrokken, om te bidden, en weêrgekeert zijnde, vond dat hem een zoon geboren was; en dese Jood openbaarde hem al 't geen, dat hy van 't kint bemerkt en verstaan had, en voorzeide dat het wonderlijk in heerschappy en in wetten uitsteecken zou. Ali, Mahomets vader, storf ondertusschen na verloop van weinig tijts. Toen dit kint vier jaren out was, quamen (gelijk hy self verdicht) twee Engelen, die sijn hart opsneden, en daar een geronne klomp van swart bloet uithaalden, 't welk sy sedert met sneeu afwischen: en sy wogen zijn hart tegen tien harten der gener van zijn lantgenoten; en daar na wierd het so swaar, ja swaarder als duisent harten der andere menschen bevonden. Ja d'een Engel zeide tot d'ander: Indien 't tegen alle de harten der Arabiers in de schaal gelegt wierd, het zou hen in alle swaarheit overtreffen. Hy verdicht dat hy dit van d'Engel Gabriel in een gezicht verstaan heeft. Toen hy seven jaren out was, gaf sijn moeder hem over aan de grootmoeder Halima, om van haar opgevoed te worden. Sci-

Scipo du Pleix spreekt dus in sijn Romainsche Historie, van sijn afkomst en geboorte. Mahomet, Mahumet, Mahomat, of Mechmet (want zijn naam word verscheidelijk verhaalt) wierd in 't gelukkig Arabien, van een Israelijtische vader, die van sommigen Hali, en van anderen Abdaal genoemt word, en van Emina, een Jodin, geboren, beide zo verworpen en gering van stam en afkomst, (schoon de Sara sijnen heer van een koninglijk geslacht doen afkomen, en zijn voorouders van vader op soon aanwijsen, en hem van Adam, deur Seth, Noah en Abraham tot aan hem, langs vyftig fabelachtige voortteelingen, doen afkomen) dat eenigen gehouden hebben dat hy slaaf van een ryke weduwe, Kadiche of Tagide genoemt, was, die hy sedert tot sijn wil kreeg, haar troude, en door middel van haar rijkdommen seer vorderlyk sijn saken bestelde. Scipion du Pleix en son Histoire Romaine.

Joannes Cuspinianus, van d'oorsprong der Turken schryvende, spreekt van Mahomets geboorte, in deser voegen. Hy is in 't vyf hondertzevenentnegentigste, of achtentnegentigste jaar onser zaligheit, of daar omtrent geboren, (want de merken sijn verscheiden in de jaarboeken, en veroorsaken doling) terwyl Mauritius de keiserlyke, en Gregorius de pauselyke Stoel bezat. Joann. Cuspinianus.

Mahomet wierd sedert voort opgevoed by zijn grootvader Abdalmutalif, tot aan d'ouderdom van acht jaren, onder de geheime bystant en beschermíng der Serasinen, (vervolgt dit leugenachtig verdichtsel van Azear) en vervolgens negenentwintig jaaren lang onder die van d'Engel Gabriël, die in deze tijt d'Alkoran aan hem leerde en voorlas, die hy noch geheim en verborgen by hem hield, zonder in drie jaren iets daar af te verkondigen.

Zijn moeder Emina taste hem weêr aan toen hy zeven jaren out was, en vertrok zich by haar naaste magen, daar zy na verloop van weinig dagen Rodericus Ximenez.

ſtorf: in voegen dat hy van een andere vrou, Daymen genoemt, aangetaſt wierd, die hem naar Mecha voerde. Toen hy acht jaren out was, ſtorf Abdelmutalib zyn grootvader; en Abutalib, zyns Vaders broeder, nam de toeſicht over hem aan, en bracht hem ter onderwyſing by de voorgenoemde Jode, die hem in de naturelyke wetenſchappen, in de wet der Chriſtenen, en in de vermaningen van de Joodſche meinedigheit onderwees; 't welk oorſaak was van dat hy iets van 't geloof der Chriſtenen, en iets van d'oude wet, tot behulp van zyn aanhang, aangenomen heeft. Toen Mahomet dartien jaren out was, voerde Abutalib hem naar Jeruſalem, om dat de tempel van heiligheit daar was.

Joann. Cuſpinianus. Hy was, zegt Cuſpinianus, van Mahomets afkomſt en opvoeding ſprekende, een nieu man, van laege en duiſtere afkomſt (gelyk Wilhelmus Læteranenſis Bibliothecarius verhaalt) door geen vermaartheit van ouders noch middelen bekent, geheel alleen, zonder vermogen, zonder kragten, en van ongeachte ſtaat. Sommigen zeggen dat zyn vader een dienaar der quade geeſten, en zyn moeder een Iſmaëlitſche vrou, en hy dieshalven in de wet der Joden niet onkundig was; invoegen dat hy, een jongen zynde, en door het trekken van weerzyden twyffelachtig geworden, terwyl zyn vader hem d'een, en zyn moeder hem d'andere wet poogde in te prenten, geen van beide omhelſde, en, in zyn jonge jaren van beide ingedronken, geen van beide aannam, toen hy tot een volwaſſe ouderdom gekomen was. In tegendeel, deze man loos en ſchalk van vernuft zynde, en lange tyt onder de Chriſtenen verkeert hebbende, bedacht uit deze twee wetten een zeer ſchadelijk ding voor 't menſchelijk geſlacht. Hy verloor beide zyn ouders in zyn kintſche jaren.

Rodericus Ximenez. Mahomet, (zegt Roderikus Ximenez) de jaren van de jongelingſchap bereikt hebbende, en in de lering van 't nieuwe en oude Teſtament, en in

de

de naturelyke wetenſchap grotelijks gevordert zynde; begaf zich, toen Arabia weêr van hongersnoot gedrukt wierd, in dienſt, en in 't geſin van zekere ryke weduw, die Adeya genoemt wierd, en betoonde zich zeer neerſtig en yverig in de zaken, die 't huis berroffen: in voegen dat hy door zyn vlyt en wakkerheit den weduw zo aangenaam wierd, dat ſy hem tot haar zoon aannam.

Hy, (zegt Kuſpinianus) van de Saraſijnen gevangen, die onder d'Arabiers, om hun rovery, vermaart ſyn, wierd een Abdemonaphis, een ryk en vermaart koopman, een Iſmaëlyt van afkomſt, verkocht, die, geen kinderen hebbende, hem eerſt, om ſyn ſchoonheit en vernuft, zachtelijk handelde: 't welk veroorzaakte dat Mahomet overal Abdemonaphis zoon genoemt wierd. Hy, tot ſyn mannelijke jaren gekomen, en ſchalk, roofgierig, onzuiver, alle ſchelmery onderworpen, en een bedriegelijk veinzer ſynde, wierd over de waren en koophandel geſtelt, en voerde kamelen deur Egypten, Syrien, Paleſtina, en deur andere vreemde plaatſen, en, dus geduriglijk reizende, en met de Joden en Chriſtenen verkeerde, poogde niet zo zeer het oude en nieuwe Teſtament te leren, als wel te vervalſchen, vermits hy van zyn ouders in verſcheide godsdienſten onderwezen was, gelijk wy gezegt hebben. Want de ſcherpzinnigheit des vernufts, in een ondeugend gemoed geplaatſt zijnde, werkt gemeenlijk 't ergſte uit. Hy ſpitſte toen zijn vernuft op dievery, en deê zyn uiterſte poging om zyn Heer en meeſter te bedriegen, 't welk d'eige aart der ſlaven is. Hy dan, by zyn Heer verdacht, en van d'anderen gehaat, wierd van een onbekende ſlaaf een bekende rover, en, door zyn gedurige rovery en afzettery vermaarder geworden, verkreeg dagelijks veel, ja ontellijke deelgenoten zyner ſchelmerijen. De dingen, die hem hier toe hielpen, waren ſyn wreed gelaat, ſchrikkelijke ſtem en grof lighaam, voor 't welk ook een ſterk ſcher-

Joann. Cuſpiànus.

mer te vrezen zou hebben. Hy, door deze middel allengs by dit onbeſuisde volk een wonder geworden, verkreeg een grote naam en achtbaarheit voor zich: in voegen dat, toen zyn meeſter zonder kinderen overleden was, hy, een kloek en ſterk jongman zynde, des zelfs weduw, Gardigem genoemt, omtrent vyftig jaren out, en zeer ryk zynde, tot zyn gemalin troude.

Zijn huwelijken.

Rodericus Ximenez.

Toen hy, zegt Ximenez, vyfentwintig jaren out was, troude hy een gemalin, Abdiga genoemt, en daar na ook de weduw, die hem opgevoed had, en na verloop van tyt noch meer anderen: invoegen dat hy zich met d'ontucht, ja overſpel van achtien wettige vrouwen beſmette.

Bl. de Vigenere.

Hy, vijftien jaren out zynde, wierd geſtelt tot de geleide der Kamelen van een ryke Arabiſche vrou, van zyn maagſchap, Kadiga genoemt, dochter van Hulort, die in aanzien en achtbaarheit in 't geweſt van Korozonia was: en hy, die ſchalk en loos was, door deze middel dikwyls naar Babylon, Syrien en Egypten trekkende, vond gelegentheit om naar veel dingen van de Joodſche en Chriſtelijke wet te vernemen: in voegen dat deze vrou, hem by gevolg van tyt van een groot getal van Joden en Chriſtenen, en Saraſynen, toen afgodendienaars, gelyk zy ook was, verzelt ziende, 't geen, dat hy valſchelijk tot haar zeide, te weten dat hy de ware Meſſias was, aan de Joden belooft, en die Heer over 't geheel Aardrijk zou wezen, geloofde, en dit zodanig, dat hy, vyfentwintig jaren out zynde, haar troude, na de doot van haar gemaal, dien hy door vergift zyn dagen verkortte.

Hy kreeg by haar drie dochters, en een zoon. D'eerſte dochter voerde de naam van Fatima, de tweede van Zeymb, en de darde van Umicultum; en de zoon was Kazin genoemt, die in d'ouderdom van tweeentwintig jaren ſtorf. Hy, door middel van dit huwelijk in middelen toegenomen, en machtig en ryk zynde, begaf zig niet tot de koophandel, gelijk te voren,

voren, maar, van een bende van rovers en afzetters verzelt, tot roven, en overviel somtyts de reizigers, en somtyts de Karavanen, die niet wel verzien en geschikt waren. Somtyts roofde, stroopte en plonderde hy d'omleggende gewesten, en toonde dat hy naar de dwinglandy over zyn eige volk trachtte; daar in hy voort voer tot in d'ouderdom van agtendartig jaren. Maar hy, zich noch niet sterk genoech ziende om met openbaar gewelt daar toe te geraken, nam de dekmantel van Profeet aan, van God gezonden om hen uit d'afgodendienst te trekken, en hen tot de ware godsdienst, en kennis van enig God te brengen.

Hy, (te weten Mahomet) van een Ismaelytsche vader, Hali genoemt, geteelt, en onder de Homeriten, of in 't gelukkig Arabien geboren, pleegde 't ampt van Kamelen te geleiden; en men zegt dat hy een zeer arm man was, die, om zyn kost te winnen, zich zelf tot d'arbeit verhuurde, en zich in dienst van zekere machtige en ryke weduw begaf, Tagida genoemt, die hem gebruikte om haar kamelen te hoeden. Maar hy, met een schrander vernuft begaaft, geraakte zo diep in jonst by zyn meesteres, dat hy haar eindelyk troude, en van knecht meester wierd, en, zich op de reis naar Palestina begeven hebbende, verkeerde met de Joden en Christenen, en poogde iets van hen te leren. En vermits de begeerte en gratigheit van eer de verwaantheit van syn ziel krachtiglijk dreef, gebruikte hy, de gelegentheit by 't hair vattende, een vremde vond en middel, daar door hy van de naam Profeet verkreeg. Want hy, van de duivel bezeten, en van de vallende ziekte geplaagt, wist zyn vrou (die grotelijks bedroeft was, om dat zy, van een edel geslacht gesproten, aan een arm man, dus van de quade geest geplaagt, gehuwt was) vroed te maken dat, als hy in syn quaal viel, dit uit oorzaak der tegenwoordigheit van d'Engel Gabriël, die voor hem verscheen, gebeurde. In deze plaats, daar Mahomet woonde, was zeker Monik, die uit oorzaak van

De S. Lazare en son Histoire Romaine, ex Cedreno & Theophane.

Hy verdicht dat een Engel met hem spreekt, om zijn vallende ziekte te bedekken.

van syn valsch geloof zich daar onthield, en een grote vrient van dese vrou was, aan de welk sy de verborgentheit van haar geheim ontdekte. Dese Monik, de geest van dese vrou in de waan, die sy van haar gemaal had, bevestigen willende, zeide tot haar dat Mahomet een waar Profeet was, en dat hy aan yder Profeet een engel zond. Dese vrou, die redenen van dese bedriegelijke Monik gelovende, vertelde dese fabel aan andere eenvoudige lieden van haar lant, en dese lieden vertelden haar weêr aan anderen: in voegen dat de naam en 't gerucht van dese valsche Profeet onder de volken bekent en vermaart wierd. Hy dan, wetende dat men hem voor een Profeet hield en geloofde, bedacht enige schijn van naaukeurige en geheime dingen, die hy zeide van God ontfangen te hebben, met de welken hy lichtelijk 't eenvoudig volk bedroog en verleidde. Hy maakte ook een boek, vol van verdichtselen, bedroch en leugenen, dat hy aan zyn navolgers gaf, om onderhouden te worden; en in dezer voegen wierd te weeggebracht dat deze doling, zonder gront ontfangen, aangenomen, en in de harten en zielen der menschen ingedrukt wierd, niet door kracht der wonderdaden, maar eer door 't gewelt der wapenen.

Hy was ondertusschen zwarelijk van de vallende ziekte geplaagt, daar hy t'elkens inviel. Zyn gemalin wilde dieshalven van hem scheiden: maar hy bekoutte haar echter, met te zeggen dat zulks van 't wyn drinken quam; in voegen dat hy zich voortaan daar af onthield. Maar dewyl syn quaal echter daarom niet verminderde, so verdichtte hy dat 't d'engel Gabriël was, die, als hy hem quam bezoeken, hem dus, in een diepe verruktheit, alle syn gevoelen benam. In 't wechgaan van syn quaal sprak hy gemeenlijk dese woorden: *In de naam van de goedertiere en barmhartige God*, die sedert een inleiding voor alle de hooftdeelen van syn Alkoran wierden; daar hy enige gemene plaatsen, die hy te voren bedacht had, aanknoopte, als of hy hen terstont,

Bl. de Vigenere.

ſtont, door d'ingeeving van d'Engel, had ontfangen. In deſer voegen wierd allengs, by afgebroke ſtukken en brokken, ſyn wet te zamen gezet, die geheel in Arabiſche rym beſtaat, van de welken de regels ſommigen veel langer ſyn, dan d'anderen, 't welk in de gedichten van alle talen gemeen is. Hy vergaderde dus in de tyt van tien jaren het meeſte deel van dit ſchoon ſtuk werks, te Mecha, van daar hy gedwongen was heimelijk te vertrekken, en zich in ope lucht te begeven: in voegen dat hy 't overige t'Almedina volmaakte, en dit in de tyt van dartien jaren, die hy daar tot aan ſyn doot bleef, want hy voegde 't altyt iets aan, ſo lang als hy leefde. Dit is d'oorzaak van dat voor ſommigen van ſyn Hooftdeelen te Mecha, en andere te Medina geſchreven ſtaat. Hy zegt echter dat hy ſyn wet in een enige dag, en op een andere plaats in een maant ontfangen heeft, en dat het niet een werk van de menſch, maar van God zelf, is: want alle ſchepſelen, die ooit geweeſt hebben, of ooit zullen wezen, zullen nooit zodanig een werk konnen maken. Hy wierd eerſt daar in geholpen door twee Chriſtenen, bedriegers, en zwaerdemakers, ſlaven van een burger van Mecha, daar ſy hun ambacht deden, die hem 't geen meêdeelden, dat hen van onſe Schrift in geheugenis quam; en dit is d'oorzaak van dat'er ſo veel valſheden en ſtrydigheden in dit werk gevonden worden, vermits zy geen geletterde lieden waren, en toen geen boeken by hen hadden, naar de welken zy zich konden regelen. Maar hy kreeg ſedert meer onderſtant van een Neſtoriaanſche monik, Sergius genoemt, die om zyn Kettery uit Konſtantinopolen derwaarts gevloden was: en dit veroorzaakt dat Mahomet de Neſtorianen voor de beſten en zuiverſten van alle andere Chriſtenen houd, om dat zy geen Godheit in Jeſus Chriſtus willen toelaten, 't welk het voornaamſte is, daar Mahomet in zyn Alkoran naar doelt, die ook niets anders is, dan een vergadering van oude ſchriften, maar in hun naturelyke waarheit

Toeſtelling van d'Alkoran.

heit bedorven en geſchonden. Mahomet dan hield deze Sergius zeer lange tyt in een hol by Mecha in 't Arabiſch *Garbera*, Heras hol, verborgen, daar hy hem t'elkens bezocht, tot dat hy daar eens door Hali, zyn kintskint, ſedert de vierde van zyn nazaten, ontdekt en betrapt wierd, dien hy zweren deê dat hy zulks aan niemant openbaren zou. Het boek van Azear verhaalt dat dit geſchiedde op dat hy zich daar ſtrengelijk onthouden, en yverige gebeden aan de ware God des Hemels doen zou: daar op hy 't meeſte deel des tyts in verruktheit van geeſt geraakte, ſo uit oorzaak van ſyn vaſten (zegt het voorgenoemde boek) als door ſyn diepe bedenkingen, en door de ſchrik, die de glans van d'Engel Gabriel, in ſyn koomſt, veroorſaakte. Maar dit alles ſproot uit ſyn ſiekte, die hem als zinneloos had gemaakt, in voegen dat hy als voor een botmuil geacht wierd. Hy vervoegde ſich namaals by de Joden van Mecha, welkers overleveringen hem bequamer ſchenen tot het geen daar hy naar trachtte, dan 't Chriſtendom, tegen 't welk ſy hem ſo veel, als ſy konden, aanhitſten. Men ſiet ook dat hy in 't grootſte deel van ſyn wet en kerkgebaar tot hen genegen is, ſchoon hy hen verkeert en verandert: gelijk in hun beſnydenis, in hun gedurig waſſchen, in 't verbod van 't eten van verkensvleeſch, van bloet, van verſtikt vleeſch, of van 't geen, dat van de wolven gebeten, of den afgoden geoffert is, en meer diergelyke waangelovigheden. Dit maakte hem aangenaam by de Joden, en veroorſaakte dat hy ſeer ryke Jodinnen troude, welkers middelen hem in ſijn aanſlagen ſeer dienſtig waren. En dewyl hy niet kon ſchryven, ja miſſchien zwarelyk leſen, ſo beſtelden ſy hem van de geleerdſte en ſchranderſte mannen, die onder hen waren, om 't geen, dat hy voorſpreken zou, te vergaderen, en daar in 't geen, dat voor of tegen hun tegenſtrevers kon ſtrekken, te veranderen, by te voegen, verminderen, of wech te doen. D'eerſte van hen

was

was een Abdalla ben Sallem, die hem wel ſeven jaren lang zyn ſchryver verſtrekte, en overal zyn rymen, ſonder enige ordening verſtrooit, vergaderde en verbeterde. Deſe, 't meeſte deel daar af vergadert hebbende, en ſiende waar hy naar trachte, te weten om ſo wel de Joodſche, als de Chriſtelyke wet óm te werpen, én een nieuwe tuſſchen beide op te rechten, week van hem, en was oorſaak van dat een groot getal van Joden, ſyn voorbeeldt volgende, tegen hem opſtonden. Maar hy vond middel om hem te vergelden, en deê hem, tot vergelding van ſyn dienſten, by nacht in zyn bed verworgen, en daar na zengen, op dat men geloven ſou dat het vuur van de hemel hem om ſyn boosheit en laſteringen tegen de Profeet, verbrand had. Hy had noch veel andere Joden tot medehulpers van ſyn ſchriften, en onder hen Nehaban Mahanias zoon, en Chabin, de twee voornaamſten van hun Scholen, die hy eindelyk op gelyke wyze onthaalde; 't welk oorſaak was dat alle de Joden hem geheel verlieten, en weêr tot hun vorige ſtreek keerden.

Hy, de vallende ziekte, die hem dikwyls overviel, onderworpen zynde, maakte den ſynen diets dat het verruktheden waren, die hem overquamen, als d'Engel Gabriel voor hem verſcheen, vermits hy des zelfs glans niet verdragen kon, en ſyn geeſt door des zelfs ingeevingen, terwijl ſy te zamen ſpraken, opgetogen was. Deſe zelfde ziekte was ook oorzaak dat hy zich van wyn onthield, om dat hy tot voedſel daar aan verſtrekt, en dat hy door ſyn wet ook de ſynen verbonden heeft geen wyn te drinken. Scipion du Pleix.

Voorts, Mahomet, door d'overdaat van ſpys, en door ſyn gedurige dronkenſchap, een gebrek, dat hem dikwijls overviel, gemenelijk de vallende ziekte genoemt, gekregen hebbende, en ziende dat zyn gemalin zulks zwarelijk verdragen kon, verdichte, om zich van deze ſchande te verloſſen, dat hy de glans van Gabriël, Gods engel, die hem, in deze verrukt-

Joann. Cuſpinianus.

heit

heit, leggende, geheime dingen openbaarde, niet kon verdragen, en bedekte dus dat 't een ziekte was. Hou op, myn waardſte gemalin, zeide hy, van u te verwonderen: dit koomt my van Gods geeſt zelf, die my dus verrukt, toekomende dingen ingeeft, en, om met my te ſpreken, dikwijls tot my koomt. Zyn gerucht verſpreidde zich ondertuſſchen; en hy wierd gemeenlijk voor een Profeet uitgeſproken; en dit wierd door een nieuwe vond, van zyn leermeeſter Sergius, (een Neſtoriaan, en verloghende Monik, uit Konſtantinopolen naar Arabïa gevlucht, en by Mahomet zeer gemeenſaam) vermeerdert. Want hy had een duif (die van deze liſtige bedrieger de heilige Geeſt genoemt wierd) gewent haar aas en voedſel in zyn oor te halen; en deze leugenachtigſte fielt roemde dat deze eenvoudige vogel, zo dikwils, als hy zyn aas uit d'oren haalde, Gods geheimſte raden aan hem boodſchapte.

Vonden, om zich geacht te maken.

Toen hy, door 't overlijden van zijn gemalin, (die hem tot erfgenaam geſtelt had) in rijkdom en achtbaarheit toenam, begon hy, met zijn leermeeſter Sergius, en met enige Joden, die zich by hem hielden, en voornamelijk zeker Baheira, een nieuwe wet toe te ſtellen, en met ſommige dingen van de Joden, en ſommigen van de Chriſtenen t'ontlenen; en hy bracht alle de wetten van deze nieuwe leer in een boek, d'Alkoran genoemt. En op dat deze bedrieger, door hoedanige liſten en ſchandelijke vonden hy ook bedenken kon, dit volk, tot de buik en ſlaap genegen, bedriegen zou, zo voedde hy zekere ſtier op, die hy gewende van zijn handen alleen voeder t'ontfangen. Hy bond dit boek tuſſchen de hoornen van dit beeſt, en riep, in tegenwoordigheit van dit elendig en onnozel volk, deze ſtier met luide ſtem uit zijn verborge plaats. Toen hy alreê veel van deze goddelijke wetten uitgeroepen had, quam de ſtier onverwacht uitbarſten, en, veel menſchen onderweeg neêrvellende, en deur 't midden van 't volk heen lopende, bracht dit boek, 't welk hy d'Alko-

d'Alkoran genoemt heeft, en dat van dit beeſt tuſſchen de hooren gedragen wierd, in handen van Mahomet, (die hy alleen verſchoonde) als van zijn opvoeder. Hy ontfing dit boek, als een gift, van de hemel gezonden, met grote eerbewijſing, en verklaarde terſtond enige dingen daar uit aan't volk. Hy maakte door deze vond zich zelf Koning, en Sergius Profeet: want de duif, by hem komende, bracht aan haar hals een brief, daar dit in geſchreven ſtont. *Dat de geen die den ſtier 't juk op legt, Koning zy.* Sergius dan een juk brengende, gaf't aan Mahomet, die 't met gemak den ſtier oplag. Hy wierd terſtont van 't dwaze volk Koning genoemt, vermits zy oordeelden dat dit door godlijke beſchikking geſchiedde; en dit Boek wierd ook aangenomen.

D'oorzaak van zijn eerſte vertoning in Arabia gebeurde dus. By Mecha was een vermaarde kerk, door overvloejing van water byna geheel verwoeſt. D'overſte van Mecha, begerende eendrachtiglijk deze kerk daar veel koſtelijkheit van gout, zilver, en dierbare geſteenten in was weêr op te bouwen, kregen op de kuſt van Arabien een ſchip, met hout geladen, dat de Chriſte Koning van Egypten toebehoorde, die in Ethiophien een kerk had beginnen te bouwen: in voegen dat zy van dit hout de vervalle kerk Alkahaba genoemt, weêr opbouden. En op dat deze kerk velbout zou zijn, was 'er aan een hoek een zwarte ſteen te zetten, dat noch heden van d'Arabiers uit eerbiedigheit gekuſt word. Toen d'overſten van 't volk oneenig waren om wie deze ſteen tot volbouwing zetten zou, verdroegen zy eindelijk te zamen dat de geen, die eerſt in de poort, Bayſaba genoemt, verſcheen, deze ſteen zetten zou. 't Gebeurde dat Mahomet eer, dan anderen, deur deze poort in quam; en zy verdroegen dat hy de ſetter van de gezeide ſteen wezen zou. Hy, zijn mantel uitſtrekkende, dekte de ſteen, en, vier van de Koraxinen tot zich geroepen heb-

Rodericus Ximenez.

bende, bracht met hen de steen by 't werk, daar hy, als de messelaar, de zetter daar af was, terwyl zy alle zulks aansagen, en dat voor een wonder hielden. Hy, toen vyfen dartig jaren oud zynde, onthield sich sedert vyf jaren omtrent Mecha, en, predikende dat men niet meer dan een enig God aanbidden moest, was gedurig in twist met de genen, die van Korax geslacht waren, en d'afgoden aanbaden. Maar vermits zy hem in macht en vermogen overtroffen, dwongen zy hem uit Mecha naar Jatrib te vluchten.

Hy trad, na verloop van vijf jaren, toen hy d'ouderdom van veertig jaren bereikt had, in Mecha, en verborg zich daar drie jaren lang, om zich een Profeet te tonen; en hy verdicht dat hem daar het boek, 't welk d'Alkoran genoemd word, van de Engel gegeven is. En vermits Mecha toen noch ten meestendeel van de Koraxiners, afgodendienaars zijnde, ingehouden wierd, zo week hy, als oormoedigliik toegeevende, naar zijn vlek Jatrib, en, sedert nieuwe krachten gekregen hebbende, trad binnen Mecha, en nam met kracht de genen gevangen, die van Korax geslacht waren, en hem tegenstonden. Hy dan, als heerschappy hebbende, zeide tot hen: Hoe zal ik met u handelen? Wel, zeiden zy, om dat gy milt en van onze lantgenoten zijt. Hy liet hen daar op terstont los; en zy hielden zich sedert oormoediglijk onder hem.

Bl. de Vigenere.

Hy, d'ouderdom van veertig jaren bereikt hebbende, had alreê groot geloof, en enig vermogen verkregen. Want hy begon aan de slaven der Joden en Christenen, die Musselmans, dat is getrouwe Mahometanen wilde worden, vrijheit te geven, en veel diergelijke andere oproerige werken aan te vangen, en openbaar gewelt te bedrijven, om zijn wet te doen ontfangen. Ebochar, de machtigste man van Mecha, voegde zich ook aan zijn zijde, en gaf aan hem zijn dochter Axa ten huwelyk, schoon sy niet

niet meer dan acht jaren out was. Dese was de beminste en achtbaarste van alle zyn vrouwen, en een der voornaamste middelen der uitbreiding van zyn wet. Homar, een aanzienlijk man, diens dochter, Hajezan genoemt, hy troude, voegde zich mee by hem, gelyk ook Hanizaus, Alabez, Haly, en Zeid, met veel anderen, die een oploop te Mecha wilden verwekken, maar zy waren niet de sterkste, en men zou Mahomet gedoot hebben, zo men hem niet voor zot gehouden had.

De zaken bleven in dese staat tien of twaalf jaren lang, in de welken altyt iets, doch zeer weinig, verkondigt wierd, maar alleenlijk met de mont, of met kleine stukken en brokken, daar af men van hant tot hant malkander afschriften gaf, terwyl 't geschrift self van zeven mannen, door hem daar toe gestelt, bewaart wierd. Een weinig na zijn verdryving uit Mecha, van daar zy hun jaren beginnen te tellen en van zyn vertrek te Medina, en t'Echesep, een kleine stat, daar by gelegen, nam hy opentlijk de naam van Profeet, en Gods Bode aan, en zeide dat hy 't zegel der Profeten, dat is de leste, en de volmaakte vervulling was, om dat na hem niemant meer zou komen.

Hy begon zyn lering in 't zeshondertenzeventiende jaar onser zaligheit te verkondigen; en vyf jaren daar na wierd hy, door de dwase waan van 't slecht volk van Arabien, Profeet verklaart. Maar de lieden van staat, en de genen, die verstandiger waren, verwierpen en veroordeelden dese lering, en banden de stichter daar af. Dese ban wierd van d'Arabiers Hegira, dat is vervolging, genoemt, van de welken zy hun jaren beginnen te tellen. Mahomet, om dese smaat vergramt, lokte by sich alle de rovers, (daar af Arabien van alle tyden overvloet heeft) misdadigen, en andere verlore lieden, met de welken hy de stat Jetreb won, en met vuur en staal de geburige gewesten roofde en plonderde. Hy won ook de steden van Me-

Scipion du Plein.

cha en Hunaïn, en, de ſtat Tarf belegert hebbende, wierd met verlies van daar gedreven.

Zijn macht. Na dat hy drie jaren lang in Arabien geſtroopt had, bevond hy ſich zo machtig, dat in dit geweſt geen Vorſt noch Staat was, die hem tegenſtant bood, vermits het volk, meer door waangeloof, dan door vrees van ſijn wapenen aangelokt, zich gaerne onder zijn gehoorſaamheit begaf. Hier toe hielp hem grotelijks dat hy een duif gewent had in zijn oor, in 't welk hy enige kruimtjes deé, te komen pikken, en aan 't gemeen dietsmaakte dat 'et de heilige Geeſt, of een Engel was, die de heilige geheimeniſſen aan hem quam openbaren.

Hy, Arabien ondergebracht hebbende, en daar voor Oppervorſt aangenomen, wierd zo hoogmoedig, dat hy, de naam van Profeet en Gods bode aangenomen hebbende, naar de Koningen van Syrien, Egypten, Perſien, ja ook naar de Kaiſer te Konſtantinopolen zond, om hen te vermanen tot ſijn wet en lering aan te nemen; of anders dat hy door gewelt van wapenen hen daar toe dwingen zou.

Bl. de Vigenere. Hy, tien jaren lang, tot aan ſijn doot, die in 't drieenſeſtigſte jaar van zijn ouderdom geviel, herwaarts en derwaarts trekkende, verſpreidé 't vergift van ſijn valſche lering, in 't begin van omtrent ſeſtig rovers verſelt, met de welken hy weêr een poging op Mecha wilde doen. Maar ſy wierden afgedreven; en hy was gedwongen ſich in Jeſrab, anders Yetrib, te vertrekken, daar hy 't overige van ſijn wet, en ook ſijn leven voleindigde. Deſe ſtat kreeg dieshalven toen de naam van Medinah al Nabi, de ſtat van de Profeet, die zy noch behoud. Zy wonnen echter eindelyk de ſtat Mecha. Voorts, hy ſtorf van 't zijdwee te Medina, daar hy door zyn *Saipler*, of leerlingen, in de tempel, ter rechte hant van d'autaar, in een torentje, begraven wierd. Zijn yzere kiſt hangt niet in de lucht, door middel van de zeilſteen, daar af, gelijk enigen verdicht hebben,

de

de vloer, 't gewelf, en de wanden van de tempel gemaakt ſouden weſen; maar hy legt in d'aarde, ſonder enige pracht en koſtelijkheit, ſchoon de Mahometanen jarelijks derwaarts in pelgrimagie gaan, om daar hun offeringen en gebeden te doen.

Hy, door middel van ſijn leringen, in dit boek begrepen, de harten der Saraſijnen, met een oneindige menigte van Arabiers, aan zich verbonden hebbende, taſte voortaan de wapenen tegen 't Roomſche ryk aan, niet met roven en affetten, maar met openbare oorlog. Want Ptolemæus van Luka ſchrijft dat het volk weêrſpaltig gemaakt wierd, uit oorſaak van dwinglandy, die de Romainen aan alle Arabiers en Saraſijnen pleegden, met hen onbehorelyke en onverdragelijke tollen en ſchattingen op te leggen, en dat Mahomet toen gelegentheid kreeg, om 't volk oproerig te maken, en met ſijn waangelovige leer te beſmetten. Want als een groot getal van zijn aanhangers in de Romainſche heiren ſtreden; wierd, toen de Kaizer Heraklius aan ſijn krijgslieden ſoldy betalen, en giften ſchenken zou, den Saraſynen, ſoldy verſoekende, geantwoort: Daar is naauwelyks genoech om aan de Grieck en Romain te geven; en deſe bende der honden dart ſo onbeſchaamdelijk ſoldy eiſſchen. De Saraſynen, door deſe antwoort, daar meë zy honden genoemt wierden, in gramſchap ontſteecken, keerden tetſtont weêr naar Arabia, by Mahomet, en vervulden Syrien met een lopend gerucht, en hiſten hem, en d'andere Saraſynen lichtelyk tot d'oorlog aan: Want de Skenytſche Arabiers, in de Romainſche heiren geoeffent, wierden in deſe tijt weêrſpaltig en afvallig, om dat Heraklius hen ſoldy geweigert had. Zy, terſtont in Syrien invallende, en niet ſo ſeer op hun eige krachten, als op d'onachtſaamheit der onſen ſteunende, trokken met vyandelyke wapenen naar Damaskus, dat ſy veroverden, en voorteerſt uitplonderden. Zy wyden daar na een treffelike tempel aan Mahomet, als aan een God,

Joann. Cuſpinianus.

Zijn oorlogen.

en beweſen goddelijke eerbewyſingen aan hem, en ontfingen zijn godsdienſt en wetten. Zy, ſedert in getal toenemende, traden in Egypten, en, door d'onderſtant der geburige Arabiers geholpen, maakten zich met gemak meeſter van deſe landen. De brant des oorlogs ſpreide zich ſedert wyder uit. Want Mahomet, door de verwinning ſtout geworden, en ziende dat de Romainſche Keizer ſig niet repte, om 't ongelyk, hem aangedaan, te wreken, keerde d'oorlog tegen de geburige Perſianen, voor de welken hy meeſt vreesde. Koſroës, in deſe tyt over Perſien heerſchende, voerde de Turken, tuſſchen de klippen van de Kaukaſus wonende, tegen deſe Saraſynen. Van weerzyden wierd met groot gewelt en dapperheit geſtreden, en veel gewond, gevangen en gedoot. Mahomet, eindelijk in een ſware neerlaag verwonnen, koos de vlucht, na dat hy van deſe Turken, van welkers nakomelingen hy nu meeſt geeert en aangebeden word, een lelijke wond in 't aangeſicht ontfangen had. De Perſianen, Mahomet in de vlucht geſlagen hebbende, konden door geen vermaningen noch dreigingen bewogen worden om de wet, die van d'opperſte Profeet (gelyk zy zeiden) gemaakt wierd, aan te nemen: dieshalven d'Arabiers, door Mahomet aangeſtook, de wapenen tegen de Perſianen aantaſten. De Perſianen hadden, na Koſroës, tot hun Koning Syrochis, diens heerſchappy geen jaar lang duurde, en 't Ryk aan zyn zoon Abhiſeris overgaf, die binnen korte tyd verdelgt wierd. De Perſianen verkoſen dieshalven tot hun Koning Hormisdas, die in de ſtryt ſneuvelde: invoegen dat zy in d'oorlog verwonnen, lichtelyk ondergebracht wierden, en toen Mahomets wet aanneemende, niet alleenlyk de heerſchappy, maar ook de naam verloren.

Roderi-cus Xi-menez.

In 't zevende jaar der heerſchappy van Kaiſer Heraklius, en in 't vyfde jaar van Siſebut, Koning der Gotten, begon Mahomet, veertig jaren out, en

door

door de rijkdommen van de weduw, die hy getrout had, vermaart, en door de valsche wonderdaat van de steen van veel aangenomen zijnde, op grote dingen te denken, en weêrspannigheit tegen 't Roomsche Rijk te stoken. Hy, door heimelijke overtredinge de volken aanhissende, vertoonde aan hen van hoe zwaar een dienstbaarheid zy gedrukt, en, door de gedurige schattingen uitgeput, van een gedurige armoede geplaagt wierden, en dat zy door hun blodigheit alleen onderworpen bleven, dewijl sy door gewelt en menigte magt der Romainen konden verdrijven. Toen hy hen door zodanige redenen overreed had; gebeurde 't dat de Kaizer Heraklius zijn boden uitzond, om schatting op te halen. Maar Mahomet, met zijn deelgenoten, te voren hier af berieht, trok hen te gemoet, weigerde hen schatting, en, op zijn stoutheit steunende doodde hen. Hy dan, zijn krachten vergaderende, poogde, somtijts in 't heimelijk, en somtijts in 't openbaar, naar vereisch van zaken, Syrien, Arabien en Mesopotamien, eer door bedroch, dan door dapperheit, tot zijn voorneemen te doen neigen, en histe de steden en vestingen zodanig aan, dat zy, 't juk der dienstbaarheit verwerpende, openlijk weerspaltig wierden. Heraklius droomde in deze zelve dagen, dat de muizen, uit d'aarde spruitende, aan de zomen van zijn klederen knaagden; en hy zond toen een machtig heir derwaarts met zijn broeder Theodorus. Maar zy, van Mahomets heir verwonnen, keerde weer naar Heraklius, om een groter heir te vergaderen. Heraklius openbaarde toen aan Theodorus zijn broeder, 't gezicht der muizen, en het getal der krijgslieden weer vervult hebbende, zond het heir der Romainen, onder zijns broeders beleit, tegen Mahomets macht. Maar de Menigte der weerspannelinge was so machtig geworden, dat de Roomainsche krigslieden, voor Mahomets aangesicht vrezende, naar de stat Gábatáweken, terwijl zy van 't heir der weerspannelin-

gen achtervolgt wierden. Toen de ſtrijt, en 't gevaar hier groter wierd, kreeg 't Roomſch heir de neerlaag: Theodorus wierd gedoot; en d'anderen vergingen door 't zwaert, behalven zeer weinig, die met de vlucht, en in 't heimelijk wechquamen. Van die tijt af hebben de Saraſijnen 't Roomſche juk van hun halzen afgeſchud. Zy, door deſe grote verwinning opgeblazen, trokken terſtont naar Damaskus, een edele en koninklijke ſtat van Syrien, in de welke de genen, die op de vrijheit merkten, die zy door hem verkregen hadden, hem tot Koning en vorſt verkozen, en de ſetel van 't Rijk aan hem toeſtonden.

Zijn doot.

Joanni Cuſpinianus.

Mahomet, veel oorlogen met voorſpoet en tegenſpoet gevoert, en veertig jaren in ſijn dwalingen en ſchelmerijen geleeft hebbende, ſtorf van vergift, dat hem in Arabia van ſijn huisgenoten gegeven wierd, door de magen van ſijn gemalin Gardigena, en een van ſijn neven, toen hy van de lagen weêrgekeert was, die zy, met de kamelen der kooplieden uit Syrien reizende, tegen hem beſteken hadden. Hy voorzeide dat hy, ſtervende ten hemel zou gaan; en de zijnen, lang hier naar gewacht hebbende, waren eindelijk, door de vuile ſtank, gedwongen hem in een yzere kiſt te begraven, die hy in ſijn leven tot ſijn dootvat had doen maken; vermits hy de menſchen meende te bedriegen, met ſijn kiſt, van yzer ſijnde door de kracht van de zeilſteen, in 't gewelf van de kerk geplaatſt, te doen optrekken, en als in de lucht te laten hangen. Maar de doot brak ſijn handel af. Enigen ſchryven dat hy vierendartig, en anderen dat hy zevenendartig jaren leefde, dewijl men verhaalt dat hy geboren wierd in 't vijfhondertvijfentnegentigſte jaar na Chriſtus geboorte, en in 't zeshondertweeendartigſte jaar geſtorven is. Maar anderen zeggen dat hy in 't vijfhondertzevenentnegentigſte jaar geboren, en in 't zeshondertzevenendartigſte jaar, of daar omtrent, geſtorven is: want de merken

der

der getallen veroorzaken veel diergelijke dolingen. Zijn graf, in Mecha, een ſtat van Perſien, in een yzere kiſt geplaatſt, word van de Turken, gelijk Jeruſalem van de Chriſtenen, om Chriſtus graf, bezocht, en van alle d'ooſterſche landen geëert en aangebeden.

Na dat 'er, ſedert dat hy de heerſchappy van 't Rijk te Damaskus aangenomen had, tien jaren verlopen waren, wierd hy van de doot wechgerukt, en is in de hel begraven, in 't zeshondertzesenzeſtigſte jaar na Chriſtus geboorte. Rodericus Ximenez.

Wat de doot van deſe afſchuwelijke bedrieger aangaat, hy word verſcheidelijk verhaalt. Sommigen houden dat hy van de geraaktheit, en anderen van pijn in de darmen ſtorf: ſommigen zeggen in de ſtat Jetrib, en anderen te Mecha, van de welken de leſten bybrengen dat men noch heden ſijn dootkiſt in de zelfde ſtat, in een ronde tempel toont, die aan hem gewijd is, en dat ſijn kiſt in een ronde toren of kapelle in 't midden van deſe Kerk is, en in de lucht hangt, om dat zy van yzer is, en om dat in de vier hoeken van deſe toren of kapelle zeilſteenen zijn, die d'eigenſchap heeft van 't yzer naar zich te trekken. Zo veel is 'er af, dat de Turken naar Mecha, als naar een heilige plaats, in pelgrimagie gaan, en de genen, die haar vervullen, voor heilig houden. D'anderen beweren dat men zijn gebeente, in drie linne lakens bewonden, in de ſtat Jetrib toont; die om deze oorzaak *Medina Talnabi*, dat is de ſtat des Profeets, genoemt word; en dat de Turken hun pelgrimagie naar Mecha doen ter geheugenis van Abraham, die daar de teekenen van 't gebod hier, 't welk God aan hem gaf van ſijn zoon t'offeren, en niet tot Mahomets eer. Scipion du Pleix.

Hy, een groot getal van boelinnen onderhouden, en achtien vrouwen getrout hebbende, kreeg echter van hen niet meer dan een zoon, Kazin genoemt, en drie dochters, Fatema, Zeinebin, en

Jonikultin. Schoon hy zich meester van Arabien gemaakt had, zo nam hy echter geen andere eernaam, als die van *Gods Bode*, gelyk men in de brieven ziet, die hy aan de Kaizer, en aan de Koningen van Persien schreef.

Hy storf in 't tiende jaar van zijn Heerschappy, en 't zevenenzeventigste jaar van zijn ouderdom; en 't is aanmerkelijk dat God toeliet dat hy in zijn bed overleed, zonder eenig teeken van de goddelijke gramschap, die hem tot d'eeuwige pynen in de helsche vlammen schikte, dewijl de tytelijke pynen niet by de lelijkheit zijner afgrijsselijke misdaden konden vergeleken worden. Doch hy, den zijnen verzekert hebbende dat hy in de derde dag na zijn doot weer verryzen zou, wierd, vermits men zijn lighaam dese tyt lang onbegraven liet, ten deel van de honden, door de stank aangelokt, verscheurt.

VERTONING,

Door Mahomet en zijn navolgers verdigt, van een reis, die hy, op het beest Alborach zittende, naar Jerusalem dee, en van daar ten Hemel opklom.

HEt boek van Azear, d'Alkoran verklarende, schryft dat Mahomet, eens in Almedine, by de liefste zyner vrouwen, Axa genoemt, slapende, schichtiglijk opsprong, om dat hy zeer swarelijk aan zijn deur hoorde kloppen. Hy, 't hooft tot het veinster uitsteekende, zag de Engel Gabriël, met zeventig paar grote vleugels, die witter dan sneeu waren, en met een aangesicht, dat in klaarheit en flikkering 't kristal overtrof, met een lange hairpruik, die roder dan koraal was, en voorts

ge-

gekleed met een schoon wit lang kleed, met parrelen en diamanten verçiert, in twee plaatsen geschorst en gegord met gordels van fijn geslage gout, een grote halve voet breet, alle met kostelijke gesteenten, van onwaardeerlijke waarde, bezet. Hy had aan zijn voeten noch andere kleinder vleugels, die groen als een Smaragd waren, en helder flikkerden. D'Engel zeide tot hem dat hy zich gereet zou maken, om dat God het meeste deel zijner geheimste wonderen aan hem wilde openbaren. Toen Mahomet uit zijn huis getreden was, wilde d'Engel hem op een beest doen klimmen, dat hy met de breidel by de hant had, *Alborach* genoemt, groter dan een ezel, en kleinder dan een muilpaart, met een menschlijk aangezicht, en ogen, die in klaarheit met de zon gelijk waren: De manen waren met grote parrelen ingevlochten, de borst met Smaragden verzien, en de billen en staert, gelijk ook de zadel, met Karbonkels en Saffiren, in gesnede Gout in gedreven, en met alderhande verwen gemengelt. Dit beest wilde Mahomet niet opneemen, maar, ter zijde wijkende, vraagde d'Engel hoe hy genoemt wierd. Gabriël gaf aan hem tot antwoort, dat dit Mahomet was, de beste man, die ooit geweest had, en d'aangenaamste by God. D'Alborach antwoordde weêr, dat hy hem niet zou laten opklimmen, voor dat hy eerst aan hem d'ingang in 't Paradys belooft had: en Mahomet zeide dat hy zonder twijffel 't eerste beest zou wezen, dat ooit de voet daar in zou zetten. Mahomet steeg toen in de zadel, terwijl d'Engel Gabriël hem de stegelreep hield. Zy begaven zich toen op de reis met zo groot een ren, dat yder stap zich zo wijt uitstrekte, als het scherpste gezicht van een klaarziende in enig vlak velt, daar geen belettselen op staan, bereiken kan. Deze snelle ren duurde de gehele weg tot aan Jerusalem, terwijl d'Engel Gabriel, als zijn knecht, aan zijn rechte zijde hield. Zy hoorden onderweeg de stem als van een vrou, die Mahomet by zijn naam riep, daar hy niet op wilde antwoorden. Toen zy al

voort

voort trokken, hoorde men weêr een andere ſtem, noch klaarder en luider, dan de voorgaande; daar hy ook niet op antwoordde. Maar toen hy de darde ſtem hoorde, keerde hy 't hooft om, en ſag het ſchoonſte en heerlijkſte ſchepſel, dat hy ooit geſien had, prachtiglijk gekleed, en geheel met oneindige ſchatten bedekt. Hy, aan Gabriël vragende wie ſy was, kreeg tot antwoort dat d'eerſte ſtem de Joodſche wet was, en dat, ſo hy 't hooft naar haar gekeert, en enigſins naar haar geluiſtert had, alle de werrelt Joodſch ſou ſijn geworden: dat de tweede ſtem de Chriſtelijke wet was, en dat, ſo hy daar op geantwoort had, alle menſchen Chriſtenen geworden ſouden ſijn. Maar dat de darde de ſijne was, die van alle Goederen, Vermakelijkheden en Geneuchten in deſe, en in d'andere werrelt vervult ſou ſijn. Zy, dus koutende, quamen te Jeruſalem, in Salomons Tempel, daar hy af trad; en na dat d'Engel Gabriel d'Alborach aan een grote ſteen, die daar omtrent was, gebonden had, traden ſy binnen, daar ſy alle de Profeten vonden, die hem ſtilſtaande verwachtende, die hier toe, als tot een algemene byeenkoomſt, vergadert waren. Zy ontfingen hem met grote blyſchap, en droegen hem tuſſchen hun armen tot aan de hooftkapelle, *Mibrab* genoemt, en verſochten van hem dat hy voor hen alle bidden, en daar na als hy voor Gods aangeſicht gekomen ſou weſen, voor hen ſpreken ſou. Toen dit gedaan was, verdwenen ſy; en hy bleef alleen by d'Engel Gabriel, die toen een lange ladder aan hem toonde, de welk van d'aarde tot aan d'eerſte hemel reikte, en dieus voet tegen deſe zwarte ſteen, daar d'Alborach aan gebonden ſtont, ſteunde. De ſtylen van deſe ladder waren van ſijn Gout, en d'eerſte ſport van Smaragd, de tweede van Diamant, de darde van Saffyr, de vierde van Hyacint, de vijfde van Karbonkel, en ſo voort, aan weêrſijden van een oneindige menigte van Engelen onderſteunt, die hem hielpen opklimmen, terwijl Ga-

Mahomet te Jeruſalem,

briel

briel voor opklom, en hem by de rechte hant gevat had. 't Eerſte, dat ſy ontmoetten, toen ſy in 't ſuivere deel van de lucht gekomen waren, was een Engel, diens twee ogen zeventig dagreizens van malkander ſtonden. Deſe Engel, die Mahomet te gemoet quam, ſat in een grote ſtoel, die met paerſche ſtoffe bekleed was, en hield in ſijn hant een ſchrijftafel, die ſich van 't ooſten tot aan 't weſten uitſtrekte, daar hy geduriglijk iets op ſchreef, en uitwiſchte. Mahomet groette hem, volgens de vermaning van d'Engel Gabriel, die tot hem ſeide dat hy by God in hoge achting was, en *Meterh Almeuti*, de Koning of Engel des doots, genoemt word, en deſe grote tafel, die hy in de hant had, *Alavhe Abnafod*, de bewaarde tafel, daar hy de namen van alle de menſchen in op tekende, naar de maat dat ſy geboren wierden; hoe ſy hun dagen ſullen overbrengen, hoe lang leven, en welke doot ſy ſullen ſterven. En als ſy aan 't einde, dat hen voorgeſchreven en beſtipt is, gekomen ſijn, ſo wiſcht hy hen uit; en dan ſterven ſy haaſtighijk. Hy veinſde in 't eerſt dat hy Mahomet niet ſag, maar toen d'Engel Gabriel hem Mahomets naam geſegt had, groette hy hem ſeer heuſſchelijk, en vertoonde aan hem de heerſchappy en macht, die hy onder de menſchen ſou hebben, en de goederen, waerdigheden, en ſtaten, die God in deſe werrelt voor hem bereid had. De Proſeet vraagde hem waarom hy dus de zielen uit de lighamen trok? Hy antwoordde dat dit ampt aan hem bevolen was ſedert d'uur, in de welk Adam en Eva 't gebod van hun Schepper overtreden hadden, en dat hy 't tot aan de dag des Oordeels bedienen ſou. En waar by, zeide Mahomet, worden de zielen, die zalig zullen weſen, van de verdoemden onderſcheiden? Ik ruk, zeide hy, de zielen der gener, die ter zaligheit gevoorſchikt ſijn, aan de rechte ſijde met weinig moeite uit; maar de zielen der verdoemden van de ſlinke ſijde met groot gewelt en kracht. Hy,

Klimt ten hemel.

Engel des doots.

weêr

weêr gevraagt hoe de hel gebout was, antwoordde dat God een groot vuur daar rontom de tyt van zeventig duizent jaren had ontsteeken, daar af zy gevlamt root gelijk brandend vuur, was geworden, en na dat het vuur andere zeventig duizent jaren geduurt had, wit als sneeu geworden was, en na verloop van andere zeventig duizent jaren zwart, duister en berookt was gebleven. En waar af (vraagde Mahomet weêr) zijn de duivelen gemaakt, die de menschen pijnigen? Van dik en donker vuur (antwoordde d'Engel) daar af zy leven, en zonder 't welk zy niet een ogenblik zouden konnen bestaan, ja zo weinig als de visch zonder water. Daar by, dat God hen stom en doof had gemaakt, op dat zy het schrikkelijk geroep, en 't yselijk gekrijt der arme zielen niet zouden horen, die zy met zware slagen van gloejende malien pijnigen, en met lange yzere hoeken en haken verscheuren, zonder deernis met hen te hebben.

Eerste Hemel.

Zy, van daar hoger opgeklommen, quamen aan d'eerste hemel, van fijn zilver gemaakt, en zo dik, als een wakker loper in vijf hondert jaren zou konnen lopen; en zodanig was de ruimte van deze eerste tot aan de tweede hemel. Toen Gabriel aan de deur geklopt had, wierd sy terstont geopent. Zy vonden daar een seer oud en grijs man, te weten *Adam*, die Mahomet quam omhelzen, en die sijn Schepper bedankte van dat hy sodanig een zoon aan hem had gegeven, en die sich aan hem beval. Toen sy een weinig voortgetreden waren, bejegenden sy een Engel, die sodanig een langte had, dat sy wel duizent jaren weegs besloeg, verzelt van een seer grote menigte van andere Engelen, sommigen met aangesichten van menschen, andere van paerden, vogels en ossen, en dit tot een getal van zeventig duizent, van de welken yder zeventig duizent hoofden, yder hooft zeventig duizent hoornen, en yder hoorn zeventig duizent knobbels had, die so wijt van malkander stonden, als men in veertig jaren bereizen kon. Yder hooft

Adam.

hooft had ook zeventig duizent aangeſichten, en yder aangezicht zeventig duizent monden, en yder mont zeventig duizent tongen, die yder duizent talen ſpraken, in de welken ſy God zeventig duizentmaal des daags loofden. Onder d'Engelen, die de geſtalte van vogelen hadden, was een, gelijk een haan, maar ſo groot, dat ſijn voeten d'afgront raakten, en ſijn hooft tot aan de tweede hemel quam, geſchikt om den menſchen d'uren des dags en nachts aan te zeggen, op dat ſy de gebeden naar d'inſtelling van d'Alkoran ſouden doen. Deſe begon in hun tegenwoordigheit met een luide ſtem te krajen: *Gezegent zy d'eeuwige God, de Koning der Engelen, der zielen, en van alle andere ſchepſelen.* Op dit gelui antwoordden terſtont alle d'andere hanen, die hier beneden op d'aarde, en naar 't voorbeelt van deſe grote haan gevormt ſijn, en prijzen God in hun taal, de welke beteekent; *Alle gy ſchepſelen, die God gehoorzaam zijt, verheft uw harten tot zijn goddelijke loſ te krajen.* Desgelijks doen d'Engelen, die van andere geſtalten ſijn, yder voor ſich, en in ſijn taal.

Gabriël dan, en Mahomet, altijt opklimmende, quamen aan de tweede Hemel, die van donker gout gemaakt was. Zo haaſt als de deurwachter wiſt wie ſy waren, wierden de deuren geopent, daar Gods naam, met de geen van ſijn Profeet, in geſneden was. Zy vonden aan d'ingaug de goede Aartsvader *Noah*, ſtok out, en ſeer zwak, in een ſtoel zittende; daar uit hy opſtond, om Mahomet t'omhelſen, en ſich aan hem te bevelen, gelijk Adam ook gedaan had, die hem aanzeide hoedanig een eer en achting hy hebben ſou. Zy vonden daar een oneindige menigte van noch veel groter Engelen, dan de voorgaanden, ja ook de deurwachter, die ſo licht als de zon was, en die met ſijn voeten diep in d'aarde, en met ſijn hooft tot aan d'achtſte hemel reikte. Daar was noch een ander, die ſeer wonderlijk, en ten deel van vuur, en ten deel van ſneeu te zamen gezet was, en God ſonder ophouden bad dat, gelijk

Tweede Hemel.

Noah.

gelijk hy dese twee so strijdig en verschillende selfstandigheden minnelijk te samen gevoegt, had, het hem ook sou believen de harten van alle volken op d'aarde te verënigen, tot hem te gehoorsamen, en eendrachtiglijk t'eren.

Darde Hemel. Toen sy tot aan de darde Hemel gekomen waren, die van Kristal was, en so dik en wijt als twee d'anderen, wierden de poorten voor hen geopent door een Engel, die so groot was, dat hy de gehele werelt, en 't geen, dat daar in begrepen is, so het in de palm van sijn hant gestelt had geweest, lichtelijk daar in besloten gehouden sou hebben. Hy was van ontellijke andere Engelen verselt, die boven maten groot waren, en een gedaante gelijk een Koe hadden, en so dicht aan malkander gevoegt, dat men niet een bal tusschen hen kon werpen. Onder hen zat ook *Abraham*, die hem op gelijke wijse, als de voorgaanden, onthaalde, en 't zelfde verzoek aan hem deê. *Abraham.*

Vierde Hemel. De vierde Hemel was van sijne Smaragd, die tot deurwachter een ander Engel had, die so groot was, dat de holligheit van sijn rechte hant alle de zoete wateren des werrelts, en de holligheit van sijn slinke hant alle de zeen bevatten kon. Dese beweende, gelijk Mahomet uit sijn leidsman verstond, met hete tranen de zonden der menschen, ja ook der gener, die om hun quade verdiensten tot de hel verdoemt waren. Hy had by zich zeventig duizent Engelen, diens hoost en bek gelijk die van een arent waren, yder van hen verzien met zeventig paar vleugels, en yder vleugel met zeventig duizent schaechten, yder van hen zeventig duizent ellebogen lang. *Josef*, zoon van d'Aartsvader Jakob, zat in 't midden van hen, in een seer klare en blinkende stoel, en ontfing hem met gelijke blijschap, als de vorigen gedaan hadden. *Josef.*

Vijfde Hemel. Zy, hun streek vervolgende, quamen tot aan de vijfde hemel, van Robyn gemaakt, en even so dik als de vier voorgaande Hemelen, daar de deur hen geopent wierd van een ontsteeke en gloejende Engel, die zeven duizent armen had, en aan yder arm zeven duizent

duizent handen, en aan yder hant zeven duizent vingers, die hy zeven duizentmaal des daags ophief, op gelijke wijze als de Mahometanen doen, om God, hun Schepper, te loven. By hem waren noch meer, en groter Engelen, dan de genen, die hier voor genoemt zijn, die een hooft en bek als van een gier hadden. In 't midden van hen zat de Profeet *Moïses*, in een heerlijke stoel, die helder was, en blonk. *Moïses.*

Dese, Mahomet siende, quam hem terstont met grote vriendelijkheit groeten, en verwittigde hem hoe God besloten had sijn volk met veel onthoudelijkheden en strenge vasten te belasten, en dat hy dieshalven moest verzoeken dat 'et hem beliefde hen te verlachten, om dat men hen eindelijk niet sou konnen verdragen.

Zy quamen van daar aan de zeste Hemel, van Topaas gemaakt, daar de deur voor hen geopent wierd door een Engel, die noch groter, dan een der voorgaanden, was, verzelt met een oneindig getal, die een zoet geluit maakten, en hun hemelsche stemmen met de klank van een harp vereenigden, daar een Koning op speelde, die met een heerlijke hooftpronk gekroont was, en in een stoel sat, met kostelijke verçiering, met een seer kostelijk boek, dat op een lessenaar open lag, daar uit sy 't lof van d'Opperste zongen. Dese Koning, te weten *David*, (want hy was 't) had niet so haast Mahomet gesien, toen hy met d'Engel intrad, of hy liep hem te gemoet, om hem eer en vrientschap te bewysen. Welkoom, seide hy, de treffelijkste aller menschen, vrome man, van God so bemint, en de leste sijner Profeten. Zeker, zeer getrouwe en gewenschte bedienaar van sijn woort, zalig sijn de genen, die heden in d'eeuw beneden leven. Ik wil dan dit hardnekkig en weêrspannig volk, over 't welk ik eertijts gebied gehad heb, aan u bevolen hebben, en aan u verzoeken dat gy 't in de weg der waarheit onderwijst; want voor u is dese jonst bewaart. Na dat sy een korte tyt te zamen ge- *Zeste Hemel.* *David.*

kout hadden, ſcheidden zy van malkander.

Zevende Hemel. Gabriël en hy, al voorgaande, quamen tot aan de zevende Hemel, van hyacint gemaakt, die hen door een Engel geopent wierd, de welke noch ontellijke anderen ſijns gelyken by hem had. In 't midden van deſe gehele bende waren *Enoch* en *Elias*, die op een bank van porfyr ſteen zaten, en noch in 't ſterffelijk leven leefden, en de voorgeſchikte uur verwachtten, om weêr nederwaarts te dalen, en ſich door de hant van 't wreed en goddeloos kint des verderfs te laten vermoorden, dat d'eer en roem, die men aan d'Opperſte ſchuldig is, ſich ſal willen toeëigenen. Zy groetten en verwelkoomden malkander van weêrzyden.

Enoch en Elias.

Achtſte Hemel. Toen dit gedaan was, trokken Mahomet en ſyn leidsman naar d'achtſte Hemel, van Safyr gemaakt, en met ontellijke ſtarren verçiert, die aan ketenen vaſt waren, van de welken de grootſte, naar dat hy met het oog meten kon, de berg Noho by Almedina niet in grootheit overtrof. Aan d'ingang vertoonde ſich een Engel, anders van gedaante, dan de voorgaanden, en ſo groot, dat hy 't gehele ront der aarde en der zeen ſo lichtelijk in gezwolgen ſou hebben, als enig ſchrikkelijk reus een erret inſwelgen ſou; en daar by ontellijke anderen. Hy vond daar *Joannes de Doper*, noch met ſijn kleet van kemelshair gekleed, 't welk hy in de Woeſtyne droeg, die hem iets heimelijk in 't oor beet.

Joannes de Doper.

Negende Hemel. Zy, van daar vertrokken, quamen aan de negende Hemel, geheel van een enige diamant gemaakt, en ſo dik als d'andere Hemelen, van Gods licht alleen verlicht. De deuren wierden terſtont voor hen geopent door een Engel, die zeventig duizentmaal meer klaarheit en glans had dan de Zon. Hy had zeventig duizent hoofden, en in yder hoofd ſo veel aangeſichten, yder aangeſicht verſien met gelijk getal van monden, en yder mont met zevenhondert duizent tongen, daar af yder zevenhondert duizentderhande ſtemmen gaven, en yder

ſtem

ſtem ſo veel lofreedenen by dag en nacht aan d'eeuwige God, wyders, yder aangezicht had zeventigduizent paar ogen, en in yder oog waren zeventigduizent oogappels, met ſo veel oogdekſels verſien, die ſy zeventigduizentmaal in een uur ſloten en openden, uit vrees en ontzach van de heerlijkheit, die uit Gods troon voortquam. By hem waren noch ontelijke andere Engelen, die heel een andere geſtalte hadden, als de voorgaanden, ja zodanig, dat geen ſterffelyke tong aanvangen kan wyder daar af te ſpreken: want God alleen kan haar uitdrukken, gelijk ook hun getal. 't Grootſte getal van hen waakte altijt, ſonder d'ogen te ſluiten, als of ſy daar op ſchiltwacht geſtelt waren. Sommige ſtonden met het hooft voor over gebogen, anderen lagen voor over uitgeſtrekt, ſonder hun hooft enigſins op te heffen, en anderen zongen geduriglijk Godt lof met ſo hoog een toon, dat ſy ſelven gedwongen waren hun oren met de vingeren te ſtoppen, uit vrees van door hun eige ſtem doof te worden. In 't midden van hen alle ſat *Jeſus Chriſtus*, in een koſtelijk Geſtoelte, met Geſteentен verçiert. Mahomet verootmoedigde ſich voor hem, en beval ſich aan hem. *Jeſus Chriſtus.*

Toen dit gedaan was, begon hy alleen (om dat Gabriël niet wyder darde gaan) veel zolderingen en vertrekken op te klimmen. De zeventig eerſten van deſe zolderingen waren alle van parrelen, en d'anderen daar boven, in gelijk getal, van bevroze water, daar na noch zeventig anderen van ſneeu, zeventig van hagel, en daar na ook ſo veel van wolken: daar na zeventig anderen van duiſterniſſen, zeventig van vuur, zeventig van klaarheit, en ook ſo veel van heerlijkheit. Alle deſe ruimten waren van ontellijke geeſten vervult, die zonder ophouden Gods heilige naam loofden: in voegen dat Mahomet, eer hy aan de leſte quam, zo vermoeit was, dat hy niet verder kon gaan, tot dat hy een ſtem, als van een verre donder, hoor- *Gewelf.*

de, die tot driemaal hem dus aanſprak: O myn welbeminde en getrouwe *Abmat*, nader, en groet
God. uw Schepper. Dit deê hem weêr moed ſcheppen, tot dat hy op twee boogſcheutweegs of een weinig min, aan Gods geſtoelte quam, die zodanig een licht afgaf, dat hy daar af geheel verblindde, ſchoon God ſijn aangeſicht met zeventig duizent voorhangſels bedekt had, die alle van ſijn klaarheit, die onverdragelijk aan alle ſchepſelen is, deur gedrongen wierden. God ſtrekte toen (gelijk hy zegt) de hant over zijn ſchaduw; en hy gevoelde toen ſo groot een koude, dat hy meende te bevriezen en verſtyven. Toen hy ſich voor over gebogen had, om hem t'aanbidden, groette God hem vriendelijk, als de meeſtbejonſtigde van alle ſijn Proſeten en Zendboden, en vraagde hoe ſijn volk ſich al droeg. Daar op hy antwoordde, Al wel, en bedankte hem daar af. God beval hem daar op dat hy 't jaarelijks zeſtig dagen ſou doen vaſten, en yder dag veertigmaal gebeden laten doen. Maar hy, Moiſes vermaning volgende, bracht te weeg dat deſe zeſtig vaſtendagen op dartig, en de gebeden op vyf by dag en nacht gebracht wierden. Wyders bewees God aan hem veel andere bezondere jonſten voor hem alleen, die nooit te voren aan enig ſterffelijk menſch vergunt waren, en bezonderlijk vyf voortreffelijkheden boven alle menſchen; d'eerſte dat hy 't verhevenſte ſchepſel was, 't welk ooit op aarde, of in de Hemel geſchapen had geweeſt, de tweede dat, als de dag des Oordeels komen zou, hy van alle Adams zonen meeſt geëert zou worden, de darde dat hy voor d'algemene Verloſſer gehouden ſou ſijn, en *Almebi*, de geen, die de zonden wechneemt, genoemt worden, de vierde dat hy alderhande talen ſou kennen, en de vyfde dat aan hem alleen alle de roof van d'oorlog overgegeven ſou worden.

Gods Troon. Wat Gods Troon aangaat, hy was, ſo veel Mahomet ſien en merken kon van de viet hooftſtoffen

te zamengeſet, en daar by van de verlede, tegenwoordige en toekomende tyt, gelijk ook de hemel en d'aarde van 't Paradys, en van de hel gemaakt. Hy ſtont op vier voeten, yder voet zeventig duſſentmaal langer en hoger verheven, dan 'er ruimte is van d'aarde tot aan de leſte Hemel, in 't geheel gedragen op de ſchouders van vier Engelen, die hem onderſteunden, van de welken yder vier aangeſichten had, een van een menſch, 't ander van een arent, het darde van een leeu, en 't vierde van een os; en hun lighamen waren geheel en overal met ogen vervult en bedekt. 't Aangeſicht van de menſch had voor de menſchen, dat van d'arent voor alderhande vogelen, van de leeu voor de wilde beeſten, en van d'os voor alle tamme beeſten.

Toen hy deſe dingen gezien had, liet God hem verttrekken; en hy keerde weer langs de zelfde weg, die hy gekomen was, tot aan de plaats, daar d'Engel Gabriël zijn geſelſchap verlaten had, te weten omtrent het geſtoelte van Jeſus Chriſtus, die hem toen een boek in handen gaf, dat het vier hangſloten van zuiver gout geſloten was, daar af hy hem de ſleutels van de zelfde ſtoffe gaf, tot hem zeggende: Hou daar, zie op my, ô leſtgezonden van God, om zijn ſchepſelen weer tot de kennis van zijn heilige wil te ſtieren. Zie daar het ware woort, 't welk ik aan hen boodſchapte, terwyl ik daar beneden onder hen verkeerde: indien zy 't op een andere wyſe hebben, zo zijn zy buiten myn mening. Moiſes zeide tot hem desgelijks van zijn *Thorah*, toen zy weer by hem gekeert waren. Deſe Thorah was ook met vyf zilvere hangſloten geſloten, en aan yder hing zijn ſleutel, om het t'openen. Zy daalden al af tot aan Adam, daar Gabriël tot hem zeide, dat hy van zijn Schepper laſt had om al vervolgens 't Paradys en de hel aan hem te vertonen, die hy zodanig vond, als men hier voor verhaalt, kan lezen. Onder de beſonderheden, in zijn hel verdicht, ſtaan twee of drie zeer vermakelijke din-

gen te zien; te weten dat hy daar veel lieden, mannen en vrouwen; aan een tafel geſeten vond, daar de duivels hen goede en ſmakelijke ſpyſen toedienden, met zekere afſchuwelijke en lelijke gerechten vermengt; zy verlieten echter de goede ſpyſen, om zich aan deſe vuile en lelijke gerechten te houden. Mahomet, aan d'Engel gevraagt hebbende wat dit bediedde, kreeg tot antwoort, dat dit de gehuwde lieden waren, die, zich niet met hun vrouwen en mannen, vernoegende, naar overſpeelders van minder achting liepen. d'Andere vreemdigheit was, dat de duivels niet ophielden van geſmolte loot in de keel van enige elendige te gieten, 't welk terſtont hun ingewat deurboorde, dat zich daar na weer toeſloot: invoegen dat deſe pyn zonder ophouden was, en t'elkens van nieus weer begon: even gelijk Siſifus ſteen, en Ixions rad in de Grieckſche verdichtſelen. Doch deſe grillen zijn te lang om te deurlopen. Gabriel dan, hem weer in Jeruſalem gebracht hebbende, dee hem weer op d'Alborach ſtygen, en bracht hem weer in de zelve nacht, eer de dageraat aanbrak, tot in Almedina, daar hy zijn lieffſte en waardſte bedgenoot Axi vond, die noch ſliep, aan de welke hy ſedert alles, dat hem gebeurt was, vertelde.

SAMENSPRAAK

Van een Jood met Mahomet, die aan hem rekening van zijn lering geeft.

GOds Bode, die zijn heil over hem uitgeſtrekt heeft, zat eens onder zijn leerlingen in de ſtat Jeſrab, toen d'Engel Gabriel voor hem quam verſchynen, en tot hem zeide: God groet u, ô Mahomet; daar hy op antwoorde: Hy is warelijk de Heer van alle zegening en zaligheit, om dat zy van hem voortkoomt, en

weer

weer derwaarts keert. d'Engel, zijn reden vervolgende, zeide: Hier zijn vier mannen van grote wysheit en wetenſchap, de verſtandigſte Rabinen van Iſraël, die terſtont ſullen komen, om u in uw lering t'onderſoeken. De voornaamſte van hen is Abdias ben Salon, ſedert in uw Saraſijnſche taal Abdala Iben Selech genoemt. Daar op Mahomet zeide: Komen zy dan, ô waardſte vrient, tot mijn voordeel, of om my te verachten, en ſmaat aan te doen? Tot uw voordeel, antwoorde d'Engel. De Profeet beval toen aan Haly, Abitalifs zoon, hen te gemoet te gaan, om, in 't geſelſchap van enige anderen, hen t'ontfangen. Deſe, hen aan de deur ontmoetende, groette hen, en ſeide: Zaligheid aan u, ô Abdias, Salons zoon, en noemde ook d'anderen by ordening. Zy, hier af verwondert, vraagden hem wie deſe namen dus aan hem geopenbaart had, en hoe hy wiſt dat zy komen zouden? Hy antwoordde dat Mahomet zyn oom dit dus aan hem bevolen had. Terwyl zy, alle van deſe zaak verbaaſt, met malkander koutten, traden zy binnen, daar de Profeet Mahomet was, tot de welk Abdias, twee of drie treden voor zyn makkers uittreedende zeide: Zaligheit over u Mahomet. En zaligheit (antwoorde Mahomet) ook over de geen, die de zaligheit zoekt en volgt, en Gods macht ontzien. Ik, en deſe myn medegeſellen (ſeide Abdias weêr) die niet van d'onverſtandigſten in onſe Joodſche wet zijn, komen tot u, en ſijn van d'onſen gezonden, om van eenigen der duiſterſte en twyffelachtigſte ſtukken van ons geloof onderweſen te worden, en verklaring te hebben, en wy weten wel, naar het geen, dat wy'er af hebben konnen verſtaan, dat gy lichtelijk oploſſing daar af aan ons kont geven. Zyt gy (vraagde Mahomet) gekomen om my te beproeven, of om onderwys daar af te hebben? Vraagt dan tydiglyk naar 't geen, dat gy begeert t'onderſoeken. Abdias begon toen van hondert voorname geſchillen, die hy by geſchrift met zich

gebracht had, en uit de duisterste plaatsen van de Bybel gekosen waren, d'eerste voor te stellen, zeggende: Maar, ik bid u, Mahomet, seg ons voor alle dingen of gy een Profeet, of een Bode zyt. Hy antwoorde, God heeft my tot beide gestelt. Dat is wel, zeide Abdias: Maar zeg my, verkondigt gy uw, of Gods wet? Hy antwoorde, Gods wet. Maar, vraagde Abdias, wat is Gods wet? 't Geloof antwoorde Mahomet. Wat geloof zeide Abdias weer? Dat'er, antwoorde Mahomet weer, geen veelheit der goden, maar een enig God is, die geen medegenoot heeft, hem in macht gelijk. En ik Mahomet ben zyn Dienaar en Bode, die aan de menschen 't einde des tyts boodschap, in 't welk zonder twyffel alle de doden verrysen zullen. 't Is zo, antwoorde Abdias; maar zeg my noch, zo 't u belieft, hoe veel wetten dat'er van God zyn. Alleenlijk een, antwoorde Mahomet, zonder meer. En wat wilt gy dan, vraagde Abdias weer, van de Profeten zeggen, die voor u geweest zyn? Zeker, de wet, of 't geloof van alle, antwoorde Mahomet, is niet dan een, maar 't uitterlijk gebaar en de zeden zyn verscheiden. 't Is zo, gelijk gy zegt, sprak Abdias: maar zeg my noch, zullen wy door 't geloof, of door middel van onse verdiensten en goede werken in 't Paradys ingaan? Dese twee dingen, antwoorde Mahomet weer, zijn daar toe nootsakelijk; doch indien echter iemant van de Joden, Christenen of Heidenen, die tot het Sarasijnsche geloof bekeert waren, van de doot verrascht wierd eer hy goede werken gedaan had, zo zal 't geloof alleen tot zyn zaligheit genoech konnen wesen. Men moet het dus geloven, zeide Abdias: Maar zeg my: Heeft God enige Schrift gezonden? Ja, antwoorde Mahomet; en hy word Alfurkan genoemt. En waarom, zeide Abdias weer, is hy dus genoemt? Om dat, antwoorde Mahomet, zyn geboden en grontreegelen in hooftdeelen gedeelt zijn; want Gods woort

quam

quam niet eens klaps over my, gelijk de Wet aan Moiſes, de Pſalter aan David, en 't Euangelium aan Jeſus Chriſtus gegeven wierd. Dat is zonder twyffel, zeide Abdias weer: Maar zeg my dan hoedanig 't begin van deſe Alfurkan is. In de naam van de goedertiere en barmhartige God, antwoorde Mahomet. En wat daar na? zeide Abdias. Abuged, antwoorde Mahomet, en 't geen, dat'er op volgt. En wat wil, vraagde Abdias, dit Abuged zeggen? A betekent, zeide Mahomet, God, B zyn macht, G zyn onwaardeerlijke ſchoonheit, en D zijn wet; want zijn goedertierentheit en barmhartigheit voorkoomt zijn gramſchap en ſpyt. En hoe dat? zeide Abdias. Om dat Adam, antwoorde Mahomet, zo haaſt als hy geſchapen was, overeinde ſtaande, nies de, en zeide, gelooft zy God. D'Engelen, dit verſtaande, begonnen te zeggen: Gods barmhartigheit, ô Adam, zy over u. Daar hy op antwoorde: 't zy zo. Daar op de Heer ſprak: Ik heb uw redenen gehoort; zy behagen my. Dat is zo, zeide Abdias: maar vervolg dan, en vertel my, zo 't u belieft, welke vier dingen God met zijn eige handen gamaakt heeft. God maakte, antwoorde Mahomet, met zijn eige handen het hoge en grote Paradys, plantte de trompetboom, vormde Adam, en ſchreef de tafelen, die hy aan Moiſes gaf. Maar wie heeft, vervolgde Abdias, dit alles aan u geopenbaart? d'Engel Gabriël, antwoorde hy. Zeg my wyders, ik bid u, zeide Abdias, by ordening wat een, twee, drie, vier, vyf, zes, zeven, acht, negen, tien, en zo vervolgens tot hondert toe is. Mahomet antwoorde: Een is God, die geen medenoot, noch kint heeft; in zyn hant is 't leven en de doot; en hy is machtig boven alle dingen. Twee is Adam en Eva; en dit paar was in 't Paradys, eer zy daar uit gedreven wierden. Gabriël, Michaël, en Serafiël Aartsengelen, geheimgenoten van de Godheit, zijn drie. Moiſes wet, Davids Pſalter, 't Euangelium en de

Hy gaat met voordacht d' u met d'e voorby, om dat de Arabiers ſo weinig, als de Hebreen, klinkletters hebben, die dit woort dus met de vier eerſte letteren van hun Abc ſchreven.

Alfurkan zijn vier. De gebeden aan God, die van hem aan my, en aan mijn volk belast en noch niet aan een der voorgaande Profeten bevolen waren, noch bevolen zullen worden, zijn vijf. De dagen, in de welken God alle zyn werken voleindigde, zijn Ses. De hemelen zijn zeven. D'Engelen, die in de dag des Oordeels Gods gestoelte zullen dragen, sijn acht. Moises wonderdaden zijn negen. De dagen van de vasten sijn tien, daar af drie voor 't gaan ter pelgrimagie, en zeven voor de weêrkeering zijn. De starre die Josef in zijn droom sag, en die hem aanbaden, sijn elf. De maanden van 't jaar zijn twaalf. Elf voorname starren, met de zon en maan, zijn dartien. De kaerssen, die rontom Gods setel hangen, en zo lang zijn, als men in vijf houdert jaren afreisen kan, zijn veertien. Vijftien, om dat d'Alkoran geduriglijk van de hoogste tot in de laegste hemel af daalde, en van daar zachtelijk afdaalde tot aan de vijftiende dag van de maant Ramadhan. De keurbenden der Cherubinen, die rontom Gods gestoelte de wacht houden, en de naam van hun Heer loven, sijn zestien. Gods namen, tusschen 't laeg van d'aarde, en de hel gestelt, zonder de welken de overmatige brant en hitte, die daar uit voorkoomt de gehele weereld verteren zou, zyn zeventien. De tusschenruimten en wijtte, die tusschen Gods zetel, en de licht is, zijn achtien, want indien zy 'er niet waren, so sou sijn klaarheit de gehele werrelt eerblinden. De grachten en armen van de helsche vloet Zakaz, die in de dag des Oordeels met een schrikkelyk geluit ruisschen zal, op 't welk alle de verdoemden sullen antwoorden, sijn negentien. Twintig, om dat op de twintigste dag van Ramadhan de Psalter op David af daalde. Eenëntwintig, om dat op d'eenëntwintigste dag van de geseide maant Salomon geboren wierd; en de bergen God daar om loofde. Tweeëntwintig, om dat in de selve dag van de geseide maant God aan David zijn misdryf van Urias doot vergaf. Drieëntwintig, om dat

in

in deſe dag van de geſcide maant Chriſtus, Marias, zoon, (Gods woort ſy op hem) geboren wierd. In de vierëntwintigſte dag ſprak God tot Moiſes. In de vyfëntwintigſte opende de zee ſich voor 't volk van Iſraël. Op de zesentwintigſte gaf God de tafelen der tien geboden aan Moiſes. Op de ſevenentwintigſte wierd Jonas, in zee geworpen zijnde, van de walviſch ingeſwolgen. Op d'achtëntwintigſte gaf God het geſicht weer aan Jakob, toen Judas hem 't hemt van ſijn ſoon Joſef bracht. In de negenëntwintigſte rukte God Enoch tot zich. In de dartigſte dag ging Moiſes op de berg Sinai. De Jood viel daar op in ſijn redenen, en ſeide: Kort een weinig af, ô Mahomet, en red 'er u deur; want gy verhaalt alles te naaukeuriglijk. Ik ſal 't doen, ſeide Mahomet: Maar om in uw verſoek niet gebrekkelyk te zyn, de dagen, die Moiſes vaſte, waren veertig. Vyfrig wyſen aan dat de dag des Oordeels vyfrig duiſent jaren ſal duren. Zeſtig ſijn de verſcheide aderen van d'aarde, ſonder welke verſcheidenheit dat 'er geen onderſcheid tuſſchen de menſchen ſou weſen, om hen van malkander 't onderſcheiden. Moiſes verkoos zeventig mannen, om hem in de raat by te ſtaan. De geen, die ſich dronken drinkt, moet tachtig ſtokſlagen hebben. Negentig, om dat d'Engel, die aan David geſonden wierd, tot hem zeide: Deſe myn makker had negentig ſchapen, en ik niet meer dan een, dat hy my ontrooft heeft: Hondert zyn de ſlagen, die de geen moet lyden, die in overſpel betrapt word. Zeker, ô goede Mahomet, ſeide Abdias toen, dat gaat zodanig, als gy ſegt. Vervolg dan 't overige, ſo 't u belieft, en verklaar aan ons hoe d'aarde en bergen gemaakt zijn, wat namen ſy hadden, en wanneet het was. God vormde, ſeide Mahomet, Adam van ſlyk, en dit ſlyk quam van 't ſchuim van de ſtorm, de ſtorm van de zee, de zee van de duiſterniſſen, de duiſterniſſen van 't licht, het licht van 't woort,

't woort

't woort van de denking, de denking van de hyacint, en dehyacint van 't gebod. Daar is, zeide Abdias, niet aan te twyfelen; maar seg my, hoe veel Engelen sijn by de mensch. Ider mensch, antwoorde Mahomet, heeft geduriglyk twee Engelen aan zijn zijden, d'een ter rechte, en d'ander ter slinke zyde. De geen, die ter rechte hant is, schryft al 't goet op, dat men doet, en de geen, die ter slinke hant is, tekent al 't quaat aan, dat men doet. Maar waar, vraagde Abdias, en hoe verstellen sy de mensch, en waar in schryven zy: Zy sitten, antwoorde Mahomet, op sijn schouders, daar hun toug aan hen tot een schryfpen, hun speekſel tot inkt, en hun hart tot papier verstrekt. Dit alles is waar, zeide Abdias, maar verhaal noch: ik bid u, wat God daar na maakte. Het papier, en de schryspen, antwoorde Mahomet. Wat papier, en wat schryfpen, vraagde Abdias? Zeker, een papier, vervolgde Mahomet, daar in al 't geen, dat geweest heeft, is, en wesen sal, so op d'aarde, als in de hemel, in getekent staat; en de schryfpen is van seer klaar licht gemaakt. Hoe groot is dese schrijfpen, seide Abdias? Zo lang, antwoorde Mahomet, als men in vyf hondert dagen ten einde kan ryden, en tachtig dagreisen breet. Zy heeft tachtig punten, die nimmer sullen ophouden van al 't geen te schryven, dat tot aan de dag des Oordeels in de werrelt geschied. En waar af, vraagde Abdias, is 't papier gemaakt? Van een seer treffelyke groene smaragd, en de woorden, daar in geschreven, van parrelen, en de rug is van godvruchtigheit. En hoe dikwyls, seide Abdias? Ziet God in dit papier, so by dag, als by nacht? Achtëntwintigmaal, antwoorde Mahomet; en hy verheft en vordert t'elkens de geen, die 't hem goeddunkt, en vernedert de geen, die 't hem belieft. Zeker, zeide Abdias, dit alles is waar: maar verklaar my waarom de hemel hemel genoemt word. Om dat, zeide Mahomet, de hemel

van

van rook geſchapen is, en de rook van d'uitwaaſſeming der zee. En van waar komt 't, zeide Abdias, dat hy dus blaau is? Van de berg Kaf, antwoorde Mahomet, die geheel van ſmaragden uit het Paradys gemaakt is; en deſe berg, die de gehele aarde omringt, onderſteunt de hemel. Heeft, vraagde Abdias, de hemel dan deuren? Ja, ſeide Mahomet; maar die hangen. Waar zijn, vraagde Abdias, de ſleutels? Zeker, antwoorde Mahomet, die zijn in Gods vertrek bewaart. En waar af, vraagde Abdias, ſijn deſe deuren? van ſijn gout, ſprak Mahomet, de ſloten van licht, en de ſleutels van godvruchtigheit. Dat is wel, zeide Abdias, maar van waar is deſe onſe hemel, die wy ſien, geſchapen? D'eerſte, antwoorde Mahomet, van blaau water, de twede van klaar water, de darde van ſmaragden, de vierde van zuiver gout, de vyfde van hyacint, de ſeſte van een blinkende wolk, en de zevende van de glans des vuurs. Dat kan, ſeide Abdias, niets anders, als waarachtig weſen: maar ſeg my, ik bid u, wat is'er boven de ſe zeven hemelen? Een levendigmakende hemel, antwoorde Mahomet. En wat daar boven, vraagde Abdias. Een andere nevelagtige zee, antwoorde Mahomet. Vervolg, ik bid u, zeide Abdias, by ordening, tot aan't einde toe. Boven deſe twee zeen, zeide Mahomet, koomt daar na een zee van ſuivere lucht, daar na een ſteenige zee, een ander van duiſternisſen verduiſtert, een ander van blyſchap en verheuging; en daar boven is de maan: boven de maan is de zon, en boven de zon is Gods naam, en by gevolg 't geſmeek, en noch hoger d'Engel Gabriël: Boven hem een groot parkement, dat glad en geciert is, en daar boven een ander, dat vol geſchreven is: noch hoger ſeventig tuſſchenheden en rijgen van licht, en daar boven zeventig duizent krachten en eigenſchappen deſer tuſſchenheden. Daar na volgen zeventig duiſent tuſſchenheden van bergen, en daar op

dui-

duisent ruimten, in yder ruimte zeventig duisent benden van Engelen, en in yder bende vyf duisent, die niet aflaten van de grote Heer van 't Heelal te loven Daar boven is *addet almuncibe*, dat is de bepaling van d'Engelsche waerdigheit, en daar boven staat de standaart der heerlijkheit. Dan volgen tusschenheden en wytten van parrelen, dan andere tusschenheden van genade, en daar na tusschenheden van macht. Voorts volgen de tusschenheden van de Godheit, noch hoger de tusschenheden van bestiering en schikking, en noch hoger de voetbank, en daar boven de Troon, op de welk de Heer van 't Heelal zit. Zeker; zeide Abdias, gy hebt my alle dese dingen wonderlyk wel verklaart, gelyk sy sonder twyffel sijn. Daar is niets meer overig, dan dat gy my segt of de zon en de maan gelovig of ongelovig zyn. Zeker, seide Mahomet, gelovig, en alle Gods geboden gehoorsaam. En van waar, vraagde Abdias, koomt dan dat sy niet even wel blinken? God, antwoorde Mahomet, schiep hen alle beide van een selve glans en kracht. Maar 't geburde dat, toen d'omkeer van de dag en nacht noch onseeker was, d'Engel Gabriël, by geval daar omtrent vliegende, met het einde van sijn vleugel de maan raakte, daar af sy sedert duister wierd. En waarom; vraagde Abdias, word dan de nacht de nacht genoemt? Om dat, antwoordde Mahomet, de nacht het dekssel is, dat het mannelijk en 't vrouwelyk bedekt. Dat 's de waarheit, seide Abdias: maar seg my voorts, so 't u belieft, hoe veel rijgen en ordeningen van starren dat'er zyn. Drie, antwoordde Mahomet: d'eerste rij van de genen, die, aan goude ketenen vast gemaakt, aan Gods gestoelte hangen, van daar sy hun licht tot aan de zevende troon uitstrekken, de tweede van anderen, daar meê de hemel gepronkt en verçiert is, en als de duivelen menen te komen om de hemelsche geheimenissen

niſſen te beſpieden, ſtellen ſy ſich daar tegen, en verdryven hen kloekmoediglyk. De darde is de ryg der dwaalſtarren, tot onderſcheiding der tyden, tekenen en voorboden. Dat is ook waar, ſeide Abdias, en 't kan niet anders weſen. Maar zeg my, ik bid u, hoe veel zeen ſijn'er tuſſchen ons en de hemel? Zeven, antwoordde Mahomet. En hoe veel winden? vraagde Abdias. Drie, antwoordde Mahomet, d'eerſte is onvruchtbaar, die God op 't volk van Abat ſond. De tweede is ſwart, die de zee doet ryſen en ſtygeren; en deſe ſal in de dag des Oordeels het vuur aanblaſen. De darde is de geen, die voor d'aarde en zee dienſtig is. Gy ſpreekt met reden, zeide Abdias; maar hoe veel tuſſchenheden zijn'er van de hemel tot aan ons? Niet meer dan een, antwoorde Mahomet, ſonder de welke de hitte des hemels hier beneden alles verbranden zou. Dit is ook buiten twyfel, zeide Abdias. Maar indien d'aarde weechgenomen was, waar ſou dan de zon haar plaats hebben? in een ſpringbron van heet water, antwoorde Mahomet, de ſpringbron in een ſlang, de ſlang in een tuſſchenheit, en de tuſſchenheit in de berg Kaf, die in de hant van een engel is, de welk de werrelt tot aan de dag des Oordeels houd. 't Is ſo, ſeide Abdias: maar wat geſtalte houden d'engelen in Gods ſetel te dragen? Hun hoofden antwoorde Mahomet, zyn onder de ſtoel, en de voeten beneden de ſeven trappen van de ſtoel. Deſe hoofden zijn ſo groot, dat, ſo de ſnelſte en geſwindſte vogel ſonder ophouden en ruſten voortvloog, hy naauwelyks in de tyt van duiſent jaren van 't een tot aan 't ander einde ſou konnen komen, en hun hoornen ſijn boven op hun hoofden te ſamen gevoegt. Voorts, hun ſpys en drank is niets anders, dan Gods lof en heerlykheit, en ſy ſlaan ſo geſwindelyk met hun vleugels, dat niemant anders, dan God, het begrypen kan. D'eerſte ryg deſer vleugelen

is half van sneeu, en half van vuur: het vuur verteert echter niet het sneeu, en 't sneeu bluscht het vuur niet uit. De tweede ryg deser vleugelen is ten deel van donder, en ten deel van blixem, onder malkander vermengt. De darde ryg is half deur gedeelt in klompen van aarde, en in watergolven, sonder dat het water d'aarde weekmaakt, en d'aarde 't water inswelgt. De vierde ryg is half wint, en half regen, die malkander geen overlast aandoen. De vyfde ryg is gelijkelijk van yzer en vuur vermengt, zonder eenige verwarring onder hen. De zeste ryg is van gout en zilver, zo veel van 't een, als van 't ander. De zevende ryg is half lof, en half heerlijkheit, en d'achtste ryg is van een zeer flikkerende glans. Dit is zo, gelijk gy zegt, sprak Abdias, en kan niet anders wesen: maar zeg my nu, ik bid u, de ruimte, die van ons tot aan de hemel is? Van ons, tot aan de laagste hemel, antwoorde Mahomet, zo verre, als men in vyf hondert jaren bereizen kan, en dus by ordening en rygen van d'een tot d'ander: zodanig is warelijk de dikte van yder hemelkring, en daar in alle zo groot een getal van Engelen, dat niemant, dan God alleen hen tellen kan. Dat is ook zo zonder twyffel, zeide Abdias: maar seg my nu wat vogelen tusschen ons en de hemel wonen. Zekere vogelen, antwoordde Mahomet, die noch d'aarde, noch de hemel raken, met de staert gelyk een slang, wit van verwe, met manen gelyk van een paert, met lang hair gelyk van een vrou, en voorts met vleugels van een vogel. 't Wyfje legt haar ayeren in een klein kuiltje, dat by de staert van 't mannetje gemaakt is, daar zy hen broed en uitkipt, en dit so lang als de werelt sal duren, en tot aan de dag des Oordeels. Dat is so, gelyk gy zegt zeide Abdias, maar waarom word dese wer-

rel

relt werrelt genoemt ? Om dat ſy, antwoordde Mahomet, over een andere eeuw gemaakt wierd; want indien ſy met hem gemaakt was, zo ſou ſy ook eeuwig weſen. En waarom, vraagde Abdias, is 't einde einde genoemt ? Om dat, antwoordde Mahomet, daar in alle ſchepſelen ſullen verryſen. En waarom, ſeide Abdias, word d'andere eeuw d'andere genoemt ? Om dat ſy, antwoordde Mahomet, de leſte na deſe zal blyven, en om dat daar af geen gelijkenis gegeven kan worden; want haar inwoonders zyn niet ſterffelyk, en de dagen van haar during zyn geen getal onderworpen. Dit is ook waar, ſeide Abdias; maar ik moet echter heden u iets voorſtellen, daar gy u geſtuit zult vinden. Zeg my dan, dat God u bewaar, wat ſoon is ſterker, dan zyn vader? 't Yſer, antwoordde Mahomet. En wat ſterker dan 't yſer ? vraagde Abdias. 't Vuur, antwoordde Mahomet. En wat noch ſterker, dan 't vuur ? ſeide Abdias. 't Water, antwoordde Mahomet weêr. En wat noch ſterker dan 't water ? vraagde Abdias. De wint, zeide Mahomet. Dat is meê waarachtig, zeide Abdias: maar dat 'et u niet verdriet, ik bid u, en ſeg my waarom Adam Adam genoemt is. Om dat, ſeide Mahomet, hy van 't ſlyk aller landen wierd geſchapen: want indien hy van enige aarde geſchapen was, zo zou 'er geen onderſcheit tuſſchen de lieden zyn, daar by men hen zou konnen onderſcheiden. En toen, zeide Abdias, hy gemaakt was, waar deur quam de geeſt des levens in hem ? Deur de mont, antwoordde Mahomet, en daar deur ging hy ook weêr uit. Wat ſprak God toen tot hem ? zeide Abdias. Woon gy, en uw gemalin, zeide Mahomet, in 't Paradys, en eet en drinkt van al 't geen, dat daar is: wacht u alleenlyk van deze boom te naderen. En wat boom was dat ? vraagde Abdias. Een vruchtdragende boom, antwoordde Mahomet, die vruchten gelyk tarwe droeg, en aren had, van de welken Adam een nam, daar in vyf korrelen waren,

van de welken hy twee at, en twee anderen aan Eva gaf, en de vyfde met zich droeg. Maar, zeide Abdias, hoe groot was deze korrel, en wat deê hy 'er meê? Hy was, antwoordde Mahomet, groter dan een ai; en hy deelde hem in ſes hondert delen, van de welken alderhande ſaden voortgebracht wierden. En waar, vraagde Abdias, vertrok hy zich, na dat hy uit het Paradys verdreven was? Adam, zeide Mahomet, vertrok zich in Indien, en Eva zich in Nubien. Waar meê kleedden ſy zich toen? vraagde Abdias. Adam, antwoorde Mahomet, kleedde zich met drie bladen uit het Paradys, en Eva was van haar hair bedekt, en daar in bewonden. Waar bejegenden ſy daar na malkander weêr? vraagde Abdias. t'Araf, zeide Mahomet, dat is te Mecha. Van welk van beide onzer eerſte ouders wierd d'ander gemaakt? vraagde Abdias. Eva van Adam, gaf Mahomet tot antwoort; en van daar koomt dat de vrou haar hooft dekt: van een zyner ſlinke ribben; want indien dit van zyn rechte zyde had geweeſt, zo ſou ſy in ſterkheit hem gelyk geweeſt hebben. Wie bewoonde, vraagde Abdias, voor Adam eerſt d'aarde? Eerſt, zeide Mahomet, de duivelen, daar na d'Engelen, en daar na Adam. Tuſſchen de duivelen en Engelen waren ſeven duiſent jaren, en tuſſchen d'Engelen en Adam duiſent jaren. 't Is zo, gelyk gy ſegt, zeide Abdias: maar laat ons voortgaan; wie is 't, die d'eerſte van allen pelgrimagien begon? Adam, zeide Mahomet. En wie ſchoor hem 't hooft? vraagde Abdias. Gabriël, antwoordde Mahomet. Wie beſneed hem? vraagde Abdias. Hy ſelf, antwoordde Mahomet. Wie wierd, vraagde Abdias, na Adam d'eerſte beſneden? Abraham, zeide Mahomet. Dat is buiten twyffel, zeide Abdias: maar ik heb u noch andere dingen te vragen. Zeg my, zo 't u goetdunkt. wat land is 't, 't welk van de zon niet meer dan eens geſien wierd, en 't welk ſy niet weêr zal ſien, dan in 't einde van de werelt? Toen Moiſes 't water der

ro-

rode zee van malkander ſcheidde, wierd de gront daar af zodanig ontdekt, dat de ſon hem ſien kon: maar dewyl de golven weêrgekeert zyn, zo is 'er voortaan geen middel om deze gront weêr te ſien. Wat dunkt u daar af, Abdias? Vind gy niets van dit alles in uw wet? Zeker neen, antwoordde Abdias, noch ook van veel zodanige andere dingen, die ik gaeren leren zou. Maar laat ons voortgaan. Welk is 't huis, dat twaalf deuren heeft, daar deur twaalf gedeelten, met twaalf ſtammen uitkomen? De klip, zeide Mahomet, daar op Moiſes met zyn roede ſloeg, in de welk twaalf ſpleten en openingen gemaakt wierden, daar uit twaalf ſpringbronnen, voor de twaalf ſtammen van Iſraël, te voorſchyn quamen. Dat 's waar, zeide Abdias: maar ſeg my in welk lant God ſprak. Op 't lant van de berg Sinaï, antwoordde Mahomet, toen hy den berg beval Moiſe s ten hemel te verheffen. Gy zegt wel, zeide Abdias: maar ſeg my, wat is 't geen, dat ziet, en geen geeſt heeft? De nacht, antwoordde Mahomet, want zyn geeſt keert niet weêr tot aan d'uchtent. Dat is ook waar, zeide Abdias: maar wat was eerſt hout, en wierd daar na levendig? Moiſes roede, antwoordde Mahomet, die eerſt hout was, en daar na een ſlang wierd. 'T Is zo, zeide Abdias: ſeg my dan by gevolg wat vrouwelijk van 't mannelijk alleen quam. Eva, antwoordde Mahomet, die van Adam alleen quam, gelijk Chriſtus van de Maagt Maria alleen. Daar is niet aan te twyffelen, zeide Abdias: maar ſeg my noch, wat zyn de drie dingen, die zonder enige vermenging van 't mannelijk voortgebracht wierden? Adam (antwoordde Mahomet) Abrahams ram, en Jeſus Chriſtus. Dat 's recht, zeide Abdias: Maar wat graf beweegde zich met het geen, dat daar in begraven was? De Walviſch met Jonas, antwoordde Mahomet. Zo is 't, zeide Abdias: maar welk zyn de twee alleen, welkers graven men niet weet? Abitabils en Moiſes, antwoordde Mahomet. Hoe dat? zeide Abdias,

ſeg my, ik bid u, hoe dit van beide gebeurde? Abitabil (antwoordde Mahomet) zyn ſterven te voren gevoelende, beval dat men, na dat hy geſtorven was, zijn lighaam op een kameel zou leggen, en hem ter plaats laten gaan, daar 't geval hem geleiden zou, terwyl men deze kameel van verre zou volgen, tot dat hy van zelf ſtaan bleef. Dit wierd dus uitgevoert; en toen men ter plaats, daar de kameel ging leggen, in d'aarde gegraven had, vond men daar een grafſteê, die van Noah voor Abitabil bereid was, naar dat het geſchrift, dat daar ingehouwen was, aanwees; en na dat men hem daar begraven, en de plaats met aarde toegedekt had, heeft men haar ſedert niet weer konnen vinden. Wat Moiſes aangaat, hy alleen, in de woeſtyne dolende, vond by geval een leeg en ope graf, effen naar de maat van ſijn lighaam gegraven, gelijk hy, zich daar in nederleggende, bevond. Terwyl hy zich grotelijks daar over verwonderde, quam daar d'Engel des doods, om hem te doden. Moiſes kende hem terſtont, en vraagde hem waarom hy daar gekomen was. Hy antwoordde, om uw ziel te hebben. Hoe, zeide Moiſes weer, meent gy haar uit myn lighaam te rukken? want het is onmogelijk deur de mont, met welk ik met de Heer geſproken heb, ook niet deur d'oren, met de welken ik ſijn ſtem heb gehoort; ook niet deur d'ogen, met de welken ik God van aangeſicht tot aangeſicht gezien heb. 't Is ook onmogelijk deur de handen, die zo koſtelijk een geſchenk hebben ontfangen. Gelijk ook niet deur de voeten, met de welken ik op de berg Sinaï geklommen ben. D'Engel, dit gehoort hebbende, ſcheidde van hem, en, een nieuwe geſtalte aangenomen hebbende, bracht een Paradys-appel, die hy aan Moiſes gaf, om daar aan te rieken, en hy, hem die voor de neus houdende, vatte hem by dit lid, als of hy hem wilde ſnuiten, en rukte hem de ziel uit; invoegen dat het lighaam, van 't leven berooſt, in dit graf bleef leggen, 't welk ſedert niet weer gevonden is. Dat is

zo, gelyk gy zegt, zeide Abdias: maar welk vuur is 'er, dat eet en drinkt, en dat, eens gebluſcht zynde, nooit weêr, tot aan de dag des Oordeels, ontſteecken word? 't Vuur, zeide Mahomet, 't welk in 't menſchelyk lighaam is, word met ſpys en drank gevoed en onderhouden; en als de ziel daar uit vertrekt, word het gebluſcht, zonder weêr ontſteeken te worden voor dat de ziel weêr daar inkoomt. 't Is waar, zeide Abdias: maar verhaal nu wat altyt klein, en wat altyt groot is. De kleine ſtenen, en de bergen, antwoordde Mahomet. Waar is (vraagde Abdias) 't midden van d'aarde? In Jeruſalem, antwoordde Mahomet: want van daar af zyn de volken verſtrooit, en daar zullen ſy weêr vergadert worden. Daar zal een brug over de hel gemaakt zyn, met grote ſchalen aan 't einde, die van ſeventig duiſent Engelen daar gebracht zullen worden. Dat is buiten twyffel, ſprak Abdias; maar waarom word Jeruſalem het gezegent huis genoemt? Om dat 'et, antwoordde Mahomet, ſootrecht onder 't hemelſche Jeruſalem is, en om dat God en d'Engelen daar met d'Aartsvaders en Profeten geſproken hebben. God gaf daar ook aan Moiſes drie duizent vyfhondert geboden. Zeg my noch, zeide Abdias, wat vocht noch van de hemel, noch van d'aarde voortkoomt. Het ſweet der dieren, die werken, antwoordde Mahomet. Hoe wierd (vraagde Abdias) 't eerſte ſchip gemaakt? Noah begon d'eerſte van alle een ſchip te maken, daar toe d'Engel Gabriël de bouſtoffen aan hem gaf, daar hy, met zyn geſin, intrad, en, uit Arabien, boven Mecha vertrekkende, deê zeven omkeeren daar om, en, van daar tot boven Jeruſalem varende, deê ook zeven keren daar rontom, en quam daar na aan de berg van Judea, daar zyn ſchip vaſt bleef, vermits de wateren geſakt waren. 't Is zo, zeide Abdias; maar waar bleef onderuſſchen Mecha? God hief 't (antwoordde Mahomet) om hoog ten hemel, en gaf Jeruſalem in bewaring aan de berg Abikobez, die 't in zyn buik bergde. Zeker, ſprak Abdias, gy verhaalt heel

levendig hoe alle dingen gebeurt zyn: zeg my dan waar uit spruit 't dat van de kinderen, die geboren worden, sommigen de vader, anderen de moeder, en d'anderen hun grootvaders of grootmoeders gelyken? Als de geneucht van de man, antwoordde Mahomet, de gene van de vrou overtreft, zo trekt het schepsel, 't welk daar af ontfangen word, naar de gelykenis van de vader, en van de genen van zyn stam; en weêr naar de moeder, zo de geneucht van de vrou d'overhant heeft. Dat is waar, zeide Abdias; maar verklaar my vervolgens of God iemant zonder oorzaak straft. Neen, zeide Mahomet. Maar, zeide Abdias weêr, wat zal hy den kinderen der ongelovigen doen? Zy zullen, antwoordde Mahomet, in de dag des Oordeels voor zyn aangesicht verschynen; en hy zal tot hen zeggen: Wie is uw Heer en meester? Zy zullen antwoorden: Gy Heer, die ons geschapen hebt. En wie (zal hy zeggen) hebt gy dan gedient? wie hebt gy aangebeden? Zeker, Heer (zullen sy seggen) wy hebben ons niet met het gebruik onzer oren, noch van onse tong konnen behelpen, noch uw Bode volgen. Hy zal weêr seggen: Zult gy wel iets willen vervullen, zo 't aan u bevolen was? Zy zullen zeggen: Ja, waerdigste en rechtvaerdigste Heer, ook al 't geen, 't welk u believen zal aan ons te gebieden. Hy zal dan een der helsche vloeden voorby hen doen vlieten, en tot hen seggen: Werpt u dan in deze afgront. De genen, die hem daar in gehoorsamen, zullen, zonder enig quaat te lyden, daar uit komen, en in 't Paradys ingaan: maar d'anderen, die swarigheit daar in maken, en sulks weigeren, zullen met hun voorgangers in 't helsche vuur gaan. Dat is wel waar, zeide Abdias: maar ik wilde gaerne dat gy, zo gy konde, daar af een gelykenis aan my gaaft. Met recht, zeide Mahomet; want de zelve vraag kan men van de kinderen der gelovigen, die blint, doof en stom geboren worden, doen. 't Geen, 't welk gy segt, zeide Abdias, is waarschynlyk: maar laat ons

voort-

voortgaan. Hoe zal d'aarde vernietigt worden? 't Vuur, zeide Mahomet, zal haar tot aſch maken, die daar na van 't water geweekt zal worden. 't Is zo, zeide Abdias. Wat de bergen aangaat, waar uit zullen ſy vertrekken? Uit de berg Kaf, antwoordde Mahomet; want God heeft hen, als grote ſtaken, in d'aarde vaſt gemaakt. Vervolg dan, zeide Abdias, en ſeg my wat onder de ſeven aarden is. Een os, antwoordde Mahomet. En waar op, zeide Abdias, ſtaan de voeten van deze os? Op een ſeer grote ſteen, antwoordde Mahomet. Hoedanig, zeide Abdias, is de geſtalte van dit beeſt? Zyn hooft, zeide Mahomet, is in 't ooſten, en zyn ſtaert in 't weſten, en heeft veertig hoornen, en ook zo veel tanden; en men heeft duiſent jaren tyt van noden om van d'een tot aan d'ander hoorn te reiſen. En wat (zeide Abdias) is onder de ſteen, daar 't beeſt op ſtaat? Een berg (antwoordde Mahomet) Zohot genoemt. Van waar is hy, vraagde Abdias? Uit de hel, ſprak Mahomet. Hoe groot, vraagde Abdias? Zo groot, als men in duiſent jaren kan reiſen, antwoordde Mahomet; want de gehele bende der ongelovigen zal daar opklimmen; en als ſy aan de top gekomen zullen weſen, zo zal de berg beginnen te ſchudden, en te beven, en hen in 't diepſte van de hel werpen. Zonder twyffel, zeide Abdias: maar wat is onder de berg? Een lant, antwoordde Mahomet. En hoe is, vraagde Abdias, dit lant genoemt? Uverklea, antwoordde Mahomet. En wat (zeide Abdias) is onder de berg? Een zee, antwoordde Mahomet. En hoe, zeide Abdias, is deze zee genoemt? Alkaſem, antwoordde Mahomet. En wat daar onder, zeide Abdias? en verklaar my dus 't een na 't ander. 't Lant van Aliolen, antwoordde Mahomet, daar na de zee Zerea, daar na 't lant, Neama geheten, daar na de zee Zegir, daar na 't lant van Therib, en daar na een ander lant, Agiba genoemt, zo wit als melk, dat de reuk van muskus heeft, ſacht als ſafferaan is, en zo helder als de maan blinkt; en op dit lant zal God

alle de rechtvaerdigen vergaderen. Onder dit land is de zee Alkintar; en noch daar onder een viſch, Albehbut genoemt, welks hooft in 't ooſten, en ſtaert in 't weſten is, en op welks rug de landen en zeen, de duiſterniſſen, de lucht, en de bergen tot aan 't einde der eeuwen, leggen. Onder de viſch is een berg, die de viſch ondersteunt, onder de berg een donder, en onder de donder een groote blixem. Beneden dit alles is een zee van bloet, en daar onder de hel, die wel gesloten en gegrendelt is. Noch lager is een zee van vuur, daar na een andere duiſtere zee. Daar na volgt een zee van macht, daar na een nevelige zee, en daar onder de loffpraken, daar na de verheerlijking, daar na de Troon, daar na een geheel wit papier, daar na een ſchryf-pen, en eindelijk de groote naam van God. En wat is daar noch onder? vraagde Abdias. Ho! uw vragen, zeide Mahomet, ſtrekken zich te wyt uit: en wie is de geen, die wyder komen kan? 't Moet u genoech wezen dat Gods almachtigheit overal, en aan alle zyden gelijk is. Vreemde dingen, zeide Abdias, en zeker, 't is waarſchynelijk dat alles gaat, gelijk gy zegt. Vervolg dan, zo 't u belieft, en zeg my welk de drie dingen zijn, die uit het Paradys in deze werelt quamen. Mecha, Jeſrab en Jeruſalem, antwoorde Mahomet. Dat is waar, zeide Abdias: maar wat zijn de vier dingen, die daar uit de hel gekomen zijn? Vaſtat, een ſtat van Egypten, antwoorde Mahomet, Antiochia, een ſtat van Syrien, Ehberam, een ſtat van Armenien, en Elmeden, een ſtat der Chaldeers. 't Is zo, zeide Abdias: maar zeg my de maat des werelts. De hoegrootheit daar af, antwoorde Mahomet, begrypt de reis van een dag. Hoe dat? vraagde Abdias. Om dat, antwoorde Mahomet, de zon hem in een dag, van haar opgang, tot aan haar ondergang, deurloopt. Zeker, zeide Abdias, deze aanmerking is zeer ſcherpſinnig en vernuftig. Maar dewyl gy dus alle dingen van om hoog en om laag kent, zo maak, indien 't u belieft, een beſchryving van 't Paradys,

radys, en van 't leven, dat men daar voert. Ik ben 'er mee te vreden, antwoorde Mahomet, dewyl gy uw vragen dus by ordening en behorelijk doet. Merkt dan op 't geen, dat ik zeggen zal. Voor eerſt is de vloet van 't Paradys geheel van gout, met veel hyacinthen en ſmaragden verçiert, en met alderhande uitgeleze vruchtdragende bomen beplant, en van ontellijke aangename becken beſproeit. die zonder ophouden ſtromen, ſommigen van melk, en anderen van honig zo wit als ſneeuw, en andere van uitmuntende zuivere wyn. De dagen zijn daar duizent jaren lang; en yder jaar duurt daar veertig duizent van onze jaren. Wat dunkt u, is dat niet genoech voor een volmaakte zaligheit? Ja zeker, antwoorde Abdias; maar verklaar my wat kleederen en bezigheden d'inwoonders daar af hebben. Wat d'inwoonders aangaat, zeide Mahomet, zy verkrygen terſtont al 't geen, dat ſy konnen wenſchen; en ſy kleden zich in zodanig een verwe, als hen belieft, uitgezondert ſwart, die daar aan niemant veroorloft is, dan alleenlijk aan de Profeet, voor de welk, door een bezonder voorrecht, deſe lievery bewaart is, om d'uitmuntende verdienſten van ſijn leven. Zy zyn alle zo volmaakt van geſtalte, als Adam, en van aangezicht als Jeſus Chriſtus, zonder ooit eenigſins toe te nemen, noch te verminderen. Ik geloof dit wel, zeide Abdias; maar verhaal my hun leven en geneuchten, van hun eerſte ingkoomſt in deze gezegende plaats te beginnen. Zo haaſt, zeide Mahomet, als ſy daar binnen gekomen zijn, aanbied men hen voor 't eerſte gerecht de lever van een viſch, Albehbut genoemt, die in lekkerheit van ſmaak 't ambroos overtreft. Hier op volgen de vruchten der bomen, en de nektar van 't Paradys; en al 't geen, dat ſy konnen begeeren, word hen in de zelve ogenblik toegedient. Ik twyffel 'er niet aan, zeide Abdias: Maar dewyl al 't geen, dat tot het lighaam inkoomt, daar weer uit verhuizen moet, na dat het verteert is, waar

blyft dan d'onreinigheit, die den menſch afgaat, als hy dus geeten en gedronken heeft? Dat volgt niet, antwoordde Mahomet. Want ontfangt het ſchepſel geen voedſel, terwyl het in zyns moeders buik leeft? En nochtans ontlaſt het zich daarom niet: maar zo haaſt als het begint uit te werpen, word het door gelyke middel de ſterffelijkheit onderworpen, de welke de genen van om hoog ook onderworpen zouden weſen, zo ſy hun gevoeg moeſten doen. Doch indien ſy enige overtolligheit overhouden, die gaat met een weinig ſweet wech, en geeft zo aangenaam een reuk af, als barnſteen en muſkus. Gy hebt, zeide Abdias, deze tegenwerping wel opgeloſt: maar ik begeer echter uit u te verſtaan of zy niet zo wel broot en vleeſch eten, als vruchten, en diergelijke ſoetigheden? Gewiſſelijk, antwoordde Mahomet, ja al 't geen, dat ſy konnen wenſchen, uitgeſondert de verbode ſpyzen, die hen ook niet naar hun ſmaak zouden weſen, maar alleenlijk tot hun vermaak, en niet om de honger te verſaden. En welken (zeide Abdias) zyn deze verbode ſpyſen? Tot een voorbeelt, zeide Mahomet, het varkensvleeſch. Ha, Mahomet, zeide Abdias, gy hebt my gekraut daar 't my jeukte: want God heeft 't et ook aan ons, die Joden zyn, verboden, en niet zonder oorzaak, die ik wel wilde horen, inzonderheit uit uw mont, zo 't u niet verdriet, dewyl 't hier te pas koomt. Ik ben 'er meê te vreden, zeide Mahomet, zo gy ſlechs naerſtiglijk daar naar luiſtert. Toen Jeſus Chriſtus van zyn leerlingen verzocht wierd om hen te beſchryven hoedanig Noahs Ark was, en daar by de ſtaat der gener, die de zondvloet ontſnapten, tot voortplanting van 't menſchelijk geſlacht, maakte hy, terwyl hy zonder ſpreken 't geen hoorde, dat ſy zeiden, tuſſchen zyn handen zekere gedaante van ſlyk, die hy tegen d'aarde aan kletſte, en zeide: Sta op in de naam myns vaders, en terſtont rees op zyn voeten een oud grys man, aan de welk hy vraagde wie hy was,

en kreeg van hem tot antwoort, dat hy Jafet, Noahs zoon, was. Zyt gy, zeide Chriſtus tot hem, dus grys geſtorven. Neen, antwoordde hy, maar zo haaſt als ik overleden was, bedacht ik by my zelf hoe ik in de dag des Oordeels weêr opgewekt ſou worden; 't welk my van vrees dus grys deê worden. Jeſus beval toen aan hem dat hy aan zyn leerlingen de gehele geſchiedenis van deze Ark verhalen zou. Hy, dit verhaal van zyn eerſte begin afgeleid hebbende, quam eindelyk tot aan deze plaats, daar hy zegt dat, uit oorzaak van de vuiligheit, die den dieren afging, d'Ark zo overladen wierd, dat, vermits zy naar die zyde helde, zy alle grotelijks daar over bevreeſt waren. Dat dieshalven Noah zich daar over met God bereid, die tot hem zeide dat hy d'Elefant daar zou brengen, en zyn achterdeel naar deze vuiligheit keren. Toen dit beeſt zyn meſt by deze drek gevoegt had, quam daar terſtont een groot varken uit te voorſchyn, dat alle deze drek opat. Is 'er dan geen grote reden om van zulk een vuil en onrein beeſt een affchrik te hebben? Gewiſſelijk, antwoordde Abdias; maar verhaal my 't geen, dat ſedert gebeurde. Toen dit beeſt, zeide Mahomet, met zyn ſnuit in deze vuiligheit wroette, en die herwaarts en derwaarts wierp, quam daar af een bovengewone ſlank, die een grote rot voortbracht, de welk terſtont begon aan de planken en touwen van d'Ark te byten. Onze vader dan, weêr daar over met God te raat gegaan zynde, ſloeg de leeu aan 't voorhooft, die, van deze ſlag vergramt, een kat tot zyn neusgaten uitblies. Zeker, zeide Abdias, men kan, ô geeſtige Mahomet, niet beter verhalen hoe deze gehele zaak gebeurt is. Maar al genoech hier af. Want dewyl gy zo wel van 't leven der gener, die in 't Paradys wonen, geſproken hebt, zo veel hun ſpys en drank aangaat, zo is nu noch overig te vervolgen hoedanig daar hun geneuchten en welluſten zyn. En voor eerſt, dewyl zy daar eten en drinken, of zy 'er ook wyven hebben, en hoe, en op wat wyze. Indien (ant-

woord-

voorde Mahomet) hen daar eenige welluſt gebrak, zo zou hun zaligheit niet geheel en volkomen weſen: En ſy zouden vergeefs zo veel geneuchten genieten, zo dit groot vermaak, by 't welk geen ander vergeleken kon worden, daar aan gebrak. Dat meer is, ſy zullen in alle tyden, in alle plaatſen, en op alderhande wyſen, die ſy konnen wenſchen, zodanige vrouwen hebben, als zy in hun verborge wil zullen wenſchen, en dit zonder enige kommer of vertrek: in voegen dat de genen, die hen in deze werrelt getrouwe gemalinnen geweeſt hebben, daar ook de zelfde plaats zullen beſitten; en d'anderen zullen boelinnen weſen, want daar zyn kamermeiden zonder getal. Gy verklaart, zeide Abdias, dit alles zeer wel, en naaukeuriglijk: maar ik gedenk weêr aan 't geen, dat gy onlangs zeide, te weten dat ſy alle ſpys en drank zullen hebben, die hen aangenaamſt is, behalven de geen, die verboden is. Dewyl 'er dan, naar uw verhaal, beeken zullen weſen, die van uitſtekende wyn vlieten, waar toe zullen ſy hen dan nut konnen weſen, zo die ongeoorloft is? en indien hy geoorloft is, waarom verbied uw wet hem in deze werrelt? Uw vragen, zeide Mahomet, zyn zo ſcherpſinnig, dat nootzakelijk een vraag een dubbelde antwoort vereiſcht. Ik zal u dan op beide voldoen, te weten dat de wyn daar geoorloft, en hier verboden is. Daar waren eertyts twee engelen, Arot en Marot genoemt, die van God uit de hemel op d'aarde gezonden wierden, om 't menſchelijk geſlacht te beſtieren, en t'onderwyſen, en aan de welken God drie dingen verboden had, dat is niemant te doden, niet ongerechtiglijk t'oordelen, en geen wyn te drinken. Toen zy zich in deze ſtaat zo lang gehouden hadden, dat ſy by alle de werrelt zeer bekent waren, quam eens by hen een jonge vrou, de ſchoonſten die men ergens zou konnen vinden, die zeker verſchil met haar gemaal had. Deze, om de jonſt van haar rechters te verkrygen, nodigde hen ter gaſtery, daar zy hen met de lek-

lekkerſte gerechten van ſpys, en d'aangenaamſte drank, die men zou konnen wenſchen, onthaalde, en hen ondertuſſchen wyn deê ſchenken, en verſocht ernſtelijk van hen dat ſy zo veel, als hen mogelyk was, met haar zouden drinken. Wat wilt gy meer? haar liefdens-treken, en laſtig verſoek kregen d'overhant op 't goet recht, in voegen dat zy, inwendiglyk brandende, haar van liefde en genot aanſpraken. Zy ſtont hen zulks toe, op voorwaarde dat d'een aan haar de leus ſou leren, om ten hemel te klimmen, en d'ander de leus om van daar af te dalen. Zy wierd dieshalven ſchichtiglijk ten hemel opgetrokken. God, kennis hier af gekregen hebbende, veranderde haar in de ſchoonſte ſtar des dags, de klaarſte van alle d'anderen, naar dat ſy hier de ſchoonſte van alle de vrouwen geweeſt had. Maar deze Engelen, ten oordeel geroepen zynde, kregen van God keur om van hun misdryf in deze, of in d'andere werrelt geſtraft te zyn; en ſy koſen de ſtraf van deze werrelt. Zy wierden dieshalven terſtont by de voeten aan lange yſere ketenen, met het hooft nederwaarts, in de put van Bebit opgehangen, daar ſy dus tot aan de dag des Oordeels zullen blyven. Wat dunkt u? ô goede Abdias, ſchynt deze oorzaak niet groot genoech, om de welke de wyn daar om hoog veroorloft, en hier beneden verboden is? Ja zeker, zeide Abdias, en met recht. Maar dewyl gy my al 't geen, dat het Paradys aangaat, zo klarelyk verklaart hebt, zo wilde ik ook wel dat gy, indien 't u beliefde, my iets van de hel in 't kort verhaalde. Uw verſoek, zeide Mahomet, is redelyk, en ik zal 't doen. Wat de vloer van de hel aangaat, hy is van ſwavel, zonder ophouden rokende, gemaakt, met veel pek daar onder vermengt, en brand geduriglyk met wrede en ſchrikkelijke vlammen. Daar zyn ook ſeer diepe putten en poelen vol van hars, die door middel van 't ſwavelig vuur, 't welk daar onder ontſteecken is, geduriglyk brant, daar men de verdoemden dagelyks inwerpt. Aan weêrzyden ſtaan bomen, om

hen

hen met hun vruchten te voeden, die zulk een lelijke en schrikkelijke smaak hebben, dat men zich niet erger inbeelden kan. Zeker, zeide Abdias, ik ben van alles seer wel voldaan en onderwesen. Maar seg my, waar de geen is, die God, na de dag des Oordeels, voor zich zal doen roepen? In 't midden van de hel, zeide Mahomet, is een diep dal, en in dit dal een seer holle afgront, en in 't diepste van d'afgront een put, en onder in de put een kist, daar d'elendige, met ketenen gebonden en geknevelt, en met sware beugels aan de voeten, in legt, en echter in sijn hoop volhard, en de tijt van duisent jaren, zonder ophouden, ermbarm u roepen zal. Wat zal, zeide Abdias, God hem dan doen? Als dese duisent jaren, zeide Mahomet, verstreken zijn, zal hy hem in sijn tegenwoordigheit doen komen, en tot hem seggen: Wat gebreekt u, rampzalige, dat gy dus geduriglijk myn oren met uw getier en gekryt verdooft; Wat vertrouwen hebt gy? en op welke verdienste kont gy uw hoop vesten? Hy zal al deerlijk suchtende antwoorden: Ik heb geen ander God, als u, die genade en vergiffenis aan my kont geven. Gy hebt, behalven my, anderen genoech, om uw gramschap op hen t'ontlasten, en uw wraak aan hen te plegen. Heer, bewys dan barmhartigheit aan my, en heb deernis met my, zo 't u belieft. Wat dan? zeide Abdias daar op. God, zeide Mahomet, zal bevelen dat men hem weêr in de hel brengt: maar hy zal daarom noch niet nalaten Gods barmhartigheit t'aanroepen, tot dat de Barmhartige, door sijn gekryt bewogen, gebieden sal dat men hem verlost; En dewyl de helsche rook hem swarter dan pek gemaakt heeft, zo zullen d'Engelen aan God vragen, hoe de bewoonders van 't Paradys by hem zullen konnen wezen. Hy zal hen dan bevelen hem in een springbron des luchtes te wasschen, daar af hy geheel wit zal worden, behalven aan een vlak in sijn voorhooft. Hy dus gereinigt zynde, zal in 't Paradys wan-

wandelen, en van alle geſien worden, die, met hem ſpottende, hem met de vinger zullen wyſen, en morren van dat men hen uit de hel getrokken heeft. Hy zelf zal daar af zo beſchaamt en verbaaſt weſen, dat hy ſeggen ſal dat hy liever weer derwaarts wil keren, dan langer zulk een ſmaat en laſter lyden. Maar de Barmhartige, deernis hebbende, zal tot ſijn Engelen zeggen dat ſy hem weer vyfmaal in de zelfde ſpringbron zullen waſſchen: en als ſy dit gedaan hebben, zo zal het teken geheel van ſijn voorhooft afgewiſcht zijn, en hy gelijk d'andere medeburgers van 't Paradys weſen; invoegen dat ſijn ſchaamte en ſchande ophouden ſal. Daar ſiet gy, Abdias, mijn gevoelen van 't geen, dat gy van de hel begeerde te weten. Vraag dan voort, zo gy noch overig hebt ietste vragen. Zeker, zeide Abdias, gy hebt my van alles zo goede en naaukeurige verklaring gedaan, dat gy geheel niets daar af ververgeten hebt. Dieshalven verſoek ik, in Gods naam, van u dat, dewyl gy alle dingen dus in handen hebt, gy my beſonderlijk wilt beſchryven hoedanig de dag van 't groot Oordeel zal weſen. Ik ben 'er ook mee te vreden, ſeide Mahomet, zo gy ſlechs wel opmerkt. In deſe dag zal God aan d'Engel des doods bevelen alle ſchepſelen, die een levendige geeſt hebben, zo wel d'Engelen, als de duivelen, gelijk ook de menſchen. viſſchen, vogelen, en onredelijke beeſten te doden. En God zal daar na deze Engel des doods roepen, en tot hem ſeggen: O Adriël, Is 'er van alle de ſchepſelen iets in 't leven overig. Daar hy op antwoorden zal: Neen, myn Heer, behalven ik, uw arme ſwakke dienaar. God zal dan tot hem ſeggen: Dewyl gy alle myn ſchepſelen ter doot gebracht hebt, zo ga van hier tuſſchen 't Paradys en de hel, en dood eindelijk ook u zelf, en ſterf gelijk d'anderen. D'arme ramp zalige zal dan gaan daar hem bevolen word, en zich op d'aarde wentelende, zich zelf in ſijn vleugels bewinden, en dus zich zelf verſtikken, met zo yſſelijk en ſchrikkelijk

een

een gehuil; dat, zo hemelsche geesten, en alle d'andere schepselen levendig waren, dit alleen genoech wezen zou, om hen terstont van schrik te doen sterven. De werelt zal dan woest en leeg blyven de tyt van veertig jaren, ten einde van de welken d'Opperheer, de hemel en d'aarde in sijn vuist houdende, zal zeggen: Waar zijn heden de Koningen, Vorsten en Machtigen van d'aarde? Aan wien behoort van rechts wegen 't ware Koninkryk, en de heerschappy, en de macht over alle dingen? Zeg nu de waarheit daar af. Hy, dit driemaal verhaalt hebbende, zal Serafiël doen verryzen, en tot hem zeggen: neem deze trompet, en ga daar op beneden in Jerusalem blasen. Serafiël, dan deze trompet in handen nemende, die zo lang zal wezen, als men weg in vyf hondert jaren bereizen kan, zal, als hy te Jerusalem gekomen zal wezen, uit alle sijn macht daar op blazen, en door sijn geblaas met groote felheit en gewelt alle de zielen, die daar bewaart worden, te voorschyn doen komen, die, herwaarts en derwaarts vliegende, yder om haar lighaam, waar 't ook wezen zal, weer te vinden, zich in alle plaatsen van d'aarde zullen verspreiden: en op 't eerste geluit van de trompet zullen de benen zich te zamen vergaderen. Als dan noch andere veertig jaren verstreken zullen wezen, zo zal d'Engel weer blazen, en op dit geluit zullen de beenen hun vleesch en zenuwen weer krygen. Na verloop van noch andere veertig jaren, als de trompet voor de darde maal zal klinken, zullen alle zielen weer met hun lighamen bekleed worden. Daar na zal een groot vuur in 't westen ontsteeken worden, dat alle de schepselen naar Jerusalem zal dryven, en dat, als zy daar gekomen zijn, terstont ophouden zal. Na dat sy dan daar veertig jaren geweest zullen hebben, terwyl sy, in hun sweet badende, de dag des Oordeels verwachten, zo zullen sy, door zo veel qualen gedrukt, beginnen Adam te roepen, en te zeggen: Vader Adam, vader

Adam,

Adam, waarom hebt gy ons voortgebracht, om zo veel groote en wreede pynen te lijden? Vader, lyd gy dus dat wy, uw arme elendige kinderen, zo lang tuſſchen hoop en vrees vlieten, en een onſeker en twyffelachtig einde verwachten? Waarom verſoekt gy niet liever van God dat hy aan ons vaerdiglijk 't geen uitvoert, 't welk hy beſloten heeft met ons te doen, 't zy dat hy ons in 't Paradys, of in de hel voeren zal? Maar Adam zal hen antwoorden: Zeker, myn kinderen, gy weet hoe ik, door d'oprüiding des Sathans, 't gebod van myn Schepper ongehoorſaam was: en dit is d'oorzaak van dat ik onbequaam ben om deze dienſt, die gy begeert, te doen; maar gaat om deze zaak by Noah. Zy, zich tot hem kerende, zullen zeggen: Vader Noah, Gods uitverkoren, ſpreek voor ons; en hy zal antwoorden: Ik heb alles, dat ik kon, voor u gedaan, en u in de zondvloet gebergt; ik heb hier geen vermogen, dan te zien: gaat dieshalven naar Abraham; die zy daar over zullen aanroepen, en tot hem zeggen: O vader van 't zuiver geloof, en van de reine waarheit, Vader Abraham, aanſchou deze arme elendigen. en heb deernis met hen. Abraham zal tot hen zeggen: Wat verzoekt gy dus van my? Gedenkt gy niet dat ik zo lang een tyt een afgodendienaar ging zwerven, en hier en daar doolde, eer ik beſneden wierd? Ik ben niet bequaam genoech om uw verzoek te vorderen, maar roept Moiſes tot uw hulp en voorſpraak. Zy zullen dit doen, en tot hem zeggen: Luiſter naar ons, Gods bejonſtigde Bode, grote Profeet. en zyn gemeenſame dienaar. Tot wien, zal Moiſes zeggen, meent gy u te keren? Heb ik niet een wet aan u gegeven, door zo veel wonderdaden beveſtigt? en echter hebt gy niet daar in willen geloven. Indien gy my gelooft had, zo zou ik uw verzoek hebben konnen volbrengen; maar gaat, en vervoegt u by Jeſus Chriſtus. Zy, zich tot hem kerende, zullen zeggen: O Jeſus Chriſtus, de geeſt, het woort, en de kracht van d'almachti-

ge God, dat uw barmhartigheit u tot deernis beweeg, en wees onze tuſſchenſpraak by God. Gy hebt het geen, zal hy zeggen, dat gy van my verzoekt, door uw eige misdryf verloren: want ik ben in Gods kracht en naam, en in 't woort der waarheit aan u gezonden geweeſt. Maar gy zijt buiten 't ſpoor gelopen; en gy hebt van my uw God willen maken, 't welk meer is, dan ik aan u verkondigde. Gy zyt dieshalven uit deze mijn jonſt en toegenegentheit gevallen; maar keert u tot de leſte Profeet. Hy, dit zeggende, wees, ô Abdias, op de geen, met de welk gy nu ſpreekt. Zy, zich dan tot hem kerende, zullen zeggen: O getrouwe bode en vrient van God, hoe grotelyks hebben wy misdaan, en qualijk gehandelt! Maar laat echter daarom niet ons te verhoren, ô meêdogende Profeet van God, alle, en d'enige hoop, die ons noch overig is. Want op wie hebben wy na u te wachten? Verhoor ons dan, naar de macht, die God belieft heeft aan u te geven. Daar op zal Gabriël verſchynen, die niet toelaten zal dat deze grote vrient in zyn yver bedrogen word; en zy zullen gezamentlijk voor 't aangezicht van d'Opperheer gaan, die tot hen zeggen zal: Ik weet wel wat u herwaarts doet komen. 't Zy verre dat ik de begeerte van myn getrouwe en welbeminde dienaar ergens in bedriegen wil. God dan, een brug over de hel doen bouwen hebbende, zal aan 't een einde grote ſchalen toeſtellen, daar men alle de werken der gener, die op de brug komen, wegen zal. De zaligen zullen daar ongeſchonden en behouden overgaan; maar de verdoemden zullen ſtruikelen, dat zy, in de hel ſtorten. Vraag nu, Abdias, al 't geen, dat u believen zal. O my elendige! zeide Abdias daar op, wat dwaasheit heeft tot hier toe myn geeſt bezeten, dat ik de waarheit niet gezien heb, die klaarder dan 't licht is? Maar dewyl 't in uw macht is my in alle myn vragen te voldoen, zo vaar voort, ik bid u, (want ik kan nimmer zad worden van u te horen) met aan my te

ver-

vertellen wat benden in deze dag gevonden zullen worden, en ſtel de gelovigen en ongelovigen yder bezonder. Daar zullen, antwoordde Mahomet, hondert en twintig benden van alle menſchen wezen; maar niet meer dan drie van gelovigen, en alle d'anderen van ongelovigen. Yder bende zal zo veel plaats in de langte beſlaan, als men in duizent jaren kan bereizen, en in de breette zo veel, als men in vyf hondert jaren kan gaan. 't Is in waarheit zo, gelijk gy zegt, zeide Abdias: maar zeg eindelyk tot beſluit wat de doot zal worden, na dat alle de ſchepſelen op zodanig een wyze, als gy beſchreven hebt, in deze twee plaatſen gedeelt zyn. Hy zal, antwoordde Mahomet, in een ram verandert worden, die men tuſſchen 't Paradys en de hel zal brengen: En daar zal een groot gekyf, en harde twiſt tuſſchen d'inwoonders van deze twee verſcheide geweſten ryzen; want de genen van 't Paradys zullen aandringen dat hy ſterven zal, uit vrees van dat zy door hem gedoot mogten worden: en de helſche inwoonders zullen dringen dat men hem zal laten leven, op hoop van dat zy zelven eens mogen ſterven. Maar de genen van 't Paradys zullen 't geding winnen, en de doot tuſſchen 't Paradys en de hel gaan doden, daar men, tot een ſcheidpaal, een grote toren zal bouwen, aan welks een zyde vreucht, vermaak, vernoeging en ruſt zal wezen; en aan d'andere zyde zal men niets, dan droetheit, pyn, en arbeit zonder ophouden vinden. De Jood, daar op in woorden luide uitbarſtende, zeide; Gy hebt 'et gewonnen, ô goede Mahomet. Sta ſtil dan, zonder wyder voort te gaan, en ontfang myn belydenis; want ik geloof, en zie klarelyk dat 'er niet veel goden zyn, maar een enig God, die almachtig is, van de welk gy, zonder twyſtel, de ware Bode en Profeet zyt.

EINDE.